TUFTS UNIVERSITY LIBRARIES
3 9090 01823 1593

B

4351 011

X

ש"ס תחנה

רב פנינים

מיט פיעלע פירושים און משלים אין עברי טייטש, צווישען
וועלכע עס געפינען זיך משלי דוד, מגדל דוד,
משלי אבות, משלי מוסר, דברי צדיקים,
מנחת יצחק, מעשה חכמים, דינים.
מולדות, א. ז. וו.

ענטהאלט

הונדערט זעקס און זיבעציג

ייע און אלטע תחנות און משלים, ארויסגענומען פון פיעלע
מדרשים און ספרי מוסר.

היברו פאבלישינג קאמפאני

Printed in United States
Hebrew Publishing Company, New York.

Copyright, 1916, by the Hebrew Publishing Co., New York, N. Y.

BM
475
.D3
S42
1916

ADA-5118

אִינְהַאלְטְס־פֶּערְצֵייכְנִיס:

זייט

א) תְּחִנָּה װֶען מֶען שְׁטֶעהְט אויף פון שְׁלָאף 1

ב) תְּחִנָּה צוּ נֶעגֶעל־װַאסֶער 1

ג) תְּחִנָּה בַּיים װַאשֶׁען דִי הֶענְד 1

ד) תְּחִנָּה אֲשֶׁר יָצַר 1

ה) תְּחִנָּה פון אֱלֹהַי נְשָׁמָה 2

ו) תְּחִנָּה קַבָּלַת עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם 2

ז) אַ נַייעֶ תְּחִנָּה צוּא הַשְׁכָּמַת הַבֹּקֶר 5

ח) תְּחִנָּה מוֹדֶה אֲנִי 8

ט) תְּחִנָּה עֶרֶב וָבֹקֶר 16

י) אַ נַייע תְּחִנָּה פון יְרוּשָׁלַיִם 17

יא) תְּחִנַּת שְׁעָרִים 20

יב) תְּחִנָּה מַה טּוֹבוּ 21

יג) תְּחִנָּה נָאךְ מַה טּוֹבוּ 22

יד) תְּחִנָּה צוּ קְלֵיין קְרִיאַת שְׁמַע 23

טו) תְּחִנָּה פַאר כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ 25

טז) תְּחִנָּה שִׂים שָׁלוֹם 26

יז) תְּחִנָּה מִשְׁפַּט צֶדֶק 27

יח) תְּחִנָּה פון יְרוּשָׁלַיִם 28

יט) תְּחִנָּה לְיוֹם רִאשׁוֹן 30

כ) תְּחִנָּה לְיוֹם שֵׁנִי 31

כא) תְּחִנָּה לְיוֹם שְׁלִישִׁי 32

כב) תְּחִנָּה לְיוֹם רְבִיעִי 33

כג) תְּחִנָּה לְיוֹם חֲמִישִׁי 33

כד) תְּחִנָּה לְיוֹם שִׁשִּׁי 35

כה) תְּחִנָּה שַׁעֲרֵי רַחֲמִים 36

כו) תְּחִנָּה עוֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת. 39

כז) תְּחִנָּה שְׁלֹשָׁה שְׁעָרִים 40

כח) תְּחִנָּה פון חַלָּה נֶעהְמֶען 40

כט) מִצְוַת נִדָּה 43

זייט

ל) תְּחִנָּה פַאר טְבִילָה גֶעהְן 43

לא) סֵדֶר הַדְלָקַת נֵר בְּשַׁבָּת 44

לב) תְּחִנָּה צוּ לִיכְט צִינְדֶען 44

לג) סֵדֶר פון לִיכְט בֶּענְשֶׁען 47

לד) אַ נַייעֶ תְּחִנָּה נָאךְ לִיכְט־צִינְדֶען 49

לה) אַ נַייעֶ תְּחִנָּה פון לִיכְט צִינְדֶען פִיר אַמֶערִיקַא 50

לו) תְּחִנָּה בִּרְכוֹת קוֹדֶשׁ 54

לז) תְּחִנָּה װֶען אַ מַגֵּפָה רַ״ל 59

לח) אַ תְּחִנָּה פון אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל פַאר מִנְחָה 62

לט) תְּחִנָּה פון שַׁבַּת פְּרִיה 63

מ) תְּחִנָּה מִקְרָא קוֹדֶשׁ 66

מא) תְּחִנָּה װֶען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ חֶשְׁוָן 71

מב) תְּחִנָּה װֶען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ כִּסְלֵו 74

מג) תְּחִנָּה װֶען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ טֵבֵת 77

מד) תְּחִנָּה װֶען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שְׁבַט 79

מה) תְּחִנָּה װֶען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אֲדָר 81

מו) תְּחִנָּה װֶען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אֲדָר אִין אַ עִבּוּר יָאהר 84

מז) תְּחִנָּה װֶען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ נִיסָן 86

מח) תְּחִנָּה װֶען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיָּיר 88

מט) תְּחִנָּה װֶען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ סִיוָן 91

זייט

נ) תְּחִנָּה וָוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראש חוֹדֶשׁ תַּמּוּז 93
נא) תְּחִנָּה וָוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראש חוֹדֶשׁ אָב 95
נב) תְּחִנָּה וָוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראש חוֹדֶשׁ אֱלוּל 98
נג) אַ נַייעֶ תְּחִנָּה פון ראש חוֹדֶשׁ בֶּענְשֶׁען 101
נד) שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת פון ראש חוֹדֶשׁ בֶּענְשֶׁען 103
נה) תְּחִנָּה עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ פון ראש חוֹדֶשׁ בֶּענְשֶׁען 107
נו) בִּרְכַּת ראש חוֹדֶשׁ 109
נז) אַנְעִים זְמִירוֹת 111
נח) תְּחִנָּה שַׁעֲרֵי רַחֲמִים 116
נט) תְּחִנָּה פון שַׁבָּת-צו-נאַכְט 117
ס) תְּחִנָּה פאַר הַבְדָּלָה 118
סא) תְּחִנָּה נאָך הַבְדָּלָה 120
סב) תְּחִנָּה לְעֶרֶב ראש חוֹדֶשׁ 120
סג) תְּחִנָּה יוֹם כִּפּוּר קָטָן 122
סד) תְּחִנָּה לְתַעֲנִית צִבּוּר 124
סה) תְּחִנָּה לַעֲשָׂרָה בְּטֵבֵת 127
סו) תְּחִנָּה לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר 127
סז) אֵל מָלֵא רַחֲמִים לְכ׳ סִיוָן 128
סח) תְּחִנָּה לְשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז 129
סט) תְּחִנָּה לְתִשְׁעָה בְּאָב 131
ע) תְּחִנָּה נֶחָמַת צִיּוֹן 135
עא) תְּחִנָּה אִמָּהוֹת 136
עב) תְּחִנָּה פִיר חֹדֶשׁ אֱלוּל 144
עג) תְּחִנָּה לְראש חוֹדֶשׁ אֱלוּל וּלְראש הַשָּׁנָה 146
עד) תְּחִנָּה פון סְלִיחוֹת 148
עה) תְּחִנָּה פון שִׁשָּׁה סְדָרִים 156
עו) תְּחִנָּה תְּשׁוּבָה תְּפִלָּה צְדָקָה 162

זייט

עז) סֵדֶר לִיכְט בֶּענְטְשֶׁען פון ראש הַשָּׁנָה 168
עח) תְּחִנָּה נאָך לִיכְט בֶּענְטְשֶׁען פון ראש הַשָּׁנָה 168
עט) תְּפִלָּה עַל הַפַּרְנָסָה 175
פ) תְּחִנָּה פִיר ראש הַשָּׁנָה קוּ-מֶענְדִיג אין שׁוּהְל 176
פא) תְּחִנָּה פון אויסגֶעמֶען 183
פב) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים 191
פג) תְּחִנָּה שַׁעֲרֵי שָׁלוֹם 191
פד) תְּחִנָּה פאַר שׁוֹפָר בְּלָאזֶען 192
פה) סֵדֶר תְּקִיעוֹת 196
פו) פְּסוּקִים פאַר שׁוֹפָר בְּלָאזֶען 197
פז) בְּרָכוֹת פון תְּקִיעוֹת 198
פח) תְּחִנָּה נאָך וּכְתוֹב 200
פט) רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם פון דוּכְנֶ׳ען 202
צ) סֵדֶר תַּשְׁלִיךְ 204
צא) רַנְּנוּ צַדִּיקִים 205
צב) אַ נַייעֶ תְּחִנָּה צו תַּשְׁלִיךְ 208
צג) סֵדֶר כַּפָּרוֹת 215
צד) תְּחִנָּה נאָך כַּפָּרוֹת שְׁלָאגֶען 217
צה) תְּחִנָּה עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר צו לִיכְט בֶּענְשֶׁען 220
צו) סֵדֶר לִיכְט צִינְדֶען פון עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר 223
צז) תְּחִנָּה עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר נאָך לִיכְט בֶּענְשֶׁען 223
צח) תְּחִנָּה פאַר כָּל נִדְרֵי 229
צט) תְּחִנָּה נאָך תְּפִלַּת יַעֲלֶה 231
ק) אַ נַייעֶ תְּחִנָּה פון הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת 240
קא) יִזְכּוֹר פאַר אַ פָאטֶער 244
קב) יִזְכּוֹר פאַר אַ מוּטֶער 244
קג) יִזְכּוֹר פאַר קְרוֹבִים 245

זייט

קד) יִזְכּוֹר פַאר קְדוֹשִׁים 245
קה) אֵל מָלֵא רַחֲמִים 246
קו) תְּחִנָּה פַאר גֶע׳הַרְגֶ׳עטֶע אִין מִלְחָמָה 248
קז) הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת פַאר גֶע׳הַרְגֶ׳עטֶע אִין פָּאגְרָאמֶען 250
קח) הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת פַאר אוּמְגֶעקוּמֶענֶע אִין שְׂרֵפוֹת 253
קט) הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת פַאר דֶערְטְרוּנְקֶענֶע אִין יַם 256
קי) אַן הַזְכָּרָה פַאר אִיזִידָאר אוּן אַיידַא שְׁטְרָאוּס 257
קיא) תְּחִנָּה וֶוען מֶען פַאלְט כּוֹרְעִים 258
קיב) יְהִי רָצוֹן יוֹם כִּפּוּר צוּ מִנְחָה 259
קיג) תְּחִנָּה פוּן אוֹיפְגֶעהֶמֶען צוּ מִנְחָה יוֹם כִּפּוּר 260
קיד) אַ תְּחִנָּה פַאר נְעִילָה 262
קטו) תְּחִנָּה נָאךְ לִיכְט בֶּענְשֶׁען פוּן סוּכּוֹת 263
קטז) בְּרָכוֹת פוּן אֶתְרוֹג בֶּענְשֶׁען 267
קיז) תְּחִנָּה נָאךְ אֶתְרוֹג בֶּענְשֶׁען 267
קיח) אַ נַייעֶ תְּחִנָּה נָאךְ אֶתְרוֹג בֶּענְשֶׁען 270
קיט) תְּחִנָּה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת לְשָׁלֹשׁ רְגָלִים 271
קכ) תְּחִנָּה הוֹשַׁעְנָא רַבָּה פַאר הַלֵּל 273
קכא) תְּחִנָּה הוֹשַׁעְנָא רַבָּה פַאר הוֹשַׁעְנוֹת 274
קכב) סֵדֶר הַקָּפוֹת פוּן הוֹשַׁעְנָא רַבָּה 275

זייט

קכג) תְּחִנָּה פוּן לִיכְט צִינְדֶען לִשְׁמִינִי עֲצֶרֶת וּלְשִׂמְחַת תּוֹרָה 279
קכד) תְּחִנָּה פַאר מוּסָף צוּ תְּפִלַּת גֶשֶׁם 281
קכה) אַ לִיעד פוּן א״ב אוֹיף שִׂמְחַת תּוֹרָה 282
קכו) תְּחִנָּה פַאר אַרוֹיסְגֶעהְן פוּן שׁוּהל 288
קכז) תְּחִנָּה פַאר חֲנוּכָּה לִיכְט בֶּענְשֶׁען 289
קכח) תְּחִנָּה לְפוּרִים 290
קכט) תְּחִנָּה לְפֶּסַח נָאךְ לִיכְט בֶּענְשֶׁען 292
קל) תְּחִנָּה פַאר טַל 297
קלא) תְּחִנָּה לְשָׁבוּעוֹת 297
קלב) אַ תּוֹרָה לִיעד פוּן שָׁבוּעוֹת 301
קלג) עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת 302
קלד) אַ נַייעֶ תְּחִנָּה פִיר דִי וָואס הָאבֶּען קִינְדֶער אָדֶער קְרוֹבִים אִין מִלְחָמָה 304
קלה) תְּחִנָּה פַאר אַ פְרוֹיא וָואס הַאלְט זִיךְ אוֹיף בַּיי קִינְדֶער 307
קלו) תְּחִנָּה פַאר אַן עֲגוּנָה 309
קלז) אַ נַייעֶ תְּחִנָּה פַאר אַמֶעריקַא וֶוען מֶען הֶערְט שְׁלֶעכְטֶע בְּשׂוּרוֹת פוּן דֶער אַלְטֶער וֶועלְט 311
קלח) תְּחִנָּה פַאר אַ פְרוֹי וָואס זַאמֶעלְט צְדָקָה 313

לוּחַ הַמְּשָׁלִים.

זֶעהְר שֶׁעהְנֶע אוּן קְלוּגֶע מְשָׁלִים עֶנְטְנוּמֶען פוּן מִשְׁלֵי דָוִד, מִנְחַת יִצְחָק, מַעֲשֵׂה חֲכָמִים, מִגְדַּל דָּוִד, קוֹל יַעֲקֹב, מִשְׁלֵי אָבוֹת, מִשְׁלֵי מוּסָר אוּן אַנְדֶערֶע סְפָרִים:

קלט) אַ מָשָׁל אוֹיף מַה טֹּבוּ
קמ) אַ מָשָׁל אוֹיף צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ
קמא) אַ מָשָׁל אוֹיף וְהַעֲרֶב נָא
קמב) אַ מָשָׁל אוֹיף שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי
קמג) אַ מָשָׁל אוֹיף וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ
קמד) אַ מָשָׁל אוֹיף אַתָּה קִדַּשְׁתָּ
קמה) אַ מָשָׁל אוֹיף וְתִתֶּן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים
קמו) אַ מָשָׁל אוֹיף שַׁבָּת'דִיגֶע זְמִירוֹת
קמז) אַ מָשָׁל אוֹיף אֲנִי מַאֲמִין בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ
קמח) אַ מָשָׁל אוֹיף מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ פוּן הַלֵּל
קמט) אַ מָשָׁל אוֹיף רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן עֲקַשְׁיָא פוּן פֶּרֶק
קנ) אַ מָשָׁל אוֹיף וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ
קנא) אַ מָשָׁל אוֹיף וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב
קנב) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
קנג) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ
קנד) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ
קנה) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב
קנו) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה
קנז) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קְרַע רוֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ
קנח) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאוּלָּה וִישׁוּעָה
קנט) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה
קס) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ
קסא) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכוֹר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ
קסב) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ
קסג) אַ מָשָׁל אוֹיף אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ
קסד) אַ מָשָׁל אוֹיף עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע
קסה) אַ מָשָׁל אוֹיף נוֹאֲקִים אֵלֶיךָ פוּן סֻכּוֹת'דִיגֶען פִּיוּט
קסו) אַ מָשָׁל פוּן שִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה
קסז) אַ מָשָׁל אוֹיף וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה, פוּן קֹהֶלֶת
קסח) נָאךְ אַ מָשָׁל אוֹיף וְיוֹם הַמָּוֶת מִיּוֹם הִוָּלְדוֹ, פוּן קֹהֶלֶת
קסט) אַ וִויטְצִיגֶער מָשָׁל וֶועגֶען פְרֵיילִיךְ זַיין שִׂמְחַת תּוֹרָה
קע) אַ מָשָׁל אוֹיף שִׁירַת הַיָּם וָואס מֶען לֵייעֶנְט פֶּסַח
קעב) אַ מָשָׁל פוּן שָׁבוּעוֹת וֶועגֶען דִיא עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת
קעג) הִתְעוֹרְרוּת פַאר דֶער תְּפִלָּה
קעד) אַ בִּיסֶעל מוּסָר פוּן דִּבְרֵי צַדִּיקִים
קעה) דִּינִים פוּן עֶרֶב שַׁבָּת
קעו) לוּחַ הַמּוֹלָדוֹת וְרָאשׁ חוֹדֶשׁ

תְּחִנּוֹת שַׁחֲרִית

אַ תְּחִנָּה צוּ זָאגֶען אִין דֶער פְרִיה וֶוען מֶען וַואכְט אוֹיף פוּן שְׁלָאף:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! אִיךְ בִּין נִיט וֶוערְט דַיין חֶסֶד וָואס דוּ טְהוּסְט מִיר צוּ יֶעדֶער צֵייט, בִּפְרַט בַּיי מַיין אוֹיפְשְׁטֶעהְן פוּן שְׁלָאף. אִיךְ לוֹיבּ אוּן דַאנְק דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען פַאר דֶער נְשָׁמָה וָואס דוּ הָאסְט מִיר צוּרִיקְגֶעגֶעבֶּען מִיט דַיין עֶרְבַּארְמוּנְג:

אַ תְּחִנָּה צוּ נֶעגֶעל־וַואסֶער:

גְרוֹיסֶער בַּארֶעמְהֶערְצִיגֶער גָאט! אַזוֹי וִוי דוּ בִּיזְט קָדוֹשׁ (הֵיילִיג) וְטָהוֹר (אוּן רֵיין) אַזוֹי הָאסְטוּ פַארְזָאגְט אִין דַיין הֵיילִיגֶער תּוֹרָה אַז קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ, אִיהְר זָאלְט זַיין הֵיילִיג. דֶערְפַאר הָאבֶען אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים מְתַקֵּן גֶעוֶוען, אַז מִיר זָאלֶען יֶעדֶען פְרִיהְמָארְגֶען וַואשֶׁען דִי הֶענְד, ווַייל דִי הוֹיפְּט טוּמְאָה לִיגְט אוֹיף דִי הֶענְד. דִי פִינְגֶער דַארְ־פֶען זַיין הֵיילִיג אוּן רֵיין פוּן יֶעדֶער שְׁמוּץ, אַזוֹי וִוי דוּ פֶערְלַאנְגְסְט אִין דַיין הֵיילִיגֶער תּוֹרָה:

אַ תְּחִנָּה בַּיים וַואשֶׁען דִי הֶענְד:

גֶעלוֹיבְּט בִּיזְטוּ גָאט, אוּנְזֶער גָאט, קֶענִיג פוּן דֶער וֶועלְט, וָואס הָאט אוּנְז גֶעהֵיילִיגְט מִיט זַיינֶע מִצְוֹת אוּן הָאט אוּנְז גֶעבָּאטֶען צוּ וַואשֶׁען דִי הֶענְד. וִוי דוּ שְׁרַייבְּסְט אִין דַיין הֵיילִיגֶער תּוֹרָה וְהְיִיתֶם קְדוֹשִׁים, אִיהְר אִידֶען זָאלְט זַיין הֵיילִיג. אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים הָאבֶען גֶע־זָאגְט, מֶען זָאל דִי הֶענְד וַואשֶׁען, ווַייל דִי גַאנְצֶע אוּנְהֵיילִיגְקַייט לִיגְט אִין דִי הֶענְד, מִיט דִי הֶענְד קֶען אַ מֶענְשׁ טְהָאן פִיעל שְׁלֶעכְטֶעס, אוּן דֶערְפַאר דַארְף עֶר זֵיי הַאלְטֶען הֵיילִיג אוּן אָפְּוַואשֶׁען פוּן זֵיי אַלֶע שְׁמוּטְץ:

אַ תְּחִנָּה צוּ אֲשֶׁר־יָצַר:

גֶעלוֹיבְּט בִּיזְטוּ גָאט, אוּנְזֶער גָאט, דֶער קֶענִיג פוּן דֶער וֶועלְט וָואס עֶר הָאט בֶּעשַׁאפֶען דֶעם מֶענְשֶׁען מִיט חָכְמָה, אוּן עֶר הָאט גֶעמַאכְט אִין אִיהְם לֶעבֶּער אוּן הוֹילֶע רֶעהְרֶען, וִוי: אַ מוֹיל, נָאז,

אויערֶען, הַארץ, גֶעדֶערים, און נָאך און נָאך. עס איז עֶנְטְדֶעקְט און בֶּעווּאוּסְט פַאר דַיין כִּסֵא הַכָּבוֹד, אַז וֶוען אֵיינְס פוּן דִי פֶערְמַאכְטֶע אֵבָרִים זָאל גֶעעֶפֶענְט וֶוערֶען. וָואלְט נִיט מֶעגְלִיךְ גֶעוֶועזֶען צוּ לֶעבֶּען און צוּ שְׁטֶעהְן פַאר דִיר. גֶעלוֹיבְּט בִּיזְטוּ גָאט, דֶער רוֹפֵא פוּן אַלֶע בֶּעשֶׁעפֶּענִישֶׁען און וֶועלְכֶער טְהוּט גְרוֹיסֶע ווּאוּנְדֶער:

תְּחִנָּה פוּן אֱלֹהַי נְשָׁמָה.

דָאס זָאגְט מֶען אַלֶע טָאג:

מַיין גָאט! דִי נְשָׁמָה וָואס דוּ הָאסְט אִין מִיר גֶעגֶעבֶּען אִיז רֵיין. דוּ הָאסְט זִי בֶּעשַׁאפֶען, דוּ הָאסְט גֶעפָארְמְט אִיהְר גֶעשְׁטַאלְט, דוּ הָאסְט זִי אִין מִיר אַרַיינְגֶעבְּלָאזֶען און דוּ הִיטְסְט זִי אִין מִיר, און דוּ וֶועסְט אִיהְר צוּנֶעהְמֶען פוּן מִיר און אוּמְקֶעהְרֶען צוּ מִיר לֶעָתִיד לָבֹא. דִי גַאנְצֶע צַייט וָואס דִי נְשָׁמָה אִיז אִין מִיר, דַאנְק אִיךְ דִיר, גָאט מַיין גָאט און דֶער גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, דֶער הֶערְר פוּן אַלֶע וֶוערְק, דֶער הֶערְר פוּן אַלֶע נְשָׁמוֹת. גֶעלוֹיבְּט בִּיזְטוּ גָאט, דֶער וָואס קֶעהְרְט אוּם דִי נְשָׁמוֹת צוּ דִי טוֹיטֶע גוּפִים:

תְּחִנָּה קַבָּלַת עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם.

דִי תְּחִנָּה זָאל יֶעדֶע אִשָּׁה זָאגֶען אַלֶע אִין-דֶער-פְרִיה. זִי אִיז מְלוּקָט פוּן דִי הֵיילִיגֶע תַּנָאִים וַאֲמוֹרָאִים און אוֹיךְ פוּן דִי גְרֶעסְטֶע גְאוֹנִים זי"ע:

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, הֶערְר פוּן אַלֶע וֶועלְטֶען, קֶענִיג אִיבֶּער אַלֶע קֶענִיגֶע, וָואס אִין דַיין הַאנְד אִיז דָאס נֶפֶשׁ פוּן אַלֶע בַּאשֶׁעפֶּענִישֶׁען, דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אִיז פוּל מִיט דַיין כָּבוֹד,

---

התעוררות פאר דער תפלה

דִי סִפְרֵי מוּסָר שְׁרַייבֶּען, אַז יֶעדֶער מֶענְשׁ וֶוען עֶר שְׁטֶעלְט זִיךְ תְּפִלָּה טָאן פַאר הַשֵׁי"ת דַארְף זִיךְ פָאר־ שְׁטֶעלֶען, וִוי וָואלְט גֶעוֶועזֶען אַז עֶר וָואלְט זִיךְ גֶעשְׁטֶעלְט פַאר אַ מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם צוּ בֶּעטֶען עֶפֶּעס פוּן אִים

דֶער מֶענְשְׁלִיכֶער שֵׂכֶל אִיז גָאר נִיט אִימְשְׁטַאנְד צוּ פֶערְ־
שְׁטֶעהְן דַיין גְרוֹיסְקַייט מִיט דַיינֶע מַעֲשִׂים. אַלֶע הִימְלֶען, דִי
זוּנְן, דִי לְבָנָה מִיט אַלֶע שְׁטֶערֶען, וָואס יֶעדֶער שְׁטֶערֶען אִיז
פַאר זִיךְ גָאר אַ בֶּעזוּנְדֶערֶע וֶועלְט. אוֹיךְ דֶער יַם אוֹקְיָנוֹס,
דֶער יַם הַקֶּרַח, דֶער יַם הַגָּדוֹל מִיט זַייעֶרֶע פֶערְשַׁיידֶענֶע
בְּרוּאִים, אַלֶע טַייכֶען מִיט זַייעֶרֶע פֶערְשַׁיידֶענֶע פִישׁ, אַלֶע
בֶּערְג אוּן טְהָאלֶען, אַלֶע מִדְבָּרִיוֹת מִיט דִי פֶערְשַׁיידֶענֶע
חַיוֹת, יֶעדֶעס וֶוערִימֶעל אוֹיף דֶער עֶרְד אוּן אוּנְטֶער דֶער
עֶרְד, אוֹיךְ אַלֶע גְרֶעזְלִיךְ מִיט אַלֶע פֶערְשַׁיידֶענֶע בּוֹימֶער,
לוֹיבֶּען אַלֶע טָאג צוּ דַיין לִיבֶּען נָאמֶען אוּן וַוייזֶען אוֹיף דַיין
גְרוֹיס כָּבוֹד פַאר דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט. דוּ הָאסְט בֶּעשַׁאפֶען
דֶעם מֶענְשֶׁען פוּן עֶרְד, אַזוֹי וִוי דִי תּוֹרָה זָאגְט „עָפָר מִן
הָאֲדָמָה“, אוּן דוּ הָאסְט אִין אִיהְם גֶעגֶעבֶּען אַ נִשְׁמַת רוּחַ
חַיִים, דָאס עֶר זָאל זַיין אוֹיסְעֶרְוֶועהְלְט פוּן אַלֶע בֶּעשֶׁעפֶענִי־
שֶׁען אוּן עֶר זָאל גֶעוֶועלְטִיגֶען אִיבֶּער זֵיי. אוּן זַיין רֶעכְטֶען
תַּכְלִית זָאל עֶר גֶעפִינֶען מִיט דֶעם וָואס עֶר וֶועט אִין אַלֶע
דַיינֶע מַעֲשִׂים בַּאקְלֶערֶען דָאס דַיין גֶעטְלִיכְקַייט אִיז פוּל אִי־
בֶּערַאל, אַזוֹי וִוי דָוִד הַמֶּלֶךְ זָאגְט אִין תְּהִלִּים „שִׁוִּיתִי ה׳ לְנֶגְדִי
תָמִיד“, אִיךְ הָאבּ גָאט כִּבְיָכוֹל שְׁטֶענְדִיג פַאר מִיר. דֶער פְּשַׁט
אִיז, אִין אַלֶע דַיינֶע מַעֲשִׂים זֶעה אִיךְ דַיין גֶעטְלִיכְקַייט פַאר
מִיר אוּן אִיךְ שְׁטֶעל מִיר פָאר אִין גֶעדַאנְק גְלַייךְ וִוי דֶער
אוֹיבֶּערְשְׁטֶער שְׁטֶעהְט לֶעבֶּען מִיר אוּן זֶעהְט אַלֶע מַיינֶע

התעוררות פאר דער תפלה

פִיר אִיךְ זָלְבְּסְט אָדֶער פִיר זַיין הוֹיזְ־
גֶעזִינְד, גֶעוִויס וָואלְט דַאן אוֹיף אִים
אָנְגֶעפַאלֶען אַן אֵימָה וָפַחַד, פִּילַייכְט
רֶעדְט עֶר נִיט וִוי מֶען דַארְף, פִילַייכְט
שְׁטֶעהְט עֶר נִיט פַאר אִיהְם בְּכָבוֹד
וּכְדוֹמֶה, עֶר וָואלְט גֶעשְׁטַאנֶען אִין

מעשים. דאס איז דער ערשטער כלל פון אונזער תורה. דאס
דער איד דארף שטענדיג געדענקען און האבען אין זינען
דעם בורא עולם, דען ווען א איד געהט ארום מיט דעם הייי־
ליגען געדאנק, איז ער בארעכענט מיט אלע זיינע מעשים,
דאס זיין גאנץ לעבען מיט זיין גאנצער פיהרונג אויף דער
וועלט, הן מיט פרומקייט און מיט מענשליכקייט והן מיט
עהרליכקייט זאל זיין אויסגעהאלטען על פי דין תורתנו
הקדושה, וואס איז שייך צו גאט, און על פי דרך ארץ, וואס
איז שייך צו דעם מענשען. מען זאל זיך ניט פיהרען אויף דר
וועלט ווי א בהמה, מיט נארישע געדאנקען, נאר יעדע זאך
זאל זיין מיט דעת, מיט איבערקלערונג. בפרט מיר שוואכע
פרויען דארפען מיר זיין געווארענט ניט צו פערשוואכען אונ־
זער דעת, דען אויף אונז ווייבער ליגט דער הייליגער חוב פון
דעם הויזליכען לעבען, דאסווירטשאפט פון שטוב, מיט די
קינדער ערציהונג. מיר ווערען גערופען עקרת הבית, דאר־
פען מיר זיין אויף יעדען טריט בארעכענט, יעדער זאך דארף
ווערען געטהאן מיט חכמה, נאר אזוי ווי ראשית חכמה איז
יראת ה׳, מען זאל זיך פירכטען פאר גאט, נעהם איך אויף
מיר דעם עול מלכות שמים און איך זאג דעם הייליגען פסוק
„שויתי ה׳ לנגדי תמיד״, דער אויבערשטער זאל שטארקען
מיין כח, ער זאל מיר געבען פערשטאנד, אז איך זאל קענען
פיהרען מיין שטוב און ערציהען מיינע קינדער צו גאטס־

התעוררות פאר דער תפלה

גרויס שרעק, אין ציטערניש, פי־
לייכט וועט ניט אנגענומען ווערען
זיין פערלאנג און ער וועט נאך
שטרייננ בעשטראפט ווערען. היינט
ווי איז אז דער מענש שטעלט זיך
תפלה טהאן פאר השם־יתברך וואס

פֿאַרכטיגקייט און צו פֿרײַנדליכע מענשליכקייט, דאס עס זאָל זיין נמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם, וועלכעס איז דער רעכטער תכלית הבריאה פֿון יעדער אשה. דאס דורך דעם זכות זאָל איך זוכה זיין צו האָבען בײַדע וועלטען, נחת און עשירות, געזונד און קראַפֿט, מיט גוטע קינדער אויף דער וועלט און איך זאָל ניט דאַרפֿען חלילה מורא האָבען פֿאַר דעם עונש פֿון יענער וועלט. איך זאָל שטענדיג נושא חן זיין און האָבען אַ ליכטיג מזל און איך זאָל מיך עלטערען מיט מיין מאַן צוזאַמען, אָמן:

אַ נייע תחנה צו השכמת הבקר

אָנָא ה׳ אלהים, איך בעט דיך, ליבער גאָט, וואָס דו ביזט אַ רחום בדין, אֲשֶׁר בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה, וואָס אין דיין האַנד טהו איך בעהאַלטען מיין נשמה אין דער צייט ווען איך שלאָף און אַז איך בין וואַכענדיג. אֲבַקֵּשׁ מִמְּךָ חֶסֶד וְרַחֲמִים, בעט איך פֿון דיר חסד ורחמים, דו זאָלסט מיך בענשען היינטיגען טאָג און אויך אַלע טעג. אַז מיין פֿיהרונג זאָל געפֿינען חן וחסד אין מיין מאַנ׳ס אויגען און אין מיינע קינדער׳ס אויגען און אויך אין די אויגען פֿון אַלע מיינע בעדיענטע. עס זאָל האָבען אַ טעם מיין ריינליכ־קייט און מיין ציכטיגקייט פֿון דר שטוב, דאס עס זאָל חלילה

התעוררות פֿאר דער תפלה

ער איז גרעסער פֿון אַלץ און וואָס אַלץ ווערט געטהאָן דורך זיין ווי־לען. דאַרף אויף איהם געוויס פֿאַ־לען אַן אימה ופחד גאָר אָהן אַ שיעור. אַז דער מענש זאָל זיך דאס פֿאַרשטעלען וועט ער געוויס תפלה טהאָן מיט גרויס הכנעה און כונה, און השם־יתברך וועט געוויס צו־

קיין קראנקהייט ניט אריינקומען אין מיין הויז. והגם דו רבונו של עולם ביזט אונזער היטער, דאך האסטו געשריבען אין דער תורה הקדושה, דאס דר מענש זאל זיך ניט פערלאזען אויף נסים, און ווען דער מענש היט זיך, היט איהם דער רבונו־של־עולם אויך. און אזוי ווי עס איז בעוואוסט, דאס פיעלע אנשטעקענדע קראנקהייטען קומען פון ניט־ריינקייט, לכן בעט איך פון דיר כח און חכמה צו וויסען, ווי אזוי צו האלטען ריין מיין שטוב מיט מיין גאנץ הויזגעזינד. דו זאלסט אויך מיר שענקען פערשטאנד, איך זאל וויסען ווי צו היטען מיין געזונד מיט מיין כח, מיין מאן'ס געזונד און כח, מיט דעם געזונד און כח פון מיין גאנץ הויזגעזינד, הן מיט ריינקייט והן מיט געזונדע און געשמאקע מאכלים, דאס יעדע סעודה און יעדער מאכל זאל זיין אין צייט, בכדי מיר זאלען האבען כח צו עבודת הבורא, אזוי ווי דער פרק זאגט „אם אין קמח אין תורה". דער רמב"ם זאגט, אז אין א געזונדען קערפער קען דער דעת מיט דעם שכל זיין פעסטער און קען גיכער ניט האבען קיין טעות ווי דער שוואכער קערפער, בפרט נאך אין די היינטיגע צייטען, וואס בעוונותינו הרבים דער עול־פרנסה איז זעהר שווער, דארף מען שטארק אין זינען האבען זיך די כחות צו שטארקען, און דער עיקר איז צו זיין א שמח

התעוררות פאר דער תפלה

געהמען זיין תפלה. דאס איז רעכט אז אן איש פשוט שטעלט זיך מתפלל זיין, קען ער האבען ביי זיך דיעזע געדאנקען. ווי איז אבער אז א קע־ניג שטעלט זיך תפלה טאן צו השם יתברך, פעהלט איהם דאך דר גע־דאנק, וייל ער האט דאך ניט קיין גרעסערען פאר זיך. דארום האט

בְּחֶלְקוֹ, אִיךְ זָאל חָלִילָה נִיט מְקַנֵּא זַיין דֶער צְווייטֶער אִשָּׁה אוֹיף אִיהְר גוּט עֶסֶען, אוֹיף אִיהְרֶע טַייעֶרֶע מַלְבּוּשִׁים אוּן אוֹיף אִיהְר צִיערוּנְג. אִיךְ זָאל מִיךְ נָאר פֶערְקוּקֶען מְקַנֵּא צוּ זַיין אִין גוּטֶע אִידִישֶׁע אוֹיפְפִיהְרוּנְג, אוּן מִיט דֶעם וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער וֶועט מִיךְ מְזַכֶּה זַיין זָאל אִיךְ מִיךְ פְרֵעהֶען, דָאס עֶס זָאל זַיין שְׁטֶענְדִיג פְרֶעהְלִיךְ אִין מַיין שְׁטוּב, אִיךְ זָאל חָלִילָה נִיט וִויסֶען פוּן שְׁלֶעכְטֶס אוּן קַיין קְלָלָה זָאל נִיט קוּמֶען אִין מַיין שְׁטוּב. אוּן וַוייל עַל פִּי רוֹב זַיינֶען נָשִׁים מִיט שְׁוַואכֶע דֵעוֹת וָואס דָאס בְּרֵיינְגְט זֵיי חָלִילָה דָאס זֵיי רֵיידֶען זִיךְ אַיין מִיט קְרַאנְקְהַייטֶען, בִּיז זֵיי וֶוערֶען בֶּאֱמֶת שְׁוַואךְ, בֶּעט אִיךְ דִיךְ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זָאלְסְט שְׁטַארְקֶען מַיין שֵׂכֶל אוּן מַיין כֹּחַ, אִיךְ זָאל קֶענֶען אַזֶעלְכֶע שְׁוַואכֶע גֶעדַאנְקֶען פוּן מִיר פֶערְטְרַייבֶּען. מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער זָאלֶען וֶוערֶן דֶערפְרֵייט בְּעֵת זֵיי וֶועלֶען אַרַיינְקוּמֶען אִין שְׁטוּב, אִיךְ זָאל זֵיי קֶענֶען עֶרְפְרֶעהֶען מִיט גוּטֶע לִיעבְּלִיכֶע קְלוּגֶע רֵייד, וּבְאוֹפֶן זֶה וֶועט רוּהֶען דִי בְּרָכָה, שֶׁפַע פַּרְנָסָה וְהַצְלָחָה אִין מַיין שְׁטוּב, דָאס אִיךְ זָאל קֶענֶען גֶעבֶּען צְדָקָה מִיט אַ פְרֶעהְלִיךְ הַארְץ אוּן זָאל זִיךְ קֶענֶען שְׁטֶעלֶען דַאוְונֶען מִיט רֵיינֶע גֶעדַאנְקֶען. דוּ זָאלְסְט מְמַלֵּא זַיין אוּנְזֶער אַלֶעמֶענְס גֶעבֶּעט צוּם גוּטֶען:

התעוררות פאר דער תפלה

אויךְ דָוִד'ן וֶועלְכֶער אִיז גֶעוֶוען אַ מֶלֶךְ אִין יְרוּשָׁלַיִם אוּן דֶר גְרֶעסְטֶער קֶענִיג אִין דֶער וֶועלְט, פַר וֶועמֶען אַלֶע הָאבֶּען גֶעצִיטֶערְט, גֶעפֶעהְלְט דִיעזֶער גֶעדַאנְק. וָואס־זֶשֶׁע הָאט עֶר גֶעטְהָאן? הָאט עֶר פַארְזָאגְט אַז אַלֶע בַּקָשׁוֹת זָאל מֶען אִיהְם דֶערְלַאנְגֶען פַאר דֶער צֵייט פוּן תְּפִלָּה.

תְּחִנָּה מוֹדֶה אֲנִי

מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ, גָאט מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְ־טֶערְן, אִיךְ אָרִימֶע פְרוֹי שְׁטֶעה פַאר דִיר מִיט אַן אַיינְגֶעבּוֹיגֶענֶעם קָאפּ, מִיט אַ צוּבְּרָאכֶען הַארְץ, דֶען מַיין לֶעבֶּען אִיז אִין דַיין הַאנְד אוּן מַיין טוֹיט אִיז אוֹיךְ אִין דַיין הַאנְד. אִיךְ שְׁטֶעה פַאר דִיר מִיט לוֹיטֶער צִיטֶערְנִישׁ. אִיךְ בַּאגֶעהְר פוּן דִיר, אַז דוּ זָאלְסְט מִיר מוֹחֵל זַיין מַיינֶע זִינְד וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט אוּן גֶעשׁוּלְדִיגְט פוּן דֶעם טָאג פוּן מַיין גֶעבָּארֶען בִּיז הַיינְטִיגֶען טָאג, אוּן אוֹיבּ אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט אִין דִי דְרַיי מִצְוֹת וָואס דוּ הָאסְט גֶעבָּאטֶען אוּנְז וַוייבֶּער, חַלָּה, נִדָּה אוּן לִיכְט־צִינְדֶען, בֶּעט אִיךְ דִיךְ, אַז דוּ זָאלְסְט מִיר הַיינְט דָאס נִיט גֶעדֶענְקֶען אוּן חָלִילָה מַיינֶע יָאהְרֶען נִיט אָפְּשְׁנַיידֶען, נָאר דוּ זָאלְסְט מִיךְ נָאךְ לָאזֶען לֶעבֶּען בִּיז אִיךְ וֶועל מְקַיֵּים זַיין וָואס עֶס שְׁטֶעהְט אִין דַיין תּוֹרָה, אוּן וֶוען מַיין צַייט וֶועט קוּמֶען צוּ שְׁטַארְבֶּען, זָאל דִי מִיתָה זַיין אַ כַּפָּרָה אוֹיף מַיינֶע זִינְד, אֲפִילוּ אִיךְ הָאבּ דָאס נִיט פֶערְדִיענְט בַּיי דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען, בֶּעט אִיךְ דִיךְ אַ מַתְּנַת חִנָּם. דוּ הֶערְסְט דָאס גֶעבֶּעט פוּן אַלֶע מֶענְשֶׁען, זָאלְסְטוּ אוֹיךְ הֶערֶען מַיין גֶע־בֶּעט, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

אָנָּא הַשֵּׁם, אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְ־

התעוררות פאר דער תפלה

עֶר אִיז אַרוֹיס פוּן בֵּית־הַכְּנֶסֶת (שׁוּל) אוּן הָאט גֶעזָאגְט אַז יֶעדֶער זָאל אִים אוֹיפְגֶעבֶּען זַיין בַּקָּשָׁה. הָאט עֶר גֶע־זֶעהֶען אַז הוּנְדֶערְטֶער מֶענְשֶׁען פוּן נָאהֶנְט אוּן וַוייט שְׁטֶעהֶען פַאר אִים מִיט הַכְנָעָה, מִיט גְרוֹיס גֶעוַויין אוּן שְׁרֶעקֶען זִיךְ, אוּן יֶעדֶער ווֵיינְט אוּן קְלָאגְט, אַז עֶר זָאל אִיהְם מִשְׁפָּט'ן

טֶערֶען, אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט פוּן דֶעם טָאג אָן וָואס אִיךְ בִּין גֶעבָּארֶען גֶעוָוארֶען בִּיז דֶעם הַיינְטִיגֶען טָאג. יֶעצְט הָאט מִיךְ דֶערְהוֹיבֶּען מַיין הַארְץ אוּן בַּאוִוילִיגְט צוּ מַיין גָאט, צוּ וִויעֶדֶערְקֶעהְרֶען מִיט וַוארְהַייט מִיט מַיין גַאנְצֶען הַארְצֶען, אוּן דָאס וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט, הָאבּ אִיךְ אוֹיף דֶעם חֲרָטָה. אִיךְ וֶועל שׁוֹין נִיט טְהָאן קַיין זִינְד, אִיךְ וֶועל מִיר הַיינְט אִין מַיין הַארְץ נֶעהְמֶען וַוייטֶער רֵיין צוּ בְּלַייבֶּען פוּן זִינְד וִוי אַ קְלֵיין קִינְד וָואס עֶס וֶוערְט עֶרְשְׁט גֶעבָּארֶען. גָאט, אַלְמֶעכְטִיגֶער, אִיךְ גִיבּ אִיבֶּער מַיין נְשָׁמָה אִין דַיין הַאנְד. אִיךְ בֶּעט אַז הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ זָאל אַן עֵדוּת זַיין אוּן אַלֶע סִפְרֵי־תּוֹרוֹת אִין הֵיכָל אוּן דִי עֵדָה הַקְּדוֹשָׁה זָאלֶען זַיין עֵדוּת דָאס אִיךְ אַנְעֶרְקֶען אַז גָאט אִיז יָחִיד וּמְיוּחָד. אִיךְ הָאף צוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אַז מַיין נְשָׁמָה זָאל אִיבֶּער הוּנְדֶערְט יָאהְר אוֹיסְגֶעהְן מִיט דִי וֶוערְטֶער „שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה׳ אֱלֹהֵינוּ ה׳ אֶחָד״. אִיךְ בַּאגֶעהְר אַז מַיין נְשָׁמָה זָאל קֶענֶען צוּרִיק קוּמֶען אוֹיף דֶעם אָרְט וואוּ זִי אִיז גֶענוּמֶען גֶעוָוארֶען. אַצִינְד בֶּעט אִיךְ, אַז פוּן הַיינְט אוּן וַוייטֶער, וֶוען דֶער שָׂטָן וֶועט קוּמֶען אוּן וֶועט חָלִילָה מִיךְ אָנְרֵייצֶען צוּ בֵּייזֶען, זָאל זַיינֶע רֵייד זַיין בָּטֵל וּמְבוּטָל כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר. אִיךְ בֶּעט הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, אַז מַיין נְשָׁמָה זָאל קוּמֶען צוּ שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל אוּן לֵאָה, אוֹיף דֶעם אָרְט וָואס מַיין

התעוררות פאר דער תפלה

מִיט חֶסֶד אוּן רַחֲמִים. וִוי עֶר הָאט דָאס גֶעזֶעהֶען, הָאט עֶר אוֹיפְגֶעהוֹיבֶּען דִי אוֹיגֶען צוּם הִימֶעל אוּן הָאט גֶעזָאגְט: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! אַז מֶען הָאט אַזוֹי מוֹרָא פַאר מִיר בָּשָׂר וָדָם, וָואס הַיינְט בִּין אִיךְ דָא אוּן מָארְגֶען אִין קֶבֶר, הַיינְט וִוי דַארְף אִיךְ שׁוֹין צִיטֶערֶן פַר דִיר מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים

בַּאגֶעהְר אִיז. און אויבּ חַס־וְשָׁלוֹם דֶער שָׂטָן וֶועט קוּמֶען און וֶועט וֶועלֶען מִיךְ אָנְרֵייצֶען, אַז אִיךְ זָאל עוֹבֵר זַיין אויף אַיין מִצְוָה וָואס דוּ הָאסְט גֶעבָּאטֶען, וָואס אִין דַיין לִיעבֶּער תּוֹרָה שְׁטֶעהְט, מִכָּל־שֶׁכֵּן אַז אִיךְ זָאל חַס־וְשָׁלוֹם לֵייקֶענֶען אִין דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען. זָאלְסְטוּ זִיךְ אויף אִיהְם אָנְבֵּייזֶערֶען און פֶערְ־יָאגֶען. און אויבּ אִיךְ וֶועל שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען הָאבֶּען, זָאל אַלְץ זַיין בָּטֵל וּמְבוּטָל כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר, גְלַייךְ וִוי עֶס אִיז קֵיינְ־מָאל אִין מַיין גֶעדַאנְקֶען גֶעוֶועֶן. און אִיךְ גְלוֹיבּ אִין גָאט און אִין דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען, אַז דוּ בִּיזְט אֱמֶת און דַיין תּוֹרָה אִיז אֱמֶת און אַז דוּ בִּיזְט גֶעוֶועֶן און בִּיזְט הַיינְט און וֶועסְט זַיין אַ קֶענִיג אויף אֵייבִּיג, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

שׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ, דֶער מֶענְשׁ זָאל תְּשׁוּבָה טְהָאן אֵיין טָאג פַאר זַיין טוֹיט. דַארוּם בִּין אִיךְ הַיינְט מוֹסֵר מוֹדָעָה מִיט מַיין גַאנְצֶען שֵׂכֶל, אַז אִיךְ בִּין מַאֲמִין אִין אַלֶע שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה עִקָּרִים, וָואס דִי חֲכָמִים הָאבֶּען אוּנְז מוֹסֵר גֶעוֶוען. דָאס עֶרְשְׁטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז גָאט בָּרוּךְ הוּא אִיז אַ בֶּעשֶׁעפֶּער פוּן דִי אַלֶע וֶועלְטֶען, און הָאט בֶּעשַׁאפֶען אַלֶע בֶּעשֶׁעפֶּענִישֶׁען פוּן אַלֶע וֶועלְטֶען. דָאס צְוֵוייטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז גָאט בָּרוּךְ הוּא אִיז אַ יָחִיד וּמְיוּחָד, וָואס אִיז אִין עֶרְגֶעץ נִיט צוּ גֶעפִינֶען אַן אַנְדֶערֶען, עֶר אִיז הָיָה הֹוֶה וְיִהְיֶה

התעוררות פאר דער תפלה

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? מִיט דִיזֶער פַארְשְׁטֶעלּוּנג הָאט עֶר זִיךְ גִישְׁטֶעלְט תְּפִלָּה טְהָאן צוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ מִיט גְרוֹיס אֵימָה וְיִרְאָה, מִיט קְדוּשָּׁה וְטָהֳרָה און מִיט פַייֶערְדִיגֶע גֶעדַאנְ־קֶען. דָאס זָאגְט דָוִד הַמֶּלֶךְ אִין תְּהִלִּים: לְךָ, וֶוען אִיךְ דַארְף תְּפִלָּה טְהָאן צוּ דִיר, פֶעהְלְט דָאךְ מִיר דִי

ה׳ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. דָאס דְרִיטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז גָאט בָּרוּךְ הוּא אִיז נִיט צוּצוּגְלַייכֶען צוּ אַ גוּף אוּן קֵיינֶער קֶען זַיין גֶעשְׁטַאלְט נִיט גְרֵייכֶען אוּן נִיט פִינְדֶען, דֶען עֶר הָאט קַיין הַתְחָלָה אוּן קַיין סוֹף, אוּן קַיין גְרוּנְד נִיט צוּ זַיין מַחְשָׁבָה. דָאס פִיעֶרְטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז גָאט בָּרוּךְ הוּא אִיז אַ קַדְמוֹן לְכָל הָעוֹלָמוֹת, עֶר אִיז דָאס עֶרְשְׁט פוּן אַלֶע עוֹלָמוֹת. אָבֶּער דִי עוֹלָמוֹת זַיינֶען נִיט דֶס עֶרְשְׁט פוּן אִים, עֶר אִיז רִאשׁוֹן לָרִאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹן לָאַחֲרוֹנִים. דָאס פִינְפְטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז נָאר צוּ דֶעם גָאט אִיז וֶוערְטָה מִתְפַּלֵל צוּ זַיין אוּן נִיט צוּ קֵיינֶעם מֶעהְר, ווִי דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָאט גֶעזָאגְט „וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ ה׳ עֵת רָצוֹן״. דָאס זֶעקְסְטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז דִי נְבוּאָה פוּן אַלֶע אוּנְזֶערֶע נְבִיאִים, וָואס הָאבֶען אוּנְז נְבוּאָה גֶעזָאגְט, גְלוֹיבּ אִיךְ, אַז דָאס הָאט אַלְץ גָאט גֶעהֵייסֶען זָאגֶען. דָאס זִיעבֶּעטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז משֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם אִיז גֶעוֶוען אַ פָּאטֶער אִיבֶּער דִי חֲכָמִים אוּן אַ הֶערְר אִיבֶּער דִי נְבִיאִים. דָאס אַכְטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה אִיז צוּ אוּנְז גֶעגֶעבֶּען גֶעוָוארֶען דוּרְךְ משֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם. דָאס נַיינְטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז דִי תּוֹרָה וֶועט נִיט פֶערְבִּיטֶען וֶוערֶען אוֹיף אֵייבִּיג, נָאר ווִי דִי תּוֹרָה אִיז אַצִינְד מִיט אַלֶע אוֹתִיּוֹת אוּן וֶוערְטֶער אַזוֹי וֶועט זִי בְּלַייבֶּען אוֹיף אֵייבִּיג. דָאס

התעוררות פאר דער תפלה

פָאַרְשְׁטֶעלוּנְג, אָמַר לִבִּי, הָאבּ אִיךְ מִיר בֶּעקְלֶערְט, בַּקְשׁוּ פָנָי, אִיהְר אַלֶע דֶערְלַאנְגְט אַייֶערֶע בַּקָשׁוֹת, אֶת פָּנֶיךָ יְיָ אֲבַקֵשׁ, יֶעצְט וֶוען אִיךְ הָאבּ גֶעזֶעהֶען דִי צִיטֶערְנִישׁ פוּן זַיי קֶען אִיךְ שׁוֹין מִיט דֶעם גֶעדַאנְק בֶּעטֶען דִיר גָאט. דַארוּם דַארְף יֶע־דֶער מֶענְשׁ זִיךְ פָאַרְשְׁטֶעלֶען דִיזֶען

צֶעהְנְטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז גָאט בָּרוּךְ הוּא וֵוייסְט אַלֶע מַחֲשָׁבוֹת פוּן דִי מֶענְשֶׁען אוּן אַלֶע פֶערְבָּארְגֶענִישׁ, אוּן הֲגַם עֶר אִיז גֶעאַבְּפֶּערְט אִין אַלֶע וֶועלְטֶען, דִי בְּרֶענֶענְדִיגֶע מַלְאָכִים וָואס בֶּעדִיעֶנֶען אִיהְם הָאבֶּען קַיין עֶרֶךְ נִיט אוּן קַיין מִסְפָּר, דָאךְ אִיז עֶר מַשְׁגִיחַ אוֹיף אַלֶע מַעֲשִׂים אוּן מַחֲשָׁבוֹת פוּן דִי מֶענְשֶׁען. דָאס עֶלְפְטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז גָאט בָּרוּךְ הוּא נִיט שְׂכַר טוֹב צוּ דִי וָואס דִיעֶנֶען אִיהְם מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען. דָאס צְווֶעלְפְטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין, אַז גָאט בָּרוּךְ הוּא וֶועט אוּנְז שִׁיקֶען מָשִׁיחַ בֶּן דָוִד אוֹיסְצוּלֵייזֶען אוּנְז פוּן דֶעם בִּיטֶערֶען גָלוּת, אוּן וֶוען עֶר פֶערְזַאמְט מִיט זַיין קוּמֶען, דָאךְ טְהוּ אִיךְ הָאפֶען אַלֶע טָאג אַז עֶר וֶועט זִיךְ אַ מָאל אִיבֶּער אוּנְז דֶערְבַּארְמֶען אוּן וֶועט אוּנְז פִיהְרֶען קַיין יְרוּשָׁלַיִם, וִוי אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט „וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל". דָאס דְרַייצֶעהְנְטֶע בִּין אִיךְ מַאֲמִין אִין תְּחִיַּת הַמֵּתִים, אַז גָאט בָּרוּךְ הוּא וֶועט מְחַיֵּה מֵתִים זַיין בְּרַחֲמִים. אִין דִי אַלֶע דְרַייצֶעהְן עִקָּרִים גְלוֹיבּ אִיךְ מִיט מַיין גַאנְצֶען הַארְצֶען, אוּן אַז עֶס וֶועט חָלִילָה אַמָאל קוּמֶען אַ צַייט אוֹיף מִיר פַאר מַיין טוֹיט, אַז אִיךְ וֶועל חָלִילָה נִיט זַיין בַּיי דֶעם גַאנְצֶען שֵׂכֶל אוּן דֶער שָׂטָן וֶועט חָלִילָה מִיךְ אַרָאפְּפִיהְרֶען פוּן דֶעם רֶעכְטֶען וֶועג, בִּין אִיךְ דָאס אַלְץ הַיינְט

התעוררות פאר דער תפלה

אֵיידֶעלֶען גֶעבַאנְק אוּן זִיךְ שְׁטֶעלֶען תְּפִלָּה טְהָאן צוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ מִיט גְרוֹיס פַּחַד. מֶען בַארְף נִיט פֶערְגֶעסֶען אַז עֶר אִיז דָאךְ נִיט קַיין מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם, אוּן אַז מֶען שְׁטֶעלְט זִיךְ דָאךְ לִפְנֵי מֶלֶךְ חַי וְקַיָּם נוֹרָא תְהִלּוֹת אוּן דַאן וֶועלֶען גֶעוִויס אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת אָנְגֶענוּמֶען וֶוערֶען, אָמֵן, וְכֵן יְהִי רָצוֹן:

מְבַטֵל כְּחֶרֶס הַנִשְׁבָּר, אוּן נָאר ווִי אִיךְ גְלוֹיבּ הַיינְט מִיט מַיין גַאנְצֶען שֵׂכֶל אַזוֹי זָאל דָאס הָאבֶּען אַ קִיוּם לְעוֹלָם וָעֶד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. מִיר זֶעהֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט ווִי פִּיעלֶע מֶענְשֶׁען שְׁטַארְבֶּען פְּלוּצְלִינְג אוּן קֶענֶען אֲפִילוּ נִיט זָאגֶען קַיין וִדוּי, רַחְמָנָא לִיצְלָן, דַארוּם הָאבּ אִיךְ צַייט הַיינְט, וֶוען אִיךְ בִּין קְלָאהְר אוּן הָאבּ מַיין גַאנְצֶען שֵׂכֶל, מִתְוַדֶה צוּ זַיין זִיךְ פַאר גָאט, אוּן כָאטְשׁ אִיךְ בִּין אַ חוֹטֵא פוּן מַיין יוּגֶענְד אָן בִּיז דֶעם הַיינְטִיגֶען טָאג, וָואס אִיךְ בִּין נִיט וֶוערְטְה צוּ דֶערְמָאנֶען גָאטְ׳ס נָאמֶען אוּן פְּשִׁיטָא מִתְפַּלֵל צוּ זַיין פַאר אִיהְם אוֹיף מַיין נְשָׁמָה, דָאךְ הָאבּ אִיךְ אַ בִּטָחוֹן אוֹיף זַיין גְרוֹיסֶען חֶסֶד וָואס עֶר אִיז זִיךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיוֹת אוּן אִיז מְקַבֵּל תְּשׁוּבָה פוּן אַלֶע פּוֹשְׁעִים וֶועלְכֶע עֶס קֶעהְרֶען זִיךְ אוּם צוּ אִיהְם מִיטְ׳ן גַאנְצֶען הַארְצֶען. דַארוּם הָאבּ אִיךְ הַיינְט חֲרָטָה אוֹיף אַלֶע מַיינֶע עֲבֵרוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן פוּן מַיין יוּגֶענְד אָן בִּיז יֶעצְט, הֵן בְּשׁוֹגֵג וְהֵן בְּמֵזִיד, הֵן בְּאוֹנֶס וְהֵן בְּרָצוֹן:

אוֹי לִי, וֶועה צוּ מִיר, אַז אִיךְ הָאבּ נִיט גֶעטְרַאכְט פוּן דֶעם בִּיטֶערֶען טוֹיט. אִיךְ וֶועל דָאךְ מוּזֶען אוֹיף אַלֶעס אָפְּגֶעבֶּען חֶשְׁבּוֹן אוּן אִיךְ וֶועל מוּזֶען לַיידֶען עוֹנְשִׁים קָשִׁים וִיסוּרִים. הַיינְט הָאבּ אִיךְ אוֹיף דֶעם אַלֶעם חֲרָטָה אוּן בֶּעט פוּן מִדַת הָרַחֲמִים אַז עֶר זָאל מִיר אַלְץ מוֹחֵל זַיין. אוּן אַלֶע טֶעג וָואס

דברי צדיקים

דֶער סֵפֶר הַמּוּסָר שְׁרַייבְּט צָרִיךְ הָאָדָם לְקַדֵּם פְּנֵי צוּרוֹ קוֹדֶם הַתְּפִלָּה, דֶער מֶענְשׁ דַארְף מַקְדִים פָּנִים זַיין זַיין הֵיילִיגֶען בַּאשֶׁעפֶער מִיט מַחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת פַר דֶעם דַאוְו־נֶען, דָס עֶר זָאל תֵּיכֶף ווִי עֶר וַואכְט אוֹיף פוּן זַיין שְׁלָאף מְקַבֵּל זַיין אוֹיף זִיךְ עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם אוּן עֶר זָאל

אִיךְ וֶועל נָאךְ לֶעבֶּען זָאלְסְטוּ מִיךְ מַיין הַארְץ גֵייגֶען נָאר צוּ דִיעגֶען דִיךְ אוּן נִיט נִכְשַׁל צוּ וֶוערֶען חַס־וְשָׁלוֹם אִין קַיין שׁוּם עֲבֵרָה, אוּן אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין מִתְוַדֶה צוּ זַיין זִיךְ פַּאר מַיין טוֹיט, אוּן מַיין נְשָׁמָה זָאל אוֹיסְגֶעהְן בִּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה אוּן זָאל נִיצוֹל וֶוערֶען מֵעוֹנֶש הַגֵיהִנוֹם, אָמֵן סֶלָה:

אַב הָרַחֲמִים, פָּאטֶער דֶערְבַּארֶמְדִיגֶער, אִיךְ בֶּעט דִיךְ הַיינְט מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען, אַז דוּ זָאלְסְט מִיךְ בֶּעשַׁאפֶען אַ גוּט הַארְץ דִיךְ צוּ דִיעגֶען. אוּן אַלֶע שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן בִּיז הַיינְט זָאלְסְטוּ לָאזֶען פַאלֶען אוּן אִיךְ זָאל זַיין גְלַייךְ וִוי אִיךְ וָואלְט הַיינְט גֶעבָּארֶען גֶעוָוארֶען. אִיךְ זָאל זַיין אַזוֹי וִוי אַ קִינְד וָואס אִיז רֵיין פוּן עֲבֵרוֹת. דֶען דוּ וֵוייסְט דָאךְ וואוֹיל, אַז דָאס וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעשׁוּלְדִיגְט קֶעגֶן דִיר, הָאבּ אִיךְ נִיט גֶעטְהָאן אוּם דִיךְ צוּ דֶערְצֶערְנֶען, נָאר מַיין נַארִישְׁקַייט הָאט דָאס מִיטְגֶעבְּרַאכְט, וַוייל אִיךְ הָאבּ נִיט בַּארֶעכֶענְט וִוי גֶעאַכְפֶּערְט דוּ בִּיזְט, וִוי דוּ הָאסְט בֶּעשַׁאפֶען דִי עֶרְד, וֶועלְכֶע אִיז גְרוֹיס זֶעקְס טוֹיזֶענְד מַייל, אוּן אַרוּם דִי עֶרְד הָאסְטוּ אַרוּמְגֶערִינְגֶעלְט דֶעם גְרוֹיסֶען יַם, וָואס נָאךְ אוּנְזֶער פֶּערְשְׁטַאנְד נָךְ הָאט עֶר קַיין גְרוּנְד אוּן קַיין סוֹף נִיט אוּן דָאס אַלֶעס אִיז אַנְטְקֶעגֶען הִימֶעל וִוי אַ טְרָאפֶּען אִין יַם. אוֹיךְ הָאסְטוּ בֶּעשַׁאפֶען זִיבֶּען הִימְלֶען, יֶעדֶער הִימֶעל אִיז וַוייט פוּן אַנְדֶערֶען פִינְף הוּנְדֶערְט יָאהְר גַאנְג. דָאס אַלְץ אִיז

דברי צדיקים

בַּיי זִיךְ אִין הַארְץ קוֹבֵעַ זַיין אֵימָה וְיִרְאָה״ עֶר זָאל צִיטֶערֶען פַאר דֶעם פַּחַד פוּן הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ. דָאס מִיט יֶעדֶער מַעֲשֶׂה וָואס עֶר ווִיל טְהָאן זָאל עֶר זִיךְ פָּארְשְׁטֶעלֶען שִׁוִיתִי ה׳ לְנֶגְדִי תָמִיד, דָאס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער שְׁטֶעט אוּן זֶעהְט זַיינֶע מַעֲשִׂים אוּן עֶר זָל גֶעדֶענְקֶען דֶם חֶסֶד וָואס

עוֹלָם עֲשִׂיָה, און אִיבֶּער דֶעם אִיז עוֹלָם הַיְצִירָה, און אִיבֶּער דֶעם אִיז עוֹלָם הַבְּרִיאָה, און אִיבֶּער דֶעם אִיז עוֹלָם הָאֲצִילוּת. און אַלֶע עוֹלָמוֹת צוּזַאמֶען זַיינֶען זֶעהְר קְלֵיין אִיז פֶּערְגְלַייך מִיט דַיין כִּסֵא הַכָּבוֹד, און דֶער כִּסֵא הַכָּבוֹד הָאט קַיין עֶרֶך נִיט אַנְטְקֶעגֶען דַיין שֶׁעהְנְקַייט, אַכְפֶּערְקַייט און שְׁטַארְקַייט, וָואס אִיז נִיט מֶעגְלִיך אֵייבִּיג דִיךְ אַ מְקַצֵּת צוּ לוֹיבֶּען. נוּ, וְוִי בִּין אִיךְ גָאר פֶּערְנַארְט גֶעוֶועזֶען און הָאבּ קֶעגֶען דִיר מוֹרֵד גֶעוֶועזֶען נִיט מֶעהְר, אִיךְ בִּין אַזוֹי שָׁפֵל אִין פֶּערְשְׁטַאנְד, אַז אִיךְ הָאבּ דָאס נִיט גֶעטְהָאן מִיט מַיין גֶעוִויסֶען. הַיינְט הָאבּ אִיךְ בִּטָחוֹן אִין דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען, דֶען דוּ עֶפֶענְסְט דַיין הַאנְד מְקַבֵּל צוּ זַיין דִי וָואס טְהוּעֶן תְּשׁוּבָה מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען, וְוִי דוּ הָאסְט גֶעזָאגְט דוּרְךְ דַיינֶע נְבִיאִים „שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבָבִים אֶרְפָּא מְשׁוּבוֹתֵיכֶם", טְהוּט תְּשׁוּבָה, מַיינֶע קִינְדֶער, וֶועל אִיךְ הֵיילֶען אַייעֶר ווִילְדְקַייט. אַזוֹי זָאלְסְטוּ הַיינְט פַארְגֶעמֶען מַיין גֶעבֶּעט און מַיינֶע טְרֶעהְרֶען, וָואס אִיךְ פַארְגִיס פַאר דִיר. און זָאלְסְט מִיר גֶעבֶּען מַיין פַּרְנָסָה, אַז אִיךְ זָל קֶענֶען דִיךְ דִינֶען בְּשִׂמְחָה און זָאל זוֹכֶה זַיין לְחַיֵי עוֹלָם הַבָּא צְווִישֶׁען דִי צַדִיקִים וְצִדְקָנִיוֹת וָואס הָאבֶּען תַּעֲנוּג מִזִיו הַשְּׁכִינָה, און זָאלְסְט מִיר דֶערְנָאךְ מַאכֶען לֶעבֶּען צוּ תְּחִיַת הַמֵתִים, וֶוען דוּ וֶועסְט זִיךְ דֶערְבַּאר־רֶעמֶען אִיבֶּער דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן סֶלָה:

דברי צדיקים

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָאט מִיט אִיהם גֶעטְהָאן, עֶר הָאט אִיהם צוּרִיק גֶע־שֶׁענְקְט זַיין חִיוּת און צוּרִיק גֶעגֶע־בֶּען זַיין פִּקָדוֹן דִי הֵיילִיגֶע נְשָׁמָה, דַארוּם בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵךְ בְּרָגֶשׁ, דֶען יֶעדֶער מֶענְשׁ דַארְף זַיין פוּן דִי עֶרְשְׁטֶע צֶעהְן וָואס קוּמֶען אִין שׁוּהְל דֶען דִי עֶרְשְׁטֶע צֶעהְן הָאבֶּען אַזוֹי פִיעל שְׂכַר אַנְטְקֶעגֶען אַלֶע וָואס זַיינֶען אִין שׁוּהְל:

תְּחִנָּה עֶרֶב וָבֹקֶר.

די תְּחִנָּה זָאל מֶען זָאגֶען אַבֶּענְדְס אוּן מָארְגֶענְס פַאר יֶעדֶער תְּפִלָּה

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי בָּשָׂר וָדָם אֲנַחְנוּ, דוּ הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, דוּ בִּיזְט אַן אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט, אוּן דוּ וֵוייסְט דָאךְ וְואוּיל אַז מִיר זַיינֶען נָאר בְּלוּט אוּן פְלֵייש, אוּן מִיר הָאבֶּען נִיט קַיין כֹּחַ דָאס מִיר זָאלֶען קֶענֶען מְכַוֵּן זַיין אָדֶער מְצַרֵף זַיין דִי הֵיילִיגֶע שֵׁמוֹת אוּן אַלֶע כַּוָּנוֹת וָואס גֶעפִינֶען זִיךְ אִין יֶעדֶער תְּפִלָּה אוּן אִין יֶעדֶער בְּרָכָה. אוּן וֶוען מִיר וָואלְטֶען יָא גֶעוואוּסְט אַלֶע צֵרוּפִים אוּן אַלֶע שֵׁמוֹת פוּן דִי בְּרָכוֹת, דָאךְ וָואלְטֶען מִיר נִיט קֶענֶען גְרֵייכֶען צוּ דֶערְצֶעהְלֶען אַלֶע דַיינֶע לוֹיבּ אוּן וואוּנְדֶער, דֶען מִיר זַיינֶען נָאר מֶענְשֶׁען, בְּלוּט אוּן פְלֵייש, אוּן מִיר הָאבֶּען קַיין רֶעכְטֶען פֶערְשְׁטַאנְד צוּ בֶּעגְרַייפֶען דִי גְרוֹיסְקַייט אוּן הֵיילִיגְקַייט. דַאר־רוּם זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר, גָאט, אַז עֶס זָאל זַיין גֶע־רֶעכֶענְט פַאר דִיר מַיין תְּפִלָּה פוּן שַׁחֲרִית, אָדֶער מוּסָף, אָדֶער מַעֲרִיב. יֶעדֶע תְּפִלָּה בֶּעזוּנְדֶער זָאל זַיין גְלַייךְ אַזוֹי ווִי אִיךְ וָואלְט גֶעוואוּסְט צוּ מְכַוֵּן זַיין אָדֶער מְצָרֵף זַיין אַלֶע כַּוָּנוֹת אוּן צֵרוּפֵי שֵׁמוֹת וָואס גֶעהֶען אַרוֹיס פוּן דֶער תְּפִלָּה פוּן שַׁחֲרִית, אָדֶער מוּסָף, אָדֶער מִנְחָה, אָדֶער מַעֲרִיב, אוּן מַיין תְּפִלָּה זָאל אַרוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, צוּ מַאכֶען אַ קְרוֹין אוֹיף דַיין קָאפּ מִיט דִי תְּפִלּוֹת פוּן דִי יִשְׂרָאֵל. וָואס וֵוייסֶען מְכַוֵּן צוּ זַיין אוּן מְצָרֵף

דברי צדיקים

דֶער בַּבְּנוּ יוֹנָה שְׁרַייבְּט, טוֹב, עֶס אִיז גוּט, דָאס אַ מֶענְשׁ זָאל טְרָאגֶען אוֹיף זִיךְ דֶעם יָאךְ פוּן גָאט צוּ גֶעהְן אִין גוּטֶען וֶועג אוּן צוּ גֶע־דֶענְקֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶער, אוּן עֶר זָל זִיךְ יֶעדֶען טָאג מֶעהְר פֶערְשְׁטַארְקֶן אִין מִצְווֹת אוּן אִין דֶער לֵיעבְּשַׁאפְט צוּ גָאט אוּן זָאל טְרַאכְטֶען אוּן גֶע־

צוּ זַיין מִיט כַּוָנוֹת וָואס גֶעהֶערֶען צוּ יֶעדֶער בְּרָכָה אוּן צוּ יֶעדֶער בַּקָשָׁה, זָאלֶען אַלֶע תְּפִלוֹת גֶעהְן אִין זִיעבֶּעטֶען הִימֶעל אַריין, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

אַ נַייעֶ יְרוּשָׁלַיִם תְּחִנָּה

דִי טַייעֶרֶע תְּחִנָּה הָאט גֶעמַאכְט אַ גְרוֹיסֶע צַדֶיקֶת פוּן יְרוּשָׁלַיִם, מֶען זָאל אִיהר זָאגֶען אַלֶע טָאג פַאר דֶעם דַאוְונֶען אוּן נָאךְ דֶעם דַאוְונֶען:

בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים, דוּ גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, אִיךְ טְהוּ דִיךְ בֶּעטֶען מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען, דוּ זָאלְסְט דִיךְ אִיבֶּער מִיר דֶערְבַּארֶעמֶען כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים, אַזוֹי וִוי אַ פָּאטֶער דֶערְבַּארֶעמְט זִיךְ אִיבֶּער זַיינֶע קִינְדֶער, אוּן הֶער מַיין גֶעבֶּעט, אוּן בֶּעהִיט מִיךְ פוּן אַלֶעם בֵּייזֶען, אוּן פִיהר מִיךְ אִין דֶעם רֶעכְטֶען וֶועג אוּן פֶערְנֶעהם מַיין גֶעבֶּעט, וָואס אִיךְ טְהוּ אַלֶע טָאג בֶּעטֶען מִיט מַיין גַאנְצֶען הַארְצֶען, אוּן לָאז מִיךְ נִיט אוּמְקֶערֶען לֶעדִיג מִיט מַיין תְּפִלָּה. אוּן לָאז מִיךְ מִיט מַיין מַאן אוּן קִינְדֶער לֶעבֶּען צוּ דַיין הֵיילִיגֶער דִיענְסְט. מֶלֶךְ הָרַחֲמִים, דוּ דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער קֶענִיג, דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אִיבֶּער מִיר אוּן אִיבֶּער אַלֶע דִי מַיינִיגֶע, אוּן בֶּעגֶעה זִיךְ נִיט מִיט אוּנְז חָלִילָה מִיט מִדַת הַדִין, נָאר מִיט מִדַת הָרַחֲמִים, אוּן טְהוּ אָפּ דַיין צָארְן פוּן אוּנְז, אוּן דֶערְהֶער אוּנְ־

דברי צדיקים

דֶענְקֶען דָס דֶר בֶּעשֶׁעפֶער שְׁטֶעהְט שְׁטֶענְדִיג פַאר זַיינֶע אוֹיגֶען, דוּרְךְ דֶעם וֶוט עֶר גָאטְ'ס פָארְכְט הָאבֶּען אוֹיף זִיךְ אוּן וֶועט מַאכֶען זַיין הַארְץ אוּנְטֶערְטֶהֶענִיג אוּן וֶועט זִיךְ הַאלְטֶען נִיעדֶערִיג אוּן וֶוט הָאבֶּען חֲרָטָה אוֹיף זַיינֶע זִינְד אוּן וֶועט זִיךְ הִיטֶען מִיט אַלֶע כֹּחוֹת מֶעהר שׁוֹין נִיט צוּ

זֶער גֶעבֶּעטְ אַלֶע מָאהל וֶוען מִיר טְהוּעֶן דִיךְ רוּפֶען. הֶעלְף
אוּנְז אִין אַלֶע אוּנְזֶערֶע נוֹיטֶען, דֶערְפְרֶעה אוּנְז מִיט וָואס מִיר
וִוילֶען, אוּן זַיי מְמַלֵא אוּנְזֶערֶע בַּקָשׁוֹת וָואס מִיר פֶערְלַאנְגֶען
פוּן דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען. אוּן זָאלְסְט אוּנְז הֶעלְפֶען אַזוֹי וִוי דוּ
הָאסְט גֶעהָאלְפֶען אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען פוּן זֵייעֶר גְרוֹיסֶען אוּן
שְׁוֶוערֶען פַּיין אִין מִצְרַיִם, אוּן גִיבּ מִיר גוּטֶע אוּן פְרוּמֶע קִינְ־
דֶער, וָואס זָאלֶען זַיין צַדִיקִים חֲסִידִים אוּן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים
אוּן אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ עֶרְצִיהֶען זֵיי צוּ דַיין הֵיילִיגֶע דִיעֶנְסְט
אוּן זֵיי זָאלֶען הָאבֶּען חֵן אוּן חֶסֶד אִין דַיינֶע אוֹיגֶען אוּן אִין
לַייטֶענְס אוֹיגֶען, אוּן מִיר זָאלֶען אוֹיסְלֶעבֶּען אוּנְזֶערֶע יָאהרֶען
אִין גְרוֹיס פְרֵיידֶען אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין אוֹיסְצוּגֶעבֶּען אוּנְ־
זֶערֶע קִינְדֶער בְּכָבוֹד גָדוֹל. אִיךְ בֶּעט דִיךְ, דוּ אַלְמֶעכְטִיגֶער
גָאט, בַּארִימְהַארְצִיגֶער פָאטֶער, הֶערְ אִיבֶּער אַלֶע הֶערְצֶען,
אַז דוּ זָאלְסְט הֶערֶען אַלֶע מַיינֶע תְּפִלוֹת אוּן זָאלְסְט בַּאהִיטֶען
מִיךְ אוּן מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער פוּן אַלֶעם בֵּייזֶען, דוּ זָאלְסְט
מִיךְ דֶערְפְרֶעהֶען וִוי דוּ הָאסְט אוּנְזֶער מוּטֶער חַנָה עָלֶיהָ
הַשָׁלוֹם דֶערְפְרֶעהְט מִיט דָאס, וָואס זִי הָאט בַּאגֶעהְרְט פוּן
דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען. מֶלֶךְ רַחֲמִים, דוּ דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער פָא־
טֶער, קֶענִיג פוּן דֶער וֶועלְט. אִיךְ טְהוּ דִיךְ רוּפֶען טָאג אוּן
נַאכְט. אַלֶע טֶעג פוּן לֶעבֶּען פֶערְלָאז אוּנְז נִיט אוּן גִיבּ אוּנְז

דברי צדיקים

זִינְדִיגֶען, אוּן דַאן וֶועט עֶר זַיין בֶּע־
לִיעבְּט בַּיי גָאט אוּן בַּיי לַייטֶען:
יֶעדֶער מֶענְשׁ זָאל זֶעהֶען צוּ זַיין
פוּן דִי עֶרְשְׁטֶע אִין שׁוּהל,
אוּן זָאל שְׁטֶעהֶן אִין שׁוּהל מִיט גְרוֹיס
פָארְכְט דֶען דִי שׁוּהל אִיז אָנְשְׁטָאט
דֶם בֵּית־הַמִקְדָשׁ. אוּן וֶוען עֶר קוּמְט
אִין שׁוּל זָאל עֶר זִיךְ אַ ווַיילֶע פֶערְ־
הַאלְטֶען רוּהִיג אוּן זָאל זִיךְ בֶּע־
טְרַאכְטֶען פַאר וֶועמֶען עֶר בַּארְף זִיךְ

פַּרְנָסָה אוּן אַלֶע אוּנְזֶערֶע בֶּעדֶערְפְנִישׁ פוּן דַיין הֵיילִיגֶע גֶע־טְרַייעֶ מִילְדֶע הַאנְד אוּן נִיט חָלִילָה דוּרְךְ לַייטֶענְס הִילְף, אוּן גִיבּ אוּנְז אַלֶע בֶּעדֶערְפְנִישׁ בְּנַחַת אוּן נִיט מִיט צַעַר, אוּן לָאז מִיר זוֹכֶה זַיין צוּ דֶערְלֶעבֶּען בִּיז הוּנְדֶערְט יָאהר מִיט מַיין מַאן אוּן קִינְדֶער צוּ זִיצֶען בַּיי מַיין טִישׁ, אוּן מִיר זָאלֶען הָאבֶּען גוּטֶע מְלִיצִים לְעוֹלָם הַבָּא. מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אִיךְ טְהוּ דִיךְ אָנְרוּפֶען אִין אַלֶע צַייטֶען, דֶען דוּ בִּיזְט נָאר אֵיין גָאט אוּן דוּ בִּיזְט מַיין שְׁפַּייזֶער, אוּן דוּ גִיבְּסְט מִיר אַלֶע מַיינֶע בֶּעדֶערְפְנִישֶׁען, אוּן דוּ הָאסְט מִיךְ עֶרְנֶעהְרְט אוּן גֶעשְׁפַּייזְט אוּן עֶרְצוֹיגֶען פוּן מַיין יוּגֶענְד אָן בִּיז הַיינְטִיגֶען טָאג. בֶּעהִיט מִיךְ אוּן מַיין מַאן אוּן קִינְדֶער פוּן אַ מִיתָה מְשׁוּנָה, אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען אִין אַלֶע צַייטֶען אוּן אוּנְז אָנְשְׁרַיי־בֶּען צוּ גוּטֶע יָאהְרֶען, צוּ לַאנְג לֶעבֶּען, דֶען צוּ דַיין הִילְף הָאף אִיךְ אוּן אוֹיךְ אַלֶע וָואס לֶעבֶּען אוֹיף דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט. זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען שְׁטֶענְדִיג צוּ גוּטֶען אוּן צוּ בֶּענְשׁוּנְג, אוּן זָאלְסְט אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת אַלֶע צַייט דֶערְהֶערֶען, אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט גֶעהֶערְט דִי תְּפִלָּה פוּן מְנַשֶּׁה מֶלֶךְ יְהוּדָה, אוּן זָאלְסְט אוּנְזֶער תְּפִלָּה נִיט פֶערְשֶׁעמֶען אוּן נִיט לָאזֶען אוּמְקֶעהְרֶען זִיךְ לֶעדִיג פוּן דִיר, דֶען דוּ בִּיזְט דֶער גָאט וָואס הֶערְט אַלֶע גֶע־בֶּעטֶען פוּן דִי וָואס רוּפֶען מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען, אָמֵן, וְכֵן יְהִי רָצוֹן:

דברי צדיקים

דָא שְׁטֶעלֶען אוּן וֶוער עֶס הֶערְט צוּ זַיינֶע רֵייד, דַאן וֶועט עֶר בֶּעקוּמֶען מוֹרָא פַאר גָאט בָּרוּךְ־הוּא אוּן זַיין מַחֲשָׁבָה אוּן זַיין כַּוָּנָה וֶועט זַיין אִין דֶער תְּפִלָּה. דַאן וֶועט זַיין תְּפִלָּה אָנְגֶענוּמֶען וֶוערֶען פוּן גָאט מִיט בְּרַחֲמָנוּת:

תְּחִנַּת שְׁעָרִים

אַ נייע תְּחִנַּת שְׁעָרִים צוּ עֶפֶענֶען די שַׁעֲרֵי רַחֲמִים, אוּן צוּ זָאגֶען עֶם אַלֶע פְרִיהמָארְגֶען פַאר דֶעם דַאוְונֶען:

אָנָּא אִיךְ בֶּעט דִיךְ רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, הֶערְר פוּן אַלֶע וֶועלְטֶן, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער גָאט, אַז דוּ זָאלְסְט עֶפֶענֶען די טוֹיעֶרֶען פוּן דַיינֶע הִימְלֶען, דוּרְךְ וֶועלְכֶע עֶס גֶעהֶען אַרוֹיף צוּ דִיר דִי תְּפִלּוֹת אוּן דָאס גֶעבֶּעט פוּן אַלֶעמֶען. אוּן זָאלְסְט זִיךְ צוּ מַיין גֶעבֶּעט אוֹיךְ צוּהֶערֶען, כָּאטְשׁ אִיךְ ווֵייס, דָאס דוּרְךְ מַיינֶע פִיעל זִינְד בִּין אִיךְ נִיט וֶוערְטְה צוּ דֶערְמָאנֶען דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען אוֹיף מַיינֶע לִיפֶּען, פוּנְדֶעסְטְוֶועגֶען מוּז אִיךְ מִיךְ אוּנְטֶערְשְׁטֶעלֶען צוּ בֶּעטֶען דִיךְ, אַז דוּ זָאלְסְט מִיר מוֹחֵל זַיין מַיינֶע זִינְד. דֶען וֶוען מֶען קוּמְט מִיט אַ בַּקָּשָׁה צוּ אַ מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם, וֶוען מֶען פֶערְזִינְדִיגְט זִיךְ קֶעגֶען אִיהם, טְרֶעפְט אוֹיךְ אָפְט דָאס עֶר אִיז מוֹחֵל, בִּפְרַט נָאךְ דוּ לִיעבֶּער גָאט, וָואס דוּ בִּיזְט אַ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים. וָואס דוּ פֶערְנֶעהְמְסְט דָאס גֶעבֶּעט אוּן אוֹיךְ דִי טְרֶעהְרֶען פוּן אַלֶעמֶן, וֶועסְטוּ מַיין גֶעבֶּעט אוֹיךְ אוֹיסְהֶערֶען, אַזוֹי וִוי דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם זָאגְט אִין זַיין סֵפֶר תְּהִלִּים „אַשְׂחֶה בְכָל לַיְלָה מִטָּתִי", פוּן פִיעל טְרֶעהְרֶען וָואס אִיךְ פֶערְגִיס פַאר דִיר גָאט מַאךְ אִיךְ שְׁווִימֶען מַיין גֶעלֶעגֶער, אוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ פִיהְרְט אוֹיס צוּם סוֹף „שָׁמַע ה' קוֹל בִּכְיִי", גָאט הָאט צוּגֶעהֶערְט מַיין גֶעוֵויין, „שָׁמַע ה' תְּחִנָּתִי", גָאט הָאט גֶעהֶערְט מַיין תְּחִנָּה וָואס אִיךְ זָאג, „ה' תְּפִלָּתִי יִקָּח", דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער וֶועט אָנְנֶעהְמֶען מַיין גֶעבֶּעט, אָמֵן סֶלָה:

תְּחִנָּה מַה טֹּבוּ

מַה טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: וַאֲנִי בְּרוֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ בִּזְכוּת אַבְרָהָם שֶׁנִּקְרָא אִישׁ הַחֶסֶד: אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בִּזְכוּת יִצְחָק שֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ: בְּיִרְאָתֶךָ בִּזְכוּת יַעֲקֹב שֶׁאָמַר מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם בִּזְכוּת שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת אֵלּוּ אָבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ וּבִזְכוּתָם תַּעֲלֶה תְּפִלָּתִי תְּפִלַּת הָאֶבְיוֹן לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן לִפְנֵי כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ וְתַעֲלֶה וְתִתְנַשֵּׂא לְכֶתֶר עַל רֹאשְׁךָ עַל יְדֵי מְטַטְרוֹן שַׂר הַפָּנִים אָמֵן סֶלָה: אֵשׁ תָּמִיד תּוּקַד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה: סֵעֲפִים שָׂנֵאתִי וְתוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי: יְיָ אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי ה׳ עוֹשִׂי: וַאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ ה׳ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

מַה טֹּבוּ וִוי גוּט זַיינֶען דַיינֶע גֶעצֶעלְטֶען יַעֲקֹב אוּן דָאס רוּהוּנְג פוּן דִי יִשְׂרָאֵל. דָאס אִיז דֶער הֵיילִיגֶער בֵּית־הַכְּנֶסֶת. אוּן אִיךְ קוּם מִיט דַיין גְרוֹיס גְנָאד אִין דַיין שׁוּהל בִּזְכוּת אַבְרָהָם וָואס עֶר אִיז גֶערוּפֶען אִישׁ חֶסֶד אִיךְ טְהוּ מִיךְ בּוּקֶען צוּם הֵיכַל בִּזְכוּת יִצְחָק וָואס עֶר אִיז גֶעבּוּנְדֶען גֶעוָוא־רֶען אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ אוּן בִּזְכוּת יַעֲקֹב וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט וָואס פַאר אֵיין פָארְכְטִיג אָרְט דָאס אִיז:

רבש״ע אִין דֶעם זְכוּת פוּן דִי דְרַייא אָבוֹת קוּם אִיךְ אִין דַיין הֵיילִי־גֶער שׁוּל אַרַיין תְּפִלָּה טָהאן פַאר דִיר אוּן אִין זֵייעֶר זְכוּת זָאל אוֹיפְגֶעהְן מַיין תְּפִלָּה אוּן זָאל זַיין אֵיין קְרוֹין אוֹיף דַיין קָאפּ

משלי דוד

מַה טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב, מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל, וָואס אִיז דֶער טַעַם וָואס עֶר זָאגְט אֹהָלֶיךָ אוּן מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ? לְמָשָׁל: אַ פָאטֶער הָאט גֶעהַאט צְוַויי קִינְדֶער, אֵיינֶער אִיז גֶעוֶוען אַ קוֹיפְ־מַאן, עֶר הָאט זִיךְ גֶעפִיהְרְט זֶעהר אָרֶענְטְלִיךְ, נָאר לֶערְנֶען הָאט עֶר נִיט גֶעהַאט קֵיין צֵייט. עֶר הָאט נָאר

דורך דעם מלאך שר הפנים. גאט, איך האב ליעב די וואוינונג פון דיין הויז און דאס אָרט פון דיין רוהונג, איך טהו מיך בוקען און לויבען פאר גאט מיין באשעפער, און טהו בעטען צו דיר מיט באַוויליגקייט, גאט, מיט דיין גינאד זאלסטו מיר ענטפערן מיט וואהרהייט דיין הילף:

די תחנה זאל מען זאגען נאך מה טובו:

מי אנכי ווער בין איך דאס איך זאל זוכה זיין תפלה צו טהאן פאר אזוי א פארכטיגען גרויסען קעניג איבער אלע קעניגען, מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, געלויבט און געהייליגט איז דיין נאמען. איך בין נאר בלוט און פלייש, איך בין ניט ווערטה דאס איך זאל געדענקען דיין נאמען און מכל שכן דאס איך זאל פאר איהם תפלה טהאן, וויא זאל איך אויפהויבען מיין פנים פאר אזוי א פארכטיגען קעניג, א קעניג איבער אלע קעניגען, געלויבט און געהייליגט איז זיין נאמען, ער איז דערהויכט איבער אלע געוועלטיגער, נייערט וועגען זיין גענאד און וועגען זיין גרויס דערבארעמדקייט דאס ער דערבארעמט זיך איבער דער גאנצער וועלט און באגעהרט די תפלה און בקשה פון זיינע קנעכט ווי אין פסוק שטעהט (קרוב ה׳ לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת) גאט איז נאהענט צו די וואס רופען איהם מיט וואהרהייט און מיין געשריי טהוט ער הערען און פארנעהמט דיא תפלות פון אלע די וואס טהוען דיך אנרופען, אמן:

משלי דוד

קובע עתים לתורה געוועזן. אלע טאג האט ער געמאכט אן אנדער צייט אויף לעהרנען, וועו דיא צייט האט איהם ערלויבט. און דער צווייטער איז געוועזן א גרויסער מתמיד און איז געזעסען און געלעהרנט יומם ולילה, טאג און נאכט. פרעגט איינער ביים פאטער: ווי רופט מען ביי־

רבונו של עולם, דו הערר פון דער גאנצער וועלט, איך ווייס גאנץ וואויל אז איך בין איין ארימער זינדיגער מענטש, אז איך בין ניט ווערטה צו שטעהן און תפלה צו טהאן פאר דיין גרויסען געאכפערטען נאמען, וואס צו דיין גרויס הערליכקייט און גרויס אכפערקייט האט קיין שיעור ניט און קיין ערך ניט, דיין גדולה און גבורה איז ניט מעגליך צו דערצעהלען. נאר דו ביסט איין גרויסער רחמן און באגעהרסט די תפלה פון דעם וואס טהוט דיך רופען מיט'ן גאנצען הארצען און דו גאט פארשעהמסט ניט זייער תפלה, דרום ערלויב איך מיך צו בעטען דיך, בארעמהערציגער פאטער, מיט א צובראכען הארץ און מיט וויינע רייד און האב חרטה אויף אלע מיינע עבירות וואס איך האב געטהאן פון מיין יוגענד אן ביז דעם היינטיגען טאג, און דו זאלסט מיר שיקען די מלאכים וואס זיי זעגען ממונה איבער די תפלות פון די ישראל, אז אונזער תפלה זאל אויך אנגענומען ווערען, אמן סלה:

די תחנה זאל מען זאגען יעדען פריהמארגען צו קליינע קריאת־שמע נאך מקדש את שמך ברבים:

אתה קדוש, דו ביסט הייליג און דיין נאמען איז הייליג און די הייליגע ישראל טהוען לויבען און הייליגען דיין געאכפערטען נאמען און טהוען ליידען די ארבע מיתות בית דין (סקילה, שריפה, הרג, וחנק) פון וועגען דיין הייליגען נאמען. אויב עס וועט חלילה קומען א בייזע מחשבה אויף מיינע געדאנקען, קום איך דיר בעטען, ליעבער גאט, דו זאלסט

משלי דוד

גע קינדער? ענטפערט ער: איינעם רופט מען אהל, און דעם צווייטען רופט מען משכן. פרעגט ער: פאר וואס איז דאס? זאגט דער פאטער: דער קויפמאן איז געגליכען צו אן אהל. ווייל (א פאלאטקע) איז ניט קיין שטענדיגע זאך. מען טראגט איהם איבער פון איין ארט אויף דעם אנ-

מִיךְ הֵיילִיגְען, זָאלְסְט מִיר גֶעבֶּען אִין מַיין מַחֲשָׁבָה אוּן אִין מַיין מוֹיל, דָאס אִיךְ זָאל קֶענֶען הֵיילִיגְען דַיין נָאמֶען פַאר אַלֶע לַייט אַזוֹי וִוי עֶס הָאבֶּען גֶעטְהָאן דִי הֵיילִיגֶע קְדוֹשִׁים (עֲשָׂרָה הֲרוּגֵי מַלְכוּת) אוּן פִילֶע הוּנְדֶערְטֶער טוֹיזֶענְטֶער פוּן דִי הֵיי־לִיגֶע יִשְׂרָאֵל וָואס הָאבֶּען אִיבֶּערְגֶעגֶעבֶּען זֵייעֶר לַייבּ פוּן דַיין הֵיילִיגְען נָאמֶען וֶועגֶען. דוּ בִּיסְט גָאט מַיין גָאט אוּן דוּ וֵוייסְט אַלֶע פַארְבָּארְגֶענִישׁ פוּן מַיין הַארְצֶען. אִיךְ בִּין גְרֵייט צוּ אִי־בֶּערְגֶעבֶּען מַיין בֵּיין אוּן פְלֵייש אוּן מַיינֶע אָדֶערֶען אוּן מַיין בְּלוּט אוּן מַיין חֵלֶב צוּ לַיידֶען אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִין, סְקִילָה, שְׂרֵיפָה, הֶרֶג, וְחֶנֶק, אִין אַלֶע פַיין וָואס אִין דֶער וֶועלְט, כְּדֵי צוּ אֵיינִיגֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען, דֶען דוּ בִּיסְט אַ גֶערֶעכְטֶער דַיָּין אוּן אַ וָוארְהַאפְטִיגֶער שׁוֹפֵט. אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים הָאבֶּען אָנְגֶעשְׁרִיבֶּען, וֶוען אֵיינֶער עֶנְטְפֶערְט אִיבֶּער זַיין לַייבּ פִיר דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען, פִיהְלְט עֶר נִיט דִי יְסוּרִים, נָאר טָאמֶער וֶועלֶען דִי יְסוּרִים גְרוֹיס זַיין אוֹיף מִיר דָאס אִיךְ וֶועל עֶס נִיט קֶענֶען אוֹיסְהַאלְטֶען, בֶּעט אִיךְ דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען דוּ זָאלְסְט מִיךְ שְׁטַארְקֶען אַז מַיין מַחֲשָׁבָה זָאל זַיין בַּאהֶעפְטְ אִין דִיר אַלֶע צַייט אוּן אִיךְ זָאל מִיךְ מְשַׂמֵחַ זַיין אִין מַיין הַארְצֶען פוּן וֶועגֶען דִי יְסוּרִים אוּן זָאלְסְט מַאכֶען אִין מַיין מוֹיל דֶעם כֹּחַ הַדִבּוּר צוּ רֵיידֶען אוּן צוּ הֵיי־לִיגֶען דִיךְ מִיט חָכְמָה, אוּן מִיט פֶערְשְׁטַאנְדִיגְקֵייט אוּן דוּ

משלי דוד

דֶערֶען, אַזוֹי אִיז דֶער קוֹיפְמַאן. עֶר הָאט נִיט קֵיין בֶּעשְׁטִימְטֶע צַייט אוֹיף לֶעהְרֶענֶען, וַוייל עֶר אִיז אַ פַארְדְרֵיי־טֶע קָאפּ. אַ מָאהל לֶעהְרֶענְט עֶר בַּיי טָאג אוּן אַ מָאהל לֶעהְרֶענְט עֶר בַּיי נַאכְט. אָבֶּער דֶער צְוֵוייטֶער אִיז גֶע־גְלִיכֶען צוּ אַ מִשְׁכָּן (רוּהוּנְגְס-אָרְט). וַוייל עֶר רוּהְט שְׁטֶענְדִיג אוֹיף אֵיין

זָאלְסְט מִיר גֶעבֶּען אַ חֵלֶק מִיט דִי הֵיילִיגֶע וָואס בַּאהֶעפְטֶען זִיךְ אִין דִי הֵיילִיגְקַייט, אוּן עֶס זָאל זַיין צוּ וִוילֶען דִי זָאג פוּן מַיין מוֹיל, דֶען דוּ בִּיסְט גָאט מַיין בַּאשֶׁעפֶער אוּן מַיין דֶערְלֵייזֶער, אָמֵן:

דִיא תְּחִנָּה זָאל מֶען זָאגֶען אַבֶּענְדְס אוּן מָארְגֶענְס אִין שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה אֵיידֶער מֶען זָאגְט כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ:

אָנָּא אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט אוּן פֶערְקְרִימְט אוּן גֶעשׁוּלְדִיגְט פַאר דִיר אוּן הָאבּ גֶעטְהָאן וָואס נִיט רֶעכְט אִיז. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, טְהוּ אוּם פוּן דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען וֶועגֶען, אוּן פַארְגִיעבּ מִיר אוֹיף מַיינֶע זִינְד וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אוּמְגֶערֶען אָדֶער מִיט גוּטֶען ווִילֶען אוּן הָאבּ מוֹרֵד גֶעוֶועזֶען קֶעגֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען אוּן וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן פוּן מַיין יוּגֶענְד אָן בִּיז אִין דֶעם הַיינְטִיגֶען טָאג אוּן עֶס זָאל וֶוערֶען דֶערְפִיהְלְט אַלֶע שֵׁמוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ פּוֹגֵם גֶעוֶועזֶען דוּרְךְ מַיינֶע זִינְד אִין דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען:

אַתָּה, דוּ בִּיסְט גָאט וָואס דוּ בִּיסְט מְפַרְנֵס וּמְכַלְכֵּל מִיט דַיין גֶענָאד צוּ אַלֶע בַּאשֶׁעפֶענִישׁ פוּן דִי חַיָּה וָואס הֵייסְט ווִיזִיל־טִיר בִּיז אַ קְלֵיין וָוארִים וָואס הֵייסְט בֵּיצֵי כִנִּים, זָאלְסְטוּ גֶעבֶּען מִיר אוּן מַיין הוֹיזְגֶעזִינְד אוּנְזֶער שְׁפַּייז אֵיידֶער מִיר וֶועלֶען נָאךְ דַארְפֶען, מִיט נַחַת אוּן אָהְן צַעַר, מִיט הֶיתֵּר אוּן אָהְן אִיסוּר, צוּ לֶעבֶּען אִין פְרֵייד, מִיט בְּרָכָה וְהַצְלָחָה וָואס קוּמְט פוּן הִימֶעל כְּדֵי אִיךְ זָאל קֶענֶען מְקַיֵּים זַיין דַיינֶע מִצְוֹת מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען אוּן אִיךְ זָאל נִיט בַּאדַארְפֶען קֵיין מֶענְשֶׁענְס גָאבּ אוּן נִיט עֶפֶּעס צוּ לַייעֶן בַּיי זֵיי, נָאר מִיט דַיין

אָרְט, עֶר בַּאוֶועגְט נִיט, אַזוֹי אִיז עֶר, עֶר זִיצְט יוֹמָם וָלַיְלָה אוֹיף אַן אָרְט אוּן לֶערְנְט, נָאר זֵיי זַיינֶען בֵּיידֶע גוּטֶע קִינְדֶער. דָאס זָאגְט דֶער פָּסוּק: מַה טוֹבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב, ווִי גוּט זַיינֶען דַיינֶע קִינְדֶער וָואס זַיינֶען גֶעגְלִיכֶען צוּ אַן אֹהֶל, הַגַּם זֵיי עֶרְלוֹיבְּט נִיט דִי צַייט צוּ לֶערְנֶען יוֹמָם וָלַיְלָה, נָאר זֵיי זַיי־

פוּל הַאנְד וָואס אִיז אָפֶען. עֶס זָאל מְקוּיָם וֶוערֶען דֶער פָּסוּק „פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן״, דָאס אִיז טַייטְשׁ: דוּ עֶפֶענְסְט דַיין הַאנְד אוּן זֶעטִיגְסְט אוּנְז מִיט שְׁפַּייז אַלֶעמֶען נָאךְ זַייעֶר ווִילֶען נָאךְ:

תְּחִנַּת שַׁחֲרִית.

דִיא שֶׁעהֶנֶע תְּחִנָּה זָאל מֶען זָאגֶען אַלֶע טָאג וֶוען דֶער חַזָּן הַאלְט שִׂים שָׁלוֹם אָדֶער וֶוען דִי כֹּהֲנִים דוּכְנָן:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּ הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, אִיךְ בִּין דַיין אוּן מַיינֶע (חֲלוֹמוֹת) טְרוֹימֶען זֶענֶען דַיין. עֶס הָאט מִיךְ גֶע־טְרוֹימְט אַ טְרוֹים אוּן וַויים נִיט וָואס עֶס בֶּעטַייט. אַזוֹי זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, דָאס עֶס זָאל זַיין אַלֶע מַיינֶע טְרוֹימֶען אוֹיף מִיר אוּן אוֹיף כָּל יִשְׂרָאֵל צוּ גוּטֶען אוּן צוּ בֶּענְשׁוּנְג אוּן דֶער טְרוֹים וָואס מִיר הָאט גֶעטְרוֹימְט אוֹיף אַנְדֶערֶע, אוֹיבּ זַיי זֶענֶען גוּטֶע טְרוֹימֶען, זָאלְסְטוּ זַיי שְׁטַארְקֶען אוּן בַּאשְׁטֶעטִיגֶען זַיי זָאלֶען אִין מִיר אוּן אִין זַיי בַּאשְׁטֶעטִיגְט וֶוערֶען אַזוֹי ווִי דֶער טְרוֹים פוּן יוֹסֵף הַצַּדִּיק עָלָיו הַשָּׁלוֹם אוּן וֶוען זַיי בְּרוֹי־כֶען הַיילוּנְג, זָאלְסְטוּ זַיי הַיילֶען ווִי דוּ הָאסְט גֶעהַיילְט חִזְקִיָהוּ הַמֶּלֶךְ פוּן זַיין קְרַאנְקְהַייט אוּן אַזוֹי ווִי דוּ הָאסְט גֶעהַיילְט מִרְיָם הַנְּבִיאָה פוּן אִיהר צָרַעַת אוֹיךְ אַזוֹי ווִי דִי בִּיטֶערֶע וַואסֶער פוּן דֶער שְׁטָאדְט יְרִיחוֹ דוּרְךְ דֶער הַאנְד פוּן אֱלִישָׁע הַנָּבִיא אוּן אַזוֹי ווִי דוּ הָאסְט פֶערְקֶעהְרְט דָאס פְלוּכֶען פוּן בִּלְעָם הָרָשָׁע פוּן פְלוּכוּנְג צוּ בֶּענְשׁוּנְג אַזוֹי זָאלְסְטוּ אוֹיךְ פַארְקֶעהְרֶען אַלֶע מַיינֶע טְרוֹימֶען אוֹיף מִיר אוּן כָּל יִשְׂרָאֵל צוּ בֶּענְטְשׁוּנְג אֵייבִּיג, אָמֵן:

מִשלי דוד

גֶען קוֹבֵעַ עִתִּים לַתּוֹרָה, אוּן זַיי זַיינֶען מַחֲזִיק לֶעהְרֶנֶער זַיי זָאלֶען לֶעהְרֶנֶען תּוֹרָה, מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל, אוּן ווִי גוּט אוּן טְהַייעֶר זַיינֶען דַיינֶע קִינְדֶער דִי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וָואס זַיינֶען גֶעגְלִי־כֶען צוּם מִשְׁכָּן אוּן זַיינֶען עוֹסֵק בַּתּוֹרָה אִימֶער. אוּן דַארוּם רוּפְט עֶר דִי קוֹיפְּ־לַייטֶע מִיט דֶעם נָאמֶען יַעֲקֹב, וַוייל

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה מִשְׁפַּט צֶדֶק צוּ זָאגֶען אַלֶע מָאנְטָאג אוּן דָאנֶערְשְׁטָאג בְּעֵת מֶען נֶעהְמְט אַרוֹיס דִי סֵפֶר תּוֹרָה פַאר בְּרִיךְ שְׁמֵיהּ:

אֱלָהָא קְשׁוֹט, גָאט אִיז אֱמֶת, וְאוֹרַיְיתָא קְשׁוֹט אוּן דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אִיז אֱמֶת, מִיר גֶעפִינֶען אִין זוֹהַר הַקָדוֹשׁ אַ מַאֲמָר פוּן דֶעם הֵיילִיגֶען תַּנָא דֶער צַדִיק רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי זָאגְט, דָאס אִין דֶער צַייט וֶוען מֶען נֶעהְמְט אַרוֹיס דִי סֵפֶר תּוֹרָה בְּצִבּוּר צוּ לֵייעֶנֶען עֶפֶענֶען זִיךְ אִין הִימֶעל אַלֶע טְהוֹיעֶרֶען פוּן רַחֲמִים אוּן לִיעבְשַׁאפְט, אוּן אַזוֹי וִוי עֶס זַיינֶען יֶעצְט אָפֶען דִי שַׁעֲרֵי רַחֲמִים, קוּם אִיךְ אִשָׁה (פלונית בת פלונית) פַאר דִיר מִיט אַ הֵייס גֶעבֶּעט דָאס דוּא זָאלְסְט דֶערְלֶענְגֶערֶען מַיינֶע יָארֶען, מַיין מַאנְס יָארֶען, מַיינֶע קִינְדֶערְ׳ס יָארֶען, מִיר זָאלֶען לֶעבֶּען בְּנַחַת, נִיט חָלִילָה מִיט צַעַר, דוּ זָאלְסְט דוּרְךְ דִי אָפֶענֶע טְהוֹיעֶרֶען מִיר אוּן צוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אַרָאפְּשִׁיקֶען שֶׁפַע בְּרָכָה פַּרְנָסָה וְהַצְלָחָה. אוּנְזֶער בִּטָחוֹן צוּ דִיר זָאל חָלִילָה נִיט פַארְשֶׁעהְמְט וֶוערֶען דֶען דוּ בִּיזְט דָאךְ מַיין שְׁפַּייזֶער אוּן דֶער שְׁפַּייזֶער פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט. אוּן דוּרְךְ דֶם זְכוּת פוּן דֶער הֵיילִיגֶער תּוֹרָה זָאל אִיךְ זוֹכֶה זַיין דָאס פוּן מִיר זָאל וַואקְסֶען אַ גוּט דוֹר תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וָואס זֵייעֶרֶע אוֹיגֶען זָאלֶען לַייכְטֶען אִין דֶער תּוֹרָה, דֶען דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה אִיז אוּנְזֶער אֵיינְצִיגֶע טְרֵייסְט אִין דֶעם בִּיטֶערֶען גָלוּת, זִי אִיז בַּיי אוּנְז אַ גוּטֶער מַשְׁכּוֹן פוּן דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען, דָאס מִיר וֶועלֶען אוֹיסְגֶעלֵייזְט וֶוערֶען בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן:

זֵיי זַיינֶען אַ קְלֶענֶערֶע מַדְרֵגָה, אוּן דִי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים רוּפְט עֶר יִשְׂרָאֵ׳, ווייל זֵיי זַיינֶען אַ גְרֶעסֶערֶע מַדְרֵגָה, ווייל דֶער נָאמֶען יִשְׂרָאֵל ווַייזְט שָׂר עִם אֵל. עֶר הָאט גֶעשְׁטְרַייט מִיט דֶעם מַלְאָךְ וַיּוּכַל לוֹ. אוּן הָאט אִיהם בַּייגֶעקוּמֶען.

תְּחִנָּה פוּן יְרוּשָׁלַיִם

דִי תְּפִלָּה זָאל מֶען אַלֶע טָאג זָאגֶען נָאךְ דֶעם דַאוְונֶען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פוּן דִיר גָאט, מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערְן, דָאס דוּ זָאלְסְט מִיךְ בַּאהִיטֶען אוּן בַּאשִׁירְמֶען פַאר דִי בֵּייזֶע כִּתּוֹת וָואס גִיבֶּען זִיךְ אָפּ מִיט חֲנִיפוֹת טְרַייבֶּען, שְׁקָרִים זָאגֶען, אוּן נַארִישְׁקַייט, נִיבּוּל פֶּה אוּן לָשׁוֹן הָרָע רֵיידֶען. דוּ זָאלְסְט מִיר בַּאהִיטֶען אוּן בַּאשִׁירְמֶען פוּן אַלֶערְלֵיי לֵייד. פוּן אַלֶערְלֵיי בֵּייזֶע צָרוֹת, פוּן אַלֶערְלֵיי שְׁלֶעכְטְס, פוּן אַלֶע בֵּייזֶע בַּאגֶעגֶענִישׁ אוּן פוּן שְׁוֶוערְד, הוּנְגֶער, וַואסֶער, פַייעֶר אוּן גַזְלָנִים, סַיי אִין שְׁטָאדְט אוּן סַיי אוֹיף דֶעם פֶעלְד. בַּאהִיט אוּנְז וַוייטֶער פוּן צַעַר אוּן פוּן אַלֶעם בֵּייזֶען וָואס מִיר הָאבֶּען מוֹרָא זָאלְסְטוּ אוּנְז נִיט צוּשִׁיקֶען. אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען פַּרְנָסָה בְּכָבוֹד, אָהן צַעַר אוּן אָהן זָארְג אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען אֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים מִיר זָאלֶען אוֹיסְלֶעבֶּען אוּנְזֶערֶע יָאהְרֶען אוּן טֶעג אִין עֲשִׁירוּת אוּן מִיר זָאלֶען אוּנְזֶער צַייט אִין עֶהְרֶע אוּן אִין גְרוֹיס פְרֵיידֶען פַארְבְּרֵיינְגֶען. אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז נִיט שִׁיקֶען קַיין זָארְג אוּן קַיין אַנְגְסְט אוּן קַיין קְרֶענְק ח״ו וָואס קֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט קוּמֶען, נִיט חָלִילָה אוֹיף מִיר אוּן נִיט אוֹיף מַיין מַאן אוּן נִיט אוֹיף מַיינֶע קִינְדֶער ח״ו, אוּן אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין זֵיי מְגַדֵל צוּ

מנחת יצחק

מִיר זָאגֶען אִין בַאוְונֶען צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ וכו׳ עֶר ווַייס אוּנְזֶער פֶערְבָּארְגֶענֶעס. לְמָשָׁל: אַ גְרוֹיסֶער שַׂר הָאט בֶּעפָאהְלֶען זַיין אַרְכִיטֶעקְט עֶר זָאל אִיהם בּוֹיעֶן אַ רֶעזִידֶענְץ הָאט עֶר אוֹיפְגֶעבּוֹיט אַ שְׁטָאדְט מִיט אַלֶע זַאכֶען וָואס מֶען דַארְף צוּ אִיהר. דְהַיְינוּ, הֵייזֶער אוּן מַעֲרוֹת מֶען זאל

זַיין לְתוֹרָה לְחוּפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, אוּן לָאז מִיךְ, מַיינֶע קִינְ־
דֶער, אַלֶע דִי מַיינִיגֶע, פִּיעל פְֿרֵייד דֶערלֶעבֶּען. מֶלֶךְ רַחֲמִים,
דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער פָּאטֶער, קֶענִיג פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט,
זָאלְסְט אוֹיף אוּנְז שִׁיקֶען הִילְף אוּן טְרֵייסְט, אוּן דוּ זָאלְסְט
אוּנְז עֶפֶענֶען דִי טְהוֹיעֶרֶען פוּן פַּרְנָסָה אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז
שְׁפַּייזֶען פוּן דַיין מִילְדֶער גֶעטְרַייעֶר הַאנְט. אוּן נִיט פוּן דֶער
הַאנְט פוּן אַ מֶענְשֶׁען. אוּן זָאל אוֹיף אוּנְז נִיט גֶעוֶועלְטִיגֶען
דֶער יֵצֶר הָרָע, אוּן מִיר זָאלֶען קֶענֶען הִיטֶען דַיין תּוֹרָה אוּן
מִצְוֹת. אִיךְ בִּין זִיךְ מִתְוַדֶּה אוֹיף מַיינֶע גְרוֹיסֶע חֲטָאִים אוּן
עֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט אוּן גֶעשׁוּלְדִיגְט
גֶעגֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען אַלֶע טָאג פוּן מַיין הֵיילִיגֶען לֶעבֶּ־
בֶּען. אֵל שַׁדַּי מָלֵא רַחֲמִים, דוּ בִּיזְט פוּל גֶענָאד אוּן בַּא־
רֶעמְהֶערְצִיגְקַייט אוּן אִיךְ בִּין פוּל מִיט זִינְד. אַזוֹי בֶּעט אִיךְ
דִיךְ לִיעבֶּער גָאט, דָאס דוּ זָאלְסְט מִיר מוֹחֵל זַיין אַלֶע זִינְד,
אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען פַארְשְׁטַאנְד, דָאס מִיר זָאלֶען זִיךְ
קֶענֶען מִתְוַדֶּה זַיין פַאר אוּנְזֶער טוֹיט, אוּן זָאלְסְט אוּנְז אַלֶע
מָאל דַן זַיין לְכַף זְכוּת, דָאס מִיר זָאלֶען קֶענֶען בַּיישְׁטֶעהֶען
וֶוען מִיר וֶועלֶען זִיךְ שֵׁיידֶען פוּן דֶער זִינְדִיגֶער וֶועלְט אוּן
וֶועלֶען קוּמֶען פַאר דֶעם יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא, אוּן זָאלְסְט

מנחת יצחק

קֶענֶען בַּאהַאלְטֶען דָארְטֶען אַלֶע
פַארְבָּארְגֶענֶע זַאכֶען (פוּן אַ שׂוֹנֵא
וּכְדוֹמֶה). וַיְהִי הַיּוֹם, הָאט דֶער שַׂר
גוֹזֵר גֶעוֶוען אַז יֶעדֶער מֶענְשׁ זָאל
צָאהְלֶען אַ גֶעוִויסֶען אָבְּצָאהְל. הָאט־
בֶּען דִי אַיינְוָואהְנֶער פוּן שְׁטָאדְט גֶע־
נוּמֶען אוּן בַּאהַאלְטֶען זַייעֶר גָאלְד
אוּן זִילְבֶּער אִין דִי הֵיילֶען. נָאכְהֶער

שְׁהָאן אַלֶע צַייט חֶסֶד וְרַחֲמִים פון וֶועגֶען זְכוּת פון אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב:

אָנָא אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט פון אַבְרָהָם, דָאס דַיינֶע אויעֶרֶען זָאלֶען פַארְנֶעהְמֶען מַיין גֶעשְׁרֵיי און מַיין גֶעבֶּעט וָואס אִיךְ הָאבּ דִיךְ גֶעבֶּעטֶען און וָואס אִיךְ וִויל דִיךְ נָאךְ בֶּעטֶען. און דוּ זָאלְסְט מִיר אויסְהֶערֶען אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט אויסְגֶעהֶערְט דִי תְּפִלָּה פון כָּל יִשְׂרָאֵל, וֶוען זֵיי זַיינֶען גֶעוֶועזֶען אִין אַ צָרָה און הָאסְט זֵיי אַלֶע מָאל גֶעהָאלְפֶען, וֶוען זֵיי הָאבֶּען דִיךְ גֶערוּפֶען, זָאלְסְטוּ מִיר אויךְ הֶעלְפֶען און מַיין תְּפִלָּה זָאל פַאר דִיר אַזוֹי אָנְגֶענוּמֶען זַיין גְלַייךְ וֶוען אִיךְ הָאבּ פַאר דִיר מַקְרִיב גֶעוֶועזֶען אַ קָרְבָּן און לָאז מַיין תְּפִלָּה נִיט צוּרִיקְגֶעוִויזֶען וֶוערֶען פון דִיר, און לָאזֶען קֵיינֶע מְקַטְרְגִים נִיט קֶענֶען אויפְהַאלְטֶען מַיין תְּפִלָּה און שִׁיק בַּאלְד אוּנְזֶער גוֹאֵל צֶדֶק, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

תְּחִנָּה לְיוֹם רִאשׁוֹן.

דיא תְּחִנָּה זָאל יֶעדֶע פְרוֹי זָאגֶען מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה אַלֶע זוּנְטָאג נָאךְ דֶעם דַאוְונֶען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פון דִיר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יוֹצְרֵנוּ. אוּנְזֶער בַּאשֶׁעפֶער, וְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. און דֶער בַּאשֶׁעפֶער פון אָנְהֵייבּ וֶועלְט, דוּ זָאלְסְט אוּנְז מַזְמִין

מנחת יצחק

אַז מֶען אִיז גֶעקוּמֶען מֵאהֶנֶען דֶעם אָבְּצָאהל הָאט מֶען בַּיי זֵיי גָאר נִיט גֶעפוּנֶען, זָאגְט דֶער אַרְכִיטֶעקְט צוּ זֵיי: אוּמְזִיסְט וָואס אִיהר בַּאהַאלְט אַייעֶר גָאלְד און זִילְבֶּער, צוּ דֶען אַז אִיךְ הָאבּ גֶעבּויט דִיא שְׁטָאדְט און הָאבּ אַלֵיין גֶעמַאכְט דִי הַיילֶען פַאר בַּאהֶעלְטֶענִיסֶע צְוֶועקֶען, וָועל אִיךְ

זַיין אוּנְזֶער פַּרְנָסָה אוּן דוּ זָאלְסְט בַּאגְלִיקֶען אוּנְזֶערֶע מַעֲשִׂים פוּן אַ גַאנְצֶע וָואךְ. זָאלְסְט אוּנְז בַּאשִׁירֶעמֶען פוּן אַלֶע מִינֵי פְּגָעִים רָעִים אוּן פוּן עַיִן הָרָע, אוּן אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט בַּאשַׁאפֶען דַיין וֶועלְט אִין דֶעם הַיינְטִיגֶען טָאג אוּן אִין דִיעֶזֶען טָאג בִּיזְטוּ גֶעוֶוען אֵיינֶער אוֹיף דֶער וֶועלְט, דֶען עֶס זַיינֶען נָאךְ נִיט גֶעוֶוען קֵיין מַלְאָכִים אוּן קֵיין שׁוּם בְּרִיאָה אוֹיף דֶער וֶועלְט, אַזוֹי אוֹיךְ בִּין אִיךְ מְיַחֵד נָאר דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען אוּן אִיךְ הָאבּ בִּטָּחוֹן נָאר אִין דִיר, אַז דוּ זָאלְסְט מִיר מַמְצִיא זַיין כָּל מִינֵי טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת. אָמֵן:

תְּחִנָּה לְיוֹם שֵׁנִי.

דִי תְּחִנָּה זָאל יֶעדֶע פְרוֹי זָאגֶען מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה אַלֶע מָאנְטָאג נָאךְ דֶעם דַאוֶונֶען.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עֶס זָאל דֶער ווִילֶען פוּן דִיר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁר תִּשְׁלַט בְּעוֹלָמֶיךָ, וָואס דוּ גֶעוֶועלְטִיגְסְט אִיבֶּער דַיין וֶועלְט, וַאֲשֶׁר הִבְדַלְתָּ בֵּין מַיִם לְמַיִם, אוּן וָואס דוּ הָאסְט גֶעמַאכְט אִין דֶעם טָאג אַ צְווִישֶׁען שֵׁייד דָאס דִי וַואסֶערֶען וָואס גֶעפִינֶען זִיךְ אוֹיף דֶעם הִימֶעל זָאלֶען זַיין אָבּגֶעטְהֵיילְט פוּן דִי וַואסֶערֶען וָואס גֶעפִינֶען זִיךְ אוֹיף דֶער עֶרְד, אֲבַקֵּשׁ מִמְּךָ, בֶּעט אִיךְ בַּיי דִיר, דָאס דוּ זָאלְסְט מִיךְ אוֹיךְ

מנחת יצחק

דֶען נִיט גֶעפִינֶען אַייעֶרֶע חֲפֵצִים? צוּ דֶען פוּן מִיר וֶועט אִיהר עֶפֶּעס קֶענֶען פַארבָּארגֶען? אַזוֹי זָאגְט הַשי״ת צוּ דִי בַּעֲלֵי עֲבֵירוֹת וָואס זֵיי טוּעֶן אִין דֶער פִינְסְטֶער זֵייעֶרֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים: אִם יִסָּתֵר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וַאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ? קֶען דֶען אַ מֶענְשׁ זָאגֶען, אִיךְ וֶועל זִיךְ בַּאהַאלְטֶען אַז הַשי״ת זָאל מִיר

אָבְּשֵׁיידֶען פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטֶען, זָאלְסְט מִיךְ מַצִיל זַיין מִיט כָּל יִשְׂרָאֵל פוּן אַלֶע מִינֵי פֶּערְפְלֵייצוּנְגֶען. עֶס זָאל בַּיי אוּנְז חָלִילָה נִיט זַיין קֵיין דֶערְטְרוּנְקֶענֶער, אוּן דִי אַלֶע וֶועלְכֶע פָאהְרֶען אוֹיף דֶעם יַם זָאלֶען נִיצוֹל וֶוערֶען פוּן אַ שְׁטוּרְם וִוינְד, דָאס זֵיי זָאלֶען קוּמֶען בְּשָׁלוֹם צוּ זֵייעֶר אָרְט, דֶען דוּ בִּיזְט דָאךְ אַ בַּעַל הָרַחֲמִים, וָואס דוּ הֶערְסְט יֶעדֶענְס תְּפִלָּה. בָּרוּךְ אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

תְּחִנָּה לְיוֹם שְׁלִישִׁי.

דִיא תְּחִנָּה זָאל יֶעדֶע פְרוֹי זָאגֶען מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה אַלֶע דִיעֶנְסְטָאג נָאךְ דֶעם דַאוְונֶען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פוּן דִיר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָעוֹרֵךְ שֻׁלְחָן לִבְרִיּוֹתָיו, וָואס דוּ מַאכְסְט גְרֵייט דֶעם טִישׁ, דָאס מֵיינְט מֶען דִי מִינֵי מַאֲכָלִים, וָואס יֶעדֶער בְּרִיָּה עֶסְט צוּ אִיהר סְעוּדָה, דָאס אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט בַּאשַׁאפֶען אִין דֶעם טָאג אַלֶע מִינֵי תְּבוּאוֹת, אַלֶע מִינֵי גְרָאזֶען אוּן אַלֶע מִינֵי פְרוּכְט בּוֹימֶער אוּן דוּ הָאסְט זֵיי גֶעבֶּענְשְׁט, אַזוֹי זָאלְסְטוּ מִיךְ מִיט כָּל יִשְׂרָאֵל בֶּענְשֶׁען מִיט אַלֶעם גוּטֶען, דָאס מַיין טִישׁ זָאל שְׁטֶענְדִיג פוּל זַיין מִיט כָּל מִינֵי מַאֲכָלִים טוֹבִים, אוּן אַזוֹי וִויא דוּ הָאסְט גֶעדָאפֶּעלְט דֶעם טָאג מִיט צְוֵויי מָאל „כִּי טוֹב" אַזוֹי אוֹיךְ זָאלְסְטוּ מִיר דָאפְּלֶען כָּל מִינֵי טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת, אָמֵן:

נִיט זֶעהֶען? עֶר וֵוייס דָאךְ אַלֶע פַארְבָּארְגֶענֶעס, עֶר הָאט דָאךְ אַלְס בַּאשַׁאפֶען, דִי פִינְסְטֶערְנֶעס אִיז דָאךְ פַאר אִיהם לִיכְטִיג. דָאס מֵיינְט מֶען וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ. גָאט וֵוייס אַלֶע אוּנְזֶערֶע פַארְבָּארְגֶענֶע גֶעדַאנְקֶען:

תְּחִנָּה לְיוֹם רְבִיעִי.

דִי תְּחִנָּה זָאל יֶעדֶע פְרוֹי זָאגֶען מִיט גְרוֹיס כַּוָונָה אַלֶע מִיטְוָואךְ נָאךְ דֶעם דַאוְונֶען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פוּן דִיר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת, דֶער בַּאשֶׁעפֶער פוּן דִיא אַלֶע לִיכְט, דִי זוּנְן מִיט דִי לְבָנָה מִיט דִי אַלֶע שְׁטֶערֶען, דוּ זָאלְסְט מַצִּיל זַיין מִיךְ מִיט כָּל יִשְׂרָאֵל, עֶס זָאל נִיט שׁוֹלֵט זַיין אִין אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער קֵיין אַסְכְּרָה אוּן כָּל מִינֵי חֳלָאִים רָעִים, רַחֲמָנָא לִצְּלָן, נָאר פַארְקֶעהְרְט: דִי זוּנְן זָאל זַיין צוּ אוּנְז אַ הֵיילוּנְג, אַ רְפוּאָה שְׁלֵימָה צוּ אַלֶע אוּנְזֶערֶע וֶוייטָאגֶען אוּן צוּ אַלֶע אוּנְזֶערֶע שְׁוַואכְקַייטֶען, אַזוֹי ווִי דֶער פָּסוּק זָאגְט: „שֶׁמֶשׁ צְדָקָה וּמַרְפֵּא בִּכְנָפֶיהָ“. אוּנְזֶער שְׁטֶערֶען זָאל לַייכְטֶען אִין הִימֶעל דָאס מִיר זָאלֶען שׁוֹין אוֹיסְגֶעלֵייזְט וֶוערֶען, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן:

תְּחִנָּה לְיוֹם חֲמִישִׁי.

דִי תְּחִנָּה זָאל יֶעדֶע פְרוֹי זָאגֶען מִיט גְרוֹיס כַּוָונָה אַלֶע דָאנֶערְשְׁטָאג נָאךְ דֶעם דַאוְונֶען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פוּן דִיר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הַבּוֹרֵא בְּרִיוֹת חַיִּים, וָואס דוּ הָאסְט אִין דֶעם

משלי דוד

מִיר בֶּעטֶען אַלֶע טָאג בַּייא נָאכְט: וְהַעֲרֶב נָא ה׳ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ. השי״ת, עֶר זָאל אוּנְז מַאכֶען זִיס דִי תּוֹרָה. אִיז דָאךְ אַ פְּלִיאָה: דִי תּוֹרָה וּמִצְוֹת זַיינֶען דָאךְ בְּעֶצֶם גֶע־שְׁמַאק אוּן זִיס, ווִי אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט: וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנוֹפֶת צוּפִים? וֶועלֶען מִיר דָאס עֶרְקְלֶעהְרֶען מִיט אַ

טָאג בַּאשַׁאפֶען אַלֶע מִינֵי לֶעבֶּעדִיגֶע בְּרוּאִים, אַלֶע מִינֵי חַיוֹת, אַלֶע מִינֵי בְּהֵמוֹת, אַלֶע מִינֵי פֵייגֶעל, אַלֶע מִינֵי וֶועֶרים, אַלֶע מִינֵי פִישׁ פוּן יַם, אוֹיךְ דֶעם גְרוֹיסֶען פִישׁ לִוְיָתָן מִיט דֶעם שׁוֹר הַבָּר, וֶועלְכֶע דוּ הָאסְט בַּאשַׁאפֶען צוּלִיעבּ דֶעם מֶען זָאל וִויסֶען צוּ לוֹיבֶּען דַיין כָּבוֹד אוּן דוּ הָאסְט זֵיי אַלֶע בַּאשַׁאפֶען פְרִיהֶער פַאר דֶעם מֶענְשֶׁען, כְּדֵי דֶער מֶענְשׁ זָאל זִיךְ נִישְׁט גְרוֹיס הַאלְטֶען, עֶר זָאל וִויסֶען אַז דָאס קְלֶענְסְטֶע וֶוערִימֶעל אִיז בַּאשַׁאפֶען גֶעוָוארֶען פְרִיהֶער פַאר אִיהם. נָאר, בְּאִם עֶר אִיז זוֹכֶה, גֶעוֶועלְטִיגְט דֶער מֶענְשׁ אִיבֶּער אַלֶע בְּרוּאִים, אוּן דִי אַלֶע בְּרוּאִים זַיינֶען אָנְגֶעגְרֵייט גֶעוָוארֶען צוּ זַיינֶע מַאֲכָלִים אוּן צוּ בֶּעדִינֶען אִיהם. אוֹיף דִיעזֶען אוֹפָן הָאט דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער אִיהם אָנְגֶעגְרֵייט אַלֶע זַיינֶע בֶּעדֶערְפֶענִישׁ, בֶּעט אִיךְ דִיךְ רבש״ע דָאס דוּ זָאלְסְט אָנְגְרֵייטֶען פַאר מִיר מִיט מַיין גַאנְץ הוֹיז־גֶעזִינְד אוּן פַאר כָּל יִשְׂרָאֵל אַלֶע אוּנְזֶערֶע בַּאדֶערְפֶענִישׁ נָאךְ אֵיידֶער מִיר וֶועלֶען זֵיי דַארְפֶען. עֶס זָאל בַּיי אוּנְז זַיין חָלָב וּדְבַשׁ אוּן אוּנְזֶערֶע שׂוֹנְאִים זָאלֶען פַארְשֶׁעהֶמְט וֶוערֶען קוּקֶענְדִיג אוֹיף אוּנְזֶער גוּטְס. זֵייעֶר שְׁלֶעכְט אוֹיג זָאל חָלִילָה אוּנְז נִישְׁט שַׁאטֶען, עֶס זָאל אוֹיף אוּנְז מְקוּיָם וֶוערֶען, „וְיִדְגוּ לָרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ״, אָמֵן:

משלי דוד

מָשָׁל: אַן אָרֶעמַאן הָאט גֶעהַאט אַ גְבִיר אַ קָרוֹב, פְּלֶעגְט עֶר אִימֶער שְׁטָאלְצִירֶען מִיט דֶעם קָרוֹב. לְיָמִים, הָאט דֶער גְבִיר חֲתוּנָה גֶעמַאכְט אַ קִינְד. דֶער אָרֶעמַאן הָאט זִיךְ גֶעפְרֶעהְט, עֶר וֶועט דָאךְ גֶעוִויס זַיין פוּן דִי קְרוּאִים אוּן וֶועט עֶסֶען אַ גוּטֶע סְעוּדָה. דֶער אָרֶעמַאן הָאט צְווֵיי טֶעג פַאר דֶער חֲתוּנָה נִיט גֶעגֶעסֶען, כְּדֵי עֶר זָאל קֶענֶען עֶסֶען אוֹיף דֶער

תְּחִנָּה לְיוֹם הַשִּׁשִּׁי.

דיא תְּחִנָּה זָאל יֶעדֶע פְרוֹי זָאגֶען מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה אַלֶע פְרֵייטָאג נָאךְ דֶעם דַאוֶונֶען:

יְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךָ, עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פוּן דִיר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְהִתְקִין לוֹ מִמֶּנוּ בִּנְיַן עֲדֵי עַד, וָואס הָאט בַּאשַׁאפֶען דֶעם מֶענְשֶׁען מִיט דֶעם צֶלֶם אֱלֹהִים אוּן הָאט פוּן אָדָם הָרִאשׁוֹן גֶעבּוֹיט אוּן צוּגֶעגְרֵייט אַ בִּנְיָן, דָאס מֵיינְט מֶען דִי אִשָּׁה אוּנְזֶער מוּטֶער חַוָה, זִי זָאל זַיין צוּ אִיהם אַ בִּנְיָן אוֹיף אֵייבִּיג, דָאס פוּן זֵיי זָאל גֶעבּוֹיט וֶוערֶען דִי וֶועלְט. דוּ הָאסְט זֵיי, גָאט, אוֹיךְ גֶעבֶּענְשְׁט מִיט דִי בְּרָכָה „פְּרוּ וּרְבוּ". בֶּעט אִיךְ דִיר, רַחֲמָנוּתְ'דִיגֶער פָאטֶער, דָאס דוּ זָאלְסְט מִיךְ אוֹיךְ בֶּענְשֶׁען, אַז אוּנְזֶער בִּנְיָן פוּן מִיר מִיט מַיין מַאן זָאל אוֹיךְ זַיין עַד מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה מִיט פִיעל נַחַת עֶס זָאל פוּן אוּנְז גֶעבּוֹיט וֶוערֶען אַ וֶועלְט פוּן בָּנִים וּבְנֵי בָנִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת, ווַייל אוֹיף דִי קַבָּלַת הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה ווַייזְט דִי „ה" הַיְדִיעָה פוּן „הַשִּׁשִּׁי", אַז דֶער גַאנְצֶער בִּנְיָן פוּן דֶער וֶועלְט אִיז צוּלִיעבּ דֶעם מֶענְשֶׁען, אוּן דֶער בִּנְיָן פוּן דִיא מֶענְשֶׁען אִיז בִּזְכוּת וָואס זֵיי וֶועלֶען דֶעם זֶעקְסְטֶען טָאג אִין סִיוָן, דָאס מֵיינְט מֶען שָׁבוּעוֹת, מְקַבֵּל זַיין דִיא תּוֹרָה. דוּ זָאלְסְט אוֹיךְ אוּנְז בֶּענְשֶׁען מִיט דָאפֶּעלְטֶע

משלי דוד

חֲתוּנָה דִי גוּטֶע מַאֲכָלִים מִיט גְרוֹיס אַפֶּעטִיט. דִי נַאכְט פוּן דֶער חֲתוּנָה, זִיצְט עֶר אוּן ווַארְט מֶען זָאהְל אִיהם שׁוֹין קוּמֶען רוּפֶען. עֶר זֶעהְט דוּרְךְ דֶעם פֶענְסְטֶער ווִידֶער שַׁמָּשׁ גֶעהְט פַארְבֵּיי זַיין הוֹיז אוּן רוּפְט נָאר אַלֶע גְבִירִים אוּן אִיהם בֶּעט עֶר נִיט. אִיז אִיהם גֶעוָוארֶען זֶעהר בִּיטֶער אוֹיפְ'ן

פַּרְנָסָה אַזוֹי ווִי דוּ הָאסְט גֶעדָאפֶּעלְט צוּ אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְן דֶעם מָן אִין דֶעם הַיינְטִיגֶען טָאג, כְּדֵי מִיר זָאלֶען קֶענֶען אָנ־גְרֵייטֶען סְעוּדוֹת שַׁבָּת בְּהַרְחָבָה, מִיר זָאלֶען שַׁבָּת מְקַבֵּל תַּעֲנוּג זַיין, דֶען בִּזְכוּת פוּן הִיטֶען דֶעם הֵיילִיגֶען שַׁבָּת ווֶעלֶען מִיר אוֹיסְגֶעלֵייזְט ווֶערֶען פוּן דֶעם פִינְסְטֶערֶען גָלוּת, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. אָמֵן, סֶלָה:

תְּחִנָּה שַׁעֲרֵי רַחֲמִים

דִיא תְּחִנָּה אִיז אַרוֹיסְגֶענוּמֶען גֶעוָוארֶען פוּן „סֵפֶר חֲסִידִים" און עֶס אִיז גוּט אַז מֶען זָאל זִי זָאגֶען נָאךְ אַתַּעֲנִית מִיט גְרוֹיס גֶעוֵויין דַאן ווֶעט גֶעווִיס דִי תְּפִלָּה אָנְגֶענוּמֶען ווֶערֶען פוּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:

יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט, און גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, אַז דִי טְרֶערְהֶען, וָואס אִיךְ פֶּערְגִים אִין מַיין תְּפִלָּה זָאלֶען לֶעשֶׁען דַיין גְרִימְצָארֶען פוּן מִיר, און מַיין הַארְץ, וָואס צוּגֶעהְט אִין מִיר ווִי וַואסֶער זָאל אוֹיסְלֶעשֶׁען דִי קוֹיהְלֶען, וָואס בְּרֶענֶען דַיין צָארֶען, און דִי תְּשׁוּבָה אוֹיף מַיינֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים זָאלֶען ווִידֶער־קֶעהְרֶען דַיין צָארֶען, און מַיינֶע תַּעֲנִיתִים זָאלֶען מַאכֶען אַז דוּ זָאלְסְט זִיךְ נוֹהֵג זַיין מִיט מִיר מִיט רַחֲמִים, און אַז אִיךְ הָאבּ הַיינְט מַיין טִישׁ גֶעגְרֵייט, זָאל דָאס זַיין גְלַייךְ אַזוֹי ווִי אִיךְ וָואלְט הַיינְט אַ קָרְבָּן אָנְגֶעגְרֵייט פַאר דִיר אִין אַזוֹי ווִיא אִיךְ וָואלְט גֶעבְּרַאכְט דִיא

משלי דוד

האַרְצֶען און עֶר זָאגְט צוּ זַיין ווַייבּ: גִיבּ עֶסֶען, הָאט זִיא אִיהם גֶעגֶעבֶּען עֶסֶען בְּרוֹיט מִיט רֶעטַאךְ און צִיבֶּע־לֶע און עֶר הָאט זִיךְ אָנְגֶעגֶעסֶען צוּ זַאט. אִין אַ שָׁעָה אַרוּם קוּמְט דֶער שַׁמָשׁ און רוּפְט אִיהם צוּ דֶער חֲתוּנָה. עֶר אִיז אַ הִין אַוֶועק און מֶען הָאט דֶערְלַאנְגְט טְהַייעֶרֶע פִישׁ און גֶע־

מִנְחָה וָואס יִשְׂרָאֵל פְּלֶעגֶען בְּרֵיינְגֶען. אוּן דָאס בְּלוּט וָואס מִיר אִיז הַיינְט גֶעמִינֶערְט גֶעוָוארֶען, זָאל עֶס פַארְגֶעבֶּען וֶוערֶען אוֹיף מִיר גְלַייךְ וִוי דָאס בְּלוּט וֶוען מֶען הָאט עֶס גֶעשְׁפְּרֵיינְגְט אוֹיף דִיא בְּרֶעגֶען פוּן מִזְבֵּחַ, אוּן דָאס חֵלֶב וָואס עֶס אִיז מִיר הַיינְט גֶעמִינֶערְט גֶעוָוארֶען זָאל מִיר דָאס גֶערֶעכֶענְט זַיין אַזוֹי וִויא דָאס חֵלֶב פוּן דֶעם קָרְבָּן וָואס מֶען הָאט מַקְרִיב גֶעוֶועזֶען אוֹיף דֶעם הֵיילִיגֶען מִזְבֵּחַ, אוּן דִי טְרֶעהְרֶען פוּן מַיינֶע אוֹיגֶען זָאל זַיין וִוי דֶער וַויין וָואס מֶען הָאט מְנַסֵךְ גֶעוֶועזֶען אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ, אוּן דֶעם שְׁטִים פוּן מַיין וֵויינֶען זָאהל זַיין גֶערֶעכֶענְט אַזוֹי וִויא דִיא שְׁטִים פוּן דִי לְוִיִם, וָואס הָאבֶּען גֶעזוּנְגֶען שִׁירָה אוֹיף אַ קָרְבָּן. דִיא טְרֶעהְרֶען, וָואס אִיךְ פַארְגִיעס הַיינְטִיגֶען טָאג פַאר דִיר, זָאלֶען אָפְּמֶעקֶען מַיינֶע עֲוֹנוֹת, אוּן דָאס שְׁוֶוערְקַייט פוּן מַיינֶע גְלִיעדֶער צוּלִיעבּ מַיין פַאסְטֶען זָאל זַיין וִוי דִי שְׁטִיקֶער פוּן קָרְבָּן, וָואס מֶען הָאט מַקְרִיב גֶעוֶועזֶען אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ. זָאלְסְט, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, נִיט פַארְשֶׁעהְמֶען מַיין צוּבְּרָאכֶען הַארְץ, אוּן דָאס וָואס אִיךְ טְהוּ נִיט אָן מַיינֶע שֶׁעהְנֶע קְלֵיידֶער זָאל בַּיי דִיר חָשׁוּב זַיין אַזוֹי וִוי דִי קְלֵיידֶער וָואס דֶער כֹּהֵן גָדוֹל הָאט אָנְגֶעטָהאן אִין דֶער צַייט אַז עֶר הָאט בַּאדַארְפְט מַקְרִיב זַיין אַ קָרְבָּן אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ, אוּן דָאס פַארְמַיידוּנְג, וָואס אִיךְ פַארְמַייד מִיךְ צוּ וַואשֶׁען אוּן צוּ בָּאדֶען זָאל זַיין אַזוֹי וִוי קִידוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם וָואס דֶער כֹּהֵן הָאט

משלי דוד

בְּרָאטֶענֶע פְלֵייש. דֶערְצוּ נָאךְ פִיעל מַטְעַמִים. עֶס אִיז אִיהם אָבֶּער אַלְץ בִּיטֶער גֶעוֶועזֶען. עֶר הֶערְט וִוי פִיעל לַייט רִיהְמֶען אַלְץ דִיא שְׁפַּייז פוּן דֶער חֲתוּנָה אוּן עֶר זָאגְט צוּ זֵיי: — עֶס אִיז דָאךְ אַלְץ בִּיטֶער, עֶס הָאט דָאךְ קֵיין טַעַם נִיט. רוּפְט זִיךְ אָפּ אַ קְלוּגֶער מֶענְשׁ: פוּן אַייךְ אִיז נִיט קֵיין

זיך די הענט און פיס געוואשען פון דעם כיור ווען ער האט געוואלט אריינגעהען אין דעם בית המקדש. און דורך דאס אויסרייסען מיין הארץ פון דער תשובה זאלען צוריסען ווערען די ביכער אין וועלכע עס איז פארשריעבען מיינע זינד. און דיא ווערטער, וואס געהט ארויס פון מיין מויל אין מיין תפלה, זאלען פארשטאפען דיא מיילער פון מיינע מקטרגים. און מיין שוואך הארץ זאל דערפרעהט ווערען. איך האב גרוים חרטה אויף דיא בייזע וועגען וואס איך בין געגאנגען, סיי בשוגג אדער במזיד. ואתה, און דו גאט מיין גאט, זעהסט דאך אלע געדאנקען פון מיין הארץ, ווייסטו דאך, אז וואס איך רעד מיט מיין מויל זיינען מיינע געדאנקען אויך דאביי. דארום זאל אויך זיין דער ווילען פון פאר דיר גאט, מיין גאט, רחום וחנון, אז דו זאלסט אפטהאן פון מיר אלע בייזע געדאנקען וואס לאזען ניט רעכט תשובה טהאן, און זאלסט מיר העלפען אז איך זאל ניט מעהר טהאן בייז פאר דיר, און מיינע גוטע מעשים, וואס איך האב בדעה ווייטער צו טהאן זאלען ווערען אנגעברייט פאר דיר אייביג מיט מיר און מיט כל ישראל:

משלי דוד

בעוויז, איהר האט זיך פאר דעם גוט אנגעגעסען מיט רעטאך און ציבעלע ניט דאס אב דעם ביטערען טעם און עס איז אייך אלץ ביטער און איבעל, אבער דיא וואהרהייט איז, אז די שפייז איז זעהר געשמאק און אנגענעהם, דו ארעמער קרוב, האסט נאר געדארפט בעטען בייא דעם גביר ער זאל דיך שיקען רופען א פאאר שטונדען פריהער. וואלסטו שוין פיהלען א געשמאקען טעם. דער נמשל איז: די תורה ומצות איז בעצם זיס און אנגענעהם, וויא דער פסוק שטעהט: ומתוקים מדבש

תְּחִנָּה עוֹמֶר לַגָּלְגּוֹלֶת

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה צוּ בֶּעטֶען אַלֶע טָאג נָאךְ דֶעם דַאוְונֶען אוֹיף פַּרְנָסָה:

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, הַזָּן וּמְפַרְנֵס מִקַּרְנֵי רְאֵמִים עַד בֵּיצֵי כִנִּים, אִיךְ קוּם צוּא דִיר יֶעצְט בֶּעטֶען נָאךְ מַיינֶע אַלֶע תְּחִנּוֹת דוּ זָאלְסְט מִיר מַזְמִין זַיין גְרִינְג מַיין פַּרְנָסָה, זָאלְסְט מִיר מוֹחֵל זַיין מַיינֶע זִינְד אוּן זָאלְסְט זֵיי פַארְשְׁטוֹיסֶען אוּן דִי מְקַטְרֵיגִים פוּן דִיא עֲבֵירוֹת זָאלֶען נִיט הָאבֶּען קַיין שְׁלִיטָה צוּ פַארְשְׁטֶעלֶען מִיר דִיא שֶׁפַע. דֶער הֵיילִיגֶער תַּנָּא זָאגְט, דָאס יֶעדֶעס חַיָּה וְעוֹף, וָואס זַיינֶען בַּאשַׁאפֶען צוּלִיעבּ דֶעם מֶענְשֶׁען, הָאבֶּען נִישְׁט אַזוֹי פִיעל צַעַר פַּרְנָסָה וְויא דֶער מֶענְשׁ, וַוייל דֶער מֶענְשׁ פַארְזִינְדִיגְט זִיךְ מִיט זַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים אַזוֹי וְוִי מִיר גֶעפִינֶען בַּיי אָדָם הָרִאשׁוֹן דָאס נָאךְ דֶעם חֵטְא פוּן עֵץ הַדַעַת אִיז אִין אִיהם מְקוּיָם גֶעוָוארֶען „בְּזֵעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לֶחֶם", מִיט שְׁוֶוערֶע אַרְבַּייט זָאל עֶר זִיךְ פַארְדִינֶען זַיין בְּרוֹיט. מִיר גֶעפִינֶען אוֹיךְ דָאס פַּרְנָסָה אִיז קְרִיעַת יַם סוּף, דֶען אַזוֹי וְויא בַּיי קְרִיעַת יַם סוּף אִיז גֶעוֶוען אַ קִטְרוּג רַחֲמָנָא לִצְלָן אוֹיף דִי יוּדֶען צוּ זֵיי זָאלֶען נִיצוֹל וֶוערֶען אַזוֹי אִיז אוֹיךְ אַ קִטְרוּג פוּן שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים אוֹיף דִי פַּרְנָסָה נָאר וֶוען דִי יִשְׂרָאֵל זַיינֶען זוֹכֶה אִיז זֵיי דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער מַזְמִין גְרִינְג זֵייעֶר פַּרְנָסָה, דָאס זֵיי דַארְפֶען נִיט מֶעהר טְהָאן וְוִי צוּ גֶעהְן אוֹיפְקְלַייבֶּען דִי שֶׁפַע, אַזוֹי וְוִי מִיר גֶעפִינֶען בַּיי דֶעם מַן, דָאס יֶעדֶער אִיד אִיז אַלֶע פְרִיהְמָארְגֶען גֶעגַאנְגֶען אוֹיפְקְלַייבֶּען דֶעם מַן, אוּן אֲפִילוּ דֶער וָואס הָאט גָאר וְוינְצִיג גֶעקְלִיבֶּען אַז עֶר אִיז גֶעקוּמֶען אַהֵיים צוּ זִיךְ אִין שְׁטוּבּ הָאט זִיךְ אוֹיסְגֶעמָאסְטֶען מַן פַאר יֶעדֶען קִינְד בַּאזוּנְדֶער וְויפִיעל עֶר הָאט גֶע-

---

משלי דוד

וְנוֹפֶת צוּפִים. דַארוּם דִיא גְרוֹיסֶע צַדִיקִים אוּן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וָואס זֵיי לֶעהְרְנֶען מִיט רֵיינֶע גֶעדַאנְקֶען, בְּטַהֲרַת הַמַחְשָׁבָה, פִיהְלֶען אִין אִיהר אַ גְרוֹיסֶען גֶעשְׁמַאק; נָאר דִי וָואס לִיי- גֶען אִין הַבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶה. אִין אַלֶע נַארִישְׁקַייטֶען, בַּיי זֵיי אִיז דִי וֶועלֶע אוּמְרֵיין, זֵיי פִיהְלֶען נִיט קֵיין גֶע-

דאַרפֿט, גלייך וויא דער וואס האט געקליבען אַ גאַנצען טאָג. לכן רבונו של עולם, דערמאָהן איך פאַר דיר דעם זכות מיט דעם גם פון מן דאס דו זאָלסט מיר מיט מיין מאַן און קינדער אויך גרינג מזמין זיין אונזער באַדערפֿעניש, דאס מיר זאָלען מעהר ניט דאַרפען טהאָן נאָר לויט וויא אונזערע כחות ניט חלילה איבער דעם כח. דו זאָלסט שיקען צו מיר דיא ברכה אין אַלע מיינע מעשים, עס זאָל אין אונז מקוים ווערען דער פסוק „וברכך ה׳ אלהיך בכל אשר תעשה״, אמן:

תחנה שלשה שערים.

שלשה מצות נצטוו הנשים, דריי מצות זיינען די נשים גע־באָטען געוואָרען, חנ״ה שמותן דער נאָמען פון די דריי מצות איז חנ״ה. דאס וואָרט חנ״ה מאַכט: חלה, נדה, הדלקת הנר:

מצות חלה

ראשית עריסותיכם חלה תרימו. דער טייטש פון דעם פסוק איז אַזוי: דאס ערשטע פון אייערע טייג זאָלט איהר אָפּשייי־דען חלה, בזכות זה ה׳ אוצרותיכם שובע ימלא. דער טייטש פון די ווערטער איז: פון וועגען דעם זכות פון מצות חלה וועט השי״ת ברוך הוא וברוך שמו אייך געבען די ברכה אין אייערע אוצרות און וועט זיי אָנפיהלען מיט זעט. פאַר צייטען פלעגט אַזוי זיין: דער כהן האט גענומען תרומה און דער לוי מעשר און דער עני מעשר עני.

משלי דוד

שמאַק אין דער תורה ומצות. דאס בעטען מיר ביי השי״ת, ער זאָל אונז געבען אַ רוהיגען לעבען, אָהן דאַגת פרנסה, און זאָל אונזערע מחשבות היילינען מיר זאָלען קענען לערה־נען די תורה מיט קלאָהרע געדאַנ־קען, מיר זאָלען פיהלען אין דער תורהומצות דעם וואָהרען געשמאַק עס זאָל זיין אַנגענעהם ביי אונז און ביי אונזערע קינדער.

אויך צו צייטען אפגעשייד מעשר שני. אבער אצונד בעונותינו הרבים אז דער בית המקדש איז חרוב געווארען איז אלץ בטל געווארען נאר די מצוה פון חלה איז געבליבען, דארום רבונו של עולם בעטען מיר דיך אז דו זאלסט אננעהמען דיא מצות חלה און זאלסט שיקען גרויס ברכה וואו מיר וועלען זיך קערהרען און ווענדען. אונזערע קינדערלאך זאלען נישט פארפרעמד ווערען און איך מיט מיין מאן זאלען קענען אונזערע קינדער אליין פרנסה געבען אויפ׳ן גאנצען לעבען, און דיא מצות חלה זאל אנגענומען ווערען און זאל געוואויגען זיין ווי אלע תרי״ג מצות פון דער תורה.

ווען מען קנעט אויס א טייג פון אזוי פיעל מעהל וויפיעל כמנין חלה, דאס הייסט אזוי פיעל מעהל וויפיעל דאס ווארט חלה טרעפט אן, דהיינו מ״ג ביצים, דאס איז דריי און־פערציג אייער און דאס באטרעפט דריי קווארט מעהל מוז מען פון דעם טייג אפ שיידען חלה:

אז מען נעהמט חלה מאכט מען די ברכה:

ברוך הוא וברוך שמו:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש חלה:

תחנה פון חלה נעהמען:

לכבוד גאט, לכבוד אונזער געבאט, לכבוד דעם ליעבען שבת קודש, וואס אונזער הערר גאט האט אונז

מעשה חכמים

מיר דאנקען אלע טאג גאט: שלא עשני גוי. פארצייטען ווען עס האט נאך געהערשט די געצענדינעריי איז געווען אין א שטאדט א גרויסער מאן א צדיק און א עשיר גדול, ער האט געהאט א הויז מיט א גרויסען געשעפט וועלכען זיין פרוי מיט מענשען האבען געפיהרט און אליין איז ער געזעסען על התורה ועל העבודה. ויהי היום, איז דער צדיק אוועקגעפאהרען אין א ווייטע וועג, און אין זיין אבוועזענהייט

געגעבען און האט אונז געבאטען די ליעבע מצוה פון חלה נעהמען איך זאל זי קענען רעכט מקיים זיין און עס זאל זיין געוואויגען ווי כל תרי"ג מצות פון כל ישראל אמן, כן יהי רצון:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

מיין חלה זאל אנגענומען זיין אזוי ווי א קרבן אויף דעם מזבח איז אנגענומען געווארען. מיין מצוה זאל אנגענומען זיין גלייך ווי איך האב זיא רעכט מקיים געוועזען. פאר צייטען איז דאס געקומען דעם כהן און פאר דעם האט השי"ת פארגעבען דיא זינד, אזוי זאל מיר אויך פארגעבען ווערען מיינע זינד איך זאל זיין גלייך ווי א ניי־געבארען קינד, איך זאל קענען מיינע ליבע שבתים און ימים טובים עהרען. גאט זאל מיר באשעהרען איך זאל מיך קענען מיט מיין מאן און מיינע קינדער דערנעהרען. עס זאל אנגענומען ווערען מיין מצוה פון חלה נעהמען, אז מיינע קינדערלאך זאלען געשפייזט ווערען פון דעם ליעבען גאט, ברוך הוא, מיט גרויס רחמנות און מיט גרויס דערבארעמקייט, עס זאל געגליכען זיין מיין מצות חלה, גלייך וויא איך האב מעשר געגעבען. אזוי ווי איך טהו מיין מצוה פון חלה מיט מיין גאנצען הארצען אזוי זאל גאט ברוך הוא מיך היטען פון פיין און שמערצען:

מעשה חכמים

האט אפגעברענט זיין הויז מיט'ן געשעפט, און זיין פרוי מיט די קינדער זיינען פארבליבען בעירום ובחוסר כל. עס איז געקומען דיא צייט וואס דער צדיק האט געבארפט צוריקקומען זיינען איהם דיא פאמיליע און פיעל שטאדט לייט געגאנגען מקבל פנים זיין און האבען זיך מכין געווען וויא איהם ביסלאכווייז ארויסצוזאגען פון דעם גרויסען אומגליק, ווייל זיי האבען מורא געהאט דאס דיא בשורה רעה זאהל

מִצְוַת נִדָּה

חוּפֵּשׂ ה׳ כָּל חַדְרֵי בָטֶן. דָאס אִיז טַייטְשׁ: גָאט בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ זוּכְט דִי אַלֶע קַאמֶערֶען פוּן דֶעם בּוּיךְ.

מִצְוַת נִדָּה אִם תִּשְׁמְרוּ, ה׳ יַצִּילְכֶם מִמִּיתַת אַסְכָּרָה וְהַדְרוֹקֶן. דָאס אִיז טַייטְשׁ, אַז אִיהר וֶועט רֶעכְט הִיטֶען דִיא מִצְוָה פוּן נִדָּה, אַזוֹי וֶועט הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִיטֶען אַייעֶרֶע קִינְדֶער פוּן מִיתַת אַסְכָּרָה אוּן פוּן דֶער מִיתָה וָואס הֵייסְט הַדְרוֹקֶן. גַּן נָעוּל אֲחוֹתִי כַלָּה. דָאס אִיז טַייטְשׁ: אַ פַארְשְׁלָאסֶענֶער גָארְטֶען אִיז מַיין שְׁוֶועסְטֶער בֵּית יִשְׂרָאֵל, וָואס אִיךְ רוּף זִי כַּלָּה:

אַ תְּחִנָּה אֵיידֶער אַ פְרוֹי גֶעהְט זִיךְ טוֹבֵל זַיין:

גְרוֹיסֶער גָאט! דוּרְךְ וַואסֶער הָאסְט דוּ גְרוֹיסֶע נִסִּים גֶעוִויעזֶען פִּיעל מָאהְל. נֹחַ אִיז נִיצוֹל גֶעוָוארֶען פוּן מַבּוּל, משֶׁה רַבֵּינוּ הָאט גֶעגֶעבֶּען וַואסֶער דוּרְךְ אַ קְלַאפּ אוֹיף אַ שְׁטֵיין, מִרְיָם׳ס בְּרוּנֶען אִיז גֶעגַאנְגֶען מִיט דִיא אִידֶען אִין דֶער מִדְבָּר. וַוייז הַיינְט אוֹיךְ דַיין נֵס אִיךְ זָאהל גֶעהָאלְפֶען וֶוערֶען דוּרְךְ דָאס וַואסֶער צוּ גֶעוִוינֶען אַ זוּהן וָואס זָאל זַיין אַ צַדִּיק תָּמִים, עֶר זָאל לֶערְנֶען תּוֹרָה טָאג אוּן נַאכְט, עֶר זָאל מִיר בֶּעלַייכְטֶען אַ גְלַייכֶע וֶועג אִין גַן עֵדֶן אַרַיין, אִיךְ זָאל דוּרְךְ דַיין זְכוּת זוֹכֶה זַיין צוּ זִיצֶען מִיט דִי אִמָּהוֹת אִין אֵיין מְחִיצָה, אָמֵן:

ח״ו נִיט ווירְקֶען אוֹיף זַיין גֶעזוּנְד. זַיי הָאבֶען מִיט אִיהם פַארְפִיהְרְט אַ גְרוֹיסֶען גֶעשְׁפְּרֶעךְ אוּן פֶערְשֵׁיידֶענֶע סִפּוּרִים אוּן אַם עֶנְדֶע הָאבֶען זַיי אַרוֹיסְגֶעגֶעבֶען דֶעם גַאנְצֶען אוּמְגְלִיק. אִיז דֶער צַדִּיק פַארְבְּלִיעבֶּען גַאנְץ קַאלְט, הָאט אוֹיפְגֶעהוֹיבֶּען דִי הֶענְט צוּ גָאט אוּן הָאט גֶעזָאגְט מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה אוּן הִתְלַהֲבוּת דִי בְּרָכָה „שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי״. אַלֶע וָואס זַיינֶען אַרוּם אִיהם גֶעוועזֶען זַיינֶען זֶעהְר נִבְהָל גֶעוָוארֶען, זַיי הָאבֶען גֶעמִיינְט אַז עֶר אִיז חַס וְשָׁלוֹם פוּן זִינֶען אַרָאפּ. פְרֶעגְט אִיהם אֵיינֶער: רַבִּי, וָואס בֶּעדַייר-

מִצְוַת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת:

הַדְלָקַת נֵר בְּעַרְבֵי שַׁבָּתוֹת, אָנְ־צוּ־צִינְדֶען דִי לִיכְט אוֹיף שַׁבָּת, הֵם שְׁנַיִם מִצְוֹתָן. דָאס אִיז טַייטְשׁ: עֶס אִיז אַ מִצְוָה צְוֵויי לִיכְט אָנְ־צוּ־צִינְדֶען לְכָבוֹד שַׁבָּת. כְּנֶגֶד זָכוֹר וְשָׁמוֹר רְזִימְתָן. דִי צְוֵויי לִיכְט זַיינֶען מְרַמֵז קֶעגֶען זָכוֹר אוּן קֶעגֶען שָׁמוֹר. דָאס הֵייסְט, אִין דִי עֶרְשְׁטֶע עֲשֶׂרֶת הַדִבְּרוֹת שְׁטֶעהְט, „זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ“ אוּן אִין דִיא אַנְדֶערֶע עֲשֶׂרֶת הַדִבְּרוֹת שְׁטֶעהְט, „שָׁמוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ“. נֵר נֵר ת״ק מִסְפָּרָם. דִי צָאהְל פוּן צְוֵויי מָאהְל „נֵר“ טְרֶעפְט אָן פִּינְף הוּנְדֶערְט, קֶעגֶען דִי אֵבָרִים שֶׁל אִישׁ וְאִשָּׁה, אַזוֹי פִּיעל וִויא דִיא אֵבָרִים פוּן דֶעם מַאן אוּן פוּן דֶער אִשָּׁה, בִּזְכוּת זֶה, וֶועט הַשֵׁי״ת הֵיילֶען דִיא גְלִיעדֶער פוּן אִישׁ וְאִשָּׁה. דַארוּם זָאל מֶען זֶעהְר עֶרֶענְסְט לִיכְט צִינְדֶען וֶועט הַשֵׁי״ת דֶערְלַייכְטֶען דִיא אוֹיגֶען פוּן אַייעֶרֶע קִינְדֶער אִין דֶער הֵיילִיגֶער תּוֹרָה. בְּשַׁעַת צִינְדֶען מוּז מֶען מִתְפַּלֵל זַיין צוּ גָאט, אַז דִיא קִינְדֶער זָאלֶען קֶענֶען לֶערְנֶען. שְׁלֹשָׁה מִצְוֹת אֵלֶּה הֵם אִם תִּשְׁמְרוּ, אוֹיב אִיהר וֶועט דִי דְרַיי מִצְוֹת הִיטֶען, וֶועט אַייעֶר גֶעוִוינֶען זַיין שֶׁלֹּא בְּצַעַר. יָגֵן בַּעֲדָן זְכוּתָן. עֶס וֶועט מֵגִין זַיין דֶער זְכוּת פוּן דִי מִצְוֹת פַאר אַייךְ. יוֹם בָּא עֵת לֵידַתְכֶן, אַז עֶס וֶועט קוּמֶען דֶער טָאג פוּן אַייעֶר גֶעווִינֶען, ה׳ יִשְׁמוֹר אֶתְכֶן מִדֶבֶר וְאָסוֹן, הַשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וֶועט אַייךְ הִיטֶען פוּן מָארְד אוּן פוּן אָסוֹן. וְתִרְאֶנָה שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן:

תְּחִנָּה צוּ לִיכְט צִינְדֶען:

דִי תְּחִנָּה זָאגְט מֶען פְרַייטָאג פַאר נַאכְט צוּ לִיכְט צִינְדֶען:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. דוּ בִּיסְט אוּנְזֶעַר גָאט אוּן גָאט פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְן. עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פוּן דִיר, אַז אִיךְ זָאל דֶערְמָאהְנְט וֶוערֶען צוּ גוּטֶען פוּן אַלֶע

מעשה חכמים

טֶעט דִי בְּרָכָה וָואס אִיהר הָאט גֶעמַאכְט? פַארְשְׁטֶעהְט אִיהר מִיךְ׳ רַבּוֹתַי, הָאט עֶר זַיי גֶעעֶנְטְפֶערְט: וֶוען אִיךְ וָואלְט גֶעוֶועזֶען אַ גֶעצֶען־דִיעֶנֶער וָואלְט דָאךְ צוּזַאמֶען מִיט מַיין גוֹטְס מַיין גָאט אוֹיךְ פַארְבְּרֶענְט גֶעוָוארֶען, אִיךְ בִּין דָאךְ אָבֶער ב״ה אַ אִיד, מַיין גָאט, דֶער בּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא, אִיז דָאךְ דָא, עֶר הָאט גֶענוּמֶען וֶועט עֶר מִיר צוּרִיק גֶעבֶּען, עֶר הָאט מִיר בִּיז יֶעצְט נִיט פַארְלָאזֶען וֶועט עֶר מִיר וַוייטֶער מִסְתָּמָא אוֹיךְ נִיט פַארְלָאזֶען:

איבערשטע הימלען און דוא זאלסט געדענקען דיין דיענסט (פלונית בת פלונית) מיט דיין הייליגען נאמען וואס הייסט צבאות און דוא זאלסט זיך קעהרען צוא מיין געבעט וואס איך טהו בעטען, אזוי ווי דו האסט דיך געקעהרט און האסט אנגענומ־מען דיא תפלה פון אונזער מוטער חנה, עליה השלום, וואס איז אן עקרה געוועזען און האט תפלה געטהאן, האסטו איהר באשעהרט גוטע פרומע קינדער און דוא האסט דערהערט איהר געבעט, דאס פון איהר איז ארויסגעקומען דער צדיק שמואל הנביא, וואס איז אין דער וואג שאל אזוי גוט וויא משה און אהרן. אזוי וויא אין פסוק שטעהט, „משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו קוראים אל יי' והוא יענם". און זאלסט דיך קעהרען צוא מיין תפלה מיט גענאד און גרויס בארעמהערציגקייט און זאלסט מיך לייטזעליגען מיט מתנת חנם אין דעם זכות פון די דריי הייליגע מצות וואס דו האסט אונז ווייבער געבאטען, דאס איז נדה, חלה, הדלקת הנר, וועלכע איך האב מקיים געוועזען. זאלען זיי זיין מליצים פאר דיין הייליגען כסא הכבוד, דאס איך זאל זוכה זיין דורך דעם דו זאלסט מיר געבען גוטע און פרומע קינדער, וואס זאלען זיין תלמידי חכמים. דו זאלסט עפענען זייערע הערצער זיי זאלען פארשטעהן דיא סודות פון דיין תורה און זייא זאלען

משלי דוד

אין קריאת שמע זאגען מיר: והיה אם שמוע תשמעו. משל ז: גביר האט דערזעהן א גוט קינד א גרויסען עלוי אין תורה און אין אלע חכמות, האט ער געווארפען אויף איהם אן אויג אז ער וועט זיין גוט פאר זיין טאכטער. ער האט אונ־טער געשיקט א שדכן צום עלוייש

לֶעהְרְנֶען פוּן דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען וֶועגֶען. זֵיי זָאלֶען זַיין פְּרִישׁ אוּן גֶעזוּנְד אוּן גַאנְץ אוֹיף אַלֶע גְלִיעדֶער, אוּן זֵיי זָאלֶען גָאר קֵיין מוּם נִיט הָאבֶּען אִין דֶעם גַאנְצֶען גוּף. אוּן זֵיי זָאלֶען נִיט זַיין גָאר צוּ לַאנְג אוּן נִיט גָאר צוּ קוּרְץ, נִיט צוּ וַויים אוּן אוֹיךְ נִישְׁט צוּא שְׁוַוארְץ, נִישְׁט אִיבֶּערִיג קְלוּג אוּן אוֹיךְ נִישְׁט נַארִישׁ, נָאר זֵיי זָאלֶען זַיין חֲכָמִים וְוִי עֶס בַּאדַארְף צוּ זַיין, אוּן זֵיי זָאלֶען הָאבֶּען חֵן וָחֶסֶד אִין דַיינֶע אוֹיגֶען אוּן אִין דִיא לַייטְענְס אוֹיגֶען, אוּן אִיךְ מִיט מַיין מַאן זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּ דֶערְצִיהֶען זֵיי אִין עוֹשֶׁר אוּן אִין כָּבוֹד, אוֹיף לַאנְגֶע יָאהְרֶען, אוּן קֵיין שׁוּם קִינְד פוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער זָאלֶען נִיט שְׁטַארְבֶּען בַּיי מַיין לֶעבֶּען אוּן אוֹיךְ נִיט בַּיי מַיין מַאן׳ס לֶעבֶּען, אוּן מִיר זָאלֶען הָאבֶּען אוּנְזֶער פַּרְנָסָה בְּכָבוֹד פוּן דַיין גֶעטְרַייעֶ פוּלֶע הַאנְט אוּן נִיט דוּרְךְ הֶענְט פוּן מֶענְשֶׁען, אוּן מִיר זָאלֶען קֶענֶען טְהָאן צְדָקָה אוּן גְמִילוּת חֶסֶד מִיט לַייט, אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּ זֶעהֶען מִיט אוּנְזֶערֶע אוֹיגֶען קִינְדֶער אוּן קִינְדֶס־קִינְדֶער זָאלֶען עוֹסֵק זַיין אִין דֶער תּוֹרָה אוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים אוּן עֶס זָאל אָן אוּנְז מְקוּיָם וֶוערֶען וָואס יְשַׁעְיָהוּ הַנָבִיא הָאט גֶעזָאגְט: אוּנְזֶער גָאט הָאט גֶעזָאגְט, אִיךְ וֶועל מַיין זִיכֶערְהֵייט מִיט דִיר בַּאשְׁטֶעטִיגֶען אוּן מַיין נְבוּאָה וֶועל אִיךְ לָאזֶען רוּהֶען אוֹיף דִיר אוּן מַיינֶע רֵייד, דָאס מֵיינְט מֶען דִיא תּוֹרָה

משלי דוד

פָּאטֶער רֵיידֶען דֶעם שִׁידוּךְ. דֶער פָּאטֶער הָאט אָבֶּער דֶעם שִׁידוּךְ נִיט גֶעוָואלְט. פְּרוּבְט דֶער גְבִיר זָאגֶען דֶעם פָּאטֶער. אַז מְלַבֵּד דֶעם נַדָן, וָואס עֶר גִיט כַּמָּה אֲלָפִים, וֶועט עֶר נָאךְ אִיהם אַלַיין גֶעבֶּען אֵיינִיגֶע הוּנְדֶערְט רֶענְדְלִיךְ. דֶער פָּאטֶער הָאט אָבֶּער נָאךְ אַלְץ נִיט מַסְכִּים גֶעוֶועזֶ

וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אִין דַיין מוֹיל, דָאס וָועט נִיט וֶוערֶען אָפְּגֶעטְהָאן פוּן דַיין מוֹיל אוּן פוּן דַיינֶע קִינְדֶער׳ס מוֹיל, דָאס הָאט גָאט גֶעזָאגְט פוּן אַצוּנְד אָן בִּיז אֵייבִּיג, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן, אָמֵן סֶלָה:

סֵדֶר פוּן לִיכְט צִינְדֶען.

אַז מֶען צִינְד אָן לִיכְט לִכְבוֹד שַׁבָּת זָאגְט מֶען דִי בְּרָכָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת:

לְכָבוֹד גָאט, לְכָבוֹד אוּנְזֶער גֶעבָּאט, לְכָבוֹד דֶעם לִיעבֶּען שַׁבָּת קוֹדֶשׁ, וָואס אוּנְזֶער הֶערְר גָאט הָאט אוּנְז גֶעגֶעבֶּען אוּן הָאט אוּנְז גֶעבָּאטֶען דִי לִיבֶּע מִצְוָה פוּן הַדְלָקַת הַנֵּר, זָאל אִיךְ זִי קֶענֶען מְקַיֵּים זַיין אוּן זִי זָאל זַיין גֶעוואוֹינֶגען אַזוֹי וִויא כָּל תרי״ג מִצְוֹת פוּן כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

משלי דוד

אוֹיף דֶעם שִׁידוּךְ. דֶער גְּבִיר וַויל דָאךְ אָבֶּער פָּארְט דֶעם חָתָן, הָאט עֶר גֶעשִׁיקְט דֶעם שַׁדְּכָן צוּם חָתָן זָעלְבְּסְט. זָאגְט דֶער חָתָן, אַז אָהְן פָּאטֶער קֶען עֶר קַיין שִׁידוּךְ נִישְׁט טְהָאן. דֶער שַׁדְּכָן הָאט אָבֶּער אִיהם נִיט אָפְּגֶעלָאזֶען, אוּן וַוייזְט אִיהם אַ דִין אִין יוֹרֶה דֵעָה, אַז דֶער זוּהְן אִיז

רבונו של עולם, מַיין מצוה פון די ליכט אָנצינדען זאָל אַזוי אָנגענומען זַיין, ווי די מצוה פון דעם כהן גדול, ווען ער האָט די ליכט אין ליעבען בית המקדש אָנגעצונדען. „נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי" דאָס איז טייטש: דיינע רייד איז אַזוי ווי אַ ליכט צו מַיינע פיס און מַיינע קינדער זאָלען געהן אין גאָט'ס וועג און דיא מצוה פון מַיינע ליכט צינדען, זאָהל אָנגענומען ווערען אַז מַיינע קינדער'ס אויגען זאָלען לַייכטען אין דער ליעבער הייליגער תורה. אויך טהו איך בעטען, בַּיי די ליכט, דעם ליעבען גאָט ברוך הוא, אַז מַיין מצוה פון דיא ליכט זאָל אָנגענומען ווערען ווי דאָס ליכט וואָס האָט געברענט פון דעם בוימעל אין בית המקדש און איז נישט פאַרלאָשען געוואָרען. בזכות דאָס ליכט פון דעם ליבען שבת, זאָל מגין זַיין, וויא דער ליעבער שבת האָט מגין געוועזן אויף אָדם הראשון, וויא ער איז בַּאהיט געוואָרען פון אַ גיכען טוידט, אַזוי זאָל אונזער זכות פון די ליכט מגין זַיין אַז אונזערע קינדער'ס אויגען זאָלען לַייכטען אין דער תורה. זייערע מזלות זאָלען לַייכטען אין הימעל זיי זאָלען קענען פרנסה געבען דיא ווייב און קינדער בעין יפה, און אַלע אונזערע מצות זאָלען אָנגענומען ווערען, וויא די מצות פון אונזערע אָבות ואמהות און די שבטים הקדושים, מיר זאָלען זַיין אַזוי ריין, ווי אַ קינד ווערט געבאָרען פון זַיין מוטער, אָמן:

משלי דוד

ניט מחויב צו פאָלגען דעם פאָטער, ווי בַּאלד אַז ער זעלבסט איז מסכים, ער האָט דעם חתן אַזוי לאַנג אַיינגערעדט, ביז וואַנען עס איז געוואָרען דער שידוך אָהן דעם פאָטער'ס הסכמה, נאָך תנאים קומט דער פאָטער פון חתן און גיט אָפּ אַ ברייטען מזל טוב דעם גביר מיט דער

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה נָאךְ לִיכְט צִינְדֶען.

דיא נַייעֶ תְּחִנָּה זָאל מֶען זָאגֶען מִיט כַּוָּונָה װֶוען מֶען הָאט לִיכְט אָנְגֶעצוּנְדֶען אויף שַׁבָּת און יום טוב:

גָאט פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, דוּ בִּיזְט הֵיילִיג און דוּ הָאסְט גֶעהֵיילִיגְט דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, און דוּא הָאסְט גֶעהֵיילִיגְט דֶעם שַׁבָּת, און דוּ בִּיזְט אֵיינֶער און דִי יִשְׂרָאֵל הָאסְטוּ אוֹיסְעֶרְוֶועהְלְט פוּן אַלֶע פֶעלְקֶער צוּ דַיין דִיעֶנְסְט, און דֶעם שַׁבָּת צוּ עֶהְרֶען און צוּ לַייכְטֶען מִיט לִיכְט און צוּ הָאבֶּען פְרֵייד און לוּסְט אִין דַיין דִינְסְט אִין דַיין הֵיילִיגֶען שַׁבָּת, וָואס מִיר זַיינֶען מְחוּיָב עֶהְרְלִיךְ צוּ הַאלְטֶען מִיט אַלֶע זַאכֶען, אַזוֹי ווִי אַ מֶלֶךְ הַאלְט עֶהְרְלִיךְ זַיין מַלְכָּה, אָדֶער ווִי אַ חָתָן הַאלְט עֶהְרְלִיךְ זַיין כַּלָּה, וַוייל פִיעל חֲכָמִים הָאבֶּען אָנְגֶערוּפֶען דֶעם שַׁבָּת „בַּת מַלְכָּה" און „כַּלָּה". אִיךְ, דַיין טָאכְטֶער הָאבּ שׁוֹין לִיכְט גֶעצוּנְדֶען. צְווֵיי לִיכְט, ווִי דַיינֶע חֲכָמִים הָאבֶּען גֶעהֵייסֶען: צוּ דִי, וָואס וֵוייסֶען דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה צוּ עֶהְרֶען און צוּ הֵיילִיגֶען דַיין נָאמֶען און דֶעם שַׁבָּת. אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט, גִיבּ מִיר און מַיין מַאן און מַיינֶע קִינְדֶער און מַיין גַאנְץ הוֹיזְגֶעזִינְד דֶעם הֵיילִיגֶען שַׁבָּת צוּא רוּהֶען און צוּא הֵיילִיגֶען מִיט נַחַת, און בַּאהִיט אוּנְז פוּן אַלֶע בֵּייזֶע בַּאגֶעגֶענִישׁ אִין דֶעם הַיינְטִיגֶען טָאג, דֶען דִיא רְשָׁעִים הָאבֶּען הַיינְט אוֹיךְ רוּה פוּן

משלי דוד

כַּלָּה, און בֶּעט מֶען זָאהל אִיהם גֶעבֶּען דִי אֵיינִיגֶע הוּנְדֶערְט רֶענְדְלַאךְ: וָואס דֶער גְבִיר הָאט אִיהם צוּגֶעזָאגְט. עֶנְטְפֶערְט אִיהם דֶער גְבִיר: יֶעצְט וֶועל אִיךְ גָאר נִישְׁט גֶעבֶּען. פְרִיהֶער הָאבּ אִיךְ גֶערֶעכֶענְט אַז אָהן אַייךְ קֶען דֶער שִׁידוּךְ נִיט זַיין. הָאבּ אִיךְ אַייךְ גֶעבָּאטֶען גֶעלְד,

דעם ביטערען גיהנם, אזויא זאלסטו מיך אויך אין דעם טאג
פון שבת באהיטען פון אלעם בייזען און אלע מיינע ליכט
זאלען לויטער ברענען צו פארטרייבען דיא בייזע רוחות און
מזיקים, דאס זיי זאלען אוועקפליהען פאר די ליכט, וואס איך
האב אנגעצונדען אויף דעם שבת און זיי זאלען ניט שעדי־
גען דעם מענטש ניט קיין מאן אויך ניט קיין פרוי און קינ־
דער פון דאס פאלק ישראל. הערר פון אלע וועלטען, גיעב
מיר קינדער, וואס זאלען לעהרנען דיין תורה און זאלען אלע
מאל טהאן, וואס דיר געפעהלט אין דיינע אויגען און די אוי־
גען פון לייטען, און שיק אונז דיא ברכה מיט דעם גוטען
מלאך וואס געהט ביי דער רעכטער האנד פון דעם מענט־
שען און דער בייזער מלאך זאהל בארויף זאגען „אמן“ און
מיר זאלען זוכה זיין צו ירשענען דעם טאג „שכולו שבת“.
עס זאהל באוויליגט זיין פאר דיר גאט, מיין באשעפער און
מיין ערלייזער, אמן:

א נייע תחנה פון ליכט בענשען:
(ספעציעל פאר אמעריקא.)

אנא אל רחום וחנון, איך בעט דיך ערבארעמדיגער גאט,
הער צו די תפלה פון מיר, דיין דיענסט, וואס שטעהט
איצט פאר די הייליגע בענש־ליכט. פארנעהם מיין געבעט,

משלי דוד

אבער יעצט אז איהר האט נישט מסכים געווען בשום אופן און דער שידוך איז געווארען אהן אייך, פאר וואס קומט אייך געלד? גענוג אז דער חתן געהמט פיעל געלד נדן. דער נמשל איז: השי"ת האט כביכול איין טאכטער, דאס איז דיא נשמה הקדושה, וויל ער טהאן א שידוך:

צוליעב דֶעם זְכוּת פוּן הַדְלָקַת הַנֵר. וָואס אִיךְ הָאבּ אִיצְט מְקַיֵם גֶעוֶועזֶען, וְאַל תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ, אוּן דוּ זָאלְסְט מִיךְ נִיט אַוֶועקְשִׁיקֶען לֵיידִיג אוּן נִיט צוּרִיקְוַוייזֶען מַיין בַּקָשָׁה.

גוּטֶער גָאט, אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט, דוּא הָאסְט אוּנְז דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל גֶעשֶׁענְקְט דִיא מַתָּנָה טוֹבָה דֶעם שַׁבָּת קוֹדֶשׁ, וָואס אִיז גֶעוֶועזֶען בֶּעהַאלְטֶען אִין דַיינֶע אוֹצְרוֹת פוּן שֵׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית. דוּ הָאסְט אוּנְז אוֹיךְ גֶעגֶעבֶּען הֵיילִיגֶע יָמִים טוֹבִים אוּן דוּ הָאסְט אוּנְז אָנְגֶעזָאגְט אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אַז מִיר זָאלֶען אִין דִיעזֶע טֶעג נִיט מְהָאן קֵיין מְלָאכָה. מִיר זַיינֶען אוֹיךְ פֶערְזָאגְט, אַז מִיר זָאלֶען דִיא הֵיילִיגֶע טֶעג בֶּעשֶׁעהְנֶען מִיט גוּטֶע שְׁפַּייזֶען אוּן מִיט שֶׁעהְנֶע קְלֵיידֶער אוּן אֲפִילוּ דִבְרֵי חוֹל אִיז אוֹיךְ נִיט רֶעכְט אוּם שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב. דֶערִיבֶּער בֶּעט אִיךְ דִיךְ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֶפְשַׁר הָאבּ אִיךְ נִישְׁט אָבְּגֶעהִיט רִיכְטִיג דַיינֶע שַׁבָּתִים אוּן יָמִים טוֹבִים, זָאלְסְטוּ מִיר מוֹחֵל זַיין אוּן דָאס זָאהְל נִיט שְׁטֶערֶען דִיא גוּטֶע מַלְאָכִים צוּ בְּרֵיינְגֶען מַיין תְּפִלָּה פַאר דַיין הֵיילִיגֶען כִּסֵא הַכָּבוֹד.

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ, צוּלִיעבּ אוּנְזֶערֶע זִינְד זַיינֶען מִיר פֶערְטְרִיעבֶּען גֶעוָוארֶען פוּן אוּנְזֶער לַאנְד וואוּ מִיר זַיינֶען גֶעזֶעסֶען בְּשָׁלוֹם וְשַׁלְוָה, יֶעדֶער אֵיינֶער אוּנְטֶער זַיין וַויינ־

משלי דוד

מִיט דֶעם גוּף, פֶערְלַאנְגְט הַשי״ת אַז דֶער גוּף זָאהל מַסְכִּים זַיין צוּ דֶעם רָצוֹן פוּן דֶער נְשָׁמָה זִיךְ עוֹסֵק צוּ זַיין בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת אוּן גוּטֶע מַעֲשִׂים, פַאר דֶעם וֶועט הַשי״ת גֶעבֶּען גְלִייךְ פוּן דֶער וֶועלְט צוּ דֶעם גוּף, אוּן דִי נְשָׁמָה הָאט אִיהר שְׂכַר בֶּעזוּנְדֶער בָּעוֹלָם הַבָּא, אַזוֹי וִוי דִי מִשְׁנָה זָאגְט: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶה וכו׳, אָבֶּער אַז דֶער גוּף

שְׁטָאק און פַייגֶענְבּוֹים און מִיר הָאבֶּען גֶעקֶענְט פִּינְקְטְלִיךְ אָבְּהִיטֶען דַיינֶע שַׁבָּתִים און יָמִים טוֹבִים און אַלֶע מִצְוֹת פון דֶער תּוֹרָה. הַיינְט אָבֶּער זַיינֶען מִיר אִין גָלוּת, וואו דִי טִרְדַת הַפַּרְנָסָה, דִי זָארְג פון חִיוּנָה אִיז זֶעהְר גְרוֹיס און אוּמְשְׁטֶענְ־דֶען בְּרֵיינְגֶען אָפְּטְמָאהְל, אַז מֶען קֶען נִיט הַאלְטֶען שַׁבָּת און יוֹם טוֹב וִוי דֶער דִין אִיז. הַארְצִיגֶער פָאטֶער אִין הִימֶעל, שׁוֹין קָרוֹב צוּ צְווַיי טוֹיזֶענְד יָאהְר אַז מִיר זַיינֶען נַע וָנַד, אַז מִיר וֶוערֶען גֶעטְרִיבֶּען פון אֵיין לַאנְד אִין דֶער אַנְדֶערֶער און מִיר הָאבֶּען נִישְׁט קַיין מְנוּחָה. דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אָבֶּער טְרָאגֶען מִיר שְׁטֶענְדִיג מִיט זִיךְ און וואו מִיר זַיינֶען אִיז זִיא אוֹיךְ מִיט אוּנְז. דִי רְדִיפוֹת וָואס מִיר הָאבֶּען גֶעהַאט אוֹיסְצוּשְׁטֶעהְן אִין אַנְדֶערֶע לֶענְדֶער הָאבֶּען אוּנְז פַארְטְרִיבֶּען אַהֶער קַיין אַמֶע־רִיקָא, וָואס דִיענְט אַלְס עִיר מִקְלָט פַאר דִי פַארְפָאלְגְטֶע און גֶעפַּיינִיגְטֶע. אָבֶּער דֶער לֶעבֶּען קוּמְט דָא אָהְן זֶעהְר שְׁוֶוער און בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים מוּזֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער מְחַלֵל שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב זַיין. אִיךְ בֶּעשׁוּלְדִיג חָלִילָה קֵיינֶעם נִיט, אַז זֵיי טְהוּעֶן דָאס כְּדֵי צוּ דֶערְצֶערְנֶען דִיךְ, כְּדֵי צוּ לֶעסְטֶערֶען דַיין הֵיילִי־גֶען נָאמֶען. אָבֶּער דִיא צַייט און דִיא אוּמְשְׁטֶענְדֶען בְּרֵיינְגֶען דָאס מִיט. זֵיי טְהוּעֶן דָאס לְכַתְּחִלָּה אוֹיס נוֹיטְה און נָאכְהֶער

משלי דוד

אִיז נִיט מַסְכִּים צוּ דֶער נְשָׁמָה און וְוִיל נִיט עוֹסֵק זַיין אִין גַייסְטְלִיכְקַייט אִין תּוֹרָה וּמִצְוֹת. נָאר אַז דִי נְשָׁמָה אִיז זִיךְ מִתְגַבֵּר און בְּרֶעכְט דֶעם יֵצֶר הָרָע מִיט אַלֶע תַּאֲווֹת הַגוּף, קוּמְט דֶער גוּף בֶּעטֶען יֶעצְט עוֹלָם הַזֶה. עֶנְטְפֶערְט מֶען אִיהם: וואו בִּיסְט פְרִיהֶער גֶעוֶוען? וָוארוּם דוּ הָאסְט

אוים גֶעוָואהְנְהַייט, אַזוֹי וִוי דִי גְמָרָא הַקְדוֹשָׁה זָאגְט: וֶוען אַ מֶענְשׁ טְהוּט אֵיין מָאהְל אַן עֲבֵירָה אוּן נָאךְ אַ מָאהְל, וֶוערְט עֶס שׁוֹין בַּיי אִיהם אַזוֹי וִוי אַ הֶיתֵּר. בֶּעט אִיךְ דִיךְ, גָאט פוּן אַבְרָהָם, פוּן יִצְחָק אוּן פוּן יַעֲקֹב, אַז דוּ זָאלְסְט מִיךְ, מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער, בֶּעהִיטֶען אוּן בֶּעשִׁירְמֶען פוּן חִלוּל שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב. שִׁיק אוּנְז צוּ אוּנְזֶער פַּרְנָסָה בְּנַחַת וְלֹא בְּצַעַר, בְּהֶיתֵּר וְלֹא בְּאִיסוּר אוּן מִיר זָאלֶען חָלִילָה צוּלִיעב חִיוּנָה נִיט דַארְפֶען מַאכֶען דֶעם שַׁבָּת אָדֶער יוֹם טוֹב וָואכֶעדִיג אוּן מִיר זָאלֶען קֶענֶען רוּהֶען אִין דִי הֵיילִיגֶע טֶעג אוּן דִיענֶען דִיךְ מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען.

אָנָא הָאֵל הַטּוֹב, אִיךְ בֶּעט דִיךְ גוּטֶער גָאט, הֶעלְף מִיךְ, דַיין דִיענְסְט, אַז מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער זָאלֶען קֵיינְמָאל נִישְׁט פֶעהְלֶען בַּיים שַׁבָּת־ אָדֶער יוֹם טוֹב־טִישׁ. זָאלֶען מִיר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דַיינֶע הֵיילִיגֶע טֶעג נִיט פַארְשְׁטֶערְט וֶוערֶען אוּן זָאלֶען דִיא מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם, מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן, וָואס קוּמֶען יֶעדֶען פְרַייטָאג נַאכְט אִין יֶעדֶע אִידִישֶׁע הוֹיז, חַס וְחָלִילָה נִישְׁט בְּלַייבֶּען אִין בִּזָיוֹן. זָאלֶען זֵיי אִין מַיין הוֹיז טְרֶעפֶען דֶעם רִיכְטִיגֶען אִידִישֶׁען שַׁבָּת אוּן זָאלֶען זֵיי אוּנְז

משלי דוד

נִיט מַסְכִּים גֶעוֶוען צוּ דֶער נְשָׁמָה, וֶועט דִיא נְשָׁמָה הָאבֶּען אִיהר שְׂכַר בְּעוֹלָם הָרוּחָנִי אוּן דֶער גוּף וֶועט נִיט הָאבֶּען בעוה"ז. קַיין נַחַת. דָאס מֵיינְט דֶער פָּסוּק: וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ וגו׳ לְאַהֲבָה אֶת ה׳ אֱלֹהֵיךָ וגו׳, אַז דֶער גוּף וֶועט אוֹיךְ בַּאלְד מַסְכִּים זַיין וֶועל אִיךְ אַייךְ אוֹיךְ גֶע־בֶּען עוֹלָם הַזֶּה. וְנָתַתִּי מְטַר אַרְצְכֶם וגו׳ וֶועט אִיהר גְלִיקְלִיךְ זַיין אוֹיף דֶער וֶועלְט אוֹיךְ:

שְׁטֶעְנְדִיג בֶּענְשֶׁען: „יְהִי רָצוֹן שֶׁיִּהְיֶה כֵּן לְשַׁבָּת הַבָּאָה״, זָל זַיין דֶער ווילֶען פון גָאט בָּרוּךְ הוּא, אַז קוּמֶענְדֶען שַׁבָּת זָאל אוֹיךְ אַזוֹי זַיין. אוּן דַיינֶע הֵיילִיגֶע מַלְאָכִים, וָואס קוּמֶען מִיט יֶעדֶען יוֹם טוֹב זָאלֶען פַארְבְּלַייבֶּען אִין מַיין הויז אוּן חָלִילָה נִישְׁט דַארְפֶען אַוֶועקְגֶעהְן בְּבוּשֶׁת פָּנִים. בֶּעשִׁיטְץ אוּנְז, גָאטֶענְיוּ, מִיט דַיין גְרוֹיסֶען חֶסֶד, וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן, דוּ זָאלְסְט נִישְׁט בְּרֵיינְגֶען מִיךְ, מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער צוּ דֶעם נִסָּיוֹן פוּן חִלּוּל שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, אוּם מִיר זָאלֶען נִיט פַארְשֶׁעהְמְט וֶוערֶען בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם, אִין דַיינֶע אוֹיגֶען אוּן אִין מֶענְשֶׁען׳ס אוֹיגֶען. גִיעבּ אוֹיךְ אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער פַּרְנָסָה בְּרֶיוַח, אַז זֵיי זָאלֶען חָלִילָה נִישְׁט דַארְפֶען פַארְשְׁוֶועכֶען דַיינֶע הֵיילִיגֶע טֶעג אוּן מִיר זָאלֶען אַלֶע זוֹכֶה זַיין לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת, אָמֵן וְאָמֵן.

תְּחִנָּה בִּרְכַּת קוֹדֶשׁ.

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה צוּ זָאגֶען אַלֶע שַׁבָּת נָאךְ לִיכְט בֶּענְטְשֶׁען:

אָנָּא תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתִי וְתַטֶּה אָזְנְךָ לְשַׁוְעָתִי:

אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט, לִיעבֶּער גָאט, דֶער גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב אוּן שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל, לֵאָה, אַז עֶס זָאל קוּמֶען פַאר דִיר מַיין גֶעבֶּעט אוּן זָאלְסְט נֵייגֶען דַיין אוֹיעֶר צוּא מַיין גֶעשְׁרֵיי:

דינים פון ערב שבת

א) דֶער הֵיילִיגֶער שַׁבָּת אִיז אֵיינֶער פוּן דִי גְרֶעסְטֶע מִצְוֹת וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט אוּנְז יוּדֶען גֶעגֶעבֶּען, עֶר לֶעהְרֶענְט אוּנְז אַז גָאט הָאט בַּאשַׁאפֶען אִין זֶעקְס טֶעג דִיא הִימֶעל אוּן דִיא עֶרְד אוּן אַלְץ וָואס אִין זֵיי גֶעפִינְט זִיךְ אוּן דֶעם זִיעבֶּעטֶען טָאג הָאט עֶר גֶערוּהְט. אוּן

פְּתַח שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם לִתְפִלַּת אֲמָתֶךָ׃

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עֶפֶען דִיא טְהוּיעֶרֶען פוּן דֶעם הִימֶעל אַרַיינְצוּלָאזֶען דִי תְּפִלּוֹת פוּן מִיר דַיין דִינְסְט (פלונית בת פלונית), וָואס אִיךְ קוּם בֶּעטֶען פַאר דִיר׃

תְּהֵא הַשָּׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ׃

דִיא דָאזִיגֶע שָׁעָה, וָואס אִיךְ שְׁטֶעל מִיךְ אַנִיעדֶער תְּפִלָּה טְהָאן פַאר דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען, זָאל זַיין אַ בַּאוִוילִיגְטֶע שָׁעָה צוּ פַאר דִיר,

לְעוֹרֵר רַחֲמִים וַחֲסָדִים עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃

צוּא דֶערְוֶועקֶען פִיעל דֶערְבַּארִימְקַייט אוּן גֶענָאד אוֹיף דַיין אָרֶעם פָאלְק יִשְׂרָאֵל, וָואס זַיינֶען צוּשְׁפְּרֵייט אוֹיף אַלֶע פִיער עֶקֶען פוּן דֶער וֶועלְט׃

הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ׃

לִיעבֶּער גָאט, הֶעלְף צוּ דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל מִיט דַיין גְרוֹיס דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוּן בֶּענְטְשׁ דַיין אַרְבּ צִיּוֹן מִיט יְרוּשָׁלַיִם, וָואס זַיינֶען אָפְּגֶעטְהָאן פוּן זֵייעֶר קְרוֹין אוּן זֵייעֶר שַׁיין׃

הָאֵר פָּנֶיךָ אִתָּנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּגֹדֶל צִדְקוֹתֶיךָ׃

מַאךְ לַייכְטֶען דַיין פָּנִים מִיט אוּנְז, לִיעבֶּער הַארְצִיגֶער גָאט, אוּן דֶערְבַּארֶעם זִיךְ אוֹיף דַיינֶע לִיעבֶּע קִינְדֶער, וָואס הָאפֶּען צוּא דִיר אַזוֹי וִוי דַיין גְרוֹיס גֶערֶעכְטִיגְקַייט׃

מַלְאֲכֵי רַחֲמִים יַמְלִיצוּ טוֹב בַּעֲדֵנוּ׃

לִיעבֶּער גָאט, דַיינֶע מַלְאָכִים פוּן רַחֲמִים זָאלֶען זַיין גוּטֶע מְלִיצִים פַאר אוּנְז, צוּ שְׁפְּרֶעכֶען פַאר דַיין כִּסֵּא הַכָּבוֹד אַלֶע זְכוּת

דינים פון ערב שבת

ווייל דָאס אִיז דֶער גְרֶעסְטֶער עִקָּר אִין אֱמוּנָה מֶען זָאהְל גְלוֹיבֶּען אַז הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הָאט בַּאשַׁאפֶען דִיא וֶועלְט אוּן אַלֶע בְּרוּאִים אוּן הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֵייזְט פוּן מִצְרַיִם אַז מִיר זָאלֶען אִיהם דִיעֶנֶען מִיט אוּנְזֶער לַייבּ אוּן לֶעבֶּען ווייל עֶר אִיז מְחַיֶּה אַלֶע בְּרוּאִים אוּן מַשְׁגִּיחַ אוֹיף אַלֶעמֶען אוּן גִיט שְׁפַּייז צוּ אַלֶעמֶען אוּן אִין זַיין הַאנְד אִיז צוּא טוֹידְטֶען

אונ אַלֶע מַעֲשִׂים טוֹבִים, וָואס וֶוערֶען גֶעטְהָאן דוּרְךְ דַיינֶע קִינְדֶער יִשְׂרָאֵל:

וְיִזָּכֵר לְפָנֶיךָ זְכוּת יוֹם הַשַּׁבָּת הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה:

אוּן עֶס זָאל פַאר דִיר גֶעדֶענְקְט וֶוערֶען, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דֶער זְכוּת, וָואס דַיין לִיעבּ פָאלְק יִשְׂרָאֵל פַאנְגֶען אָן צוּ הִיטֶען דֶעם לִיעבֶּען הֵיילִיגֶען שַׁבָּת וָואס עֶס קוּמְט אָן:

אֲשֶׁר קִדַּשְׁתּוֹ מֵעֵת אֲשֶׁר עוֹלָמְךָ בָּרָאתָ:

וָואס דוּא הָאסְט דֶעם הֵיילִיגֶען שַׁבָּת גֶעהֵיילִיגְט פוּן דֶער צַייט אָן, וָואס דוּ הָאסְט דִיא וֶועלְט בַּאשַׁאפֶען, אַזוֹי וִויא אִין פָּסוּק אִיז גֶעשְׁרִיבֶּען: „וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ״. גָאט הָאט גֶעבֶּענְטְשְׁט דֶעם זִיעבֶּעטֶען טָאג אוּן הָאט אִיהם גֶעהֵיילִיגְט:

קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּמִטּוּבְךָ שַׂבְּעֵנוּ:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֵיילִיג אוּנְז מִיט דַיינֶע הֵיילִיגֶע מִצְוֹת מִיר זָאלֶען זֵייא אַלֶע קֶענֶען מְקַיֵּם זַיין אוּן פוּן דַיין גוּטְס זֶעטִיג אוּנְזֶער לַייבּ:

שָׁמְרֵנוּ שֶׁלֹּא יָבוֹא חִלּוּל שַׁבָּת עַל יָדֵינוּ:

הִיט אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, עֶס זָאל נִיט גֶעשֶׁעהֶן דוּרְךְ אוּנְזֶערֶע הֶענְט קַיין חִילוּל שַׁבָּת חָלִילָה. נָאר מִיר זָאלֶען אִיהם הֵיילִיג הַאלְטֶען פוּן דֶער צַייט וָואס עֶר קוּמְט אָן בִּיז אִין דֶער צַייט וָואס עֶר גֶעהְט אַוֶועק:

תַּבִּיט וְתָצִיץ מִמְּרוֹמִים אוֹתָנוּ לְרַחֲמֵנוּ:

לִיעבֶּער דֶערְבַּארֶעמִיגֶער פָאטֶער, זָאלְסְט קוּקֶען פוּן דִיא הוֹיכֶע הִימְלֶען אַרָאפּ. צוּ דֶערְבַּארֶעמֶען זִיךְ אוֹיף אוּנְז דַיין אָרֶעם פָאלְק יִשְׂרָאֵל:

דינים פון ערב שבת

אוּן לֶעבֶּעדִיג מַאכֶען, ווייל עֶר אִיז דֶער בַּאשֶׁעפֶער פוּן אַלְץ. אִיבֶּער דֶעם שְׁטֶעהְט דִיא מִצְוָה פוּן שַׁבָּת צְוֶועלְף מָאהְל אִין דֶער תּוֹרָה. דִיא גְּמָרָא זָאגְט: וֶוער עֶס הַאלְט שַׁבָּת אַקוּרַאט שַׁבָּת ווִי דֶער דִין אִיז, רֶעכֶענְט עֶס אִיהם גָאט, גְלַייךְ ווִיא עֶר וָואלְט דִיא גַאנְצֶע תּוֹרָה מְקַיֵּם גֶע־

עם סְגוּלָתֶךָ בְּחַסְדְּךָ הַטּוֹב לְהוֹשִׁיעַ:

דיין גֶעלִיעבְּט פָאלְק, וָואס אֵיינְצִיגֶען דַיין נָאמֶען און הִיטֶען דַיין לִיעבֶּען שַׁבָּת קוֹדֶשׁ, זָאלְסְטוּ מִיט גְעָנָאד הֶעלְפֶען און זָאלְסְט זֵיי הִיטֶען פוּן אַלֶעם בֵּייזֶען:

וְעָלַי אֲמָתְךָ בַּת אֲמָתֶךָ יִתְעוֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים:

און אוֹיךְ אוֹיף מִיר דַיין דִיענְסְט (פלונית) דִי טָאכְטֶער פוּן דַיין דִינְסְט (פלונית) זָאלֶען דֶערְוֶועקְט וֶוערֶען דַיינֶע פִיעל דֶערְבַּארֶעמְקַייט:

וְתִשְׁלַח בְּפִי דִבּוּרִים טוֹבִים לְפָנֶיךָ לְבַקֵּשׁ:

און זָאלְסְט אַרַיינְשִׁיקֶען אִין מַיין מוֹיל גוּטֶע רֵייד און גוּטֶע בַּקָשׁוֹת צוּ בֶּעטֶען פַאר דִיר אוֹיף מִיר און אוֹיף מַיין מַאן און אוֹיף מַיי־נֶע קִינְדֶער:

שֶׁלֹּא אֶכָּשֵׁל בִּלְשׁוֹנִי לְדַבֵּר דְּבָרִים שֶׁאֵינָם הֲגוּנִים:

אִיךְ זָאל נִישְׁט גֶעשְׁטְרוֹיכֶעלְט וֶוערֶען מִיט מַיין צוּנְג צוּ רֵיידֶען פַאר דִיר, לִיעבֶּער גָאט, אוּנְפַּאסִיגֶע רֵייד. דִי רֵייד פוּן מַיין מוֹיל זָאל זַיין מִיט גְרוֹיס פָארְכְט און צִיטֶערְנֶעשׁ:

וּתְקַבֵּל בְּרָצוֹן אֶת בִּרְכָתִי עַל נֵרוֹת שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ:

און זָאלְסְט אָנְגֶענֶעהְמֶען מִיט בַּאוִוילִיגוּנְג דִיא בְּרָכָה, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעמַאכְט אוֹיף דִי לִיכְט, וָואס אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעצוּנְדֶען לְכָבוֹד דֶעם לִיעבֶּען שַׁבָּת קוֹדֶשׁ:

וְתִשְׁמוֹר אֶת כָּל בָּתֵּי יִשְׂרָאֵל מִשְּׂרֵפָה וְתַבְעֵרָה:

און זָאלְסְט הִיטֶען אַלֶע אִידִישֶׁע הַייזֶער, עֶס זָאהְל חָלִילָה נִיט קוּמֶען אוֹיף זֵייא קַיין שְׂרֵפָה און קַיין בְּרֶענוּנְג, בִּזְכוּת וָואס מִיר אַלֶע

דינים פון ערב שבת

וֶוען. און וֶוער עֶס אִיז מְחַלֵּל שַׁבָּת, אִיז גְלַייךְ ווִי עֶר הָאט עוֹבֵר גֶעוֶועןאוֹיף דִי גַאנְצֶע תּוֹרָה. מֶען מוּז אַלֶע טָאג גֶעדֶענְקֶען דֶעם שַׁבָּת, אַזוֹי ווִי עֶס שְׁטֶעהְט אִין פָּסוּק: „זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ“ דוּ מוּזְט יֶעדֶען טָאג גֶעדֶענְקֶען דֶעם הֵיילִיגֶען שַׁבָּת (ווַייל דִיא דֶערְמָאהְנוּנְג פוּן שַׁבָּת פְלַאנְצְט אַיין אִין הַארְצֶען דִי עִקָּרִים פוּן אֱמוּנָה), אִיבֶּער דֶעם מוּז זִיךְ

זייבּער טהוּען דערלייכטען מיט דעם פייער פון דיא ליכט אין אונ־זערע הייזער:

ותזכּנו שלא יבער בּלבּנו שום כּעס וחמה:

און בּזכות זה זאלסטו אונז מזכּה זיין עס זאל ניט ברענען אין אונ־זער הארץ קיין שום צארען און גרים־צארען צו אייביג. עס זאל זיין שלום ושלוה אין אונזערע געמארקען:

ותאיר את עיני בּעלי וּבני בּתורתך הקדושה:

און אזויא וויא איך האב דערלייכט מיין הויז מיט דיא ליכט, וואס איך האב אנגעצונדען לכבוד דעם היילינגען שבּת, אזוי זאלסטו דערלייכטען די אויגען פון מיין מאן און מיינע קינדער אין דיין היי־ליגער תורה;

שלח אורך ואמתּך המה ינחונו:

רבּונו של עולם, שיק דיין ליכט און דיין וואהרהייט זיי זאלען אונז פיהרען אין דעם רעכטפארטיגען וועג צו טהאן מצות און מעשים טובים אלע אונזערע לעב טעג:

ותאיר את עירך ירושלים המאופלת:

און זאלסט דערלייכטען דיין היילינע שטאדט ירושלים, וואס איז פארפינצטערט און פארוויסט שוין פון וויפיעל הונדערט יאהר:

אל תּשליכנו לעת זקנה ואל יחשכו עינינו:

ליעבּער דערבּארעמדיגער פאטער, דוא זאלסט אונז נישט אוועקד וואדפען אין דער צייט פון אונזער עלטער, און עס זאהל ניט קומען קיין פינצטערניש אויף אונזערע אויגען:

דינים פון ערב שבת

דער מענטש נוהג זיין, אז ווען עס טרעפט זיך איהם אין מיטען דער וואך א שעהן עסענוואַרג וואס מען באקומט עס ניט אלע טאג מוז ער עס באהאלטען אויף שבּת. און צו־ליעב דעם זאגט מען אין דעם יום אלע טאג, היום יום ראשון בּשבּת. יום שני בּשבּת. כּדי מען זאהל גע־

מַזָלֵנוּ יָאִיר כְּזוֹהַר הַשֶּׁמֶשׁ בַּשָּׁמָיִם:

אוּנְזֶער מַזָל זָאהְל לַייכְטֶען אַזוֹי ווִי דִי שַׁיין פוּן דֶער זוּנְן אִין הִימֶעל אוּן מִיר זָאלֶען גֶעבֶּענְשְׁט ווֶערֶען פוּן דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען צוּ לִיכְטִיגְקַייט אוּן צוּ גוּט לֶעבֶּען. מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּ זֶעהֶען דִיא לִיכְט, ווָאס מֶען ווֶעט אָנְצִינְדֶען אִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

תְּחִנָּה ווֶען עֶס בְּרֶעכְט אוֹיס
אַ מַגֵּפָה רַחֲמָנָא לִצְלָן.

דִי הֵיילִיגֶע תְּפִלָּה צוּ זָאגֶען מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה ווֶען עֶס אִיז אַ מַגֵּפָה אִין לַאנְד.

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, הַאְר פוּן דִי ווֶעלְטֶען, בְּיָדְךָ נֶפֶשׁ כָּל חָי, אִין דַיין הַאנְד אִיז דָאס לֶעבֶּען פוּן אַלֶע לֶעבֶּעדִיגֶע, בָּרָאתָ תתק״ג מִינֵי מִיתָה, דוּ הָאסְט בֶּעשַׁאפֶען נַיין הוּנְדֶערְט מִיט דְרַיי־עֶרְלַיי מִינִים טוֹיט צוּ שְׁטְרָאפֶען דִי זִינְדִיגֶע מֶענְשֶׁען. ווֶען זֵיי טְהוּעֶן נִיט דַיין הֵיילִיג רָצוֹן. אָבֶּער דוּ בִּיזְט אַ בַּעַל הָרַחֲמִים אוּן ווֶען דִי זִינְדִיגֶע הָאבֶּען אַ זְכוּת מִשְׁפַּטְסְט דוּ זֵיי מֵילְד מִיט רַחֲמָנוּת. אוּן דִי תתק״ג מִינֵי מִיתָה זַיינֶען

דינים פון ערב שבת

זֶענְקֶען שְׁטֶענְדִיג דֶעם שַׁבָּת, ווָאס יוֹם דִיא קְדוּשָׁה פוּן שַׁבָּת צִיהְט זִיךְ אוֹיף דֶער גַאנְצֶער ווָאךְ. זוּנְטָאג, מָאנְטָאג, וּדִיעִנְסְטָאג, הֵייסֶען אַחַר שַׁבָּת, ווייל זֵיי צִיהֶען דִיא קְדוּשָׁה פוּן דֶעם שַׁבָּת ווָאס אִיז שׁוֹין גֶעווֶען. אוּן מִיטְווָאךְ, דָאנֶערְשְׁטָאג, פְרַייטָאג, הֵייסֶען פָאר שַׁבָּת, ווייל זֵייא הָאבֶען דִיא קְדוּשָׁה פוּן דֶעם שַׁבָּת, ווָאס ווֶעט קוּמֶען:

אויף זיי ניט שולט. רבונו של עולם, די האסט אויף
אונז אָנגעשיקט אַ מגפה און מיר ווייסען אַז דו ביזט
גערעכט און דיין משפט איז גערעכט, דען צדיק ה'
בכל דרכיו, דער בורא ברוך הוא איז גערעכט אין
אַלע זיינע וועגען. אָבער, האַרציגער פָאטער אין הימעל,
אל נא באפך תוכיחנו, שטראף אונז ניט מיט דיין
כעס און זאָל דיין מדת הרחמים גובר זיין דעם מדת
הדין אין דעם זכות פון דער תפלה וואס מיר טהוען
איצט תפלה פאר דיר, אַזוי ווי אין פסוק שטעהט:
ויעמד פנחס ויפלל ותעצר המגפה. נעהם, גוטער גאָט,
פון אונז ניט אַוועק אונזערע ליעבע און טהייערע און
נעהם פון זיי ניט אַוועק די וואס זיינען ביי זיי ליעב
און טהייער, גיעב אַ בעפעהל צום מלאך המשחית ער
זאָל אַריינטהאָן זיין שווערד אין זיין שייד און ער זאָל
מעהר ניט בערויבען עלטערען פון קינדער און קינדער
פון עלטערען. שיק אַ רפואה שלימה צו די קראַנקע
און בעהיט און בעשירם די געזונטע אַז זיי זאָלען
חלילה ניט קראַנק ווערען. עננו ה' עננו, ענטפער
אונז גאָט, און אויב מיר האָבען ניט פערדינט דיין

דינים פון ערב שבת

ב) עס איז אַ מצוה פרייטאָג פריה אויפצושטעהען פריהער ווי אַלע טאָג, כדי מען זאָל אַלדינג אָנגרייטען אויף דעם הייליגען שבת. און אפילו מען האָט אַ סך דיענסטען און משרתים זאָל מען עפּעס אַליין טהאָן לכבוד שבת, מכל שכן וויינ־טער אין די קליינע טעג איז בודאי רעכט עפּעס אַליין צוא טהאָן, כדי די דיענסטען זאָלען ניט מוזען אַר־

רַחֲמָנוּת, עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל, טְהוּ דָאס צוּלִיבּ דַיין גְרוֹיסֶען נָאמֶען, אַז עֶר זָאל גֶעאַכְטֶעט אוּן גֶע־לוֹיבְּט וֶוערן. כִּי לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ יָהּ, דֶען טוֹיטֶע לוֹיבֶּען נִיט גָאט. אָנָּא שִׂימָה דִמְעוֹתֵינוּ בְּנֹאדְךָ, אִיךְ בֶּעט דִיר גָאט, טְהוּ אַריין אוּנְזֶערֶע טְרֶעהְרֶען אִין דַיין לָאגֶעל אוּן הֶעלְף אוּנְז אַז מִיר זָאלֶען מֶעהְר נִיט דַארְפֶען וויינֶען. הֶרֶף מֵאַף וַעֲזוֹב חֵימָה, הֶער אוֹיף צוּ זַיין אִין כַּעַס אוּן פֶערְלָאז דַיין גְרִימְצָארֶען אוּן פֶערְמַייד פוּן אוּנְז אַלֶע קְרַאנְקְהַייטֶען. זָאלֶען דַיינֶע גוּטֶע מַלְאָכִים אַריינְגֶעבֶּען אַ זִינֶען דִי רוֹפְאִים אַז זֵיי זָאלֶען צוּטְרֶעפֶען דִי רִיכְטִיגֶע רְפוּאָה שְׁלֵימָה לְחוֹלֵי עַמְּךָ, אוּן שִׁיק דִי אֶמֶת'ע רְפוּאָה צוּ אַלֶע חוֹלָאִים. זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים אוּן זָאלֶען קֵיינֶע מַחֲלוֹת אוּן מַגֵּפוֹת שׁוֹלֵט זַיין אוֹיף אוּנְז אוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער־לַאךְ. זָאל קֵיינֶער פוּן אוּנְז אָבְּגֶערִיסֶען וֶוערֶען פוּן דֶער וֶועלְט פַאר דֶער צַייט אוּן זָאל קֵיינֶער נִיט

דינים פון ערב שבת

בַּייטֶען שְׁפֶּעט אִין דֶער נַאכְט אַריין. מִיר גֶעפִינֶען אִין דֶער גְמָרָא אַז דִי בַּייכְסְטֶע תַּנָּאִים הָאבֶּען אַלֵיין גֶע־הַאקְט הָאלְץ אוּן אַנְדֶערֶע אַרְבַּייט גֶעטָאן לְכָבוֹד דֶעם הֵיילִיגֶען שַׁבָּת:

ג) עֶס אִיז רֶעכְט פְרַייטָאג בַּיי טָאג וֶוענִיג צוּא עֶסֶען, כְּדֵי מֶען זָאהְל קֶענֶען בַּיי דֶער נַאכְט עֶסֶען לְכָבוֹד שַׁבָּת. אוּן אַזוֹיא וִויא עֶס אִיז נִישְׁט רֶעכְט צוּ גֶעהֶען מִיטְ'ן פוּלֶען בּוֹיךְ צוּ קַבָּלַת שַׁבָּת, אַזוֹי אִיז אוֹיךְ נִישְׁט רֶעכְט צוּ פִיעל צוּ טְרִינְקֶען פַאר קַבָּלַת שַׁבָּת. וָוארוּם מֶען מוּז קִידוּשׁ מַאכֶען אוּן לְכָבוֹד שַׁבַּת עֵסֶען מִיט

פֶּעהְלֶען אִין אוּנְזֶער גְבוּל, כְּדֵי מִיר זָאלֶען דִיר קֶענֶען דִינֶען מִיט פְרֶעהְלִיכֶע הֶערְצֶער. רְפָאֵנוּ ה׳ וְנֵרָפֵא, הֵייל אוּנְז, גָאטֶענְיוּ, רְפוּאַת הַגוּף אוּן מִיר וֶועלֶען גֶעהֵיילְט וֶוערֶען רְפוּאַת הַנֶפֶשׁ, אָמֵן וְאָמֵן.

אַ בַּקָשָׁה אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל פַאר מִנְחָה.

אִיךְ פבכ״פ בִּין מְנַדֵר דִי מַטְבֵּעַ פַאר עֲנִיֵי אֶרֶץ הַקְדוֹשָׁה אוּן וֶועגֶען דֶעם כָּבוֹד פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען הַקְדוֹשִׁים אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה, זֵייעֶר זְכוּת זָאהל אוּנְז בַּייְשְׁטֶעהֶען אַז מַיין תְּפִלָּה זָאהל אָנְגֶענוּמֶען וֶוערֶען פַאר הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ. יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאהל זַיין דֶער ווילֶען פוּן דִיר, גָאט, אוּנְזֶער גָאט אוּן דֶער גָאט פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אַז דֶער זְכוּת פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען זָאהל בַּייְשְׁטֶעהֶען אוֹיף מִיר אוּן אוֹיף מַיין מַאן אוּן אוֹיף מַיינֶע קִינְדֶער אוּן אוֹיף מַיין הוֹיזְגֶעזִינְד עֶס זָאהל גֶעצוֹיגֶען וֶוערֶען אוֹיף אוּנְז דִי שֶׁפַע פוּן בְּרָכָה אוּן פוּן חַיִים טוֹבִים וְשָׁלוֹם אוּן פַּרְנָסָה טוֹבָה וְהַצְלָחָה אוּן גָאט זָאל אוּנְז גֶעבֶּען עוֹשֶׁר וַאֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים,

---

דינים פון ערב שבת

רֵיינֶעם פַארְשְׁטַאנְד נִישְׁט שִׁכּוֹר:
ד) פְרַייטָאג פַארְנַאכְט מוּז מֶען אִיבֶּערְזֶעהֶען דִי קְלֵיידֶער אוֹיב עֶס שְׁטֶעקְט נִיט אִין זֵיי קֵיין נָאדֶעל אוּן אוֹיב עֶס לִיגְט נִיט אִין דִי קֶעשֶׁענֶעס גֶעלְד אָדֶער אֵיין אַנְדֶער זַאךְ, וָואס מֶען טְהָאר שַׁבָּת בַּיי זִיךְ נִיט הַאלְטֶען:
ה) פַארְנַאכְט מוּז מֶען צוּגְרֶעכְט מַאכֶען דִיא בֶּעטֶען אוּן אַלְצְדִינְג אִין שְׁטוּב שֶׁעהְן אוּן אִין דֶער אָרְדְנוּנְג שְׁטֶעלֶען אוּן צוּם טִישׁ גְרֵייטֶען. דֶער טִישׁ מוּז זַיין בַּאדֶעקְט מִיט אַ טִישְׁטוּךְ. אוֹיף דֶעם טִישְׁטוּךְ לֶעגְט מֶען אַוֶועק צְווֵיי חַלוֹת אוּן פוּן אוֹיבֶּען בַּאדֶעקְט מֶען זֵייא מִיט אַן אַנְדֶער טִישְׁטוּךְ, אוּן מֶען טְהוּט זִיךְ אָן שֶׁעהְנֶע קְלֵיידֶער לְכָבוֹד שַׁבָּת:

און זָאהל גֶעבֶּען אַיין רְפוּאָה שְׁלֵמָה צוּ אַלֶע קְרַאנְקֶע פוּן יִשְׂרָאֵל, און אִיךְ זָאהל זוֹכֶה זַיין צוּא בָּנִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וָואס זָאלֶען עוֹסֵק זַיין בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת און מַאֲרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים זַיין, און דיא בְּרָכָה פוּן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב זָאהל אויף אוּנְז קוּמֶען, און דֶער זְכוּת פוּן דֶער מִצְוָה פוּן הַדְלָקַת נֵר שֶׁל שַׁבָּת זָאל אויף אוּנְז בַּיישְׁטֶעהֶען, אָמֵן׃

תְּחִנָּה פוּן שַׁבָּת פְּרִיה.

דיא תְּחִנָּה זָאגְט מֶען שַׁבָּת פְּרִיה׃

אַלֶע צַייט וֶועל אִיךְ לוֹיבֶּען דיךְ גָאט, מַיין גָאט און גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, וָואס הָאט מִיךְ דֶערְנֶעהְרְט און גֶעשְׁפַּייזְט פוּן מַיין יוּגֶענְד אָן בִּיז דֶעם הַיינְטִיגֶען טָאג, און זָאל מִיר וַוייטֶער דֶערְנֶעהְרֶען דוּרְךְ דֶעם ווִילֶען פוּן זַיין דֶערְבַּארֶעמְקַייט וָואס עֶר אִיז נָאהֶענְט צוּ אַלֶע וָואס רוּפֶען אִיהם מִיט וָואהְרְהַייט. לִיבֶּער גָאט, אִיךְ בֶּעט דיךְ דוּ זָאלְסְט נִיט פַארְשֶׁעהְמֶען מַיין תְּפִלָּה און זָאלְסְט זִי אָנְנֶעהְמֶען אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט אָנְגֶענוּמֶען דיא תְּפִלָּה פוּן אוּנְזֶער מוּטֶער חַנָּה און הָאט גֶעווּאוּנְגֶען אַיין זוּהְן שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא, וָואס אִיז גְלַייךְ גֶעשֶׁעצְט וִויא משֶׁה און אַהֲרֹן, און אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט אָנְגֶענוּמֶען דיא תְּפִלָּה פוּן בַּת שֶׁבַע און זִי הָאט תְּפִלָּה גֶעטְהָאן זִיא זָאל אַ זוּהְן גֶעווִינֶען מִיט דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם און וִויא דוּא

משלי דוד

אִין דֶער פְרַייטָאג צוּ נַאכְטִיגֶער שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה זָאגֶען מִיר׃ אַתָּה קִדַּשְׁתָּ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי לִשְׁמֶךָ. לְמָשָׁל׃ אַ גְבִיר. וֶועלְכֶער הָאט גֶע־וואוינְט וַוייט פוּן זַיין גֶעבּוּרְטְס־שְׁטָאדְט. הָאט בַּאגֶעגֶענְט אִין גַאס אַ בֶּעקַאנְטֶען אָרֶעמֶען מֶענְשֶׁען פוּן זַיין הֵיים. עֶר אִיז צוּ אִיהם צוּגֶע־גַאנְגֶען. און הוֹיבְּט זִיךְ אָן נָאכְצוּ־פְרֶעגֶען, וָואס הֶערְט זִיךְ אִין זַיין גֶע־

האסט אנגענומען די תפלה פון אסתר המלכה און זיא האט
חן געהאט ביי אחשורוש, און האסט באשירעמט דיין פאלק
ישראל פון דער האנט פון המן הרשע, קיין שונא זאהל ניט
האבען קיין שליטה איבער אונז אלע טאג פון אונזער לעבען, אמן סלה:

ליעבער גאט, הער מיין תפלה און לאז מיר געניסען דעם
זכות פון אלע צדיקים וחסידים, וואס האבען דיך
געדיענט מיט'ן גאנצען הארצען און מיט גערעכטיגקייט, און
דוא זאלסט מיך מאכען געניסען דעם זכות פון אלע קדושים
וואס האבען זייערע לייבער איבער געענטפערט פאר דיין
הייליגען נאמען, לייז אונז אויס פון דעם ביטערען גלות, וואו
מיר זענען שוין אזויא לאנג. אזוי גלייך וועלען מיר דיך בע־
טען, ליבער גאט, דאס דו זאלסט עפענען אלע שערי רחמים
און דוא זאלסט אונז ענטפערען מיט דערבארעמקייט און
זאלסט אונז געבען לייטזעליגקייט אין דיינע אויגען און אין
אלע אונזערע אנזעהער. און דו זאלסט אונז ערנעהרען פון
דיין מילדע האנד און באהיט מיך פאר אלע בייזע מחשבות.
גיעב מיר אין מיין הארץ איך זאהל דיך דיענען מיט ליעב־
שאפט, און באצווינג אלע צייט מיין יצר הרע, דאס ער זאל

משלי דוד

בורטס שטאדט, וואס מאכען זייגע עלטערען, זייגע קרובים? האט איהם דער ארעמאן נישט געענט־פערט. דער גביר האט גערעכענט אז דעם ארעמאן איז א שאד זיין צייט, דען ער דארף געהען פארדי־נען פאר דעם טאג זיין לעבענס־מיטעל. רופט זיך אפ דער גביר וויפיעל פארדיענט איהר איין טאג? ענטפערט ער: צוויי טאלער. זאגט דער גביר: איך נעהם אייך צו מיר אויף היינטיגען טאג און וועל אייך

נישט קענען געוועלטיגען אויף מיר. ליעבער גאט פון דער גאנצער וועלט, היט מיך און אלע מיינע ליעבע פריינד און כל ישראל, פון אלע גזירות רעות, פון אלע שונאים'ס הענד, פון תפיסה און פון דברי שקר און פון בלבולים און פון אלע בייזע באגעגעניש, און גיב מזל און ברכה והצלחה אין אלע אונזערע עסקים, און גיעב מיר גוטע און פרומע קינדער און העלף זיי, דאס זיי זאלען תורה לערנען און מצות האלטען. זאלסט אונז באהיטען אזויא וויא דוא האסט באהיט אברהם אבינו עליו השלום פון דער האנד פון נמרוד, און יעקב אבינו — פון דער האנד פון עשו און לבן, און אזוי וויא דו האסט מציל געוועען משה רבינו עליו השלום פון דער האנד פון פרעה, און דוד המלך—פון דער האנד פון גלית הפלשתי, און חנניה, מישאל ועזריה — פון דער האנד פון נבוכדנצר, ווען ער האט זייא אין קאלך־אויוען אריינגעווארפען. און וויא דו האסט מציל געוועען דניאל פון דעם לייבען־גרוב, און מרדכי און אסתר פון דער האנד פון המן הרשע, אזוי זאלסט דו אויך באהיטען דיין ארעם פאלק ישראל פון אלעם בייזען, און דו זאלסט אונז שיקען פריעדען און זאלסט אונז באהי־טען פון אלע קראנקהייטען, אונזערע פיינד זאלען אונז נישט

משלי דוד

געבען דאפעלט, און דערצו נאך עסען און טרינקען אויך, נאר איהר זאלט מיר אויף אלעם, וואס איך וועל ביי אייך פרעגען גענוי ענטפ־פערען. דער ארעמאן איז מרוצה געווארען און איז געגאנגען מיט'ן גביר צוא איהם אהיים. זיי האבען זיך ביידע געזעצט עסען, הייבט אן דער גביר וויעדער זיך נאכצופרע־גען וואס עס הערט זיך אין זיין גע־בורטס־שטאדט. וואס מאכען זיינע עלטערען? דער ארעמאן שווייגט

פַארְשֶׁעהְמֶען, און זָאלֶען אוּנְז נִישְׁט דֶערְשְׁרֶעקֶען מִיט דֶערְ־שְׁרֶעקֶענִישׁ, און שֶׁעדִיגֶען מִיט שָׁאדֶען, און זָאלְסְט כָּל יִשְׂרָאֵל אָפְּהִיטֶען פַאר אַלֶעם בֵּייזֶען, אוֹיבִּיג, בַּיי טָאג און בַּיי נַאכְט. אָמֵן:

תְּחִנָּה מִקְרָא קוֹדֶשׁ.

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראש חוֹדֶשׁ זָאגְט מֶען פְרִיהֶער דִי תְּחִנָּה און נָאךְ דֶעם זָאגְט מֶען דִי תְּחִנָּה וָואס גֶעהֶערְט צום חוֹדֶשׁ:

יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט, דֶער גָאט פון אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע אָבוֹת, אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, גָאט וָואס אִיז אַ גְרויסֶער און אַ שְׁטַארְקֶער און אַ פָארְכְטִיגֶער, דָאס דו זָאלְסְט זִיךְ דֶערְבַּארֶעמֶען אויף מִיר און זָאלְסְט בַּאגְלִיקֶען מַיינֶע וֶועגֶען און זָאלְסְט זַיין אִין מַיין הִילְף און אִין דֶער הִילְף פון מַיין מַאן און מַיינֶע קִינְדֶער און פון גָאר מַיין הויזְגֶעזִינְד. דו זָאלְסְט אוּנְז בַּאשִׁירֶעמֶען פון דֶער הַאנְד פון אַ רויבֶּער און אַ גַזְלָן און אַ שְׁלֶעכְטֶען מֶענְטְשׁ, און פון אַלֶערְלֵיי פּוּרְעָנִיוֹת וָואס שְׁטוּרְמֶען צוּא קוּמֶען אויף דֶער וֶועלְט, זָאלְסְט דו אוּנְז אָפְּהִיטֶען מִיךְ און מַיין מַאן און גָאר מַיין הויזְגֶעזִינְד, און זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען אוּנְזֶער פַּרְנָסָה מִיט כָּבוֹד נִישְׁט דוּרְךְ שַׁאנְד, פון דַיין פוּלֶער הַאנְד, און מִיר זָאלֶען נִישְׁט דַארְפֶען אָנְקוּמֶען צוּ אַ בָּשָׂר וָדָם, דֶען דו בִּיסְט דֶער גָאט, וָואס דו שְׁפַּייזְט פון דֶעם גְרויסֶען

משלי דוד

וַוייטֶער. טְרַאכְט זִיךְ דֶער גְבִיר: מִן הַסְתָּם נָאךְ דֶעם עֶסֶען וֶועט עֶר גֶע־ווִיס דֶערְצֶעהְלֶען. זֵיי הָאבֶּען שׁוֹין אָפְּגֶעגֶעסֶען און אויךְ אויסְגֶעטְרוּנְ־קֶען אַ רֶעכְט בִּיסֶעל מַשְׁקֶה. הָאט זִיךְ דֶער אָרֶעמַאן צוּגֶעלֶעגְט שְׁלָא־פֶען, און הָאט אַזוֹי אָבְּגֶעשְׁלָאפֶען אַ צַייט בִּיז עֶס אִיז אַוֶועק דֶער טָאג, אַז דֶער אָרֶעמַאן אִיז אויפְגֶעשְׁטַא־נֶען הָאט דֶער גְבִיר אויף אִיהם אָנְגֶעפַאנְגֶען צוּ בֵּייזֶערֶען זִיךְ און הָאט אִיהם גֶעזָאגְט: ווִי זַייט אִיהר

וויזיל־טיר ביז צו א ווארים. ליעבער גאט, פיהל אן מיינע הענד פון דיין רייכער גאב, און שיק ברכה און הצלחה אין גאר דיא ווערק פון מיין מאן, און פון מיינע הענד, דאס מיר זאלען אונזערע קינדער גרינג מגדל זיין און מיר זאלען אין זיי זעהען פיעל נחת און מיר זא־לען קענען ממלא זיין זייער באדערפעניש, אונזערע זיהן זאלען מיר קענען דערנעהרען צו לערנען דיין הייליגע תורה ומצות און מעשים טובים, און אונזערע טעכטער זאלען מיר קענען גוטע און פרומע מאנען געבען. ליעבעדיגער גאט, וויא מיר טהוען אצונד בענטשען דעם חודש, וואס עס וועט זיין, אזוי זאלסטו איהם בענטשען מיט דיין גרויס דערבארעמקייט און זאלסט אפהיטען דעם חודש און אלע חדשים פון א גאנץ יאהר און אלע יאהרען, און זייט מיר וועלען לע־בען באשירעם אונז פון אלעם בייזען און עס זאהל ניט געוועלטיגען אין אונז און אין אונזערע מאנען און אונזערע קינדער און קינד׳ס־קינדער ביז אלע דורות קיין שום שלעכטקייט און קיין שום שלאפ־קייט, און אין אונזערע קינדער זאל ניט געוועלטיגען דאס קראנקייט וואס הייסט אסכרה, וואס קומט טוידטען קליינע קינדער, און דיא טראגענדיגע ווייבער זאלסט דו דערבארעמען מיט דיין דערבארעמ־קייט, עס זאהל זייא נישט זיין שווער דאס טראגען און זאלן חלילה נישט מפיל זיין פאר דער צייט. און ווען עס וועט דערפיהלט ווערען זייער צייט צוא געווינען דאס קינד זאלסט דו שיקען דיינע גוטע מלאכים צו היטען זיי פון אלעם בייזען, און דאס קינד זאהל ארויס־

משלי דוד

דאס אזוי אונפארשעהמט, איך בע־צאל דאך אייך פאר היינטיגען טאג דאפעלט ווי פיעל איהר האט מיר געבעטען. און איך האב אייך נאך דאצו געגעבען עסען און טרינקען אום איהר זאלט מיר דערצעהלען וואס עס הערט זיך אין דער היים און לסוף האט איהר אויסגעבראכט א גאנצען טאג און אויף דעם וואס איך האב אייך געפרעגט האט איהר מיר אויף קיין זאך נישט געענט־פערט! געהט ווייטער שלאפען.

געהען אין א גוטע שעה אהן א שום שטרויכלונג, און עס זאהל ניט געשעהען קיין שום שלעכטקייט צו דער געווינערען און צו'ם קינד: רבונו של עולם, נעהם אן אונזער געבעט. איידער איך שריי צו דיר זאלסט דו מיר ענטפערען, אזוי וויא אין פסוק שטעהט: „והיה טרם יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע“, עס וועט זיין, איידער זיי וועלען רופען וועל איך זיי ענטפערען, ווען זיי האלטען נאך אין זייערע רייד וועל איך זייער בקשה הערען, אמן:

אנא, איך בעט דיך גאט מיין גאט, דער גאט פון מיינע עלטערען, דוא האסט מיך באשאפען און האסט מיך מגדל געווען און האסט מיך געשפייזט און ערנעהרט ביז היינטיגען טאג, און איך מיט מיין נארישקייט האב איך דיר געצאהלט מיט דעם וואס איז נישט גוט אין דיינע אויגען, און האב דיר דערצעהרענט מיט מיינע בייזע מעשים טאג ביי טאג. איצט וויים איך אז איך האב מיך בענארישט און האב פיעל געגרייזט, בעט איך דיר דערבארעמיגער פאטער, איך צוריים מיין הארץ פאר דיר מיט מיין זיפצען אין פארבארגעניש טהוט מיין לייב וויינען, און איך בעט דיין דערבארעמקייט און דיין גענאד ווי איין עני ביי דער טהיר, דאס דו זאלסט ממלא זיין אלע מיינע תפלות און בקשות פון מיין טיפען הארצען, איך (פלונית בת פלונית) וואס שטעהט פאר דיר מיט גרוים צוברא־כענקייט און שריי און בעט פון דיין גרויסען נאמען דוא זאלסט מיר זיין צו הילף, און דיין רעכטע האנד זאהל מיך אונטער לעהנען און גוטע מליצים זאלען שטעהן און בעטען פאר מיר און פאר מיין מאן און מיינע קינדער, געלויבט ביסטו גאט, וואס הערט די תפלה:

משלי דוד

איהר וועט ביי מיר א פרוטה נישט באקומען. דער נמשל איז: אין מדרש שטעהט אז השם יתברך האט פערזאגט משה'ן ער זאל אויפ־קלייבען קהלות הקדש און ער זאל מיט זיי לערנען שבת און יום טוב דיא דינים וואס עס איז שייך צו'ם טאג, ווייל דער טאג שבת איז מיי־

רבונו שֶׁל עוֹלָם, אוֹיב אִיךְ בִּין נִישְׁט װערְטְה דָאס דוּ זָאלְסְט מַיין תְּפִלָּה אוֹיסְהֶערֶען, גֶעדֶענְק מִיר דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער אַבְרָהָם, װָאס הָאט גֶעמַאכְט אַכְפֶּערֶען דַיין נָאמֶען אוֹיף גָאר דֶער װֶעלְט. לִיעבֶּער גָאט, גִיעבּ אוּנְז אוּנְזֶער פַּרְנָסָה בְּרֶוַח אִין זַיין זְכוּת, װָאס עֶר הָאט פִיער טְהִירֶען גֶעמַאכְט אִין זַיין שְׁטוּב, פוּן װָאס פַאר אַ זַייט דִיא אוֹרְחִים װֶעלֶען אָנְקוּמֶען, זָאלֶען זֵיי גְלַייךְ אִין זַיין שְׁטוּב אַרַיינְגֶעהֶען, אוּן הָאט זֵייא גֶעגֶעבֶּען עֶסֶען אוּן טְרִינְקֶען. זַייא מְזַכֶּה מִיר אוּן מַיין מַאן, מִיר זָאלֶען מְגַדֵל זַיין אוּנְזֶערֶע קִינְדֶערְלַאךְ, עֶס זָאהל חָלִילָה נִישְׁט שְׁטַארְבֶּען קֵיינֶער פוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער פַאר אוּנְזֶער לֶעבֶּען, אִין זַיין זְכוּת, װָאס עֶר הָאט זַיין אֵיינְצִיגֶען זוּהן גֶעװָאלְט מַקְרִיב זַיין פַאר אַ קָרְבָּן, אַזוֹי װִי דוּ הָאסְט אִיהם גֶעבֶּאטֶען:

זְכוֹר, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער יִצְחָק, װָאס עֶר אִיז צוּ דֶער עֲקֵידָה מִיט אַ פְרֶעהְלִיךְ הַארְץ גֶעגַאנְגֶען, כְּדֵי צוּא עֶרְפִיהְלֶען דַיין װִילֶען אוּן דַיין גֶעבָּאט אוּן הָאט זַיין הַאלְז אוֹיסְשְׁטְרֶעקְט צוּ דֶעם שֶׁעכְט־מֶעסֶער. זַיין זְכוּת זָאהל אוּנְז בַּיישְׁטֶעהֶען, דָאס מִיר זָאלֶען חָלִילָה נִישְׁט גֶעטוֹידְטֶעט װערֶען דוּרְךְ אַ שְׁװֶערְד פוּן אַ גַזְלָן אוּן אַ רוֹצֵחַ. אוּן אַזוֹי װִיא דוּ הָאסְט גֶעשִׁיקְט בְּרָכָה אִין דִיא װֶערְק פוּן זַיינֶע הֶענְד, אַזוֹי זָאלְסְטוּ שִׁיקֶען בְּרָכָה אִין דִיא װֶערְק פוּן דִי הֶענְד פוּן מַיין מַאן צוּ בְּרָכָה אוּן הַצְלָחָה אוּן אַלֶעם גוּטֶען:

זְכוֹר, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער יַעֲקֹב, װָאס פוּן װֶעגֶען דִי בְּרָכוֹת הָאט עֶר גָלוּת גֶעלִיטֶען צְװֵיי אוּן צְװַאנְצִיג יָאהר. זָאלְסְטוּ אוּנְז בַּאשִׁירֶעמֶען פוּן פַּיין אוּן גָלוּת מִיר זָאלֶען חָלִילָה

משלי דוד

גֶער אִיךְ הָאבּ אִיהם אוֹיף תּוֹרָה וּמִצְוֹת, צוּ דֶערְצֶעהְלֶען דִיא װאוּנְ־דֶער פוּן דִיא אָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים. אוּן פַאר דֶעם װֶעל אִיךְ אַייךְ גֶעבֶּען אַ גַאנְצֶע װָאךְ פַּרְנָסָה. דֶען דֶער טָאג שַׁבָּת אִיז מַשְׁפִּיעַ אוֹיף אַלֶע שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. דָאס מֵיינְט מֶען אַתָּה קִדַּשְׁתָּ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, דוּא הָאסְט

גִישְׁט דַארְפֶען זַיין נָע וְנָד. אוּן אַזוֹיא וְויא דוּא הָאסְט גֶעשִׁיקְט גוּטֶע מַלְאָכִים, וָואס זֵיי הָאבֶּען אִיהם גֶעבְּרַאכְט דִיא שָׂאף פוּן לָבָן, אַזוֹי זָאלְסְטוּ, לִיעבֶּער גָאט, שִׁיקֶען אוּנְז גוּטֶע מַלְאָכִים צוּ בְּרֶענְגֶען אוּנְז שֶׁפַע אִין אוּנְזֶער פַּרְנָסָה. אוּן דִיא בְּרָכוֹת וָואס אוּנְזֶער פָּאטֶער יַעֲקֹב אִיז גֶעבֶּענְשְׁט גֶעוָוארֶען פוּן זַיין פָּאטֶער יִצְחָק זָאלֶען אַלֶע אוֹיף אוּנְז גֶעשֶׁעהֶען׃

זְכוֹר, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת פוּן שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה. אִיבֶּער דֶעם זְכוּת פוּן זֵייעֶרֶע גוּטֶע מַעֲשִׂים, זָאלְסְט דוּ פַארְנֶעהְמֶען מַיין גֶעבֶּעט, אוּן זָאלְסְט בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ, וָואס מִיר בֶּענְטְשֶׁען אַצוּנְד, אוּן דוּ זָאלְסְט בַּאנַייעֶן אוֹיף אוּנְז דֶעם חוֹדֶשׁ צוּ גוּטֶען אוּן צוּ בֶּענְשׁוּנג אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען אַ לֶעבֶּען פוּן פְרֵייד, אַ לֶעבֶּען פוּן בְּרָכָה, אַ לֶעבֶּען פוּן פַּרְנָסָה, אוּן שְׁטַארְקַייט אִין אוּנְזֶערֶע בֵּיינֶער. מִיר זָאלֶען מוֹרָא הָאבֶּען צוּ טְהָאן אַן עֲבֵירָה, מִיר זָאלֶען נִיט וֶוערֶען פַארְשֶׁעהְמְט פַאר קֵיינֶעם, מִיר זָאלֶען הָאבֶּען רַייכְקַייט אוּן כָּבוֹד, מִיר זָאלֶען אִין זִיךְ הָאבֶּען לִיעבְּשַׁאפְט צוּ דֶער תּוֹרָה אוּן מוֹרָא פַאר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אוּן זָאלְסְט דֶערְפִילֶען דִיא פֶערְלַאנְגֶען פוּן אוּנְזֶער הַארְצֶען צוּ גוּטֶען צוּלִיעבּ דֶעם זְכוּת פוּן דֶער תְּפִלָּה פוּן רַבִּים, אָמֵן׃

אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, גָאט דָאס דוּ בִּיסְט אֵיין דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער אוּן אֵיין לַייטְזֶעלִיגֶער. הֶעלְף דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל אוּן שְׁטְרֶעק אוֹיס דַיין הַאנְד צוּא נֶעהְמֶען זֵייעֶר גֶעבֶּעט. דוּא הָאסְט אוּנְז דֶעם טָאג רֹאשׁ חוֹדֶשׁ גֶעגֶעבֶּען צוּ אַ פַארְגֶעבּוּנְג צוּ אוּנְזֶערֶע זִינְד. אוּן אוּנְז וַוייבֶּער,

---

משלי דוד

גֶעהֵיילִיגְט דֶעם זִיעבֶּעטֶען טָאג, לִשְׁמֵהּ, נָאר צוּ דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען וֶוענֶען, דֶערְפוּן דַארְף מֶען אַ מוּסָר לֶעהְרְנֶען אַז מֶען זָאל חַס וְשָׁלוֹם דֶעם הֵיילִיגֶען טָאג שַׁבָּת נִיט פַאר־שְׁלָאפֶען אוּן נִיט פֶערְבְּרֶענְגֶען אִין נַארִישְׁקַייטֶען, נָאר אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, ווייל דָאס אִיז נָאר נִיט אוּנְזֶער טָאג, נָאר יוֹמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא׃

הָאסְטוּ דֶעם ראֹש חוֹדֶש גֶעגֶעבֶּען אַלְס אַ יוֹם טוֹב, דָאס מִיר טָארֶען ־קיין שְׁווֶערֶע מְלָאכָה נִיט טְהָאן, ווייל אין דֶער צַייט וֶוען דִיא יוּדֶען הָאבֶּען דָאס עֵגֶל גֶעווָאלְט מַאכֶען, הָאבֶּען זֵייא צוּא זֵייעֶרֶע וַוייבֶּער גֶעזָאגְט, דָאס זֵיי זָאלֶען זֵייעֶר צִיערוּנְג פוּן גָאלְד גֶעבֶּען מֶען זָאהל פוּן דֶעם דָאס עֵגֶל מַאכֶען, אוּן דִיא וַוייבֶּער הָאבֶּען נִיט גֶעוָואלְט זֵיי גֶעבֶּען, דַארוּם הָאסְטוּ אוּנְז דֶעם טָאג ראֹש חוֹדֶש גֶעהֵיילִיגְט, דָאס מִיר זָאלֶען ־קיין מְלָאכָה נִישְׁט טְהָאן. אַצוּנְד גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם חוֹדֶש אוּן מֶעק אָפּ דִי זִינְד פוּן דֶעם עֵגֶל אוּן בְּרֶענְג אוּנְז אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא אוּן מָשִׁיחַ, דָאס זֵיי זָאלֶען אוּנְז אוֹיסְלֵייזֶען, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן!

נָאךְ דֶעם זָאגְט מֶען דִיא תְּחִנָּה וָואס גֶעהֶערְט צוּ דֶעם חוֹדֶש:

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראֹש חוֹדֶש מרחשון אַזוֹי זָאגְט מֶען דִיא תְּחִנָּה:

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, הֶערר פוּן אַלֶע וֶועלְטֶען. שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, דוּ הֶערְסְט דִי גֶעבֶּעט פוּן אַלֶע מַיילֶער. מִיר קוּמֶען אַצוּנְד בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶש מַרְחֶשְׁוָן. דָאס אִין דֶעם טָאג ראֹש חוֹדֶש אִיז פֶערְטִיג גֶעוָוארֶען דֶער עֶרְשְׁטֶער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִיט זַיין גַאנְצְקַייט אוּן צִיערוּנְג. דַארוּם לִיעבֶּער גָאט, בֶּענְטְשׁ דֶעם חוֹדֶשׁ אוּן שִׁיק אוּנְזֶער אוֹיסְלֵייזֶער אוּן בּוֹי דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אַזוֹי וִויא דוּ הָאסְט אוּנְז צוּגֶעזָאגְט, אוּן דֶער כֹּהֵן גָּדוֹל זָאל שְׁטֶעהְן אוּן פַארְגֶעבֶּען אוּנְזֶערֶע זִינְד:

מולדות לחודש חשון

תרע"ז) דֶער מוֹלָד אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג אָוֶוענְד 7 מִינוּט מִיט 10 חֲלָקִים נָאךְ 7. (ראֹש חוֹדֶש אִיז) פְרַייטָאג אוּן שַׁבָּת.

תרע"ח) דֶער מוֹלָד אִיז דִיענְסְטָאג פַאר־טָאג 56 מִינוּט מִיט 4 חֲלָקִים נָאךְ 3. (ראֹש חוֹדֶש אִיז) דִינְסְטָאג אוּן מִיטְוָואךְ.

נוּן מִיר קוּמֶען אַצוּנְד בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ מַרְחֶשְׁוָן, דָאס אִין דֶעם עֶלְפְטֶען טָאג אִין אִיהם הָאט אוּנְזֶער מוּטֶער רָחֵל גֶעבּוֹירֶען אִיהר זוּהן בִּנְיָמִין, אוּן וַוייל זִיא אִיז שְׁוֶועהְר צוּ קִינְד גֶעגַאנְגֶען אִיז זִי פוּן דֶער וֶועלְט גֶעגַאנְגֶען, שְׁטֶעה אוֹיף אוּנְזֶער גֶעטְרַייֶע מוּטֶער רָחֵל פוּן דַיין קֶבֶר אוּן קְלַאפּ אָן אִין דִי טְהוֹיעֶרֶען פוּן רַחֲמִים אוּן עֶרְוֶועק דִיא עֶרְבַּארֶעמְקַייט פוּן דֶעם אַלְמֶעכְטִיגֶען גָאט, דָאס עֶר זָאהְל מְקַיֵים זַיין, דָאס וָואס עֶר הָאט דִיר צוּגֶעזָאגְט, דֶען אַז מֶען הָאט דִיא אִידֶען אִין גָלוּת גֶעפִיהְרְט, הָאט מֶען זֵיי גֶעפִיהְרְט נִישְׁט וַוייט פוּן דֶעם קֶבֶר פוּן אוּנְזֶער מוּטֶער רָחֵל, הָאבֶּען זִיךְ דִי יִשְׂרָאֵל אוֹיסְגֶעבֶּעטֶען בַּיי דֶעם שׂוֹנֵא אַז זֵיי זָאלֶען גֶעהֶען אוֹיף אִיהר קֶבֶר, אוּן ווִי דִי יִשְׂרָאֵל זֶענֶען גֶעקוּמֶען אוֹיף דֶעם קֶבֶר אוּן הָאבֶּען אָנְגֶעהוֹיבֶּען צוּא שְׁרַייעֶן אוּן וֵויינֶען מִיט אַ בִּיטֶער גֶעשְׁרֵיי: „מוּטֶער, מוּטֶער, וִוי קָאנְסְטוּ דָאס צוּזֶעהֶען אַז מֶען זָאל אוּנְז פִיהְרֶען אִין גָלוּת אַרַיין, אוּן מֶען זָאל אוּנְז אָנְטְהָאן אַזוֹי פִיעל לֵייד", אִיז אוּנְזֶער מוּטֶער רָחֵל אַרוֹיפְגֶעגַאנְגֶען צוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִיט אַ בִּיטֶער גֶעשְׁרֵיי אוּן הָאט גֶעזָאגְט: „רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דַיין רַחֲמָנוּת אִיז דָאךְ פִיעל גְרֶעסֶער פוּן דִיא רַחֲמָנוּת פוּן אַ בָּשָׂר וָדָם, פוּן דֶעסְטְוֶועגֶען הָאבּ אִיךְ דָאךְ רַחֲמָנוּת

מולדות לחודש חשון

תרע"ט) דֶער מוֹלָד אִיז שַׁבָּת נָאךְ הַאלְבֶּען טָאג 44 מִינוּט מִיט 16 חֲלָקִים נָאךְ 12. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) זוּנְטָאג אוּן מָאנְטָאג.

תר"פ) דֶער מוֹלָד אִיז פְרַייטָאג פְרִיה 17 מִינוּט מִיט 11 חֲלָקִים נָאךְ 10. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) פְרַייטָאג אוּן שַׁבָּת.

געהאט אויף מיין שוועסטער לאה, ווען מיין פאטער האט
איהר פארביטען און האט זיא געגעבען צוא מיין מאן יעקב
אויף מיין ארט, און האב נאך צו איהר סמנים געזאגט, וואס
מיין מאן האט מיט מיר געשמועסט כדי מיין מאן זאל מיינען
אז איך בין דאס, וויא עס איז מיר די זאך ווערע געוועזן, נאר
פון וועגען רחמנות פון מיין שוועסטער האב איך דאס גע־
טהאן. און דוא גאט ביסט דאך איין רחום וחנון, דארפסטו
אוודאי רחמנות האבען אויף מיינע קינדער". האט א קול פון
דעם הימעל געענטפערט: "דו האסט רעכט, איך וועל דיינע
קינדער בעפרייען פון דיא צרות און וועל זייא אויסלייזען פון
זייער פיין:

עורה נא. דערוועק דיך אצונד אויך אונזער מוטער רחל
און שטעה אויף פון דיין קבר און שטעל דיך פאר
דעם כסא הכבוד און בעט פאר דיינע קינדער, וועלכע זייי־
נען געגליכען צו שעפעלאך, וואס זיי בלאנדזשען אין וועג.
דאס השם יתברך זאל אויף זיי בענשען דעם חודש מרחשון
צום לעבען און געזונד און פרנסה מיט אלעם גוטען:

קומה, שטעה אויף, בנימין בן יעקב אבינו עליו השלום.
שטעל דיך ביא דער רעכטער האנד פון דיין מו־

מולדות לחודש חשון

תרפ"א) דער מולד איז דיענסטאג אבענד 6 מינוט מיט 5 חלקים נאך 7. (ראש חודש איז דינסטאג און מיטוואך.

תרפ"ב) דער מולד איז מאנטאג נאך האלבען טאג 39 מינוט נאך 4. (ראש חודש איז) דינסטאג און מיטוואך.

טֶער רָחֵל אוּן הֶעלְף אִיהר בֶּעטֶען בַּייא דֶעם אַלְמֶעכְטִיגֶען גָאט. דָאס דֶער חוֹדֶש מַרְחֶשְׁוָן וָואס דוּ בִּיסְט גֶעבָּארֶען גֶע־וָוארֶען אִין אִיהם זָאל דַיין זְכוּת אַצוּנְד אוּנְז בַּיישְׁטֶעהֶען. אוּן וֶוען מִיר קוּמֶען אַצוּנְד אָפּ דִי זִינְד, וָואס דִי בְּרִידֶער הָאבֶּען פֶּערְקוֹיפְט יוֹסֵף'ן, זָאל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גֶעדֶענְקֶען דַיין זְכוּת, דֶען דוּא בִּיסְט דָאךְ אִין זֵייעֶר עֵצָה נִישְׁט גֶעוֶוען אוּן הָאסְט דַיינֶע קִינְדֶער נֶעמֶען גֶעגֶעבֶּען נָאךְ דִי צָרוֹת פוּן דַיין בְּרוּדֶער יוֹסֵף. אַצוּנְד זָאהל אוּנְז דַיין זְכוּת אַנְטְקֶעגֶען קוּמֶען מִיר זָאלֶען פוּן אַלֶע צָרוֹת בַּאשִׁירֶעמְט וֶוערֶען. אוּן דֶער חוֹדֶשׁ מַרְחֶשְׁוָן זָאל גֶעבֶּענְטְשְׁט וֶוערֶען לִבְרָכָה וְהַצְלָחָה, אָמֵן:

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראש חוֹדֶשׁ כסליו זָאל מֶען דִי תְּחִנָּה זָאגֶען:

אֵל מֶלֶךְ יָחִיד שַׁלִּיט בְּעוֹלָמוֹ, גָאט אֵיינְצִיגֶער קֶענִיג, וָואס גֶעוֶועלְטִיגְט אוֹיף גָאר דֶער וֶועלְט. מִיר קוּמֶען אַצוּנְד צוּא בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ כִּסְלֵו, וָואס אִין דֶעם פֶּערְצֶעטֶען טָאג אִין דִיעזֶען חוֹדֶשׁ הָאט אוּנְזֶער מוּטֶער לֵאָה גֶעבּוֹירֶען אִיהר עֶרְשְׁטֶען זוּהן רְאוּבֵן. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּ טְהוּסְט דֶער־הוֹיבֶּען אַלֶע נִידֶערִיגֶע אוּן טְהוּסְט בַּאגְלִיקֶען דֶעם מֶענְטְשֶׁען וָואס אִיז אִין אַ נִיעדֶערִיגֶען שְׁטַאנְד. גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער מוּטֶער לֵאָה, וָואס זִי הָאט פִיעל טְרֶעהְרֶען פֶּער־

מולדות לחודש כסלו

תרע"ז) דֶער מוֹלָד אִיז שַׁבָּת פְּרִיה 51 מִינוּט מִיט 11 חֲלָקִים נָאךְ 7. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז זוּנְטָאג.

תרע"ח) דֶער מוֹלָד אִיז מִיטְוָואךְ בַּיי טָאג 40 מִינוּט מִיט 5 חֲלָקִים נָאךְ 4. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) דָאר־גֶערְשְׁטָאג אוּן פְרַייטָאג.

גאָסען דאָס זי זאָהל אין דעם גורל פון עשו ניט אַריינפַאלען, דען לייט פּלעגען זאָגען: יצחק האט צוויי זיהן, דער עלטערער איז עשו און דער אינגערער איז יעקב און לבן האט צוויי טעכטער, דיא עלטערע איז לאה און דיא אינגערע איז רחל, מסתּמא וועט לאה פַאלען אין דעם גורל פון דעם עלטערען זוהן פון יצחק, דאס איז עשו, און רחל וועט פאלען אין דעם גורל פון יעקב, דארום פּלעגט אונזער מוטער לאה וויינען און קלאגען טאג בּיי טאג דאס זיא זאל אין דעם גורל פון עשו ניט פַאלען, און דו גאָט האסט איהר מזל דערהויבּען און זי איז צו יעקב גענומען געוואָרען און האט אין דעם חודש כּסלו איהר ערשטען זוהן ראובן געבּאָרען:

עמדי נא, שטעה אויף אונזער מוטער לאה און שטעל זיך פאר דעם כּסא הכּבוד צוא בּעטען פאר דייני קינדער און אויך פיר מיר דיין טאכטער (פלונית בת פלונית) צוויישען זיי, דאס איך און מיין מאן זאָלען מיר זוכה זיין צו מגדל זיין אונזערע קינדערלאך, און אונזערע ליעבּע טעכטער זאָלען חלילה נישט פאַלען אין דעם גורל פון שלעכטע מענער און עס זאל דערהויבּען ווערען דאס מזל פון אונזער פּרנסה דאס מיר זאלען קענען זייא גוטע און פרומע מענער געבּען דאס זיי זאָלען גוטע און פרומע קינדער האבּען:

מולדות לחודש כסלו

תרע"ט) דער מולד איז מאָנטאָג פאר טאג 28 מינוט מיט 17 חלקים נאך 1. (ראש חודש איז) דיענסטאג.

תר"פ) דער מולד איז שבת צו נאכט 11 מינוט מיט 12 חלקים נאך 1. (ראש חודש איז) זונטאג.

אַתָּה הָאֵל עוֹשֵׂה פְּלָאוֹת, דוּ גָאט וָואס דוּ טְהוּסְט וואוּנְ־דֶער אַלֶע צַייט, מִיר קוּמֶען פַאר דִיר אַצוּנְד דֶעם חוֹדֶשׁ כִּסְלֵו בֶּענְטְשֶׁען דָאס דוּא הָאסְט אִין דֶעם חוֹדֶשׁ גֶעטְהָאן וואוּנְדֶער אִין דִי טֶעג פוּן מַתִּתְיָהוּ כֹּהֵן גָדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי מִיט זַיינֶע קִינְדֶער, וֶוען אַנְטִיוּכוּס אִיז אוּיפְגֶעשְׁטַאנֶען אוּיף דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל צוּ מַאכֶען פַארְגֶעסֶען זֵיי דַיין תּוֹרָה אוּן צוּ אַרָאפְּפִיהְרֶען זֵיי פוּן דִיא גֶעזֶעץ פוּן דַיין ווִילֶען, אוּן וֶוען זֵייא זַיינֶען גֶעקוּמֶען אִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אַריין אוּן הָאבֶּען מְטַמֵּא גֶעוֶוען אַלֶע זַאכֶען, הָאסְטוּ אַ נֵס גֶעטְהָאן, דָאס מֶען הָאט אַ קְרִינֶעל בּוֹים־אוֹיל גֶעפוּנֶען, וָואס עֶס אִיז מִיט דֶער חֲתִימָה פוּן כֹּהֵן גָדוֹל גֶע׳חַתְמֶ׳עט גֶעוָוארֶען אוּן עֶס אִיז נָאר גֶענוּג אוֹיל גֶעוֶוען אוֹיף אֵיין טָאג צוּ בְּרֶענֶען אִין דֶער מְנוֹרָה, אִיז אַ נֵס גֶעשֶׁען אוּן עֶס הָאט אַכְט טֶעג גֶעבְּרֶענְט, אוּן דִי יוּדֶען הָאבֶּען מִלְחָמָה גֶעהַאלְטֶען מִיט דִי פֵיינְד אוּן הָאבֶּען זֵיי בַּיינֶעקוּמֶען. אַזוֹי אוֹיךְ, לִיעבֶּער גָאט, זָאלְסְטוּ גֶערֶוועקֶען דַיין דֶערְבַּאַרְ־רֶעמְקַייט צוּ טְהָאן מִיט אוּנְז נִסִּים וְנִפְלָאוֹת אוּן זָאלְסְט דֶערְ־לַייכְטֶען אוּנְזֶער מַזָל אוּן גוּטֶע פַּרְנָסָה אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּ צִינְדֶען לִיכְט אִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

זְכוֹר לָנוּ אָב הָרַחֲמָן, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶערְבַּארְמִיגֶער פָאטֶער, דֶעם זְכוּת פוּן דֶער צַדֶּקֶת יְהוּדִית, וָואס דוּרְךְ אִיהר

מולדות לחודש כסלו

תרפ"א) דֶער מוֹלָד אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג פְּרִיה 50 מִינוּט מִיט 6 חֲלָקִים נָאךְ 7. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג אוּן פְרֵייטָאג.

תרפ"ב) דֶער מוֹלָד אִיז מִיטְוָואךְ פְּרִיה 23 מִינוּט מִיט 1 חֵלֶק נָאךְ 5. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) דָאנֶערְשְׁ־טָאג אוּן פְרֵייטָאג.

אִיז דֶער נֵס גֶעשֶׁעהֶען אוּן זִיא הָאט בַּיי אַנְטִיוֹכוֹס'ן דִיא קָאפּ אַרָאפְּגֶענוּמֶען. זִיא זָאל שְׁטֶעהֶען אוּן זַיין אַ גוּטֶע מְלִיצָה פַּאר מִיר אוּן מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער אוּן קִינְדְ'ס קִינְדֶער, מִיר זָאלֶען חָלִילָה קַיין אַלְמָנוֹת נִיט בְּלַייבֶּען אוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער קַיין יְתוֹמִים. זַיי זָאלֶען נִיט דַארְפֶען אוּנְטֶער פְרֶעמְדֶע הֶענְד זַיין. בָּרוּךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, גֶעלוֹיבְּט בִּיסְט דוּ גָאט, דָאס דוּ הֶערְסְט דִי גֶעבֶּעט פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל:

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ טבת זָאל מֶען דִיעזֶע תְּחִנָּה זָאגֶען:

אֱלֹהִים בְּרוֹב רַחֲמֶיךָ הוֹשִׁיעֵנוּ מִצָּרוֹתֵינוּ, גָאט, מִיט דַיין גְרוֹיס דֶערְבַּארֶעמְקַייט הֶעלְף אוּנְז פוּן אוּנְזֶערֶע צָרוֹת וֶוען מִיר קוּמֶען פַאר דִיר אִיצוּנְד דֶעם חוֹדֶשׁ טֵבֵת בֶּענְטְשֶׁען. אִין דֶעם חוֹדֶשׁ אִיז אוּנְזֶער פָּאטֶער אַבְרָהָם גֶעשְׁטָארְבֶּען. דַארוּם, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גֶעדֶענְק אוּנְז זַיין זְכוּת, וָואס עֶר הָאט זִיךְ גֶעלָאזְט אִין קַאלְךְ-אוֹיבֶען אַרַיינְוַוארְפֶען פוּן וֶועגֶען דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען. וֶוען נִמְרוֹד הָרָשָׁע אִיז אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען אוֹיף אִיהם אַזוֹי הָאסְט דוּ גֶעשִׁיקְט דֶעם מַלְאָךְ מִיכָאֵל, דָאס עֶר זָאהל קִיהְלֶען דָאס פַייעֶר פוּן דֶעם קַאלְךְ-אוֹיבֶען אוּן אַבְרָהָם זָאל נִיצוֹל וֶוערֶען. אַזוֹי, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זָאלְסְט דוּ שִׁיקֶען גוּטֶע מַלְאָכִים צוּ בַּאהִיטֶען אוּנְז הַיינְטִיגֶען

מולדות לחודש טבת

תרע"ז) דֶער מוֹלָד אִיז זוּנְטָאג אָבֶענְד 35 מִינוּט מִיט 12 חֲלָקִים נָאךְ 8. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מָאנְטָאג אוּן דִיענְסְטָאג.

תרע"ח) דֶער מוֹלָד אִיז פְרַייטָאג פַאר טָאג 24 מִינוּט מִיט 6 חֲלָקִים נָאךְ 5. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) שַׁבָּת אוּן זוּנְטָאג.

חוֹדֶשׁ אוּן אַלֶע חֳדָשִׁים פוּן אַ גַאנְץ יָאהר, פוּן שְׂרֵיפוֹת אוּן הֶזֵיקוֹת אוּן עֶס זָאהל נִיט שׁוֹלֵט זַיין אִין קַיין שְׁטוּב קַיין פַייעֶר אוּן קַיין בְּרֶענוּנְג אוּן קַיין שׁוּם שְׁרֶעק, נָאר עֶס זָאל לַייכְטֶען אוּנְזֶער מַזָל וִויא דֶער מָארְגֶען־שְׁטֶערֶען אִין הִימֶעל אוּן וִויא דִיא זוּנְן אִין מִיטֶען טָאג אוּן קַיין שׂוֹנֵא זָאהל אִין אוּנְז נִישְׁט דֶערְפְרֶעהְט וֶוערֶען:

אֵל פּוֹדֶה מִכָּל צָרָה, גָאט וָואס לֵייזְט אוֹיס זַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל פוּן אַלֶע לֵייד, וֶוען מִיר קוּמֶען פַאר דִיר יֶעצְט דֶעם חוֹדֶשׁ טֵבֵת בֶּענְטְשֶׁען, וָואס אִין דֶעם חוֹדֶשׁ זֶענֶען אוּנְז צְוֵויי שְׁלֶעק גֶעשֶׁעהֶען: אֵיין שְׁלַאק, דָאס אִין דֶעם נַיינְטֶען טָאג פוּן דֶעם חוֹדֶשׁ זֶענֶען גֶעשְׁטָארְבֶּען עֶזְרָא הַסוֹפֵר אוּן נְחֶמְיָה בֶּן חֲכַלְיָה, וֶועלְכֶע הָאבֶּען דֶעם אַנְדֶערֶען בֵּית הַמִקְדָשׁ גֶעבּוֹיט אוּן הָאבֶּען דִיא יוּדֶען פוּן דֶעם גָלוּת בָּבֶל אוֹיסְגֶעלֵייזְט. יֶעצְט גֶעדֶענְק אוּנְז, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זֵייעֶר זְכוּת אוּן דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אִיבֶּער אוּנְז אוּן שִׁיק צוּ אוּנְז דֶעם גוֹאֵל צֶדֶק בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן. דֶער אַנְדֶערֶער שְׁלַאק הָאט אוּנְז אִין דֶעם חוֹדֶשׁ טֵבֵת גֶעשֶׁעהְן, דָאס אִין דֶעם צֶעהֶנְטֶען טָאג פוּן דֶעם חוֹדֶשׁ, הָאט דֶער מֶלֶךְ בָּבֶל בֶּעלַאגֶערְט מִיט זַיינֶע חֲיָלוֹת אוֹיף אוּנְזֶער קְרוֹין־שְׁטָאדְט יְרוּשָׁלַיִם וֶועה צוּ אוּנְז, דָאס עֶס אִיז צוּגֶענוּמֶען גֶעוָוארֶען דִיא טְהַייעֶרֶע קְרוֹין פוּן אוּנְזֶער קָאפּ, אוּן דַארוּם טְהוּעֶן מִיר אַלֶע יָאהר אִין דֶעם טָאג אַ תַּעֲנִית פַאס־

מולדות לחודש טבת

תרע"ט) דֶער מוֹלָד אִיז דִיעֶנְסְטָאג נָאךְ הַאלְבֶּען טָאג 13 מִינוּט נָאךְ 2, (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז מִיטְוָואךְ.

תר"פ) דֶער מוֹלָד אִיז מָאנְטָאג הַאלְבֶּען טָאג 45 מִינוּט מִיט 13 חֲלָקִים נָאךְ 11. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מָאנְטָאג אוּן דִיעֶנְסְטָאג.

טֶען בִּכְדֵי אַז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זָאל זִיךְ אוֹיף אוּנְז דֶערְבַּארֶעמֶען צוּ אוּמְקֶעהְרֶען אוּנְז אִין אוּנְזֶער לַאנְד. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָלְעַד יֶעְשַׁן אַפְּךָ, וֶועט דֶען בִּיז אֵייבִּיג דַיין גְרִים צָארְן אוֹיף אוּנְז רייכֶערְען דֶערְוֶועק דַיין לִיעבְּהַארְצִיגֶע דֶערְבַּארִימְקַייט. וּפְדֵה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו, און לֵייז אוֹיס גָאט דיין פָאלְק פוּן גָאר דַיינֶע צָרוֹת, און אוֹיךְ מִיךְ און מַיין מַאן און מַיינֶע קִינְדֶער צְווִישֶׁען זֵיי, דָאס אוּנְזֶער מַזָל זָאל אוֹיפְגֶערֶעכְט וֶוערֶען צוּ אַלֶעם נוּטֶען, אָמֵן וְאָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראש חודש שבט זָאל מֶען דִיעזֶע תְּחִנָּה זָאגֶען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, עֶס זָאהל זַיין דֶער ווילֶען פַאר דִיר גָאט, אוּנְזֶער גָאט, דֶער גָאט פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְען, דוּא זָאלְסְט אוּנְז בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ שְׁבָט, וָואס מִיר קוּמֶען יֶעצְט בֶּענְטְשֶׁען עֶס זָאהל פַאר דִיר גֶעדֶענְקְט וֶוערֶען דֶער זְכוּת פוּן משֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, דָאס אֵיידֶער עֶר אִיז גֶעשְׁטָארְבֶּען הָאט עֶר אִין דֶעם חוֹדֶשׁ אָנְגֶעהוֹיבֶּען צוּ שְׁטְרָאפֶען דִי יוּדֶען, דָאס זֵיי זָאלֶען אִין רֶעכְ־

מולדות לחודש טבת

תרפ"א) דֶער מוֹלָד אִיז פְרֵייטָאג צוּ נַאכְט 34 מִינוּט מִיט 7 חֲלָקִים נָאךְ 8. (ראשׁ חוֹדֶשׁ איז) שַׁבָּת און זוּנְטָאג.

תרפ"ב) דֶער מוֹלָד אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג אָבֶּענְד 7 מִינוּט מִיט 2 חֲלָקִים נָאךְ 6. (ראשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) שַׁבָּת און זוּנְטָאג.

מולדות לחודש שבט

תרע"ז) דֶער מוֹלָד אִיז דִיענְסְטָאג פְרִיה 19 מִינוּט מִיט 13 חֲלָקִים נָאךְ 9. (ראשׁ חוֹדֶשׁ אִיז מִיטְוָואךְ.

תרע"ח) דֶער מוֹלָד אִיז שַׁבָּת צוּ נַאכְט 8 מִינוּט מִיט 7 חֲלָקִים נָאךְ 6. (ראשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מָאנְטָאג.

טְען וֶוער גֶעהֶען. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וֶועה אִיז צוּ אוּנְז, דָאס מִיר הָאבֶּען יֶעצְט נִיט קַיין נָבִיא וָואס עֶר זָאל אוּנְז אוֹיף אוּנְזֶערֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים שְׁטְרָאפֶען און זָאל אוּנְז דֶעם גוּטֶען וֶועג ווַייזֶען. און וֶוען מִיר טְהוּעֶן זִיךְ אַלֵיין בַּאדֶענְקֶען אוֹיף אוּנְזֶערֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים וָואס מִיר הָאבֶּען גֶעזִינְדִיגְט און פַארְקְרִימְט דֶעם רֶעכְטֶען וֶועג כַּאפְּט אוּנְז אָן אַ צִיטֶערְנִישׁ און אַ מוֹרָא. מִיר ווַייסֶען נִישְׁט וואוּ אוּנְזֶער פָּנִים צוּ פַארְשְׁטֶעלֶען פַאר גְרוֹיס שַׁאנְד, וואוּ זָאלֶען מִיר זִיךְ פַארְבָּארְגֶען, וואוּ זָאלֶען מִיר פַאר דַיין גְרִים־צָארְן אַנְטְלוֹיפֶען? זָאלֶען מִיר אוֹיף דֶעם הִימֶעל קוּקֶען בִּיסְטוּ דָארְטֶען. זָאלֶען מִיר אִין דֶער טִיעפֶענִישׁ פוּן דֶער עֶרְד גֶעהֶען, בִּיסְטוּ דָארְטֶען. זָאלֶען מִיר אִין דֶער טִיעפֶענִישׁ פוּן דֶעם יַם קוּמֶען, וֶועט מִיךְ דָארְטֶען אוֹיךְ דַיין הַאנְד טְרֶעפֶען. און וֶוען אִיךְ וֶועל מִיר טְרַאכְטֶען, דָאס פִינְצְטֶערְנִישׁ וֶועט מִיךְ צוּדֶעקֶען דָאס דוּא וֶועסְט מִיךְ נִיט זֶעהְן, אִיז גַם חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָ, קַיין פִינְצְטֶערְנִישׁ אִיז פַאר דִיר נִיט פִינְצְטֶער, און דִיא נַאכְט אִיז פַאר דִיר לִיכְטִיג. דַארוּם, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָאבּ אִיךְ מִיךְ נִיט וואוּ צוּ קֶעהְרֶען נָאר צוּא דִיר אַלֵיין. דוּא זָאלְסְט אוֹיסְשְׁטְרֶעקֶען דַיין גְרוֹיסֶען אָרֶעם צוּ צוּנֶעהְמֶען מַיין תְּשׁוּבָה. כִּי אַתָּה רַב חֶסֶד וּמַרְבֶּה לִסְלוֹחַ, דֶען דוּ בִּיסְט פוּל מִיט גְנָאד און פִיעל פַארְצַייהֶער:

מולדות לחודש שבט

תרע"ט) דֶער מוֹלָד אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג פַאר טָאג 57 מִינוּט מִיט 1 חֵלֶק נָאךְ 3. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) דָאנֶערְשְׁטָאג.

תר"פ) דֶער מוֹלָד אִיז מִיטְוָואךְ פַאר טָאג 29 מִינוּט מִיט 14 חֲלָקִים נָאךְ 12. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) מִיטְוָואךְ.

רבונו שֶׁל עוֹלָם, וָוען מִיר קוּמֶען פַאר דִיר אַצוּנְד בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ שְׁבַט, וָואס אִין דֶעם פוּפְצֶענְטֶען טָאג פוּן דֶעם חוֹדֶשׁ אִיז ראֹשׁ הַשָּׁנָה צוּ דִי בּוֹימֶער, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת, וָואס מִיר מְהוּעֶן דֶעם טָאג דִיר לוֹיבֶּען אוֹיף דִי פֵּירוֹת פוּן דִי בּוֹימֶער. בִּזְכוּת זֶה, לִיעבֶּער גָאט, בֶּענְטְשׁ דִיא פְרוּכְט פוּן דִיא בּוֹימֶער, דָאס זֵיי זָאלֶען אוֹיסְצִיהֶען זֵייעֶר בַּלִיהוּנְג אוּן זָאלֶען מַאכֶען וַואקְסֶען הַיינְטִיגֶעס יָאהר זֵייעֶרֶע פֵּירוֹת, אוּן אוֹיךְ בַּאהִיט דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, דָאס דִיא קֶעלְט פוּן דֶעם חוֹדֶשׁ זָאהל זֵיי נִיט שַׁאדֶען. אוּן אַלֶע וָואס פָאהרֶען אִין וֶועג זָאל זֵיי נִיט בַּאגֶעגֶענֶען דֶער טוֹיט פוּן דִי קֶעלְט אוּן פְרָאסְט זֵיי פִיהְרֶען אוֹיף דֶעם גְלַייכֶען וֶועג דָאס זֵיי זָאלֶען נִיט פַאר אִירְט וֶוערֶען. אוּן אוֹיךְ דִי אִידִישֶׁע קִינְדֶער, וָואס זֶענֶען אִין שְׁטָאדְט, זָאל זֵיי נִיט שַׁאדֶען דִי קֶעלְט, עֶס זָאל זֵיי חָלִילָה נִיט אַ שְׁלַאפְקַייט נִישְׁט בְּרֶענְגֶען. שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמוּנִי, דַיין רוּט אוּן דַיין אוּנְטֶערְלֶעהְנוּנְג זָאל אוּנְז אִין דֶעם חוֹדֶשׁ שְׁבַט טְרֵייסְטֶען, דָאס מִיר זָאלֶען הָאבֶּען שָׁלוֹם אוּן בְּרָכָה אוּן פַּרְנָסָה טוֹבָה אוֹיף כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

וָוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אדר זָאל מֶען דִי תְּחִנָּה זָאגֶען אוֹיךְ וָוען מֶען בֶּענְטְשְׁט אדר שני זָאגְט מֶען דָאס:

אֵל רַחוּם וְחַנּוּן עֶזְרָה בְּצָרוֹת נִמְצָא. גָאט דֶערְבַּארֶעמִיגֶער אוּן לַייטְזֶעלִיגֶער, וָואס אִין לַייד וֶוערְסְטוּ צוּ אַ הִילְף

טולדות לחודש שבט

תרפ״א) דֶער מוֹלָד אִיז זוּנְטָאג פְּרִיה 18 מִינוּט מִיט 8 חֲלָקִים נָאךְ 9. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מָאנְטָאג.

תרפ״ב) דֶער מוֹלָד אִיז שַׁבָּת פְּרִיה 51 מִינוּט מִיט 3 חֲלָקִים נָאךְ 6. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מָאנְטָאג.

גֶעפּוּנֶען . מִיר קוּמֶען אַצוּנְד בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ אֲדָר . דוּ הָאסְט אִין אִיהם גֶעטְהָאן וואוּנְדֶער צוּ דִי יוּדֶען דוּרְךְ מָרְדְכַי אוּן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה. וֶוען הָמָן הָרָשָׁע אִיז אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען צוּ פַארְטִילִיגֶען אוּן הַרְגֶ'ענֶען אוּן מַאכֶען פַארְלִירֶען דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל פוּן גְרוֹיס בִּיז קְלֵיין , אוּן דוּ מִיט דַיין גְרוֹיס דֶערבַּאר־ רֶעמְקַייט הָאסְטוּ זֵיי גֶעטְהָאן שְׁרֶעקֶען אָבֶּער נִיט שְׁטְרָאפֶען. דֶען דוּ הָאסְט גֶע'חַתְמֶ'עט דִיא גְזֵירָה מִיט אַ חֲתִימָה פוּן לֵיים אוּן וֶוען דִיא יוּדֶען הָאבֶּען פַאר דִיר תְּשׁוּבָה גֶעטְהָאן הָאסְטוּ זֵייא עֶרְוֶועהלְט אוֹיסְלֵייזֶערְס פוּן דֶער צָרָה, מָרְדְכַי הַיְהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה, וָואס הָאבֶּען דִי גְזֵירָה מְבַטֵל גֶעוֶוען אוּן הָמָן הָרָשָׁע מִיט זַיינֶע קִינְדֶער זֶענֶען אוֹיף דֶער תְּלִיָה גֶעהַאנְגֶען גֶעווָארֶען. אַזוֹי אוֹיךְ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶער צוּ אוּנְזֶער גֶע־ בֶּעט פוּן זֵייעֶר זְכוּת וֶועגֶען אוּן בֶּענְטְשׁ דֶעם חוֹדֶשׁ צוּ גוּ־ טֶען, אוּן זָאלְסְט עֶנְדֶערֶען אַלֶע גְזֵירוֹת קָשׁוֹת פוּן אוּנְז צוּ גוּ־ טֶען, אוּן גִיבּ אִין דִי הֶערְצֶער פוּן דִי רֶעגִירוּנְגֶען מִיט זֵייעֶרֶע שָׂרִים דָאס זֵייא זָאלֶען מִיט אוּנְז טְהָאן גֶענָאד אוּן דֶערְבַּאר־ רֶעמְקַייט אַלֶע צַייט:

הַבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה. קוּק נָאט פוּן דֶעם הִימֶעל אוּן זֶעה דֶעם זְכוּת פוּן דַיינֶע לִיבֶּע יוּדֶען, פִיעל צְדָקָה גֶעהְט פוּן זֵייעֶר הַאנְד אַרוֹיס אִין דֶעם טָאג פוּן פּוּרִים. אִיטְלִיכֶער נָאךְ זַיין פַארְמֶעגֶען נָאךְ, אוּן זַיינֶען מְקַיֵים דִי מִצְוָה פוּן מַתָּנוֹת

מולדות לחודש אדר

תרע"ז) דֶער מוֹלָד אִיז מִיטְוָואךְ אָבֶּענְד 3 מִינוּט מִיט 14 חֲלָקִים נָאךְ 10 . (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג אוּן פְרַייטָאג .

תרע"ח) דֶער מוֹלָד אִיז מָאנְטָאג פְרִיה 52 מִינוּט מִיט 8 חֲלָקִים נָאךְ 6. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז דִינְסְטָאג אוּן מִיטְוָואךְ.

לְאֶבְיוֹנִים. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עֶס זָאל מְקוּיָם וֶוערֶן אוֹיף אוּנְז דֶער פָּסוּק: „צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפָּדֶה וְשָׁבֶיהָ בִּצְדָקָה“. צִיּוֹן וֶועט מִיט רֶעכְט אוֹיסְגֶעלֵייזְט וֶוערֶן אוּן אִיהְרֶע גֶעפַאנְגֶענֶע דוּרְךְ דֶעם זְכוּת פוּן צְדָקָה. דִיא מִצְוָה פוּן צְדָקָה זָאל זַיין אַ כַּפָּרָה אוֹיף אוּנְזֶערֶע זִינְד, אַזוֹי וִויא דָנִיאֵל הָאט גֶעזָאגְט צוּ נְבוּכַדְנֶצַר: „וַחֲטָאָךְ בִּצְדָקָה פְרָק“. פַארְגִיבּ אוּנְז, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אוּנְזֶערֶע זִינְד אִין דֶעם זְכוּת פוּן דֶער מִצְוָה פוּן צְדָקָה אוּן מִיר זָאלֶען אוֹיסְגֶעלֵייזְט וֶוערֶן בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. אָמֵן:

אֵל קַנָּא וְנוֹקֵם לָרְשָׁעִים, גָאט, דוּ בִּיסְט אֵיין דֶערְצֶערְנֶער אוּן אֵיין נוֹקֵם צוּ דִיא וָואס טְהוּעֶן שְׁלֶעכְטֶס. אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט גֶעצָאהְלְט צוּ הָמָן הָרָשָׁע וָואס עֶר הָאט צוּ דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל גֶעוָואלְט בֵּייז טְהָאן, אַזוֹי זָאלְסְטוּ אָפְּמֶעקֶען דֶעם נָאמֶען פוּן דַיין פָאטֶער עֲמָלֵק, וָואס עֶר הָאט זִיךְ גֶעפֶעדֶערְט צוּ גֶעהֶען אַנְטְקֶעגֶען דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל וֶוען זֵיי זֶענֶען פוּן מִצְרַיִם גֶעגַאנְגֶען. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ וּלְמַעַן כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ, טְהוּ עֶס פוּן וֶועגֶען דַיין נָאמֶען אוּן פוּן וֶועגֶען דַיין הֵיילִיגֶען שְׁטוּהְל, דָאס דוּ הָאסְט גֶעשְׁוָוארֶען דָאס זֵיי וֶועלֶען נִישְׁט גַאנְץ וֶוערֶען בִּיז דוּ וֶועסְט דַיין נָאמֶען אָפְּמֶעקֶען וּשְׁלַח מָשִׁיחַ צִדְקֶךָ לְגָאֲלֵנוּ, אוּן שִׁיק דַיין מָשִׁיחַ, דָאס עֶר זָאהל אוּנְז אוֹיסְלֵייזֶען בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן:

מולדות לחודש אדר

תר"פ) דֶער מוֹלָד אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג בַּייא טָאג 13 מִינוּט מִיט 15 חֲלָקִים נָאךְ 1. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) דָאנֶערְשְׁטָאג אוּן פְרֵייטָאג.

תרפ"ב) דֶער מוֹלָד אִיז זוּנְטָאג אָוֶוענְד 35 מִינוּט מִיט 4 חֲלָקִים נָאךְ 7. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) דִינְסְטָאג אוּן מִיטְוָואךְ.

וֶוען עֶס אִיז אַן עִבּוּר־יָאהר זָאגְט מֶען דִי תְּחִנָּה וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט
ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אֲדָר רִאשׁוֹן:

מֶלֶךְ בַּמִּשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָּנִים וְלֹא יִקַּח שׁוֹחַד, קֵינִיג, וָואס מִיט רֶעכְט שְׁטֶעלְט דִי וֶועלְט, עֶר אִיז נִישְׁט נוֹשֵׂא פָּנִים קֵיינֶעם אוּן נֶעהמְט נִיט קֵיין שׁוֹחַד, אוּן אִיז מְדַקְדֵּק מִיט זַיינֶע צַדִּיקִים אוֹיף אַ הָאאר. מִיר קוּמֶען יֶעצְט דֶעם חוֹדֶשׁ אֲדָר בֶּענְטְשֶׁען, וָואס אִין דֶעם חוֹדֶשׁ אִיז מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם גֶעשְׁטָארְבֶּען, וָואס עֶר הָאט דֶעם שְׁטֵיין גֶעשְׁלָאגֶען עֶר זָאהל וַואסֶער גֶעבֶּען, וֶוען עֶר הָאט גֶעדַארְפְט נָאר רֶעדֶען צוּ דֶעם שְׁטֵיין אַזוֹי וִויא דוּ הָאסְט אִיהם גֶעבָּאטֶען, דַארוּם טְהוּט אוּנְז אַ גְרוֹיס פָּארְכְט אוּן צִיטֶערְנִישׁ אָנְגֶעהְמֶען וֶוען מִיר טְהוּעֶן זִיךְ בַּאדֶענְקֶען אוּן טְהוּעֶן אוֹיפְבְּרֶענְגֶען אוֹיף אוּנְזֶער הַארְץ וָואס פַאר עֲוֹנוֹת אוּן חֲטָאִים אוּן פְּשָׁעִים מִיר הָאבֶּען גֶעטְהָאן, אוּן אַז דוּא הָאסְט מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם נִיט נוֹשֵׂא פָּנִים גֶעוֶוען, אִיז דָאךְ שׁוֹין אַ פְּשִׁיטָה צוּא אוּנְז, וָואס מִיר זַיינֶען פוּל מִיט זִינְד, אוֹי לָנוּ כִּי נוֹאַלְנוּ, וֶועה צוּ אוּנְז דֶען מִיר זֶענֶען פַארְנַארִישְׁט גֶעוָוארֶען:

קוּם, שְׁטֶעה אוֹיף, מֹשֶׁה רַבֵּינוּ פוּן דַיין קֶבֶר אוּן עֶפֶען אוֹיף דִיא טְהוֹיעֶרֶען פוּן הִימֶעל צוּא אַרַיינְלָאזֶען אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת וָואס מִיר טְהוּעֶן יֶעצְט בֶּעטֶען אוּן זֶעה דַיי־

מולדות לחודש אדר ראשון

תרע"ט) דֶער מוֹלָד אִיז פְרַייטָאג נָאךְ מִיטָאג 41 מִינוּט מִיט 2 חֲלָקִים נָאךְ 4. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז פְרַייטָאג אוּן שַׁבָּת.

תרפ"א) דֶער מוֹלָד אִיז מָאנְטָאג אָוֶוענְד 2 מִינוּט מִיט 9 חֲלָקִים נָאךְ 10. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז דִיענְסְטָאג אוּן מִיטְוָואךְ.

נֶע שָׁאף וָואס דוּ הָאסְט זֵיי גֶעפַּאשֶׁעט אִין דֶער מִדְבָּר גְלַייך אַזוֹי וִוי אַ פַּאסְטוּך דִי שָׁאף אוּן הָאסְט פוּן זֵיי פִּיעל לֵייד גֶע־ לִיטֶען זֵיי שְׁטֶעהֶען יֶעצְט פַאר דִיר מִיט אַ בִּיטֶער הַארְץ אוּן אַיין צוּבְּרָאכֶען גֶעמִיטְה אוּן פָאדֶערֶען פוּן דִיר דוּ זָאלְסְט זֵיי צוּלִיעבּ טְהָאן אוּן בֶּעטֶען פַאר זֵייא דֶעם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דָאס עֶר זָאהל אוֹיף אוּנְז בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ אֲדָר צוּ אַלֶעם גוּטֶען, אוּן עֶר זָאהל אוּנְז עֶפֶענֶען דִיא טְהוֹיעֶרֶען פוּן דֶערְבַּארֶעמְקַייט, טְהוֹיעֶרֶען פוּן חֵן, טְהוֹיעֶרֶען פוּן גֶענָאד, טְהוֹיעֶרֶען פוּן פַּרְנָסָה אוּן הַצְלָחָה, טְהוֹיעֶרֶען פוּן לֶעבֶּען, טְהוֹיעֶרֶען פוּן גֶעזוּנְד, טְהוֹיעֶרֶען פוּן גוּטְס אַזוֹי וִויא אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט: „יִפְתַּח יְיָ לְךָ אֶת אוֹצָרוֹ הַטּוֹב", גָאט וֶועט דִיר עֶפֶענֶען דַיין גוּטֶען אוֹצָר. דָאס אַלְץ זָאל גָאט טְהָאן וֶוע־ גֶען דַיין זְכוּת דָאס דוּ בִּיסְט אַ שְׁלִיחַ גֶעוֶועזֶען צוּ פִירֶען אוּנְז פוּן מִצְרַיִם אוּן גֶענֶעהְנֶען אוּנְז פַאר דֶעם בַּארְג סִינַי אוּן גֶע־ בֶּען אוּנְז דִיא הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן לֶעהְרֶנֶען אוּנְז דִיא הֵיילִיגֶע מִצְוֹת אוּן הָאסְט גֶעהַאט פוּן אוּנְז פִּיעל מִיה אוּן טִרְחָה. וֶוען דִיא יוּדֶען הָאבֶּען גֶעזִינְדִיגְט הָאסְטוּ פַאר זֵיי גָאט גֶעבֶּעטֶען, אַזוֹי שְׁטֶעה אוֹיף יֶעצְט אוּן בֶּעט פַאר כָּל יִשְׂרָאֵל. דָאס דֶער חוֹדֶשׁ אֲדָר, וָואס מִיר טְהוּעֶן יֶעצְט בֶּענְטְשֶׁען זָאהל גֶע־ בֶּענְטְשְׁט וֶוערֶען פוּן גָאט בָּרוּךְ הוּא. אַזוֹי וִויא אִין דַיין זְכוּת הָאט עֶר גֶעמַאכְט רֶעגְנֶען דֶעם מַן פוּן דֶעם הִימֶעל, אַזוֹיא

מולדות לחודש אדר שני

תרע"ט) דֶער מוֹלָד אִיז זוּנְטָאג פְרִיה 25 מִינוּט מִיט 3 חֲלָקִים נָאךְ. 4. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) זוּנְטָאג אוּן מָאנְטָאג.

תרפ"א) דֶער מוֹלָד אִיז מִיטְוָואךְ פְרִיה 46 מִינוּט מִיט 10 חֲלָקִים נָאךְ. 10. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) דָאנֶערְשְׁטָאג אוּן פְרַייטָאג.

זָאל הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ אוֹיף אוּנְז מאכֶען רֶעגֶענֶען שֶׁפַע אוּן בְּרָכָה אוּן הַצְלָחָה אִין אוּנְזֶערֶע וֶוערְק מִיר זָאלֶען חָלִילָה צוּא קַיין פְרֶעמְדֶען טִישׁ נִיט דַארְפֶען אָנְקוּמֶען, אוּן עֶס זָאל עֶרְפִיהֶלְט וֶוערֶען אוּנְזֶערֶע אוֹצְרוֹת מִיט זַאטְקַייט אוּן אוֹיךְ אוּנְזֶערֶע הֶענְט זָאלֶען עֶרְפִיהֶלְט וֶוערֶען מִיט גָאט'ס בְּרָכָה, אָמֵן:

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראש חודש ניסן זָאגְט מֶען דִיעֶזֶע תְּחִנָּה:

אֵל רַחוּם עוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר נִסִּים וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר, גָאט דֶערְבַּארֶעמִיגֶער וָואס טְהוּט גְרוֹיסְקַייט גָאר נִיט צוּ עֶרְפָארְשֶׁען נִסִים אוּן וואוּנְדֶער אָהן אַ צָאהל, מִיר קוּ־מֶען יֶעצְט צוּ בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ נִיסָן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין אוֹיסְגֶעלֵייזְט צוּ וֶוערֶען אַזוֹי וִויא דוּ הָאסְט אוֹיסְגֶעלֵייזְט דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל פוּן מִצְרַיִם אוּן הָאסְט זֵיי דֶעם יַם גֶעשְׁפָּאלְטֶען אוּן דִיא יוּדֶען הָאבֶּען פַאר דִיר שִׁירָה גֶעזָאגְט, אַזוֹיא אוֹיךְ רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זָאלְסְט דוּ אוּנְז אוֹיסְלֵייזֶען מִיר זָאלֶען זָאגֶען שִׁירָה פַאר דִיר אוֹיף דִיא נִסִים וְנִפְלָאוֹת וָואס דוּ וֶועסְט מִיט אוּנְז טָאן אוּן מִיר זָאלֶען זָאגֶען צוּ דִיר אַ נַייעֶם שִׁיר, הַלְלוּיָהּ:

מולדות לחודש ניסן

תרע"ז) דֶער מוֹלָד אִיז פְרַייטָאג פְרִיה 47 מִינוּט מִיט 15 חֲלָקִים נָאךְ 10. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) שַׁבָּת.

תרע"ח) דֶער מוֹלָד אִיז דִיעֶנְסְטָאג אָוֶוענְד 36 מִינוּט מִיט 9 חֲלָקִים נָאךְ 7. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) דָאנֶערְשְׁטָאג.

תרע"ט) דֶער מוֹלָד אִיז מָאנְטָאג בַּיי טָאג 9 מִינוּט מִיט 4 חֲלָקִים נָאךְ 5, (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) דִיעֶנְסְטָאג.

תר"פ) דֶער מוֹלָד אִיז שַׁבָּת פַאר טָאג 57 מִינוּט מִיט 16 חֲלָקִים נָאךְ 1, (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) שַׁבָּת.

פקח עיניך וראה, מאך אויף דיינע אויגען ליעבער גאט. און זעה דיא מיה פון דיין טהייער פאלק וויפיעל מיה זייא האבען צוא דערהאלטען דיינע מצות וואס דוא האסט זיי געבאטען צוא טהאן אין דעם חודש. צו אויסראמען דעם חמץ פון זייער שטוב און עסען מצות אלע זיעבען טעג פון פסח. ווי גרויס און שווער עס קומט זיי אן מחמת דעם דוחק פון זייער שווערע פרנסה, אבער זיי האלטען דיין באפעהל און היטען דיינע מצות. דארום ליעבער גאט, שיק שפע און ברכה צו אלע אידען, און מיך און מיין מאן זאלסט דו היטען פון חמץ אום פסח, און עס זאהל אונז גרינג דער פסח אנקומען, מיר זאלען חלילה נישט דארפען אנקומען צוא א מתנת בשר ודם:

רבונו של עולם, ווען מיר טוען יעצט בענטשען דעם חודש ניסן, וואס אין איהם האלטען מיר דעם יום טוב וואס ער ווערט אנגערופען פסח, דאס איז טייטש איבערהיפען צו אן אנדענקונג דאס גאט האט איבערגעהיפט דיא שטוב פון א יודען, ווען ער האט דורכגעשוועבט דאס לאנד מצרים צו טוידטען זייערע בכורים, און דורך דעם וואס זיי האבען זייערע בייששטידלען פון דיא טיהרען מיט דעם בלוט פון דעם

מולדות לחודש ניסן

תרפ״א) דער מולד איז דאנערשטאג אוועגד 30 מינוט מיט 11 חלקים נאך 11. (ראש חודש איז) שבת.

תרפ״ב) דער מולד איז דיענסטאג פריה 19 מינוט מיט 5 חלקים נאך 8. (ראש חודש איז) דאנערשטאג.

קָרְבַּן פֶּסַח גֶעשְׁמִירְט הָאט דֶער מַשְׁחִית קַיין שְׁלִיטָה נִיט גֶעהַאט אַרַיינְצוּגֶעהְען אִין קַיין שְׁטוּבּ פוּן אַ יוּדֶען, אַזוֹי זָאלְסְטוּ אָנְשְׁרַייעֶן אוֹיף אַלֶע מַשְׁחִיתִים דָאס זֵיי זָאלֶען נִיט קוּמֶען אוֹיף דֶער טִיהר פוּן אוּנְזֶערֶע הַייזֶער בֵּייז צוּ טְהָאן אוּנְז אוּן אוּנְזֶערֶע מֶענֶער אוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער אוּן קִינְדֶ'ס קִינְדֶער אוּן גָאר אוּנְזֶער הוֹיז גֶעזִינְד. אוּן זָאלְסְט אוּנְז בַּאשִׁירְמֶען פוּן אַלֶעם בֵּייזֶען אוּן זָאלְסְט אוּנְז אוֹיסְלֵייזֶען הַיינְטִיגֶען חוֹדֶשׁ אַזוֹי וְויא דוּא הָאסְט אוּנְז צוּ גֶעזָאגְט: „הֵן גָאַלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית”. אִיךְ וֶועל אַייךְ אוֹיסְלֵייזֶען דָאס לֶעצְטֶע מָאהל אַזוֹי וְוִי דָאס עֶרְשְׁטֶע מָאהל. בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. אָמֵן:

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראשׁ חודשׁ אייר זָאל מֶען זָאגֶען דיא תְּחִנָּה:

אַב הָרַחֲמִים הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, דֶערְבַּארְמִיגֶער פָאטֶער, וָואס עֶרְוֶועהְלְט זַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל. וֶוען מִיר קוּמֶען יֶעצְט בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ אִיָּר, וָואס אִין דֶעם חוֹדֶשׁ הָאבֶּען מִיר אָנְגֶעהוֹיבֶּען צוּ זַיין אַ גֶעלִיעבְּטֶע פָאלְק פַאר דִיר. אוּן דוּ הָאסְט אוּנְז דֶעם לִיעבֶּען הֵיילִיגֶען שַׁבָּת גֶעגֶעבֶּען, אַזוֹי זָאלְסְטוּ גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער הֵיילִיגֶען שַׁבָּת אוּן אִין דֶעם זְכוּת וָואס דוּא הָאסְט אוּנְז וַוייבֶּער גֶעגֶעבֶּען דִיא מִצְוָה פוּן לִיכְט בֶּענְטְשֶׁען זָאהל דֶערְהוֹיכְט וֶוערֶען אוּנְזֶער מַזָל, אוּן זָאלְסְט אוּנְז בַּאשִׁירְמֶען פוּן אַלֶע שְׁלַאפְּקַייטֶען, וָואס

מולדות לחודש אייר

תרע"ז) דֶער מוֹלָד אִיז שַׁבָּת צוּנַאכְט 31 מִינוּט מִיט 16 חֲלָקִים נָאךְ 11, (ראשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) זוּנְטָאג אוּן מָאנְטָאג.

תרע"ח) דֶער מוֹלָד אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג פְרִיה 20 מִינוּט מִיט 10 חֲלָקִים נָאךְ 8. (ראשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) פְּרַייטָאג אוּן שַׁבָּת.

עֶם אִיז גֶעוואוּינְט צוּ קוּמֶען אִין דֶעם חוֹדֶשׁ אַזוֹי וִוי דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת פוּן אִיָּיר וַוייזְט „אֲנִי יְיָ רוֹפְאֶךָ", אִיךְ גָאט וֶועל דִיךְ הֵיילֶען:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִיר קוּמֶען יֶעצְט בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ אִיָּיר, וָואס אִין דֶער צַייט וֶוען דוּ הָאסְט דִיא יִשְׂרָאֵל פוּן מִצְרַיִם אַרוֹיסְגֶעצוֹיגֶען, הָאסְט דוּ זֵיי אִין דֶעם חוֹדֶשׁ אִיָּיר גֶעמַאכְט רֶעגְנֶען דֶעם מַן פוּן דֶעם הִימֶעל אִין דֶעם זְכוּת פוּן משֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, אוּן אַיין בְּרוּנֶען מִיט וַואסֶער, וָואס אִיז בַּאשַׁאפֶען גֶעוָוארֶען אִיז שֵׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית פְרַייטָאג פַאר נַאכט. אִיז עֶר נָאכְגֶעגַאנְגֶען דִיא יוּדֶען אִין דֶער מִדְבָּר פוּן דֶעם חוֹדֶשׁ אִיָּיר אָן, אִין דֶעם זְכוּת פוּן מִרְיָם הַנְּבִיאָה עָלֶיהָ הַשָּׁלוֹם. יֶעצְט גֶעדֶענְק אוּנְז לִיעבֶּער גָאט אִיהר זְכוּת, וָואס זִיא הָאט פַאר דִיר שִׁירָה גֶעזָאגְט מִיט דִיא וַוייבֶּער, וֶוען דִי יוּדֶען זֶענֶען פוּן דֶעם יַם אַרוֹיסְגֶעגַאנְגֶען, אַזוֹי וִוי אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט: „וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ כָל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחוֹלוֹת. וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם שִׁירוּ לַייָ כִּי גָאֹה גָּאָה סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם". אוּן מִרְיָם הַנְּבִיאָה דִיא שְׁוֶועסְטֶער פוּן אַהֲרֹן הָאט גֶענוּמֶען דֶעם פּוֹיק אִין אִיהר הַאנְד אוּן עֶס זֶענֶען אַרוֹיסְגֶעגַאנְגֶען אַלֶע וַוייבֶּער נָאךְ אִיהר מִיט פוֹיקֶען אוּן כְּלֵי זֶמֶר הָאט מִרְיָם צוּ זֵיי גֶעשְׁרִיגֶען: זִינְגְט צוּ גָאט דֶען עֶר הָאט גֶעטְהָאן גְרוֹיסֶע נִסִים דֶעם פֶערְד מִיט זַיין רַייטֶער הָאט עֶר גֶעוָוארְפֶען אִין יַם. אוּן

מולדות לחודש אייר

תרע"ט) דֶער מוֹלָד אִיז מִיטְוָואךְ פְרִיה 53 מִינוּט מִיט 5 חֲלָקִים נָאךְ 5. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מִיטְוָואךְ אוּן דָאנֶערְשְׁטָאג.

תר"פ) דֶער מוֹלָד אִיז זוּנְטָאג בַּיי טָאג 41 מִינוּט מִיט 17 חֲלָקִים נָאךְ 2. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) זוּנְטָאג אוּן מָאנְטָאג.

אַזוֹיא זָאלֶען מִיר זוֹכֶה זַיין צוּא זָאגֶען שִׁירָה מִיט אַלֶע נָשִׁים צִדְקָנִיוֹת וֶוען מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען אוּנְז אוֹיסְלֵייזֶען בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן׃

הִתְעוֹרְרִי נָא, דֶערְוֶועק זִיךְ מִרְיָם הַנְבִיאָה. שְׁטֶעה אוֹיף פוּן דַיין שְׁלָאף אוּן שְׁטֶעל דִיךְ פַאר דֶעם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְלָכִים הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוּן בֶּעט פוּן אִיהם דָאס עֶס זָאל אוֹיף אוּנְז גֶעבֶּענְטְשְׁט וֶוערֶען דֶער חוֹדֶשׁ אִיָר וָואס מִיר טְהוּעֶן יֶעצְט בֶּענְטְשֶׁען אַז מִיר זָאלֶען הָאבֶּען גֶענוּג אוּנְ־זֶער עֶסֶען אוּן טְרִינְקֶען אַזוֹי וִוי הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ הָאט גֶעשְׁפַּייזְט דִי יוּדֶען אִין דֶעם זְכוּת פוּן דַיין בְּרוּדֶער מֹשֶׁה אוּן דֶעם בְּרוּדְ־נֶען פִיר דַיין זְכוּת וֶועגֶען, אוּן מִיר זָאלֶען חָלִילָה נִישְׁט פַּארְ־אָרֶעמְט וֶוערֶען. אוּן מִיר זָאלֶען גֶערֵיינִיגְט וֶוערֶען פוּן גָאר אוּנְזֶערֶע זִינְד אַזוֹי וִוי דִי יוּדֶען זַיינֶען גֶערֵיינִיגְט גֶעוָוארֶען אִין דֶעם חוֹדֶשׁ וֶוען זֵיי זַיינֶען אִין דֶער מִדְבָּר גֶעגַאנְגֶען צוּ מְקַבֵּל זַיין דִיא תּוֹרָה. הוֹשִׁיעָה יְיָ אֶת עַמֶךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ, הֶעלְף גָאט דַיין פָאלְק אוּן בֶּענְטְשׁ דַיין אַרְב אוּן דֶערְהוֹיבּ זֵייא דָאס מַזָל אוּן דֶערְבַּארֶעם זִיךְ אוֹיף זֵיי כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים, אַזוֹי וִוי אַ פָאטֶער טְהוּט זִיךְ דֶערְבַּארֶעמֶען אוֹיף זַיינֶע קִינְדֶער אוּן בֶּענְטְשׁ דֶעם חוֹדֶשׁ אִיָר צוּם לֶעבֶּען אוּן גֶעזוּנְד אוּן בְּרָכָה גָאר אָהן שִׁיעוּר, אָמֵן׃

מולדות לחודש אייר

תרפ"א) דֶער מוֹלָד אִיז שַׁבָּת בַּיי טָאג 14 מִינוּט מִיט 12 חֲלָקִים נָאךְ 12. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) זוּנְטָאג אוּן מָאנְטָאג.

תרפ"ב) דֶער מוֹלָד אִיז מִיטְוָואךְ אָוֶועְנְד 3 מִינוּט מִיט 6 חֲלָקִים נָאךְ 9. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) פְרַייטָאג אוּן שַׁבָּת.

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט ראש חודש סיון זָאגְט מֶען דָאס:

אַתָּה נִגְלֵיתָ בַּעֲנַן כְּבוֹדְךָ עַל הַר סִינַי. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּ בִּיסְט אַנְטְפְּלֶעקְט גֶעוָוארֶען צוּא דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל אוֹיף דֶעם בַּארְג סִינַי אוּן הָאסְט זֵיי דִיא הֵיילִיגֶע תּוֹרָה גֶעגֶעבֶּען זֶעקְס טֶעג אִין חוֹדֶשׁ סִיוָן וָואס מִיר קוּמֶען יֶעצְט בֶּענְטְשֶׁען, דַארוּם לִיעבֶּער גָאט, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת וָואס מִיר הָאבֶּען דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה מְקַבֵּל גֶעוֶוען אוּן מִיר זַיינֶען גֶעוָוארֶען צוּ דִיר אַ גֶעלִיעבְּט פָאלְק. אָבֶּער וֶוען דוּ בִּיסְט צוּ יִשְׁמָעֵאל אוּן עֵשָׂו גֶעגַאנְגֶען הָאבֶּען זֵיי דִיא תּוֹרָה נִישְׁט גֶעוָואלְט אָנְגֶעהְמֶען, נָאר דַיין לִיעבּ פָאלְק יִשְׂרָאֵל, דַארוּם גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת אוּן בֶּענְטְשׁ אוֹיף אוּנְז דֶעם חוֹדֶשׁ סִיוָן וָואס מִיר טְהוּעֶן יֶעצְט בֶּענְטְשֶׁען. אוּן דֶערְלַייכְט דִיא אוֹיגֶען פוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער צוּא דֶער תּוֹרָה זֵייא זָאלֶען הַאלְטֶען דַיינֶע מִצְוֹת, אוּן דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אִיבֶּער אוּנְז, דֶען מִיר זַיינֶען גֶעגְלִיכֶען צוּא אֵיין אִשָּׁה, וָואס אִיהר מַאן אִיז אַיין וַוייטֶען וֶועג גֶעגַאנְגֶען אוּן הָאט זִיא גֶעלָאזְט אִין אָרֶעמְקַייט אוּן זִיא טְהוּט הָאפֶען אַלֶע טָאג דָאס אִיהר מַאן וֶועט קוּמֶען אוּן אִיהר מַזָל וֶועט דֶערְהוֹיבֶּען וֶוערֶען, אַזוֹי אוֹיךְ מִיר דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל חָאטְשׁ דוּא הָאסְט זִיךְ דֶערְוַוייטֶערְט פוּן אוּנְז אוּן מִיר זַיינֶען וִוי אַן אַלְמָנָה חַיָּה. אָבֶּער מִיר הָאפֶען צוּ דִיר, לִיעבֶּער

מולדות לחודש סיון

תרע"ז) דֶער מוֹלָד אִיז מָאנְטָאג בַּיי טָאג 15 מִינוּט מִיט 17 חֲלָקִים נָאךְ 12. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) דִיעֶנְסְטָאג.

תרע"ח) דֶער מוֹלָד אִיז פְרֵייטָאג צוּ נַאכְט 4 מִינוּט מִיט 11 חֲלָקִים נָאךְ 9. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) זוּנְטָאג.

גָאט, דָאס דוּא װֶעסְט דִיךְ אוּמְקֶעהְרֶען צוּא אוּנְז אוּן װֶעסְט װִיעדֶער רֵיידֶען מִיט אוּנְז פֶּה אֶל פֶּה אַזוֹי װִי דוּ הָאסְט מִיט אוּנְז גֶעטְהָאן רֵיידֶען אוֹיף דֶעם בַּארְג סִינַי, אוּן װֶעסְט מִיט אוּנְז פִיעל נִסִים טְהָאן, אוּן דוּ װֶעסְט בּוֹיעֶן דַיין קְרוֹין־שְׁטָאט יְרוּשָׁלַיִם גִיךְ אוּן בַּאלְד, אָמֵן:

תּוֹרָה תּוֹרָה, גֶעה אוֹיף אוּן זַיי אַ גוּטֶע מְלִיצָה פַאר דַיינֶע קִינְדֶער יִשְׂרָאֵל. אוּן גֶעדֶענְק פַאר דֶעם רִבּוֹן הָעוֹלָמִים װִיפִיעל בְּלוּט עֶס אִיז פוּן זַיי יֶענֶע צַייטֶען פַארְגָאסֶען גֶעוָוא־רֶען פוּן דַיינֶעט װֶעגֶען, אוּן װִיפִיעל צַדִיקִים עֶס זַיינֶען אוֹיף קִידוּשׁ הַשֵׁם אוּמְגֶעקוּמֶען, אוּן װִיפִיעל בְּלוּט פוּן קְלֵיינֶע קִינְ־דֶער װָאס מֶען הָאט זַיי אוֹיף דֶער מוּטֶערְ'ס בְּרִיסְט גֶעטוֹידְט, װָאס עֶס אִיז גָאר נִיט צוּ דֶערְצֶעהְלֶען דִיא שְׁרֶעק אוּן װֶעה־טָאגֶען װָאס מִיר הָאבֶּען אִין יֶענֶע צַייטֶען גֶעהַאט, אוּן דָאס אִיז אַלְץ גֶעוָוען װַייל זַיי הָאבֶּען נִישְׁט גֶעוָואלְט פַארְשְׁװֶעכֶען דֶעם בְּרִית פוּן דֶער תּוֹרָה אוּן פַארְשְׁטֶערֶען אִיהְרֶע גֶעזֶעץ, דַארוּם דֶערְמָאהְן אוּנְז דֶעם זְכוּת פַאר דֶעם כִּסֵא הַכָּבוֹד, דָאס עֶס זָאהל גֶעגְלִיכֶען זַיין דָאס בְּלוּט גְלַייךְ װִי דָאס בְּלוּט פוּן דִי קָרְבָּנוֹת װָאס מֶען פְלֶעגְט שְׁפְּרֵיינְגֶען אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ.

מולדות לחודש סיון

תרע"ט) דֶער מוֹלָד אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג בַּיי"א טָאג 37 מִינוּט מִיט 6 חֲלָקִים נָאךְ. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) פְרַייטָאג.

תר"פ) דֶער מוֹלָד אִיז דִינְסְטָאג אִין דֶער פְרִיה 26 מִינוּט נָאךְ 3. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) דִינְסְטָאג.

תר"פא) דֶער מוֹלָד אִיז מָאנְטָאג פַאר טָאג 58 מִינוּט מִיט 13 חֲלָקִים נָאךְ 12. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) דִיעְנְסְטָאג.

תרפ"ב) דֶער מוֹלָד אִיז פְרַייטָאג פְרִיה 47 מִינוּט מִיט 7 חֲלָקִים נָאךְ 9. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) זוּנְטָאג.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, טְהוּ פוּן וֶועגֶען דִי קְלֵיינֶע קִינְדֶער וָואס לֶערְנֶען אִין זֵייעֶר חֶדֶר דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן בֶּענְטְשׁ אוֹיף אוּנְז דֶעם חוֹדֶשׁ סִיוָן וָואס מִיר טְהוּעֶן בֶּענְטְשֶׁען, אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין גוּטֶע קִינְדֶער צוּא הָאבֶּען אוּן מִיר זָאלֶען זֵייא קֶענֶען מְגַדֵל זַיין צוּ תּוֹרָה אוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְנֹאמַר אָמֵן:

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ תמוז זָאהל מֶען דָאס זָאגֶען:

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, הֶערר פוּן אַלֶע וֶועלְטֶען אוּן הַאר אִיבֶּער אַלֶע הַארֶען, מִיר קוּמֶען פַאר דִיר יֶעצְט דֶעם חוֹדֶשׁ תַּמּוּז בֶּענְטְשֶׁען, וָואס אִין דֶעם אַנְדֶערֶען טָאג רֹאשׁ חוֹדֶשׁ הָאט אוּנְזֶער מוּטֶער רָחֵל אִיהר זוּהְן יוֹסֵף הַצַדִיק גֶעבּוֹירֶען. עֶס זָאהל זַיין דֶער ווילֶען פַאר דִיר גָאט, אוּנְזֶער גָאט, עֶס זָאל דֶערְוֶועקְט וֶוערֶען אוֹיף אוּנְז דֶער זְכוּת פוּן אוּנְזֶער מוּטֶער רָחֵל אַזוֹי וִויא דוּא הָאסְט גֶעהֶערְט אִיהר גֶעבֶּעט, וֶוען זִי הָאט גְרוֹיס צַעַר גֶעהַאט, דָאס זִיא הָאט קֵיין קִינְדֶער נִיט גֶעהַאט, אוּן הָאסְט אִיהר אַ טְהַייעֶרֶען זוּהְן יוֹסֵף גֶעגֶעבֶּען, אַזוֹי זָאלְסְטוּ הֶערֶען דָאס גֶעבֶּעט פוּן דִי אַלֶע וָואס הָאבֶּען קֵיין קִינְדֶער נִיט דָאס זֵיי זָאלֶען הָאבֶּען גוּטֶע קִינְדֶער אַזוֹי וִוי יוֹסֵף הַצַדִיק. אוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער זָאלֶען נִיט צוּגֶע־נוּמֶען וֶוערֶען פוּן אוּנְז, אוּן מִיר זָאלֶען פוּן זֵייא גְרוֹיס גְדוֹלָה

מולדות לחודש תמוז

תּרע״ז) דֶער מוֹלָד אִיז מִיטְוָואךְ פַאר טָאג פוּנְקְט 1. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מִיטְוָואךְ אוּן דָאנֶערְשְׁ־טָאג

תּרע״ח) דֶער מוֹלָד אִיז זוּנְטָאג פְרִיה 48 מִינוּט מִיט 12 חֲלָקִים נָאךְ 9. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מָאנְטָאג אוּן דִינְסְטָאג.

זֶעהֶען אַזוֹיא וִויא אוּנְזֶער פָּאטֶער יַעֲקֹב הָאט גֶעזֶעהֶען גְרוֹיס גְדוּלָה פוּן זַיין זוּהְן יוֹסֵף הַצַדִיק, אוּן עֶס זָאל נִיט פַּארְשְׁטֶערְט וֶוערֶען זַייעֶר גְדוּלָה בִּיז אֵייבִּיג:

יוֹסֵף, וַוייל דוּ וֵוייסְט ווְאוֹיל דֶעם בִּיטֶערֶען טַעַם פוּן נָע וָנָד אִין גָלוּת וֶוען דוּ בִּיסְט קַיין מִצְרַיִם פַּארְקוֹיפְט גֶעוָוא־רֶען אוּן הָאסְט דָארְטֶען פִיעל צָרוֹת אוּן לֵייד גֶעלִיטֶען, דַא־רוּם דַארְפְסְט דוּ אוֹיפְשְׁטֶעהֶען אוּן בֶּעטֶען פַאר הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ, דָאס עֶר זָאהל אוֹיף אוּנְז בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ תַּמוּז וָואס מִיר קוּמֶען בֶּענְטְשֶׁען וָואס אִין דֶעם חוֹדֶשׁ אִיז אוּנְז פִיעל שְׁלֶעק גֶעשֶׁעהְן. אֵיינְס, דִי לוּחוֹת זַיינֶען צוּבְּרָאכֶען גֶעוָוארֶען. דָאס אַנְדֶערֶע, אִין דֶעם עֶרְשְׁטֶען בֵּית הַמִקְדָשׁ אִיז דֶער קָרְבָּן תָּמִיד בָּטֵל גֶעוָוארֶען. דָאס דְרִיטֶע, דִיא מוֹיעֶרֶען פוּן אוּנְזֶער שְׁטָאדְט יְרוּשָׁלַיִם זַיינֶען צוּשְׁפָּאלְטֶען גֶעוָוארֶען. דָאס פֶערְטֶע, אַפּוֹסְטְמוֹס הָרָשָׁע הָאט דִי תּוֹרָה פַארְבְּרֶענְט. דָאס פִינְפְטֶע, דָאס עֶס אִיז גֶעשְׁטֶעלְט גֶעוָוארֶען אַ צֶלֶם אִין הֵיכָל. יֶעצְט זָאהל הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ דַיין זְכוּת גֶעדֶענְקֶען, וָואס דוּא בִּיסְט אִין דֶעם חוֹדֶשׁ אוֹיף דֶער וֶועלְט גֶעקוּמֶען אוּן זָאל אוּנְז אוּמְקֶעהְ־רֶען אַלֶע הֵיילִיגֶע זַאכֶען וָואס זַיינֶען צוּגֶענוּמֶען גֶעוָוארֶען פוּן אוּנְז, אוּן זָאהל אוּנְז בַּאשִׁירְמֶען דֶעם חוֹדֶשׁ פוּן צָרוֹת אוּן פוּן

מולדות לחודש תמוז

תרע"ט) דֶער מוֹלָד אִיז שַׁבָּת פְרִיה 21 מִינוּט מִיט 7 חֲלָקִים נָאךְ 7. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) שַׁבָּת אוּן זוּנְטָאג

תר"פ) דֶער מוֹלָד אִיז מִיטְוָואךְ בַּיי טָאג 10 מִינוּט מִיט 1 חֵלֶק נָאךְ 4. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מִיטְוָואךְ אִין דָאנֶערְשְׁטָאג.

כָּל מִינֵי פּוּרְעָנִיוֹת וָואס שְׁטוּרְמֶען צוּ קוּמֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט. עֶס זָאל קֵיינֶעם נִיט דֶערְשְׁלָאגֶען קֵיין דוּנֶער אוּן קֵיין בְּלִיץ אוּן קֵיין הָאגֶעל. דִי תְּבוּאָה פוּן דִי פֶּעלְדֶער זָאל חָלִילָה נִיט פַארְבְּרֶענְט וֶוערֶען פוּן הִיץ אוּן עֶס זָאהל צוּ אִיהר נִישְׁט גֶעשֶׁעהְן קֵיין שׁוּם הֵיישֶׁערִיק אוּן קֵיין שׁוּם שְׁלֶעכְטְקַייט. מַלֵּא אֲסָמֵינוּ שָׂבָע, מַאךְ פוּל, לִיעבֶּער גָאט, אוּנְזֶערֶע אוֹצְרוֹת מִיט זֶעט פוּן דַיין גֶעבֶּענְטְשְׁטֶער הַאנְד, דָאס עֶס זָאל חָלִילָה נִישְׁט זַיין קֵיין הוּנְגֶער אוּן קֵיין יַקְרוּת. דִי עֶרְד זָאל גֶעבֶּען אִיהר פְּרוּכְט אוּן דִיא בּוֹימֶער זֵייעֶרֶע פֵּירוֹת, אוּן עֶס זָאהל אִין אוּנְז מְקוּיָם וֶוערֶען דֶער פָּסוּק „וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם וְנָתְנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ“, אִיךְ וֶועל גֶעבֶּען אַייעֶר רֶעגֶען אִין זֵייעֶר צַייט, אוּן דִיא עֶרְד וֶועט גֶעבֶּען אִיהר תְּבוּאָה אוּן דֶער בּוֹים פוּן פֶעלְד וֶועט גֶעבֶּען זַיינֶע פֵּירוֹת. אָמֵן וְאָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

וֶוען מֶען בֶּענְטְשְׁט רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אב זָאל מֶען דִיעזֶע תְּחִנָּה זָאגֶען:

אָב הָרַחֲמִים, דֶערְבַּארְמִיגֶער פָאטֶער, וֶוען מִיר קוּמֶען יֶעצְט פַאר דִיר דֶעם חוֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב בֶּענְטְשֶׁען, וָואס אִין

מולדות לחודש תמוז

תרפ"א) דֶער מוֹלָד אִיז דִינְסְטָאג בַּיי טָאג 42 מִינוּט מִיט 14 חֲלָקִים נָאךְ 1. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מִיטְוָואךְ אוּן דָאנֶערְשְׁטָאג.

תרפ"ב) דֶער מוֹלָד אִיז שַׁבָּת צוּ נַאכְט 31 מִינוּט מִיט 8 חֲלָקִים נָאךְ 10. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מָאנְטָאג אוּן דִיעֶנְסְטָאג.

מולדות לחודש אב

תרע"ז) דֶער מוֹלָד אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג בַּייא טָאג 44 מִינוּט מִיט 1 חֵלֶק נָאךְ 1. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) פְּרַייטָאג.

תרע"ח) דֶער מוֹלָד אִיז מָאנְטָאג אָוֶוענְד 32 מִינוּט מִיט 13 חֲלָקִים נָאךְ 10. (רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מִיטְוָואךְ.

דֶעם ראֹש חוֹדֶש אִיז אוּנְזֶער פַּאטֶער אַהֲרֹן הַכֹּהֵן גֶעשְׁטָארְ־ בֶּען, אַזוֹי זָאל דֶערְוֶועקְט וֶוערֶען זַיין גְרוֹיסֶער זְכוּת צוּ בֶּענְ־ שֶׁען אוּנְז. דֶעם זְכוּת וָואס עֶר פְלֶעגְט פִּיעלֶע לַייט מַחֲזִיר בִּתְשׁוּבָה זַיין, דֶען וֶוען עֶר הָאט גֶעזֶעהֶען דָאס אֵיינֶער הָאט אַן עֲבֵירָה גֶעטְהָאן פְלֶעגְט עֶר אִיהם לִיעבְּשַׁאפְט וַוייזֶען אוּן דֶער מֶענְטְשׁ הָאט זִיךְ גֶעטְרַאכְט, וֶוען אַהֲרֹן זָאל וִויסֶען וָואס פַאר אַ חוֹטֵא אִיךְ בִּין וָואלְט עֶר דָאךְ בְּוַודַאי מִיט מִיר נִישְׁט גֶערֶעדְט, דַארוּם פְלֶעגְט דֶער מֶענְטְשׁ תְּשׁוּבָה טְהָאן. יֶעצְט לִיעבֶּער גָאט, גֶעדֶענְק אוּנְז זַיין זְכוּת, דָאס מִיר זָאלֶען זִיךְ אַלֵיין אוּמְקוּקֶען אוֹיף אוּנְזֶערֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים אוּן זָאלְסְט אָפְּ־ מֶעקֶען אוּנְזֶערֶע זִינְד אוּן עֶס זָאהל זַיין שָׁלוֹם אוּן פְרִיעד אִין אוּנְזֶערֶע גֶעצֶעלְטֶען אִין דֶעם זְכוּת פוּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, וָואס אִיז גֶעוואוֹינְט גֶעוֶוען צוּא שָׁלוֹם מַאכֶען צְוִוישֶׁען אַ מֶענְטְשׁ מִיט זַיין חָבֵר אוּן צְוִוישֶׁען אַ מַאן מִיט זַיין וַוייבּ. יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵינוּ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ. עֶס זָאל זַיין פְרִידֶען אִין אוּנְזֶערֶע מוֹיעֶרֶען אוּן שְׁטִילְקַייט אִין אוּנְזֶערֶע פַּאלַאצֶען, אָמֵן סֶלָה:

הַבֶּט נָא עַמְּךָ כּוּלָנוּ, קוּק נוּן, דָאס מִיר שְׁטֶעהֶען אוּן בֶּעט־ טֶען דִיךְ, דָאס דוּא זָאלְסְט אוֹיף אוּנְז בֶּענְטְשֶׁען דֶעם חוֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב וָואס מִיר בֶּענְטְשֶׁען יֶעצְט אוּן זָאלְסְט אוּנְז

מולדות לחודש אב

תרע״ט) דֶער מוֹלָד אִיז זוּנְטָאג פַאר נַאכְט 5 מִינוּט מִיט 8 חֲלָקִים נָאךְ 8. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) מָאנְטָאג.

תר״פ) דֶער מוֹלָד אִיז פְרַייטָאג פְרִיה 54 מִינוּט מִיט 2 חֲלָקִים נָאךְ 4. (ראֹשׁ חוֹדֶשׁ אִיז) פְרַייטָאג.

טְרֵייסְטֶען אַזוֹיא וְויא אַ פָאטֶער. אוּן פַארְגִיעבּ אוּנְזֶערֶע זִינְד וָואס אִיבֶּער זַייא זַיינֶען מִיר פוּן אוּנְזֶער לַאנְד פַארְטְרִיעבֶּען גֶעוָוארֶען אוּן פוּן אוּנְזֶער עֶרד דֶערְוַוייטֶערְט גֶעוָוארֶען. אִין דַיין הֵיילִיגֶער וואוינוּנְג אִיז אִין דֶעם חוֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב פַאר־בְּרֶענְט גֶעוָוארֶען. אוֹי לָנוּ וְאוֹי לְנַפְשֵׁנוּ. וֶועה אִיז צוּ אוּנְז אוּן וֶועה אִיז צוּ אוּנְזֶערֶע לַייבֶּער, דֶען עֶס אִיז צוּגֶענוּמֶען גֶעוָוא־רֶען דִי לִיכְט פוּן אוּנְזֶערֶע אוֹיגֶען, דָאס אִיז דֶער בֵּית הַמִקְדָשׁ וָואס עֶר פְלֶעגְט פַארְגֶעבֶּען אוֹיף אוּנְזֶערֶע זִינְד. אוֹיךְ וֶוען דֶער בֵּית הַמִקְדָשׁ אִיז גֶעשְׁטַאנֶען אִיז אִין דֶעם חוֹדֶשׁ גֶעוֶוען אַזַא יוֹם טוֹב וָואס עֶס אִיז זַיין גְלַייכֶען נִישְׁט גֶעוֶוען. אָבֶּער יֶעצְט אִיז עֶר צוּ אוּנְז גָאר אַ קְלָאג אוּן גֶעוַויין, דֶען מִיר טְהוּ־עֶן זִיךְ בַּאדֶענְקֶען דִי גְדוֹלָה וָואס עֶס אִיז פוּן אוּנְז אַוֶועקְגֶע־נוּמֶען גֶעוָוארֶען. לִיעבֶּער גָאט, הֶער צוּ דָאס קוֹל פוּן צִיּוֹן. פַארְנֶעהְם דָאס גֶעשְׁרֵייא פוּן יְרוּשָׁלַיִם, וָואס זִיא טְהוּט מִיט אַ בִּיטֶער הַארְץ קְלָאגֶען. אוּן אַזוֹי וְויא דוּ הָאסְט זִי מִיט פַייעֶר פַארְבְּרֶענְט אַזוֹי זָאלְסְט דוּ זִיא בּוֹיעֶן פוּן פַייעֶר אַזוֹי וְויא אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט: „וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהּ נְאוּם יְיָ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב״. אוּן אוּן אִיךְ וֶועל זַיין צוּ אִיהר, דָאס זַיינֶען דִיא רֵייד פוּן גָאט, אַ מוֹיעֶר פוּן פַייעֶר אַרוּם אוּן אַרוּם. גֶעלוֹיבְּט בִּיסְט דוּ דֶער טְרֵייסְטֶער פוּן צִיּוֹן אוּן דֶער בּוֹיעֶר פוּן יְרוּשָׁלַיִם, אָמֵן:

מולדות לחודש אב

תרפ״א) דֶער מוֹלָד אִיז דָאנֶערְשְׁטָאג פְּרִיה 26 מִינוּט מִיט 15 חֲלָקִים נָאךְ 2. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז פְרֵייטָאג.

תרפ״ב) דֶער מוֹלָד אִיז מָאנְטָאג פְּרִיה 15 מִינוּט מִיט 9 חֲלָקִים נָאךְ 11. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז מִיטְוָואךְ.

װען מען בענטשט ראש חודש אלול זאל מען די תּחנה זאגען:

אַרְיֵה שָׁאַג מִי לֹא יִירָא. װען אַ לייב שרייט װער זאהל זיך ניט פירכטען? דאס װאָרט אַרְיֵה באַדייט: דער אל״ף מאַכט „אֱלוּל״. דער רי״ש מאַכט „ראֹשׁ הַשָּׁנָה״, דער יו״ד מאַכט „יוֹם כִּפּוּר״ און דער ה״א מאַכט „הוֹשַׁעְנָא רַבָּה״. דאס הייסט װען עס קומען דיא דאָזיגע טעג, װאס זייא זיינען פאַרכטיגע טעג װער געהער זיך נישט פאַרכטען. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם יעצט קומען מיר בענטשען דעם חודש אֱלוּל מיט גרויס פאַרכט און מיט גרויס ציטערניש. דען עס קומט אַן די צייט װאס דוא װעסט זיך זעצען אויף דיין שטוּהל צו מִשְׁפָּטְ'ן דיא גאַנצע װעלט. דארום טהוט אונז אַ ציטערניש אָנְחאַפּען און אונזער הארץ צוגעהט אין אונז אזוי װי װאַסער און איך דיין דיענסט (פלונית בת פלונית), װאס איך בין ערד און אַש און בין געגליכען צו אַ װאָרים ניט קיין מענטש, בין געקומען צו װאַרפען מיין געבעט פאַר דיר. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, צו דערװעקען גרויס דערבאַרעמקייט פאַר דיין כִּסֵּא הַכָּבוֹד, דאס דוא זאלסט מיך און אַלע יודען ליימזעליגען אין דעם חודש אֱלוּל װאס איך טהו פאַר דיר בענטשען. דאס דוא זאלסט מיר עפּענען טהויערען פון תְּשׁוּבָה, טהויערען פון תְּפִלָּה, דאס

מולדות לחודש אלול

תרע״ז) דער מולד איז שַׁבָּת פְּרִיה 28 מינוט מיט 2 חֲלָקִים נאָך. (ראש חודש איז) שַׁבָּת און זונטאַג.

תרע״ח) דער מולד איז מיטװאָך פְּרִיה 16 מינוט מיט 14 חֲלָקִים נאָך 11. (ראש חודש איז) דאָנערשטאַג און פרייטאַג.

עס זאהל פארגעבען ווערען גאר מיינע זינד און זאלסט מיך
שרייבען אין דעם ספר פון לעבען דעם ראש השנה וואס
וועט זיין, און גיעב מיר פון דיין גוטס און דיין ברכה און
זאלסט באגיטיגען און בענטשען און באגליקען אלע מיינע
וועגען און גאר דיא ווערק פון מיינע הענט, און גיעב מיר א
גוט הארץ און איך זאהל שוין מעהר ניט זינדיגען און זאהל
דיך נישט דערצערענען און עפען מיר טהויערען פון פרנסה
און שפייז און זאלסט אויף מיר גייגען חן און חסד אין דיינע
אויגען און אין דיא אויגען פון די אלע וואס זעהען מיך, דען
דוא ביסט נאהענט צוא אלע וואס רופען דיך, און פארשטען
דיך, רבונו של עולם, איך רוף דיך באמת, אייל און ענט־
פער מיר אז דער חודש אלול וואס איך טהו בענטשען זאהל
געבענטשט ווערען פון דיין פולער ברכה, אמן:

על רחמיך הרבים אבטח, אויף דיין פיעל דערבארעמקייט
טהו איך מיך פארזיכערען, ועל חסדיך אשען, און אויף
דיין גענאד, ליעבער גאט, טהו איך מיך אנלעהנען, און איך
קום צוא בענטשען דעם חודש אלול, דען איך ווייס ווען דוא
וועסט חלילה אויף מיינע בייזע מעשים קוקען איז אוי לי ואוי
לנפשי, וועה איז צו מיר און וועה איז צו מיין לייב. אבער
ווען איך וועל מיר צום הארצען נעהמען און וועל חרטה הא־

מולדות לחודש אלול

תרע"ט) דער מולד איז דיענסטאג פריה 49 מינוט מיט 9 חלקים נאך 8. (ראש חודש איז דיענסטאג און מיטוואך.

תר"פ) דער מולד איז שבת פאר נאכט 38 מינוט מיט 3 חלקים נאך 5. (ראש חודש איז) שבת און זונ־טאג.

בֶּען בֶּאֱמֶת אוֹיף מַיינֶע זִינְד װֶעסְטוּ לִיעבֶּער גָאט זִיךְ קֶעהְ־
רֶען צוּ דֶערְבַּארֶעמֶען זִיךְ אוֹיף מִיר און דֶער נָאמֶען פוּן דֶעם
חוֹדֶשׁ אֱלוּל װֶעט װַייזֶען אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי. אִיךְ קֶעהְר מִיךְ צוּ
מִיךְ צוּ מַיין פְרַיינְד, דָאס אִיז הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ. און מַיין פְרַיינְד
װֶעט זִיךְ קֶעהְרֶען צוּ מִיר צוּ פַארְנֶעהְמֶען מַיין גֶעבֶּעט און
מוֹחֵל זַיין גָאר מַיינֶע עֲבֵירוֹת. דַארוּם לִיעבֶּער גָאט, הַשְׁקִיפָה
מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם, קוּק פוּן דַיין הֵיילִיגֶען װאוֹינוּנְג פוּן
דֶעם הִימֶעל אַרָאפּ און זֶעה מַיין בִּיטֶער הַארְץ דָאס אִיךְ בִּין
גֶעקוּמֶען פַאר דִיר, רֵיינִיג מִיךְ פוּן גָאר מַיינֶע זִינְד, אַ רֵיין
הַארְץ בַּאשַׁאף מִיר גָאט, און אַ רֶעכְט גֶעמִיט בַּאנַיי אִין מִיר.
דָאס אִיךְ זָאל אָפְּקֶעהְרֶען פוּן דֶעם בֵּייזֶען װֶעג און זָאהל שׁוֹין
מֶעהְר קַיין עֲבֵירוֹת נִיט טְהָאן און זָאהל הַאלְטֶען דַיין הֵיילִיגֶע
תּוֹרָה און מִצְוֹת כָּל יְמֵי חַיַּי. אָמֵן וְאָמֵן:

מִמִּשְׁפָּטֶיךָ יָרֵאתִי עַל כֵּן אֲקַדֶּמְךָ בְּתַחֲנוּנִים. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ טְהוּ מִיךְ זֶעהְר פָארְכְטֶען פוּן דַיין
מִשְׁפָּט אִין דֶעם יוֹם הַדִּין װָאס עֶס קוּמְט אָן, דַארוּם טְהוּ אִיךְ
מִיךְ פֶעדֶערֶען מִיט גֶעבֶּעט, אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט, דֶערְבַּארֶעם
דִיךְ אוֹיף מִיר, גִיס נִישְׁט אוֹיס דַיין צָארְן אוֹיף מִיר און קֶעהְר
דַיין הַארְץ און דַיינֶע אוֹיעֶרֶען צוּא פַארְנֶעהְמֶען מַיין תְּשׁוּבָה

מולדות לחודש אלול

תרפ"א) דֶער מוֹלָד אִיז פְרַייטָאג בַּיי טָאג 10 מִינוּט מִיט 16 חֲלָקִים נָאךְ 3. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) שַׁבָּת און זוּנְטָאג.

תרפ"ב) דֶער מוֹלָד אִיז דִיעֶנְסְטָאג הַאלְבֶּע נַאכְט 59 מִינוּט מִיט 10 חֲלָקִים נָאךְ 11. (ראש חוֹדֶשׁ אִיז) דָאנֶערְשְׁטָאג און פְרַייטָאג.

וּתְפִלָּה און בֶּענְטְשׁ דֶעם חוֹדֶשׁ אֱלוּל, דָאס עֶס זָאהל דֶערְ־וֶועקְט וֶוערֶען אוּנְזֶער הַארְץ צוּ גוּטְס טְהָאן, עֶס זָאהל וַוייזֶען דֶער נָאמֶען אֱלוּל „אַשְׁרֵי לָךְ וְאַשְׁרֵי לְנִשְׁמָתְךָ״ וואויל אִיז צוּ דַיין לַייבּ און וואויל צוּא דַיין נְשָׁמָה, און מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּ גֶעשְׁרִיעבֶּען און גֶע׳חַתְמֶ׳עט צוּ וֶוערֶען צוּ אַ נַיי גֶעבֶּענְטְשְׁט יָאהְר צוּם לֶעבֶּען און גֶעזוּנְד און פַּרְנָסָה בְּכָבוֹד. בָּרוּךְ שׁוֹמֵעַ קוֹל תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים, גֶעלוֹיבְּט בִּיסְטוּ גָאט, דָאס דוּ הֶערְסְט דִיא גֶעבֶּעט פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל מִיט דֶערְבַּאר־רֶעמְקַייט הֶער צוּ אוֹיךְ מַיין גֶעבֶּעט אִיךְ (פלונית בת פלונית) און דִי גֶעבֶּעט פוּן מַיין מַאן און מַיינֶע קִינְדֶער צוּ דֶערְבַּארֶעמֶען זִיךְ אוֹיף אוּנְז און אוֹיף כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן וְאָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה פוּן רֹאשׁ חוֹדֶשׁ בֶּענְטְשֶׁען:

עוּרוּ, דֶערְוֶועקְט אַייךְ אָבוֹת פוּן דִיא קְבָרִים און גֶעהְט צוּם כִּסֵּא רַחֲמִים צוּ בֶּעטֶען פַאר דִיא אִיבֶּערִיגֶע שָׁאף. קוּם, שְׁטֶעה אוֹיף אַבְרָהָם, און בֶּעט פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער וָואס לֶעבְּט אֵייבִּיג, עֶר זָאל גֶעדֶענְקֶען דֶעם בְּרִית בֵּין הַבְּתָרִים. אַז דַיינֶע קִינְדֶער זָאלֶען זַיין אַזוֹי וִויא שְׁטֶערֶען אִין הִימֶעל. און אוֹיבּ זֵיי הָאבֶּען גֶעזִינְדִיגְט און זֵיי זַיינֶען שׁוּלְדִיג שְׂרֵיפָה, גֶעדֶענְק וָואס אִיךְ הָאבּ מִיר מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעוֶועזֶען און הָאבּ מִיךְ גֶעלָאזְט וַוארְפֶען אִין קַאלְךְ־אוֹיוֶוען וֶועגֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען און הָאבּ מְקַדֵּשׁ הַשֵּׁם גֶעוֶועזֶען, אוּ לָאז דָאס מֵגֵין זַיין פַאר

משלי דוד

אין ראשׁ חוֹדֶשׁ בֶּענְטְשֶׁען בֶּעטֶען מִיר בַּיי גָאט: וְתִתֶּן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִּים חַיִּים שֶׁל שָׁלוֹם, לְמָשָׁל: אֵיין מָאל אִיז אַ יוּנְגֶער מַאן אַרַיין אִין אַ בּוּכְהַאנְדְלוּנְג און הָאט פֶערְלַאנְגְט אַ לוּחַ, הָאט אִיהם דֶער בּוּכְהֶענְדְ־לֶער גֶעגֶעבֶּען אַ לוּחַ, דֶער יוּנְגֶער מַאן הָאט אַ בְּלִיק גֶעטְהָאן אִין לוּחַ

מיינע קינדער. קום, שטעה אויף, יצחק, וואָס דוא ביסט געבונדען געוואָרען אויף דעם מזבח און בעט פאַר גאָט, זעה דיך אויף דעם כסא רחמים און געדענק וואָס איך האָב געהאַט אויף דעם מזבח, לאָז עס זיין אַ פאַרגעבונג אויף מיינע קינדער וואָס זיינען שולדיג הרג. קום, שטעה אויף אונזער פאָטער יעקב, פאַר דעם גאָט וואָס דערהערט דאָס געבעט פון אַלע מענטשען און בעט אויף דיינע שאָף. געדענק אַז איך האָב מיך מוסר נפש געווען פון זייערט וועגען און היינט זאָלסטו זיי ניט פאַרלאָזען אויב זיי האָבען געזינדיגט און זיינען חייב גלות, געדענק ליעבער גאָט, אַז איך בין געגאַנגען פון מיין פאָטערס הויז און עס האָט מיך געברענט ביי טאָג דיא היץ און ביי נאַכט דיא קעלט. קום, שטעה אויף, משה רבינו, און בעט פאַר גאָט אויף די קינדער ישראל, איך בעט דיר וואָהרהאַפטיגער נביא, דו ביסט געווען וויא אַ פאָטער צו דיא קינדער ישראל און אויך אין דער מדבר, אַז זיי האָבען געזינדיגט האָסטו געמאַכט וויעדערקעהרען דעם גרים־צאָרן פון גאָט זייא זאָלען נישט פאַרדאָרבען ווערען, דארום שטעה אויף און בעט פאַר גאָט ער זאָל ניט פאַרדאָרבען דיין פאָלק וואָס דו ביסט געווען זייער שליח אויסצופיהרען זיי פון מצרים אין זייער לאַנד אַריין וואָס גאָט האָט צו זיי געשוואָרען, דארום געדענק, ליעבער גאָט, דאָס איך בין געלאָפען פאַר זיי אין דער מדבר כדי עס זאָל זיי קיינער ניט קענען קיין בייז טהאָן. דו ליעבער גאָט פון דעם הימעל טהו געדענקען אין דיין וויין שטאָק וואָס דוא האָסט

משלי דוד

אוי האָט געגעבען אַ שמייכעל און איז אַוועק. נאָך איהם קומט אַריין אַ צווייטער און בעט אויך אַ לוח, דער בוכהאַנדלער האָט איהם אויך געגעבען אַ לוח, אויך ער האָט אין איהם אַיינגעקוקט, אָבער ער איז אַרויס מיט אַ זיפץ. פרעגט איינער דעם סוחר ספרים:—זאָגט מיר ליעבער פריינד, פאַר וואָס האָט איינער געשמייכעלט און דער אַנ־

געפלאנצט מיט דיינער האנט. קום, שטעה אויף, מלך המשיח, זאג זעה דיא עדה פון גאט. דערוועק דיין משפט פאר דיין פאטער וואס האט דיר באשאפען. דו גאט ביז ווי לאנג וועסטו זיי פארלאזען, איך זאהל זייערע זינד אפקומען און עס זאהל אויך פארגעבען אויף דיא ישראל, איך בעט דיך גאט, געדענק צוא מיר דעם חסד פון דיינע קנעכט וועגען און זאלסט וויעדערקעהרען דאס עלענטקייט פון מיר און זאלסט אונז שטארקען מיט דיין נאמען, דוא זאלסט דערהויבען דיין הערשאפט און עס זאל אנטפלעקט ווערען צו דיין הייליג פאלק ישראל צו באשירעמען זיי פאר דעם שלעכץ. און גאט זאל זיין צו א קעניג איבער דער גאנצער וועלט, דען דאס לעבען און דער טוידט איז אלץ נאר אין דיינער מאכט און דוא ביסט ממית ומחיה, דוא מאכסט לעבעדיג און טוידט און קיין אנדער גאט איז ניט פארהאנ־דען ניט אויף דער וועלט און ניט אויף יענער וועלט, ניט פאר דיר און ניט נאך דיר. דו ליעבער גאט, דו ערניעדעריגסט דעם מענטשען אז ער געהט נישט אין דעם רעכטען וועג און דוא דערהויבסט דעם מענטשען אז ער געהט יוא אין רעכטען וועג און דו שטראפסט, און דו היילסט און מיין בטחון איז נאר אויף דיר, וואס דו פיהרסט דיך אנטקעגען דעם מענטשען מיט י״ג מדות וואס זיי ווערען גערופען

שלש עשרה מדות:

יי יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד:

משלי דוד

דערער געזיפצט אריינקוקענדיג אין די לוחות? — ענטפערט איהם דער בוכהענדלער — דער ערשטער יונ־גער מאן איז א בוכהאלטער און באקומט זיין געהאלט מאנאטליך. ער האט באמערקט אז דער נייער יאהר איז אן עבור־יאהר, און ער וועט האבען נאך פאר א חודש גע־האלט טהוט עס איהם הנאה. דער צווייטער אבער באקומט זיין גע־האלט יעהרליך, אלזא מוז ער דאך ארבייטען א גאנצען מאנאט אומ־

וֶאֱמֶת נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה:

עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחוֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה וְתִתֶּן לָנוּ און דו זָאלְסְט אונְז גֶעבֶּען חַיִּים אֲרוּכִּים, אַז דָאס לֶעבֶּען זָאהל זַיין אַ לֶעבֶּען אויף עוֹלָם הַבָּא, חַיִּים שֶׁל טוֹבָה, חַיִּים שֶׁל בְּרָכָה, מִיר זָאלֶען פון גָאט גֶעשְׁפַּייזְט וֶוערֶען, חַיִּים שֶׁל פַּרְנָסָה טוֹבָה, און מִיט נַחַת און נִיט מִיט צַעַר, חַיִּים שֶׁל חִלּוּץ עֲצָמוֹת, אוּנְזֶערֶע בֵּיינֶער זָאלֶען גֶעשְׁטַארְקְט וֶוערֶען, חַיִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם, און אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער זָאלֶען גְלוֹיבֶּען אִין גָאט בָּרוּךְ הוּא, זֵיי זָאלֶען גֶעהֶען אִין גָאטְ'ס וֶועג, זֵיי זָאלֶען בַּאגְלִיקֶען זֵייעֶר וֶועג און שְׁטֶעג, חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם בּוּשָׁה וּכְלִימָּה, מִיר זָאלֶען נִיט פַאְרשֶׁעהְמְט וֶוערֶען בָּעוֹלָם הַזֶּה און נִישְׁט בָּעוֹלָם הַבָּא פַאר דֶעם בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה. זָאלְסְט אונְז גֶעבֶּען חַיִּים שֶׁל עוֹשֶׁר וְכָבוֹד, מִיר זָאלֶען אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער מְגַדֵּל זַיין לְתוֹרָה וּלְחוּפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְוִיא דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָאט גֶעבֶּעטֶען: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם זָאהל אִיךְ שְׁטַארְבֶּען וְוִיא אַ מַלְכוּת און נִיט וְוִי אַן אֶבְיוֹן. זָאלְסְט אונְז גֶעבֶּען חַיִּים שֶׁתְּהֵא

משלי דוד

זִיסְט, דַארוּם הָאט עֶר גֶעזִיפְצְט. דֶער נִמְשָׁל אִיז: מִיר בֶּעטֶען בַּייא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אויף לַאנְג לֶעבֶּען, אָבֶּער וָואס פַאר אַ לֶעבֶּען גֶענִיסְט מֶען פון אַ לֶעבֶּען אִין צַעַר און דַחְקוּת חַס וְשָׁלוֹם. נָאר אַ לֶעבֶּען פון צוּ־פְרִידֶענְהַייט, פון גֶעזוּנְד און פַּרְנָסָה, אָט דָאס בֶּעטֶען מִיר בַּייא הַשֵּׁם

בָּנוּ אַהֲבַת תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם, מַיינֶע קִינְדֶער זָאלֶען גְלויבֶּען
אִין גָאט וִוי דִי קִינְדֶער פוּן יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וָוארוּם
אַז יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָאט גֶעוָאלְט שְׁטַארְבֶּען הָאט
עֶר גֶעוָואלְט מְגַלֶּה זַיין דֶעם קֵץ פוּן דֶער גְאוּלָּה הָאט זִיךְ דִי
נְבוּאָה פוּן אִיהם אָפְּגֶעטְהָאן, אוּן עֶר הָאט זִיךְ דֶערְשְׁרָאקֶען אוּן
הָאט גֶעזָאגְט צוּ זֵיי: אֶפְשַׁר חָלִילָה אִיז דָא אַ פְּסוּל אִין מַיין
בֶּעט, הָאבֶּען זֵייא גֶעעֶנְטְפֶערְט: „שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ
אֶחָד". דָאס אִיז טַייטְשׁ: הֶער צוּ אוּנְזֶער פָּאטֶער יִשְׂרָאֵל דֶער
גָאט וָואס אִיז דַיין גָאט אִיז אויךְ אוּנְזֶער גָאט, גָאט בָּרוּךְ
הוּא אִיז אֵיינֶער. לִיבֶּער גָאט גִיבּ אוּנְז חַיִּים שֶׁיְּמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת
לִבֵּנוּ לְטוֹבָה אָמֵן:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ טְהוּ תְּפִלָּה צוּ דִיר, וְוִיא אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה הָאט
תְּפִלָּה גֶעטְהָאן. הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט הֶער שׁוֹין צוּ
מַיין גֶעשְׁרֵיי אוּן עֶנְטְפֶער מִיר, דֶערְפְרֶעה אוּנְז שׁוֹין דָאס מִיר זָאלֶען
אויסְגֶעלֵייזְט וֶוערֶען. אִיךְ הָאף צוּא גָאט בָּרוּךְ הוּא אַז עֶר וֶועט אָנְ־
נֶעהְמֶען מַיין גְרוֹיסֶע בַּקָּשָׁה ווִי עֶר נֶעהְמְט אָן אַלֶע בַּקָּשׁוֹת פוּן אַלֶע
שְׁוֶוערֶע גֶעמִיטְהֶען מִיט צוּבְּרָאכֶענֶע הֶערְצֶער. דָאס יָאהר זָאהל אוּנְז
בַּיישְׁטֶעהֶען דֶער זְכוּת פוּן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. אוּנְזֶערֶע קְלֵיינֶע
קִינְדֶער וָואס זַיינֶען גֶעשְׁטָארְבֶּען יוּנְגֶערְהֵייד פַאר זֵייעֶר צַייט זָאלֶען
פַאר אוּנְז בֶּעטֶען, אוּן אויךְ דִיא רֵיינֶע אוּן הֵיילִיגֶע דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶע
מַלְאָכִים זָאלֶען פַאר אוּנְז בֶּעטֶען אַז וֶוען דוּא וֶועסְט אוּנְז מִשְׁפָּטְ'ן
זָאלְסְטוּ אוּנְז מִשְׁפָּטְ'ן מִיט רַחֲמָנוֹת אוּן נִישְׁט מִיט רוֹגֶז, אוּן מַיין גֶע־

יִתְבָּרַךְ, אַז עֶר זָאל אוּנְז גֶעבֶּען חַיִּים
אֲרוּכִּים לַאנְג לֶעבֶּען נָאר דֶערְצוּ זָאל
עֶר אוּנְז אויךְ גֶעבֶּען חַיִּים שֶׁל שָׁלוֹם
אַ לֶעבֶּען פוּן רוּהִיגְקֵייט פוּן שָׁלוֹם
וְנַחַת, אַז מִיר זָאלֶען קֶענֶען דִיענֶען
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִיט אַ רֵיינֶע הַארְץ
אוּן מִיט רוּהִיגֶע גֶעדַאנְקֶען.

בעט זאל ניט לעהר ווערערקעהרען. השם אלהי צבאות. דו פרובסט אלע קאמערען און געדאנקען פון אלע הערצער איהר הימעל עפענט אויף אייערע פענצטער און זאלען די דערבארעמ׳ גע מלאכים ברענגען מיין תפלה פאר השם יתברך, דער דערבארעמיגער מלאך וועט געוויס פאר מיר געהען, ער וועט מיר ברענגען חן וחסד פאר השם יתברך, דער חן פון יוסף הצדיק און דער חן פון אסתר המלכה זאהל מיר געגעבען ווערען ווייל איך האב בטחון אין השם יתברך דען ער פארלאזט ניט קיינעם דער וואס פארזיכערט זיך אין איהם אמן סלה:

רבונו של עולם. הערר פון דער גאנצער וועלט וואס דוא האסט דיא וועלט באשאפען זאלסטו מיט די זעלבינע הענט פארשפרייטען אויף אונז און זאלסט אונז העלפען. דער גאט וואס האט מציל געווען אברהם אבינו פון קאלך־אויווען, דער גאט ברוך הוא זאל אונז ניט שיקען קיין שום בייז. דער גאט, וועלכער האט מציל געווען יצחק פון דער עקידה, דער גאט ברוך הוא זאהל בענטשען אונזערע קינדער מיט זיינעביידע באווילינטע הענט. דער גאט וואס האט מציל געווען יעקב פון עשו און פון לבן. דער גאט ברוך הוא זאל געבען מיר זאלען זוכה זיין צו בענטשען אונזערע קינדער צוא דער חופה מיט אונזערע הענט. לאמיר אלע זוכה זיין צו זעהען מיט אונזערע אויגען וויא גאט ברוך

משלי דוד

קבלת שבת פאנגען מיר אן מיט לכו נרננה לה׳, געהט מיר וועלען זינגען צו השם יתברך. אייגענטליך דארף דאך שטעהן „בואו" קומט, דען דער לשון „לכו" ווייזט, על פי רוב, געהט אוועק. וועלען מיר דאס פארשטעהען מיט א משל: א סוחר איז געפאהרען אויף דעם וואסער

הוּא װֶעט װִיעדֶערְקֶעהְרֶען נָאךְ צִיוֹן אוּן זִי װֶעט װִיעדֶער גֶעבּױט װֶערֶען אוּן יְרוּשָׁלַיִם װֶעט װִיעדֶער גֶעטְרֵייסְט װֶערֶען אוּן מָשִׁיחַ זָאל קוּמֶען גִיךְ אוּן בַּאלְד, דִי מֵתִים זָאלֶען לֶעבֶּעדִיג װֶערֶען בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. אָמֵן סֶלָה:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְדוּלָה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. אוֹיף מִיר (פלונית בת פלונית) אִיז דִי שׁוּלְד צוּ לוֹיבֶּען דַיין נָאמֶען בְּיִרְאָה צוּ גֶענִיסֶען דַיין בַּארֶעמְהֶערְצִיגְקַייט, וַוייל אִיךְ בִּין שׁוין פוּל מִיט עֲבֵירוֹת. וּבַעַל הָרַחֲמִים נִקְרֵאתָ וְדֶרֶךְ תְּשׁוּבָה הוֹרֵיתָ, דוּ בִּיסְט דָאךְ בַּארֶעמְהֶערְצִיג אוּן הָאסְט אוּנְז גֶעלֶערְנְט דֶעם װֶעג פוּן תְּשׁוּבָה, אַזוֹי קוּם אִיךְ פַּבּ״פּ פַאר דַיין נָאמֶען לְהִתְפַּלֵל עַל נַפְשִׁי וְעַל בָּנַי וְעַל עַמִּי, צוּא בֶּעטֶען אוֹיף מִיר אוּן אוֹיף מַיין מַאן אוּן אוֹיף מַיינֶע קִינְדֶער בִּכְרִיעָה וּבְהִשְׁתַּחֲוָיָה, אוּן פַאל יֶעצְט אוֹיף מַיין פָּנִים בְּיִרְאָה וּבְמוֹרָא צוּ בֶּעטֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען. אִיךְ קוּם צוּ לוֹיבֶּען אוּן צוּא דַאנְקֶען דֶעם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹיף דֶעם חֶסֶד וָואס דוּ הָאסְט גֶעטְהָאן מִיט מִיר אוּן מִיט מַיין מַאן אוּן מִיט מַיינֶע קִינְדֶער פוּן דֶעם יוּגֶענְד אָן בִּיז הַיינְט. אֵל מָלֵא רַחֲמִים, זָאהל מִיךְ וַוייטֶער דַיין גֶענָאד נִישְׁט פַארְלָאזֶען, זָאהל יֶעצְט זַיין אַיין עֵת רָצוֹן לִפְנֵי כִּסֵּא כְּבוֹדֶךָ, זָאלְסְט אוּנ־

מְשׁלי דוד

מִיט אַן אָנְגֶעלָאדֶענֶע שִׁיף מִיט תְּבוּאָה. דִיא שִׁיף הָאט בַּאקוּמֶען אַ שְׁטַארְקֶען קְלַאפּ אוּן עֶס הָאט אָנְגֶעפַאנְגֶען צוּ נֶעצֶען דִי תְּבוּאָה. עֶס אִיז גֶעוֶועזֶען גְרַאדֶע נָאהֶענְט צוּ אַ שְׁטָאדְט. הָאט דֶער סוֹחֵר גֶעדוּנְגֶען מֶענְטְשֶׁען מֶען זָאהל אַרוֹיסְנֶעהְמֶען דִי פֶערְנֶעצְטֶע תְּבוּאָה. דִיא קְלֵיינֶע

זערע עֲבֵירוֹת מוֹחֵל זַיין, וויא דוּ הָאסְט פַארְזִיכֶערְט צוּ משֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם: „סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶיךָ". דוּא זָאלְסְט מוֹחֵל זַיין אוּנְזֶערֶע עֲבֵירוֹת וָואס מִיר זַיינֶען מִתְוַדָה, זַיי מְקַבֵּל אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת כִּתְפִלַּת חַנָּה וָואס זִיא הָאט גֶעזָאגְט, „אִשָּׁה קְשַׁת רוּחַ אָנֹכִי" אַ פְרוֹי מִיט אַ בֶּעטְרִיבְּט גֶעמִיטְה בִּין אִיךְ. אַל תָּבֹא בְּמִשְׁפָּט עִמָּנוּ, זַיי מִיךְ נִישְׁט דַן מִיט מִשְׁפָּט. כִּי לֹא יִצְדַק לְפָנֶיךָ כָּל חָי, וַוייל קַיין מֶענְטְשׁ אִיז נִיט רֵיין פוּן עֲבֵירוֹת. וֶוען חַס וְשָׁלוֹם דֶער מְקַטְרֵג וֶועט מְקַטְרֵג זַיין זָאלֶען מִיר גֶענִיסֶען דַיין מִדָּה פוּן חֶסֶד וָואס זָאל קוּמֶען פַאר דַיין כִּסֵּא שֶׁל רַחֲמִים אוּן זָאלְסְט דִיךְ מְרַחֵם זַיין אִיבֶּער אוּנְז. אוּנְזֶערֶע זִינְד זָאלְסְט דוּ אָפְּמֶעקֶען מִיט דַיין פִיעל דֶערְבַּארֶעמְקַייט, אָבֶּער נִישְׁט דוּרְךְ יְסוּרִים וָחֳלָאִים רָעִים:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וויא זָאהל אִין מִיר נִישְׁט צוּבְּרָאכֶען וֶוערֶען מַיין הַארְץ, וֶוען אִיךְ טְהוּ גֶעדֶענְקֶען אַז דָאס בֵּית הַמִּקְדָשׁ אִיז גֶעשְׁטַאנֶען אוּן דֶער כֹּהֵן גָּדוֹל הָאט דִיא עֲבוֹדָה גֶעטְהָאן אִין קָדְשֵׁי קָדָשִׁים. אָבֶּער יֶעצְט, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הָאבֶּען מִיר נִיט קַיין בֵּית הַמִּקְדָשׁ אוּן קַיין כֹּהֵן גָּדוֹל אוּן קַיין קָרְבָּן וָואס זָאהל אוֹיף אוּנְז מְכַפֵּר זַיין, הָאבֶּען מִיר קַיין אַנְדֶער מִנְחָה נִיט נוּר אוּנְזֶער תְּפִלָּה פַארְנֶעהְם אוּן גִיעבּ מִיר מִיט מַיין מַאן עֲשִׁירוֹת אַז אִיךְ זָאהל קֶענֶען מְפַרְנֵס זַיין לוֹמְדֵי תּוֹרָה אוּן צְדָקָה גֶעבֶּען לַעֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים כְּשֵׁרִים אוּן נִישְׁט חַס וְשָׁלוֹם אַז אוּנְזֶער עֲשִׁירוֹת זָאל זַיין צוּ גַאֲוָה טְרַייבֶּען. פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ,

---

משלי דוד

סוֹחֲרִים פוּן שְׁטָאדְט הָאבֶּען אָפְּגֶע־קוֹיפְט דִי תְּבוּאָה זֶעהר בִּילִיג אוּן דִי אַרְבַּייטֶער הָאבֶּען דַאבַּיי גוּט פֶערְדִיענְט. אַיין אָוֶוענְט הָאבֶּען זַיי גֶע־זָאגְט צוּם סוֹחֵר: אִיהר הָאט דָאךְ אַזוֹי שְׁוֶוער גֶעאַרְבַּייט, גֶעהְט אִין אַייעֶר צִימֶער רוּהְט זִיךְ אוֹיס. עֶר הָאט זַייא גֶעפָאלְגְט, אוּן דֶערְוַוייל

גאט ברוך הוא, עפענסט דיין פולער האנד און שפייזט די גאנצע וועלט. אב הרחמן, יהיו לרצון אמרי פי, מיין געבעט זאהל זיין באוויליגט פון מיין צובראכען הארץ פאר דיר, גלייך וויא איך וואלט געבראכט פאר דיר א קרבן. און ווען חס ושלום איך האב געטהאן עפעס שלעכטץ, בינה הגיגי, פרוב מיין צובראכען הארץ, וואס איז באטריבט מיט וויינען און שרייען און זאהל א מליץ טוב קומען און זאל ממליץ זיין פאר מיר און פאר מיין מאן און פאר מיינע קינדער. און ווען איך בין חס ושלום נישט ווערטה איך זאהל מתפלל זיין על עצמי ומכל שכן אויף מיין מאן און מיינע קינדער פארזיכער איך מיך אויף דיר, וואס דו טהוסט חסד לאלפים אז דו וועסט הערען די תפלה פון (פלונית בת פלונית) און ניט לאזען מיינע טרעהרען לעהר אפּלויפען דער מדת הדין זאהל ווערען געאיינציגט מיט מדת הרחמים און עס זאהל דאס יאהר קומען דער גואל צדק, און גאט זאל געבען מיר זאלען דערלעבען אז אין אונזערע טעג זאהל דער בית המקדש געבויט ווערען און דער כהן גדול זאהל די עבודה טהאן אין בית המקדש. און איך (פלונית בת פלונית) מיט אלע נשים צדקניות זאלען מיר דערלעבען דארטען מתפלל זיין בזכות די אמהות שרה, רבקה, רחל ולאה, במהרה בימינו, אמן סלה:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה. ותתן לנו חיים ארוכים. חיים של שלום.

משלי דוד

האבען די קליינע סוחרים מיט די ארבייטער פערבראכט א פרעהליכען אווענט. אלע זיינען געוועזען צופריעדען און פרעהליך. האבען געגעסען און געטרונקען און זיך לוסטיג געמאכט. אויף מארגען פרעגט זיי דער סוחר: — וואס וואלט איך הארען אז איך וואלט אויך מיט אייך

חַיִּים שֶׁל טוֹבָה. חַיִּים שֶׁל בְּרָכָה. חַיִּים שֶׁל פַּרְנָסָה. חַיִּים שֶׁל חִלּוּץ עֲצָמוֹת. חַיִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם וְיִרְאַת חֵטְא. חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם בּוּשָׁה וּכְלִמָּה. חַיִּים שֶׁל עוֹשֶׁר וְכָבוֹד. חַיִּים שֶׁתְּהֵא בָנוּ אַהֲבַת תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם. חַיִּים שֶׁיִּמָּלְאוּ מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה בִּזְכוּת תְּפִלַּת רַבִּים. אָמֵן סֶלָה:

מִי שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ וְגָאַל אוֹתָם מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת. הוּא יִגְאַל אוֹתָנוּ בְּקָרוֹב. וִיקַבֵּץ נִדָּחֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. חֲבֵרִים כָּל יִשְׂרָאֵל וְנֹאמַר אָמֵן:

רֹאשׁ חֹדֶשׁ (פלוני) יִהְיֶה בְּיוֹם (פלוני) הַבָּא עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה:

יְחַדְּשֵׁהוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה. לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה. וְנֹאמַר אָמֵן:

משלי דוד

צוּזַאמֶען דֶעם אָװֶענְט פַארְבְּרַאכְט? פַארְװָאס הָאט אִיהר מִיר גֶעבֶּעטֶען אִיךְ זָאל אַװֶעקְגֶעהֶען? — עֶנְטְפֶּערֶען זַיי אִיהם: — װַייל מִיר הָאבֶּען גֶע־װאוּסְט אַז אִיהר הָאט גְרוֹיס הֶיזֶק גֶעהַאט הָאבֶּען מִיר אַייךְ נִישְׁט גֶע־װָאלְט מְצַעֵר זַיין, נָאר מִיר הָאבֶּען זִיךְ חַס וְשָׁלוֹם נִיט גֶעפְרֶעהְט אוֹיף אַייעֶר סִבָּה, נָאר מִיר הָאבֶּען זִיךְ גֶעפְרֶעהְט װָאס אוּנְז הָאט הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צוּגֶעשִׁיקְט אַ גוּטֶען פֶּערְדִינְסְט. דֶער נִמְשָׁל אִיז, מִיר טָארֶען

אַנְעִים זְמִירוֹת.

אַנְעִים. אִיךְ וֶועל זִיסֶען אַיין צִימְלִיךְ גֶעזַאנְג אוּן וֶועל דִיא גֶעזַאנְגֶען צוּ אַנַאנְדֶער וֶועבֶּען, דֶען צוּ דִיר הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא טְהוּט מַיין לַייבּ שְׁרַייעֶן מִיט דֶער תְּפִלָּה:

נַפְשִׁי. מַיין לַייבּ טְהוּט גְלוּסְטֶען צוּא זִיצֶען אִין דֶער שַׁיין פוּן דַיין הֵיילִיגֶער שְׁכִינָה, צוּ וִויסֶען דַיינֶע הֵיימְלִיכֶע סוֹדוֹת:

מִדֵי דַבְּרִי. וֶוען אִיךְ טְהוּ רֵיידֶען פוּן דַיין כָּבוֹד בְּרוּמְט מַיין הַארְץ צוּ דַיין פְרַיינְדְשַׁאפְט:

עַל כֵּן. דַארוּם וֶועל אִיךְ רֵיידֶען פוּן דִיא גֶעעֶהְרְטֶע רֵייד, אוּן דַיין נָאמֶען וֶועל אִיךְ עֶהְרֶען מִיט אַ פְרֶעהְלַאךְ גֶעזַאנְג:

אֲסַפְּרָה. אִיךְ וֶועל דֶערְצֶעהְלֶען דַיין כָּבוֹד אָבֶּער אִיךְ הָאבּ דִיךְ נִישְׁט גֶעזֶעהֶען. אִיךְ טְהוּ גְלַייכֶען דִיךְ אוּן טְהוּ דִיךְ רוּפֶען אָבֶּער אִיךְ ווייס דִיךְ נִיט:

בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ. דוּרְךְ דַיינֶע נְבִיאִים אִין סוֹד פוּן דַיינֶע קְנֶעכְט הָאסְטוּ גֶעגְלִיכֶען דַיין שֶׁעהְנְהַייט פוּן דַיין גֶעעֶהְרְטֶע לוֹיבּ:

גְדוּלָּתְךָ. דַיין גְרוֹיסְקַייט אוּן דַיין שְׁטַארְקַייט הָאבֶּען זֵיי אָנְגֶע־רוּפֶען אוּן גֶעגְלִיכֶען צוּם שְׁטַארְקַייט פוּן דַיינֶע בַּאשֶׁע־פֶענִישׁ:

מִשְׁלֵי דוד

זִיךְ נִיט פְרֶעהֶען אוֹיף דֶעם אוּנְגְלִיק פוּן אוּנְזֶערֶע שׂוֹנְאִים, נָאר מִיר דַארְפֶען זִיךְ פְרֶעהֶען אוֹיף אוּנְזֶער גְלִיק. דֶער לֶעצְטֶער פָּסוּק פוּנ'ם פְרִיהֶערְדִיגֶען קַאפִּיטֶעל עֶנְדִיגְט זִיךְ יַצְמִיתֵם ה' אֱלֹהֵינוּ, גָאט וֶועט אוּנְגְלִיקְלִיךְ מַאכֶען דִיא שׂוֹנְאִים פוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ, נָאר וֶוען הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וֶועט אוּנְז גֶעבֶּען דִי יְשׁוּעָה, זָאגֶען מִיר „לְכוּ" אִיהר צוֹרְרֵי דָוִד גֶעהְט אַוֶועק, נְרַנְּנָה לַה' אֱלֹהֵינוּ. מִיר וֶועלֶען זִינְגֶען אוּן בַּאנְקֶען הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פַאר אוּנְזֶער גְלִיק.

דמוּ. זֵיי הָאבְּען גֶעגְלִיכֶען דִיךְ אָבֶּער נִיט אַזוֹי וְויא דוּ בִּיסְט.
זֵיי הָאבְּען דִיךְ גֶעגְלִיכֶען נָאר נָאךְ דַיינֶע מַעֲשִׂים נָאךְ:
המְשִׁילוּךָ. זֵייא הָאבֶּען דִיךְ גֶעגְלִיכֶען אִין פִיעלֶערְלֵיי נְבִיאוּת
אָבֶּער דוּ בִּיסְט אֵיינְצִיג אִין אַלֶע גְלַייכֶענֶעשׁ:
וַיְחַזוּ. זֵיי הָאבֶּען אוֹיף דִיר גֶעזֶעהֶען בַּיי דֶעם בַּארְג סִינַי אוּן
בַּיי דֶעם יַם סוּף:
זִקְנָה. אַלְטְקַייט הָאבֶּען זֵיי גֶעזֶעהֶען אִין דֶעם טָאג פוּן מִשְׁפָּט.
יוּנְגְקַייט הָאבֶּען זֵיי גֶעזֶעהֶען אִין דֶעם טָאג פוּן מִלְחָמָה.
גְלַייךְ וְוי אַ שְׁטַארְקֶער בַּעַל מִלְחָמָה וָואס עֶר הָאט בַּיי
זִיךְ גְרוֹים קְרַאפְט:
חָבַשׁ. עֶר הָאט אָנְגֶעגוּרְט אֵיין הִיטֶעל פוּן הִילְף אוֹיף זַיין קָאפּ
עֶס הֶעלְפְט אִיהם זַיין רֶעכְטֶע הַאנְד אוּן זַיין הֵיילִיגֶע
אָרֶעם:
טַלְלֵי. מִיט דֶער לִיכְטִיגֶער טְהוֹי פוּן קְרַייטֶער אִיז פוֹל זַיין
קָאפּ. זַיינֶע גְרַייזְלֶען זַיינֶען פוֹל מִיט דִיא טְרָאפֶּען רָאסִי
פוּן דֶער נַאכְט:
יִתְפָּאֵר. עֶר טְהוּט זִיךְ בַּארִיהְמֶען מִיט מִיר אַז עֶר בַּאגֶעהְרְט
אִין מִיר אוּן עֶר וֶועט זַיין צוּא מִיר יִשְׂרָאֵל צוּ אַ גֶעלוּיס־
טִיגֶע אוּן אֵיין לִיעבְּלִיכֶע קְרוֹין:

מגדל דוד

אין זְמִירוֹת פוּן פְרֵייטָאג־צוּ־נַאכְט זָאגֶען מִיר: וְקִדּוּשׁ רַבָּה בְּרוֹב מַטְעַמִּים וכו שַׁבָּת קֹדֶשׁ אִיז אַ מִצְוָה צוּ מַאכֶען קִדּוּשׁ אוֹיף וַויין וְויא דִיא גְמָרָא זָאגְט: זָכְרֵהוּ עַל הַיַּיִן אוּן צוּ מַאכֶען פַארְשִׁיעדֶענֶע גוּטֶע שְׁפַייז. אִיז דָאךְ אַ פְּלִיאָה: דֶער עִיקָר פוּן שַׁבָּת אִיז דָאךְ אַז מֶען זָאהל הָאבֶּען רוּהֶע כְּדֵי מֶען זָאל קֶענֶען עוֹסֵק זַיין רוּהִיג אִין תּוֹרָה אוּן אִין עֲבוֹדַת ה׳. וְויא אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט: שַׁבָּת לַה׳ אֱלֹהֶיךָ, דֶער טָאג שַׁבָּת זָאל זַיין הֵיי־

כתר. א ריינע קרוין פון גין־גאלד איז דאס גלייכען פון זיין קאפּ. עס איז געקריצט אויף זיין שטערען דער כבוד פון זיין הייליגען נאמען:

לחן. צו חן און צו כבוד און צו א ליעבליכע שעהנהייט טהוט זיין פאלק ישראל אן קרוינען צו הקדוש ברוך הוא מיט זייער תפלה:

מחלפות. די האאר פון זיין קאפּ זיינען אזוי וויא אין די יונגע טעג. זיי זיינען געגרייזעלט און שווארץ:

נוה הצדק. דאס שעהנע וואהנונג פון דער גערעכטער שטאדט ירושלים זיין ליעבליכע שעהנהייט. זאהל זיין דער ווילען פון גאט ברוך הוא אז ער זאהל זי אויפ־ברייננגען און געדענקען אפּט ביי זיין פרייד:

סגולתו. זיין געליעבט פאלק ישראל זאלען זיין אין זיין האנד ווי א קרוין, וויא א הויב פון א שעהנע חשוב'ע מלכה:

עמוסים. די ישראל וואס הקדוש ברוך הוא האט זיי געטרא־גען פון מצרים ער האט זייא דערהויבען און האט זייא געקרוינט פון דענסטמאל אן וואס זיי זיינען חשוב גע־ווען אין זיינע אויגען האט ער זיי געעהרט:

מגדל דוד

ליג צו גאט, איז דאך דער עיקר אז דער נפש זאהל זיין ריין און רוהיג, היינט צו וואס איז די מצוה אז מען זאל מאכען פערגעניגען דעם גוף מיט וויין און פארשידענע שפּיי־זען, וועלען מיר דאס פארשטעהען מיט א משל: עס איז א מאל געקו־מען אין א שטאדט א בארימהמטער מוזיקער האט ער געקלעפּט הודעות אז ער וועט געבען קאנצערט. וויא מען האט זיך דער פון דערוואוסט אין שטאדט האבען אלע רייכע לייטע געקויפט בילעטען צום קאנ־צערט. אין שטאדט האט זיך געפו־

פְּאֵרוֹ. דָאס שֶׁעהְנְהַייט פוּן הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִיז אוֹיף מִיר אוּן עֶר זָאהל זַיין נָאהֶענְט צוּ מִיר וֶוען אִיךְ וֶועל אִיהם אָנְרוּפֶען׳.

רוֹצֶה. הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זַיין ווִילֶען זָאל זַיין אִין פָאלְק יִשְׂרָאֵל דִיא וָואהְרְהַאפְּטִיגֶע זָאהל עֶר בַּאשֶׁעהְנֶען עֶר וַוארְט צוּ מְקַבֵּל זַיין דִי לִיבּ פוּן יִשְׂרָאֵל צוּ בַּארִיהְמֶען זִיךְ מִיט זֵיי:

רֹאשׁ. אִין אָנְהוֹיבּ פוּן דַיינֶע רֵייד פוּן דֶער תּוֹרָה אִיז דִי סוֹפֵי תֵּבוֹת אֱמֶת, דָאס מֵיינְט מֶען „בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים״. עֶר הָאט אָנְגֶערוּפֶען אַלֶע תֵּבוֹת פוּן פְרִיהֶער אָן, מִיר בֶּעטֶען דִיךְ אַז אִיטְלִיכְם דוֹר פוּן יִשְׂרָאֵל וָואס זֵייא פָארְשְׁטֶען דִיךְ זָאלְסְטוּ זֵיי אוֹיךְ פָארְשְׁטֶען:

שִׂיחַ. דוּ זָאלְסְט טְהָאן דָאס בְּרוּמוּנְג פוּן מַיינֶע גֶעזַאנְג בַּיי דִיר אוּן אַ לִיבּ זָאל גֶענֶעהְנֶען צוּ דִיר:

תְּהִלָתִי. מַיין לִיבּ זָאהל זַיין אַ קְרוֹין צוּא דַיין קָאפּ אוּן מַיין תְּפִלָה זָאל זַיין אָנְגֶעבְּרֵייט פַאר דִיר וִוי קְטוֹרֶת הַסַמִים וָואס דִי כֹּהֲנִים הָאבֶען מַקְטִיר גֶעוֶוען אִין הֵיילִיגֶען בֵּית הַמִקְדָשׁ:

תִּיקַר. עֶס זָאל טְהַייעֶר זַיין דָאס גֶעזַאנְג פוּן דִי אָרִימֶע יִשְׂרָאֵל אִין דַיינֶע אוֹיגֶען וִוי דָאס גֶעזַאנְג וָואס דִי לְוִיִם הָאבֶען גֶעזוּנְגֶען בַּיי דִי קָרְבָּנוֹת אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ:

מגדל דוד

גֶען אַ גְרוֹיסֶער מֵבִין אוֹיף מוּזִיק נוּר עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ קַאלִיקֶע אוֹיף בֵּייְדֶע פִּיס, אוֹיסֶער דֶעם אִיז עֶר נָאךְ גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער אֶבְיוֹן אוּן הָאט נִיט גֶעהַאט גֶענוּג גֶעלְט צוּ קוֹיפֶען אַ בִּילֶעט. עֶס הָאט אִיהם אָבֶער נִיט גֶעלָאזְט רוּהֶען, הָאט עֶר גֶעדוּנְגֶען פַאר קְלֵיין גֶעצָאהְלְט אַ לַאסְט־טְרֶעגֶער אוּן הָאט זִיךְ גֶעלָאזְט אַוֶועקְטְרָאגֶען צוּם קָאנְצֶערְט זַאל. עֶר אִיז

בִּרְכָתִי. מַיין לויבּ זָאהל אַרויפְגֶעהֶען אויף דֶעם קָאפּ פוּן גָאט וָואס עֶר הֶעלְפְט דֶער גֶעווינֶערֶען וֶוען זִי אִיז אויף דֶעם בְּרָאךְ שְׁטוּהל, עֶר מַאכְט זִיא וֶועהֶען הָאבֶּען און עֶר מַאכְט זִי גֶעווינֶען דָאס קִינְד, עֶר אִיז אַ פִיעל גֶערֶעכְטֶער גָאט׃

וּבִבְרְכָתִי. און פון וֶועגֶען מַיין לויבּ זָאלְסְטוּ צוּ מִיר שָׁאקְלֶען מִיט דַיין קָאפּ צוּא וַוייזֶען מִיר אַז מַיין לויבּ אִיז צוּ דִיר לְרָצוֹן און מַיין לויבּ זָאלְסְט דוּ מְקַבֵּל זַיין וִויא חָשׁוּבֶע בְּשָׂמִים׃

יֶעֱרַב. עֶס זָאל זַיין זִיעס דִי רֵייד פוּן מַיין תְּפִלָה פַאר דִיר גָאט דֶען מַיין נֶפֶשׁ טְהוּט שְׁרַייעֶן צוּ דִיר לִיעבֶּער גָאט׃

לְךָ. צוּ דִיר, גָאט בָּרוּךְ הוּא גֶעהֶער דָאס אַכְפֶּערְטַקֵייט און דָאס שְׁטַארְקַייט און דָאס שֶׁעהְנַקֵייט און דָאס אויבִּינְקַייט און דִיא לויבּ, דֶען אַלֶע זַאכֶען וָואס אִיז פַארְהַאנְדֶען אִין הִימֶעל און אויף דֶער עֶרְד גֶעהֶער אַלְץ צוּ דִיר׃

לְךָ. צוּ דִיר גָאט בָּרוּךְ הוּא אִיז דָאס דֶערְהויבּוּנְג פוּן אַלֶע קֶעפּ. וואוּ אִיז דֶען פַארְהַאנְדֶען אַזוֹי אַ מֶענְטְשׁ וָואס זָאל קֶענֶען אוֹיס דֶערְצֶעהְלֶען אַלֶע שְׁטַארְקַייט פוּן גָאט בָּרוּךְ הוּא אָדֶער עֶר זָאל קֶענֶען מַאכֶען הֶערֶען גָאר דִי לויבּ פוּן גָאט בָּרוּךְ הוּא׃

מגדל דוד

גֶעוֶועסֶען בַּיים לַאסְט־טְרֶעגֶער אויף דִי פְּלֵייצֶעס און הָאט אויפְמֶערְקְזַאם גֶעהֶערְט דֶעם קָאנְצֶערְט און אִיז אויסְגֶעגַאנְגֶען פוּן מְתִיקוּת, פוּן גְרוֹיס הִתְפַּעֲלוּת הָאט עֶר זִיךְ אָנְגֶעפַאנְגֶען אָזוֹיא שְׁטַארְק צוּ בַּאוֶועגֶען אַז דֶעם לַאסְט־טְרֶעגֶער אִיז דָאס נִיט גֶעפֶעלֶען גֶעוָוארֶען, און הָאט אָנְגֶעפַאנְגֶען שְׁרַייעֶן: אִיהר דְרִיקְט מִיר דִיא פְּלֵייצֶעס אִיךְ קָאן דָאס נִישְׁט פַארְ־

תְּחִנָּה שַׁעֲרֵי רַחֲמִים.

דיא תְּחִנָּה זָאגְט מֶען שַׁבָּת אוּן יוֹם טוֹב וֶוען דֶער חַזָן זָאגְט אַנְעִים זְמִירוֹת:

פְּתַח לִי שַׁעֲרֵי רַחֲמִים שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם. יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ. כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד: נָא חַלֵּץ מִמַּסְגֵּר נַפְשִׁי גַּם לְךָ יְיָ קִוִּיתִי לִישׁוּעָה: יְיָ נְחֵנִי בְצִדְקָתֶךָ לְמַעַן שׁוֹרְרָי הַיְשַׁר לְפָנַי דַּרְכֶּךָ: יְיָ יִשְׁמוֹר צֵאתִי וּבוֹאִי לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

לִיעֶבֶּער הֶערְר גָאט, עֶפֶען מִיר דִי טְהוֹיעֶרֶען פוּן תְּפִלּוֹת וּתְחִנּוֹת אוּן הֶערְצוּ מַיין גֶעבֶּעט וִויא דָאס גֶעבֶּעט פוּן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, משֶׁה אַהֲרֹן, דָוִד וּשְׁלֹמֹה. אוּן עֶפֶען מִיר דִי טְהוֹיעֶרֶען פוּן הִימֶעל אוּן פוּן גַּן עֵדֶן אוּן עֶס זָאל אִיךְ אוּנְז נִיט גֶעוֶועלְטִיגֶען דֶער יֵצֶר הָרָע. אוּן דֶער הֵיילִיגֶער שַׁבָּת אָדֶער יוֹם טוֹב זָאהל מַיין מֵלִיץ זַיין פַאר מִיר אוּן פַאר מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער אוּן כָּל יִשְׂרָאֵל צוּ אַלֶעם גוּטֶען, אָמֵן. וּבְרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים נָא חַזֵּק וּשְׁמוֹר נַפְשִׁי, מִיט דַיין גְרוֹיס דֶערְבַּארֶעמוּנְג שְׁטַארְק אוּן בַּאשִׁירֶעם מַיין לַייבּ פוּן גֵיהִנָּם וְחִבּוּט הַקֶּבֶר וְחֶבְלֵי מָשִׁיחַ, אוּן גִיעבּ מִיר אַל דָאס גוּטְס אוּן זָאלְסְט מִיךְ מְזַכֶּה זַיין צוּא עֶרְצִיהֶען מַיינֶע קִינְדֶער לְתוֹרָה וּלְחוּפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים. אָמֵן:

טְרָאגֶען! דֶער קַאלִיקֶע הֶערְט וַוייטֶער דֶעם קָאנְצֶערְט אוּן בַּאוֶועגְט זִיךְ נָאךְ מֶעהְר, זָאגְט דֶער לַאסְטְטְרֶעגֶער: — אִיךְ וַוארְף אַייךְ בַּאלְד גָאר אַרָאפּ. פְרֶעגְט דֶער קַאלִיקֶע בַּיי אִיהם: — גֶעפִינְט זִיךְ נִיט דָא אַ וַויינְגֶעשֶׁעפְט: עֶנְטְפֶערְט עֶר אִיהם: — נִיט וַוייט פוּן דַאנֶען גֶעפִינְט זִיךְ אַ וַויינְגֶעשֶׁעפְט. הָאט עֶר זִיךְ גֶעהֵייסֶען אַרַיינְטְרָאגֶען אַהִין אוּן הָאט אִיהם גֶעגֶעבֶּען אַ גוּטֶען טְרוּנְק שַׁארְפֶע מַשְׁקֶה. וִויא דֶער לַאסְטְ־טְרֶעגֶער הָאט אוֹיסְגֶעטְרוּנְקֶען דִי מַשְׁקֶה אִיז עֶר גָאר לֶעבֶּעדִיג גֶעוָוארֶען אוּן הָאט

תְּחִנָּה פוּן שַׁבָּת־צוּ־נַאכְט.

דָאס זָאגְט מֶען שַׁבָּת־צוּ־נַאכְט נָאךְ מִזְמוֹר אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ:

יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, דֶער הֵיילִיגֶער אוּן גְרוֹיסֶער שְׁטַארְקֶער אוּן פָארְכְטִיגֶער שֵׁם וָואס אִיז מְצוּרָף אִין דֶעם מִזְמוֹר וָואס אִיךְ הָאבּ פַאר דִיר גֶעזָאגְט, זָאל אַזוֹי אָנְגֶענוּמֶען זַיין אוּן זָאלְסְט מִיךְ צוּ הֶערֶען אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט אִיהם גֶעהֶערְט פוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם וָואס הָאט דֶעם מִזְמוֹר מִתְפַּלֵּל גֶעוֶוען, אוּן דוּא זָאלְסְט פַארְנֶעהְמֶען מַיין גֶעבֶּעט אוּז דֶער הַיינְטִיגֶער טָאג זָאהל זַיין אַ מֵלִיץ יוֹשֶׁר פַאר דִיר, אָמֵן, סֶלָה:

יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאהל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט, מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, הֶערְר אִיבֶּער אַלֶע וֶועלְטֶען, זָאלְסְט מִיר גֶעבֶּען אַ מַתָּנָה טוֹבָה אוּן פַּרְנָסָה טוֹבָה אוּן דוּ זָאלְסְט מִיךְ גֶעדֶענְקֶען אִין אַלֶע צַייט מִיט אַ גוּט גֶעדֶעכְטְנִיש, אוּן דוּא זָאלְסְט אוּנְז הֶעלְפֶען מִיט גוּט דֶערְבַּארְמוּנְג אוּן מִיט דִיא הִילְף פוּן דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען, אוּן זָאלְסְט מִיר גֶעבֶּען אַ גוּט חֵלֶק אוּן אַ גוּטֶען שְׂכַר, דָאס אִיךְ זָאהל טְהָאן מַעֲשִׂים טוֹבִים, אִיךְ זָאהל זוֹכֶה זַיין צוּ עוֹלָם הַבָּא אוּן זָאלְסְט מִיךְ מַאכֶען הֶערֶען בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת אוּן שְׁמוּעוֹת

מגדל דוד

אויךְ אָנְגֶעהוֹיבֶּען צוּא טַאנְצֶען בַּייא יֶעדֶען טָאן פוּן דִיא מוּזִיק אוּן דוּרְךְ דֶעם אִיז גֶעשְׁלָאסֶען גֶעוָוארֶען בַּיי זַיי שָׁלוֹם. דֶער נִמְשָׁל אִיז: דֶער עִיקָר פוּן שַׁבָּת קֹדֶשׁ אִיז צוּ לוֹיבֶּען הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נוּר מִיט דֶעם נֶפֶשׁ, נוּר דֶער נֶפֶשׁ זֶעלְבְּסְט אִיז דָאךְ אַ קַאלִיקֶע אָהְן דֶעם גוּף. דֶען אָהְן אִיהם קָאן

טוֹבוֹת, און דו זָאלְסְט מִיר גֶעבֶּען לַאנְג לֶעבֶּען מִיט מַיין מַאן און קִינְדֶער און אַ לֶעבֶּען פון שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה און עוֹשֶׁר וְכָבוֹד און שָׁלוֹם און קְלוּגְהַייט אִין דַיינֶע אוֹיגֶען און אִין אַלֶע אוֹיגֶען פון דִיא וָואס וֶועלֶען אוּנְז זֶעהֶען, און זָאלְסְט אֵיינִיגֶען אוּנְזֶער הַארְץ צו לִיעבּ הָאבֶּען דִיךְ און צו פָארְכְטֶען פַאר דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען און דוּא זָאלְסְט מִיר גֶעבֶּען אִין מַיין הַארְץ גֶעדַאנְקֶען צוּא גוּטֶען און גִיעבּ מַיין חֵלֶק צְוִוישֶׁען צַדִיקִים. און זָאלְסְט מִיךְ זֶעטֶען מִיט דַיין זֶענְפְּטִיגְקַייט, און דֶערְבַּארֶעם זִיךְ אִיבֶּער מִיר מִיט דַיין הִילְף און בַּאהִיט מִיךְ מִיט מַיין מַאן און מַיינֶע קִינְדֶער פון אַלֶעם בֵּייזֶען, און זָאלְסְט מִיךְ מְזַכֶּה זַיין מִיט גוּטֶע און פְרוּמֶע קִינְדֶער. וָואס זָאלֶען קֶענֶען לֶערְנֶען דַיין תּוֹרָה, און דו זָאלְסְט פַאר דִיר נֶעהְמֶען מַיין גֶעבֶּעט. גֶעלוֹיבְּט בִּיסְטוּ גָאט, וָואס הֶערְט אַלֶע תְּפִלּוֹת פון דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, וָואס רוּפֶען דִיךְ אַלֶע צַייטֶען מִיט גַאנְצְהַייט און וַואהְרְהַייט, אָמֵן:

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה פַאר הַבְדָלָה

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, דוּא הֶערְר פון אַלֶע וֶועלְטֶען, וָואס דוּא קוּקְסְט מִיט לִיעבֶּע און גֶענָאד אוֹיף אַלֶע דַיינֶע בְּרוּאִים, וֶועלְכֶע דוּא הָאסְט אוֹיף דַיין וֶועלְט בַּאשַׁאפֶען. הֶערְצוּ דֶעם רֵיינֶעם גֶעבֶּעט פון

מגדל דוד

עֶר גָאר נִישְׁט לוֹיבֶּען און דַאנְקֶען הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַיינְט אַז דֶעם קֶערְפֶּער וֶועט זַיין אוּמֶעדִיג קָאן דָאךְ נִיט זַיין קַיין שׁוּם הִתְעוֹרְרוּת, דַארוּם הָאט דִיא תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה פַארְזָאגְט מֶען זָאל דֶעם קֶערְפֶּער מְשַׂמֵּחַ זַיין מִיט וַויין און גוּטֶע מַאֲכָלִים, כְּדֵי עֶר זָאל זִיךְ אוֹיךְ מִתְעוֹרֵר זַיין וֶועט

דיין דיענסט, וועלכע קומט פאר דיר אויף א פולע וואך אויסצוגיסען איהר פולע הארץ און שווערע געמיטה. דער ליעבער שבת קודש איז שוין אוועק, מיט איהם צוזאמען איז אויך אונזער רוהע פאר־שוואונדען און א נייע וואך קומט אונז אנטקעגען. רבונו של עולם, ווער נאך ווי דו, הימלישער פאטער, ווייסט דעם שווערען לעבען פון דיין פאלק ישראל, זייער ביטערען געמיטה, וויא שווער און ביטער יעדער יוד פארדיענט זיין ביסען ברויט, מיט וועלכע זארג און עגמת נפש, מיט וועלכע שרעק און מאטערנעש ער טרייבט צוזאמען זיין פינצטערע חיונה. ווער נאך פון אלע פעלקער אין דער וועלט שפירט אזוי דעם שרעקליכען רושם פון א נייע וואך וויא דיינע ארעמע בע־טריבטע קינדער. א נייע וואך קומט אונז אנטקעגען, א נייע וואך ברייננט אונז נייע זארג, נייע שרעק, נייע קיממער. דאס איינציגע וואס אונז איז געבליעבען איז נאר די האפנונג צו דיר אליין, נאר די איינציגע האפנונג און גלויבען אין דיר, ערבארעמיגער גאט, האט אונז געגעבען קרעפטען ביז היינט אונזערע צרות מיט געדולד צוא ערטראגען, לכן יהי רצון מלפניך, זאל זיין דער ווילען פון דיר גרוי־סער אלמעכטיגער גאט, אז אין דיא נייע וואך, וועלכע קומט אונז אנטקעגען, זאלסטו אונז עפענען די טהויערען פון דיינע רחמנות. דו זאלסט אונז צושיקען אונזער חיונה בנחת און ניט בצער. דו זאלסט אונז געבען פרנסה פון דיין פולע האנד, וויא דוד המלך עליו השלום האט געזאגט: „פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון", דוא עפענסט דיין האנד און זעטיגסט אלע דיינע ברואים. דיא נייע וואך זאהל

מגדל דוד

דאמאלס דער נפש מיט איהם צו־זאמען קאנען לויבען השם יתברך און זינגען זמירות מיט א פרעהלי־כע שעהנע שטימע וויא אונזערע קדמונים האבען מתקן געווען, וועט דערפון זיין אן עונג שבת.

מיר זאגען אלע טאג: אני מאמין וכו' בביאת המשיח, מיר גלויי־

בריינגען בשורות טובות ישועות ונחמות אויף אונז און אויף אלע אונזערע ארעמע ברידער, טרייסט אלע אונזערע צובראכענע הערצער, הייל אונזערע וואונדען, דערפרעה דיינע בעטריבטע קינדער וואו זיי געפינען זיך, און שיק אונז דיין גואל צדק, במהרה בימינו, אמן:

אַ תְּחִנָּה נאָך הַבְדָלָה:

ליעבער גאט, דו ביסט דער פאטער פון אלע וועלטען בעט איך דיר דוא זאלסט זיך ערבארמען אויף מיר און אויף כל ישראל, כרחם אב על בנים. דער שבת קדש איז שוין אוועקגעגאנגען עס קומט אן דיא נייע וואך, זאהל זיא זיין מיט מזל, מיט פריעד, מיט גליק, מיט פרייד און מיר זאלען חלילה ניט טהאן אזא זאך וואס איז געגען דיין ווילען, און דו זאלסט אונז עפענען דיא טהויערען פון ליכטיגקייט, און טהויערען פון שכל, מיר זאלען מיט פארשטאנד מקיים זיין דיינע געבאט, טהויערען פון מכפר זיין אויף אלע אונזערע עבירות, טהויערען פון טרייסט, דוא אליין זאלסט אונז טרייסטען פון אלע אומעטיגקייט, טהויערען פון תורה, תפלה ותשובה, מיר זאלען געהאלפען ווערען און מיר זאלען זוכה זיין צוא הערען בשורות טובות, ישועות ונחמות אויף דעם כלל ישראל און אויך ביי מיר צו הויז זאהל זיין א פרעהליכע וואך, אמן:

תְּחִנָּה לְעֶרֶב רֹאשׁ חוֹדֶשׁ:

דיעזע תחנה זאהל מען זאגען אלע ערב ראש חודש:

ליעבער גאט, באוייז אונז דיין קראפט און העלף אונז ווי דוא האסט אונז צוגעזאגט צוא פיהרען אונז אין

מגדל דוד

פען אז משיח צדקנו וועט געווים קומען אם ירצה השם, נאר רעכענען ווען ער וועט קומען האבען חכמינו ז"ל פארזאגט אן אסור גמור, אז מען טהאר דאס ניט. נור באמת איז א גרויסע פליאה: מיר געפינען דאך אין היילינע ספרים גאר פון די לעצטע דורות, אז די גאונים ומחברים

דיין הֵיילִיג לַאנְד, דֶען וִוי דוּ בִּיסְט אֱמֶת אַזוֹי אִיז דַיינֶע רֵייד אוֹיךְ אֱמֶת. נָאר מִיר בֶּעטֶען דִיךְ, לִיעבֶּער גָאט, אַז עֶס זָאהל זַיין גִיךְ אוּן בַּאלְד אִין אוּנְזֶערֶע טֶעג. אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ, אוּנְזֶער פָּאטֶער קִינִיג, אַז מִיר הָאבֶּען גֶעזִינְדִיגְט אִין דֶער מִדְבָּר, הָאט משֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם פַאר אוּנְז תְּפִלָּה גֶעטְהָאן, אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ, אוּנְזֶער פָּאטֶער קִינִיג, פַארְגִיעבּ צוּ דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל דִיא זִינְד וָואס זֵיי הָאבֶּען גֶעטְהָאן וַוייל דוּ הָאסְט דִיךְ אַלֵיין מִיט זֵייא בַּארִיהְמְט אוּן הָאסְט גֶעזָאגְט: „בְּנִי בְּכוֹרִי יִשְׂרָאֵל“, אִיךְ וֵוייס דָאךְ אַז דַיין מִדָּה אִיז מָלֵא רַחֲמִים, דֶערִי־בֶּער שְׁמַע תְּפִלָּתִי, הֶער מַיין גֶעבֶּעט וִויא דוּ הָאסְט גֶעהֶערְט דָאס גֶעבֶּעט פוּן אוּנְזֶערֶע פְרוּמֶע עֶלְטֶערֶען, וֶוען זֵיי הָאבֶּען צוּ דִיר גֶעבֶּעטֶען. דֶערְהֶער מִיךְ הַיינְט, דוּ בּוֹחֵן לְבָבוֹת. אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט, אַל תַּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת זִקְנָה, וַוארְף מִיךְ נִישְׁט אַוֶועק אוֹיף מַיין עֶלְטֶער כְּדֵי לְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם, אִיךְ זָאהל דִיךְ קֶענֶען רֶעכְט דִינֶען מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען. וּמַה שֶּׁחָטָאתִי, אוּן וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט זַיי מִיר מוֹחֵל אוּן הִיט מִיךְ פוּן זִינְד וַוייטֶער אוּן מַיינֶע שׂוֹנְאִים זָאלֶען נִישְׁט דֶערְפְרֶעהְט וֶוער־רֶען אוֹיף מִיר, וִויא דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָאט גֶעבֶּעטֶען, פַארְשְׁטָאפּ דִי מַיילֶער פוּן דִי שׂוֹנְאִים אוּן זֵיי זָאלֶען נִיט קֶער־נֶען בֵּייז טְהָאן. אוּן דִי דֶערְבַּארְמִיגֶע מַלְאָכִים זָאלֶען בְּרֵיינְגֶען

מגדל דוד

הָאבֶּען גֶערֶעכֶענְט דֶעם קֵץ הַפְּלָאוֹת וֶוען דִי גְאוּלָה וֶועט זַיין? זָאגְט דַא־רוֹיף הָרַב הַמַּגִּיד רַבִּי יַעֲקֹב דוּבְּנֶער זֵכֶר לִבְרָכָה אַ מָשָׁל: עֶס אִיז גֶע־וֶוען אַ גְרוֹיסֶער גְבִיר, הָאט עֶר גֶע־הַאט אַ נַארִישֶׁען זוּהְן, הָאט עֶר מִיט אִיהם גֶעטְהָאן אַ שִׁידוּךְ פוּן מֶרְחַקִים. ווִי מֶען בּארְף שׁוֹין פָאהְרֶען צוּ דֶער

פַאר דִיר מַיין תְּפִלָּה אוּן דוּ זָאלְסְט זִיךְ דֶערְבַּארֶעמֶען אִיבֶּער מִיר אוּן זָאלְסְט מִיךְ גֶערֶעכְט מַאכֶען פַאר דִיר אוּן זָאלְסְט דִיךְ נוֹהֵג זַיין מִיט מִיר מִיט חֶסֶד אוּן מִיט רַחֲמִים. לִיעבֶּער גָאט, דוּא וֵוייסְט דָאךְ אַלְץ וואוֹיל, וָוארוּם דוּא בִּיסְט דָאךְ אַ יוֹדֵעַ מַחֲשָׁבוֹת, דַארוּם בֶּעט אִיךְ דִיךְ, רְאֵה בְעָנְיִי, דוּ זָאלְסְט זֶעהֶען אִין מַיין פַּיין, דֶען דָאס הָאבֶּען אַלְץ גֶעמַאכְט מַיינֶע זִינְד וָואס אִיךְ מוּז טְרַאכְטֶען פַאר מַיין שְׁפַּייז אוּן פַאר מַיין גוּף צוּ דֶערְנֶעהְרֶען:

תְּחִנָּה פוּן עֶרֶב רֹאשׁ חוֹדֶשׁ צוּ יוֹם כִּפּוּר קָטָן

אַב הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת, פָאטֶער פוּן בַּארֶעמְהֶערְצִיגְקַייט אוּן פַארְגֶעבּוּנְג, וָואס דַיין שְׁטַארְקֶע, מֶעכְטִיגֶע הַאנְד אִיז אוֹיסְגֶעשְׁטְרֶעקְט צוּ עֶמְפְּפַאנְגֶען אַלֶע דִיא וֶועלְכֶע קֶעהְרֶען זִיךְ אוּם צוּ דִיר מִיט אַ רֵיינֶע הַארְץ, הֶער צוּ דָאס גֶעבֶּעט פוּן דַיין דִיענְסְט, וֶועלְכֶע אִיז גֶעקוּמֶען אַצוּנְד אִין דַיין הֵיילִיגֶע הוֹיז אוֹיסְצוּגִיעסֶען אִיהר ספאָלגע הַארְץ אוּן שְׁוֶוערֶען גֶעמִיטְה, הַיינְט אִיז עֶרֶב רֹאשׁ חוֹדֶשׁ, דַיינֶע אָרֶעמֶע בֶּעטְרִיעבְּטֶע קִינְדֶער זַיינֶען צוּזַאמֶענְגֶעקוּמֶען אִין דַיין הֵיילִיגֶען הוֹיז, וֶועלְכֶע עֶס דִיענְט זֵייא אַצוּנְד פַאר דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, זֵייעֶרֶע צוּבְּרָאכֶענֶע הֶערְצֶער צוּ בְּרֵיינְגֶען פַאר דִיר קָרְבָּנוֹת, אָפְּרִיכְטֶען יוֹם כִּפּוּר קָטָן, מִתְוַדֶּה זַיין פַאר דִיר אַלֶע זִינְד, אוּן צוּ בֶּעטֶען פוּן דִיר מְחִילָה וּסְלִיחָה וְכַפָּרָה. וְאַתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן מְקַבֵּל שָׁבִים, אוּן דוּ בַּארֶעמְהֶערְצִיגֶער גָאט בִּיסְט דָאךְ שְׁטֶענְדִיג מְקַבֵּל דִי וֶועלְכֶע

חֲתוּנָה. הָאט דֶער חָתָן אָפְּגֶערֶעדְט מִיט דֶעם בַּעַל עֲגָלָה. אַז עֶר זָאהל אִיהם זָאגֶען יֶעדֶער סְטַאנְצְיֶע וִויא וַוייט אִיז נָאךְ, לְמָשָׁל, צוּ לֶעמְבֶּערְג. וִויא זֵיי זַיינֶען אַרוֹיסְגֶעפָאהְרֶען פוּן זֵייעֶר שְׁטָאדְט בְּעֶרֶךְ אַ הַאלְבּ מַייל פְּרֶעגְט דֶער חָתָן: וִוי וַוייט אִיז נָאךְ צוּא לֶעמְבֶּערְג? דֶער פָאטֶער הָאט

קֶעהְרֶען זִיךְ אוּם צוּ דִיר, דֶען דָאס אִיז דָאךְ אֵיינֶע פוּן דַיינֶע מִדוֹת צוּא צוּנֶעהְמֶען דִיא וֶועלְכֶע קֶעהְרֶען זִיךְ אוּם צוּא דִיר מִיט אַ רֵיינֶע הַארְץ, אוּן צוּ פַארְגֶעבֶּען אַלֶע זֵייעֶרֶע זִינְד, וֶועלְכֶע זֵייא זַיינֶען בֶּע־גַאנְגֶען גֶערְן אוּן אוּנְגֶערְן:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, פָּאטֶער פוּן עֶרְבַּארְמוּנְג אוּן פַארְגֶעבּוּנְג, דֶערְהֶער אוֹיךְ דָאס גֶעבֶּעט פוּן דַיין דִיעֶנְסְט, וֵועלְכֶע קוּמְט אַצוּנְד פַאר דִיר, אוּן אוֹיבּ חָלִילָה דִיא טְהוֹיעֶרֶען פוּן תְּפִלָּה זַיינֶען פַארְשְׁלָא־סֶען, אָבֶּער דִיא טְהוֹיעֶרֶען פוּן טְרֶעהְרֶען זַיינֶען דָאךְ שְׁטֶענְדִיג אָפֶען, וִויא עֶס שְׁטֶעהְט גֶעשְׁרִיעבֶּען: „שַׁעֲרֵי דְמָעוֹת לֹא נִנְעָלוּ“. נֶעהְם צוּ, בַּארֶעמְהֶערְצִיגֶער פָּאטֶער, מַיינֶע הֵייסֶע טְרֶעהְרֶען, וֶועלְכֶע אִיךְ פַארְגִיעס אַצוּנְד פַאר דִיר אִין דַיין הֵיילִיגֶע הוֹיז. זָאלֶען זֵיי אָפְּוַוא־שֶׁען אַלֶע מַיינֶע זִינְד, וֶועלְכֶע אִיךְ בִּין גֶעגֶען דִיר בַּאגַאנְגֶען. זֶעה, גְרוֹיסֶער גָאט, מַיין פַארְקְלֶעהְמְטֶע, צוּבְּרָאכֶענֶע הַארְץ. זֶעה מַיין שְׁוֶוערֶען בִּיטֶערֶען גֶעמִיטְה אוּן זַיי נָאהֶענְט צוּ מִיר בְּעֵת אִיךְ רוּף צוּ דִיר, וִויא עֶס שְׁטֶעהְט גֶעשְׁרִיעבֶּען „קָרוֹב ה׳ לְכָל קוֹרְאָיו“, גָאט אִיז נָאהֶענְט צוּא אַלֶע וֶועלְכֶע רוּפֶען אִיהם. עֶרְבַּארֶעם דִיךְ בַּארֶעמְהֶערְ־צִיגֶער פָּאטֶער אוֹיף מִיר, אוֹיף מַיין מַאן אוּן אוֹיף מַיינֶע קִינְדֶער. זָאל זַיין אִין דֶעם נַייעֶם חוֹדֶשׁ, וֶועלְכֶער קוּמְט אוּנְז אַנְטְקֶעגֶען אַ גוּ־טֶער ווִילֶען פוּן דִיר, גְרוֹיסֶער אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט, אַז דוּ זָאלְסְט מוֹחֵל זַיין דִיא זִינְד פוּן אוּנְז אוּן פוּן כָּל יִשְׂרָאֵל. דוּא זָאלְסְט פַארְלַייכְטֶערֶען דֶעם שְׁוֶוערֶען גֶעמִיטְה פוּן מַיין מַאן אוּן פוּן אַלֶע אָרֶעמֶע בֶּעטְרִיבְּטֶע בְּרִידֶער. גִיעבּ אוּנְז פַּרְנָסָה פוּן דַיין פוֹלֶע הַאנְד, בְּנַחַת וְלֹא בְּצַעַר,

---

מגדל דוד

דָאס דֶערְהֶערְט, הָאט עֶר אִיהם אָנְ־גֶעשְׁטְרָאפְט פַאר זַיין נַארִישְׁקַייט, אוּן הָאט צוּ אִיהם גֶעזָאגְט: אַז מִיר הָאבֶּען נָאךְ דִי גַאנְצֶע וֶועג צוּ פָאה־רֶען, פְרֶעגְסְטוּ שׁוֹין ווִי וַוייט אִיז צוּ לֶעמְבֶּערְג? דֶער חָתָן אִיז קְלִיגֶער גֶעוָוארֶען אוּן פְרֶעגְט בַּייא יֶעדֶער סְטַאנְצְיֶע ווִי וַוייט זַיינֶען מִיר שׁוֹין

בכבוד ולא בבזיון, כדי מיר זאלען קענען געהען אין דיינע הייליגע וועגען, היטען די מצות פון דיין הייליגע תורה, און ערציהען אונזערע קינדער בחכמה ובהשכל וביראת שמים, אז זייא זאלען שטענדיג געפינען חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם. און מיר אלע זאלען דיר קענען דיענען מיט א ריינע הארץ אונזער גאנצען לעבען, אמן:

תחנה לתענית צבור

גאט פון ערבארמונג און פארגעבונג, דוא שטארקער, אל־מעכטיגער, גרויסער באשעפער, וואס דוא קוקסט פון דיין הויכען שטוהל אין יעדע מענטשליכע הארץ. יעדע פארבארגענע מחשבה איז פון דיר ניט באהאלטען, יעדער געהיימער געדאנקען איז דיר באוואוסט. דו ווייסט דאך מיין שווערען ביטערען געמיטה, מיין בלוטיגע צובראכענע הארץ מיט וועלכע איך קום פאר דיר אין דיעזען פאסט־טאג בעטען דיר. אונזער הייליגער בית המקדש איז איבער אונזערע זינד חרב געווארען, מיר האבען נישט מעהר קיין כהן. קיין קרבנות, קיין עבודה מכפר צוא זיין אונזערע זינד. אונזער אפפער, וועלכע מיר בריינגען פאר דיר איצט זיינען אונזערע צובראכענע הערצער און שווערע געמיטהער. אונזערע נסכים איז נאר אונזערע הייסע טרעהרען, וועלכע מיר פאר־

אפגערייזט פון אונזער היים? זייא האלטען שוין נאהענט בייא לעמ־בערג. פרעגט דער נארישער חתן: ויא ווייט זייגען מיר אפגעפאהרען פון אונזער היים? זאגט דער פא־טער: נארישער זוהן, יעצט דארף מען שוין פרעגען: ווי ווייט איז צו לעמבערג? ווייל דיא גאנץ לאנגע

גיעסען פאר דיר. נאר דאמיט קענען מיר פארקומען פאר דיר אלמעכטיגער גאט, צוא בעטען פון דיר מחילה וסליחה אויף אונזערע זינד:

מיר ווייסען זעהר גוט, דאס דוא גאט פון ערבארעמונג און פארגעבונג, פארלאנגסט ניט די פייניגונג פון א מענשען, וויא דער היילינער נביא ישעיה זאגט: „הכזה יהיה צום אבחרהו יום ענות אדם נפשו“, הייסט דען דאס בייא מיר א פאסט־טאג וואו א מענטש זאל זיך נאר פייניגען, נאר טהאן גוטעס און גענאד, זאט מאכען דעם הונגעריגען, אנקליידען דעם נאקעטען, מיט־פיהלען דעם ליידענדען, נאר דאס איז דיין היילינער וואונש. און וויא דוד המלך עליו השלום האט געזאגט: „זבחי אלהים רוח נשברה“, גאטעס אפפער איז א צובראכענער גייסט. און דעריבער אליין פאסטען מיר נאר אום אונטערטהעניג צו מאכען דעם שטאלצען גוף, כדי מיר זאלען קענען קומען פאר דיר מיט א ריינע צובראכענע הארץ, מיט א געוועהטאגטע זעלע דיך צו בעטען מחילה וסליחה וכפרה אויף אלע אונזערע זינד:

ערבארמיגער גאט, דערהער אויך דאס געבעט פון דיין דיענסט, וועלכע איז געקומען אין דיין היילינע הויז אויסגיעסען איהר באטריעבטע הארץ צוזאמען מיט דיינע באטריעבטע קינדער, וועלכע שטעהען פאר דיר

מגדל דוד

וועג זיינען מיר שוין ברוך השם איבער געפאהרען. פונקט אזוי האט אונז געטראפען, מיר פאהרען דא זעהר א לאנגע וועג צייט פון חורבן ירושלים, אונזערע היילינע חכמים האבען דאס גוט געוואוסט אז די וועג איז זעהר ווייט, דער אריכות הגלות איז לענגער וויא פאריגער

יֶעצְט. בַּארֶעמְהֶערְצִיגֶער פָאטֶער, צַייג אוּנְז דִיא וֶועגֶען פוּן דַיין גוּטְס. זֶעה וִוי עֶלֶענְד מִיר שְׁטֶעהֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט, צוּ וֶועמֶען זָאלֶען מִיר שְׁרַייֶען פַאר הִילְף? צוּ וֶועמֶען זָאלֶען מִיר זִיךְ קֶעהְרֶען אוּן וֶוענְדֶען, וֶוען נִישְׁט צוּ דִיר, הִימְלִישֶׁער פָאטֶער? וֶוער נָאךְ, וִוי דוּ, גְרוֹיסֶער גָאט, וַוייסְט דִי פַארְבָּארְגֶענֶע וואוּנְדֶען, וֶועלְכֶע מִיר טְרָאגֶען טִיעף אִין אוּנְזֶערֶע צוּרִיסֶענֶע הֶערְצֶער? טְרֵייסְט, עֶרְבַּארְמִיגֶער גָאט, דַיינֶע אֲבֵלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם, דַיינֶע פַארְפִינְצְטֶערְטֶע בֶּעטְרִיבְּטֶע קִינְדֶער. זֶעה בַּארֶעמְהֶערְצִיגֶער פָאטֶער, דַיינֶע אוּנְגְלִיקְלִיכֶע פַארְבִּיטֶערְטֶע שֶׁעפְּסֶעלַאךְ, זַיינֶען נֶעבַּאךְ צוּזֶעעט אוּן צוּשְׁפְּרֵייט אִין אַלֶע עֶקֶען פוּן דֶער וֶועלְט, מִיר הָאבֶּען אַלֶעס פַארְלָארֶען נָאר נִיט דֶעם בִּטָּחוֹן אִין דִיר, נָאר דִיא הָאפְנוּנְג אוֹיף דִיר, שְׁטַארְקֶער גָאט, אִיז אוּנְז גֶעבְּלִיעבֶּען אִין אַלֶע אוּנְזֶערֶע לֵיידֶען אוּן צָרוֹת. עֶס אִיז שׁוֹין צַייט אַז דוּ זָאלְסְט צוּזַאמֶענְקְלַייבֶּען דַיינֶע פַארְשְׁטוֹיסֶענֶע פוּן עֶק וֶועלְט, וִוי דוּ הָאסְט פַארְשְׁפְּרָאכֶען אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה: „אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ“, דָאס הֵייסְט, אוֹיבּ דַיינֶע פַארְשְׁטוֹיסֶענֶע וֶועלֶען זַיין וואוּ דִי הִימְלֶען עֶנְדִיגֶען זִיךְ, וֶועל אִיךְ זֵיי אוֹיךְ צוּזַאמֶענְקְלַייבֶּען. בְּרֵיינְג אוּנְז אִין דִי טְהוֹיעֶרֶען פוּן יְרוּשָׁלַיִם, וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם, אוּן דָארְטֶען וֶועלֶען מִיר דִיךְ דִיענֶען מִיט

מגדל דוד

נָלוּת יְרוּשָׁלַיִם, הַיינְט אַז יֶעדֶערֶער וֶועט גֶעהֶמֶען רֶעכֶענֶען וִויא וַוייט אִיז נָאךְ צוּ דֶער גְאוּלָה, קֶענֶען נָאךְ חַס וְשָׁלוֹם פִיעל פֶערְלִיעֶרֶען דֶעם טְהֵייעֶרֶען הָאפְנוּנְג. וָואס דָאס אִיז פוּן דִיא עִקְּרֵי אֱמוּנָה, הָאבֶּען זֵיי שְׁטְרֵיינְג פַארְזָאגְט אִין זֵייעֶר צַייט (וָואס זֵייא זַיינֶען גֶעוֶוען נִישְׁט וַוייט פוּן חוּרְבָּן) אַז מֶען זָאל נִיט רֶעכֶענֶען וֶוען וֶועט זַיין דֶער זְמַן הַגְּאוּלָה אוּן אִין אַלֶע שְׁטָרוֹת אוּן אִין אַלֶע סְפָרִים הָאבֶּען זֵיי גֶערֶעכֶענְט דֶעם

פָארְכְט וְויא פַאר צַייטֶען, דֶען דוּ בִּיסְט אוּנְזֶער פָאטֶער, דוּ בִּיסְט אוּנְזֶער עֶרְלֵייזֶער, נָאר דוּא אַלֵיין וֶועסְט אוּנְז הֶעלְפֶען, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן:

תְּחִנָּה לַעֲשָׂרָה בְּטֵבֵת.

רַחוּם זֶה אֵלִי, דֶער וָואס אִיז אַ רַחוּם וְחַנוּן דֶער אִיז מַיין גָאט, חוּשָׁה לִי לְעֶזְרִי, אַייל מִיר צוּ הֶעלְפֶען, וְתַגִּיהַּ אֶת חָשְׁכִּי, אוּן דוּא זָאלְסְט עֶרְלַייכְטֶען מַיין פִינְצְטֶערְנֶעשׁ וֶועלְכֶע אִין דֶעם פִינְצְטֶערֶען טָאג עֲשָׂרָה בְּטֵבֵת הָאט זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבֶען, דֶען אִין דֶעם טָאג הָאט נְבוּכַדְנֶצַּר הָרָשָׁע בַּאלַאגֶערְט דִי הֵיילִיגֶע שְׁטָאדְט יְרוּשָׁלַיִם. אִיבֶּער דֶעם אִיז דֶער טָאג נִקְבַּע גֶעוָוארֶען פַאר אַ תַּעֲנִית צִבּוּר, דָאס מִיר זָאלֶען זִיךְ דֶערְמָאהְנֶען אָן דִיא צָרוֹת, וָואס אוֹיף אוּנְז יוּדֶען אִיז גֶעקוּמֶען אִיבֶּער אוּנְזֶערֶע שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים, בִּכְדֵי מִיר זָאלֶען עֶרְוֶועקֶען אוּנְזֶערֶע הֶערְצֶער תְּשׁוּבָה צוּ טְהָאן, דָאס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאהל רַחֲמָנוּת הָאבֶּען אוֹיף אוּנְז אוּן זָאהל זָאגֶען עֶס זָאל שׁוֹין זַיין אַ סוֹף צוּ אוּנְזֶערֶע צָרוֹת אוּן מִיר זָאלֶען שׁוֹין מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה זִיךְ קָאנֶען מַאכֶען אַ יוֹם טוֹב אִין דֶעם טָאג וָואס עֶס וֶועט זַיין וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן:

תְּחִנָּה לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר.

אַתָּה הָאֵל עוֹשֵׂה פְלָאוֹת, דוּא בִּיסְט דֶער גָאט, וָואס טְהוּט וואוּנְדֶער מִיט אוּנְז בְּכָל רֶגַע וָרֶגַע, נָאר דוּרְךְ דֶעם

מגדל דוד

זְמַן וִויפִיעל אִיז שׁוֹין נָאךְ דֶעם חוּרְבַּן יְרוּשָׁלַיִם, נָאר גֶעלוֹיבְּט אִיז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַז מִיר זַיינֶען שׁוֹין אַרִיבֶּער גֶעפָאהְרֶען אַזוֹי אַ לַאנְגֶע וַוייטֶע וֶועג, מִיר זַיינֶען שׁוֹין וַוייט אִין אֶלֶף הַשִּׁשִּׁי, אִין דֶער צַייט הָאפֶען מִיר, אַז דִיא גְאוּלַּת יִשְׂרָאֵל וֶועט גֶעוִויס זִיךְ שׁוֹין נִיט צִיהֶען, וִוי דִי הֵיילִיגֶע

וָואס מִיר זַיינֶען נִיט גוּט אוּן פְרוּם שְׁפִּירֶען מִיר נִיט דִי פַאר־בָּארְגֶענֶע נִסִּים וָואס דוּ טוּסְט מִיט אוּנְז, וַוייל דֶער נֵס וֶוערְט פַארְדֶעקְט אוּן בַּאהַאלְטֶען מִיט אַ דֶרֶךְ הַטֶּבַע, גְלַייךְ וִויא עֶס אִיז מִיט דֶער נַאטוּר גֶעבְּרַאכְט, דֶען בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר זַיינֶען דָאךְ דִי נִסִּים גֶעוֶועזֶען גָאר גְרוֹיס, פוּן דֶעסְטְוֶועגֶען וַוייל דִיא יוּדֶען זַיינֶען דֶערְנַאסְטְמָאהְל נִיט וֶוערְטְה גֶעוֶוען, זַיינֶען דִיא נִסִּים גֶעגַאנְגֶען פַארְבָּארְגֶען דָאס וַשְׁתִּי זָאל זִיךְ פַארְזִינְדִיגֶען בַּיי דֶעם מֶלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אוּן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה זָאהל בַּייא אִיהם נוֹשֵׂא חֵן זַיין, דָאס דוּרְךְ אִיהר הָאבֶּען דִי שׂוֹנְאִים אַיינְגֶענוּ־מֶען אַ מַפָּלָה, אַזוֹי וִוי דִי גְמָרָא הַקְּדוֹשָׁה זָאגְט אַ רֶמֶז פוּן דִי תּוֹרָה אוֹיף דֶעם נֵס פוּן אֶסְתֵּר. דִי תּוֹרָה זָאגְט: „וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר”, וֶועל אִיךְ זֵיי בַּאוַוייזֶען נִסִּים בְּהַסְתֵּר, דֶען דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעשְׁוָוארֶען דָאס דִיא שׂוֹנְאִים זָאלֶען חָלִילָה נִיט קָאנֶען אוּמְבְּרֵיינְגֶען דִי יוּדֶען. מִיר פַאסְטֶען הַיינְט אַזוֹי וִוי אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען הָאבֶּען גֶעפַאסְט בִּימֵי הָמָן הָרָשָׁע, דָאס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאל זִיךְ שׁוֹין מְרַחֵם זַיין אִיבֶּער אוּנְז מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּ זֶעהֶען נִסִּים בְּפַרְהֶסְיָא כִּימֵי מוֹעֵד צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, אָמֵן:

אֵל מָלֵא רַחֲמִים לְכ׳ סִיוָן.

אֵל מָלֵא רַחֲמִים, דוּא נָאט בִּיסְט פוּל מִיט דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוּן דַיין רוּהוּנְג אִיז אִין הוֹיכֶען הִימֶעל אוּן דוּא פַארְנֶעהְמְסְט דָאס גֶע־שְׁרֵיי פוּן דִי פַארְבִּיטֶערְטֶע הֶערְצֶער, גְרֵייט אָן אַ רֶעכְטֶע רוּהוּנְג אוֹיף

מגדל דוד

נְבִיאִים הָאבֶּען אוּנְז צוּגֶעזָאגְט, וְאִם יִתְמַהְמַהּ אֲחַכֶּה לוֹ בְּכָל יוֹם שֶׁיָּבוֹא, הָאבֶּען שׁוֹין אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים אוּן דִי מְקוּבָּלִים אִין דִי לֶעצְטֶע דוֹרוֹת גֶע־רֶעכֶענְט וֶוען וֶועט שׁוֹין זַיין דִיא גְאוּלָה צַייט, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן:

דיא פליגעל פון דיין הייליגע שכינה אין דער הויך וואו אלע ריינע קדושים וטהורים רוהען וואס זיי לייכטען וויא דאס לויטערקייט פון דעם הימעל און זאלסט דערהויבען די נשמות פון דיא צדיקים וואס האבען גע׳דרש׳ת דיין הייליגע תורה סיי די גרינגע און סיי די הארבע. וועה איז אונז אין אונזערע הערצער, אונזערע קרוינען זיינען אונז אראפגעפאלען פון דיא קעפ, גאט האט אונז אזוי וואונדערליך געשלאגען זיעבען מאל מעהר ווי אונזערע זינד און צוגענומען אונזערע צדיקים וואס האבען טאג און נאכט געלערענט תורה און אונזערע אלע חכמים און רבנים און לומדים וואס זיינען געזעסען אין בית המדרש און זיי זיינען געוועזן דיא זיילען פון דער וועלט:

רבונו של עולם, אמרר בבכי, איך טהו ביטערען מיט געוויין אויף דיא הייליגע שטאדט ירושלים וואס אין היינטיגען טאג איז איהר מויער געשפאלטען געווארען, דער שונא האט געטהאן אין דער הייליגער שטאדט וואס ער האט נור געוואלט, די הייליגע תורה איז אויך אין דעם טאג אויך פארברענט געווארען. הייליגער באשעפער, האב חס אויף דיין הייליגען נאמען, וואס ווערט פארשוועכט ביי די געטצען דיענער, נעהם א נקמה אין די שונאים, דאס אלע זאלען זעהען דיא הילף מיט דאס גרויסקייט פון די ישראל צוליעב דיין גרויסען נאמען, אמן סלה:

תחנה לשבעה עשר בתמוז.

רבונו של עולם, איך פאסט און פייניג זיך דיעזען טאג, ווייל אין איהם האט זיך אנגעפאנגען דער חורבן ירושלים, אזוי וויא

מגדל דוד

מיר זאגען אין הלל: ממזרח שמש וגו׳. למשל, אויף א וועלט־אויסשטעלונג ברייננגט מען צוזאמען פון אלע עקען וועלט פארשיעדענע מערקווירדיגע זאכען, פארשיעדענע חיות, בהמות און עופות, פארשיעדענע בוימען בלומען און פרוכט, אויך פארשיעדענע קונסטפאלע מאשינען און נאך אנדערע מערקווירדיגע זאכען. דאס

מיר זאגען אין די היינטיגע סליחות: „אם גבר האויב יתבקע העיר“, דער טאג וואס דער שונא האט זיך געשטארקט און דיא הייליגע שטאדט ירושלים איז צושפאלטען געווארען. אויף דיעזען בראך טרויער איך און איך פארגיס טרעהרען. מיינע אויגען טריקענען ניט און מיין הארץ קען ניט געשטילט ווערען, ווען איך דערמאהן זיך אן דיזען שרעקליכען טאג. אוי לי ואוי לנפשי, אז צוליעב אונזערע זינד האבען מיר פארלארען אונזער לאנד, אונזער שטאדט און אונזער בית־המקדש, וואס דיין שכינה האט אין איהם גערוהט. איך בעט דיר, הארציגער פאטער אין הימעל, אז מיינע טרעהרען זאלען זיך צוזאמענמישען מיט דיא טרעהרען פון דיין גאנצען פאלק ישראל, וועלכע פאסטען, וויינען און טרויערען אין דיעזען טאג. און זאלען אונזערע טרעהרען אנפיהלען דיין בעכער און דו זאלסט שוין מאכען א סוף צו אונזער גלות, דען מיר האבען שוין גענוג געליטען און גענוג אפגעקומען פאר אונזערע זינד.

אב הרחמים, דערבארעמדיגער פאטער, אין דיעזען טאג האט זיך דער שונא געשטארקט און די שטאדט ירושלים איז געשפאלטען געווארען, זאלען זיך שוין מעהר אונזערע שונאים ניט שטארקען איבער אונז און קיין שפאלטונג זאהל ביי אונז ניט פארקומען. זאהל דיין רעכטע האנד אונז העלפען גובר צו זיין אונזערע שונאים און קיין שפאלטונג זאהל פאסירען אין קיין פאמיליע, אין קיין געמיינדע און אין גאנצען פאלק ישראל. זאהל ביי אונז אלעמען הערשען שלום און אחדות און קיין שנאה זאהל צווישען אונז נישט זיין, ווייל פאר דיא זינד פון שנאת חנם איז דער בית־המקדש חרוב געווארען. שטארק, רבונו של עולם, די הערצער פון אלע אידישע קינד־

מגדל דוד

אלעס צוזאמען אין א גרויסארטיגע צוזאמענשטעלונג פון וועלטבעריהמטע זאכען. דיא גרעסטע מענשען און קינסטלער פון דער וועלט פאהרען צוזאמען אום צו זעהן די אלע זעלטענהייטען. אויף אזא אויסשטעלונג צווישען אלע קונסטפאלע זאכען איז געוועזען אויסגעשטעלט א גאלדענע קעסטעל געזעצט מיט דימאנטען און

דֶער צוּ מְקַיֵם זַיין דִי מִצְוָה פוּן „וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ״ אוּן אַלֶע מִצְווֹת פוּן דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן בּוֹי צוּרִיק דֶעם בֵּית־הַמִקְדָשׁ, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. אָמֵן:

תְּחִנָּה לְתִשְׁעָה בְּאָב.

דִיא תְּחִנָּה זָאגְט מֶען אוּם תִּשְׁעָה בְּאָב אוֹיף דֶער נַאכְט אוּן אוֹיךְ אִין דֶער פְּרִיה מִיט גְרוֹיס גֶעוֵויין:

אֵל מָלֵא רַחֲמִים, גָאט, וָואס דוּ בִּיסְט פוּל מִיט דֶערְבַּארֶעמְ־קַייט אוּן בִּיסְט דֶער רִיכְטֶער פוּן דֶער וֶועלְט אוּן אַלֶע דַיינֶע מִשְׁפָּטִים זַיינֶען מִיט וַואהְרְהַייט, הַיינְטִיגֶען טָאג הָאבֶּען אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען אִין דֶער מִדְבָּר וָואס דוּ הָאסְט זֵיי אוֹיסְגֶעצוֹיגֶען פוּן מִצְרַיִם ווִידֶערְגֶעשְׁפֶּענִיגְט אַקֶעגֶען דִיר אוּן הָאבֶּען נִיט גֶעוָואלְט אָנְנֶעהְמֶען דָאס גוּטְס וָואס דוּ הָאסְט גֶעטְהָאן אוּן הָאסְט צוּגֶעזָאגְט צוּא זֵייעֶרֶע עֶלְטֶערֶען אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אוּן הָאבֶּען גֶעשֶׁענְדְט דָאס הֵיילִיגֶע לַאנְד, וָואס דַיין שְׁכִינָה הָאט גֶערוּהְט אִין אִיהר אוּן הָאבֶּען אַלֶע צַייט גֶערֶעדְט אוֹיף דַיינֶע וָואהְרְהַאפְטִיגֶע קְנֶעכְט משֶׁה מִיט אַהֲרֹן. הַיינְטִיגֶע נַאכְט הָאבֶּען זֵיי אַלֶע גֶעוֵויינְט אוּן הָאבֶּען פַארְגָאסֶען פִיעל טְרֶעהְרֶען אוּן הָאבֶּען נִישְׁט גֶעוָואלְט דֶערְוַוארְטֶען דִי צַייט וָואס דוּ הָאסְט זֵיי גֶעלָאזְט ווִיסֶען דוּרְךְ דַיינֶע קְנֶעכְט משֶׁה מִיט אַהֲרֹן אוּן יְהוֹשֻׁעַ אוּן כָּלֵב. אוּן פַאר דֶעם גֶעוֵויין וָואס זֵייא הָאבֶּען אוּמְזִיסְט גֶעוֵויינְט, הָאסְט דוּ בַּאצָאהְלְט צוּ

מגדל דוד

בְּרֵיילְיַאנְטֶען. מִיט אִיהְרֶע אַרְבַּייט הָאט זִי גֶעצוֹיגֶען אוֹיף זִיךְ דִיא אוֹיפְמֶערְקְזַאמְקַייט פוּן אַלֶע בֶּעזוּכֶער, יֶעדֶער הָאט אִיהְם בֶּעטְרַאכְט מִיט דֶער גְרֶעסְטֶער פֶערְווּאוּנְדֶער־רוּנְג אוּן אִיז בַּייגֶעריג גֶעוֶוען צוּא ווִיסֶען וֶוער עֶס הָאט גֶעמַאכְט דִיא אַרְבַּייט. דֶער אוֹיפְזֶעהֶער פוּן דֶער אוֹיסְשְׁטֶעלוּנְג הָאט אוֹיסְגֶערוּפֶען: אַז וֶוען עֶס וֶועט זִיךְ מֶעלְ־

זייערע קינדער, דאס אין דעם טאג זיינען פארוויסט און צושטערט געווארען דער ערשטער און דער אנדערער בית־המקדש, וואס דורך דעם איז אוועקגענומען געווארען פון אונז אונזער שעהנקייט און די קרוין פון אונזערע קעפ, און מיר קענען שוין נישט ברייננגען קיין קרבנות און דעמפפונג אויף דיין הייליגען מזבח, און מיר קענען נישט געהען דריי מאל אין יאהר צו זעהען די שיין פון דיין הייליגע שכינה און זעטיגען אונזערע זעלען מיט דיא גרויסע פרייד פון דיין שכינה. וועה איז צו אונז און וועה איז צו אונזערע לייבער, דען אין היינטיגען טאג איז פארברענט געווארען אונזער הייליגער בית המקדש דורך א פייער פון דעם הימעל איבער די גרויסע עבירות פון דיא ישראל וואס זיי האבען ווידער־גע־שפעניגט אקעגען דיר און זיינע געגאנגעי אין בייזען וועג צו דערצערנען דיך, אלמעכטיגער גאט, און דארום האסטו פארניכטעט זייער הערשאפט און קעניגרייך און אלע זייער גלוסטיגקייט האסטו צוברעכען און האסט זייא געגעבען אין דער האנד פון זייערע באליידיגער, און זייערע ווייבער און זייערע קינדער וואס זיינען עדעל ערצויגען געווארען זיינען געפאנגען געווארען און זיי האבען געמוזט ארבייטען זעהר שווערע ארבייט און טראגען גרויסע מיהל־שטיינער אויף זייערע אקסלען און העלצער אנגעבונדען אויף די פיס צו מאכען שטרויכלען זיי, און האבען געליטען גרויס הונגער און דורשט

מגדל דוד

דען דער ארבייטער פון די קעסטעל וועט מען איהם בעלאהנען נאך זיין פערדינסט. עס האבען זיך געמעלדעט מענטשען וואס האבען זיך אנגעגעבען פאר דעם מייסטער פון דיא קעסטעל, מען האט זיי געהייסען עפענעז דאס קעסטעל, האבען זייא איהר געקעהרט אויף אלע זייטען און האבען בשום אופן נישט געוואוסט וויא איהר צוא

און אויף אזעלכע גרויסע ביטערע צערשטערונג האבען אלע פעלקער געקלאפט מיט זייערע הענד און האבען זיך געוואונדערט און האבען געזאגט: „איז דאס דיא קרוין פון ירושלים, וואס זיא איז געוועזן די קרוין פון אלע שטעדט פון אלע לענדער“? און אצונד איז זיא חרוב און פארוויסט דורך איהרע פיינד גאר אהן דערבארעמקייט, און זיי פרעהען זיך אויף איהר בראך און לעסטערען זיא מיט צארענדיגע רייד:

רבונו של עולם, איך שטעה פאר דיר מיט א ביטער הארץ, מיט געשריי און געוויין. מיינע אויגען פליסען אזוי ווי דיא טייכען וואסער און מיין הארץ ווערט אין מיר צובראכען ווען איך באדענק מיך אן דאס גרויסע שעהנקייט פון דיינע קינדער ישראל וואס עס איז אוועקגענומען געווארען און דיין הייליגער בית המקדש וואס ער איז פארברענט געווארען, און עס זיינען פארטריעבען געווארען די כהנים וואס האבען געדיענט אין דיין הויז, און די לוים וואס האבען געזונגען און געשפיעלט די הייליגע געזאנגען זיינען פארשטערט געווארען, און דער מזבח און דער שלחן און דיא מנורה און דער האנד־פאס און גאר דאס הייליגע געפעס איז געקומען אין אומרייניגע הענד. מיינע אויגען זיינען געשוואלען פון גרויס געוויין און מיין הארץ איז שלאף איבער דיא פיעל זיפצען וואס איך זיפץ אלע צייט. מיינע גליעדער זיינען צוברכען פון גרויס יאמער אויף דעם בראך פון דיינע קינדער ישראל:

מגדל דוד

עפענען, זיי האבען זיך נאר געוואלט מאכען א נאמען דורך פרעמדע ארבייט, זיינען זיי דערפאר אוועק מיט גרויסע בזיונות. איגדעם האט מען געהערט א שטימע וואס זאגט: אז צו א געוויסע שטונדע וועט זיך דיא קעסטעלע זעלבסט עפענען און וועט ענטדעקען ווער דער מייסטער איז, מען האט אבער ניט געוואוסט ווער עס רעדט.

ואתה אל רחום וחנון, און דו גאט ביסט א דערבארמיגער
און א לייטזעליגער, טהו פון וועגען דיין גרויסען נא־
מען און עפען דיינע אויגען צוא זעהען אונזערע פארוויסטונג
און דאס פארוויסטונג פון דיין הייליגע שטאדט ירושלים וואס
דו האסט דיין נאמען אויף איהר גערופען, און זעה, וויא מיר,
דיינע ליעבע קינדער, זיינען געווען צו שאנד און צו חרפה,
און וויפיעל בלוט עס איז פארגאסען געווארען פון דיין ליעב
פאלק ישראל, און קוק אין זייער צדקות וואס זיי האבען גע־
לאזט מען זאהל זיי אומברייגען פון דיינעט וועגען, און הא־
בען נישט חס געהאט אויף זייערע לייבער און האבען פאר־
מיאוס׳ט דעם לעבען פון דער וועלט און האבען מבטל גע־
ווען זייער רצון פאר דיין רצון, און האבען געהייליגט דיין
גרויסען נאמען און האבען איהם ניט פארשוועכט, און הא־
בען אויסגעשטרעקט זייערע העלדזער צוא דער שחיטה און
זיינען בייגעשטאנען אויף זייער נסיון און זיינען געפונען גע־
ווארען גאנץ. עס האבען זיך אנגעריהרט דיא בלוט וואס
האט גערונען פון די פאטערס מיט די קינדער׳ס און די בלוט
פון די מוטערס מיט זייערע קינדער און עס איז אויסגעמישט
געווארען בלוט פון ברידער מיט שוועסטער און בלוט פון
חתנים מיט כלות און בלוט פון חכמים מיט זייערע ווייבער
און בלוט פון חזנים און בלוט פון דיינים מיט זייערע סופרים
און מלמדים מיט תלמידים, וואס זיינען אלע אין איינעם גע־
הרג׳עט געווארען:

מגדל דוד

אין איינינע שטונדען ארום האט זיך דיא קעסטעל אליין געעפענט און האט אנגע־פאנגען צו שפילען און צוגלייך אויסגערו־פען אז עס איז די ארבייט פון דעם וועלט־בעריהמטען מעכאניקער דער און דער. דאס האט געמאכט אזא גרויסען איינדרוק אויף אלע בעזוכער פון דער אויסשטעלונג, און דאס האט אזוי וייט פערנומען זייערע

אֵלֶּה מִזְבְּחוֹת זְכוֹר, דִי דָאזִיגֶע מִזְבְּחוֹת פוּן דִי הֲרוּגִים גֶעדֶענְק, דֶערְבַּארֶעמִיגֶער גָאט, אוּן הֶעלְף אוּנְז אוּן זַאמֶעל אוּנְז פוּן אַלֶע פִיער עֶקֶען פוּן דֶער וֶועלְט, אוּן בּוֹי וִויעדֶער מִיט פַייעֶר דַיין שְׁטָאדְט יְרוּשָׁלַיִם, אוּן טְרֵייסְט אוּנְז פוּן אוּנְזֶער טְרוֹיעֶר, אוּן שִׁיק דַיין מָשִׁיחַ עֶר זָאהְל אוּנְז בְּרֵיינְגֶען קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִיר זָאלֶען אִין דִיעזֶען טָאג פְרֶעהְלַאךְ זַיין אוּן לוֹיבֶּען דַיין נָאמֶען אוּן דֶערְצֶעהְלֶען דַיינֶע וואוּנְדֶער. עֶס זָאהְל שׁוֹין מְקוּיָם וֶוערֶען, וָואס דֶער נָבִיא הָאט גֶעזָאגְט, אַז דֶער חוֹדֶשׁ אָב וֶועט פַארְקֶעהְרְט וֶוערֶען צוּ פְרֵייד אוּן נִישְׁט צוּ וֵויינֶען אוּן קְלָאגֶען. דָאס זָאהְל גֶעשֶׁעהֶען בַּאלְד אִין אוּנְזֶערֶע טֶעג, אָמֵן וְאָמֵן:

תְּחִנָּה נֶחָמַת צִיּוֹן.

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה צוּ זָאגֶען מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה שַׁבָּת נַחֲמוּ:

אָנָּא אִיךְ בֶּעט דִיךְ, אֱלֹהֵי הַנֶּחָמוֹת, גָאט, וָואס דוּא טְרֵייסְט יֶעדֶען, דוּ זָאלְסְט טְרֵייסְטֶען מִיךְ מִיט מַיין גַאנְץ הוֹיזְגֶעזִינְד מִיט כָּל יִשְׂרָאֵל, דָאס עֶס זָאל וֶוערֶען פוּן אוּנְז אָפְּגֶעטְהָאן אַלֶע שְׁלֶעכְטֶס מִיט אַלֶע גְזֵירוֹת רָעוֹת. זָאלְסְט צוּ אוּנְז שִׁיקֶען דִיא נֶחָמָה דָאפֶּעלְט, דָאס מִיר זָאלֶען דָאפֶּעלְט גֶעטְרֵייסְט וֶוערֶען, אַזוֹי וִויא דֶער נָבִיא יְשַׁעְיָה זָאגְט: „נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם”. אוּן פַאר אַלֶע צָרוֹת מִיט אַלֶע יְסוּרִים מִיט אַלֶע פַארְשִׁידֶענֶע עַגְמַת נֶפֶשׁ, רַחֲמָנָא לִצְּלָן, זָאלְסְט דוּ אוּנְז בַּאגִיטִיגֶען מִיט פִיעל טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת, דָאס מִיר זָאלֶען פַארְגֶעסֶען אָן אוּנְזֶערֶע עֶרְשְׁטֶע צָרוֹת. מִיר זָאלֶען שׁוֹין אוֹיפְגֶערִיכְט וֶוערֶען מִיט דִיא גְאוּלָה שְׁלֵמָה, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן:

מגדל דוד

גֶעדַאנְקֶען אַז זֵייא הָאבֶּען שׁוֹין אוֹיף אַלֶע אַנְדֶערֶע זַאכֶען מֶעהְר נִיט גֶעוָואלְט זֶעהֶען, אוּן אַלֶע בֶּעזוּכֶער פוּן דֶער אוֹיסְשְׁטֶעלוּנְג, אָבְּוָואהְל זֵייא הָאבֶּען דֶעם מַייסְטֶער נִישְׁט גֶעקֶענְט, נָאר פוּן זַיינֶע אַרְבַּייט הָאבֶּען זֵיי פַארְשְׁטַאנֶען וָואס פַאר אַ קָאפּ עֶר הָאט, זֵייא הָאבֶּען אִיהְם זֶעהְר גֶערִיהְמְט אוּן גֶעשֶׁעצְט. דֶער נִמְשָׁל אִיז, אַז מֶען בַּאטְרַאכְט

תחנה אמהות לראש חודש אלול.

צו לייענען גאנץ אלול אלע טאג:

סמכתי ברחמיך הרבים לבקשך, איך פארלאז זיך אויף דיין פיעל דערבארעמקייט צוא בעטען דיך. הער מיין תפלה, וואס איך בעט מיט מיין צובראכען הארץ און ענטפער מיר אויף מיין געבעט, וויא אין דיין היילינע תורה שטעהט געשריבען: „בטרם תקרא ואני אענה", איידער דו וועסט מיך רופען וועל איך דיר ענטפערען. אל מלא רחמים, דו גאט, וואס דו ביסט פול מיט דערבארעמקייט, דערבארעם דיך אויף מיר און נעהם אן מיין געבעט, וואס איך וועל דיך בעטען און נעהם אן מיינע וידוים, וואס איך וועל זיך מתודה זיין אויף מיינע ביטערע עבירות. איך האב ווידער־געשפעניגט דיינע היילינע מצוות און איך האב ניט געהאל־טען דיינע געבאט, וואס דו האסט אונז געבאטען. הערר פון דער גאנצער וועלט, איידער איך הויב אן פאר דיר זיך רעכט מתודה צו זיין, פאל איך אויף מיין פנים און בעט דיך אז דיין רחמים זאל זיך שטארקען איבער דעם רוגז, דאס דו זאלסט מיין וידוי צוהערען און זאלסט מיר מיין מויל עפענען, דאס איך זאל זיך ריכטיג מתודה זיין:

עשה עמדי כחסדך הגדול, טהו מיט מיר חסד און משפט מיך מיט גרויס דערבארעמקייט. איך בעט דיך, נעהם אן מיין געבעט און זאלסט עפענען די טהויערען פון תשובה צו דיא ישראל,

---

מגדל דוד

דיא גרויסע וועלט מיט אלעם וואס אויף איהר געפינט זיך איז זיא גלייך צוא דיא קינסטליכע קעסטעל. דיא וועלט ווייזט און שרייט אויס, אז דער אלמעכטיגער גאט איז דער גרויסער מייסטער פון איהר. און דאס איז עם איבעראל באוואוסט אז אפילו די ווילדע מענשען וואס געפינען זיך אויף דער וועלט, ווען זייא ווילען איינעם וואס

ווייל זיי האבען די ליעבע תורה מקבל געוועזען אויף דעם בארג סיני. איך בעט דיך, אז דו זאלסט אננעהמען מיינע ביטערע טרעהרען, ווי דו האסט אנגענומען דיא טרעהרען פון די מלאכים וואס האבען געווייגט ווען אברהם אבינו האט זיין ליעבען זוהן געוואלט ברייגגען צו דער עקידה. דאמאלס זיינען די טרעהרען פון די מלאכים געפאלען אויף דעם מעסער פון אברהם און האבען איהם נישט געלאזט שעכטען זיין זוהן יצחק, אזוי זאלען אונזערע טרעהרען פאלען אויף דעם מעסער פון דעם מלאך המות און זאלען ניט לאזען חלילה אומברייגגען מיך אדער מיין מאן אדער חלילה מיינע קליינע קינדער און אלע מיינע פריינד. דו זאלסט דיך איבער אונז דערבארמען און זאלסט אליין זיין מיין מליץ יושר ביי דעם משפט וואס דוא וועסט מיך משפט'ן, אמן:

רחמיך הרבים יגינו עלי, דיין גרויס דערבארעמקייט זאהל אויף מיר באשיצען. איך שרעק מיך זעהר פאר מיינע גרויסע זינד, דען איך האב מיט מיינע מעשים געוויס ניט פארדיענט קיינע חסדים. מיין געבעט זאל פאר דיר אנגענומען ווערען וועגען מיין זכות אבות ווי עס שטעהט געשריעבען: „ואעשה חסד וזכרתי זכות אבות על בנים ועל בני בנים”, איך וועל טהאן מיט מיין גרויס גענעדיגקייט און וועל געדענקען דעם זכות אבות אויף אייערע קינדער און אויף אייערע קינדס־קינדער. דו ביסט גאט, אונזער גאט און גאט פון אונזערע עלטערען, אונזער טרייסטער זאלסטו זיין, דוא זאלסט דיך איבער אונז דערבארעמען און זאלסט אונז טרייסטען, אמן:

מגדל דוד

איבערצייגען, הויבען זיי אויף דיא אויגען און די הענד צום הימעל און שווערען אויף ביי גאט. דאס באווייזט אז די גאטהייט איז פארפלאנצט ביי יעדעס באשעפענעס. דאס זאגט דער פסוק ממזרח שמש, פון דעם ארט, פון וואנען דיא זונן הויבט אן אויפצוגעהען, עד מבואו, ביז דעם ארט וואו זי פארגעהט, דאס הייסט פון איין עק וועלט

„עֲשֵׂה עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה וְיִרְאוּ שׂוֹנְאֵינוּ וְיֵבוֹשׁוּ כִּי אַתָּה יְיָ עֲזַרְתָּנוּ וְנִחַמְתָּנוּ״, גָאט וֶועט טְהָאן מִיט אוּנְז מִיט גוּטֶען אוּן אוּנְזֶערֶע שׂוֹנְאִים, דֶער יֵצֶר הָרָע אוּן דֶער שָׂטָן מְקַטְרֵג, וֶועלֶען זֶעהֶען אוּן וֶועלֶען פַארְשֶׁעהְמְט וֶוערֶען, וָוארוּם דוּ בִּיסְט אַ גָאט, אַ הֶעלְפֶער אוּן אַ טְרֵייסְטֶער צוּ אַלֶע וָואס טְהוּעֶן דִיךְ אָנְרוּפֶען מִיט אַ צוּבְּרָאכֶען הַארְץ, וִויא עֶס שְׁטֶעהְט גֶעשְׁרִיבֶּען: לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה, וכו׳ אָמֵן:

לְמִשְׁפָּטֶיךָ יַעַמְדוּ כֻלָּם, צוּא דַיין מִשְׁפָּט וֶועלֶען מִיר זִיךְ שְׁטֶעלֶען. דַארוּם וֵויין אִיךְ אוּן שְׁרַיי פַאר דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען, אַז דוּ זָאלְסְט מִיךְ אָנְרוּפֶען מִיט חֶסֶד וְרַחֲמִים אוּן דוּ זָאלְסְט דִיךְ אַלֵיין זֶעצֶען בַּייא מַיין מִשְׁפָּט. שְׁטְרָאף אוּנְז נִישְׁט מִיט גְזֵירוֹת אַכְזָרִיּוֹת אוּן לָאז אוּנְזֶערֶע קִינְדֶערְלַאךְ עֶרְצִיהֶען צוּ גוּטֶען, דֶען דוּא בִּיסְט דִיךְ מְרַחֵם אוֹיף קְלֵיינֶע קִינְדֶער:

בַּמֶּה אֲקַדֵּם לְפָנֶיךָ, מִיט וָואס זָאהְל אִיךְ קוּמֶען פַאר דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען צוּ בֶּעטֶען דוּ זָאלְסְט מַיינֶע בֵּייזֶע עֲבֵירוֹת פַארְגֶעבֶּען? אִיךְ וֵוייס דָאס אִיךְ הָאבּ גָאר קֵיין מְלִיצִים נִיט, אִיךְ הָאבּ קֵיין מֵלִיץ פַאר מִיר נָאר מַיינֶע בִּיטֶערֶע טְרֶעהְרֶען, וִויא עֶס שְׁטֶעהְט: „שַׁעֲרֵי דְמָעוֹת אֵינָם נִנְעָלִים״, דִי טְהוּיעֶרֶען פוּן טְרֶעהְרֶען וֶוערֶען נִיט פַארְשְׁלָאסֶען. דַארוּם דֶערְבַּארְעמִיגֶער גָאט, נֶעהְם מַיינֶע טְרֶעהְרֶען, וָואס אִיךְ פַארְגִיעס אוּן טְהוּ זַייא אַרַיין אִין דַיין לָאגֶעל אוּן וַואשׁ אָפּ מִיט זַייא אוּנְזֶערֶע זִינְד אוּן זָאלְסְט פֶערְבַּייטֶען דֶעם מִדַּת הַדִּין אוֹיף מִדַּת הָרַחֲמִים, אָמֵן:

תִּקְרַב תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ, עֶס זָאל גֶענֶעהְנֶען פַאר דִיר מַיין גֶעבֶּעט, אַז קֵיין מְקַטְרֵג זָאהְל נִישְׁט קֶענֶען מַפְסִיק זַיין

מגדל דוד

בִּיז דִיא אַנְדֶערֶע, מְהוּלָל שֵׁם ה׳, אִיז גֶערִיהְמְט גָאט׳ס נָאמֶען, אַז עֶר הָאט אַזוֹיא קִינְסְטְלִיךְ דִיא וֶועלְט בַּאשַׁאפֶען מִיט גְרוֹיס חָכְמָה אוּן מִיט אִיבֶּערְנַאטִירְלִיכֶען פַארְשְׁטַאנְד, אוּן יֶעדֶער נָאךְ זַיין גְלוֹיבֶּען, לוֹיבְּט אוּן שֶׁעצְט דֶעם נָאמֶען „גָאט״ דֶעם בַּאשֶׁעפֶער פוּן דֶער וֶועלְט, אוּן אוֹיף יֶעדֶער שְׁרִיט זֶעהְט מֶען אַז נָאר עֶר אִיז דֶער בַּארִיהְמְטֶער מֵייסְטֶער פוּן אַ׳הַר:

צְווִישֶׁען מַיין גֶעבֶּעט אוּן צְווִישֶׁען דַיין כִּסֵא הַכָּבוֹד. אִיךְ בֶּעט דִיךְ, אַז דוּא זָאלְסְט צוּרִיק אַרַיינְטְהָאן דַיין שְׁוֶוערְד אִין דַיין שֵׁייד, דוּ זָאלְסְט דַיין הַאנְד הַאלְטֶען אִיבֶּער אוּנְז אוּן אִיבֶּער דִי קְלֵיינֶע קִינְדֶערְלַאךְ. אָמֵן:

הַט אָזְנְךָ לִתְפִלָּתִי. בֵּייג אַיין דַיין אוֹיעֶר צוּ מַיין תְּפִלָּה. לִיבֶּער גָאט בַּאהִיט מִיךְ פוּן אַלֶעם בֵּייזֶען אוּן פוּן אַ מֶענְטְשֶׁענְס גָאבּ, אוּן זָאהְל מְקוּיָם וֶוערֶען אִין מִיר, וִויא עֶס שְׁטֶעהְט אִין הֵיילִיגֶען תְּהִלִּים: „פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן", דוּ וֶועסְט עֶפֶענֶען דַיין הַאנְד אוּן וֶועסְט אוּנְז שְׁפַּייזֶען אוּן נִיט דוּרְךְ אַ מֶענְטְשֶׁענְס גָאבּ. אָמֵן:

רְאֵה עָנְיִי וְהוֹשִׁיעֵנִי. זֶעה מַיין פַּיין פוּן מַיינֶע עֲבֵירוֹת אוּן דוּ זָאלְסְט מִיר הֶעלְפֶען. נֶעהְם אָן מַיין גֶעבֶּעט. כָאטְשׁ אִיךְ וֵויים, אַז אִיךְ בִּין נִישְׁט וֶוערְטְה צוּ עֶפֶענֶען מַיין מוֹיל צוּ בֶּעטֶען דִיךְ, דֶען אִיךְ הָאבּ מִיט מַיין מוֹיל גְרוֹיסֶע עֲבֵירוֹת גֶעטְהָאן. אִיךְ הָאבּ לֵיצָנוּת גֶעטְרִיעבֶּען אוּן אִיךְ הָאבּ נִיבּוּל פֶּה גֶערֶעדְט, נָאר דוּא בִּיסְט אַ דֶערְבַּארֶעמִיגֶער גָאט, וִויא דוּא הָאסְט אָנְגֶענוּמֶען דָאס גֶעבֶּעט פוּן אוּנְזֶער מוּטֶער חַנָּה אוּן פַארְגִיעבּ מִיר מַיינֶע עֲבֵירוֹת. אָמֵן:

הַעֲבֵר מִמֶּנִּי אַפְּךָ וַחֲרוֹנְךָ. טְהוּ אָפּ פוּן מִיר דַיין צָארְן אוּן נֶעהְם אָן מַיין גֶעבֶּעט, וָואס אִיךְ בֶּעט, אוּן זָאלְסְט מִיר פַארְגֶעבֶּען מַיינֶע זִינְד, דֶען אִיךְ וֶועל זֵיי שׁוֹין אִימֶער נִיט טְהָאן, נָאר אִיךְ וֶועל טְהָאן דַיינֶע מִצְוֹת. אִיךְ בֶּעט דִיךְ, דוּא

משלי אבות

מִיר זָאגֶען אִין פִּרְקֵי אָבוֹת: רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל וכו'. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאט גֶעוָואלְט מְזַכֶּה זַיין דִיא יִשְׂרָאֵל דַארוּם הָאט עֶר זֵיי פַארְמֶעהְרְט דִי תּוֹרָה וּמִצְוֹת, פְרֶעגֶען דִי מְפָרְשִׁים דוּכְט זִיךְ גְרַא־דֶע פַארְקֶעהְרְט אַז גָאט וָוארְט אוּנְז

זָאלְסְט שְׁטַארְקֶען מַיינֶע הֶענְד צְדָקָה צוּ גֶעבֶּען אוּן לִיכְט צוּ צִינְדֶען אוּן מַיינֶע פִּיס זָאלְסְטוּ שְׁטַארְקֶען אִין דֶער שׁוּהְל צוּא גֶעהֶען דִיךְ צוּ לוֹיבֶּען:

מַה נֹּאמַר וּמַה נְּבַקֵּשׁ, וָואס זָאלֶען מִיר רֵיידֶען אוּן וָואס זָאלֶען מִיר בֶּעטֶען. אִיךְ וֵויים אַלֶע מַיינֶע זִינְד, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן. אִיךְ שִׁיץ מִיךְ אִין דֶעם זְכוּת פוּן מַיינֶע קְלֵיינֶע קִינְדֶער וָואס וֶועלֶען לֶערְנֶען תּוֹרָה אוּן אִין זֵייעֶר זְכוּת זָאלְסְט דוּ מִיר הֶעלְפֶען אַז עֶס זָאהְל קֵיינְמָאהְל נִיט זַיין קֵיין טְרוֹיעֶרְ־קַייט אוּן קֵיין גֶעוֵויין נָאר שִׂמְחָה, אָמֵן:

אוֹדְךָ בְּכָל לִבִּי, אִיךְ טְהוּ דִיךְ לוֹיבֶּען מִיט מַיין גַאנְצֶען הַארְצֶען, דֶען דוּ בִּיסְט אַ בַּאשֶׁעהְנְטֶער גָאט בַּיי אַלֶע לַייט. דוּ בִּיסְט אַ בַּארְמִיגֶער גָאט אִיבֶּער אַלֶע לַייט, דוּ הֶערְסְט צוּ אַלֶע גֶעבֶּעט פוּן דִי אָרֶעמֶע לַייט אוּן דוּ בִּיסְט מְכַפֵּר אַלֶע עֲבֵירוֹת, דֶען דוּ בִּיסְט הֵיילִיג אוּן גְרוֹיס אוּן וָוארְהַטִיג. אִיךְ בֶּעט דַיין לִיבֶּען נָאמֶען, דָאס דוּא זָאלְסְט אַרַיינְלָאזֶען אִין דַיין מִדַּת הַדִּין דֶעם מִדַּת הָרַחֲמִים, וְוִיא מֶען לָאזְט אַרַיין אִין בִּיטֶערְם עֶטְוָואס זִיסֶעס. אוּנְזֶער מִשְׁפָּט זָאהְל זַיין זִיס, אָמֵן:

רִחַקְתִּי מַעֲשֶׂיךָ הַטּוֹבִים, אִיךְ הָאבּ דֶערְוַוייטֶערְט דַיינֶע גוּטֶע גֶעבָּאט, אִיךְ הָאבּ ווִידֶערְגֶעשְׁפֶּענִיגְט דַיינֶע לִיבֶּע מִצְוֹות. וָואס דוּא הָאסְט נִיט גֶעהֵייסֶען טְהָאן הָאבּ אִיךְ יוֹא גֶעטְהָאן אוּן וָואס דוּ הָאסְט יוֹא גֶעהֵייסֶען טְהָאן הָאבּ אִיךְ נִיט גֶעטְהָאן, וָואס דוּ הָאסְט גֶע׳אַסֶר׳ט הָאבּ אִיךְ מַתִּיר גֶעוֶוען אוּן וָואס דוּא הָאסְט מַתִּיר גֶעוֶוען הָאבּ אִיךְ גֶע׳אַסֶר׳ט, וָואס דוּא הָאסְט מְטַמֵּא גֶעוֶוען הָאבּ אִיךְ טָהוֹר

משלי אבות

גֶעגֶעבֶּען וויינִיגֶער מִצְוֹות וָואלְט גֶעוֶוען גְרִינְגֶער צוּ הִיטֶען, זָאגְט דֶער אֹהֵל יַעֲקֹב אַ מָשָׁל. אַ רַייכֶער יוּנְ־גֶער מַאן, וֶועלְכֶער עֶס הָאט זִיךְ בַּיי אִיהְם גֶעעֶנְדִיגְט דִי קֶעסְט הָאט עֶר צוּזַאמֶענְגֶענוּמֶען זַיין קַאפִּיטַאל אוּן אִיז אַוֶועקְגֶעפָאהְרֶען אַייְנְהַאנְדְלֶען סְחוֹרָה אִין אַ גְרוֹיסֶע פַאבְּרִיק־שְׁטָאט

גֶעמַאכְט, אָבֶּער אִיךְ הָאבּ מִיךְ נִיט מְתַכֵּוֵן גֶעוֶוען דִיךְ צוּ דֶערְצֶערְ־
נֶען, נִישְׁט מֶעהְר דֶער יֵצֶר הָרָע הָאט מִיךְ אָנְגֶערֶעדְט, דַארוּם פַּארְ־
גִיעבּ מִיר מַיינֶע זִינְד, אָמֵן:

הָקֵם לַאֲמָתְךָ חַסְדֶךָ, מַאךְ בַּיישְׁטֶעהֶען דַיין דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוֹיף דַיין דִיענְסְט, דֶען וִוי זָאל אִיךְ מִיךְ נִישְׁט דֶערְ־
שְׁרֶעקֶען, וְויא זָאל מִיךְ נִיט אָנְחַאפֶּען אַ צִיטֶערְנֶעשׁ, וֶוען אִיךְ
וֶועל מוּזֶען שְׁטֶעהֶען צוּם מִשְׁפָּט בַּיי דֶעם בֵּית דִין שֶׁל מַעֲלָה
אוּן עֶנְטְפֶערֶען אוֹיף דִיא עֲוֹנוֹת? אוּן דוּא, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
טְהוּסְט נִיט ווי אַ בָּשָׂר וָדָם, דֶען אַז מֶען קוּמְט זִיךְ צוּ שְׁטֶע־
לֶען צוּם מִשְׁפָּט פַאר אַ בָּשָׂר וָדָם וֶועט עֶר נִיט בַּאוַוייזֶען אִין
מִשְׁפָּט קַיין דֶערְבַּארֶעמְקייט, אָבֶּער דוּא גָאט, דוּא טְהוּסְט
אַלֶערְלֵיי וואוּנְדֶער, דָאס דוּא בַּאוַוייזְט אִין מִיטֶען מִשְׁפָּט דַיין
דֶערְבַּארֶעמְקַייט. דַארוּם דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אִיבֶּער מִיר אוּן
שֵׁיינְק מִיר מַיין לֶעבֶּען אוּן מַיין מַאן׳ס לֶעבֶּען אוּן מַיינֶע קִינְ־
דֶערְ׳ס לֶעבֶּען, אָמֵן:

גַל מֵעָלַי חֲרוֹנְךָ, נֶעהְם אַרוּנְטֶער פוּן מִיר דַיין רוֹגֶז. דוּ זָאלְסְט מִיטְ׳ן קוֹל פוּן שׁוֹפָר פַארְשְׁלִיעסֶען דֶעם מוֹיל פוּן שָׂטָן,
וֶועלְכֶער אִיז תָּמִיד אוֹיף אוּנְז מְקַטְרֵג, אוּן פַארְגִיבּ אוּנְז אוּנְ־
זֶערֶע זִינְד דוּרְךְ דֶעם קוֹל פוּן שׁוֹפָר, דֶען וְויא דֶער שׁוֹפָר אִיז
אַיינְגֶעבּוֹיגֶען, אַזוֹי וֶועלֶען מִיר אוּנְזֶער הַארְץ אַיינְבּוֹיגֶען צוּא
טְהָאן תְּשׁוּבָה אוֹיף אוּנְזֶערֶע עֲוֹנוֹת, אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין
דָאס יָאהְר צוּ הֶערֶען שׁוֹפָר שֶׁל מָשִׁיחַ, אָמֵן:

משלי אבות

הָאט עֶר זִיךְ צוּזַאמֶענְגֶעטְרָאפֶען מִיט זַיינֶעם אַ פֶּעטֶער, עֶר הָאט זַיין פֶּע־
טֶער דֶערְצֶעהְלְט דֶעם צְוֶועק פוּן זַיין נְסִיעָה, זֵיי הָאבֶּען בֵּיידֶע פַארְבְּרַאכְט
אַ צַייט אוּן דֶערְנָאךְ אִיז דֶער יוּנְגֶער מַאן אַוֶועק צוּ זִיךְ אוֹיף זַיין סְטַאנְצִיֶע.
דֶער טְרַייעֶר פֶּעטֶער אִיז גֶעגַאנְגֶען צוּא זַיינֶע בַּאקַאנְטֶע פַאבְּרִיקַאנְטֶען

דָּבַקְתִּי בְּמַעֲשִׂים רָעִים, אִיךְ הָאבּ מִיךְ בַּאהֶעפְטְ אִין בֵּייזֶע אוּן שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים. אִיךְ הָאבּ מִיךְ גֶעלָאזְט פוּן דֶעם יֵצֶר הָרָע אָנְרֵיידֶען, אִיךְ הָאבּ גָאר נִישְׁט גֶעטְרַאכְט אַז אִיךְ וֶועל מוּזֶען שְׁטֶעהֶען צוּם מִשְׁפָּט אוּן אִיךְ בִּין נָאכְגֶעגַאנְגֶען נָאךְ דִיא תַּאֲוַות לִבִּי. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וֶוען אִיךְ וֶועל וֶועלֶען מִתְוַדֶּה זַיין פַאר דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען אוֹיף מַיינֶע עֲבֵירוֹת וֶועלֶען דִיא טֶעג זִיךְ אוֹיסְלָאזֶען אוּן אִיךְ וֶועל נִיט קָאנֶען אוֹיסְרֶעכְנֶען מַיינֶע בִּיטֶערֶע עֲבֵירוֹת, וָוארוּם זֵיי זַיינֶען זֶעהְר פִיעל. אוֹיף וֶועלְכֶע עֲבֵירוֹת זָאל אִיךְ זִיךְ מִתְוַדֶּה זַיין, צוּא אוֹיף דִי עֲבֵירוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטָאן בְּמֵזִיד אָדֶער אוֹיף דִי עֲבֵירוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אוּמְגֶערְן. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ בֶּעט דִיךְ, אַז דוּ זָאלְסְט אָפְּוַואשֶׁען פוּן מִיר דִי עֲבֵירוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אוּן זָאלְסְט מִיךְ מַאכֶען רֵיין פוּן מַיינֶע עֲוֹנוֹת, אָמֵן:

לוּלֵי חֲסָדֶיךָ עַל מָה אֶסְמוֹךְ, וֶוען נִיט דַיין גֶענֶעדִיגְקֵייט אוֹיף וָואס וָואלְט אִיךְ גֶעהַאט צוּ פַארְלָאזֶען זִיךְ אִין אַזֶעלְכֶע טֶעג, וָוארוּם דִיא טֶעג זַיינֶען זֶעהְר מוֹרָא'דִיג. מֶען רֶעכֶענְט אִיטְלִיכֶען אִיבֶּער אוּן מֶען לֵייעֶנְט אִיטְלִיכֶענְס מַעֲשִׂים וָואס אִיטְלִיכֶער הָאט גֶעטְהָאן. אִיךְ הָאבּ מִיךְ נָאר סוֹמֵךְ צוּ זַיין אוֹיף תְּשׁוּבָה, דֶען דוּ הָאסְט בַּאשַׁאפֶען תְּשׁוּבָה אוֹיף דִיא עֲבֵירוֹת, דַארוּם בִּין אִיךְ מְקַבֵּל אוֹיף מִיר צוּ תְּשׁוּבָה טְהָאן אוּן דִיךְ רֶעכְט צוּ דִינֶען:

בְּחַסְדְּךָ תְּדִינֵנִי, גָאט מַיין גָאט, מִשְׁפָּט מִיךְ מִיט דַיין גְנָאד. מִיר שְׁרַייעֶן אוּן בֶּעטֶען דוּא זָאלְסְט אוּנְז פַארְגֶעבֶּען אוּנְזֶערֶע זִינְד אוּן זָאלְסְט אָנְנֶעהְמֶען אוּנְזֶער תְּשׁוּבָה. דֶערְוֶועקְט אַייךְ אוּנְזֶערֶע אָבוֹת וָואס לִיגֶען אִין דֶער מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה צוּא שְׁטִיצֶען מִיךְ. קַיין מַעֲשִׂים טוֹבִים אִיז אִין מִיר נִיט פַארַאן, בֶּעט אִיךְ גָאט עֶר זָאהְל זִיךְ

מְשְׁלֵי אָבוֹת

אוּן הָאט פַאר אִיהְם צוּזַאמֶענְגֶעקוֹיפְט בֵּייא פַארְשִׁיעדֶענֶע פַאבְּרִיקַאנְטֶען פַארְשִׁיעדֶענֶע סָארְטֶען סְחוֹרָה צוּא דִי בִּילִיגְסְטֶע פְּרֵייזֶען, דִיא פַאבְּרִיקַאנְטֶען הָאבֶען אָנְגֶעפַאנְגֶען צוּזַאמֶענְצוּשִׁיקֶען דִיא סְחוֹרָה, וֶועלְכֶער דֶער פֶעטֶער הָאט פַאר אִיהְם אָנְגֶעקְלִיבֶען, פוּן אֵיין פַאבְּרִיקַאנְט אִיז

אוֹיף מִיר דֶערְבַּארְמֶען. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מַאךְ אוּנְז ווִידֶערְקֶעהְרֶען צוּ דִיר מִיר זָאלֶען ווִיעדֶער אָנְגֶערוּפֶען ווֶערֶען דַיין פָאלְק. זָאל זִיךְ דֶערְבַּארְמֶען דַיין גֶענָאד אִין זְכוּת פוּן אוּנְזֶערֶע אָבוֹת, אָמֵן סֶלָה:

רַחֲמֶיךָ יָלִיץ בְּעַד רְשׁוּמִים בַּכִּסֵּא, דַיין גֶענָאד אוּן דֶערְבַּארֶעמְקַייט זָאלֶען זַיין מְלִיצֵי יוֹשֶׁר פַאר דִיא יִשְׂרָאֵל אוּן אוֹיךְ דֶער זְכוּת פוּן יוֹסֵף הַצַּדִּיק דָאס עֶר הָאט גֶעטְהָאן כָּבוֹד צוּ דַיין נָאמֶען זָאל אוּנְז בַּייִשְׁטֶעהֶען מֶען זָאהְל חָלִילָה נִיט קוּמֶען צוּ שִׁפְלוּת אָדֶער צוּ אָרֶעמְקַייט, אָמֵן:

יָדַעְתִּי כִּי סַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ, אִיךְ ווֵייס אַלֵיין אַז אִיךְ הָאבּ זִיךְ אָבְּגֶעווֶענְדְט פוּן דַיינֶע לִיעבֶּע גֶעבָּאט, אָבֶּער אִיךְ טְהוּ הָאפֶען אוֹיף דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען אַז דוּ ווֶעסְט מִיט מִיר נִיט מְדַקְדֵּק זַיין. זָאהְל אוֹיף מִיר מְקוּיָם ווֶערֶען וָואס אִין דֶער תּוֹרָה שְׁטֶעהְט: גָאט וַוארְפְט אַוֶועק דִי עֶרְשְׁטֶע עֲבֵירוֹת אוּן זֶעהְט דִי זְכִיּוֹת זָאלֶען אִיבֶּערְוֶועגֶען דִי עֲבֵירוֹת:

בְּצִדְקָתְךָ תַּדִּיחַ כְּתָמִים, מִיט דַיינֶע גֶערֶעכְטִיגְקַייט זָאלְסְט דוּ אוֹיסְמֶעקֶען דִי פְלֶעקֶען וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעמַאכְט אִין דֶעם קְלֵייד פוּן מַיין נְשָׁמָה מִיט מַיינֶע גְרוֹיסֶע עֲבֵירוֹת. וָואס וֶועט דִיר אַרוֹיסְקוּמֶען פוּן אוּנְזֶער בִּיטֶערֶען טוֹיְדְט אָדֶער חָלִילָה פוּן דֶעם טוֹיְדְט פוּן דִי קְלֵיינֶע קִינְדֶערְלַאךְ? וָואס הָאבֶּען מִיר דֶען גֶעטְהָאן צוּ דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען? מִיר הָאבֶּען נָאר זִיךְ שְׁלֶעכְטְס גֶעטְהָאן. דַיין נָאמֶען אִיז הֵיילִיג אוּן אִימֶער אוּן אֵייבִּיג. דַארוּם דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אִיבֶּער

משלי אבות

מֶען אַרוֹיס אוּן פוּן דֶעם אַנְדֶערֶען אִיז גֶעקוּמֶען מִיט סְחוֹרָה, בִּיז מֶען הָאט אִיהְם אַרוּמְגֶענוּמֶען פוּן אַלֶע זַייטֶען אוּן עֶר אִיז מִיט זִיי בַּאשֶׁעפְ־

טִ׳גְט גֶעוֶועזֶען אֵיינִיגֶע טֶעג, דֶער יוּנְ־גֶער מַאן הָאט פַאר אַלֶעם בַּאצָאהְלְט פַאר אַלֶעם מְזוּמָן בִּיז עֶר אִיז גֶעבְּלִי־בֶּען אָהְן גֶעלְט, נָאר וָואס עֶר הָאט

אונז און זאהל אן אונז מקוים ווערען דער פסוק: „קרוב ה׳ לכל קוראיו״, דו ביסט נאהענט צו די וואס רופען דיך. ורחם על ממליכך, דערבארעם דיך איבער אונז. כי אנחנו עמך וצאן מרעיתך, דען מיר זיינען דיינע שאף, וואס דו פאשעסט אונז. השב שכינתך לציון, קעהר אום דיין שכינה אין דער שטאדט ציון און עס זאהל מקוים ווערען „ובא לציון גואל״, שיק קיין ציון דיין ערלייזער, אמן סלה:

תחנה פון ראש חודש אלול.

די תחנה זאל מען זאגען אום ראש חודש אלול און אויך מאנטאג און דאנערשטאג ווען מען זאגט בריך שמיה, בפרט אום ראש השנה און יום כפור:

די יי, דו ביסט א בארעמהערציגער גאט און דערבארעמסט דיך איבער יעדען מענטשען, חאטש ער זינדיגט און דוא ביסט איהם מוחל דורך תשובה:

אל רחום, דו ביסט א בארעמהערציגער גאט א ן דערבארעמסט דיך איבער דעם מענטש וואס טהוט דיך בעטען אז דו זאלסט איהם טהאן חסד חנם און איהם מוחל זיין זיינע עבירות. וחנון, און דוא ביסט א לייטזעליגער גאט. דוא טהוסט לייטזעליגען צוא דעם וואס קומט מיט תפלה צו דיר. ארך אפים דוא דערלאנגערסט דיין גרימצארן און דוא ביסט ניט גיך צו דערצערנען אפילו צו דעם רשע. איילסט ניט צו צאהלען דעם מענטשען נאך זיינע מעשים רעים נאך, נאר דו

משלי אבות

זיך געלאזען אום צוא קאנען רייזען צוריק. בעת ער האט אפשיעד גענומען פון פעטער, זאגט ער צו איהם: — ליבער פעטער, מיט אייער פריינד־שאפט האט איהר מיר פארמאטערט. יעדער פאבריקאנט האט מיר געשיקט סחורה אין אייער נאמען מיט בעשטימטע פרייזען איך האב אבער

וַוארְטְסְט טָאמֶער וֶועט עֶר תְּשׁוּבָה טְהָאן. וְרַב חֶסֶד, אוּן דוּ טְהוּסְט פִיעל גֶענָאד צוּ דִיא לַייט וָואס הָאבֶּען קֵיין זְכוּת נִיט. וֶאֱמֶת, אוּן דוּ בִּיסְט אַ וָואהְרְהַאפְטִיגֶער גָאט. דוּ שְׁטְרָאפְסְט דֶעם מֶענְטְשֶׁען פַאר זַיינֶע זִינְד, אָבֶּער דֶערְנָאךְ וֶועסְטוּ אִיהְם גֶעבֶּען אַ גוּטֶען שְׂכַר לְעוֹלָם הַבָּא פַאר דֶעם גוּטְס וָואס עֶר הָאט גֶעטְהָאן אוֹיף דֶער וֶועלְט. נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים, דוּא גֶעדֶענְקְסְט דָאס גוּטְס וָואס דֶער צַדִיק הָאט גֶעטְהָאן אוֹיף דֶער וֶועלְט בִּיז זַיין טוֹיזֶענְד גֶעבִּירְט. נוֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע, דוּא פַארְטְרָאגְסְט דִי זִינְד, וָואס עֶר הָאט גֶעזִינְדִיגְט, אוּן אַז עֶר טְהוּט תְּשׁוּבָה בִּיסְטוּ אִיהְם מוֹחֵל. וְחַטָּאָה, אֲפִילוּ דִיא עֲבֵירוֹת וָואס דֶער מֶענְטְשׁ קֶען זִיךְ הִיטֶען פַאר זֵיי, סַיי מִיט הֶערְצֶען, אָדֶער מִיט זֶעהְן, אָדֶער מִיט רֵייד. וְנַקֵּה, אוּן דוּ רֵיינִיגְסְט דֶעם מֶענְשֶׁען פוּן זַיין זִינְד אוּן וֶוען עֶר טְהוּט תְּשׁוּבָה מִיט זַיין גַאנְצֶען הַארְצֶען וֶוערְט פוּן דִי עֲבֵירוֹת זָכִיוֹת:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט. דוּא זָאלְסְט דֶערְהֶערֶען מַיין בַּקָּשָׁה צוּא גוּטֶען אוּן דוּא זָאלְסְט מִיר אוּן מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער פַארְגֶעבֶּען אַלֶע זִינְד וָואס מִיר הָאבֶּען גֶעזִינְדִיגְט אוּן גֶעשׁוּלְדִיגְט גֶעגֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען, אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען יֶעצְט צוּא דֶעם יוֹם הַדִין צוּ גוּטֶען, צוּ אַ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה אוּן הֶעלְפֶען אוּנְז מִיט דֶערְבַּארְמַקֵייט, אוּן זָאלְסְט אוּנְז יֶעצְט גֶעדֶענְקֶען צוּ לֶעבֶּען לַאנְג מִיט גֶעזוּנְד אוּן מִיט שָׁלוֹם אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען אַ גְרִינְגֶע פַּרְנָסָה, דֶען יֶעצְט אִיז דִיא צַייט וָואס דוּ צֵייכֶענְסְט אָן דֶעם מֶענְטְשֶׁען פַּרְנָסָה אוֹיף דֶעם גַאנְצֶען יָאהְר. אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט,

---

משלי אבות

גֶעמוּזְט צוּ גֶעהְמֶען אוּן בַּאצָאהְלֶען אוּן יֶעצְט בִּין אִיךְ גֶעבְּלִיבֶּען אָהְן אַ פְּרוּטָה, אִיז בִּיז דֶעם עֶרְשְׁטֶען מָאל …א הָאבּ אִיךְ גֶעוָואלְט עֶטְוָואס פַאר־ גְנִיעגֶען הָאבֶּען יֶעצְט מוּז אִיךְ שׁוֹין פָאהְרֶען צוּ הוֹיזֶע דֶען אִיךְ בִּין שׁוֹין קוּרְץ אִין גֶעלְד עֶנְטְפֶערְט אִיהְם דֶער פֶעטֶער: — וִוי גְלִיקְלִיךְ בִּיסְטוּ יֶעצְט

זָאלְסְט אוּנְז טְהָאן לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִין אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז אָנְשְׁרַייבֶּען צוּ פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה. עֶס זָאהְל נִיט זַיין מִיט בִּזָיוֹן חַס וְשָׁלוֹם, נָאר מִיט כָּבוֹד אוּן מִיט הֶיתֵּר, נִיט מִיט אִיסוּר חַס וְשָׁלוֹם, דֶען דוּא בִּיסְט דֶער הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, וָואס שְׁפַּייזְט אַלֶע בַּאשֶׁעפֶּענֶעשׁ פוּן דֶעם קְלֶענְסְטֶען בִּיז דֶעם גְרֶעסְטֶען, דֶען דִי אוֹיגֶען פוּן אַלֶע בַּאשֶׁע־פֶּענֶעשׁ פוּן דֶער וֶועלְט הָאפֶען צוּא דִיר, לִיעבֶּער גָאט, אוּן דוּא גִיסְט אִיטְלִיכֶען זַיין בַּאדֶערְפֶענֶעשׁ אוּן שְׁפַּייז אִין זַיין צַייט. דוּ זָאלְסְט אוּנְז אָנְשְׁרַייבֶּען צוּא אַ גוּט לֶעבֶּען, דָאס מִיר זָאלֶען רֶעכְט הַאלְטֶען דַיינֶע לִיעבֶּע הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן מִצְוֹת, אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען שֵׂכֶל אוּן חָכְמָה דָאס מִיר זָאלֶען פַארְשְׁטֶעהֶען דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן מִצְוֹת, אוּן זָאלְסְט שִׁיקֶען אַ רְפוּאָה שְׁלֵמָה צוּ אוּנְזֶער וֶועהְטָאג אוּן מִיר זָא־לֶען בַּאלְד דֶערְלֵייזְט וֶוערֶען פוּן אוּנְזֶער דַחֲקוֹת, אוּן גִיעבּ אוּנְז בְּרָכָה וְהַצְלָחָה אִין אַלֶע אוּנְזֶערֶע עֲסָקִים אוּן מַשָּׂא וּמַתָּן וָואס מִיר טְהוּעֶן. דוּ זָאלְסְט עֶרְוֶועקֶען דִי הֶערְצֶער פוּן דִי מְלָכִים אוּן זֵייעֶרֶע יוֹעֲצִים אוֹיף אוּנְז צוּא גוּטֶען, אוּן עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווִילֶען פוּן דִיר אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט, אַז דִיא רֵייד פוּן מַיין מוֹי״ל אוּן דִיא גֶעדַאנְקֶען פוּן מַיין הַארְצֶען זָאלֶען זַיין בַּאוִוילִיגְט פַאר דִיר, דֶען דוּא בִּיסְט מַיין בַּאשֶׁעפֶער אוּן מַיין דֶערְלֵייזֶער, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

(דֶערְנָאךְ זָאגְט מֶען ״וַאֲנִי תְפִלָּתִי״ דְרַיי מָאל):

תְּחִנָּה לְחוֹדֶשׁ אֱלוּל וּלְרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

דִיא שֶׁעהְנֶע תְּחִנָּה זָאהְל מֶען זָאגֶען אִין חוֹדֶשׁ אֱלוּל אַלֶע טָאג וֶוען מֶען הֶערְט שׁוֹפָר בְּלָאזֶען, בִּפְרַט אוּם ראשׁ הַשָּׁנָה, מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה:

אֵל מֶלֶךְ דַיין שׁוֹפֵט צֶדֶק וֶאֱמֶת, דוּא בִּיסְט אַ וָואהְרְהַאפְטִי־גֶער, גֶערֶעכְטֶער גָאט. דוּ בִּיסְט גֶערֶעכְט אוּן דַיין מִשְׁפָּט

משלי אבות

אִיךְ הָאבּ דִיר גֶעשִׁיקְט דִי שֶׁעהְנְסְטֶע אוּן בֶּעסְטֶע סְחוֹרָה וָואס עֶס אִיז נִי־טָא צוּ זִיי קַיין דִמְיוֹן אוּן וֶועהְר בִּי־לִיג ווִי עֶס קָאן נוּר גֶעבֶּען דוּ וֶועסְט קוּמֶען אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם צוּ הוֹיזֶע וֶועסְט דוּ אָן זִיי וֶועהְר גוּט פַארְדִינֶען אוּן

אִיז גֶערֶעכְט, דוּא בִּיסְט דַן אַלֶע בַּאשֶׁעפֶּענֶעשׁ מִיט אֶמֶת אוּן מִיט גֶערֶעכְטִיגְקַייט. מַה נֹּאמַר וּמַה נְּדַבֵּר, וָואס זָאלֶען מִיר זָאגֶען אָדֶער וָואס זָאלֶען מִיר רֵיידֶען? דֶער מִנְהָג אִיז צְוִוישֶׁען אוּנְז יִשְׂרָאֵל, דָאס מֶען פַאנְגְט אָן דְרַייסִיג טֶעג פַאר רֹאשׁ־הַשָּׁנָה צוּ בְּלָאזֶען שׁוֹפָר צוּ דֶערְוֶועקֶען דִיא לַייט צוּ תְּשׁוּבָה, דַארוּם דַארְף יֶעדֶער מֶענְטְשׁ צִיטֶערֶען אוּן דֶערְשְׁרֶעקֶען זִיךְ, וֶוען עֶר הֶערְט שׁוֹפָר בְּלָאזֶען אוּן זִיךְ שְׁטֶעלֶען מִיט גְרוֹיס פָארְכְט אוּן צִיטֶערְנֶעשׁ צוּ בֶּעטֶען פַאר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צוּ דֶעם יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּ הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען פַאר דִיר מִיט אַ צוּבְרָאכֶען הַארְץ צוּא בֶּעטֶען פוּן דַיין הֵיילִיגֶען פָארְכְטִיגֶען נָאמֶען אַ מְחִילָה, סְלִיחָה וְכַפָּרָה אוֹיף מַיינֶע עֲבֵירוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אִין דִיא טֶעג פוּן מַיין לֶעבֶּען, סַיי עֲבֵירוֹת בְּשׁוֹגֵג אָדֶער בְּמֵזִיד, סַיי בְּדִבּוּר, בְּמַחֲשָׁבָה אָדֶער בְּמַעֲשֶׂה, בֶּעט אִיךְ דִיךְ דוּא אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט, דוּא זָאלְסְט מִיר מוֹחֵל זַיין אַ מְחִילָה גְמוּרָה אוֹיף זֵיי, דֶען וֶוען דוּ וִוילְסְט מִיר חַס וְשָׁלוֹם נִיט מוֹחֵל זַיין צוּא וֶועמֶען זָאהְל אִיךְ מִיךְ וֶוענְדֶען? בַּארֶעמְהֶערְצִיגֶער גָאט פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, דוּא הָאסְט דָאךְ לִיעבּ דֶעם מֶענְטְשֶׁען וֶוען עֶר הָאט חֲרָטָה אוֹיף זַיינֶע עֲבֵירוֹת אוּן וִויל זֵיי מֶעהְר נִישְׁט טְהָאן, בֶּעט אִיךְ דִיךְ מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען, אוֹי לִי, וֶועה אִיז צוּ מִיר, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן מַעֲשִׂים רָעִים אוּן הָאבּ בֶּעשְׁמוּצְט מַיין נְשָׁמָה, וָואס קוּמְט פוּן אַ הֵיילִיגֶען רֵיינֶעם אָרְט אוּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאט מִיר זִי גֶעגֶעבֶּען דָאס אִיךְ זָאל זִי הֵיילִיגֶען אוּן רֵיין הַאלְטֶען וִויא אַן אֶבֶן טוֹב.

משלי אבות

דוּ וֶועסְט מִיר אִימֶער דַאנְקֶען וָואס אִיךְ הָאבּ בַּיי דִיר דַיין צַייט אוּן דַיין גֶעלְד צוּגֶענוּמֶען הֶען דָא אִיז מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם אַז עֶס קוּמֶען יוּנְגֶע לַייט מִיט גְרוֹיסֶע קַאפִּיטַאלֶען עֶס לָאזֶען זִיךְ צוּ זֵייא צוּ חֶבְרָה אוּן מֶען פַארְבְּרֵיינְגְט נָאר אִין פַארְגְנִיעגֶען בִּיז מֶען צַאפְּט זֵיי אוֹיס דִי עֶטְלִיכֶע גִילְדֶען אוּן פַארְ־

וָואס װֶעל אִיךְ טְהָאן אוּן עֶנְטְפֶערֶען, װֶוען הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ װֶועט מִיךְ פָּאר־דֶערֶען אוּן אִיךְ װֶועל מוּזֶען חֶשְׁבּוֹן גֶעבֶּען פַאר זַיין הֵיילִיגֶען כִּסֵּא הַכָּבוֹד? דַארוּם בֶּעט אִיךְ דִיךְ דוּ לִיעבֶּער בַּארֶעמְהֶערְצִיגֶער גָאט, אַז דוּ זָאלְסְט דִיךְ דֶערְבַּארֶעמֶען אִיבֶּער מִיר אָרֶעמֶער זִינְדִיגֶער מֶענְטְשׁ, אוּן דוּ זָאלְסְט מִיר גֶעדֶענְקֶען מַיינֶע זְכוּיוֹת אוּן דוּ זָאלְסְט הֶערֶען מַיין תְּפִלָּה וָואס אִיךְ בִּין פַאר דִיר יֶעצְט מִתְפַּלֵּל, אוּן נֶעהְם פַאר דִיר מַיי־נֶע טְרֶערֶען, דֶען װֶוען שׁוֹין אַלֶע טְהוֹיעֶרֶען זַיינֶען צוּא גֶעשְׁלָאסֶען, אָבֶּער דִי טְהוֹיעֶרֶען פוּן טְרֶערֶען זַיינֶען דָאךְ נִיט פַארְשְׁלָאסֶען. דוּא זָאלְסְט זֶעהֶען מַיין צַעַר אוּן זַיי דִיךְ מְרַחֵם אִיבֶּער מַיין גוּף אוּן נְשָׁמָה אוּן זָאלְסְט מִיר מוֹחֵל זַיין אַ מְחִילָה גְמוּרָה, אוּן זָאלְסְט מִיךְ מִיט מַיין מַאן אוּן קִינְדֶער אָנְשְׁרַייבֶּען צוּ אַ שָׁנָה טוֹבָה, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה, לִגְאוּלָּה שְׁלֵמָה, אוּן זָאלְסְט אוֹיף אוּנְז גוֹזֵר זַיין גְזֵירוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת אוּן דוּא זָאלְסְט מְבַטֵּל זַיין אַלֶע גְזֵירוֹת רָעוֹת פוּן מִיר אוּן פוּן מַיין מַאן אוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער אוּן פוּן כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן סֶלָה:

תְּחִנָּה פוּן סְלִיחוֹת.

די תְּחִנָּה זָאל מֶען זָאגֶען אִין דֶער פְרִיה צוּ סְלִיחוֹת פַאר ראש הַשָּׁנָה:

אֲדוֹן עוֹלָם, הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער װֶועלְט, דוּא בִּיסְט גֶע־װֶוען אַ קֶענִיג נָאךְ אֵיידֶער דוּא הָאסְט בַּאשַׁאפֶען דִיא װֶועלְט אוּן דוּ הָאסְט אַלְסְדִינְג בַּאשַׁאפֶען אַזוֹי וִויא דוּ הָאסְט גֶעוָואלְט פוּן דַיין כָּבוֹד װֶועגֶען. װֶוער קֶען זִיךְ צוּ דִיר גְלַייכֶען אָדֶער אַנְטְקֶעגֶען דִיר זִיךְ שְׁטֶעלֶען? װֶוער קֶען דֶערְצֶעהְלֶען

רייזֶען מִיט גָאר נִיט, הָאבּ אִיךְ דִיר פַארְהִיט אַז מִיט דִיר זָאהְל עֶס חַס וְשָׁלוֹם נִיט פַּאסִירֶען, יֶעצְט פָאהְר אַהֵיים גֶעזוּנְד, מַיין קִינְד (ה' יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ). דֶער יוּנְגֶער מַאן הָאט אִיהְם גֶעדַאנְקְט פוּן טִיעפֶען וְהַאר־צֶען אוּן אָבְּגֶעבֶעייזְט נָאךְ הוֹיזֶע לְשָׁלוֹם. דֶער נִמְשָׁל אִיז, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאט

דַיין גְרוֹיסְקַייט און דַיין בַּארִיהְמְטְהַייט? דָאס שְׁטַארְקַייט און דָאס הֶערְשַׁאפְט אִיז אִין דַיין הַאנְד. דוּ בִּיסְט אֵיין אֵיינְצִיגֶער גָאט, דוּא קֶענְסְט מִיךְ דֶערְלֵייזֶען און מִיךְ דֶערְפְרֶעהֶען וֶוען אִיךְ רוּף צוּ דִיר, אִין דַיין הַאנְט בַּאהַאלְט אִיךְ מַיין נְשָׁמָה אַז אִיךְ גֶעה שְׁלָאפֶען, און אַז אִיךְ כַאפּ זִיךְ אוֹיף פוּן מַיין שְׁלָאף קֶעהְרְסְטוּ וִויעדֶער דִי נְשָׁמָה אִין מַיין גוּף אַרַיין. אַז גָאט אִיז מִיט מִיר הָאבּ אִיךְ גָאר נִישְׁט צוּא זָארְגֶען און מוֹרָא הָאבֶען פַאר קֵיין שׁוּם זַאךְ, פָאטֶער גָאט, זֶעה פוּן דַיין הֵיילִיג אָרְט און דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אִיבֶּער אוּנְז און הֶעלְף אוּנְז, דֶען אַז אוּנְזֶער בֵּית הַמִקְדָשׁ אִיז גֶעשְׁטַאנֶען אִיז בַּיי אוּנְז וֵוינִיג זִינְד גֶעוֶוען, דֶען אוּנְזֶער הֵיילִיג הוֹיז הָאט אוּנְז דִיא זִינְד פַארְגֶעבֶּען, דִיא קָרְבָּנוֹת פוּן בַּיי נַאכְט הָאבֶּען פַארְגֶעבֶּען פַאר דִיא עֲבֵירוֹת וָואס מֶען הָאט גֶעטְהָאן בַּייא טָאג. יֶעצְט מִיט וָואס זָאלֶען מִיר צוּ דִיר קוּמֶען? דַארוּם זָאלְסְטוּ פַאר דִיר נֶעהְמֶען אוּנְזֶערֶע צוּבְּרָאכֶענֶע הֶערְצֶער און עֶס זָאל פַאר דִיר אָנְגֶענוּמֶען וֶוערֶען אוּנְזֶער תְּפִלָּה אַזוֹי וִויא אַ קָרְבָּן עוֹלָה און דוּא זָאלְסְט אוּנְז אוּנְזֶער בֵּית הַמִקְדָשׁ בּוֹיעֶן בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, אִיךְ קוּם בֶּעטֶען פַאר דִיר מִיט אַ צוּבְּרָאכֶען הַארְץ, אִיךְ קֶען זִיךְ קֵיין שׁוּם עֵצָה נִיט גֶעבֶּען, וָואס אִיךְ זָאהְל טְהָאן צוּ דֶעם יוֹם הַדִין הַגָּדוֹל וְהַנוֹרָא וָואס קוּמְט צוּא דֶעם נַייעֶם יָאהְר, חָאטְשׁ אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים הָאבֶּען מְתַקֵן גֶעוֶוען אַז עֶטְלִיכֶע טֶעג

משלי אבות

אַראָפּגֶעשִׁיקְט דֶעם מֶענְטְשֶׁען אוֹיף דֶער וֶועלְט עֶר זָאל דָא אַיינְהַאנְדְ־לֶען תּוֹרָה וּמִצְוֹות. נָאר וִוי דֶער מֶענְשׁ קוּמְט אַהֶער זֶעהְט עֶר פַאר זִיךְ אַ וֶועלְט מִיט אַלֶערְלֵייא תַּאֲווֹת עוֹלָם הַזֶּה און אַז עֶר זָאל זִיךְ חַס וְשָׁלוֹם צוּלָא־זֶען צוּ זַיי אִיז עֶר אוּמְגְלִיקְלִיךְ. (כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעוּרָיו). דֶער מֶענְשׁ

פַאר ראש הַשָּׁנָה זָאל מֶען אוֹיפְשְׁטֶעהֶען גַאנְץ פְרִיה אוּן מֶען זָאהְל זָאגֶען סְלִיחוֹת, כְּדֵי עֶס זָאהְל אָנְגֶענוּמֶען וֶוערֶען פַאר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אָבֶער זַייא הָאבֶען גֶעמֵיינְט אַזֶעלְכֶע מֶענְטְשֶׁען, וָואס זַיינֶען רֵיין פוּן זִינְד, דִי זָאלֶען בֶּעטֶען פַאר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֶר זָאהְל זֵיי גֶעבֶּען זֵייעֶרֶע בַּאדֶערְפֶענֶעשׁ, אָבֶער נִישְׁט אַזַא מֶענְשׁ וִוי אִיךְ בִּין, דֶען אִיךְ וֵויים וואויל אַז אִיךְ בִּין פוּל מִיט זִינְד אוּן וִויא אַזוֹי קֶען אִיךְ בֶּעטֶען פוּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַז עֶר זָאהְל מִיר גֶעבֶּען פִיעל גוּטְס, אַז אִיךְ בִּין גָאר נִיט וֶוערְטְה? פוּן דֶעסְטְוֶועגֶען הָאבּ אִיךְ מִיךְ פָארְט דֶערְוֶועקְט מִיט גְרוֹיס מוֹרָא אוּן צִיטֶערְנֶעשׁ צוּ בֶּעטֶען הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אִיךְ וֵויים נִיט וָואס זָאל אִיךְ טְהָאן, מִיט וָואס זָאל אִיךְ דִיךְ אִיבֶּער בֶּעטֶען אוּן מִיט וָואס זָאהְל אִיךְ דִיךְ בַּאוֶועגֶען אַז דוּא זָאלְסְט מִיר פַארְגֶעבֶּען מַיינֶע זִינְד וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן? אוֹיבּ מִיט תְּשׁוּבָה אוּן וִידוּי, טְהוּ אִיךְ בְּוַדַּאי תְּשׁוּבָה אוּן בִּין מִתְוַדֶּה פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען. אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט אוּן גֶעשׁוּלְדִיגְט אוּן וִוידֶערְגֶעשְׁפֶּענִיגְט פַאר דִיר אוּן דוּא לִיעבֶּער גָאט דוּ בִּיסְט דָאךְ אַ דֶערְבַּארֶעמִיגֶער אוּן פַארְטְרָאגְסְט דִיא זִינְד פוּן אַלֶע, זַיי מִיר אוֹיךְ מוֹחֵל. אוּן אוֹיבּ מִיט תְּפִלָּה אוּן תְּחִנָּה בִּיסְט דוּ מוֹחֵל, מַאךְ אִיךְ פַאלֶען, לִיעבֶּער גָאט, מַיין גֶעבֶּעט פַאר דִיר, אוּן אוֹיבּ מִיט גֶעוֵויין אוּן גֶעשְׁרַיי בִּיסְט דוּ מוֹחֵל, טְהוּ אִיךְ וֵויינֶען אוּן זִיפְצֶען. וֶועה אִיז צוּא מִיר אוֹיף מַיינֶע זִינְד, דוּא בִּיסְט אַ גָאט וָואס מֶען

משלי אבות

הָאט דָאךְ אַ יֵצֶר הָרָע צוּ אַלֶע נַארִישֶׁע פַארְגְנִיגֶען אוּן תַּאֲווֹת אוּן עֶר שֶׁעהְמְט זִיךְ קוּמֶען לְעוֹלָם הַבָּא מִיט שֶׁעֶנְדְלִיכֶע מַעֲשִׂים וִויא דִיא חֲכָמִים זָכְרוּנוֹ לִבְרָכָה זָאגֶען (עֲבֵירָה גוֹרֶרֶת עֲבֵירָה) אַיין עֲבֵירָה שְׁלֶעפְּט נָאךְ זִיךְ דִי אַנְדֶערֶע. דַארוּם אִיז גֶעוֶוען דִיא עֵצָה פוּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צוּא פַארְשַׁא־

דַארְף צוּ דִיר נִיט פִיעל שְׁרַייעֶן. דוּ פַארְנֶעהְמְסְט דִי צוּבְּרָא־
כֶענֶע הֶערְצֶער, נִיט וִויא אֵלִיָהוּ הַנָבִיא הָאט גֶעזָאגְט צוּ דִיא
פַאלְשֶׁע נְבִיאִים: שְׁרַייט שְׁטַארְק צוּ אַייעֶר גָאט טָאמֶער וֶועט
עֶר דֶערְהֶערֶען, אוּן אוֹיבּ מִיט אַיין צוּבְּרָאכֶען הַארְץ פַארְ־
גִיבְּסְטוּ דִיא זִינְד, צוּבְּרֶעךְ אִיךְ מַיין הַארְץ פַאר דִיר אוּן דוּא
וֵוייסְט דָאךְ וואוֹיל, וֶועלְכֶע הֶערְצֶער זַיינֶען צוּבְּרָאכֶען:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּשַׁעַת אַבְרָהָם הָאט זַיין זוּהְן יִצְחָק גֶעוָואלְט
בְּרֵיינְגֶען אוֹיף דֶער עֲקֵדָה זַיינֶען דִיא טְרֶערֶען גֶעפַאלֶען
אוֹיף דֶעם מֶעסֶער אוּן אַבְרָהָם הָאט אִיהְם דַארוּם נִיט גֶעקָאנְט שֶׁעכְ־
טֶען, בֶּעט אִיךְ דִיךְ אַז דוּרְךְ דֶעם וָואס זַייעֶרֶע טְרֶערֶען זַיינֶען אַרָאפְּ־
גֶעפַאלֶען, זָאלֶען אוּנְזֶערֶע טְרֶערֶען אַרוֹיפְקוּמֶען פַאר דִיר צוּם גַייעֶם
יָאהְר. אוּן אַזוֹי וִוי בְּשַׁעַת אֶסְתֵּר אִיז גֶעגַאנְגֶען צוּ דֶעם מֶלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
צוּא בֶּעטֶען פַאר דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל הָאסְט דוּ מִיט אִיהְר גֶעשִׁיקְט אַ
מַלְאָךְ אוּן אֶסְתֵּר הָאט בַּאקוּמֶען חֵן אִין זַיינֶע אוֹיגֶען, אַזוֹי זָאלְסְט דוּ,
לִיעבֶּער גָאט, בַּיי אוּנְזֶער מִשְׁפָּט שִׁיקֶען אַזֶעלְכֶע מַלְאָכִים זַיי זָאלֶען
אוֹיף אוּנְז אוֹיסְגִיעסֶען חֵן וָחֶסֶד אִין דַיינֶע הֵיילִיגֶע אוֹיגֶען, אוּן אִיךְ
בִּין זִיכֶער אִין דַיין גְרוֹיס גֶענָאד אַז דוּא וֶועסְט מִיר בְּוַדַאי הֶעלְפֶען,
דֶען עֶס אִיז נִיטָא קַיין שׁוּם צַדִיק אוֹיף דֶער וֶועלְט אַז עֶר זָאל נִישְׁט
זִינְדִיגֶען אוּן אִיךְ אָרֶעם מֶענְטְשׁ קֶען מִיךְ נִיט מַאכֶען פַאר קַיין רָשָׁע
חַס וְשָׁלוֹם אַז אִיךְ זָאהְל זָאגֶען אַז עֶס אִיז שׁוֹין חָלִילָה צוּא מִיר קַיין
הִילְף נִיטָא, דֶען מִיר וֵוייסֶען אוּן גְלוֹיבֶּען אַז הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ הָאט גֶע־
וואוּסְט בְּשַׁעַת עֶר הָאט דִי וֶועלְט בַּאשַׁאפֶען אַלֶע דוֹרוֹת וָואס וֶועלֶען

משלי אבות

פֶען אִיהְם זֶעהְר פִיעל סְחוֹרָה. דָאס
אִיז פִיעל תּוֹרָה וּמִצְוֹת אַז עֶר זָאהְל
גָאר נִיט הָאבֶּען קַיין לֵיידִיגֶע צַייט.
(וּמִצְוָה גוֹרֶרֶת מִצְוָה). אַיין מִצְוָה
בְּרֵיינְגְט צוּ דִיא אַנְדֶערֶע דֶען קוֹים
הָאט עֶר מְקַיֵים גֶעוֶוען אַיין מִצְוָה
שְׁטֶעהְט אִיהְם פָאר נָאךְ אַ מִצְוָה
מְקַיֵים צוּ זַיין. דָאס זָאגְט דֶער תַּנָא:
רָצָה הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וכו׳, הַשֵׁם
יִתְבָּרַךְ הָאט גֶעוָואלְט גְלִיקְלַאךְ מַא־

זַיין בִּיז לֶעָתִיד לָבֹא אוּן וֶועלְכֶען מֶענְטְשֶׁען עֶר הָאט גֶעזֶעהֶען אַז עֶר וֶועט אִיהְם נוּצֶען הָאט עֶר אִיהְם בַּאשַׁאפֶען אוּן דֶעם מֶענְטְשֶׁען וָואס עֶס וֶועט פוּן אִיהְם גָאר קֵיין נוּץ נִיט זַיין הָאט עֶר גָאר נִיט בַּאשַׁאפֶען. דַארוּם בֶּעט אִיךְ דִיךְ, לִיעבֶּער גָאט, דוּ זָאלְסְט זִיךְ דֶערְבַּארְמֶען אִיבֶּער מִיר צוּם נַייעֶם יָאהְר, דֶען דוּא בִּיסְט אוּנְזֶער דֶערְבַּארֶעמִיגֶער גָאט אוּן מִיר זַיינֶען דַיין לִיעבּ פָאלְק, אַזוֹי וִויא עֶס שְׁטֶעהְט גֶעשְׁרִיבֶּען: וֶוער אִיז אַזוֹי וִויא דַיין לִיעבּ פָאלְק? לִיעבֶּער גָאט, דוּא זָאלְסְט אוּנְז אַלֵיין מִשְׁפָּטְ'ן, דֶען פַאר דִיר פַּאסְט דוּא זָאלְסְט מִשְׁפָּטְ'ן דַיין פָאלְק וַוייל דוּ גָאט בִּיסְט אוּנְזֶער גָאט אוּן אוּנְזֶער טְרֵייסְטֶער, אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז שִׁיקֶען אוּנְזֶער גוֹאֵל צֶדֶק הַיינְטִיגְם יָאהְר, אָמֵן סֶלָה:

שְׁמַע, הֶער צוּ, לִיעבֶּער גָאט, מַיין תְּפִלָּה אוּן נֶעהְם זִיא אָן גְלַייךְ וִוי אִיךְ וָואלְט גֶעבְּרַאכְט אַ קָרְבָּן עוֹלָה, אַזוֹי וִויא אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט: אַ צוּבְּרָאכֶען הַארְץ אִיז גְלַייךְ וִויא אַ קָרְבָּן צוּא גָאט. דוּא זָאלְסְט זִיךְ אִיבֶּער אוּנְז מְרַחֵם זַיין אוּן זָאלְסְט מִיךְ חַס וְשָׁלוֹם נִישְׁט אוּמְבְּרֵיינְגֶען חָאטְשׁ מַיינֶע זִינְד זַיינֶען גְרוֹיס, דֶען אַלֶע מֶענְטְשֶׁען לֶעבֶּען נָאר מִיט דַיין גֶענָאד אוּן מַחֲמַת דַיין דֶערְבַּארֶעמְקַייט טְהוּסְטוּ חֶסֶד חִנָּם, אַזוֹי וִויא עֶס שְׁטֶעהְט אִין פָּסוּק: גָאט אִיז אַ דֶערְבַּארֶעמִיגֶער אִיבֶּער אַלֶע זַיינֶע בַּאשֶׁעפֶענֶעשׁ. דָארוּם לִיעבֶּער גָאט דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אִיבֶּער אוּנְז פוּן דַיין לִיעבֶּען כָּבוֹד וֶועגֶען, מִיר זָאלֶען נִיט נִיעדֶערִיג זַיין בַּיי לַייט, אָמֵן:

אָנָא יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. אִיךְ בֶּעט דִיךְ אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט אַז דוּ זָאלְסְט דִיךְ אִיבֶּער מִיר מְרַחֵם זַיין. אֵל מָלֵא רַחֲמִים,

---

משלי אבות

כֶען דִי יִשְׂרָאֵל (לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת). דַארוּם הָאט עֶר זֵייא גֶעגֶעבֶּען פִיעל תּוֹרָה וּמִצְוֹת אַז זֵיי זָאלֶען קֵיין צַייט נִיט הָאבֶּען צוּ זוּכֶען תַּאֲווֹת עוֹלָם הַזֶה נָאר (לְהַגְדִיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה). אוּן דֶער זְכוּת פוּן דֶער תּוֹרָה וֶועט אוֹיף אוּנְז מֵגֵן זַיין לְעוֹלָם וָעֶד:

דוּ בִּיסְט דָאךְ פוּל מִיט רַחֲמִים, דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אִיבֶּער מִיר, לִיעבֶּער גָאט, אַז מַיינֶע קִינְדֶער אוּן קִינְדְס קִינְדֶער זָאלֶען נִיט שְׁטַארְבֶּען פַאר מַיין לֶעבֶּען. דוּ בִּיסְט דָאךְ אַ בַּארֶעמְהֶערְצִיגֶער גָאט אוּן דוּא הָאסְט אָנְגֶעשְׁרִיעבֶּען אִין דַיין הֵיילִיגֶער תּוֹרָה: ווֶען אֵיינֶער גֶעפִינְט אַ נֶעסְט פוּן פוֹיגֶעלַאךְ זָאל עֶר דִי מוּטֶער אַוֶועקְשִׁיקֶען אוּן דִי קִינְדֶער צוּנֶעהְמֶען, חָאטְשׁ אַז דִי פוֹיגֶעלַאךְ ווֶערֶען דֶערְוַואקְסֶען קֶענֶען זֵיי נִישְׁט זֵייעֶר פָאטֶער אוּן מוּטֶער אוּן דִיא פָאטֶער אוּן מוּטֶער קֶענֶען זֵיי נִישְׁט, פוּן דֶעסְטְוֶועגֶען הָאסְטוּ פָארְט גוֹזֵר גֶעוֶועזֶען מֶען זָאל נִיט נֶעהְמֶען דִיא קִינְדֶער פַאר דִיא מוּטֶער אִין דִיא אוֹיגֶען, מִכָּל שֶׁכֵּן מִיר מֶענְטְשֶׁען הָאבֶּען דָאךְ גְרוֹיס מִיה אֵיידֶער מִיר עֶרְצִיהֶען אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער דוּרְךְ דַיין גֶענָאד, דַארְפְסְטוּ בְּוַדַאי אוּנְז הֶעלְפֶען מִיר זָאלֶען זֵיי אוּן אוֹיךְ זֵייעֶרֶע קִינְדֶער עֶרְצִיהֶען צוּ גָאטְס דִיעִנְסְט, אוּן עֶס זָאל אָן אוּנְז מְקוּיָם ווֶערֶען דֶער פָּסוּק: עֲטֶרֶת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם, אַ קְרוֹין אִיז צוּא עֶלְטֶערֶען פוּן זֵייעֶרֶע קִינְדְס קִינְדֶער אוּן דָאס שֶׁעהְנַקְייט פוּן דִי קִינְדֶער אִיז אַ כָּבוֹד צוּ זֵייעֶרֶע עֶלְטֶערֶען. אוּן ווֶען אִיךְ הָאבּ דָאס בַּיי דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען נִישְׁט פַארְדִיעִנְט, בֶּעט אִיךְ דִיךְ אַ מַתְּנַת חִנָּם:

אַב הָרַחֲמִים, פָאטֶער דֶערְבַּארְמִיגֶער, גִיבּ מִיר מִיט מַיין מַאן אוּן מִיט מַיינֶע קִינְדֶער, פַּרְנָסָה פוּן דַיין הַאנְד אוּן נִישְׁט פוּן קַיין מֶענְטְשֶׁען, דֶען דִיא גָאבּ פוּן אַ מֶענְטְשֶׁען אִיז גָאר

משלי מוסר

מִיר זָאגֶען אִין שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה: וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ, וכו׳. לְמָשָׁל, עֶס הָאבֶּען זִיךְ אַ מָאהְל בַּאגֶעגֶענְט צְווֵייא בַּאקַאנְטֶע, הָאט אֵיינֶער גֶעפְרֶעגְט דֶעם צְווֵייטֶען וִויא עֶס גֶעהְט אִיהְם אוֹיף זַיין נַייעֶ שְׁטֶעלֶע. — מִיר גֶעהְט יֶעצְט גָאט צוּא דַאנְקֶען זֶעהְר גוּט, הָאט עֶר גֶעעֶנְטְפֶערְט — מִיר אִיז יֶעצְט

נִיט. קֶען דֶען אַ מֶענְשׁ גֶעבֶּען וָואס דֶער אַנְדֶערֶער בַּאדַארְף?
אוּן וֶוען עֶר גִיט שׁוֹין עֶפֶּעס גִיט עֶר אִיהְם נִיט אִין דֶער צַייט,
אָבֶּער דוּ, לִיעבֶּער גָאט, דוּ וֵוייסְט אִיטְלִיכֶען מֶענְטְשֶׁענְס בַּאדֶערְפֶענֶעשׁ אִין אִיטְלִיכֶע רֶגַע, זָאלְסְטוּ אוּנְז שְׁפַּייזֶען פוּן דַיין הַאנְד, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֶעהְט אִין פָּסוּק: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן, דוּ עֶפֶענְסְט דַיין הַאנְד אוּן מַאכְסְט זֶעטֶען אַלֶע בַּאשֶׁעפֶענֶעשׁ אוֹיף דֶער וֶועלְט דוּרְךְ דַיין גוּטְס. אוּן אַז אִיךְ וֶועל דַארְפֶען שְׁטַארְבֶּען, זָאהְל אִיךְ שְׁטַארְבֶּען פוּן דַיין רֵיינֶע הַאנְד אוּן מַיין מִיתָה זָאל זַיין אַ כַּפָּרָה אוֹיף מַיינֶע זִינְד. עֶס זָאל זַיין בַּאוּוילִיגְט דִיא רֵייד פוּן מַיין מוֹיל אוּן דִיא גֶעדַאנְקֶען פוּן מַיין הַארְצֶען פַאר דִיר גָאט מַיין בַּאשֶׁעפֶער אוּן דֶערְלֵייזֶער בִּיז אוֹיבִּיג, אָמֵן סֶלָה:

לִיעבֶּער הֶערְר גָאט, חָאטְשׁ דִיא וֶועלְט אִיז אַ קְלֵיינֶע וֶועלְט, אָבֶּער אַז מֶען הָאט נִישְׁט קֵיין גוּטְס אוֹיף דֶער וֶועלְט קֶען מֶען יֶענֶע וֶועלְט אוֹיךְ נִישְׁט הָאבֶּען. דַארוּם בֶּעט אִיךְ דִיךְ, לִיעבֶּער גָאט, אַז דוּ זָאלְסְט דֶערְפְרֶעהֶען מַיין הַארְץ, דֶען מַיינֶע וואוּנְדֶען זַיינֶען אַזוֹי גְרוֹיס אַז אִיךְ קָאן זֵיי גָאר נִיט אַרוֹיסְרֵיידֶען. זָאל אִיךְ זֵיי זָאגֶען פַאר אַ מֶענְשֶׁען, וָואס קָאן עֶר מִיר הֶעלְפֶען וֶוען עֶר וֶועט שׁוֹין אֲפִילוּ אוֹיף מִיר רַחֲמָנוּת הָאבֶּען? אוּן בִּפְרַט טָאמֶער אִיז עֶר מִיר גָאר אַ שׂוֹנֵא, וֶועט עֶר זִיךְ נָאךְ פְרֶעהֶען אוֹיף מַיין צַעַר. וֶועה אִיז מִיר, פַאר וֶועמֶען זָאל אִיךְ קְלָאגֶען מֶעהְר וִוי פַאר דִיר? לִיעבֶּער גָאט, אִיךְ בֶּעט דִיךְ, דוּא זָאלְסְט מַיינֶע פַיינְד נִיט דֶערְפְרֶעהֶען. דוּא בִּיסְט דָאךְ אַ שְׁטַארְקֶער גָאט, דַארוּם זֶעה וָואס פַאר יִסוּרִים אִיךְ טְרָאג אוֹיף

משלי מוסר

דָאפֶּעלְט גוּט, עֶרְשְׁטֶענְס, וָואס אִיךְ בִּין פָּטוּר גֶעוָוארֶען פוּן מַיין פְרִיהֶערְדִיגֶע שְׁטֶעלֶע, וָואס אַז אִיךְ דֶערְמָאהְן מִיר אָן אִיהְר אוּן אָן מַיין גֶעוֶועזֶענֶעם וִוירְטְה, גֶעהְט מִיר אַרִיבֶּער אַ שְׁרֶעק, עֶר אִיז אַ שְׁלֶעכְטֶער אוּן אַ קַאפְּרִיזְנֶער מֶענְשׁ, אִיךְ הָאבּ אִיהְם קֵיינְמָאל נִיט גֶעקָאנְט צוּפְרִיי-

מין הארץ און שטראף מיינע שונאים וואס ווילען אויף מיר שלעכ־
טעס זעהן. דוא זאלסט מיר געדענקען דעם זכות פון דיא אמהות אז
איך זאל שוין מעהר קיין צער ניט האבען פון מיינע קינדער און פון
אלע מיינע גוטע פריינד. און מיר זאלען געשפייזט ווערען פון דיין
הילף בכבוד און מיר זאלען צוא קיינעם נישט באדארפען. ליעבער
גאט, לאז אונז געניסען דעם זכות פון אונזער מוטער חנה, און אזוי
ווי דו האסט איהר געהאלפען, אזוי זאלסטו מיר, ליעבער גאט, אויך
ענטפערען. אויב איך האב אפילו געזינדיגט, בעט איך דיך, דערבאר־
רעמיגער גאט, באגעה זיך מיט מיר מיט מדת הרחמים און ניט מיט
מדת הדין, אזוי ווי יעקב אבינו עליו השלום האט דיך געבעטען, ווען
זיינע קינדער וועלען חס ושלום שולדיג זיין זאלסט דו זיי געדענקען
וואס פאר א צרות ער האט פאר זייא געליטען איידער ער האט זייא
ערצויגען. אזוי בעט איך דיך אויך אז איך זאל קיין צער ניט זעהען
אין מיינע קינדער. איך ווייס וואויל אז איך בעט דיך צופיעל. איך
בין בודאי ניט ווערטה צו שטעהן אפילו פאר דיר, נאר ווייל דו באר־
גערסט אז דער מענטש זאל דיך בעטען, דארום בעט איך דיך גאט,
אז דו זאלסט מיך ניט אוועקווארפען אויף מיין עלטער ווען מיין כח
וועט אויסגעהן. לאז מיך ניט פאלען אין דער האנד פון א מענטשען,
דען עס איז קיין גרעסערער צער ניטא ווי א מענטש דארף אנקומען
צום אנדערען. זאלסט מיך היטען דערפון און זאלסט געבען מיר און
מיין מאן און מיינע קינדער דאס גליק צוא לעבען אין עושר און אין
כבוד. מיינע קינדער און קינדס קינדער זאלען עוסק זיין בתורה
טאג און נאכט און מיר זאלען אויספיהרען דיא וועלט אין נחת. און
ווען עס וועט קומען מיין לעצטע צייט זאהל קיין שטן קיין מאכט

משלי מוסר

דענשטעלען און האט פון מיר געע־
ריסען שטראפען וויפיעל זיין הארץ
האט געגלוסט. צווייטענס, האב איך
געצט אזא גוטען ווירטה. וואס זיין
גלייבען איז כמעט ניטא. ער איז אן
איידעלער מענש, און א גומל חסד.
ער באהאנדעלט מיר אויף׳ן פיינס־
טען אופן און טהוט מיט מיר חסדים

נישט האבען איבער מיין נשמה און דוא זאלסט מיר שיקען מלאכי רחמים און מיין חלק זאהל זיין מיט דיא נשים צדקניות אויף יענער וועלט. איך בעט דיך, ליעבער גאט, דערווייטער דיך נישט פון מיר. ווען עס וועט חס ושלום זיין אויף מיר א צרה און איך וועל דיך רו־פען, זאלסטו מיר ענטפערען און מיינע גוטע פריינד זאלען זיך פרע־הען ווען זיי וועלען זעהען אויף מיר פיעל גוטס, אמן סלה:

תחנה ששה סדרים.

פון דעם ערשטען טאג סליחות ביז ראש השנה ווען מען קומט אין שוהל אריין זאגט מען די תחנה:

רבון העולמים, האר פון אלע וועלטען, קדמו עיני אשמורות לשפוך לבי כמים, איך בין אויפגעשטאנען פאר טאג צו פארגיעסען מיין הארץ אזוי ווי וואסער. און נון, גאט מיין גאט, וואס בין איך און וואס איז מיין לעבען און מיין כח און מיין גערעכטיגקייט און וואס זיינען מיינע גוטע מעשים, דאס איך זאהל מיט זיי קומען פאר דיר? איך בין ליידיג פון גוטס און בין פול אויף אלע מיינע זייטען מיט אלע אומריינינקייט. אוי לי ואוי לנפשי, וועה איז צוא מיר און וועה איז צוא מיין לייב, דען איך האב געזינדיגט:

סלח לי אבי שבשמים:

פארגיעב מיר, מיין פאטער אין הימעל, וואס איך האב געזינדיגט מיט פיעל זאכען, סיי אומגערן סיי

משלי מוסר

וואס איך בין גאר ניט ווערטה, — אויב אזוי? האט דער ערהטער געפרעגט, — פאר־וואסזשע זעהסטו איצט נאך אוים אזוי שלעכט, ניט בעסער וויא ביים ערשטען ווירטה? — יעצט זעה איך אוים שלעכט, האט דער מאן געענטפערט, — נישט דערפאר וואס איך האב מורא פאר מיין ווירטה ווי

גערן דורך נויטה אדער מיט מיין ווילען, און אויף אלע גרויסע עבירות וואס איך האב געטהאן און פיעל מאל דיך דערצערענט. דו האסט מיר גוטס געטהאן אלע צייט, אבער איך האב דיר שלעכטס באצאהלט. דארום טראכט איך, אז איך וועל מודה זיין אויף אלע מיינע זינד פאר דיר גאט און וועל מיינע טרעהרען פארגיסען אפ־צו־וואשען מיט זיי גאר מיינע חטאים:

סְלַח לִי אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

פארגיעב מיר, מיין פאטער אין הימעל, דען איך בין דיר מודיע מיינע זינד און באהאלט ניט מיינע פעלערן. ווי אזוי זאל איך מיינע זינד פארבארגען, אז דו גאט ווייסט גאר מיינע נארישקייטען? און וויא אזוי זאל איך פארבארגען מיינע זינד ווען דו זוכסט אויס אלע מיינע חדרים פון מיין בויך און מיינע נירען? און ווי אזוי זאל איך לייקענען אין דיין גוטס, ווען דו ווייסט דאס באהעלטעניש פון אלע מיינע מחשבות אין מיין הארץ? עס איז אמת אז איך האב געזינדיגט ווער איז צו מיר:

סְלַח לִי אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

פארגיעב מיר, מיין פאטער אין הימעל, דען איך פארלאז מיך אויף דיין גרויס דערבארעמקייט און דיין גענאד און אויף דיין לייטזעליגקייט, וואס דו שטרעקסט אויס דיין האנד צו די זינדיגע און ווייזט זיי די וועג פון תשובה זיי

משלי מוסר

פאר דעם אלטען, נאר איך זעה אויס שלעכט דערפאר וואס איך האב מורא טאמער שטעל איך איהם נישט צו־ פריעדען און בין איהם נישט גענוג געטריי וויא ער פארדיענט. דער נמשל איז, מיר בעטען ביי גאט, אז

זָאלֶען זִיךְ אוּמְקֶעהְרֶען פוּן זֵייעֶר בֵּייזֶען וֶועג, אַזוֹיא וִויא אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט: טוֹב וְיָשָׁר יְיָ עַל כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ, גָאט אִיז אַ גוּטֶער אוּן אַ פָּארְכְטִיגֶער, דַארוּם טְהוּט עֶר וַוייזֶען דִי זִינְדִיגֶע דֶעם גוּטֶען וֶועג. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שִׁיק דַיין לִיכְט אוּן דַיין וַואהְרְהַייט זֵיי זָאלֶען מִיךְ פִיהְרֶען אוּן דֶעם רֶעכְטֶען וֶועג וַוייזֶען:

סְלַח לִי אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

פַארְגִיעבּ מִיר, מַיין פָּאטֶער אִין הִימֶעל, דֶען אִיךְ קוּם פַאר דִיר מִיט אַ צוּ־וֶועהְטָאגְט הַארְץ אוּן אַ צוּבְּרָא־כֶען גֶעמִיטְה. אִיךְ בֶּעט דִיךְ, אַזוֹי וִויא אַן עָנִי בַּיי דֶער טִיהְר, דָאס דוּ זָאלְסְט מִיר וַוייזֶען דִי וֶועגֶען פוּן תְּשׁוּבָה אוּן זָאלְסְט רֵיינִיגֶען אַלֶע מַיינֶע צְוֵויי הוּנְדֶערְט אַכְט אוּן פֶערְצִיג אֵבָרִים אוּן אַלֶע מַיינֶע גְלִיעדֶער אוּן זָאלְסְט מִיךְ לֶעהְרֶנֶען דֶעם וֶועג צוּ גֶעהְן אִין אִיהְם אִיךְ זָאל גֶעוֶעהְנְט וֶוערֶען צוּ טְהָאן דַיין ווילֶען, דֶען דוּ בִּיסְט דָאךְ אַ מוֹחֵל עֲוֹונוֹת אוּן דוּ ווִילְסְט נִיט דֶעם טוֹידְט פוּן דִיא זִינְדִיגֶע. דַארוּם בֶּעט אִיךְ דִיךְ, לִיעבֶּער גָאט, דוּ זָאלְסְט אָנְנֶעהְמֶען דָאס גֶעבֶּעט פוּן דִי סְלִיחוֹת, וָואס מִיר זָאגֶען אוּן מִיר זָאלֶען מִיט זֵיי בַּיי דִיר אוֹיסְבֶּעטֶען סְלִיחָה אוּן מְחִילָה אוּן כַּפָּרָה אוֹיף אַלֶע אוּנְזֶערֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים:

סְלַח לִי אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

פַארְגִיעבּ מִיר, מַיין פָּאטֶער אִין הִימֶעל, דֶען וֶוען מַיינֶע זִינְד זַיינֶען גֶעמֶעהְרְט וָואס שַׁאדֶען זֵייא צוּ דִיר? נָאר צוּא

משלי מוסר

אָנְשְׁטָאדְט דֶעם פַּחַד וָואס מִיר הָא־בֶּען אַ מָאהְל גֶעהַאט בְּעֵת מִיר זַיי־נֶען גֶעוֶוען אוּנְטֶער דֶעם יָאךְ אוּן שְׁרֶעק פוּן דִיא קֶענִיגֶע פוּן מִצְרַיִם, בָּבֶל אוּן פָּרָס, וֶועלְכֶע הָאבֶּען אוֹיף אוּנְז אַרוֹיפְגֶעלֵייגְט אַלֶע וַוייִלֶע בַּייזֶ

מִיר אִיז וֶועה אוּן וִוינְד וָואס אִיךְ הָאבּ צוּא דִיר גֶעזִינְדִיגְט, אוּן וֶוען מַיינֶע זִינְד הָאבֶּען מִיר גְרִיבֶּער גֶעגְרָאבֶּען אוּן הָאבֶּען אוֹיף מִיר גֶעבְּרַאכְט קְלָאג אוּן זִיפְצֶען, אִיז דָאךְ צוּ דִיר גָאט פִיעל דֶערְבַּארְמַקֵייט אוּן פַארְגֶעבּוּנְג. גָאט מַיין גָאט, גֶעדֶענְק דָאס אִיךְ בִּין וִויא אוֹיסְגֶעקְלַאפְּטֶע גְרָאז אוּן וִויא אַ בְּלַאט פוּן בּוֹים. מַיין אָנְהוֹיבּ אִיז פוּן עֶרְד אוּן מַיין סוֹף אִיז צוּא וֶוערֶעם. מַיינֶע טֶעג זַיינֶען וִויא אַ שָׁטָן וָואס לוֹיפְט אִיבֶּער, אוּן וֶוען מַיין נְשָׁמָה וֶועט פוּן מִיר אוֹיסְגֶעהְן וֶועט מֶען מִיךְ אִין דֶער עֶרְד וַוארְפֶען, מַיין לַייבּ וֶועט וֶועהְטָאגֶען אוּן מַיין הַארְץ וֶועט אִין מִיר וֶועה טְהָאן, אִיךְ בִּין דָאךְ נָאר עֶרְד אוּן אַשׁ, יֶעצְט בִּין אִיךְ דָא אוּן שְׁפֶּעטֶער וֶועל אִיךְ פַארְרוּקְען מַיין גֶעצֶעלְט אִין דֶעם קֶבֶר וָואס מֶען וֶועט פוּן מַיינְטְוֶועגֶען גְרָאבֶּען אוּן וֶוען אִיךְ זָאהְל אֲפִילוּ לֶעבֶּען טוֹיזֶענְד יָאהְר וֶועט זַיין גְלַייךְ וִוי אִיךְ וָואלְט גָאר נִיט גֶעוֶוען. גָאט מַיין גָאט, מֶעק אָפּ אַזוֹי וִוי אַ וָואלְקֶען מַיינֶע זִינְד, לֶעשׁ אוֹיס דִי קוֹילֶען פוּן מַיינֶע זִינְד מִיט דֶעם וַואסֶער פוּן דִי טְרֶעהְרֶען וָואס רִינֶען פוּן מַיינֶע אוֹיגֶען:

עָלֶיךָ נַפְשִׁי אֲקוֹנֵן בְּלֵב מַר, אוֹיף דִיר מַיין נְשָׁמָה טְהוּ אִיךְ קְלָאגֶען מִיט אַ בִּיטֶער הַארְץ, וִויא אַזוֹי הָאבּ אִיךְ דִיךְ אוֹיסְגֶערִיסֶען פוּן דֶעם קְוַואל פוּן לֶעבֶּען אוּן הֵיילִיגְקַייט אוּן הָאבּ דִיר גֶעפְלַאנְצְט אִין דֶעם אָרְט פוּן טוֹידְט אוּן אוּמְרֵיינִקַייט. אֵיךְ לֹא חַסְתִּי עָלַיִךְ בַּת הַיְקָרָה? וִוי אַזוֹי הָאבּ אִיךְ נִיט רַחְמָנוֹת גֶעהַאט אוֹיף דִיר מַיין נְשָׁמָה, וָואס דוּא וֶוערְסְט גֶערוּפֶען טְהַייעֶרֶע טָאכְטֶער? וֶועה צוּא מִיר, וָואס הָאבּ אִיךְ גֶעטְהָאן? וִוי אַזוֹי הָאבּ אִיךְ מוֹרֵד גֶעוֶוען אִין גָאט, וָואס עֶר אִיז אַ קֶענִיג אִיבֶּער אַלֶע קֶענִיגֶע? וִויא אַזוֹיא הָאבּ אִיךְ פוֹגֵם גֶעוֶוען מַיין נְשָׁמָה אוּן הָאבּ פַארְבִּיטֶען אַן אוֹיבִּיגֶע וֶועלְט אוֹיף אַ וֶועלְט וָואס עֶנְדִיגְט זִיךְ? וָואס וֶועל אִיךְ טְהָאן אַז עֶס וֶועט קוּמֶען דֶער טָאג וָואס

משלי מוסר

גְזֵרוֹת, וִוי הָאבֶּען אוּנְז גֶעדְרִיקְט אוּן גֶעפַּיינִיגְט, אוּן שְׁטֶענְדִיג הָאבֶּען מִיר גֶעלֶעבְּט אִין שְׁרֶעק זָאלֶען מִיר נָאר הָאבֶּען נָאר דֶעם פַּחַד פַאר אִיהְם אַלֵיין, וָואס מִיר קָאנֶען אִיהְם נִישְׁט גֶענוּג דִיעֶנֶען אוּן גֶענוּג אָפְּדַאנְקֶען

איך װעל דאַרפֿען שׁטאַרבֿען און נידערען אין גרוב? מײַן האַרץ טהוט מיר װעה דאַרוּיף װאָס איך האָב מורד געװעזען אין גאָט װאָס איז ריין און זײַנע באַדינער זײַנען ריין און איך בין אַ שענדליכֿע און אַ זינדיגע, װעה געשריגען אויף מיר:

סְלַח לִי אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

פאַרגיעב מיר, מײַן פֿאָטער אין הימעל, דען איך צורײַס מײַן האַרץ מיט מײַן זיפֿצען און אין פאַרבֿאַרגענעש טהוט מײַן נשמה װײנען און איך בין זעהר געפײניגט און מײַן כח איז שװאַך. דו גאָט ביסט דאָך אַ דערבאַרמיגער און באַגערסט פון דײַנע לײַט זיי זאָלען זיך אומקעהרען פון זייער אומרעכט און זייא זאָלען עס שוין מעהר נישט טהאָן, אַזױא װיא אין פסוק שטעהט: קחו עמכם דברים ושובו אל יי. דאָס איז טײַטש: נעהמט מיט אײַך רייד און קעהרט אײַך אום צו גאָט:

סְלַח לִי אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

פאַרגיעב מיר, מײַן פֿאָטער אין הימעל, טהו מיט מיר גרוֹיס גענאַד און שטאַרק מיך צוא אײַנבױגען מײַן יצר הרע איך זאָהל שוין מעהר ניט זינדיגען, און זאָלסט אויסשטרעקען דײַן רעכטע האַנד אָנצונעהמען מײַן תשובה. העלף מיר צוא מקיים זײַן אַלע זאַכען װאָס איך נעהם אויף מיר הײַנטיגען טאָג צוא טהאָן איך זאָהל מיך שטאַרקען אין דײַנע מצות אַזױ װי אונזערע חכמים האָבען געזאָגט: הבא לטהר מסייעין אותו, דאָס איז טײַטש: װער עס קומט זיך ריי־

משלי מוסר

נאָך זײַנע חסדים װאָס ער טהוט מיט אונז שטענדיג. דאָס זאָגען מיר: ובכן תן פחדך, דאָס הײסט גיב אונז גאָט נור דײַן שרעק, פאַר דיר אַליין זאָלען מיר מורא האָבען און מיר זאָלען ניט האָבען דעם שרעק פון שלעכטע מענשען:

נִיגֶען הֶעלְפְּט מֶען אִיהם . אַ רֵיין הַארְץ בַּאשַׁאף אִין מִיר אוּן אַ נַיי גֶעמִיטְה בַּאנַיי אִין מִיר אִיךְ זָאל זַיין גֶעהִיט צוּ הַאלְטֶען דַיין גֶעבָּאט אוּן זָאל נִיט גֶעשְׁטרוּיכֶעלְט וֶוערֶען אִין קֵיין שׁוּם עֲבֵירָה. זָאלְסְט פְּלַאנְצֶען אִין מַיינֶע גֶעדַאנְקֶען דַיין מוֹרָא, דָאס עֶס זָאהְל מִיךְ נִישְׁט שְׁרֶעקֶען קֵיין בֵּייזֶע מַחֲשָׁבוֹת אוּן פְרֶעמְדֶע גֶעדַאנְקֶען, בִּפְרַט אִין דֶער צַייט וֶוען אִיךְ וֶועל מִיךְ שְׁטֶעלֶען תְּפִלָּה טְהָאן פַאר דִיר. אַלֶע מַיינֶע גֶעדַאנְקֶען זָאלֶען נָאר זַיין פוּן גָאטְ'ס וֶועגֶען אוּן אִיךְ זָאהְל זַיין גוּט צוּ גָאט אוּן צוּ לַייטֶען, אִיךְ זָאל קֵיינֶעם נִיט מְקַנֵּא זַיין אוּן זָאהְל בַּאשִׁירֶעמְט וֶוערֶען פוּן כַּעַס אוּן חֲנוּפָה אוּן רְכִילוּת אוּן לָשׁוֹן הָרָע, אִיךְ זָאל גָאר גַאנְץ זַיין מִיט גָאט אוּן מִיט מֶענְשֶׁען:

סְלַח לִי אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

פַארְגִיעבּ מִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, אוּן נֶעהְם מִיךְ נִיט צוּ פוּן דֶער וֶועלְט בִּיז אִיךְ וֶועל פַארִיכְטֶען, דָאס וָואס אִיךְ הָאבּ פַארְדָארְבֶּען, אוּן מַיינֶע זִינְד זָאלֶען נִישְׁט גֶעדֶענְקְט אוּן גֶעדַאכְט וֶוערֶען וֶוען אִיךְ וֶועל דִיר מַיין נְשָׁמָה גֶעבֶּען, אוּן מַיינֶע קִינְדֶער אוּן קִינְדְס קִינְדֶער זָאלֶען אַלֶע לֶערְנֶען דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן עֶס זָאל זַיין דַיין מוֹרָא אוֹיף זֵייעֶר פָּנִים זֵייא זָאלֶען נִישְׁט זִינְדִיגֶען, אוּן וֶוען מַיין כֹּחַ וֶועט זִיךְ אוֹיסְלָאזֶען, זָאלְסְטוּ מִיךְ לִיעבֶּער גָאט נִיט פַארְלָאזֶען, אוּן אִין דֶער צַייט פוּן מַיין עֶלְטֶער זָאלְסְט דוּ מִיךְ נִישְׁט אַוֶועקְוַוארְפֶען אוּן הֶעלְף מִיר זִיךְ צוּ וַואשֶׁען אוּן רֵיינִיגֶען פוּן

משלי מוסר

מִיר זָאגֶען אִין דֶער מוּסף שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה: וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב אִיךְ גֶעדֶענְק מַיין בּוּנְד מִיט יַעֲקֹב, וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק אוֹיךְ מַיין בּוּנְד מִיט יִצְחָק, וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אוּן מַיין בּוּנְד מִיט אַבְרָהָם, אֶזְכּוֹר, גֶעדֶענְק אִיךְ אוֹיךְ. אִיז דָאךְ אִין גְרוּנְד אַ פְּרַאגֶע; פַארְוָואס שְׁטֶעלְט

מַיינֶע זִינְד, און אִין גֶערֶעכְטֶע וֶועגֶען זָאלְסְט דוּ מִיךְ פִיהְרֶען און פון דַיין בַּאהַאלְטֶען גוּטְס זָאלְסְט דוּ מִיךְ אָנְזֶעטֶען. דִיא טְרֵייסְטוּנְג פוּן צִיּוֹן און יְרוּשָׁלַיִם זָאלְסְטוּ מִיר וַוייזֶען און עֶס זָאל זַיין אַצוּנְד אַ צַייט צוּא בַּאוִוילִיגֶען מִיךְ און מַיינֶע תְּפִלּוֹת צְוִוישֶׁען אַלֶע יוּדִישֶׁע תְּפִלּוֹת: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי, אָמֵן:

תְּחִנָּה תְּשׁוּבָה תְּפִלָּה וּצְדָקָה.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ הָאפְ צוּ דִיר, דָאס דוּ וֶועסְט מַיין תְּפִלָּה אָנְ־נֶעהְמֶען, דֶען דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָאט גֶעזָאגְט: אַ צוּ־בְּרָאכֶען הַארְץ טְהוּסְטוּ נִיט פַארְשֶׁעהְמֶען, דוּ זֶעהְסְט דִי פַּיין פוּן דִיא וָואס יָאמֶערְן, און קְלָאגֶען און וֶוען דֶער קְלָאגֶער רוּפְט טְהוּסְטוּ אִיהְם דֶערְהֶערֶען, דֶען דוּ בִּיסְט דֶער גָאט וָואס דֶערְפְרֶעהְט טְרוֹיעֶרִיגֶע, מַיי־נֶע אוֹיגֶען רִינֶען טְרֶעהְרֶען און מַיין הַארְץ אִיז טְרוֹירִיג, אִיךְ קָאן נִיט פְרֶעהְלַאךְ וֶוערֶען, דֶען אִיךְ קָאן מִיר קֵיין עֵצָה גֶעבֶּען אוֹיף וָואס אִיךְ זָאהל פְרִיהֶער בֶּעטֶען, צוּא אוֹיף מַיינֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן דָאס דוּא זָאלְסְט מִיר הֶעלְפֶען וַוייטֶער נִיט צוּ טְהָאן, אָדֶער זָאל אִיךְ בֶּעטֶען אוֹיף אוּנְזֶער לִיעבֶּען בֵּית הַמִּקְדָּשׁ און אוֹיף דִי בַּאר־דֶערְפֶענֶעשׁ וָואס הֶער מֶענְשׁ דַארְף. לִיעבֶּער פָאטֶער, הֶעלְף מִיר גֶע־גֶען דֶעם שָׂטָן, ווייל אִיךְ קָאן אִיהְם נִיט בַּייקוּמֶען און מַיינֶע חֲטָאִים זַיינֶען שׁוֹין גְרוֹיס. וֶוען אִיךְ טְהוּ תְּפִלָּה צוּ דִיר, לִיעבֶּער גָאט, לָאזֶען דִיא מְקַטְרֵיגִים מַיין תְּפִלָּה נִישְׁט קוּמֶען פַאר דִיר צוּלִיעבּ מַיינֶע זִינְד וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן פוּן מַיין יוּגֶענְד אָן. אִיךְ קָאן שׁוֹין אֵיינְס פַאר

משלי מוסר

דֶער פָּסוּק יַעֲקֹב'ן צוּם עֶרְשְׁטֶען און אַבְרָהָם צוּם לֶעצְטֶען? זָאגְט דַארוֹיף הָרַב הַמַּגִּיד זָכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה מִדוּבְּנָא אַ מָשָׁל: אַ קִינְד אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין חֶדֶר און הָאט גֶעקוֹיפְט נִיס, עֶפֶּעל און נָאךְ זַאכֶען. אַז עֶר הָאט דֶעם קְרֶעמֶער בַּאצָאהְ׳לְט, הָאט עֶר בַּייא אִיהְם גֶעבֶּעטֶען עֶר זָאל אִיהְם עֶטְ־

דאס אנדערע נישט וויסען און נישט געדענקען, און ווען איך וואלט זייא שוין אפילו יא געדענקט, וואלט דיא צייט געוועזן ווייניג אויס־צורעכענען זייא:

ליעבער גאט, זיי מיר מוחל, איך האב ביז אהער געטהאן ווי א שוטה, וויא וועל איך קאנען ענטפערען צו מיין באשעפער הקדוש ברוך הוא, וואס האט מיך אויף דער וועלט באשאפען. אוי לי אויף מיינע בייזע מעשים וואס איך האב געטהאן אויף דער וועלט וואס איז גאר הבל הבלים ווי א שאטען אויף דער וואנד. דיא טעג געהען אוועק און איך בין אלץ נעהענטער צום טוידט, איך בין אלע טאג און אלע שעה און אלע רגע ניט זיכער פאר דעם טוידט, און ווען איך וואלט שוין געלעבט טויזענד יאהר, איז דאס אויך אין דיינע אויגען נור ווי איין טאג. צו אלעם האט א מענש א האפנונג, אן ארעם־מאן האפט, רייך צו ווערען, א קראנקער האפט, געזונד צו ווערען אבער פון דעם טוידט, איז קיין האפנונג אויסצומיידען. ווער וועט מיר העלפען אין מיינע נויטהען אז דער בעל פקדון וועט שיקען נאך מיין נשמה? מיין האב און גוטס וועט מיך נישט קאנען אויסלייזען, מיינע קינדער און פיעל לייט וועלען וויינען און מיך ניט קאנען אויסוויינען. על כרחך אתה נולד ועל כרחך אתה מת, איבער געוואלד בין איך באשאפען געווארען און איבער געוואלד וועל איך שטארבען, ווען מיין נשמה וועט זיך שיידען פון מיין גוף און

משלי מוסר

דאס צולייגען, האט איהר דער קרעמער געגעבען א צולייג. דאס קינד'ס חבר וואס האט געזעהן וויא דער קרעמער האט געגעבען דעם קינד אן עפעל האט ער אויך געבעטען אן עפעל. זאגט צו איהם דער קרעמער: — קינד איינער, דיין חבר האט דאך בייא מיר געקויפט עפעל

עס וועט פארלאשען ווערען דיא ליכט פון מיינע אויגען , פון מיין שעהן ליכטיג הויז וועט מען מיך אוועקטראגען אין דעם פינצטערען קבר אריין. אין איין שעה בין איך געבוירען געווארען, אין דיא אנדערע שעה, וועל איך ווערען פארלארען, איך וועל פארגעסען ווערען פון דער וועלט אויף אויביג און דיא ווערעם וועלען קומען איבער מיין גאנץ לייב און וועלען מיך עסען און צאפען מיין בלוט ווי גוטען ווייך, און מיין נשמה וועט נעבאך שטעהען און וועט דאס אלס צוזעהען, נאכדעם וועט מען מיך ערשט ר פען צום יום הדין הגדול והנורא לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא און פאר דעם בית דין הגדול והנורא און מען וועט אויפמאכען דאס ספר הזכרונות. נאך מיין כתב נאך וועט מען מיך משפט'ן און מיינע מעשים וועלען ערקלעהרען מיין דין , א שטיין פון וואנד וועט אויף מיר עדות זאגען אין דין, א שפאן פון האלץ וועט ענטפערען דעם דין , אלץ מיט וואהרהייט און מיט מדת הרחמים און מדת הדין , ווער וועט פאר מיר ריידען אין דין ? איך וועל בלייבען שטעהען מיט א פארשעהמט פנים פאר דיר האל הגדול הגבור והנורא אין דעם יום הדין, און מיין משפט וועט מיר זיין ביטערער אלס דער-טוידט. מען וועט מיך אבגעבען צו די מלאכי חבלה וואס איך האב אליין באשאפען און מיין פייער אין גיהנם וועט ניט פארלאשען ווערען. נו ווי אזוי זאל איך ניט געדענקען דעם סוף. אוי לי , איך האב מעהר נישט

געטראכט נאר צו בויען שעהנע הייזער און שלעסער און זיך נישט באדענקט אז א ביסעל צדקה און מעשים טובים איז בעסער פאר גאר דער גאנצער וועלט. דארום ווייל דאס ליכט ברענט גיעב אויף איידער עס ווערט פארלאשען. איך וויל בעטען צו דיר גאט, דען דו ביסט א דערבארמיגער דיין, דו טהוסט אונז ריכטען מיט משפט און לאזט אונז שטארבען מיט דין, לאז אונז לעבען מיט דיין גרויס דערבארעמקייט:

אנא, איך בעט דיך, הויכער קיניג, איך קום פאר דיר מיט מיין ביטער געשריי און מיט מיין וויינען, מיינע אויגען רינען גלייך ווי קוואלען וואסער איבער מיין פנים, ווייל איך וויין און קלאג אויף מיינע זינד, עס וואלט מיר בעסער געוועזען, ווען איך וואלט גאר אויף דער וועלט ניט געוועזען, נאר דו דערבארמיגער גאט, דו ביסט דאך א רחום וחנון און האסט געגעבען א הילף צוא דעם מענטשען, דאס ער זאל דערוועקען זיין הארץ מיט תשובה, תפלה וצדקה, וואס צורייסט אלע בייזע גזירות און ביסט מוחל, אזוי וויל איך בעטען צו מיין באשעפער מיט א צובראכען הארץ וועגען דערבארמקייט, וויא דער עני בייא דער טיהר, אזוי בעט איך עס זאהל זיך ערוועקען דיין דערבארמקייט אויף מיר אין זכות פון מדת הרחמים. איך פארכט זיך צו בעטען, ווי זאל איך פאר אזוי א גרויסען מלך שטעהען? דיא מלאכים וואס זיינען נאר פלאם פייער זיינען נישט לויטער אין זיינע אויגען, מכל שכן איך, וואס בעשטעה פון בלוט און פלייש און ווער־רעם און ערד און דערצו האב איך נאך זעהר פיעל עבירות געטהאן? און ווען איך וויל בעטען, ווייס איך ניט וואס איך זאהל פריהער בע־טען, דען מיין באדערפעניש איז זעהר פיעל. גאט, דוא ווייסט דאך

משלי מוסר

וואלטען ביים יום הדין געזאגט די בני ישמעאל, מיר שטאמען דאך אויך פון אברהם דארפען מיר אויך געניסען זיין זכות, דערפאר שטעהט אין פסוק: וזכרתי את בריתי יעקב, דער עיקר זכות איז נאר צוליעב יעקב, וואס פון איהם שטאמען דיא צוועלף שבטים צדיקים. ואף את

אלם וואיל, ווייל דוא ביסט דאך א יודע נסתרות און א בוחן לבבות און דוא ווייסט וואויל מיין צוברָאכען הארץ, מיט דעם טרויסט איך מיך, דאס א צובראכען הארץ טהוסטו נישט פארשעהמען, איך בעט דיך, בעל הרחמים, אז דוא וועסט משפט'ן דיא נפשות זאלסטו אליין מיך משפט'ן מיט דערבארמקייט און זאלסט אויסציהען צו ליכט מיין משפט. איך בעט דיך, ליעבער פאטער, טהו מיט מיר משפט נאך דיין מנהג נאך און זיי מיר מוחל, דען אז דו וועסט מיך משפט'ן נאך מיינע מעשים נאך וועל איך דען קענען ביישטעהן צו פאר דיר? און וואס פאר א געווינס וועסטו האבען ווען דוא וועסט מיך שטראפען? דיא נשמה איז דיינע און דער גוף איז אויך דיינער. איך בין אייביג אין דיין האנד ווי לייהם אין האנד פון דעם טעפער און אלם שטרוי פאר דעם פייער. איך בין ערד און וועל ווערען ערד, ווען דו וואלסט מיך געוואלט ריכטען נאך מיינע מעשים האב איך שוין לאנג גע־דארפט פארפוילט ווערען אין דער ערד, עס וואלט שוין קיין געדע־כעניש ניט געבליעבען פון מיר, אבער דו ביסט דאך א מאריך אף, דיין מדה איז, דאס דוא ביסט נוהג חסד מיט דיא באשעפעניש און עהמסט אן דיא תפלה וואס קומט פון טיעפען הארצען. נעהם אן מיין תפלה און זייא נישט מדקדק אין דין, און אז דוא וועסט וועלען מדקדק זיין, טהו איך מיך טרויסטען מיט שלש עשרה מדות, וואס זיינען לויטער רחמים. ייי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת נוצד חסד לאלפים נושא עון ופשע וחטאה ונקה. דיין האנד איז אפען צו עמפפאנגען די וואס האבען חרטה און דו ענטפערסט, ווען מען טהוט תפלה. ענטפער מיר, דו דערבארמיגער גאט, וואס ענט־פערט צו זיינע אביונים. ענטפער מיר, וויא דו ענטפערסט צו די צו־

משלי מוסר

בריתי יצחק, מיין בונד מיט יצחק וועל איך דערמאהנען אלם צוליינ. ואף את בריתי אברהם אזכור, און נאך א צוליינ וועל איך געבען, איך וועל דערמאהנען מיין בונד מיט אברהם אויך. נאר דער זכות פון יעקב איז דער עיקר, דארום האבען אויסער דיא ישראל קיינער קיין

בְּרָאכֶענֶע הערְצֶער. רַחוּם וְחַנוּן, עֶנְטְפֶער מִיר, וִוי דוּ הָאסְט גֶעֶנְטְ־ פֶערְט אוּנְזֶער מוּטֶער חַנָּה, אוּן גֶעהְם אָן מַיין תְּשׁוּבָה וְויא דוּ הָאסְט אָנְגֶענוּמֶען דִי תְּשׁוּבָה פוּן מְנַשֶּׁה. הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאהְל שׁוֹין וַוייטֶער נִיט זִינְדִיגֶען אוּן שְׁטַארְק מִיר מַיין הַארְץ צוּא גֶעהְן אִין דַיינֶע וֶועגֶען צוּא גֶעבֶּען צְדָקָה אוּן צוּ טְהָאן מַעֲשִׂים טוֹבִים, אַז מַיין לֶעבֶּען זָאהְל הֵייסֶען אַ רֶעכְט לֶעבֶּען. דוּ גָאט, דוּ וֵוייסְט דָאךְ וואוּיל מַיין מַחֲשָׁבָה אוּן דוּא הֶעלְפְסְט דֶעם מֶענְטְשֶׁען אִין דֶעם וֶועג וְויא עֶר גֶעהְמְט זִיךְ פַאר, טָא זַיי זִיךְ מְרַחֵם אִיבֶּער מִיר כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים, אַז אִיךְ וֶועל חַס וְשָׁלוֹם זִינְדִיגֶען זָאלְסְטוּ מִיר דֶערְמָאהְנֶען תְּשׁוּבָה צוּ טְהָאן אוּן אַז אִיךְ וֶועל דִיךְ אָנְרוּפֶען זָאלְסְטוּ מִיר עֶנְטְפֶערֶען אוּן זָאלְסְט מִיךְ נִישְׁט פַארְלָאזֶען אַז עֶס וֶועט מִיר חַס וְשָׁלוֹם אַ נוֹיטְה זַיין, אוּן זָאלְסְט מִיר הֶעלְפֶען אוּן זָאלְסְט מִיר הֵיילֶען, דֶען דוּא בִּיסְט אַ רוֹפֵא חִנָּם אוּן אַ רוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב. אִיךְ בֶּעט דִיךְ, אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, דוּא זָאלְסְט מִיר דֶערְהוֹיכֶען מַיין מַזָּל מִיט מַיין מַאן אוּן זָאלְסְט מִיר גֶעבֶּען גוּטֶע קִינְ־ דֶער אוּן אִיךְ זָאהְל פוּן זֵייא קַיין צַעַר נִיט הָאבֶּען, דֶען דָאס אִיז נָאר דָאס לֶעבֶּען בָּעוֹלָם הַזֶּה אוּן בָּעוֹלָם הַבָּא. זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען לֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ בְּכָבוֹד אוּן נִישְׁט מִיט בִּזָּיוֹן. זָאלְסְטוּ אוּנְז לָאזֶען אוֹיסְלֶעבֶּען אוּנְזֶערֶע יָאהְרֶען אִין גְרוֹיס פְרֵיידֶען מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּ זֶעהְן אוּנְזֶער גֶעוַאלְבְּטֶען מָשִׁיחַ, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

משלי מוסר

צוּטְרֶעט נִישְׁט גֶעהַאט צוּ גֶענִיסֶען דֶעם זְכוּת פוּן יַעֲקֹב:

מִיר זָאגֶען רֹאשׁ הַשָּׁנָה אוּן דִי אַלֶע עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה „אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ". מִיר ווִילֶען דִיא פְּסוּקִים פוּן דִיעזֶער תְּפִלָּה גֶעבֶּען צוּ פַארְשְׁטֶעהְן מִיט מְשָׁלִים:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ. אוּנְ־ זֶער פָאטֶער. אוּנְזֶער קֶענִיג, מִיר הָאבֶּען גֶעזִינְדִיגְט פַאר דִיר.

לְמָשָׁל: אִין אַ שְׁטָאדְט אִיז גֶעוֶוען אֵיינֶער וָואס הָאט גֶעהַאנְדֶעלְט מִיט לָאטֶערִי צֶעטְלֶען וַיְהִי הַיּוֹם, הָאט אִיהְם דֶער פְּרִיסְטַאוו אָנְגֶעזָאגְט, אַז עֶר זָאל דִיעזֶען מִסְחָר נִיט טְהָאן, ווייל דָאס אִיז גֶעגֶען דִי גֶעזֶעץ. דֶער מַאן הָאט אָבֶּער נִיט גֶעפָאלְגְט אוּן הָאט פַארְקוֹיפְט צֶעטֶלֶען אִין פְּרִיסְטַאוו'ס

סֵדֶר לִיכְט צִינְדֶען פוּן רֹאשׁ הַשָּׁנָה:

אַז רֹאשׁ הַשָּׁנָה גֶעפַאלְט אוּם דֶער וָואכֶען זָאגְט מֶען. דִיעזֶע בְּרָכוֹת פַאר לִיכְט צִינְדֶען:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם טוֹב:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

אַז רֹאשׁ הַשָּׁנָה גֶעפַאלְט אוּם שַׁבָּת זָאגְט מֶען דִיעזֶע בְּרָכוֹת נָאךְ לִיכְט צִינְדֶען:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם טוֹב:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

תְּחִנָּה לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה נָאךְ לִיכְט בֶּענְשֶׁען.

דִי תְּחִנָּה זָאגְט מֶען בֵּיידֶע טֶעג רֹאשׁ הַשָּׁנָה נָאךְ לִיכְט בֶּענְשֶׁען:

הִנְנִי בָאָה לְדַבֵּר לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

משלי מוסר

מִיר אִין דִיא אוֹיגֶען עוֹבֵר זַיין אוֹיף גֶעגֶענְוַוארְט, דֶעם פְּרִיסְטַאוו הָאט

מַיין פַארְזָאג! עֶס זֶעהְר פַארְדְרָאסֶען, סְטַייטְשׁ, פַאר

איך קום יעצט צו רעדען פאר דיר גאט, וואס דו ביסט מיין פאטער אין הימעל און שטעל מיך אניעדער תפלה צוא טהאן פאר דיר דערבארמדיגער פאטער:

בלב נשבר ורוח נמוכה וקומה זקופה:

מיט א צובראכען הארץ, וואס עס צוגעהט אין מיר אזוי ווי וואסער און מיט א נידריג געמיטה און אן איינגעבויי־גען שטאנד:

כי יראה וחרדה אני מאימת דינך:

דען איך פארכט מיך זעהר און ציטער פון דער מורא פון דיין משפט, וואס דוא זעצט זיך היינט צו משפט'ן גאר די וועלט:

זכר כל המעשים לפניך בא:

היינטיגען טאג קומט פאר דיר דאס געדעכעניש פון אלע מעשים וואס דער מענטש טהוט א גאנץ יאהר, סיי דיא זאכען וואס ער טהוט אפען און סיי דיא זאכען וואס ער טהוט פארבארגענערהייד:

היום יכתבו הבריות לחיים ולמות:

היינטיגען טאג טהוען געשריבען ווערען אלע באשעפע־נעש פון דער וועלט זייא זאלען לעבען בלייבען אדער זאלען געטוידט ווערען:

משלי מוסר

כך, אזוי איז מיט אונז אידען, מיר טהוען אזעלכע זאכען וואס גאט ברוך הוא האט פארבאטען, און וויא נאך זינדיגען מיר? אין גאט'ס געגענווארט ווייל דער בורא יתברך זעהט דאך אלעס, אזוי וויא אין פסוק שטעהט: „אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו"? קען זיך דען א מענטש בא־

וְאָנֹכִי אִשָּׁה קְשַׁת רוּחַ הַנִּצֶּבֶת בְּלֵב מַר:

און אִיךְ אִשָּׁה (פלונית בת פלוניט) הָאבּ אַ שְׁוֶוער גֶעמִיטְה און אִיךְ שְׁטֶעה מִיט אַ בִּיטֶער הַארְץ, דֶען אִיךְ בַּאדֶענְק מִיךְ אויף מַיינֶע מַעֲשִׂים פון אַ גַאנְץ יָאהְר:

רוּחִי קָצְרָה וּנְשָׁמָה לֹא נוֹתְרָה בִּי:

מַיין אָטְהֶעם אִיז קוּרְץ צוּא רֵיידֶען פַאר דִיר, דֶער דֶערְבַּא־רֶעמְדִיגֶער פָאטֶער, און עֶס בְּלַייבְּט אִין מִיר קַיין נְשָׁמָה נִיט אִיךְ זָאל עֶפֶּענֶען יֶעצְט מַיין מויל:

יָדַעְתִּי אֶת מֶרְיִי וְאֶת עָרְפִּי הַקָּשֶׁה:

אִיךְ וֵויים זֶעהְר וואוּל מַיין וִוידֶערְשְׁפֶּענִיגְקֵייט גֶעגֶען דִיר און וָואס אִיךְ בִּין הַארְטְנַאקִיג גֶעוֶועזֶען צוּא הֶערֶען דַיינֶע לִיעבֶּע הֵיילִיגֶע גֶעבָּאט:

אוֹי לִי וְאוֹי לְנַפְשִׁי כִּי טִמֵּאתִיהָ.

וֶועה טְהוּ אִיךְ שְׁרַייעֶן אויף מִיר און וֶועה אויף מַיין לַייבּ דֶען אִיךְ הָאבּ זִיא פַארְאוּמְרֵיינִיגְט מִיט מַיינֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אַ גַאנְץ יָאהְר:

אֵיזֶה זְכוּת אֲבַקֵּשׁ בְּקוּמְךָ לְשָׁפְטֵנִי:

וָואס פַאר אַ זְכוּת קֶען אִיךְ גֶעפִינֶען אויף מִיר און אויף מַיין לַייבּ וֶוען דוּ וֶועסְט אויפְשְׁטֶעהְן צוּ מִשְׁפָּטְ'ן מִיךְ הַיינְט אִין דֶעם יוֹם הַדִּין:

משלי מוסר

הַאלְטֶען און דֶער רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם זָאל אִיהְם נִיט זֶעהְן? בַּארִיבֶּער זַיי־גֶען מִיר זִיךְ מִתְוַדֶּה און מִיר זָאגֶען: „אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ". מִיר הָאבֶּען גֶעזִינְדִיגְט פַאר דִיר, אִין דַיין גֶעגֶענְוַוארְט און אוּנְזֶער פַארְבְּרֶע־כֶען אִיז זֶעהְר גְרוֹיס:

רַחֵם עָלַי כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ לְצַדְּקֵנִי בַּמִּשְׁפָּט:

רבונו של עולם, איך בעט דיך, האב אויף מיר רחמנות אזוי ווי דיין פיעל דערבארמקייט צו גערעכט מאכען מיך אין דעם משפט און זאלסט אנשרייען אויף דיא מקטרגים זיי זאלען ניט ריידען קיין בייז אויף מיר:

כִּי רַחוּם וְחַנּוּן אַתָּה וּמַרְבֶּה לִסְלוֹחַ:

דען דוא ביסט א דערבארעמיגער און א לייטזעליגער און טהוסט מעהרען צו פארגעבען אויף דיא זינד פון דעם מענשען חאטשע ער זינדיגט פיעל מאל. ווי באלד ער טהוט תשובה מיט זיין גאנץ הארץ, נעהמסט דו אן זיין תשובה:

אַל תַּעַשׂ כָּלָה לִשְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

זאלסט נישט פארניכטען דיא איבערגעבליבענע פון דיין ליעב פאלק ישראל וואס זיינען איבערגעבליבען זעהר א וויניגע צאהל:

זְכוֹר דָמָם אֲשֶׁר נִשְׁפַּךְ כְּפַלְגֵי מַיִם:

געדענק, דערבארעמיגער גאט, דאס בלוט פון דיין פאלק ישראל וואס עס איז יענע צייטען פארגאסען געווארען אזוי וויא טייכען וואסער. ווען זיי זיינען געטוידט געווארען אויף קידוש השם:

וְאַל יִשָּׁפֵךְ דָּמָם עַתָּה בְּחֶרֶב מַלְאַךְ הַמָּוֶת:

משלי מוסר

אבינו מלכנו עשה עמנו למען שמך, אונזער פאטער, אונזער קעניג טהו מיט אונז גוטעס צו ליעב דיין נאמען. למשל: אין א שטאדט האט געוואהנט א זייגער־מאכער א גרויסער קינסטלער וואס האט געמאכט זעהר זעלטענע זייגערס, אבער מען האט פון איהם

אוּן אִין דֶעם זְכוּת זָאלְסְט דוּ זֵייא אָנְשְׁרַייבֶּען צוּ אַ לֶעבֶּעדִיגְ יָאהְר עֶם זָאהְל נִיט פַּארְגָאסֶען וֶוערֶען זֵייעַר בְּלוּט דוּרְךְ דֶער שְׁוֶוערְד פוּן דֶעם מַלְאַךְ הַמָּוֶת:

וּרְאֵה עַמְּךָ כֻּלָּם מִתְקַבְּצִים אֶל בֵּית תְּפִלָּתָם:

אוּן קוּק, לִיעבֶּער גָאט, ווִי אַזוֹי דַיין לִיעבּ פָּאלְק יִשְׂרָאֵל טְהוּ־עֶן זִיךְ הַיינְט פַּארְזַאמְלֶען אִין דִיא שׁוּהְלֶען צוּ וֵויינֶען אוּן שְׁרַייעֶן אוּן טְהָאן תְּפִלָּה פַאר דִיר:

זוֹעֲקִים אֵלֶיךָ בְּלֵב מַר וְדוֹרְשִׁים חֲסָדֶיךָ:

זֵיי טְהוּעֶן אַלֶע שְׁרַייעֶן צוּ דִיר מִיט אַ בִּיטֶער הַארְץ אוּן מִיט אַ צוּבְּרָאכֶען גֶעמִיטְה אוּן פַּארְלַאנְגֶען פוּן דִיר דוּ זָאלְסְט מִיט זֵיי טְהָאן גֶענָאד אוּן דֶערְבַּארְמְקַייט:

מְצַפִּים לִישׁוּעָתְךָ וְעֵינֵיהֶם לְךָ תוֹלִים:

זֵיי טְהוּעֶן הָאפֶען צוּ דַיין גוּטֶע הִילְף אוּן זֵייעֶרֶע אוֹיגֶען הֵיינְ־גֶען צוּ דִיר אוּן קוּקֶען אַרוֹים אַז דוּ זָאלְסְט זִיךְ דֶערְבַּארְ־מֶען אוֹיף אוּנְז אוּן שְׁרַייבּ אוּנְז אַרַיין הַיינְטִיגֶען טָאג אִין דֶעם סֵפֶר פוּן לֶעבֶּען:

וְאַתָּה אֵל רַחוּם זָכְרֵנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּמְתוּקִים:

אוּן דוּ, דֶערְבַּארְמִיגֶער גָאט, בֶּעט אִיךְ, דוּ זָאלְסְט אוּנְז גֶע־דֶענְקֶען צוּ אַ גוּט לֶעבֶּען אוּן זִיסֶע יָאהְרֶען מִיךְ אוּן מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער אוּן כָּל יִשְׂרָאֵל אַחֵינוּ:

משלי מוסר

נִיט גֶעוואוּסְט אוּן עֶר הָאט נִיט גֶע־הַאט קֵיין בַּארוּף. אֵיינְמָאל אִיז צוּא אִיהְם גֶעקוּמֶען אַ רַייזֶענְדֶער אוּן גֶע־זֶעהְן זַיינֶע קוּנְצִיגֶע אַרְבַּייט. עֶר הָאט נַאכְהֶער אוֹיף זַיין רַייזֶע אִיבֶּעראַל דֶערְצֶעהְלְט וֶועגֶען דֶעם גְרוֹיסֶען קִינְסְטְלֶער אוּן זַיין פְּרַאכְטְפָאלֶע אַרְ־בַּייט אוּן עֶר הָאט גֶעקְרָאגֶען אַ שֵׁם

וְתַעֲלֶה לְפָנֶיךָ לְרָצוֹן בִּרְכָתִי עַל הַנֵּרוֹת:

און עס זָאהְל אויפְגֶעהֶען פַאר דִיר, דֶערְבַּארְמִיגָער פָאטֶער, צו גוּטֶען־ווִילֶען די בְּרָכָה ווָאס אִיךְ הָאבּ גֶעמַאכְט אויף די לִיכְט ווָאס אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעצוּנְדֶען לְכָבוֹד דֶעם הֵיילִי־גֶען יוֹם הַדִין:

בַּחֲסָדֶיךָ הַמְרְבִּים אֶת מִשְׁפָּטִי לְהָאִירָה:

און אַזוֹי ווִי אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן דֶערְלַייכְטֶען מַיין הויז מִיט די לִיכְט ווָאס אִיךְ הָאבּ גֶעבֶּענְטְשְׁט, אַזוֹי רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זָאלְסְט דו מִיר דֶערְלַייכְטֶען מַיין מִשְׁפָּט און זָאלְסְט מִיךְ מִשְׁפָּטְ'ן צו גוּטֶען:

וְלֹא יֶחְשַׁךְ אוֹר חַיֵי נַפְשִׁי בָּעוֹלָם הַזֶה:

און עס זָאהְל חָלִילָה נִיט פִינְצְטֶער ווֶערֶען דָאס לִיכְטִיגְקֵייט פוּן דֶעם לֶעבֶּען פוּן מַיין לַייבּ אויף דֶער ווֶעלְט, מַיין שַׁיין זָאל נִיט פַארְגֶעהְן אַזוֹי ווִיא די שַׁיין פוּן דֶער זוּהְן גֶעהְט אוּנְטֶער אויף דֶער נַאכְט:

וְתָאִיר אֶת מַזָלִי לְפַרְנָסָה טוֹבָה וְכַלְכָּלָה:

און זָאלְסְט דֶערְלַייכְטֶען, לִיעבֶּער גָאט, מַיין מַזָל און דָאס מַזָל פוּן מַיין מַאן און מַיינֶע קִינְדֶער צוּא אַ גוּטֶע פַּרְנָסָה און שְׁפַּייז מִיר זָאלֶען נִיט דַארְפֶען אָנְקוּמֶען צוּ דֶער גָאבּ פוּן אַ בָּשָׂר וָדָם, נָאר צוּא דַיין פוּלֶע גֶעבֶּענְשְׁטֶע הַאנְד:

משלי מוסר

אויף דֶער ווֶעלְט. שָׂרִים און מְלָכִים הָאבֶּען אָנְגֶעהויבֶּען קויפֶען זַיינֶע זֵיי־גֶערְס און מֶען הָאט פַאר זֵייא גֶע־צָאהְלְט גְרויסֶע פְּרַייזֶען. אִין אַ צַייט אַרוּם אִיז דֶער זֶעלְבֶּער בַּייזֶענְדֶער גֶעקוּמֶען צוּם זֵייגֶער־מַאכֶער און אִיהְם גֶעבֶּעטֶען עֶר זָאל אִיהְר פַארְ־רִיכְטֶען אַ צוּבְּרָאכֶענֶעם זֵייגֶער. דֶער

וְאֶת עֵינֵי בַּעֲלִי וְזַרְעִי תָּאִיר בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה:

און דִי אויגען פון מַיין מַאן און מַיינֶע קִינְדֶער זָאלְסְטוּ דֶערְ־ לַייכְטֶען אִין דַיין הֵיילִיגֶער תּוֹרָה אַזוֹי וִוי אִיךְ הָאבּ בַּא־ לוֹיכְטֶען מַיין הוֹיז מִיט דִיא לִיכְט וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעבֶּענְטְשְׁט לְכָבוֹד רֹאשׁ הַשָּׁנָה:

וְלֹא תִבְעַר עָלֵינוּ חֲמָתְךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

לִיעבֶּער גָאט, דֶערְבַּארְמִיגֶער פָּאטֶער, עֶס זָאל נִיט בְּרֶענֶען אויף אוּנְז דַיין צָארְן פון הַיינְט בִּיז אוֹיבִּיג און דוּא זָאלְסְט מִיט אוּנְז נָאר טְהָאן גֶענָאד און דֶערְבַּא־ רֶעמְקַייט:

וְתַכְרִית וּתְכַלֶּה כָּל הַמְקַטְרְגִים עַל יִשְׂרָאֵל:

זָאלְסְט פַארְשְׁנַיידֶען און אויסְרָאטֶען אַלֶע וָואס רֵיידֶען פַאר דִיר בֵּייז אויף דַיין לִיעבּ פָאלְק יִשְׂרָאֵל. שְׁרַייא אָן אויפֶ'ן שָׂטָן און אויף אַלֶע בֵּייזֶע מַלְאָכִים זֵיי זָאלֶען פַארְשְׁלִי־ סֶען זֵייעֶר מוֹיל פון רֵיידֶען אויף אוּנְז בֵּייז:

וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם, אָמֵן סֶלָה:

און מַאךְ לַייכְטֶען, לִיעבֶּער דֶערְבַּארְמִיגֶער גָאט, דֵיין הֵיילִי־ גֶע שַׁיין אויף דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וָואס אִיז וִויסְט און חָרֵב שׁוֹין פון וִויפִיעל יָאהְר, און מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּא צִינְדֶען לִיכְט אִין דֶער הֵיילִיגֶער מְנוֹרָה, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. אָמֵן סֶלָה:

משלי מוסר

גְרויסֶער מַייסְטֶער הָאט אִיהְם גֶע־ עֶנְטְפֶערְט: „וִויא אַזוֹי קָאנְסְטוּ דָאס פַארְלַאנְגֶען, אַז אִיךְ, וָואס מַיין אַרְ־ בֵּייט גֶעפִינְט זִיךְ אִין קֵייזֶערְלִיכֶע פַּאלַאצֶען. זָאהְל דַיין צוּבְּרָאכֶענֶעם זֵייגֶער פַארְרִיכְטֶען?" דֶער רַייזֶענְ־ דֶער הָאט אִיהְם דַאן גֶעזָאגְט: „אִיךְ הָאבּ אַ רֶעכְט צוּא פַארְלַאנְגֶען דָאס

תְּפִלָּה עַל הַפַּרְנָסָה.

יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט, אוּנְזֶער גָאט אוּן גָאט פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען, גְרוֹיסֶער אוּן שְׁטַארְקֶער אוּן פָארְכְטִיגֶער גָאט, אַז דוּא זָאלְסְט דֶערְפִיהְלְט ווֶערֶען מִיט דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוֹיף אוּנְז פוּן דַיינֶעט ווֶעגֶען אוּן ווֶעגֶען דֶעם הֵיילִיגֶען מִזְמוֹר אוּן דִי הֵיילִיגֶע שֵׁמוֹת וָואס ווֶערֶען דֶערְמָאהְנְט אִין אִיהְם אוּן דָאס הֵיילִיגְקַייט פוּן זַיינֶע פְּסוּקִים אוּן ווֶערְטֶער אוּן אוֹתִיוֹת אוּן טְרָאפּ אוּן רְמָזִים אוּן סוֹדוֹת אוּן דָאס הֵיילִיגְקַייט פוּן דֶעם הֵיילִיגֶען נָאמֶען, וָואס גֶעהְט אַרוֹיס פוּן דֶעם פָּסוּק וַהֲרִיקוֹתִי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דַי. דָאס אִיז טַייטְשׁ: אִיךְ ווֶעל צוּא אַייךְ אוֹיסְלֵיידִיגֶען בְּרָכָה בִּיז גֶענוּג. אוּן פוּן דֶעם פָּסוּק „נְסָה עָלֵינוּ אוֹר פָּנֶיךָ יְיָ“, דֶערְהוֹיבּ אוֹיף אוּנְז דָאס לִיכְטִיגְקַייט פוּן דַיין פָּנִים גָאט, וְכָתְבֵנוּ אוּן שְׁרַייבּ אוּנְז אִין דֶעם סֵפֶר פוּן פַּרְנָסָה אוּן שְׁפַּייז הַיינְטִיגְס יָאהְר אוּן אַלֶע יָאהְר, אוּנְז אוּן אַלֶע אוּנְזֶערֶע בְּנֵי בַיִת בִּיז וַואנֶען מִיר ווֶעלֶען לֶעבֶּען. בְּמִלּוּי, מִיט דֶער עֶרְפִיהְלוּנְג אוּן בְּרֵייטְקַייט, בְּהֶתֵּר אוּן נִיט בְּאִיסוּר, אִין נַחַת אוּן נִיט אִין צַעַר. בְּשַׁלְוָה מִיט פְרִיעד אוּן שְׁטִילְקַייט אָהְן אַ שׁוּם עַיִן הָרָע, אוּן זָאלְסְט אוּנְז מְזַכֶּה זַיין צוּא עוֹסֵק זַיין אִין דַיין הֵיילִיגֶער דִיעֶנְסְט אָהְן אַ שׁוּם טִרְדָה, אוּן זָאלְסְט אוּנְז מְפַרְנֵס זַיין מִיט אַ פַּרְנָסָה וָואס עֶס זָאהְל אִין אִיהְר נִיט זַיין קַיין שַׁאנְד אוּן מִיר זָאלֶען נִישְׁט דַארְפֶען אָנְקוּמֶען צוּא אַ בָּשָׂר וָדָם, נָאר פוּן דַיין פוּלֶע אוּן בְּרֵייטֶע הַאנְד, אוּן זָאלְסְט אוּנְז בַּאגְלִיקֶען אוּן דֶערְבְּרֵייטֶען אִין אוּנְזֶער לֶעהֶרְנוּנְג אוּן אִין אַלֶע אוּנְזֶערֶע הַאנְדֶעלְשַׁאפְט. אוּנְזֶערֶע הַייזֶער זָאלֶען זַיין פוּל מִיט גָאטְס בְּרָכָה אוּן מִיר זָאלֶען זַאט זַיין מִיט בְּרוֹיט אוּן אוּנְז זָאל

מְשְׁלֵי מוּסָר

פוּן דִיר דֶערְפַאר וָואס אִיךְ הָאבּ דִיךְ מְפַרְסֵם גֶעווֶען, וָוארוּם ווֶען נִיט אִיךְ וָואלְט דִי ווֶעלְט גָאר נִיט גֶעווּאוּסְט אַז דוּ בִּיסְט אַזַא קִינְסְטְלֶער אוּן דַיין סְחוֹרָה וָואלְט נִיט גֶעהַאט אַזַא גְרוֹיסֶען אָבְּגַאנְג“.

כַּךְ, אַזוֹי קוּמֶען מִיר אִידֶען מִיט אַ טַעֲנָה פַאר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא:

זַיין גוּט. חַנוּן, דֶערְבַּארְמִיגֶער, לַייטְזֶעלִיגֶער, הִיטֶער, אוּנְטֶערְלֶעהְנֶער, בַּאשִׁירְמֶער, רֶעכְטְפַארְטִיגֶער, אוֹיסְלֵייזֶער, דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אוֹיף אוּנְז אוּן הֶער צוּ אוּנְזֶער גֶעבֶּעט, דֶען דוּ הֶערְסְט דִי גֶעבֶּעט פוּן אַלֶע וָואס טְהוּעֶן תְּפִלָּה צוּ דִיר. בָּרוּךְ, גֶעלוֹיבְּט בִּיסְטוּ וָואס דוּ הֶערְסְט צוּ גֶעבֶּעט: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

תְּחִנָּה לְרֹאשׁ־הַשָּׁנָה אִין דֶער פְּרִיה

דִי תְּחִנָּה זָאגְט מֶען אוּם ראֹש הַשָּׁנָה וֶוען מֶען קוּמְט אִין שׁוּל אַרַיין:
וֶוען שַׁבָּת אִיז ראֹש הַשָּׁנָה זָאגְט מֶען נִיט דִי תְּחִנָּה:

זְכוֹר לָנוּ בְּרִית אַבְרָהָם אָבִינוּ:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער פָּאטֶער אַבְרָהָם וָואס פוּן דְרַיי יָאהְר אָן הָאט עֶר דֶערְקֶענְט זַיין בַּאשֶׁעפֶּער אוּן הָאט גֶעלָאזְט וִויסֶען דַיין נָאמֶען אוֹיף גָאר דֶער וֶועלְט, אוּן אִיז מִיט צֶעהְן פְּרוּב גֶעפְּרוּבְט גֶעוָוארֶען. גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, זַיין זְכוּת, דֶען מִיר צִיטֶערֶען אוּן פָארְכְטֶען פוּן דֶעם יוֹם הַדִין, וֶוען מִיר טְהוּעֶן זִיךְ בַּאדֶענְקֶען דָאם הַיינְטִיגֶען טָאג זֶעצְסְטוּ זִיךְ אוֹיף דֶעם שְׁטוּל צוּ מִשְׁפָּטְ׳ן דַיינֶע בַּאשֶׁעפֶענִעשׁ אוּן עֶס וֶוערְט גֶעלֵייעֶנְט פַאר דִיר דֶער בּוּךְ פוּן אַלֶע מַעֲשִׂים פוּן דִיא מֶענְטְשֶׁען פוּן גָאר דֶער וֶועלְט. קַיין זַאךְ אִיז פַאר דִיר נִיט פַארְבָּארְגֶען אוּן קַיין פַארְגֶעסוּנְג אִיז פַאר דִיר נִיטָא. דֶערְמָאהְן דִיךְ אָן אוּנְזֶער פָּאטֶער אַבְרָהָם אוּן דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אוֹיף זַיינֶע קִינְ־

משלי מוסר

„אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ״, טְהוּ מִיט אוּנְז גוּטֶעס דֶערְפַאר וָואס מִיר מַאכֶען גְרוֹיס דַיין נָאמֶען צְוִוישֶׁען דִי פֶעלְקֶער, אוּן אַז דוּ וֶועסְט אָנְנֶעהְמֶען אוּנְזֶער תְּפִלָּה, וֶועלֶען מִיר נָאךְ דַיין נָאמֶען מֶעהְר פַארְגְרֶעסֶערְן:

דֶער אִין דִי צֶעהְן טֶעג פוּן רֹאשׁ הַשָּׁנָה בִּיז יוֹם כִּפּוּר אִין זַיין זְכוּת, וָואס עֶר אִיז מִיט צֶעהְן פְּרוּב גֶעפְּרוּבְט גֶעוָוארֶען:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת שָׂרָה אִמֵּנוּ:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער מוּטֶער שָׂרָה, וָואס זִיא אִיז אִין דֶעם טָאג רֹאשׁ הַשָּׁנָה נִפְקַד גֶעוָוארֶען, אוּן שְׁרַייבּ אוּנְז אָן בְּסֵפֶר הַחַיִּים אוּן מִיר זָאלֶען הָאבֶּען קִינְדֶער תַּלְמִידֵי חֲכָמִים. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּא הָאסְט אִיהְר צוּ נַיינְצִיג יָאהְר אָן אֵיינְצִיגֶען זוּהְן גֶעגֶעבֶּען אוּן הָאסְט אִיהְר צוּגֶעזָאגְט, דָאס זַיינֶע קִינְדֶער וֶועלֶען זַיין פִּיעל וִוי שְׁטֶערֶען אִין הִימֶעל, יֶעצְט לִיעבֶּער גָאט, זָאל אִיהְר זְכוּת בַּיישְׁטֶעהְן דָאס אִיהְרֶע קִינְדֶער, וָואס זַיינֶען דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, זָאלֶען חָלִילָה נִישְׁט אוּמְגֶעבְּרַאכְט וֶוערֶען אוּן שְׁרַייבּ אָן אַ גוּט לֶעבֶּען מִיר אוּן מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער אוּן קִינְדֶ'ס קִינְדֶער אוּן כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן:

זְכוֹר לָנוּ עֲקֵידַת יִצְחָק אָבִינוּ:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער יִצְחָק, וָואס מֶען הָאט אִיהְם מַקְרִיב גֶעוֶועזֶען אוֹיפְ'ן הַר הַמּוֹרִיָּה. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עֶס זָאל זַיין גְלַייךְ וִוי זַיין אַשׁ אִיז גֶעהוֹיפֶענְט אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ אוּן זַיין בְּלוּט אִיז פַארְגָאסֶען, אוּן דָאס קוֹל פוּן דֶעם שׁוֹפָר וָואס מִיר וֶועלֶען בְּלָאזֶען זָאהְל פַארְטוּמְלֶען אַלֶע וָואס קוּמֶען מְקַטְרֵג צוּא זַיין אוֹיף

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ, אוּנְזֶער פָאטֶער, אוּנְזֶער קֶענִיג, פַארְנִיכְטֶע דִיא גֶעדַאנְקֶען פוּן אוּנְזֶערֶע שׂוֹנְאִים לְמָשָׁל: אִין אַ מְדִינָה הָאבֶּען דִיא מִינִיסְטֶערֶען אוֹיסְגֶעאַרְבֵּייט אַ פְּרָאיֶעקְט, וָואס וָואלְט שְׁלֶעכְט גֶעוֶוען פַאר דִי אַיינְוָואהְנֶער פוּן לַאנְד. דֶער קֶענִיג

דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל און דוּ זָאלְסְט צוּרַייסֶען דֶעם גְזַר דִין. און מִיט דֶעם קוֹל פון דֶעם שׁוֹפָר זָאלֶען אַרויפְגֶעהֶען פַאר דִיר אַלֶע אונְזֶערֶע תְּפִלּוֹת און בַּקָשׁוֹת דָאס דוּא זָאלְסְט אונְז אָנְשְׁרַייבֶּען צוּ אַ גוּט גֶעבֶּענְטְשְׁט יָאהְר:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת רִבְקָה אִמֵּנוּ:

גֶעדֶענְק אונְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פון אונְזֶער מוּטֶער רִבְקָה, וָואס זִיא הָאט זִיךְ גֶעפְלַייסְט, דָאס אונְזֶער פָּאטֶער יַעֲקֹב זָאל נֶעמֶען דִי בְּרָכוֹת פון אונְזֶער פָּאטֶער יִצְחָק, אַזוֹי זָאל זִי שְׁטֶעהְן און זַיין אַ גוּטֶע מְלִיצָה אויף אונְז אִיהְרֶע קִינְדֶער, דָאס מִיר זָאלֶען אָנְגֶעשְׁרִיעבֶּען וֶוערֶען צוּא גוּטֶען און אַלֶע בְּרָכוֹת פון אונְזֶער פָּאטֶער יִצְחָק זָאהְל אויף אונְז גֶעשֶׁעהְן און עֶס זָאל דֶערְוֶועקְט וֶוערֶען אִיהְר גְרוֹיסֶער זְכוּת אויף אִיהְרֶע קִינְדֶער הַיינְט אִין דֶעם יוֹם הַדִין:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת יַעֲקֹב אָבִינוּ:

גֶעדֶענְק אונְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פון אונְזֶער פָּאטֶער יַעֲקֹב. אַזוֹי ווִי דוּא הָאסְט אִיהְם גֶעהָאלְפֶען פון עֵשָׂו און פון לָבָן אַזוֹיא זָאלְסְט דוּ אונְז הֶעלְפֶען פון כָּל הַמְקַטְרְגִים זֵיי זָאלֶען אויף אונְז נִישְׁט קָאנֶען מְקַטְרֵג זַיין צוּא דֶעם יוֹם הַדִין. אונְזֶער מִשְׁפָּט זָאהְל אַרויסְגֶעהֶען פַאר דִיר לְטוֹבָה מִיט גְרוֹיס דֶערְבַּארֶעמְקַייט, מִיר זָאלֶען הָאבֶּען אַ גוּטֶען מִשְׁפָּט מִיט אונְזֶערֶע מֶענֶער און קִינְדֶער. און אַזוֹי וְויא

משלי מוסר

פון לַאנְד אִיז גֶעוֶוען אַ גוּטֶער מֶענְשׁ, אַ מֶלֶךְ שֶׁל חֶסֶד, און וֶוען מֶען הָאט אִיהְם גֶעבְּרַאכְט דֶעם פְּרָאיֶעקְט אונְטֶערְצוּשְׁרַייבֶּען, הָאט עֶר זִיךְ עֶנְטְזַאגְט דָאס צוּ טְהָאן. דִיא מִינִיסְטָארֶען הָאבֶּען דֶעם גֶעשְׁרִיבֶּענֶעם פְּרָאיֶעקְט צוּגֶענוּמֶען און בַּאהַאלְטֶען אִין אַרְכִיוו. וֶוען דֶער קֶענִיג הָאט זִיךְ

עֶר אִיז גֶעבֶּענְטְשְׁט גֶעוָוארֶען פוּן זַיין פָּאטֶער יִצְחָק, דָאס עֶר זָאהְל מִיט קוֹל גֶעהָאלְפֶען וֶוערֶען, אַזוֹי זָאהְל אוּנְז בַּיישְׁטֶעהְן דָאס דוּ זָאלְסְט אָנְנֶעהְמֶען דָאס קוֹל פוּן אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת אוּן דָאס קוֹל פוּן דֶעם שׁוֹפָר אוּן מִיר זָאלֶען גֶעשְׁרִיעבֶּען אוּן גֶע־חַתְמ׳עט וֶוערֶען צוּ אַלֶעם גוּטֶען:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת רָחֵל אִמֵּנוּ:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער מוּ־טֶער רָחֵל, וָואס זִיא הָאט גֶעוֵויינְט אוּן גֶעקְלָאגְט וֶוען נְבוּזַרְאֲדָן הָאט דִיא אִידֶען אִין גָלוּת גֶעפִירְט, בִּיז דוּא הָאסְט אִיהְר צוּגֶעזָאגְט דָאס דוּ וֶועסְט אוּנְז אוּמְקֶעהְרֶען צוּא אוּנְזֶער לַאנְד. לִיעבֶּער גָאט, גֶעדֶענְק אוּנְז אִיהְר זְכוּת אוּן דֶעם זְכוּת וָואס מִיר טְהוּעֶן הַיינְט שׁוֹפָר בְּלָאזֶען, דָאס דוּא זָאלְסְט גִיךְ מְקַיֵּם זַיין דָאס וָואס דוּ הָאסְט אִיהְר מַבְטִיחַ גֶעוֶוען אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּ הֶערֶען שׁוֹפָר שֶׁל מָשִׁיחַ גִיךְ אוּן בַּאלְד. אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת לֵאָה אִמֵּנוּ:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער מוּ־טֶער לֵאָה אוּן קֶעהְר דִיךְ צוּ אוּנְזֶער גֶעוֵויין אַזוֹי וִויא דוּ הָאסְט אָנְגֶענוּמֶען אִיהְר גֶעוֵויין, דָאס זִי זָאל צוּ עֵשָׂו נִיט גֶענוּמֶען וֶוערֶען אוּן זִי זָאל אִין זַיין גוֹרָל נִיט פַאלֶען, דֶען

משלי מוסר

דֶערְפוּן דֶערְוואוּסְט הָאט עֶר זִיךְ בַּארֶעכֶענְט אַז עֶס קָאן אַ מָאל אוֹיפְשְׁטֶעהְן אַ נַייעֶר קֶענִיג, וָואס וֶועט נִיט זַיין אַזאַ גוּטֶער מֶענְשׁ, אוּן וֶוען עֶר וֶועט דֶעם שְׁלֶעכְטֶען פְּרָאיֶעקְט גֶעפִינֶען וֶועט עֶר אִיהם לָאזֶען פַאר־וִוירְקְלִיכֶען. עֶר הָאט דַארִיבֶּער גֶע־הַייסֶען אַז מֶען זָאל דֶעם פְּרָאיֶעקְט אִין גַאנְצֶען פַארְנִיכְטֶען.

דַארִיבֶּער בֶּעטֶען מִיר בַּיי גָאט:

דוא ביסט אַ גאָט וואָס הערט דאָס קול פון געוויין. קוק פון הימעל אַראָפּ און זעה ווי דיין פאָלק טהוען אַלע וויינען מיט ביטערע טרעהרען און ציטערען פאַר דיין משפט. זעה אַז מיר זאָלען ניט פאַלען אין דעם גורל פון דעם שטן און צו די מקטרגים וואָס קומען מקטרג זיין אויף אונז. רבונו של עולם, קעהר דיך בעסער צו דעם קול פון אַלע גוטע מלאכים וואָס שטעהען פאַר דיין שטוהל און בעטען גוטס אויף דיין פאָלק ישראל און קעהר דיך ניט צוא דעם קול פון דעם שטן וואָס קומט צו זאָגען אויף זיי בייז. שריי אָן אויף איהם ער זאָל זיין מויל ניט עפענען און ער זאָהל פאַרטומעלט ווערען פון צוא ריידען בייז. און דאָס קול פון׳ם שופר מיט אונזערע תפלות, זאָלען אויפגעהען פאַר דיר אָנצושרייבען אונז אין דעם ספר הצדיקים לחיים טובים, אָמן:

זכור לנו זכות שבטי יעקב:

געדענק אונז, ליעבער גאָט, דעם זכות פון די שבטים, די קינדער פון יעקב, וואָס האָבען אַלע באַנאַנד דיין נאָמען געאיינציגט, דען איידער יעקב איז געשטאָרבען האָט ער זיינע קינדער צונויפגערופען און האָט געזאָגט צוא זיי: ליעבע קינדער, טאָמער איז חלילה צווישען אייך דאַ אַ פסול אַזוי וויא מיין עלטער פאָטער אַברהם האָט געהאַט אַ זוהן ישמעאל אָדער מיין פאָטער יצחק, וואָס ער האָט גע־

משלי מוסר

„אָבינו מלכנו בטל מחשבות שונאינו" פאַרניכטע די בייזע מחשבות וואָס אונזערע שונאים האָבען אויף אונז, אום זיי זאָלען קיינמאָל נישט פּראָ־ יעקטירט און פאַרווירקליכט ווערען חס ושלום:

אָבינו מלכנו כלה דבר וחרב ורעב ושבי ומשחית ועון מבני

הַאט אַ זוּהְן עֵשָׂו. אַזוֹי הָאבֶּען דִיא שְׁבָטִים אַלֶע בַּאנַאנְדֶער גֶעזָאגְט: „שְׁמַע יִשְׂרָאֵל״, דָאס אִיז טַייטְשׁ: הֶער צוּא יִשְׂרָאֵל, דָאס אִיז יַעֲקֹב. „יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד״ דָאס אִיז טַייטְשׁ: גָאט אוּנְזֶער גָאט אִיז אֵיין אֵיינְצִיגֶער גָאט, אוּן מִיר רִיעֶנֶען אַלֶע צוּ דֶעם גָאט, וָואס אַבְרָהָם אוּן יִצְחָק אוּן דוּ אוּנְזֶער פָאטֶער הָאבֶּען גֶעדִיעֶנְט. דַארוּם גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער פָאטֶער, זַיי־עֶר זְכוּת, דֶען מִיר טְהוּעֶן אַלֶע אֵיינְצִיגֶען דַיין נָאמֶען אַלֶע טָאג אוּן מִיר טְהוּעֶן דִיךְ אוּם ראֹשׁ הַשָּׁנָה פַאר אַ קֶענִיג אִי־בֶּער אוּנְז קְרֵיינֶען אַלֶע יָאהְר:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת יוֹסֵף הַצַּדִּיק:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן יוֹסֵף הַצַּדִּיק, דָאס אִין דֶעם טָאג הָאסְטוּ אִיהְם אוֹיסְגֶעצוֹיגֶען פוּן זַיין תְּפִיסָה אוּן הָאסְט אִיהְם דֶערְהוֹיבֶּען צוּא זַיין אַ מוֹשֵׁל אוֹיף דֶעם לַאנְד מִצְרַיִם, אַזוֹי רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִין זַיין זְכוּת זָאלְסְטוּ דֶערְהוֹיבֶּען אוּנְזֶער מַזָל מִיר זָאלֶען חָלִילָה קֵיין בִּלְבּוּל נִישְׁט הָאבֶּען, דָאס מִיר זָאלֶען אִין תְּפִיסָה זִיצֶען. אוּן זָאלְסְט רוּפֶען צוּא דִיא גֶעפַאנְגֶענֶע פְרַייהַייט אוּן זָאלְסְט אוֹיפְבִּינְדֶען זֵייעֶר שְׁלָאס הַיינְטִיגֶען טָאג:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת מֹשֶׁה רַבֵּינוּ:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן מֹשֶׁה רַבֵּינוּ, דָאס עֶר אִיז אִין דִיא טֶעג אוֹיף דֶעם הִימֶעל גֶע־

משלי מוסר

בְּרִיתֶךָ אוּנְזֶער פָאטֶער, אוּנְזֶער קֶענִיג, וֶוענְד אָפּ פֶּעסְט אוּן שְׁוֶוערְד אוּן הוּנְגֶער אוּן גֶעפַאנְגֶענְשַׁאפְט אוּן פַארְדַארְבּוּנְג אוּן זִינְד פוּן דַיי־נֶע קִינְדֶס־קִינְדֶער לְמָשָׁל:

אֵיינֶער אִיז אַרַיינְגֶעקוּמֶען צוּ אַ צְוֵייטֶען אִין הוֹיז אִין אַ רֶעגֶענְדִיגֶען טָאג אוּן הָאט גֶעטְרָאפֶען אִין הוֹיז אָנְגֶעשְׁטֶעלְט כֵּלִים פוּל מִיט וַואסֶער וָואס אִיז גֶערוּנֶען פוּן דֶער סְטֶעלְיֶע,

וֶועןאוּן הָאט פוּן אוּנְזֶערֶט וֶועגֶען דִיא לוּחוֹת גֶענוּמֶען. זֶעה לִיעבֶּער גָאט, דָאס מִיר זַיינֶען מְקַיֵּים אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט אוּנְז גֶעבָּאטֶען מִיר זָאלֶען הַיינְטִיגֶען טָאג שׁוֹפָר בְּלָאזֶען. זַיי אוֹיךְ מְקַיֵּים אַזוֹי וִויא דוּא הָאסְט גֶעזָאגְט צוּא משֶׁה רַבֵּינוּ „סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶיךָ“. דָאס אִיז טַייטְשׁ: אִיךְ הָאבּ פַארְגֶעבֶּען אַזוֹי וִויא דַיינֶע רֵייד:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת אַהֲרֹן הַכֹּהֵן:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, דָאס זַיין מִדָּה אִיז גֶעוֶועזֶען צוּ שָׁלוֹם מַאכֶען צְווִישֶׁען מַאן אוּן וַוייבּ אוּן צְווִישֶׁען מֶענְטְשֶׁען וָואס הָאבֶּען זִיךְ גֶעקְרִיגְט, אַזוֹי אוֹיךְ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זָאלְסְט דוּ אִיהְם גֶעבֶּען רְשׁוּת דָאס עֶר זָאהְל אַ מֵלִיץ זַיין פַאר דִיר אוֹיף דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל אָפְּצוּטְהָאן דַיין גְרִימְצָארְן פוּן אוּנְז. אוּן זָאלְסְט אוּנְז אָנְשְׁרַייבֶּען צוּ אַ יָאהְר פוּן פְרִיעדֶען אוּן שַׁלְוָה אוּן שְׁטִילְקַייט, צוּ נַחַת אוּן נִיט קַיין צַעַר חָלִילָה:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת דָוִד מַלְכֵּנוּ:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן דָוִד אוּנְזֶער קֶענִיג, וָואס דוּ הָאסְט אִיהְם פוּן אַלֶע זַיינֶע פַיינְד גֶעהָאלְפֶען. אַזוֹי הֶעלְף אוּנְז, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִין זַיין זְכוּת פוּן אַלֶע בֵּייזֶע מַלְאָכִים אוּן מְקַטְרְגִים אוּן מַשְׁחִיתִים, וָואס הָאבֶּען פַיינְדְשַׁאפְט אוֹיף דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל אוּן אוֹיךְ קַיין

משלי מוסר

עֶר הָאט בַּאמֶערְקְט, אַז אִין דִיא סְטֶעלְיֶע, אִין דִי פָאדְלָאגֶע זַיינֶען שׁוֹין צוּגֶעפוֹילְט, ווייל זֵיי וֶוערֶען אָפְּט נַאס פוּן רֶעגֶען, הָאט יֶענֶער גֶעזָאגְט צוּם בַּעַל הַבַּיִת פוּן הוֹיז: — אִיךְ וֶועל דִיר אַן עֵצָה גֶעבֶּען אַז דִיא סְטֶעלְיֶע אוּן דִי פָאדְלָאגֶע זָאלֶען נִיט פוֹילֶען אוּן דוּא זָאלְסְט פַארְשְׁפַּארֶען אוּנְטֶערְ־

פיינד זָאל אין אוּנְז קַיין נְקָמָה נִיט הָאבֶּען און זָאלֶען אָן אוּנְז נִיט דֶערְפְרֶעהְט וֶוערֶען:

זְכוֹר לָנוּ זְכוּת צַדִיקִים וְצִדְקָנִיוֹת:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן אַלֶע צַדִיקִים און נָשִׁים צִדְקָנִיוֹת, וָואס זַיינֶען גֶעוֶועֶן פוּן דֶער צַייט פוּן אָדָם הָרִאשׁוֹן בִּיז הַיינְטִיגֶען טָאג. זַייעֶר זְכוּת זָאהְל אויף אוּנְז מֵגִין זַיין דָאס דֶער גוֹאֵל צֶדֶק זָאל שׁוֹין קוּמֶען, עֶס זָאל זַיין תְּחִיַית הַמֵתִים און מִיר זָאלֶען שׁוֹין הֶערֶען שׁוֹפָר שֶׁל מָשִׁיחַ, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת.

די תְּחִנָה זָאל מֶען זָאגֶען וֶוען מֶען נֶעמְט אוֹיס דִיא סִפְרֵי תּוֹרוֹת פוּן אָרוֹן הַקוֹדֶשׁ אוֹם ראשׁ הַשָּׁנָה און יוֹם כִּפּוּר.

יי יי, אֵל רַחוּם וְחַנוּן, אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת: נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים, נוֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: ג״פ דריי מאל.

לראש השנה וליום כפור.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מַלֵא מִשְׁאֲלוֹתַי לְטוֹבָה וְהָפֵק רְצוֹנִי, וְתֵן שְׁאֵלָתִי, וְתִמְחוֹל לִי עַל כָּל

משלי מוסר

שְׁטֶעלֶען דִי כֵּלִים. דֶער רֶעגֶען רִינְט אַבִּיין, וַוייל עֶס אִיז פַּארַאן אַ לָאךְ אִין דַאךְ, פַארְלַאטֶע יֶענֶע לָאךְ וֶועט דֶער רֶעגֶען נִישְׁט אַרוּנְטֶער רִינֶען: אָט דָאס בֶּעטֶען מִיר בַּיים רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם: „כַּלֵה דֶבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית״, נֶעהְם פוּן אוּנְז צוּ אָט דִי אַלֶע פְּלַאגֶען, דִי אַלֶע צָרוֹת, ווִי

עֲוֹנוֹתַי, וְעַל כָּל עֲוֹנוֹת אַנְשֵׁי בֵיתִי, מְחִילָה בְּחֶסֶד, מְחִילָה בְּרַחֲמִים. וְטַהֲרֵנִי מֵחֲטָאַי וּמֵעֲוֹנַי וּמִפְּשָׁעַי. וְזָכְרֵנִי בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ. וּפָקְדֵנִי בִּפְקוּדַּת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. וְזָכְרֵנִי לְחַיִּים אֲרוּכִּים, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם. וּפַרְנָסָה טוֹבָה וְכַלְכָּלָה, וְלֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ, וְעֹשֶׁר וְכָבוֹד, וַאֲרִיכַת יָמִים בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ, וְשֵׂכֶל וּבִינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל עִמְקֵי סוֹדוֹתֶיהָ. וְהָפֵק רְפוּאָה לְכָל מַכְאוֹבֵינוּ. וּתְבָרֵךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וּגְזוֹר עָלֵינוּ גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת, וּבַטֵּל מֵעָלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְרָעוֹת. וְתֵן בְּלֵב מַלְכוּת וְיוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו עָלֵינוּ לְטוֹבָה, אָמֵן וְכֵן יְהִי רָצוֹן: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי, וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶערר פוּן דֶער וֶועלְט, עֶרְפִיל דֶעם פֶּער־לַאנְג פוּן מַיין הַארְץ צוּ גוּטֶען, אוּן פִיהְר דוּרְךְ מַיין

משלי מוסר

אַזוֹי? „וְעָזֹן מִכְּבֵי בְרִיתֶךָ". אַז דוּ וֶועסְט שְׁטַארְקֶען אוּנְזֶערֶע הֶערְצֶער מִיר זָאלֶען נִיט זִינְדִיגֶען, וֶועלֶען דִי צָרוֹת בְּמֵילָא אוֹיף אוּנְז נִיט קוּמֶען, וַוייל זֵיי קוּמֶען דָאךְ נָאר צוּלִיעבּ אוּנְזֶערֶע עֲבֵירוֹת אוּן וֶוען מִיר וֶועלֶען נִישְׁט זִינְדִיג זַיין וֶועלֶען מִיר פוּן קֵיינֶע צָרוֹת נִיט וִויסֶען.

וִוילֶען, אוּן גִיבּ מַיין גֶעבֶּעט, אוּן זַיי מִיר מוֹחֵל אוֹיף אַלֶע מַיינֶע זִינְד אוּן אוֹיךְ אוֹיף אַלֶע זִינְד פוּן מַיין הוֹיז־גֶעזִינְד, אַ פֶערְצַייהוּנְג מִיט גֶעזוּנְד, אַ פֶערְצַייהוּנְג מִיט רַחֲמָנוּת. אוּן רֵייניג מִיךְ פוּן מַיינֶע זִינְד אוּן פוּן מַיינֶע שׁוּלְדֶען אוּן דֶער־מָאהְן מִיךְ מִיט אַ גוּטֶע גֶעדֶעכֶענִיס פַאר דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען. אוּן רִיכְט מִיךְ אוֹיף מִיט אַן אוֹיפְרִיכְטוּנְג פוּן הִילְף אוּן דֶער־בַּארִימְקַייט, אוּן דֶערמָאהְן מִיךְ צוּ אַ גוּט לַאנְג לֶעבֶּען אוּן צוּ פְרֵיידֶען, אוּן צוּ פַּרְנָסָה אוּן צוּ נַאהְרוּנְג, אוּן בְּרוֹיט צוּ עֶסֶען אוּן אַ בֶּגֶד אָנְצוּקְלֵיידֶען, אוּן רַייכְטְהוּם אוּן כָּבוֹד, אוּן לַאנְגֶע יָאהְר צוּ בֶּעשֶׁעפְטִיגֶען זִיךְ מִיט דַיין תּוֹרָה אוּן דַיינֶע מִצְוֹת, אוּן שֵׂכֶל אוּן פֶערְשְׁטַאנְד צוּ פֶערְשְׁטֶעהֶען אוּן צוּ בֶּעגְרַייפֶען אִיהְרֶע טִיעפֶע סוֹדוֹת, אוּן בְּרֵיינְג אַ רְפוּאָה שְׁלֵמָה צוּ אַלֶע אוּנְזֶערֶע וֶועהטָאגֶען, אוּן דוּ זָאלְסְט בֶּענְשֶׁען אַלֶע אוּנְזֶערֶע בֶּעשֶׁעפְטִיגוּנְגֶען, אוּן זָאלְסְט אוֹיף אוּנְז גוֹזֵר זַיין גוּטֶע גְזֵרוֹת, הִילְף אוּן טְרֵייסְטוּנְגֶען, אוּן זָאלְסְט פוּן אוּנְז אַרוּנְטֶערְנֶעהְמֶען אַלֶע שְׁוֶוערֶע אוּן שְׁלֶעכְטֶע גְזֵרוֹת, אוּן גִיבּ דֶעם הֶערְשֶׁער אוּן זַיינֶע רַאטְה־גֶעבֶּער אוּן זַיינֶע הַארְצֶען אַ זִינֶען זֵיי זָאלֶען זַיין גוּט צוּ אוּנְז, אָמֵן וְכֵן יְהִי רָצוֹן.

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, אוּנְזֶער פָאטֶער, אוּנְזֶער קֶענִיג, קֶעהְר אוּנְז אוּם מִיט אַ גַאנְצֶע תְּשׁוּבָה פַאר דִיר. לְמָשָׁל:

אֵיינֶער הָאט אַ מָאל בַּיים צְווֵיי־טֶען גֶעלִיהֶען אַ כְּלִי צוּ שֶׁעפֶען וַואסֶער. שֶׁעפֶענְדִיג אִיז דִי כְּלִי אַרַיינְגֶעפַאלֶען אִין בְּרוּנֶעם אוּן אִיז דָארְט פַארְבְּלִיעבֶּען. אִין אַ צַייט אַרוּם הָאט

תְּחִנָּה פוּן אוֹיסְנֶעהְמֶען פִיר רֹאשׁ הַשָּׁנָה אוּן יוֹם כִּפּוּר.

רבש״ע פֶערְלָאזֶענְדִיג זִיךְ אוֹיף דִי י״ג מִדּוֹת שְׁטֶעל אִיךְ זִיךְ בֶּעטֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען, אַז אַזוֹי וִוי מֶען עֶפֶענְט דִי טִהִיר פוּן אָרוֹן הַקוֹדֶשׁ אַרוֹיסְצוּנֶעהְמֶען דַיין הֵיילִיגֶע סֵפֶר תּוֹרָה, אַזוֹי זָאלְסְטוּ עֶפֶענֶען דַיינֶע שַׁעֲרֵי רַחֲמִים אוּן מוֹחֵל זַיין אוּנְזֶערֶע זִינְד וָואס מִיר הָאבֶּען דָאס גַאנְצֶע יָאהְר גֶעטָהאן. אוּן אַזוֹי וִוי מִיר הָאבֶּען אָנְגֶעטָהאן דַיינֶע הֵיילִיגֶע סֵפֶר תּוֹרָה׳ס אִין וַוייסֶע מֶענְטֶעלַאךְ, אַזוֹי זָאלְסְטוּ וַוייס מַאכֶען דִי פְלֶעקֶען פוּן אוּנְזֶערֶע נְשָׁמוֹת, וָואס מִיר הָאבֶּען אַיינְגֶעפְלֶעקְט מִיט אוּנְזֶערֶע חֲטָאִים, אַזוֹי וִוי דֶער נָבִיא זָאגְט: אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ, אוֹיבּ אוּנְזֶערֶע זִינְד זַיינֶען רוֹיט וִוי רוֹיטֶע פָאדֶעם וֶועלֶען זֵיי וַוייס וֶוערֶען וִוי וַוייסֶע וָואל. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. אַזוֹי וִוי מִיר נֶעהְמֶען אִיצְט אַרוֹיס דִי תּוֹרָה וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפֶען סֵפֶר. אַזוֹי זָאלְסְטוּ אוּנְז הַיינְט אָנְשְׁרַייבֶּען אִין סֵפֶר הַחַיִּים אוּן אִין סֵפֶר שֶׁל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, אוּן אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט רֹאשׁ הַשָּׁנָה צוּגֶעהֶערְט דִי תְּפִלָּה פוּן אוּנְזֶער מוּטֶער שָׂרָה אוּן דִי צַדֶקֶת חַנָּה, אַזוֹי זָאלְסְטוּ אוֹיךְ צוּהֶערֶען אוּנְזֶער תְּפִלָּה, אוּן אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט יוֹסֵף הַצַדִיק

משלי מוסר

דֶער בַּעַל הַכֵּלִי שְׁטַארְק אָנְגֶעהוֹיבֶּען מָאהְנֶען זַיין כֵּלִי בַּיי דֶעם וָואס הָאט זִי גֶעלִיהֶען. יֶענֶער הָאט מִיט אִינְ־סְטְרוּמֶענְטֶען אַרוֹיסְבַּאקוּמֶען דִי כֵּלִי פוּן גְרוּנְד פוּן בְּרוּנֶעם. אָבֶּער לִיי־גֶענְדִיג אִין וַואסֶער אַ לַאנְגֶע צַייט אִיז זִיא פַארְפוֹילְט אוּן פַארְדָארְבֶּען גֶעוָוארֶען. דֶער אֵייגֶענְטְהִימֶער פוּן

אַרויסגעצויגען פון תּפיסה אום ראש השנה, אַזוי זאָלסטו אונז אַרויסנעהמען פון אַלעם שלעכטעס און אָנשרייבען און אָנ־חתמ׳ענען אונז אַ גוט יאָהר און אַ געזונד יאָהר, דען די טויערען פון תּפלה זיינען קיינמאָל ניט פערשלאָסען און דיינע אויערען זיינען שטענדיג געניינט צו הערען אונזער געבעט. רבונו של עולם, בעגעה זיך מיט אונז מיט דיין מדת הרחמים און זאָלסט אונז חלילה ניט אַוועקנעהמען פון דער וועלט פאַר זיבעציג יאָהר. זאָלען אונזערע קינדער ניט פערבלייבען קיין יתומים און העלף אונז מיר זאָלען זיי קענען ערציהען און פיהרען אין די הייליגע וועגען פון דיין תּורה הקדושה. נעהם ניט אַוועק אונזערע ביי אונזער לעבען, כדי זיי זאָלען קענען לערנען דיין תּורה און מקיים זיין איהרע מצות. שיד ניט אָפּ מאַנען פון זייערע ווייבער און ווייבער פון זייערע מאַנען. זאָלען אונזערע שוועסטער און ברידער זיין אַלע אין גאַנצען און קיין טויט חס ושלום זאָל קומען אין אונזער גבול. זאָלען אונזערע טרעהרען דורכלעכערען אַן אַריינגאַנג צו דיין הייליגען שטוהל און אונזער תּפלה זאָל אין דיין האַנד קומען. אונזערע הערצער זיינען איצט צובראָכען אויף דרייצעהן שטיק אַנטקעגען דיינע שלש עשרה מדות. מיר זיינען איצט

דער כלי האָט זי ניט געוואָלט צו־נעהמען. ער האָט גע׳טענה׳ט: איך האָב דאָך דיר געגעבען אַ גאַנצע כלי. ניט קיין פאַרדאָרבענע. ווען דו וואָלסט זיא געוועזען אַרויסגעהמען באַלד וויא זיא איז אַריינגעפאַלען וואָלט זי דאָך ניט צופוילט געוואָרען. כך, אַזוי איז מיט אונז. דער בורא

אָנגֶעפִּיהֶלְט מִיט תְּשׁוּבָה אוּן מִיר נֶעהְמֶן אוֹיף אוּנְז נִיט צוּ זִינְדִיגֶען אוּז נִיט ווִידֶערְשְׁפֶּענִיגֶען דַיין הֵיילִיגֶען רָצוֹן. הֶעלְף אוּנְז אִין אַלֶע אוּנְזֶערֶע וֶועגֶען אוּן בְּרֵיינְג דֶעם גוֹאֵל צֶדֶק אַזוֹי ווִי דוּ הָאסְט אוּנְז פֶערְשְׁפְּרָאכֶען דוּרְךְ דַיינֶע הֵיילִיגֶע נְבִיאִים גִיבּ אוּנְז שֶׁפַע פוּן דַיין בְּרֵייטֶע הַאנְד אוּן מִיר זָאלֶען חָלִילָה נִיט דַארְפֶען אָנְקוּמֶען צוּ לַייטֶען בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. אָמֵן.

אַיין נַייעֶ תְּחִנָּה עֵת רָצוֹן מִצִיוֹן הַקְדוֹשָׁה בְּשַׁעַת הוֹצָאַת סֵפֶר תּוֹרָה:

וֶוען מֶען עֶפִינְט דֶעם אָרוֹן הַקוֹדֶשׁ. עֶפִינְט מֶען אִין הִימֶעל דִיא שַׁעֲרֵי רַחֲמִים. עֶס אִיז אַיין עֵת רָצוֹן אוֹיס צוּ בֶּעטֶען זִיךְ גֶעזוּנְט פַּרְנָסָה מִיט אַלֶעס גוּטְס:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם יְיָ צְבָאוֹת רַחוּם וְחַנוּן יְהִי רָצוֹן עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערְין דוּ זָאלְסְט אוֹיף מִיר אוּן אוֹיף כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְךָ רַחֲמָנוּת הָאבֶּען אוּן אַזוֹי וְוִיא דִיא שַׁעֲרֵי רַחֲמִים זֶענֶען יֶעצְט אָפֶען אוּן עֶס אִיז אַיין עֵת רָצוֹן זָאל זַיין בַּאוּוִילִיגְט מַיין גֶעבֶּעט אַז דוּ זָאלְסְט מִיר אוּן מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער אוּן מַיינֶע קִינְדְ'ס קִינְדֶער גֶעבֶּען לַאנְג לֶעבֶּען גֶעזוּנְט פַּרְנָסָה דֶער בַּארִימְקַייט אוּן פְרֵייד, בַּאגְלִיק אוּנְז אִין אַלֶע אוּנְזֶערֶע וֶועגֶען

משלי מוסר

יִתְבָּרַךְ הָאט אוּנְז גֶעגֶעבֶּען אַ גַאנְצֶע נְשָׁמָה אוּן אַ רֵיינֶע אוּן עֶר פַארלַאנְגְט פוּן אוּנְז אַז מִיר זָאלֶען זִי אִיהם צוּרִיק גֶעבֶּען אַ גַאנְצֶע אוּן אַ רֵיינֶע. אָבֶּער מִיר זִינְדִיגֶען אוּן מִיר לָאזֶען אוּנְזֶערֶע נְשָׁמוֹת זִינְקֶען אִין שְׁמוּטְץ אוּן זֵיי וֶוערֶען פַארְדָארְבֶּען. וֶוען עֶס קוּמְט דִי צַייט אַז מִיר דַארְפֶען דִיא

מִיר זָאלֶען גֶעפִינֶען חֵן וָחֶסֶד אִין דַיינֶע אוֹיגֶען אוֹיךְ אִין לַייטֶענְ׳ס אוֹיגֶען גִיעבּ אוּנְז שֵׂכֶל אוּן פַארְשְׁטַאנְדִיגְקַייט צוּ דַיין עֲבוֹדָה דָאס אַזוֹי וִוי דָאס קְוֶועלֶעכְדִיג וַואסֶער וָואס שְׁטַארְקְט זִיךְ אִין דֶעם קְוַואל פוּן דֶעם בְּרוּנֶעם, אַזוֹי זָאל מַיין הַארְץ אוּן מַיינֶע קִינְדֶערְס הֶערְצֶער זִיךְ שְׁטַארְקֶען צוּ דַיין הַיילִיגֶער דִינְסְט דוּ זָאלְסְט דֶערְלַייכְטֶען מַיינֶע אוֹיגֶען אוּן אוֹיךְ מַיינֶע קִינְדֶערְס אוֹיגֶען זֵיי זָאלֶען לֶערְנֶען דַיין הַיילִיגֶע תּוֹרָה זֵיי זָאלֶען גֵיין אִין גוּטֶען וֶועג פוּן דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, וָואס זֵיי וֶועלֶן לֶערְנֶען פוּן דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה זָאלֶען זֵיי נִיט פַארְגֶעסֶען גִיעבּ זֵיי חֵן אוּן שֵׁיינֶע רֵייד זֵיי זָאלֶען מַצְלִיחַ זַיין אוּן פוֹעֶלִין אַלְץ וָואס זֵיי וֶועלֶען פַארְלַאנְגֶען אָמֵן:

אָנָּא יְיָ אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט אַל תַּצְרִיכֵנִי לִידֵי מַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם. אִיךְ זָאל חָלִילָה אָן קוּמֶען צוּ אַ מַתָּנָה פוּן אַ בָּשָׂר וָדָם אוּנְזֶער הָאפֶענוּנְג וָואס מִיר הָאפֶען צוּ דִיר נִיט פַאר־שֶׁעמְט חָלִילָה צוּ וֶוערֶען אוּנְזֶערֶע מַעֲשִׂים זָאלֶען נִיט וֶוערֶען פַארְדָארְבֶּען מִיר זָאלֶען נִיט גֵיין צוּ מְדִיכַּיִט אוּן צוּ צַעַר אוּן אוּנְזֶער אַרְבֶּעט זָאל אַלְץ זַיין לִבְרָכָה וְהַצְלָחָה דִי דָאזִיגֶע צַייט אוּן אַלֶע צַייט וֶוען אִיךְ בֶּעט פַאר דִיר זָאל זַיין אַ צַייט פוּן דֶערְבַּארֶעמְקַייט אַיין צַייט אַז מַיין בַּאגֶער זָאל דֶערְהֶערְט

משלי מוסר

נְשָׁמוֹת צוּרִיקְגֶעבֶּען. טַעֲנָה׳ט דֶער רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם:—אִיהְר הָאט זִי נִיט גֶעדַארְפְט לָאזֶען לִיעגֶען אַ לַאנְגֶע צַייט אִין שְׁמוּץ אוּן אִין בְּלָאטֶע אוּן אָבְּגֶעבֶּען זֵיי מִיר רֵיין אוּן גַאנְץ וִוי זֵיי זַיינֶען גֶעוֶועזֶען.

אָט דָאס בֶּעטֶען מִיר בַּיי גָאט: „הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה״, הֶעלְף

װערען, מַיין בַּקָשָׁה אַלְץ װָאס אִיךְ װָעל נָאר בֶּעטֶען זָאלְסְט
דוּ מִיר עֶנְטְפֶערֶען מִיט דֶער בַּארֶעמְקַייט אוּן גִינָאד אָמֵן:

דריי מאל וַאֲנִי תְפִלָּתִי, לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן, אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ, עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַיָּחִיד וְהַמְיוּחָד, אִיךְ בֶּעט דִיךְ לִיעבֶּער גָאט טוּ דָאס פוּן דַיין אֵיינְצִיגֶען נָאמֶען װֶעגֶען װָאס עֶר אִיז גֶעאֵיינְצִיגְט גֶעוָארֶען דוּרְךְ אוּנְזֶערֶע אָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים אוּן דוּרְךְ אוּנְזֶערֶע נְבִיאִים דַיינֶע קְנֶעכְט, אֵיינְצִיג מַיין הַארְץ אוּן מַיינֶע קִינְדֶערְס הֶערְצֶער אַז מִיר זָאלֶען װִיסֶען צוּ פַארְשְׁטֵיין דַיין אֵיינְצִיגֶען נָאמֶען הַקָּדוֹשׁ וְהַטָּהוֹר דָאס מִיר זָאלֶען שׁוֹין נִיט זִינְדִיגֶען צוּ דִיר, וְכַאֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אַזוֹי װִי דוּ הָאסְט גֶע־הֶערְט דָאס גֶעשְׁרֵיי אוּן גֶעוֵויין פוּן אוּנְזֶער עֶלְטֶער פָאטֶער יַעֲקֹב אוּן הָאסְט אִים אָפְּגֶעהִיטֶען פוּן עֵשָׂו וְלָבָן, אַזוֹי הִיט אוּנְז אָפּ פוּן אַלֶע בֵּייזֶע אוּן שְׁלֶעכְטֶע מֶענְשֶׁען, אוּן גֶעגֶעבֶּען פַּרְנָסָה פוּן דַיין הַאנְד, פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ, צוּ שְׁפַּייזֶען מִיךְ מִיט מַיין מַאן אוּן קִינְדֶער מִיט מַיין גַאנְץ הוֹיזְגֶעזִינְד, הִיט אוּנְז אָפּ פוּן יְסוּרִים פוּן בֵּייזֶע קְרַאנְקְהַייט פוּן עַיִן הָרָעָה פוּן אַלֶר־לֵיי װֵויטָאג, הִיט אוּנְז אָפּ פוּן בְּלוּט פֶערְגִיסוּנְג, פוּן אוּמְ־

משלי מוסר

אוּנְז, אַז מִיר זָאלֶען יָךְ צוּ דִיר אוּמְ־קֶעהְרֶען גַאנְץ, עֶס הֵייסְט, אַז מִיר זָאלֶען נִיט פַארְזִינְקֶען אִין זִינְד אוּן מִיר זָאלֶען דִיר פַארְגֶעבֶּען אוּנְזֶע־רֶע נְשָׁמוֹת גַאנְץ אוּן רֵיין װִי זֵיי זַייְ־נֶען גֶעוֶועזֶען, װֶען דוּא הָאסְט אוּנְז זֵיי גֶעלִיהֶען.

גְלִיקְען אוֹיפֶען יַם, פוּן דֶעם שׂוֹנְאֶ'ס שְׁוֶוערְד, אוּן פוּן פֶערְ־
שִׁידֶענֶע מַגֵפוֹת רַחֲמָנָא לִצְלַן, אוֹיךְ זָאלְסְט דוּ מַיין גֶעבֶּעט
דֶערְהֶערֶען אוּן בַּאוֶוערֶען צוּ אַלֶעם גוּטֶען וָואס אִיךְ וֶועל נָאר
בֶּעטֶען הַיינְט אוּן אַלֶע צַייט אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

דֶעם שִׁיר הַמַעֲלוֹת זָאגְט מֶען יָמִים נוֹרָאִים נָאךְ יִשְׁתַּבַּח:

שִׁיר הַמַעֲלוֹת מִמַעֲמַקִים פוּן דֶעם טִיעפֶען הַארְץ הָאבּ אִיךְ דִיךְ גָאט גֶערוּ־
פֶען: אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי הֶער צוּא גָאט מַיין קוֹל פוּן מַיין גֶעבֶּעט: אִם
עֲוֹנוֹת אוֹיבּ דוּ גָאט וֶועסְט הִיטֶען מַיינֶע עֲבֵירוֹת אוּן וֶועסְט מִיךְ שְׁטְרָאפֶען
אוֹיף זַייא וֶוער וֶועט דֶען קָאנֶען בַּאשְׁטֶעהְן בַּארוּיף: כִּי עִמְךָ הַסְלִיחָה וָוארוּם
בַּיי דִיר אִין דִי הֶענְד אִיז מוֹחֵל צוּ זַיין עֲבֵירוֹת כְּדֵי אַז מֶען זָאל מוֹרָא הָאבּ־
בֶּען פַאר דִיר: קִוִּיתִי יְיָ אִיךְ טְהוּ הָאפֶען צוּ גָאט וָואס עֶר הָאט מִיר מַבְטִיחַ
גֶעוֶועזְן: נַפְשִׁי לַאדֹנָי מַיין לַייבּ טְהוּט הָאפֶען צוּ גָאט אֵיידֶער דִי הִיטֶער בַּיי
דֶער נַאכְט הָאפֶען עֶס זָאל טָאג וֶוערֶען: יַחֵל יִשְׂרָאֵל אִיהְר אִידֶען הָאפְט צוּא
גָאט וָוארוּם מִיט גָאט אִיז דֶער חֶסֶד אוּן פִיעל מָאהְל הָאט עֶר אַייךְ שׁוֹין
אוֹיסְגֶעלֵייזְט: וְהוּא יִפְדֶה וָוארוּם גָאט וֶועט אוֹיסְלֵייזֶען דִיא יִשְׂרָאֵל פוּן אַלֶע
זַייעֶרֶע עֲבֵירוֹת:

תְּחִנָּה שַׁעֲרֵי שָׁלוֹם:

דִי נַייעֶ תְּחִנָּה זָאגְט מֶען וֶוען דֶער חַזָן זָאגְט בִּרְכַּת כֹּהֲנִים:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִיר בֶּעטֶען דִיךְ, לַייטְזֶעלִיג אוּנְז בִּזְכוּת אַבְרָהָם
אָבִינוּ. לָאז אוּנְז אוֹיךְ גֶענִיסֶען דֶעם זְכוּת פוּן דִי עֲקֵידָה פוּן

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קְרַע רוֹעַ גְזַר דִינֵנוּ. אוּנְזֶער פָאטֶער, אוּנְזֶער קֶעְ־
נִיג, צוּבְּרֵייס דָאס שְׁלֶעכְטֶעס פוּן אוּנְ־
זֶער גְזַר דִין. דֶער לָשׁוֹן „רוֹעַ גְזַר
דִינֵנוּ" בַּוַוייזְט אוֹיס אַז מִיר בֶּעטֶען אַז
דָאס שְׁלֶעכְטֶע פוּן גְזַר זָאל עֶר צוּ־
רַייסֶען אוּן דָאס גוּטֶע זָאל פֶערְבְּלַיי־
בֶּען, לְמָשָׁל:

יצחק. שפייז און קלייד אונז בזכות יעקב, וועלכער האט געבעטען לחם לאכול ובגד ללבוש. ליעבער גאט, לאז אונז בייא שטעהען דער זכות פון שרה רבקה רחל ולאה. און שיק אונז אלע הייליגע מלאכים זיי זאלען אונז היטען פאר אלעם בייזען, און גיב מיר, מיט מיין מאן און קינדער א גוטען מזל און פרנסה און געזונד. אדיר במרום שוכן בגבורה, דוא אלמעכטיגער גאט, וואס רוהט אין הימעל, אתה שלום ושמך שלום, דו און דיין נאמען איז לויטער שלום. יהי רצון, עס זאל דער ווילען, שתשים עלינו ועל כל עמך בית ישראל חיים וברכה למשמרת שלום, דאס דוא זאלסט אונז און כל ישראל געבען גוטע פרנסה און געזונדהייט מיט לוטער שלום׳

ליעבער גאט, איך האב חרטה אויף מיינע זינד, וואס איך האב געזינדיגט פאר דיר. יעצט קום איך און פאל פאר דיר וויא א קנעכט פאר זיין הערר און וויא א דיענסט־מויד פאר איהר ווירטהין. מיין אטהעם קלאפט אין מיר פאר מורא. דארום בעט איך דיך, ליעבער פאטער, זייא זיך מרחם איבער אונז, זייא אונז מוחל אונזערע זינד און געה מיט מיר במדת החסד ורחמים ווי דיין מדה איז, און באהיט מיך פאר זינד, ווי עס שטעהט געשריעבען: נאך אונזער ווידערקעהרען וועסטו אונז דערבארעמען:

תחנה פאר שופר בלאזען.

רבונו של עולם, דוא ביסט דער העהר פון דער גאנצער וועלט, דוא ווייסט וואויל אז מיר זיינען בלוט און

משלי מוסר

איינער איז בעגאנגען א פערברעכען געגען דיא רעגיערונג און מען האט איהם פער משפט צוא פופציג שמיטץ. א דאקטאר האט דעם פערמשפטן אונטערזוכט און ער האט אויסגעפונען אז ער איז צו שוואך צו איבערטראגען די שטראף. ער האט דעריבער געהייסען אז

פְלֵייש אוּן מִיר קָאנֶען נִיט פַארְשְׁטֶעהְן דַיינֶע מִצְוֹות. דוּ גָאט, הָאסְט אוּנְז גֶעבָּאטֶען, אַז עֶס וֶועט קוּמֶען רֹאשׁ הַשָּׁנָה זָאהְל מֶען שוֹפָר בְּלָאזֶען, אוּם אוּנְזֶערֶע מַעֲשִׂים טוֹבִים זָאהְל פַאר דִיר גֶעדַאכְט וֶוערֶען. דַיינֶע לִיעבֶּע קִינְדֶער, דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, הָאבֶּען גֶעפֶעדֶערְט צוּ בְּלָאזֶען שוֹפָר פוּן רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אֱלוּל, כְּדֵי מֶען זָאל דֶעם שָׂטָן צוּמִישֶׁען אַז עֶר זָאל זִיךְ דֶערְשְׁרֶעקֶען, וָוארוּם וֶוען עֶר דֶערְהֶערְט דֶעם שוֹפָר הָאט עֶר גְרוֹיס פָארְכְט, וַוייל עֶר וֵוייס אַז דַיינֶע לִיעבֶּע קִינְדֶער, וְוִיא זֵייא דֶערְהֶערֶען דֶעם שוֹפָר אַזוֹי טְהוּעֶן זֵיי תֵּיכֶף תְּשׁוּבָה אוּן הָאבֶּען גְרוֹיס חֲרָטָה אוֹיף זֵייעֶרֶע זִינְד, וְוִיא עֶס שְׁטֶעהְט גֶעשְׁרִיעבֶּען: וֶוען מֶען הֶערְט אִין שְׁטָאדְט שוֹפָר בְּלָאזֶען דָא וֶוערְט דֶעם פָאלְק דָאס הַארְץ צוּגַאנְגֶען. דַארוּם, לִיעבֶּער גָאט, זָאל זַיין דַיין גוּטֶער ווִילֶען מִיט דַיין גְרוֹיס דֶערְבַּארֶעמְקַייט אַז דָאס קוֹל פוּן שוֹפָר זָאל גְלַייךְ קוּמֶען פַאר דִיר אוּן צוּרַייסֶען אַלֶע בֵּייזֶע גְזֵירוֹת פוּן אוּנְז אוּן פַארְנִיכְטֶען אַלֶע בֵּייזֶע מַלְאָכִים וָואס מַאכֶען אַ צְוִוישֶׁענְשֵׁייד צְוִוישֶׁען אוּנְז אוּן דִיר אַז אוּנְזֶער גֶעבֶּעט קָאן נִישְׁט אַרוֹיפְקוּמֶען פַאר דִיר, אוּן זָאלְסְט אָפְּטְהָאן דָאס בֵּייזֶע גְלוּסְטִיגְקַייט פוּן אוּנְז אַז מִיר זָאלֶען דֶערְלֶעבֶּען אַז דוּא וֶועסְט מִיט דֶעם גְרוֹיסֶען שוֹפָר בְּלָאזֶען אַיינְצוּזַאמְלֶען אַלֶע פַארְלָארֶענֶע אוּן פַארְשְׁטוֹיסֶענֶע פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַרַיין, אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּא זֶעהֶען דַיין הֵיילִיגֶע שְׁכִינָה אוּן דוּא

משלי מוסר

מֶען זָאל אִיהם אַ חוֹדֶשׁ נָאכְאַנַאנְד גֶעבֶּען אַלֶע טָאג אַ פוּנְט פְלֵייש מִיט אַ פְלַאשׁ וַויין, אוּם עֶר זָאל בֶּעקוּמֶען גֶענוּג קְרֶעפְטֶען. אִין אֵייניגֶע טֶעג אַרוּם הָאט דֶער קֶענִיג דֶעם פֶערְ־ בְּרֶעכֶער בֶּעגְנַאדִיגְט. עֶר אִיז אָבֶּער גֶעקוּמֶען אוּן גֶעפָאדֶערְט זַיין פָארְ־ צִיאָן פְלֵייש אוּן וַויין, דֶער בֶּע־

זָאלְסְט זַיין מֵיין הֶעלְפֶער אוּן מֵיין בַּאשִׁיצֶער. לִיעבֶּער גָאט,
עֶס זָאהְל הַיינְט זַיין אַזַא צַייט פַאר דִיר צוּ פַארְנֶעהְמֶען אוּנְ־
זֶער גֶעבֶּעט אוּן אוּנְז צוּ־צוּ־הֶערֶען. וֶוען מִיר טְהוּעֶן דִיךְ רוּ־
פֶען זָאלְסְטוּ דוּ אוּנְז עֶנְטְפֶערֶען אוּן דָאס בְּלָאזֶען מִיטְ'ן שׁוֹפָר
זָאל צוּרַייסֶען אַלֶע בֵּייזֶע גְזֵירוֹת. דוּ זָאלְסְט זִיךְ זֶעצֶען אוֹיפְ'ן
שְׁטוּהְל פוּן רַחֲמִים אוּן זָאלְסְט זִיךְ אִיבֶּער מִיר מְרַחֵם זַיין אוּן
אוֹיסְהֶערֶען אוּנְזֶער גֶעבֶּעט. דֶערְלֶענְגֶער אוּנְזֶערֶע יָאהְרֶען אַז
מִיר זָאלֶען קָאנֶען פַארְרִיכְטֶען וָואס מִיר הָאבֶּען אוּמְרֶעכְט
גֶעטְהָאן קֶעגֶען דִיר, אוּן דֶערְוֶועק אוּנְזֶער הַארְץ וִויעדֶערְצוּ־
קֶעהְרֶען זִיךְ צוּ דִיר. לֶעהְרֶען אוּנְז וִויא מִיר זָאלֶען בֶּעזִיעגֶען
אוּנְזֶער פַיינְד, דֶעם שָׂטָן, וָואס וִויל דִי יִשְׂרָאֵל יָאגֶען אוּן עֶרְ־
גֶרַייכֶען. לִיעבֶּער גָאט, פוּן דֶעם קוֹל שׁוֹפָר זָאלְסְט דוּ אִיהְם
מַאכֶען פַאלֶען עֶר זָאל נִיט קָאנֶען אוֹיפְשְׁטֶעהְן צוּ רֵיידֶען בֵּייז
אוֹיף דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל. אִין עֶרְשְׁטֶען קוֹל פוּן דֶעם שׁוֹפָר
זָאהְל גֶעדַאכְט וֶוערֶען פַאר דִיר דֶער זְכוּת פוּן אַבְרָהָם אוּנְ־
זֶער פָאטֶער, אִין אַנְדֶערֶען קוֹל פוּן שׁוֹפָר זָאל גֶעדַאכְט וֶועְ־
רֶען דֶער זְכוּת פוּן יִצְחָק אָבִינוּ אוּן אִין דְרִיטֶען קוֹל פוּן שׁוֹפָר
זָאהְל גֶעדַאכְט וֶוערֶען דֶער זְכוּת פוּן יַעֲקֹב אוּנְזֶער פָאטֶער,

---

משלי מוסר

אַמְטֶער הָאט אִיהם גֶעעֶנְטְפֶערְט:
שׁוֹטֶה, דָאס הָאט מֶען דָאךְ דִיר גֶע־
גֶעבֶּען כְּדֵי דוּ זָאלְסְט קֶענֶען פֶערְ־
טְרָאגֶען דִי שְׁטְרָאף, אָבֶּער אִיצְט
אַז מֶען הָאט דִיר דִי שְׁמִיטְץ גֶע־
שֵׁיינְקְט, פַאר וָואס זְשֶׁע קוּמְט דִיר
דִי פְלֵיישׁ אוּן וַויין?
דֶער בּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ בֶּעשְׁטִימְט
אַמָאל גוּטֶעס כְּדֵי עֶר זָאל נַאכְהֶער
קֶענֶען שְׁטְרָאפֶען אוּן גֶעבֶּען שְׁלֶעכְ־
טֶעס. עֶר בֶּעשְׁטִימְט אֵיינֶעם צוּא
וֶוערֶען רַייךְ, כְּדֵי עֶר זָאל אִיהְם
נַאכְהֶער אָרִים מַאכֶען אַלְס שְׁטְרָאף
פַאר זַיינֶע זִינְד; עֶר בֶּעשְׁטִימְט
אֵיינֶעם קִינְדֶער, כְּדֵי עֶר זָאל זֵייא
נַאכְהֶער קֶענֶען צוּנֶעהְמֶען בַּייא

און מִיט דֶעם פֶּערְטֶען קוֹל זָאהְל גֶעדַאכְט וֶוערֶען דֶער זְכוּת פוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ. דִי פִיער סְדָרִים וָואס הֵייסֶען תְּקִיעָה, שְׁבָרִים, תְּרוּעָה, תְּקִיעָה, זָאלֶען אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶענְס זְכוּת אוֹיפְבְּרֵיינְ־גֶען פַאר דִיר און דֶער שָׂטָן זָאל קַיין מַאכְט נִיט הָאבֶּען. פוּן אִיהְם זָאהְל אַ גוּטֶער מַלְאָךְ וֶוערֶען און עֶר זָאהְל אוֹיף אוּנְז גוּטְס רֵיידֶען, און זָאלְסְט טְהָאן פוּן דַיין נָאמֶען וֶועגֶען און דוּ זָאלְסְט אוּנְז אָנְשְׁרַייבֶּען צוּ גוּטֶען אִין דֶעם נַייעֶם יָאהְר וָואס דָא קוּמְט אוֹיף אוּנְז און אוֹיף כָּל יִשְׂרָאֵל צוּא פַּרְנָסָה, צוּא בְּרָכָה און הַצְלָחָה און מִיט אוּנְזֶערֶע קִינְדֶערְלַאךְ מִיט גְרוֹיס שֶׁפַע אָהְן מִידְקַייט און מִיט רוּח און מִיט פְרֵייד, אַז אִיךְ זָאל נִיט קוּמֶען צוּ קַיין חֶרְפָּה און אִיךְ זָאל זִיצֶען רוּהִיג און קָאנֶען דִיענֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען און זָאהְל נִישְׁט בַּאדַארְפֶען קַיין מֶענְטְשֶׁענְס גָאבּ, און אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער זָאלֶען נִיט גֶעמִינֶערְט וֶוערֶען פַאר אוּנְזֶער לֶעבֶּען, און זָאלְסְט דֶערְוַוייטֶערֶען פוּן אוּנְז אַלֶע טְרוֹיעֶרְקַייט און זָאלְסְט אוּנְז וַוייזֶען גְרוֹיסֶע פְרֵייד און אוּנְזֶערֶע שׂוֹנְאִים זָאלֶען אָן אוּנְז קַיין נְקָמָה הָאבֶּען. עֶס זָאל צְוִוישֶׁען אוּנְז נִיט זַיין קַיין קְרִיעג, נוּר בְּרָכָה און הַצְלָחָה און שָׁלוֹם, און אִין זְכוּת פוּן שָׁלוֹם זָאלֶען מִיר גִיךְ דֶערְלֵייזְט וֶוערֶען, אָמֵן:

משלי מוסר

אִיהם. קוּמְט דָאךְ אוֹיס נָאךְ דֶעם פָּארִיגֶען מָשָׁל, אַז וֶוען גָאט צִיהט צוּרִיק זַיין שְׁטְרָאף דַארְפֶען דִיא בְּרָכוֹת פוּן רַייכְטְהוּם און קִינְדֶער נִיט מְקוּיָם וָוערֶען.

דֶערִיבֶּער בֶּעטֶען מִיר: „קְרַע רוֹעַ גְזַר דִינֵנוּ“, צוּרַייס דִיא שְׁלֶעכְ־טֶעס פוּן גְזַר דִין, אָבֶּער דִי גוּטֶעס זָאל פֶערְבְּלַייבֶּען. דֶען אַזוֹי אִיז גָאט'ס דֶרֶךְ, אַזוֹי וִוי דִי גְמָרָא זָאגְט: „כָּל דָבָר שֶׁיָצָא מִפִּי הקב״ה לְטוֹבָה אֲפִילוּ עַל תְּנַאי לֹא חָזַר בּוֹ“, דִי זַאךְ וָואס אִיז אַרוֹיס פוּן בּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ צוּ גוּטֶען אֲפִילוּ אוֹיף אַ תְּנַאי הָאט עֶר קַיין חֲרָטָה נִיט.

סֵדֶר תְּקִיעוֹת.

פאר תְּקִיעַת שׁוֹפָר זָאגְט מֶען דֶעם לַמְנַצֵּחַ זִיבֶּען מָאל:

לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי קֹרַח מִזְמוֹר: כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כָף הָרִיעוּ לֵאלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה: כִּי יְיָ עֶלְיוֹן נוֹרָא מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ: יַדְבֵּר עַמִּים תַּחְתֵּינוּ וּלְאֻמִּים תַּחַת רַגְלֵינוּ: יִבְחַר לָנוּ אֶת נַחֲלָתֵנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר אָהֵב סֶלָה: עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה יְיָ בְּקוֹל שׁוֹפָר: זַמְּרוּ אֱלֹהִים זַמֵּרוּ זַמְּרוּ לְמַלְכֵּנוּ זַמֵּרוּ: כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זַמְּרוּ מַשְׂכִּיל: מָלַךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם אֱלֹהִים יָשַׁב עַל כִּסֵּא קָדְשׁוֹ:

לַמְנַצֵּחַ צום געזאנג פון די קינדער קֹרַח: (כָּל הָעַמִּים) אלע פעלקער שטעקט אריין די הענד טהוט שאלען אויף שופרות און טרומייטען און טהוט זינגען צו גאט מיט א קול פון געזאנג פאר שמחה: (כִּי יְיָ עֶלְיוֹן) דען גאט איז דער גאנץ אויבערשטער א פארכטיגער גרויסער מלך אויף דער גאנצער וועלט: (יַדְבֵּר עַמִּים) ער האט געמאכט פיהרען די פעלקער וואס זיינען געקומען אויף ירושלים זיי זאלען אונטער אונז זיין און דיא קעניגרייך אונטער אונזערע פיס: (יִבְחַר לָנוּ אֶת) ער האט אונז אויסדערוועהלט אונזער נחלה דאס הערשאפט פון יעקב וואס ער האט ליב תמיד: (עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה) גאט ברוך הוא איז דערהויבט געווארען מיט שאלונג, (יְיָ בְּקוֹל שׁוֹפָר) גאט ווערט געלויבט מיט דעם קול פון שופר: (זַמְּרוּ אֱלֹהִים זַמֵּרוּ) זינגט און לויבט צוא גאט, זינגט צוא אונזער מלך: (כִּי מֶלֶךְ) ווארום דער מלך פון גאר דער וועלט איז גאט, זינגט מיט קלוגשאפט: (מָלַךְ אֱלֹהִים) דער געוועלטיגער גאט טוט קיניגען אויף די פעלקער, דער געוועלטיגער גאט זיצט אויף זיין הייליגער שטוהל: (נְדִיבֵי עַמִּים) די

נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עַם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי לֵאלֹהִים מָגִנֵּי אֶרֶץ מְאֹד נַעֲלָה:

אײדער מֶען בְּלָאזְט די תְּקִיעוֹת זָאגְט מֶען דָאס:

קוֹלִי שָׁמָעְתָּ אַל תַּעְלֵם אָזְנְךָ לְרַוְחָתִי לְשַׁוְעָתִי.
מַיין שְׁטִים הָאסְטוּ גֶעהֶערְט, פַארְבָּארְג נִיט דַיין אוֹיעֶר פוּן מַיין גֶעשְׁרֵיי:

ראֹשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת וּלְעוֹלָם כָּל מִשְׁפַּט צִדְקֶךָ.
דֶער אָנְפַאנְג פוּן דַיין רֵייד אִיז וַואהְר, אוּן צוּ אוֹיבִּיג אִיז דַיין גֶערֶעכְטִיגְקַייט:

עֲרוֹב עַבְדְּךָ לְטוֹב אַל יַעַשְׁקוּנִי זֵדִים.
זַיי עָרֵב פַאר דַיין קְנֶעכְט צוּא גוּטֶען, לָאזֶען מִיךְ דִיא מוּטְוִוילִיגֶע נִיט פַארְצוּקֶען:

שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב.
אִיךְ פְרֶעה מִיךְ מִיט דַיין זָאג גְלַייךְ אַזוֹי וִויא אֵיינֶער גֶעפִינְט פִיעל זַאק רוֹיב:

טוּב טַעַם וָדַעַת לַמְּדֵנִי כִּי בְמִצְוֹתֶיךָ הֶאֱמָנְתִּי.
לֶערְנֶען מִיךְ פַארְשְׁטַאנְד אוּן וִויסֶענְשַׁאפְט, דֶען אִין דַיין גֶעבָּאט גְלוֹיבּ אִיךְ:

נִדְבוֹת פִּי רְצֵה נָא יְיָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ לַמְּדֵנִי.

בַּאווילִיגְטֶע פוּן פָאלְק טְהוּעֶן זִיךְ אַיינְזַאמְלֶען קַיין יְרוּשָׁלַיִם, דָאס פָאלְק פוּן גָאט, דֶער גָאט, וָואס אַבְרָהָם הָאט גֶעהַאלְטֶען פַאר אַ גָאט, וָוארוּם צוּא גָאט וָואס גֶעוֶועלְטִיגְט דֶער בַּאשִׁיצֶער פוּן דֶער וֶועלְט עֶר אִיז זֶעהְר דֶערְהוֹיבֶּען:

דִיא בַּאוִוילִיגוּנְג פוּן מַיין מוּיל נֶעהְם אָן מִיט ווִילֶען,
אוּן לֶעהְרֶען מִיךְ דַיין גֶערִיכְט:

דֶער תּוֹקֵעַ זָאגְט דִי בְּרָכוֹת אוּן יֶעדֶער זָאל גוּט אויסְהֶערֶען אוּן נָאכְזָאגֶען אָמֵן, דֶער נָאךְ בְּלָאזְט עֶר שוֹפָר. אוּן נָאךְ יֶעדֶער סֵדֶר זָאגְט מֶען יְהִי רָצוֹן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִשְׁמוֹעַ קוֹל שׁוֹפָר:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

תקיעה שברים תרועה תקיעה
תקיעה שברים תרועה תקיעה
תקיעה שברים תרועה תקיעה

יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאל זַיין בַּאוִוילִיגְט פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, דָאס בְּלָאזֶען תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה תְּקִיעָה, וָואס מִיר הָאבֶּען הַיינְט גֶעבְּלָאזֶען, זָאלְסְטוּ מַאכֶען אַ קְרוֹין דוּרְךְ דֶעם מַלְאָךְ וָואס אִיז אִיבֶּער דֶעם גֶעזֶעצְט אוּן זָאלְסְט טְהָאן מִיט אוּנְז אַ צֵייכֶען צוּא גוּטֶען אוּן זָאלְסְט עֶרְפִיהְלֶען אִיבֶּער אוּנְז דֶערְבַּרֶעמְקַייט. גֶעלוֹיבְּט בִּיסְטוּ גָאט, בַּעַל הָרַחֲמִים:

תקיעה שברים תקיעה
תקיעה שברים תקיעה
תקיעה שברים תקיעה

יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאהְל זַיין בַּאוִוילִיגְט פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען דָאס בְּלָאזֶען תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּקִיעָה, וָואס מִיר הָאבֶּען הַיינְט גֶעבְּלָאזֶען, זָאלְסְטוּ אָנְנֶעהְמֶען דוּרְךְ דֶעם מְמוּנָה,

וָואס אִיז גֶעזֶעצְט דַארוֹיף, אַזוֹי וואויל וְוי דוּ הָאסְט אָנְגֶענוּמֶען דוּרְךְ אֵלִיָהוּ אוּן זָאלְסְט עֶרְפִיהְלֶען אִיבֶּער אוּנְז דֶערְבַּארֶעמְקַייט. גֶעלוֹיבְּט בִּיסְטוּ גָאט, בַּעַל הָרַחֲמִים:

תקיעה תרועה תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה גדולה

וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאל זַיין בַּאוִוילִיגְט פַאר דִיר גָאט אוּנְזֶער גָאט אוּן גָאט פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען, דָאס דִיא מַלְאָכִים דִי גֶעהֶען אוֹיף פוּן דֶעם שׁוֹפָר אוּן פוּן תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה תְּקִיעָה אוּן פוּן תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּקִיעָה אוּן פוּן תְּקִיעָה תְּרוּעָה תְּקִיעָה זָאלֶען אַרַיינְגֶעהְן פַאר דַיין כִּסֵא הַכָּבוֹד אוּן זֵייא זָאלֶען גוּטֶס פַאר אוּנְז פַארְשְׁפְּרֶעכֶען צוּ פַארְגֶעבֶּען פַאר אוּנְזֶערֶע זִינְד, אָמֵן:

דֶער נָאךְ זָאגְט דָאס דֶער חַזָן מִיט אַ הוֹיךְ קוֹל:

אַשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה יְיָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ יְהַלֵּכוּן: בְּשִׁמְךָ יְגִילוּן כָּל הַיּוֹם וּבְצִדְקָתְךָ יָרוּמוּ: כִּי תִפְאֶרֶת עֻזָּמוֹ אָתָּה וּבִרְצוֹנְךָ תָּרוּם קַרְנֵנוּ: אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: אשרי וכו׳

תְּחִנָּה פַאר בִּרְכַּת כֹּהֲנִים.

דִי תְּחִנָּה זָאגְט מֶען וֶוען דֶער חַזָן הוֹיבְּט אָן צוּ זָאגֶען רְצֵה:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אוּנְזֶער גָאט, דֶער גָאט פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען, אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב. הִנֵּה בְּנֵי אַהֲרֹן כֹּהֲנֶיךָ, דִי קִינְדֶער פוּן אַהֲרֹן דַיינֶע כֹּהֲנִים וֶועלֶען אַצוּנְד אוֹיפְהוֹיבֶּען דִיא הֶענְד צוּ בֶּענְטְשֶׁען דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל מִיט גָאר זֵייעֶר הַארְץ אוּן וֶועלֶען זָאגֶען דִיא בְּרָכָה זָאלֶען זֵיי בֶּענְטְשֶׁען דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, וֶוען זֵיי שְׁטֶעלֶען זִיךְ צוּם דוּכֶ׳ן. רִבּוֹנוֹ

שֶׁל עוֹלָם, פַארְגֶעהְם דָאס גֶעבֶּעט פוּן דִי כֹּהֲנִים, וָואס בֶּענְטְשֶׁען דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל אוּן מִיר זָאלֶען גֶעבֶּענְטְשְׁט וֶוערֶען אַלֶע יוּדֶען בַּאַנַאנְד אוּן אוֹיךְ אִיךְ מִיט מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער צְווִישֶׁען זֵיי צוּ אַ גוּט לֶעבֶּען אוּן גוּטֶע פַּרְנָסָה פוּן דַיין פוּלֶער גֶעבֶּענְטְשְׁטֶער הַאנְד. מִיר זָאלֶען נִיט דַארְפֶען אָנְקוּמֶען צוּ אַ בָּשָׂר וָדָם אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּא הָאבֶּען קִינְדֶער אוּן קִינְדֶער'ס קִינְדֶער, גוּטֶע אוּן פְרוּמֶע אוּן גָאטס פָארְכְטִיגֶע. זָאלְסְט אוּנְז הִיטֶען פוּן אַלֶעם בֵּייזֶען אַז קַיין שׂוֹנֵא זָאהְל אוּנְז נִישְׁט קֶענֶען טְהָאן קַיין שְׁלֶעכְטְס אוּן זָאלְסְט דֶערְלַייכְטֶען דַיין פָּנִים צוּ אוּנְז מִיר זָאלֶען קֶענֶען דֶערְהַאלְטֶען דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, מִיר זָאלֶען נִיט וִויעדֶערְשְׁפֶּענִיגֶען אַנְטְקֶעגֶען דִיר אוּן זָאלְסְט אוּנְז לַייטְ־זֶעלִיגֶען מִיט אַלֶעם גוּטֶען מִיט אַ גוּט לֶעבֶּען, לֶעבֶּען פוּן גֶעזוּנְד, לֶעבֶּען פוּן פַּרְנָסָה, לֶעבֶּען פוּן שְׁפַּייז אוּן פוּן עֶרְנֶעהְרוּנְג, לֶעבֶּען פוּן רַייכְקַייט, לֶעבֶּען פוּן אַ גוּט מַזָל אוּן זָאלְסְט אוּנְז נוֹשֵׂא פָּנִים זַיין, וֶוען דוּ קוּמְסְט אוּנְז מִשְׁפָּטְ'ן אִין דֶעם זְכוּת פוּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן מִיט זַיי־נֶע קִינְדֶער אוּן זָאלְסְט שַׁאפֶען צוּ אוּנְז פְרִיעדֶען אִין שַׁלְוָה אוּן שְׁטִילְ־קַייט, עֶס זָאהְל חָלִילָה נִישְׁט קוּמֶען קַיין שְׁרֶעק אִין אוּנְזֶער הוֹיז, אוּן מִיר זָאלֶען קֶענֶען דִיךְ דִיענֶען מִיט דֶעם גַאנְצֶען הַארְץ. אָמֵן:

תְּחִנָּה נָאךְ וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים:

אוּם רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּר צוּ מוּסַף אַז דֶער חַזָן הַאלְט וּכְתוֹב זָאגְט מֶען דָאס:

אָבִינוּ, אוּנְזֶער פָאטֶער, גֶעדֶענְק דַיין דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוּן בַּאצְוִוינְג דַיין צָארְן אוּן מַאךְ אַ סוֹף צוּ מָארְד אוּן שְׁוֶוערְד אוּן הוּנְגֶער אוּן גֶעפֶּענְגֶענֶעש אוּן פַארְדַארְבּוּנְג אוּן

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאוּלָּה וִישׁוּעָה, אוּנְזֶער פָאטֶער, אוּנְזֶער קֶענִיג, פַארְשְׁרַייבּ אוּנְז אִין בּוּךְ פוּן עֶרְלֵייזוּנְג אוּן הִילְף, לְמָשָׁל:

אַ רַייכֶער מַאן הָאט אוּנְטֶער־וֶועגֶענְס גֶעטְרָאפֶען צְוֵויי מֶענְשֶׁען וָואס זַיינֶען גֶעוֶוען גֶעפַאנְגֶען, דִיא פַאנְגֶער הָאבֶּען זֵייעֶרֶע קָרְבָּנוֹת

מַגֵּפָה און בֵּייזֶע בַּאגֶעגֶענֶעשׁ און אַלֶע קְרַאנְקְהַייט און אַלֶע שְׁטְרוֹיכְלוּנְג אַלֶע בֵּייזֶע גְזֵירוֹת און אוּמְזִיסְטֶע פַיינְדְשַׁאפְט פון אוּנְז און פון אַלֶע קִינְדֶער פון דַיין בּוּנְד:

תְּחִנָּה לְבִרְכַּת כֹּהֲנִים.

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ:

ווֶען דֶער חַזָן זָאגְט דָאס וָוארְט „וְיִשְׁמְרֶךָ" זָאגְט מֶען דָאס:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ בִּין דַיין און מַיינֶע חֲלוֹמוֹת זַיינֶען דַיינֶע, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט, אַז אַלֶע מַיינֶע חֲלוֹמוֹת זָאלֶען זַיין אויף מִיר און אויף כָּל יִשְׂרָאֵל צוּא גוּטֶען, סַיי אִיךְ הָאבּ מִיךְ גֶע'חָלוֹמְ'ט אויף זִיךְ זֶעלְבְּסְט, סַיי אויף אַנְדֶערֶע, און סַיי אַנְדֶערֶע הָאט זִיךְ גֶע'חָלוֹמְ'ט אויף מִיר. אוֹיבּ זֵייא זַיינֶען גוּט, שְׁטַארְק זֵייא און זֵיי זָאלֶען מְקוּיָם ווֶערֶען אִין מִיר און אִין זֵייא אַזוֹי ווִיא דִיא חֲלוֹמוֹת פון יוֹסֵף הַצַדִיק, און אוֹיבּ זֵיי דַארְפֶען הֵיילוּנְג, זָאלְסְטוּ זֵיי הֵיילֶען אַזוֹי ווִי דוּ הָאסְט גֶעהֵיילְט חִזְקִיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה פון זַיין קְרַאנְקְהַייט מִרְיָם הַנְבִיאָה פון אִיהְרֶע קְרֶעץ און נַעֲמָן פון זַיינֶע קְרֶעץ, און אַזוֹי ווִי דִיא וַואסֶער פון מָרָה דוּרְךְ משֶׁה רַבֵּינוּ, און אַזוֹי ווִי דִי וַואסֶער פון דֶער שְׁטָאדְט יְרִיחוֹ דוּרְךְ אֱלִישָׁע. און אַזוֹי ווִיא דוּ הָאסְט פַארְקֶעהְרְט דִי קְלָלָה פון בִּלְעָם הָרָשָׁע צוּ אַ בְּרָכָה אַזוֹי זָאלְסְט דוּ אוּמְקֶעהְרֶען אַלֶע מַיינֶע חֲלוֹמוֹת אויף

משלי מוסר

זֶעהְר גֶעפַּיינִיגְט און זֵיי גֶעצְוואוּנְגֶען צוּ טְהָאן שְׁווֶערֶע אַרְבַּייט. דֶער עוֹשֶׁר הָאט אויף זֵיי רַחֲמָנוּת גֶעהַאט און הָאט זֵיי אויסְגֶעלֵייזְט. אֵיינֶעם הָאט עֶר מִיטְגֶענוּמֶען און הָאט אִיהְם גֶעגֶעבֶּען אַ נוּטְצֶע שְׁטֶעלֶע אִין זַיין גֶעשֶׁעפְט און דֶעם צְוֵוייטֶען הָאט עֶר אִיבֶּערְגֶעלָאזְט אויף גָאטְ'ס בֶּע־

מִיר אוּן אוֹיף כָּל יִשְׂרָאֵל צוּ גוּטֶען אוּן זָאלְסְט מִיךְ הִיטֶען אוּן לַייטְזֶעלִיגֶען אוּן בַּאוִוילִיגֶען, אָמֵן:

יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ:

וֶוען דֶער חַזָן זָאגְט דָאס וָוארְט וִיחֻנֶּךָּ, זָאגְט מֶען נָאךְ אַ מָאל דֶעם רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם וָואס מֶען הָאט פְרִיהֶער גֶעזָאגְט:

יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

וֶוען דֶער חַזָן זָאגְט דָאס וָוארְט „שָׁלוֹם" זָאגְט מֶען דָאס:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערְן, אַז דוּ זָאלְסְט טְהָאן צוּלִיעבּ דִי הֵיילִיגְקַייט פוּן דַיינֶע חֲסָדִים אוּן צוּלִיעבּ דָאס גְרוֹיסְקַייט פוּן דַיין דֶערְבַּארֶעמְקַייט, וָואס זַיינֶען פַארְשְׁפְּרֵייט אִיבֶּער דֶער וֶועלְט אוּן צוּלִיעבּ דִיא רֵיינְקַייט פוּן דַיין נָאמֶען, דֶעם גְרוֹיסֶען אוּן שְׁטַארְקֶען אוּן פָארְכְטִיגֶען וָואס אִין אִיהְם אִיז דָא צְוֵויי אוּן צְוַואנְצִיג אוֹתִיוֹת וָואס גֶעהֶען אַרוֹים פוּן דִיא פְּסוּקִים פוּן בִּרְכַּת כֹּהֲנִים, וָואס אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָוארֶען פוּן דֶעם מוֹיל פוּן אַהֲרֹן מִיט זַיינֶע קִינְדֶער דַיין הֵיילִיג פָאלְק, אַז דוּא זָאלְסְט זַיין נָאהֶענְט צוּא מִיר, וֶוען אִיךְ טְהוּ רוּפֶען צוּ דִיר אוּן זָאלְסְט פַארְנֶעהְמֶען מַיין גֶעשְׁרֵיי אַלֶע צַייטֶען, אַזוֹי וִויא דוּ הָאסְט גֶעהֶערְט דָאס גֶעשְׁרֵיי

משלי מוסר

באטְה. דִיזֶער הָאט גֶעלִיטֶען גְרוֹיסֶע צָרוֹת ווַייל עֶר אִיז גֶעוֶוען עֶלֶענְד אִין אַ פְרֶעמְדֶע גֶעגֶענְד אוּן הָאט נִיט גֶעהַאט צוּ וֶועמֶען זִיךְ צוּ קֶעהְרֶן אוּן וֶוענְדֶען. זַיין פְרַייהַייט אִיז אִיהְם דֶערִיבֶּער נִיט אַיינְגֶעגַאנְגֶען אוּן עֶר הָאט גֶעדֶענְקְט אַז זַיין גֶעפַאנְגֶען אִיז בֶּעסֶער וִוי זַיין אַ פְרַייעֶר מֶענְשׁ אוּן

פוּן יַעֲקֹב אָבִינוּ , וָואס עֶר הֵייסְט אִישׁ תָּם , אוּן זָאלְסְט מִיר
גֶעבֶּען מִיט מַיין גַאנְץ הויזְגֶעזִינְד , אוּנְזֶער שְׁפַּייז אוּן פַּרְנָסָה
מִיט בְּרֵייטְקַייט נִישְׁט בְּצִמְצוּם, מִיט הֶיתֵּר נִישְׁט מִיט אִיסוּר,
מִיט נַחַת נִיט מִיט צַעַר , פוּן דַיין בְּרֵייטֶע הַאנְד, אַזוֹי וִויא דוּ
הָאסְט גֶעגֶעבֶּען בְּרוֹיט צוּא עֶסֶען אוּן קְלֵיידֶער אָנְצוּקְלֵיידֶען
צוּ יַעֲקֹב אָבִינוּ, וָואס הֵייסְט אִישׁ תָּם, אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען
צוּ לְיעבְּשַׁאפְט, צוּ חֵן אוּן חֶסֶד אוּן צוּ רַחֲמִים אִין דַיינֶע אוֹי־
גֶען אוּן אִין לַייטֶענְס אוֹיגֶען אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט גֶעגֶעבֶּען יוֹסֵף
הַצַדִיק אַז דֶער פָּאטֶער הָאט אִיהְם אָנְגֶעטְהָאן דָאס זַיידֶענֶע
הֶעמְדֶעל צוּ חֵן אוּן חֶסֶד אוּן רַחֲמִים אִין דַיינֶע אוֹיגֶען אוּן אִין
לַייטֶענְס אוֹיגֶען אוּן דוּ זָאלְסְט מְיהָאן מִיט מִיר ווָאוּנְדֶער אוּן
נִסִים אוּן צֵייכֶען צוּ גוּטֶען אוּן זָאלְסְט מִיךְ בַּאגְלִיקֶען אִין מַיי־
נֶע וֶועגֶען אוּן גִיעבּ אִין מַיין הַארְץ פַארְשְׁטַאנְד צוּא פַארְ־
שְׁטֶעהְן אוּן צוּ קְלִיגֶען אוּן מְקַיֵים זַיין דִי רֵייד פוּן דֶער תּוֹרָה
מִיט אִיהְרֶע סוֹדוֹת, אוּן זָאלְסְט מִיךְ מַצִיל זַיין פוּן טָעוּתְ'ן אִיךְ
זָאל מִיךְ חַס וְשָׁלוֹם נִיט טוֹעֶה זַיין אִין דֶער תּוֹרָה, אוּן זָאלְסְט
מַאכֶען רַיין מַיינֶע גֶעדַאנְקֶען אוּן מַיין הַארְץ צוּ דַיין דִיענְסְט
אוּן זָאלְסְט דֶערְלֵיינְגֶערְען מַיינֶע טֶעג אוּן מַיין מַאן אוּן קִינְ־
דֶערְס טֶעג מִיט אַלֶעם גוּטֶען אוּן פַארְגְנִיעגֶען מִיט פִיעל
שְׁטַארְקַייט אוּן פְרִיעדֶען, אָמֵן סֶלָה:

משלי מוסר

נִיט הָאבֶּען קֵיין הִילְף אוּן קֵיין שְׁטִי־
צֶע פוּן קֵיינֶעם.
אָט דָאס בֶּעטֶען מִיר בַּיי גָאט:

„אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר גְאוּלָה
וִישׁוּעָה" דוּ זָאלְסְט אִי אוֹיסְלֵייזֶען
אִי הֶעלְפֶען אוּן שְׁטִיצֶען.

סֵדֶר תַּשְׁלִיךְ.

דעם ערשטען טאג ראש השנה נאך מנחה געהט מען צוא א טייך
און מען זאגט דאס. און ווען עס געפאלט אום שבת, געהט מען
דעם אנדערען טאג ראש השנה:

מִי אֵל כָּמוֹךָ נוֹשֵׂא עָוֹן וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית
נַחֲלָתוֹ לֹא הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא:
יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבּוֹשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצוֹלוֹת יָם
כָּל חַטֹּאתָם: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: מִן הַמֵּצַר קָרָאתִי יָהּ
עָנָנִי בַמֶּרְחָב יָהּ: יְיָ לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם:
יְיָ לִי בְּעוֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשׂוֹנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ
מִבְּטוֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטוֹחַ בִּנְדִיבִים:

מי אל כמוך, ווער איז א גאט וויא דו, וואס פארטראגט אומרעכט
און לאזט דורך שולדען צו דיא איבערבלייבונג פון זיין ארב. ער
האלט ניט אויביג זיין צארן, דען ער באגעהרט גענאד. דארום זאהל
ער וויעדער דערבארעמען אונז און טרעטען אויף אונזערע זינד און
ווארפען אין טיעפענעש פון דעם ים אלע זייערע עבירות. דו גיבסט
די מדה פון אמת צו יעקב און די מדה פון חסד צו אברהם, דאס דו
האסט געשווארען צו אונזערע עלטערען פארצייטען. פון איינגשאפט
טהו איך רופען צוא גאט, טהוט גאט מיר ענטפערען אין דער ברייי־
טערונג: גאט איז מיט מיר, דארום פארכט איך מיך נישט, וואס קאן
א מענטש מיר טהאן? גאט איז אין מיינער הילף, דארום וועל איך
בודאי זעהן א מפלה אין מיינע פיינד: עס איז בעסער א בטחון צוא
האבען אין גאט איידער צוא האבען א בטחון אין א מענטשען: עס
איז בעסער צו פארזיכערען זיך אויף גאט איידער צוא פארזיכערען
זיך אויף די מילדע:

רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה: הוֹדוּ לַיְיָ
בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂר זַמְּרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר
חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי יָשָׁר דְּבַר יְיָ וְכָל
מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְיָ מָלְאָה
הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם:
כּוֹנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נוֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ
מֵיְיָ כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא
אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא
מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת
לִבּוֹ לְדוֹר וָדוֹר: אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהָיו הָעָם

רַנְּנוּ לויבט צדיקים צוא גאט צו דיא רעכטפארטיגע איז שעהן א
לויב: לויבט צו גאט מיט א הארף מיט א פידעל פון צעהן
סטרונעס: לויבט צוא איהם א נייע לויב, מאכט שעהן צוא שפילען
מיט אויסגעשריי פון שופר: ווארום רעכטפארטיג איז גאטס רייד און
גאר זיין ווערק איז מיט וואהרהאפטיגקייט: ער האט ליעב צדקה
ומשפט, דער חסד פון גאט איז פול די וועלט: מיט גאטס רייד זיינען
געווארען דיא הימעל און מיט דעם אטהעם פון זיין מויל גאר דיא
הערשאפט פון הימעל: ער זאמעלט איין ווי א מויער די וואסער פון
דעם ים, ער גיט אין די באהעלטעניס די אפגרונטען: פארכט אייך
פאר גאט, אלע לייט פון דער וועלט, פאר איהם זאלען מורא האבען
אלע זיצער אויף דער וועלט. ווארום וואס ער זאגט איז אזוי, וואס
ער שאפט בלייבט שטעהן: גאט האט צושטערט דאס טראכטען פון
דיא היידען, ער האט פערוועהט דאס טראכטען פון שלעכטע פעלק-
קער: גאטס עצה בלייבט שטעהן אויף אויביג, דיא מחשבה פון זיין
הארצען בלייבט פון איין דור צום אנדערען דור: וואויל דעם פאלק,

בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְיָ רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם׃ מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ הַיּוֹצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם׃ אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב חָיִל גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בְּרָב כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט׃ הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃ נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃ כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃

וָואס דֶער רֶעכְטֶער אוּן וַואהְרְהַאפְטִיגֶער גָאט אִיז זַיין גָאט, וואוֹיל דֶעם פָאלְק, וָואס עֶר הָאט אוֹיסְגֶעקְלִיבֶּען פַאר אַ אַרְבּ צוּא אִיהְם: פוּן דֶעם הִימֶעל קוּקְט גָאט, עֶר זֶעהְט דִי אַלֶע קִינְדֶער פוּן אָדָם: פוּן דֶעם אָרְט וָואס עֶר הָאט אָנְגֶעגְרֵייט עֶר זָאהְל דָארְט זִיצֶען טְהוּט עֶר קוּקֶען צוּ אַלֶע זִיצֶער פוּן דֶער עֶרְד: דֶער וָואס הָאט בַּאשַׁאפֶען אַלֶע הֶערְצֶער פַארְשְׁטֶעהְט עֶר בְּוַדַּאי אַלֶע זֵייעֶרֶע וֶוערְק: דֶער מֶלֶךְ וֶוערְט נִיט גֶעהָאלְפֶען דוּרְךְ זַיין פִיעֶל חַיִל, דֶער שְׁטַארְקְסְטֶער וֶוערְט נִישְׁט נִצוֹל אִין דֶער מִלְחָמָה חָאטְשׁ עֶר הָאט פִיעֶל כֹּחַ: עֶס אִיז לִיגֶען אוּן פַאלְשׁ אַז דָאס שְׁטַארְקַייט פוּן אַ פֶערְד זָאל הֶעלְפֶען, מִיט זַיין פִיעֶל חַיִל וֶוערְט עֶר נִיט אַנְטְרוּגֶען אִין דֶער מִלְחָמָה: גָאטְס אוֹיג גִיט אַכְטוּנְג צוּ זַיינֶע פָארְכְטִיגֶע, צוּ דִי וָואס הָאפֶען צוּ זַיין גְנָאד: צוּ מַצִּיל זַיין פוּן טוֹידְט זֵייעֶר לַייבּ אוּן דֶערְנֶעהְרֶען זֵיי אִין אַ הוּנְגֶער: אוּנְזֶערֶע זֶעלֶען הָאפֶען צוּא גָאט, אוּנְזֶער הֶעלְפֶער אוּן אוּנְזֶער בַּאשִׁיצֶער אִיז עֶר: וָוארוּם מִיט אִיהְם טְהוּט זִיךְ פְרֶעהֶען אוּנְזֶער הַארְץ, אִין זַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען פַארְזִיכֶערֶען מִיר זִיךְ: עֶס זָאל זַיין דַיין גְנָאד אוֹיף אוּנְז וִוי מִיר הָאפֶען צוּ דִיר:

נאך דעם זאגט מען דאס:

לֹא יָרֵעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת יְיָ כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים׃

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ עַל יְדֵי הֶאָרַת תִּקּוּנִים עַתִּיקָא קַדִּישָׁא דְּעַתִּיקִין בִּזְעֵיר שֶׁבְּאָרִיךְ. יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעַסְךָ וְיִגּוֹלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מִדּוֹתֶיךָ וְתִתְנַהֵג עִמָּנוּ בְּמִדַּת הָרַחֲמִים וְתִתֵּן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים וְטוֹבִים בְּעֵסֶק תּוֹרָתֶךָ וְקִיּוּם מִצְוֹתֶיךָ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אָמֵן, וְכֵן יְהִי רָצוֹן׃

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי׃ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם׃ וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ. הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃ הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ׃ כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא׃ חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד׃ בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים וּרְצוֹנוֹ כְּעָב מַלְקוֹשׁ׃ כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים׃ אַשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה

לא יָרֵעוּ, זיי איבלען ניט און זיי פארדארבען ניט אין מיין הייליגען בארג, דען דאס לאנד איז פיעל מיט וויסענשאפט פון גאט אזוי ווי וואסער דעקט צו דעם ים׃

יְיָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ יְהַלֵּכוּן · כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן שֶׁיּוֹרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו ·

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה צוּ תַּשְׁלִיךְ ·

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, הֶעְרר פוּן אַלֶע וֶועלְטֶען, דוּ הָאסְט גֶע־שְׁרִיעבֶּען אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה צוּ מַאכֶען הַיינְטִיגֶען טָאג רֹאשׁ־הַשָּׁנָה, דֶען אִין הַיינְטִיגֶען טָאג זִיצְטוּ אוֹיף דֶעם שְׁטוּהל פוּן מִשְׁפָּט צוּא מִשְׁפָּטְ׳ן דִיא גַאנְצֶע וֶועלְט, קְלֵיין אוּן גְרוֹיס, יוּנְג אוּן אַלְט, אָרֶעם אוּן רַייךְ, צוּא מִשְׁפָּטְ׳ן זֵייא צוּא גוּטְס אוּן צוּ שְׁלֶעכְטְס, צוּ גְלִיק אוּן צוּ אוּנְגְלִיק, צוּם טוֹיְדט אוּן צוּם לֶעבֶּען, יֶעדֶערֶען נָאךְ זַיינֶע מַעֲשִׂים, וְויא עֶר הָאט פַארְדִיעֶנְט, וֶוי עֶר אִיז וֶוערְטְה. אוּן מִיר וַוייסֶען אַז מִיר זַיינֶען פוּל מִיט זִינְד. מִיר הָאבֶּען נִיט מְקַיֵּים גֶעוֶוען וָואס דוּ הָאסְט גֶעשְׁרִיעבֶּען אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן מִיר הָאבֶּען גֶעגֶען דִיר ווִידֶער גֶעשְׁפֶּענִיגְט. דַארוּם זַיינֶען מִיר זֶעהְר עֶרְשְׁרָאקֶען פַאר דֶעם יוֹם הַדִּין, אוּן עֶס אִיז אוֹיף אוּנְז אַ גְרוֹיס פַּחַד, פִילַייכְט וֶועסְט דוּ אוּנְז מִשְׁפָּטְ׳ן נָאךְ אוּנְזֶערֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים וֶועלֶען מִיר חָלִילָה קֵיין תְּקוּמָה נִיט הָאבֶּען. דַארוּם קוּמֶען מִיר יֶעצְט צוּם וַואסֶער צוּ פְלִיסֶען טְרֶערֶען וְוי וַואסֶער. דְרוּם קוּמֶין מִיר צוּם וַואסֶער בֶּעטֶען דִיךְ אַז דוּ זָאלְסְט זִיךְ מִיט אוּנְז בַּאגֶעהְן מִיט עֶרְבַּארֶעמְקַייט מִיט חֶסֶד וָואס אִיז גֶעגְלִיי־כֶען צוּ וַואסֶער, אוּן זָאלְסְט אוּנְז הַיינְט צוּם יוֹם הַדִּין עֶרְוֶועַ־

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה, אוּנְזֶער פָאטֶער, אוּנְזֶער קֶענִיג, פֶערְשְׁרַייבּ אוּנְז אִין בוּךְ פוּן פַּרְנָסָה אוּן שְׁפַּייז. לְמָשָׁל:

אַן אָרִימֶער מֶענְשׁ הָאט גֶע־קְרָאגֶען אַ שְׁטֶעלֶע בַּיי אַ רַייכֶען פַאבְּרִיקַאנְט. עֶר הָאט אִיהְם אַוֶועקְ־גֶעשִׁיקְט אִין אַ וַוייטֶע לַאנְד אַלְס

קֶען דַיינֶע גוּטֶע מִדּוֹת צוּ רֵיינִיגֶען אוּנְז פוּן אוּנְזֶערֶע זִינְד וָואס זַיינֶען פִּיעל וִוי אִין מֶעער וַואסֶער, אוּן זָאלְסְט אָבְוַואשֶׁען אַלֶע אוּנְזֶערֶע פְלֶעקֶען וִוי וַואסֶער. דוּ זֶעהְסְט וָואס בַּיי יֶעדֶער מֶענְשׁ אִיז אִין הָאָרֶץ, דוּא קוּקְסְט דוּרְךְ יֶעדֶער קֶערְפֶּער וִויא וַואסֶער. עֶס אִיז פוּן דִיר קַיין זַאךְ נִיט פַארְבָּארְגֶען, קֵיינֶער קֶען זִיךְ פוּן דִיר נִיט בַּאהַאלְטֶען, אוֹיסֶער דִיר קֶען קַיין בַּאַ־שֶׁעפֶּענִישׁ נִיט לֶעבֶּען וִויא אַ פִישׁ אָהְן וַואסֶער. וֶוען חָלִילָה דוּ וָואלְסְט זִיךְ בַּאגֶעהְן מִיט דֶער וֶועלְט אַ קְלֵיינֶע וַוײלֶע מִיט מִדַּת הַדִּין, וֶוען דוּ וָואלְסְט בַּאצָאהְלֶען אַ מֶענְשֶׁען נָאךְ זַיינֶע מַעֲשִׂים פִּינְקְטְלִיךְ וִוי עֶר הָאט פַארְדִיעְנְט, וָואלְט דִי וֶועלְט קַיין קִיּוּם נִיט הָאבֶּען, נָאר דוּ צַאמְסְט אַרוּם דֶעם מִדַּת הַדִּין מִיט דַיין מִדַּת הָרַחֲמִים וִוי דִיא בְּרֶעגֶען פוּן יָם צַאמֶען אַרוּם דֶעם וַואסֶער. דַארוּם קוּמֶען מִיר הַיינְט צוּם וַואסֶער נִיט מִיט אוּנְזֶערֶע גוּטֶע מַעֲשִׂים, נִיט מִיט אוּנְזֶערֶע רֶעכְטְפַארְטִיגְקַייט, נָאר מִיר פַארְהָאפֶען אוֹיף דַיין גֶענָאד אוּן דַיין מִדַּת הָרַחֲמִים, וָואס זַיינֶען אַזוֹי פִיעל וִוי אִין יַם דָאס וַואסֶער. מִיר זַיינֶען זִיךְ מִתְוַדֶּה אוֹיף אוּנְזֶערֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים וָואס מִיר הָאבֶּען גֶעטָאן בִּיז אַהֶער, אוּן אוּנְזֶער הָאָרֶץ אִיז דַארוּף זֶעהְר צוּבְּרָאכֶען וָואס מִיר הָאבֶּען גֶעגֶען דִיר וִוידֶערְגֶעשְׁפֶּענִיגְט אוּן דִיךְ עֶרְ־צֶערֶענְט. מִיר הָאבֶּען נִיט גֶעהִיט דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן מִיר הָאבֶּען נִיט מְקַיֵּים גֶעוֶועזֶען דַיינֶע הֵיילִיגֶע מִצְוֹת. מִיר בֶּעטֶען פוּן דִיר, הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, וָואס אִין דַיין הַאנְד

משלי סומר

קאמִיסְיָאנֶער צוּא פַארְקוֹיפֶען זַיין סְחוֹרָה. דֶער מַאן הָאט דָארְט גֶע־וַייזְט גוּטֶע מְקַחִים אוּן פַארְדִיעֶנְט זַיינֶע גֶעלְד. עֶר אִיז אָבֶּער נִיט צוּפְרִידֶען גֶעוֶועזְ, וַוייל יֶענֶע מְדִינָה אִיז נִישְׁט גֶעוֶועזְ קַיין פְּרוּכְטְבַּארֶע אוּן עֶר הָאט דָארְט נִיט גֶעקְרָאגֶען גֶענוּג צוּא עֶסֶען לוֹיט זַיין גֶעוְואהְנ־

איז די זעעלע און דער לעבען פון אלע מענשען, מיר בעטען פון דיר דוא זאלסט אפמעקען אלע אונזערע זינד און אלע שטרי חובות, דען מיר האבען ניט מיט וואס איינצוצאהלען דאס וואס מיר זיינען שולדיג. מיר זאלען חלילה, ניט דארפען צאהלען מיט אונזער לעבען, מיט דעם לעבען פון אונזערע קליינע קינדער, און פון יעצט אן און ווייטער זאלסטו אונז העלפען מיר זאלען קענען דיך דיענען מיט דעם גאנצען הארצען. דו זאלסט אונז באשאפען א גוט הארץ, מיר זאלען היטען אלע דיינע געבאטען, עס זאל ביי אונז ניט זיין קיין קנאה שנאה. מיר זאלען איינער מיט דעם אנדערען גוטס טהאן, מיר זאלען יעדערער טראכטען גוטס, און מיר זאלען איינער דעם אנדערען ליעב האבען ווי זיך זעלבסט, און מיר זאלען זיין געליעבט ביי אנדערע אין די אויגען, מיר זאלען גאר קיין שלעכטע געדאנקען ניט האבען אין זינען, מיר זא־לען ווערטה זיין פון היינט אן אז דו זאלסט מיט אונז גוטס טהאן, און זאלסט היילען אלע צובראכענע הערצער. דוא זאלסט אונז געבען א יאהר פון לעבען, א יאהר פון געזונד, א יאהר פון פרנסה, א יאהר פון גוטס. דו זאלסט ניט צו־נעהמען א פאטער פון זיינע קינדער, עס זאלען ניט בלייבען אלמנות און יתומים ווי א שיף אהן א רודער, און ווי א סטא־דע שאף אהן א הירט. דו זאלסט ניט צונעהמען א מוטער פון קליינע קינדער, און קינדער זאלסטו ניט אוועקנעהמען

משלי מוסר

הייט פון דער היים. ער האט גע־שריעבען צוא זיין ווירטה אז ער איז איהם העכסט דאנקבאר פאר דער שטעלע וואס ער האט איהם געגעבען, אבער עס איז איהם זעהר שלעכט וואס ער קריעגט ניט צוא עסען וואס ער וויל, אלזא בעט ער איהם ער זאל איהם בעשטימען אן

בַּיי אַ פָּאטֶער און מוּטֶער. עֶס זָאל בַּייא אוּנְז קַיין בְּרָאךְ און קַיין אוּנְגְלִיק נִיט גֶעשֶׁעהְן אִין אוּנְזֶערֶע הַייזֶער, אוּנְזֶער בְּלוּט זָאל זַיין אִין גַאנְצֶען. מִיר וֵויינֶען און שְׁרַייעֶן הַיינְט, אַז אַ גַאנְץ יָאהְר זָאלֶען מִיר שׁוֹין מֶעהְר נִיט דַארְפֶען שְׁרַייעֶן און וֵויינֶען חָלִילָה, מִיר זָאלֶען אַ גַאנְץ יָאהְר קַיין טְרֶעהְרֶען נִיט פַארְגִיסֶען, און דוּ זָאלְסְט עֶרְפְרֶעהֶען אַלֶע בִּיטֶערֶע הֶערְצֶער, אַלֶע צוּבְּרָאכֶענֶע גֶעמִיטְהֶען, דוּ זָאלְסְט יֶעדֶערֶען עֶרְפִיהְלֶען וָואס אִיהְם פֶעהְלְט, אַלֶע וָואס לִיעגֶען קְרַאנְק, רַחֲמָנָא לִיצְלָן, זָאלְסְטוּ הֵיילֶען און שִׁיקֶען אַ רְפוּאָה שְׁלֵמָה זֵיי זָאלֶען גֶעזוּנְד און שְׁטַארְק וֶוערֶען. אַלֶע וָואס זַיינֶען בִּמְקוֹם סַכָּנָה זָאלְסְטוּ בַּאשִׁיצֶען מִיט דַיין רֶעכְטֶע הַאנְד און זָאלְסְט זֵייא בַּאשִׁירְמֶען פוּן זֵייעֶר גֶעפַאהְר. אַלֶע עֲקָרוֹת זָאלְסְטוּ בַּאפֶעהְלֶען זֵיי זָאלֶען טְרָאגֶעדִיג וֶוערֶען און אַלֶע חֲשׁוּכֵי בָנִים זָאלֶען עֶרְפְרֶעהְט וֶוערֶען מִיט זֶרַע שֶׁל קַיָמָא. זֵיי זָאלֶען מֶעהְר נִיט זַיין וִוי צוּ־דַארְטֶע בּוֹימֶער, נוּר וִוי בּוֹימֶער וָואס גִיעבֶּען פְרוּכְט. אַלֶע טְרָאגֶעדִיגֶע פְרוֹיעֶן זָאלְסְטוּ הִיטֶען זֵייא זָאלֶען נִיט מַפִּיל זַיין, חַס וְשָׁלוֹם, און זָאלֶען גֶעוִוינֶען אִין דֶער צַייט. אַלֶע גֶעוִוינֶע־רִינְס זָאלֶען בְּשָׁלוֹם גֶעוִוינֶען אָהְן צַעַר, אָהְן חֶבְלֵי לֵדָה, אָהְן וֶועהְטָאג, אָהְן יִסוּרִים, אָהְן שׁוּם סַכָּנָה און אוּנְגְלִיק, און זָא־לֶען הָאבֶּען לַאנְג לֶעבֶּעדִיגֶע קִינְדֶער, זֵיי זָאלֶען פוּן זֵייא קַיין צַעַר גִדוּל בָּנִים נִיט הָאבֶּען. זֵיי זָאלֶען זֵיי אוֹיפְהָאדֶעוֶוען צוּ תּוֹרָה און צוּא מַעֲשִׂים טוֹבִים. זֵייא זָאלֶען נִיט פַארְשֶׁעהְמֶען

משלי מוסר

דָארְט אִיז שׁוֹין גֶעוֶועזֶן אַן אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ און דֶער קָאמִיסְיָאנֶער הָאט בֶּעקוּמֶען וָואס עֶר הָאט גֶע־וָואלְט. אִיז אָבֶּער גֶעוֶועזֶן אַן אַנְדֶער

אַנְדֶער גֶעגֶענְד וואו עֶר זָאל בֶּעקוּ־מֶען גֶענוּג שְׁפַּייז. דֶער פַאבְּרִיקַאנְט הָאט אִיהְם צוּלִיעבּ גֶעטְהָאן און אַוֶועקְגֶעשִׁיקְט אִין אַן אַנְדֶער מְדִינָה.

זייערע עלטערען. זייא זאלען זיין גוט און פרום צוא גאט און צו מענטשען. רבונו של עולם, גיעב אונז א יאהר וואס מיר זאלען ניט פארשעהמט ווערען. זאלסט אונז היטען פון ארעמקייט מיר זאלען חלילה ניט באדארפען אנקומען לידי מתנת בשר ודם. מיר זאלען ניט באדארפען אנקומען איינער צום אנדערען דען די גאב פון א מענשען איז קליין און די שאנד איז זעהר גרויס. נאר דוא זאלסט אונז ערנעהרען פון דיין אייגענע האנד. דוא זאלסט אונז צושיקען א כשרה פרנסה, א גרינגע פרנסה, אהן צער, אהן לייד, אהן שוועריגקייטען. מיר זאלען ביי לייטען ניט דארפען וואס נעהמען. רבונו של עולם, דוא זאלסט אונז ניט צונעהמען פון דער וועלט פאר דער צייט ביז וואנען מיר וועלען אויסלעבען אונזערע יאהרען און מיר וועלען אויסהאדעווען אונזערע קינדער, און מיר זאלען פון זייא נחת האבען זייא זאלען געהן אין דיא רעכטע וועגען. אונזערע הערצער זאלען זיך פרעהען, אמן:

הבט משמים וראה, קוק, אונזער הייליגער גאט, פון הימעל אויף אונז אין דערניעדער אזוי וויא די וואסער געהט פון הויך אין דערניעדער. קוק און זעה וויא מיר שטעהען דא פאר דיר מיט שרעק, מיט גרויס פארכט און מיט ציטערניס. מיר קאנען ניט איינשטעהן אויף אונזער

משלי מוסר

חסרון — מען האט דארט די סחורה ניט געקויפט און ער האט ניט פערדיענט.

דעריבער בעטען מיר ביי גאט: „אבינו מלכנו כתבנו בספר פרנסה וכלכלה", גיב אונז, רבונו של עולם ביידע זאכען, אי פרנסה, גוטע פארדיענסטען, אי געגוג שפייז, עס זאל, הייסט עס, זיין גערעטעניי־שען און מען זאהל קענען קריגען וואס מען דארף.

אָרְט פוּן שְׁרֶעק אַזוֹי וִוי דִי וַואסֶער שְׁטֶעהְט נִיט אוֹיף אַן אָרְט. דֶערְבַּארֶעם זִיךְ אוֹיף אוּנְז אוּן עֶס זָאלֶען אַוֶועקְגֶעהְן אוּנְזֶערֶע פָארִיגֶע זִינְד אַזוֹי וִוי דִי וַואסֶער גֶעהְט אַוֶועק. זָאלְסְט אַרַיינְ־וַוארְפֶען אוּנְזֶערֶע חַטָאִים אִין אַן אָרְט וָואס זֵיי זָאלֶען מֶעהְר נִיט קוּמֶען אַזוֹי וִויא דִיא וַואסֶער גֶעהֶען אוּן פַאלֶען אַרַיין אִין טִיעפֶען מֶעער. יָע מִיר הָאבֶען גֶעזִינְדִיגְט, אָבֶער אַצוּנְד אִיז אוּנְזֶער הַארְץ קְלָאהְר וִויא דָאס וַואסֶער. הֶעלְף אוּנְז אַז מִיר זָאלֶען קֶענֶען טְהָאן שְׁפֶּעטֶער אַלֶעס וָואס מִיר הָאבֶען דִיא אִיצְטִיגֶע וַוילֶע אִין אוּנְזֶערֶע גֶעדַאנְקֶען. טְהוּ מִיט אוּנְז גֶע־נָאד פוּן וֶועגֶען דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה וָואס זִיא אִיז גֶעגְלִיכֶען צוּ וַואסֶער דֶען דִי תּוֹרָה קֶען מֶען נִיט מְקַיֵים זַיין אִין קֶבֶר, וַוייל זִי אִיז נִיט גֶעגֶעבֶּען גֶעוָוארֶען פַאר טוֹידְטֶע. דַארוּם לָאז אוּנְז לֶעבֶּען מִיר זָאלֶען זִיא מְקַיֵים זַיין אוּן גוּטְס טְהָאן אוֹיף דֶער וֶועלְט. מִיר זָאלֶען פַארְרִיכְטֶען וָואס מִיר הָאבֶען בִּיז יֶעצְט קַאלֶע גֶעמַאכְט. הוֹשִׁיעָה ה׳, הֶעלְף אוּנְז, גָאט, צוּא דִיענֶען דִיךְ מִיט דֶעם גַאנְצֶען הַארְצֶען, מִיר זָאלֶען פַארְבְּרֵיינְגֶען אוּנְ־זֶערֶע יָאהְרֶען אִין פְרוּמְקַייט אוּן עֶהְרְלִיכְקַייט. אוּנְזֶער עֶלְטֶער זָאל נִיט פַארְשֶׁעהְמֶען אוּנְזֶער יוּגֶענְד. דוּא זָאלְסְט אוּנְז נִיט בְּרֵיינְגֶען לִידֵי נִסָיוֹן, מִיר זָאלֶען נִיט גֶעפְּרוּבְט וֶוערֶען. מִיר זָאלֶען נִיט קוּמֶען לִידֵי בִּזָיוֹן, מִיר זָאלֶען נִיט פַארְשֶׁעהְמְט וֶוערֶען. מִיר זָאלֶען, חָלִילָה, צוּ דֶער עֶלְטֶער נִיט בַּאדַארְפֶען אָנְקוּמֶען צוּ פְרֶעמְדֶע מִישֶׁען. מִיר זָאלֶען נִיט בַּאדַארְפֶען חָלִילָה אָנְקוּמֶען צוּ קִינְדֶער, צוּ קְרוֹבִים אוּן צוּ דִי גָאבּ פוּן אַ

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ, אוּנְזֶער פָאטֶער, אוּנ־זֶער קֶענִיג. עֶרְהוֹיבּ דִי הֶערְשַׁאפְט פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל. לְמָשָׁל: אַ גְבִיר הָאט גֶעהַאט אַן אָרִי־מֶען קָרוֹב, וָועלְכֶען עֶר פְלֶעגְט אַלֶע

מענשען. מיר זאלען אויסלעבען אונזערע יאהרען מיט אונ־
זערע מאנען מיר זאלען ניט פאנאנדערגעשיידט ווערען. מיר
זאלען ניט אבגעריסען ווערען איינער פון אנדערען. דו זאלסט
אונז ניט אוועקוואָרפען צו דער צייט פון אונזער עלטער, דו
זאלסט אונז ניט פארלאזען ווען מיר וועלען שוין זיין שלאף.
מיר זאלען זיין מיט דעם גאנצען זינען ביז דאס לעצטע וויילע.
מיר זאלען קיין צער ניט האבען פון אונזערע קינדער דעם
גאנצען לעבען. מיר זאלען קיין צער ניט זעהן אין אונזער
גאנצע פאמיליע. אין אונזערע גוטע פריינד און כלל ישראל
און אין דער גאנצער וועלט. חדש עלינו, באניי אויף אונז,
ליעבער גאט, דעם נייעם יאהר, אז עס זאל זיין א יאהר פון
ברכה און פון זול. עס זאל, חלילה, קיין הונגער ניט זיין אויף
דער וועלט. א יאהר פון פרנסה, פון גוטע געשעפטען. א
יאהר פון שלום. פון מנוחה, עס זאהל חלילה קיין מגפה ניט
זיין אויף דער וועלט און אויך קיין שום צרה. מיר זאלען אלע
זיין געהיט פון שאדען, פון פייער, פון וואסער, פון אלע
שטרויכלונג, פון אלע בייזע באגעגעניש, אמן:

אנא ה׳, איך בעט דיך גאט, דער גרויסער, דער שטארקער
און אלמעכטיגער. נעהם צוא מיין תשובה וואס איך
האב יעצט חרטה אויף מיינע זינד מיט דעם גאנצען הארצען.
דוא ווייסט דאך אונזער קערפער. עס איז ניטא איין מענש
אויף דער וועלט וואס זאל טהאן נאר גוטס און זאל ניט זינ־
דיגען. און דאריבער האסט דו אונז געגעבען דעם הייליגען

משלי מוסר

מאל אויסגעשפּען מיט עטליכע
דאלער אויף חונה. דעם גביר
איז ענדליך נמאס געוואָרען צו גע־
בען זיין אָרימען קרוב נדבות און
דעם אָרימאַן איז נמאס געוואָרען
צו בעטען. איז ער געקומען צום

טָאג ראֹש הַשָּׁנָה מִיר זָאלֶען נִיט פַארְפַאלֶען וֶוערֶען אִין אוּנְזֶערֶע זִינְד. מִיר זָאלֶען הַיינְטִיגֶען טָאג תְּשׁוּבָה טְהָאן, וִויא עֶס שְׁטֶעהְט גֶעשְׁרִיעבֶּען אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה: „כִּי לֹא תַחְפּוֹץ בְּמוֹת הַמֵּת”, דוּ ווִילְסְט נִיט דֶער מֶענְשׁ זָאל שְׁטַארְבֶּען, נָאר עֶר זָאל חֲרָטָה הָאבֶּען אוּן תְּשׁוּבָה טְהָאן אוֹיף זַיינֶע זִינְד אוּן זָאל בְּלַייבֶּען לֶעבֶּען. דַארוּם זָאלְסְטוּ צוּנֶעהְמֶען מַיין גֶעבֶּעט אוּן מַיין תְּשׁוּבָה צְוִוישֶׁען דִיא תְּפִלּוֹת פוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל, פוּן אַלֶע צַדִיקִים וְצִדְקָנִיוֹת, אוּן זָאלְסְט מִיךְ לָאזֶען לֶעבֶּען. דוּא זָאלְסְט עֶפֶענֶען דַיינֶע טְהוֹיעֶרֶען פוּן רַחֲמִים צוּא כָּל יִשְׂרָאֵל אוּן צוּ מִיר אוֹיךְ. דֶערְהוֹיךְ מַיין מַזָל אוּן דֶעם מַזָל פוּן מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער, דֶערְלַייכְט זַייעֶרֶע אוֹיגֶען אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, דֶערְהוֹיבּ דֶעם מַזָל פוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל, זֵיי זָאלֶען הָאבֶּען חֵן אִין דִי אוֹיגֶען פוּן דִי פֶעלְקֶער צְוִוישֶׁען וֶועלְכֶע זֵיי וואוֹינֶען, אוּן זָאלְסְט אוּנְז בּוֹיעֶן דַיין הֵיילִיגֶען בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ. מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּא זֶעהְן מִיט אוּנְזֶערֶע אוֹיגֶען דֶעם מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

סֵדֶר כַּפָּרוֹת.

מֶען נֶעהְמְט דִיא כַּפָּרָה אִין דֶער רֶעכְטֶער הַאנְד אוּן מֶען זָאגְט נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ אוּן מֶען זָאגְט דָאס מִיט דֶעם לָשׁוֹן דְרַיי מָאהְל:

בְּנֵי אָדָם יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת אֲסִירֵי עֳנִי וּבַרְזֶל:

יוֹצִיאֵם מֵחֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יְנַתֵּק:

משלי מוסר

עוֹשֶׁר אוּן הָאט צוּא אִיהם אַזוֹי גֶעזָאגְט: צוּ וָואס זָאל אִיךְ דִיר אַלֶע מָאל בַּאלֶעסְטִיגֶען אוּן בֶּעטֶען בַּיי דִיר שְׁטִיצֶע? דוּ בֶּעסֶער זָאג אַרוֹיס אָפֶען אַז דוּא בִּיסְט מַיינֶער אַ קָרוֹב וֶועל אִיךְ קְרִיגֶען קְרֶעדִיט אוּן וֶועל קֶענֶען מַאכֶען אַ גֶעשֶׁעפְט אוּן הָאבֶּען שְׁטֶענְדִיגֶע פַּרְנָסָה. דֶער גְבִיר

אֱוִלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעָם וּמֵעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: כָּל אֹכֶל תְּתַעֵב נַפְשָׁם וַיַּגִּיעוּ עַד שַׁעֲרֵי מָוֶת: וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיִרְפָּאֵם וִימַלֵּט מִשְּׁחִיתוֹתָם: יוֹדוּ לַייָ חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: אִם יֵשׁ עָלָיו מַלְאָךְ מֵלִיץ אֶחָד מִנִּי אָלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יָשְׁרוֹ: וַיְחֻנֶּנּוּ וַיֹּאמֶר פְּדָעֵהוּ מֵרֶדֶת שַׁחַת מָצָאתִי כֹפֶר:

ווען איין זָכָר שְׁלָאגְט כַּפָּרוֹת זָאל ער דָאס זָאגֶען דְרַייא מָאל:

זֶה חֲלִיפָתִי, זֶה תְּמוּרָתִי, זֶה כַּפָּרָתִי, זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה, וַאֲנִי אֶכָּנֵס וְאֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

ווער עס שְׁלָאגְט כַּפָּרוֹת פִיר זִיךְ מִיט נָאךְ אֵיינֶעם זָאלֶען זֵיי דָאס זָאגֶען דְרַייא מָאל:

זֶה חֲלִיפָתֵנוּ, זֶה תְּמוּרָתֵנוּ, זֶה כַּפָּרָתֵנוּ, זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה, וַאֲנַחְנוּ נִכָּנֵס וְנֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

ווער עס שְׁלָאגְט כַּפָּרוֹת פִיר אֵיין זָכָר זָאהל דָאס זָאגֶען דְרַייא מָאהל:

זֶה חֲלִיפָתְךָ, זֶה תְּמוּרָתְךָ, זֶה כַּפָּרָתְךָ, זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה, וְאַתָּה תִּכָּנֵס וְתֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

ווער עס שְׁלָאגְט כַּפָּרוֹת פִיר 2 אָדער 3 זְכָרִים זָאהל דָאס זָאגֶען דְרַייא מָאל:

זֶה חֲלִיפַתְכֶם, זֶה תְּמוּרַתְכֶם, זֶה כַּפָּרַתְכֶם. זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה, וְאַתֶּם תִּכָּנְסוּ וְתֵלְכוּ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

משלי מוסר

האט אַזוֹי גֶעטָהאן און זיין אָרימֶער קְרוֹב האט אָנְגֶעהוֹיבֶּען האנדְלֶען און עס האט איהם מַצְלִיחַ גֶעווען.

אָט דָאס בֶּעטֶען מיר ביים בּוֹרֵא, בָּרוּךְ הוּא: „אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ", עֶרְהוֹיבּ אוּנְז מיט דיין גְרוֹיסֶען יִחוּס און צייג פאר דער וועלט אַז דוּ בִּיזְט אוּנְזֶער

ווער עס שלאגט כפרות פאר איין נקבה זאל דאס זאגען דריי מאל:

זאת חֲלִיפָתֵךְ, זֹאת תְּמוּרָתֵךְ, זֹאת כַּפָּרָתֵךְ. זֹאת הַתַּרְנְגוֹלֶת תֵּלֵךְ לְמִיתָה, וְאַתְּ תִּכָּנְסִי וְתֵלְכִי לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

ווען איינער שלאגט כפרות פאר צוויי נקבות זאל דאס זאגען דריי מאל:

זאת חֲלִיפַתְכֶן, זֹאת תְּמוּרַתְכֶן, זֹאת כַּפָּרַתְכֶן. זֹאת הַתַּרְנְגוֹלֶת תֵּלֵךְ לְמִיתָה, וְאַתֶּן תִּכָּנַסְנָה וְתֵלַכְנָה לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

ווען אַ אִשָּׁה מְעוּבֶּרֶת שלאגט כפרות פיר זיך זאל זי דאס זאגען דריי מאל:

אֵלּוּ חֲלִיפוֹתֵינוּ, אֵלּוּ תְּמוּרוֹתֵינוּ, אֵלּוּ כַּפָּרוֹתֵינוּ. אֵלּוּ הַתַּרְנְגוֹלִים יֵלְכוּ לְמִיתָה, וַאֲנַחְנוּ נִכָּנֵס וְנֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

תְּחִנָּה נאך כַּפָּרוֹת שלאגען.

דיא תְּחִנָּה זאגט מען עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר אין דער פְּרִיה איידער מען דאווענט ווען מען האט כַּפָּרוֹת געשלאגען:

כַּפֶּר לִי אָבִי בַּעַל הָרַחֲמִים:

פארגיעב מיר מיין פאטער, וואס דו ביסט אַ בַּעַל הָרַחֲמִים, אויף די אַלע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וואס איך האב געזינדיגט פאר דיר און האב דיר דערצעהרענט דער מיט וואס איך האב געהערט אין דעם קול פון יֵצֶר הָרָע צו נאכגעהן נאך די געלוסטונג פון מיין הארצען, סיי די זאך וואס איך האב געטהאן מיט מיין גוטען ווילען פארבארגענערהייד און אנטפלעקטערהייד, סיי וואכענדיג און סיי אין שלאף, סיי מיט רייד און סיי מיט אַ מַחֲשָׁבָה, מיט הערען אדער מיט זעהן, מיט גאנג אדער מיט זיצען, זאלסט דו אויך פארגעבען וואס איך האב נארישקייט געטהאן פון דער צייט וואס איך בין אויף דער וועלט געקומען:

קָרוֹב. אזוי וויא אין פָּסוּק שטעהט: „לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ", דאן ווע־לען אונז אַלע פעלקער רעספעקטי־רען און מיר וועלען מעהר ניט ליי־דען קיין גָלוּת.

כַּפֵּר לִי אָבִי בַּעַל הָרַחֲמִים:

פַאַרְגִיעַב מִיר מַיין פָאטֶער, וָואס דוּ בִּיסְט אַ בַּעַל הָרַחֲמִים, דֶען אִיךְ קוּם פַאר דִיר מִיט מַיין נִידֶערִיגֶען שְׁטַאנְד אוּן מִיט אַ צוּבְּרָאכֶענֶעם גֶעמִיטְה. אִיךְ טְהוּ מִיךְ בַּאדֶענְקֶען אוֹיף מַיינֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אַ גַאנְץ יָאהְר. אוֹי לִי וְאוֹי לְנַפְשִׁי, וֶועה אִיז צוּ מִיר, וֶועה אִיז צוּ מַיין לַייבּ, דֶען אִיךְ הָאבּ מִיר פַאר אוּמְרֵיינִיגְט אַלֶע מַיינֶע אֵבָרִים מִיט דִי נַארִישֶׁע זִינְד. יֶעצְט קוּם אִיךְ זִיךְ מִתְוַדֶּה צוּ זַיין פַאר דִיר, דֶערְבַּארֶעמִיגֶער פָאטֶער, אוּן הָאבּ חֲרָטָה אוֹיף מַיינֶע אַלֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים אוּן פַארְלַאנְג פוּן דִיר דוּ זָאלְסְט זַיין אִין מַיין הִילְף אִיךְ זָאל שׁוֹין מֶעהְר נִיט זִינְדִיגֶען:

כַּפֵּר לִי אָבִי בַּעַל הָרַחֲמִים:

פַאַרְגִיעַב מִיר מַיין פָאטֶער, וָואס דוּ בִּיסְט אַ בַּעַל הָרַחֲמִים, דֶען דוּא בִּיסְט אַ פִּיעֵל פַארְגֶעבֶּער אוּן דוּ ווִילְסְט נִיט אִין דֶעם טוֹידְט פוּן שׁוּלְדִיגֶע מֶענְשֶׁען, נָאר דוּא בַּאגֶעהְרְסְט צוּא זֵייעֶר תְּשׁוּבָה, אוּן אִיךְ טְהוּ בֶּעטֶען פוּן דִיר, דֶערְבַּארֶעמִיגֶער פָאטֶער, דוּ זָאלְסְט מִיר גֶעבֶּען גֶעדַאנְקֶען אִין מַיין הַארְצֶען אִיךְ זָאהל אָנְפַאנְגֶען צוּ נֶעהְמֶען זִיךְ צוּם גוּטֶען וֶועג, דֶען וָואס וֶועט דִיר אַרוֹיסְקוּמֶען, אַז דוּ וֶועסְט מִיךְ מַאכֶען נִידֶערֶען אִין דֶעם גְרוּבּ פוּן דֶעם גֵיהִנֹּם:

כַּפֵּר לִי אָבִי בַּעַל הָרַחֲמִים:

פַאַרְגִיעַב מִיר מַיין פָאטֶער, וָואס דוּ בִּיסְט אַבַּעַל הָרַחֲמִים, אוֹיבּ אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אַזַא עֲבֵירָה, וָואס אִיךְ בִּין דַארוֹיף חַיָּב מִיתָה פוּן הֶרֶג, זָאל גֶערֶעכֶענְט זַיין דָאס וָואס אִיךְ הָאבּ אִיבֶּער־

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכוֹר כִּי עָפָר אֲנַחְנוּ. אוּנְזֶער פָאטֶער, אוּנְזֶער קֶענִיג. גֶעדֶענְק אַז מִיר זַיינֶען עֶרְד. לְמָשָׁל:

אוֹיף אַן אוֹיסְשְׁטֶעלוּנְג הָאבֶּען פֶערְשִׁיעדֶענֶע פַאבְּרִיקַאנְטֶען גֶע־ בְּרַאכְט פֶערְשִׁיעדֶענֶע כֵּלִים. אֵיי־ נֶער הָאט גֶעבְּרַאכְט אַ גָאלְדֶענֶע

געענטפערט מיין כפרה צום שוחט ער זאל זי קוילען, גלייך אזוי ווי
איך בין געקוילעט געווארען מיט א שווערד דורך דעם בית דין
הגדול, וואס איז געוועזען אין ירושלים און זאלסט היטען מיך און מיין
מאן און מיינע קינדער פון דער שווערד פון דעם מלאך המות און
פון דער שווערד פון א רוצח. מיר זאלען גע'חתמ'עט ווערען צוא א
לעבעדיג יאהר און זאלסט אונז מציל זיין פון אלע מיתות משונות,
וואס דו טהוסט מיט זיי שטראפען דעם מענשען וואס איז חיב הרג;

כפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגיעב מיר מיין פאטער וואס דו ביסט א בעל הרחמים, אויב
איך האב געטהאן אזא עבירה וואס איך בין דארויף
חיב מיתה פון שרפה, זאהל גערעכענט ווערען דאס וואס איך טהו
מיין כפרה ברייננגען ביי דעם פייער, גלייך ווי איך וואלט פארברענט
געווארען דורך דעם בית דין הגדול וואס איז געוועזען אין ירושלים,
און זאלסט היטען מיך און מיין מאן און מיינע קינדער פון שריפות
און פון היזיקות און זאלסט אונז מציל זיין פון אלע מיתות משונות,
וואס דוא טהוסט מיט זיי שטראפען דעם מענשען וואס ער איז חיב
שרפה:

כפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגיעב מיר מיין פאטער וואס דו ביסט א בעל הרחמים, אויב
איך האב געטהאן אזא עבירה וואס איך בין דארויף
חיב כרת, דאס הייסט, פארשניטענע יאהרען, זאהל גערעכענט זיין,
דאס וואס איך האב פארשניטען די יאהרען פון מיין כפרה, גלייך ווי

משלי מוסר

כלי, וועלכע האט זעהר אויסגענוי-
מען און ער האט דערפאר געקרא-
גען א גאלדענעם מעדאל. נאכהער
האט מען בעטראכט נאך אן אנדע-
רע גאלדענע כלי פון אן אנדער
פאבריקאנט, וועלכע איז געוועזען
פיעל שעהנער און קונציגער פון
דער עשטער און מען האט דעם

עם וואלט פארשניטען געווארען מיינע יאהרען, סיי כרת בידי אדם און סיי כרת בידי שמים, און זאלסט מציל זיין מיך און מיין מאן און מיינע קינדערלאך פון א יונגען טוידט און פון פארשניטענע יאהרען. מיר זאלען זיך עלטערען אין עושר און אין כבוד ביז הונדערט יאהר:

כַּפֵּר לִי אָבִי בַּעַל הָרַחֲמִים:

פארגיעב מיר מיין פאטער וואס דו ביסט אבעל הרחמים, אויף אלע מיינע זינד וואס איך האב אקעגען דיר ווידער־געשפעניגט, סיי מיט א מצות עשה, סיי מיט א מצות לא תעשה און סיי א מצוה דרבנן. אויף אלע זאלסטו מיר געבען א כפרה וסליחה ומחילה און זאלסט אונז חתמ'ענען אין דעם יום הדין צו א גוט געבענטשט יאהר צום גוטען לעבען און א גוטע פרנסה און מיר זאלען מקיים זיין אלע תרי"ג מצוות וואס דו האסט אונז געבאטען און מיר זאלען שוין מעהר ניט זינדיגען פון היינט אן ביז מיר וועלען לעבען, אמן:

תְּחִנָּה עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר צוּ לִיכְט בֶּענְשֶׁען.

מִי אֲנִי, ווער בין איך, זינדיגע פרוי, איך זאהל זיך פאר דיר אויס טענה'ן און זאהל זיך פארענטפערען אויף דיא זינד וואס איך האב געטהאן? ווער בין איך, שוואכע פרוי, איך זאהל מיך שטעלען פאר דיר גרויסער גאט, וואס דיא גאנצע וועלט איז אין דיינע אויגען, וויא א טראפען פון ים, און מיט איין ווינק קאנסטו פון איהר מאכען תהו ובהו? אבער הערר

משלי מוסר

צווייטען פאבריקאנט געגעבען א זילבערנעם מעדאל. אלע האבען זיך געוואונדערט דערויף און מען האט געפרעגט די קאמיסיע אן ערקלעהרונג דעריבער. די קאמיסיע האט געענטפערט: איהר האט אין גאנצען א טעות. איהר מיינט אז דיביידע כלים זיינען געוועזען גאל־

פוּן אַלֶע וֶועלְטֶען, טַאקֶע דֶערְפַאר, וָואס אִיךְ בִּין אַזוֹי קְלֵיין אוּן שְׁוַואךְ. בַּאדַארְפְסְטוּ רַחֲמָנוּת הָאבֶּען אוֹיף מִיר, דוּ אַלֵיין וֵוייסְט דָאךְ, אַז דֶער שְׁוַואכֶער מֶענְשׁ טְהוּט זֶעהְר אָפְט גָאר נִיט ווילֶענְדִיג אַזֶעלְכֶע זַאכֶען, וָואס דִיר אִיז נִישְׁט לְרָצוֹן, אוּן פַאר דִיא זִינְד וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן הָאבּ אִיךְ אוֹיךְ פִּיעל גֶעלִיטֶען. לְפָנֶיךָ גְלוּיִם, פַאר דִיר זַיינֶען עֶנְטְדֶעקְט דִי פִּיעלֶע צָרוֹת אוּן עַגְמַת נֶפֶשׁ, וָואס אִיךְ הָאבּ אִין דֶעם פַארְגַאנְגֶע־נֶעם יָאהְר גֶעהַאט, דוּא הָאסְט גֶעהֶערְט מַיינֶע זִיפְצֶען, וָואס פְלֶעגֶען פוּן מִיר אַרוֹיסְגֶעהְן פוּן טִיעפֶען הַארְצֶען, אוּן הָאסְט אוֹיךְ גֶעזֶעהְן דִיא טְרֶעהְרֶען, וָואס אִיךְ הָאבּ פִּיעל מָאהְל אִין דֶעם יָאהְר פַארְגָאסֶען דוּרְךְ דִיא פַארְשִׁיעדֶענֶע צָרוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ אִין דִיא צְוֶועלְף חֳדָשִׁים גֶעהַאט, דִי צָרוֹת אוּן דִיא יִסוּרִים מִיט וֶועלְכֶע דוּ הָאסְט מִיךְ אִין דֶעם יָאהְר גֶעשְׁטְרָאפְט זָאהְל שׁוֹין זַיין אַן אָפְּקוּמֶענֶעשׁ פַאר דִיא זִינְד וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן, אוּן דֶער נַייעֶר יָאהְר, וָואס הוֹיבְּט זִיךְ עֶרְשְׁט אָן פַאר מִיר זָאהְל זַיין אַ שְׁנַת בְּרָכָה, אַ גֶעבֶּענְטְשְׁט יָאהְר אָהְן עַגְמַת נֶפֶשׁ, אָהְן זִיפְצֶען אוּן אָהְן טְרֶעהְרֶען. דוּ זָאלְסְט אוֹיךְ מִיט דַיינֶע פְלִיעגֶעל בַּאשִׁימְצֶען מַיין מַאן מִיט מַיינֶע אוּנְשׁוּלְ־דִיגֶע קִינְדֶערְלַאךְ, דוּא גוּטֶער גָאט, זָאלְסְט אוּנְז חָלִילָה נִישְׁט צוּשֵׁיידֶען, אוּן זָאלְסְט אוּנְז בֶּענְשֶׁען מִיט נַחַת אוּן מִיט גְלִיק, מִיט גֶעזוּנְד אוּן מִיט פַּרְנָסָה. פַאר דֶעם שַׁיין פוּן דִיא לִיכְט, וָואס אִיךְ הָאבּ עֶרְשְׁט אָנְגֶעצוּנְדֶען לְכָבוֹד דַיין הֵיילִיגֶען נָא־

משלי מוסר

דֶענֶע, אָבֶער אִין אֱמֶת'ן אִיז עֶס נִיט אַזוֹי, דֶער עֶרְשְׁטֶער פַאבְּרִיקַאנְט הָאט זַיין כֵּלִי אוֹיסְגֶעאַרְבַּייט פוּן לַייהְם אוּן הָאט זִי בֶּעגוֹלְט אוּן דֶעם צְוֵויטֶענְס אִיז טַאקֶע גֶעוֶוען פוּן גָאלְד. דֶער עֶרְשְׁטֶער הָאט אַלְזָא בֶּעווִיזֶען אַ גְרֶעסֶערֶע קוּנְץ אַז עֶר הָאט פוּן אַ שְׁטִיק לַייהְם אויסְגֶעאַרְ־

מֶען, זָאלְסְטוּ זֶעהְן נוּר דָאס בִּיסֶעל גוּטֶעס, וָואס מִיר הָאבֶּען גֶעטְהָאן אוּן אוּנְזֶערֶע זִינְד זָאלֶען וִויא דִיא שָׁאטֶענְס אַוֶועקְ־ פְלִיהֶען פַאר דִי לִיכְטִיגְקַייט פוּן דִי גֶעבֶּענְטְשְׁטֶע לִיכְט:

הַנֵרוֹת הַלָּלוּ, דִיא דָאזִיגֶע לִיכְט, וָואס אִיךְ צִינְד יֶעצְט אָן, זָאלֶען פַאר מִיר זַיין אַן אָנְהוֹיבּ פוּן אַ לִיכְטִיג גְלִיקְ־ לִיךְ יָאהְר, אַזוֹי וִויא אִיךְ צִינְד אָן דִי לִיכְט לְכָבוֹד דַיין הֵיילִי־ גֶען נָאמֶען, אַזוֹי זָאלְסְטוּ הֵייסֶען מַיין מַזָל זָאל אָנְהוֹיבֶּען צוּא לַייכְטֶען, אוּן אַזוֹי וִוי דָאס פִינְצְטֶערְנִישׁ אַנְטְלוֹיפְט פַאר דֶעם שַׁיין פוּן דִי לִיכְט, אַזוֹי זָאלֶען פַאר מַיין לִיכְטִיג מַזָל אַנְטְלוֹי־ פֶען אַלֶע מַיינֶע צָרוֹת. וְתֵן בְּלִבִּי, אוּן גִיבּ אַרַיין אִין מַיין הַאר־ צֶען דֶעם חֵשֶׁק צוּ טְהָאן גוּטֶעס אוּן אַלְץ וָואס דִיר גֶעפֶעהְלְט. שְׁטַארְק דָאס הַארְץ פוּן מַיינֶע קִינְדֶערְלַאךְ זֵיי זָאלֶען זִיךְ הַאלְטֶען פֶעסְט אָן דִיר, דֶער גָאט פוּן זֵייעֶרֶע עֶלְטֶערֶען אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקב. זֵיי זָאלֶען חָלִילָה פוּן גְלַייכֶען וֶועג נִישְׁט אַרָאפּ, זֵיי זָאלֶען זַיין דִיר גֶעטְרַייעֶ קִינְדֶער אוּן נוּצְלִיכֶע מֶענְ־ שֶׁען אִין דֶער וֶועלְט. דוּ זָאלְסְט שְׁטַארְקֶען אוּנְזֶער בּוּנְד אִיךְ זָאהְל חָלִילָה נִיט אָפְּגֶערִיסֶען וֶוערֶען פוּן זֵיי אִין זֵיי פוּן מִיר, אוּן אִיבֶּער אַ יָאהְר אִין דֶער צַייט זָאלֶען מִיר אַלֶע זַיין אִין דֶעם בֵּית הַמִקְדָשׁ, וָואס מִיר וֶועלֶען פַאר דַיין כָּבוֹד אוֹיסְ־ בּוֹיעֶן, אָמֵן וְאָמֵן:

משלי מוסר

בַּייט אַזַא פַיינֶע כֵּלִי, אוֹיף וֶועלְכֶע מֶען הָאט גֶעמֵיינְט אַז זִי אִיז פוּן גָאלְד, דֶערְפַאר הָאט אִיהְם גֶעקוּמְט אַ גָאלְדֶענֶער מֶעדַאל.

דֶערִיבֶּער זָאגֶען מִיר: „אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכוֹר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ" דֶער־ מָאהְן זִיךְ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַז מִיר זַיינֶען חָשׁוּבֶ׳ע־ פוּן דִי מַלְאָכִים. זֵיי זַיינֶען טַאקֶע אֵיידֶעלֶער אוּן פַיי־ נֶער פוּן אוּנְז, אָבֶּער זֵיי זַיינֶען דָאךְ פוּן אַ הֵיילִיגֶען מַאטֶערְיַאל, וֶועהְ־ רֶענְד מִיר זַיינֶען נִיט מֶעהְר וִוי עֶרְד

סֵדֶר לִיכְט צִינְדֶען אוֹיף יוֹם כִּפּוּר.

אֵיידֶער דִי זוּנְן גֶעהְט אוּנְטֶער צִינְדְט מֶען אָן לִיכְט אוּן דֶערְנָאךְ זָאגְט מֶען דִי בְּרָכוֹת: אַז יוֹם כִּפּוּר גֶעפַאלְט זַיי״ן דֶער וָואכֶען זָאגְט מֶען דִי בְּרָכוֹת:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

אַז יוֹם כִּפּוּר גֶעפַאלְט שַׁבָּת זָאגְט מֶען דִי בְּרָכוֹת:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

תְּחִנָּה עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר נָאךְ לִיכְט בֶּענְשֶׁען.

דִי תְּחִנָּה זָאל מֶען זָאגֶען אוּם עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר נָאךְ לִיכְט בֶּענְטְשֶׁען מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה:

טֶרֶם אָחֵל לְדַבֵּר לְפָנֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

משלי מוסר

אוּנְזֶער גוּף אִיז דָאךְ אַ שְׁטִיק לֵייהְם, פוּן דֶעסְטְוֶועגֶען דִיעֶנֶען מִיר דִיךְ מֶעהְר אָדֶער וֶוייניגֶער אוּן זַיינֶען אָבְּגֶעפַיינְט, קוּמְט אוּנְז אַ גָאלְדֶע־נֶער מֶעדַאל.

אֵיידֶער איך פַאנְג אָן צוּא עֶפֶענֶען מַיין מוֹיל צוּ רֶעדֶען פַאר דִיר תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת, דוּ, גָאט, וָואס דוּ בִּיזְט אוּנְזֶער פָאטֶער אִין הִימֶעל אוּן מִיר, דַיין לִיעבּ פָאלְק יִשְׂרָאֵל, זַיינֶען דַיינֶע קִינְדֶער:

אֲקַדֵּם פָּנֶיךָ שֶׁתְּחַזֵּק אֶת לִבִּי וּמַחְשְׁבוֹתַי:

ווֶעל איך פֶערעֶרֶען דַיין פָּנִים צוּ בֶּעטֶען פוּן דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען, אַז דוּ זָאלְסְט שְׁטַארְקֶען מַיין בִּיטֶער הַארְץ אוּן מַיינֶע פַארְאִירְטֶע גֶעדַאנְקֶען איך זָאל חָלִילָה נִיט גֶעשְׁטְרוֹיכֶעלְט וֶוערֶען מִיט דִי רֵייד פוּן מַיין מוֹיל:

כִּי לִבִּי יֶחֱרַד וְאֵימַת מָוֶת עָלַי תִּפּוֹל:

דֶען מַיין הַארְץ טְהוּט אִין מִיר זֶעהְר צִיטֶערֶען אוּן אַ טוֹידְט שְׁרֶעקֶענִישׁ טְהוּט פַאלֶען אוֹיף מִיר וֶוען איך טְהוּ מִיךְ בַּאדֶענְקֶען פַאר וֶועמֶען איך עֶפֶען מַיין מוֹיל צוּא רֶעדֶען אוּן פַאר וֶועמֶען איך שְׁטֶעל מִיךְ צוּ בֶּעטֶען:

סָמַר מִפַּחְדְּךָ בְשָׂרִי וְחַלְחָלָה תֹּאחֲזֵנִי:

אוּן פַאר גְרוֹיס פָארְכְט אוּן צִיטֶערְנֶעשׁ וֶוערֶען הַארְט דִי הָאר פוּן מַיין לַייבּ אַזוֹי וִוי צְוֶועקֶעס אוּן אַ גְרוֹיס צִיטֶערְנֶעשׁ טְהוּט בַּאגְרַייפֶען מַיינֶע לֶענְדֶען:

כִּי מָה אֲנִי וּמֶה חַיַּי אַךְ רִמָּה וְתוֹלֵעָה:

דֶען וָואס בִּין איך גָאר גֶעאַכְט אוּן וָואס אִיז גָאר מַיין לֶעבֶּען אוֹיף דֶער וֶועלְט? איך בִּין בְּלוֹיז גְרֵייט אַז וֶוערִים זָאלֶען גֶעשְׁפַּייזְט וֶוערֶען פוּן מַיין פְלֵיישׁ אִין קֶבֶר:

יָמַי אַךְ כְּצֵל עוֹבֵר וּכְעָנָן כָּלָה:

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ אוּנְזֶער פָאטֶער אוּנְזֶער קֶענִיג טְהוּ עֶס פוּן דַיינְטְוֶועגֶען אוֹיבּ נִיט פוּן אוּנְזֶערְטְ־וֶועגֶען

לְמָשָׁל: אֵיינֶער הָאט זִיךְ גֶעטְרוּנְקֶען

מַיינֶע טֶעג אוֹיף דֶער וֶועלְט זַיינֶען אַזוֹי וִויא אַ שָׁטָן וָואס פֶּערְ־שְׁווִינְדֶעט גִיךְ אוּן אַזוֹי וִויא אַ וָואלְקֶען וָואס וֶוערְט כָּלָה אוּן בְּלַייבְּט נִיט:

יָדַעְתִּי אֶת אַחֲרִיתִי לְקֶבֶר וְצַלְמָוֶת:

אִיךְ וֵויים זֶעהְר גוּט אַז דֶער סוֹף פוּן מַיין לֶעבֶּען אִיז דָאס אִיךְ וֶועל בַּאגְרָאבֶּען וֶוערֶען אִין קֶבֶר אוּן דֶער שָׁאטֶען פוּן דֶעם טוֹידְט וֶועט בַּאדֶעקֶען גָאר מַיין לַייבּ:

יִשָּׁכַח שְׁמִי וְזִכְרִי וְלֹא יִזָּכֵר לָנֶצַח:

עֶס וֶועט פַארְגֶעסֶען וֶוערֶען מַיין נָאמֶען אוּן מַיין גֶעדֶעכֶענִעשׁ, עֶס וֶועט נִיט דֶערְמָאנְט וֶוערֶען צוּ אֵייבִּיג גְלַייךְ וִויא מַיין נָאמֶען אִיז גָאר נִיט גֶעוֶוען אוֹיף דֶער וֶועלְט:

וְהִנֵּה אֵיכָכָה אֶפְצֶה פֶּה וְאֵיךְ אֶשָּׂא רֹאשׁ:

אוּן נוּן, אַז עֶס אִיז יוֹה אַזוֹי, וִוי קֶען אִיךְ עֶפֶענֶען מַיין מוֹיל צוּ רֶעדֶען פַאר דִיר אוּן וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ אוֹיפְהוֹיבֶּען מַיין קָאפּ אִיךְ זָאל זָאגֶען בַּקָשׁוֹת וְתַחֲנוּנִים פַאר דַיין לִיבֶּען הֵיילִיגֶען נָאמֶען:

וְאַתָּה אֱלֹהִים לְךָ דוּמִיָּה תְהִלָּה:

אוּן דוּ, גָאט, דַיין גְרֶעסְטֶע לוֹיבּ אִיז מֶען זָאל נִיט זָאגֶען אוֹיף דִיר קַיין שְׁבָחִים אוּן מֶען זָאל שְׁוַוייגֶען פוּן צוּ רֶעכֶענֶען דַיינֶע מַעֲלוֹת, דֶען אַ מֶענְשׁ קֶען זֵיי גָאר נִיט אוֹיסְדֶערְצֶעהְלֶען:

אֵין שִׁעוּר לִשְׁבָחֶיךָ וְאֵין קֵץ לִתְהִלּוֹתֶיךָ:

עֶס אִיז גָאר נִיטָא קַיין שִׁיעוּר צוּ דַיינֶע שְׁבָחִים וָואס מֶען גֶע־

משלי מוסר

אַ גוּטֶער שְׁווִימֶער אִיז דֶערְבַּיי גֶע־וֶוען, אָבֶּער עֶר אִיז גֶעוֶוען אִין כַּעַס אוֹיף דֶעם וָואס הָאט זִיךְ גֶעטְרוּנְקֶען אוּן עֶר הָאט אִיהְם נִיט גֶעוָואלְט רֶעטֶען אוּן אִיז גֶעשְׁטַאנֶען פוּן דֶער־וַוייטֶען. דֶער מַאן וָואס הָאט זִיךְ גֶעטְרוּנְקֶען הָאט אוֹיסְגֶעשְׁטְרֶעקְט זַיינֶע אַרְמֶס אוּן גֶעבֶּעטֶען: עֶס אִיז אֱמֶת אַז אִיךְ הָאבּ דִיר שְׁמֶערְצֶען פֶערְשַׁאפְט אוּן אִיךְ בִּין אֶפְשָׁר טַא־

הֶערִי צוּ זָאגֶען אוֹיף דִיר אוּן עֶס אִיז נִיטָא קֵיין סוֹף אוּן קֵיין עֶנְדֶע צוּ דַיינֶע לוֹיב.

וְעַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אֶבְטַח וּבְחַסְדְּךָ אֶשָּׁעֵנָה

נִיט אוֹיף מַיינֶע מַעֲשִׂים טוֹבִים טְהוּ אִיךְ זִיךְ פַארְזִיכֶערֶען נַייעֶרְט אוֹיף דַיין פִיעל דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוּן אוֹיף דַיין פִיעל גְנָאד טְהוּ אִיךְ מִיךְ אָנְלֶעהְנֶען צוּ עֶפֶענֶען מַיין מוֹיל פַאר דִיר:

וְעַל שַׁעֲרֵי דְמָעוֹת אֲשֶׁר לֹא נִסְגָּרִים:

אוּן אִיךְ פַארְזִיכֶער מִיךְ אוֹיף דִי טְרֶעהְרֶען וָואס אִיךְ טְהוּ פַארְגִיעסֶען אַזוֹי וִויא וַואסֶער, דֶען דִי טְהוֹיעֶרֶען פוּן טְרֶעהְרֶען זַיינֶען נִיט פַארְשְׁלָאסֶען, אַזוֹי וִוי אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים שְׁרַייבֶּען: כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ חוּץ מִשַּׁעֲרֵי דְמָעוֹת, דָאס אִיז טַייטְשׁ: אַלֶע טְהוֹיעֶרֶען זַיינֶען פַארְשְׁלָאסֶען חוּץ דִי טְהוֹיעֶרֶען פוּן טְרֶעהְרֶען:

אָנָּא זְכוֹר חַסְדֵּי אָבוֹת וּקְרַע רוֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ:

אִיךְ בֶּעט דִיךְ, לִיעבֶּער דֶערְבַּארֶעמִיגֶער גָאט, זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דִיא גְנָאד פוּן אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע אָבוֹת אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב אוּן פוּן אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע אִמָּהוֹת שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה אוּן צוּרַייס דָאס שְׁלֶעכְטִקַייט פוּן אוּנְזֶער גְּזַר דִין:

וּתְזַכֵּנוּ לָשׁוּב בֶּאֱמֶת עַל מַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים:

אוּן זָאלְסְט אוּנְז מְזַכֶּה זַיין מִיר זָאלֶען בֶּאֱמֶת תְּשׁוּבָה טְהָאן אוֹיף אַלֶע אוּנְזֶערֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים וָואס מִיר הָאבֶּען גֶעטְהָאן אַ גַאנְץ יָאהְר אוּן אַלֶע אוּנְזֶערֶע לֶעבּ טֶעג, מִיר זָאלֶען שׁוֹין נִישְׁט וִויעדֶערְשְׁפֶּענִיגֶען אַקֶעגֶען דִיר:

משלי מוסר

קֶע נִיט וֶוערְטְהֶה אַז דוּ זָאלְסְט מִיר רֶעטֶען, אָבֶּער טְהוּ דָאס פוּן דַיינְט־וֶועגֶען, וַוייל וֶוען דוּא וֶועסְט מִיךְ רֶעטֶען וֶועסְט דוּ בַּאוואוּסְט וֶוערֶען אַלְס אַ גְרוֹיסֶער שְׁוִויםֶער אוּן דָאס וֶועט דִיר כָּבוֹד פַארְשַׁאפֶען.

כַּךְ, אַזוֹי בֶּעטֶען מִיר בַּיי גָאט: „אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא

תְּןְ בָּנוּ כֹּחַ וָעוֹז וְאַל יֶחֱלַשׁ כּוֹחֵנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גִּיעֶבּ אִין אוּנְז קְרַאפְּט אוּן שְׁטַארְקַייט מִיר זָא־לֶען קָאנֶען פַאסְטֶען אוּן טְהָאן אַלֶע זַאכֶען וָואס מִיר גֶעהֶערֶען צוּא טְהָאן הַיינְטִיגֶען טָאג אוּן עֶס זָאל נִיט שְׁלַאף וֶוערֶען אוּנְזֶער קְרַאפְּט עֶס זָאל דָאס פַאסְטֶען נִיט שַׁאדֶען צוּ קֵיינֶעם:

וּמְעֻבָּרוֹת שֶׁל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לֹא תִתְאַוֶּינָה לְמַאֲכָל:

אוּן אַלֶע טְרָאגֶעגְדִיגֶע וַוייבֶּער פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל זָאלְסְט דוּ הִיטֶען עֶס זָאל זֵיי גִישְׁט גֶעלוּסְטֶען קַיין עֶסֶען אַ גַאנְצֶען טָאג אוּן עֶס זָאל נִיט שַׁאדֶען נִיט צוּ זֵיי אוּן נִיט צוּ דֶעם קִינְד:

וְתַחְתְּמֵנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וַאֲרוּכִים:

אוּן זָאלְסְט אוּנְז אָנְ'חַתְמְ'עֶנֶען, דֶערְבַּארְמִיגֶער גָאט, הַיינְטִיגֶען טָאג, וָואס קוּמְט אָן צוּ אַ גוּט לֶעבֶּען אוּן לַאנְגֶע יָאהְרֶען מִיר זָאלֶען חָלִילָה נִיט שְׁטַארְבֶּען אוּן מִיר זָאלֶען חָלִילָה נִיט בְּלַייבֶּען קַיין אַלְמָנוֹת אוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער קַיין יְתוֹמִים:

וְתַעֲלֶה לְרָצוֹן לְפָנֶיךָ בִּרְכָתִי עַל הַנֵּרוֹת:

אוּן עֶס זָאל אוֹיפְגֶענֶעהְן פַאר דִיר, לִיעבֶּער גָאט, צוּא בַּאוִוילִיגוּנְג דִי בְּרָכָה, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעמַאכְט אוֹיף דִי לִיכְט וָואס אִיךְ הָאבּ גֶע־בֶּענְטְשְׁט לְכָבוֹד דֶעם הֵיילִיגֶען יוֹם כִּפּוּר:

שֶׁתָּאִיר בְּרַחֲמֶיךָ אֶת מִשְׁפָּטִי לְטוֹבָה:

דוּא זָאלְסְט דֶערְלַייכְטֶען מִיט דַיין גְרוֹיס דֶערְבַּארֶעמְקַייט מַיין מִשְׁפָּט צוּא גוּטֶען, זָאלְסְט מִיר נִיט טְהָאן לוֹיט מַיינֶע בֵּייזֶע מַעֲשִׂים, נָאר אַזוֹי וִוי דַיין גְרוֹיס גֶערֶעכְטִיגְקַייט:

משלי

לְמַעֲנֵנוּ", אוֹיבּ מִיר הָאבֶּען נִיט פַארְדִיענְט אַז דוּ זָאלְסְט אוּנְז הֶעלְפֶען, וַוייל מִיר הָאבֶּען דִיךְ דֶערְ'בַּגְזְ'ט מְהוּ דָאס פוּן בַּיינְטְוֶועגֶען, כְּדֵי דַיין

סומר

נָאמֶען זָאל גֶעהֶערְט וֶוערֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּן אַלֶע זָאלֶען וִויסֶען וָואס פַאר אַ מֶעכְטִיגֶער גָאט דוּא בִּיזְט.

וְנִשְׁמָתִי הָאֻמְלָלָה תָּאִיר בְּמַעֲשַׂי הַטּוֹבִים:

און אַזוֹי ווי אִיךְ הָאבּ יֶעצְט גֶעטָאן דֶערְלַייכְטֶען מַיין הויז מִיט די לִיכְט וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעבֶּענְטְשְׁט לְכָבוֹד דֶעם הֵיילִיגֶען טָאג, אַזוֹי זָאל מַיין נְשָׁמָה, וָואס זיא אִיז פִינְצְטֶער גֶעוָוארֶען אִיבֶּער מַיינֶע זִינְד, דֶערְלַייכְט וֶוערֶען דורךְ מַיינֶע גוּטֶע מַעֲשִׂים וָואס דוּ וֶועסְט מִיךְ מְזַכֶּה זַיין אִיךְ זָאל טְהָאן אַ גַאנְץ יָאהְר:

וּבִזְכוּת זֶה לֹא יֶחְשַׁךְ אוֹר חַיֵּי נַפְשִׁי:

און אִין דֶעם זְכוּת פוּן דיא לִיכְט בֶּענְשֶׁען זָאלְסְטוּ מִיךְ, לִיעבֶּער גָאט, בַּאשִׁירְמֶען עֶס זָאהל נִישְׁט פִינְצְטֶער וֶוערֶען דיא לִיכְט פוּן מַיין לֶעבֶּען דוּ זָאלְסְט מִיר חָלִילָה נִיט חַתְמְ'עֶנֶען צוּ מִיתָה:

וְתַצִּילֵנִי שֶׁלֹּא אֶהְיֶה נִשְׂרֶפֶת בָּאֵשׁ שֶׁל גֵיהִנָּם:

און אֲפִילוּ מַיין צַייט וֶועט קוּמֶען צוּ שְׁטַארְבֶּען, זָאלְסְט דוּ מִיךְ, דֶערְבַּארְמִיגֶער פָאטֶער, בַּאשִׁירְמֶען, אִיךְ זָאל נִיט פַארְבְּרֶענְט וֶוערֶען אִין פַייעֶר פוּן דֶעם גֵיהִנָּם בִּזְכוּת דֶעם פַייעֶר וָואס אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעצוּנְדֶען דִי לִיכְט לְכָבוֹד יוֹם כִּפּוּר:

וְאֶתְעַנֵּג בְּאוֹרְךָ בְּגַן עֵדֶן עִם הַצִּדְקָנִיּוֹת:

און אִיךְ זָאהל זֶענִיפְטִיגֶען מַיין לַייבּ מִיט דַיינֶער לִיכְט אִין גַן עֵדֶן מִיט אַלֶע וַוייבֶּער די צִדְקָנִיּוֹת און מִיט אוּנְזֶערֶע מוּטֶערְס שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה:

וְהָאֵר אֶת עֵינֵי בַּעֲלִי וְזַרְעִי בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה:

און דֶערְלַייכְט, לִיעבֶּער גָאט, דִי אוֹיגֶען פוּן מַיין מַאן און מַיינֶע

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ, חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ, כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים, עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ, אוּנְזֶער פָאטֶער, אוּנְזֶער קֶענִיג, בֶּעגְנַאדִיג אוּנְז און עֶנְטְפֶער אוּנְז, דֶען מִיר הָאבֶּען נִיט קַיין גוּטֶע מַעֲשִׂים, טְהוּ מִיט אוּנְז צְדָקָה און חֶסֶד און הֶעלְף אוּנְז. לְמָשָׁל:

קִינְדֶער אִין דַיין הֵיילִיגֶער תּוֹרָה אַזוֹי ווִיא אִיךְ הָאבּ דֶערְלַייכְט גָאר מַיין הויז מִיט דִיא לִיכְט, ווָאס אִיךְ הָאבּ גֶעבֶּענְשְׁט לִכְבוֹד יוֹם כִּפּוּר:

וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל צִיּוֹן וִירוּשָׁלָיִם אָמֵן סֶלָה:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת ווָאס מִיר טְהוּעֶן הַיינְט בֶּענְטְשֶׁען לִיכְט לִכְבוֹד דֶעם טָאג יוֹם כִּפּוּר אוּן זָאלְסְט מַאכֶען לַייכְ־טֶען דַיין שַׁיין אוֹיף צִיּוֹן אוּן אוֹיף יְרוּשָׁלַיִם, אָמֵן, סֶלָה:

תְּחִנָּה פַאר כָּל נִדְרֵי.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּ בִּיסְט אָב הָרַחֲמָן וְהַסְּלִיחוֹת אוּן הֵייסְט אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם, אִיךְ קוּם פַאר מַיין גָאט מִיט אַן אַיינְגֶעבּוֹיגֶענֶע קָאפּ, מִיט אַ צוּבְּרָאכֶען הַארְץ, מִיט גְרוֹיס פָּארְכְט אוּן מִיט גְרוֹיס צִיטֶערְנֶעס אוּן בֶּעט מְחִילָה וּסְלִיחָה וְכַפָּרָה אוֹיף מַיינֶע זִינְד ווָאס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אַ גַאנְץ יָאהְר, סַיי אִיךְ הָאבּ גֶעטָאן גֶערְן אָדֶער אוּמְגֶערְן. אִיךְ ווֵייס אַז מֶען קוּמְט דִיךְ בֶּעטֶן מוּזֶען דִי גוּטֶע מַעֲשִׂים מְלִיצִים זַיין, דֶען דָאס צִדְקוֹת פוּן דֶעם מֶענְשֶׁען אִיז מַמְלִיץ פִיר אִיהְם. אוּן אִיךְ ווֵייס אַז אִיךְ הָאבּ קַיין גוּטֶע מַעֲשִׂים אוֹיךְ קַיין צִדְקוֹת גֶעטְהָאן אוּן קַיין גֶענָאד אוּן רֶעכְט פְרוּמְקַייט אִיז אִין מִיר גָאר נִיטָא, קַיין גְמִילוּת חֲסָדִים אוּן אֲפִילוּ קַיין תְּשׁוּבָה אוֹיף מַיינֶע בִּיטֶערֶע חֲטָאִים ווָאס אִיךְ גֶעדֶענְק אָדֶער נִישְׁט, קֶען אִיךְ אוֹיךְ נִישְׁט צוּשְׁטֶעלֶען, עֶס אִיז מִיר ווֶועה דַארִיבֶּער, מִיט ווָאס פַאר אַ פָּנִים שְׁטֶעל אִיךְ מִיךְ פַאר דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען?

משלי מוסר

בַּייא אַ גְרוֹיסֶען גְבִיר, אַ נַדְבָן אוּן אַ בַּעַל צְדָקָה אִיז אַמָאל גֶעוֶועסֶען זַיינֶער אַ בֶּעקַאנְטֶער, הָאט עֶר גֶעזֶעהְן ווִי אָרִימֶע לַייט קוּמֶען בֶּע־טֶען נְדָבוֹת אוּן דֶער גְבִיר גִיט יֶע־דֶען אֵיינֶעם נָאךְ זַיין בַּאדֶערְפֶענִים אוּן שְׁטֶעלְט זֵיי אַלֶעמֶען צוּפְרִיעדֶען. דֶערְווַייל אִיז גֶעקוּמֶען אֵיינֶער מִיט

נָאר אִיךְ וֵויים אַז דוּא בִּיסְט אַ רַחוּם וְחַנוּן אוּן מַיין הָאפְנוּנְג
אִיז אוֹיף דִיר אַז אִין דֶער צַייט וֶועלֶען גֶעעֶפֶענְט דִי טְהוֹיעֶ־
רֶען פוּן רַחֲמִים, אוּן בִּיסְט אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת נוֹצֵר
חֶסֶד לָאֲלָפִים נוֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָאָה וְנַקֵה, אוּן הָאסְט אוּנְז
גֶעגֶעבֶּען דֶעם טָאג יוֹם כִּפּוּר זָאלְסְט אוּנְז פַארְגֶעבֶּען דִי זִינְד,
אוּן הָאסְט אוּנְז גֶעבָּאטֶען דֶעם טָאג פִּינְף עִנוּיִם: אֵיינְס אִיז,
מִיר טְהָארֶען נִיט עֶסֶען, דָאס אַנְדֶערֶע—מִיר טְהָארֶען זִיךְ נִיט
וַואשֶׁען, דָאס דְרִיטֶע—מִיר טְהָארֶען זִיךְ נִיט שְׁמִירֶען מִיט
אוֹיל, דָאס פֶערְטֶע—מִיר טְהָארֶען נִיט גֶעהְן אִין שִׁיךְ, דָאס
פִּינְפְטֶע—מִיר מוּזֶען זִיךְ פוּן אוּנְזֶערֶע מֶענֶער אָפְּשֵׁיידֶען. דִיא
פִּינְף זַאכֶען זָאלֶען אַ כַּפָּרָה זַיין אוֹיף אוּנְזֶערֶע עֲוֹנוֹת, דָאס
פַּיינִיגֶען פוּן עֶסֶען זָאל זַיין אַ כַּפָּרָה וָואס מִיר הָאבֶּען אַ גַאנְץ
יָאהְר גֶעגֶעסֶען אוּן גֶעטְרוּנְקֶען וָואס אָסוּר אִיז, אוּן דוּרְךְ דֶעם
וָואס אִין מִיר קוּמְט פַּייעֶר אַרַיין אִין דֶעם גוּף פוּן דֶעם פַאסְ־
טֶען, זָאהְל דוּרְךְ דֶעם פַּייעֶר גֶעלַייטֶערְט וֶוערֶען אוּנְזֶערֶע
נְשָׁמוֹת, אוּן דֶעם פַּיינִיגֶען פוּן דֶעם וַואשֶׁען זָאהְל מְכַפֵּר זַיין
וָואס מִיר הָאבֶּען אַ גַאנְץ יָאהְר אַיינְגֶערִיכְט מִיט פְלֶעקֶען
אוּנְזֶערֶע נְשָׁמוֹת, אוּן דָאס פַּיינִיגֶען וָואס מִיר מוּזֶען אָהְן שִׁיךְ
גֶעהְן, זָאל מְכַפֵּר זַיין וָואס מִיר זַיינֶען גֶעלָאפֶען מִיט אוּנְזֶערֶע
פִּים צוּ בֵּייזֶען אוּן מִיר הָאבֶּען גֶעטְהָאן וָואס מִיר זַיינֶען חֵרֶם
וֶוערְטְה גֶעוֶועזֶען חַס וְשָׁלוֹם אוּן וֶוער עֶס אִיז אִין חֵרֶם מוּז עֶר
גֶעהְן אָהְן שִׁיךְ, אוּן וָואס מִיר מוּזֶען זִיךְ אָפְּשֵׁיידֶען פוּן אוּנְ־

משלי מוסר

אַ פֶּעקֶעל סחוֹרָה אוֹיפ'ן פְּלֵייצֶע.
דֶער גְבִיר הָאט בַּייא אִיהְם עֶפֶּעס
וָואס גֶענוּמֶען אוּן בַּאצָאהְלְט דֶעם
גֶעוֶועהְנְלִיכֶען פְּרַייז. דֶער בֶּעקַאנְ־
טֶער הָאט אִיהְם דַאן גֶעפְרֶעגְט:
וָוארוּם הָאסְטוּ דִי פְרִיהֶערִיגֶע מֶענְ־
שֶׁען, בַּיי וֶועלְכֶע דוּ הָאסְט גָאר נִיט
גֶענוּמֶען, גֶעשֵׁיינְקְט פַּייגֶע נְדָבוֹת

זָערֶע מַאנֶען זָאל מְכַפֵּר זַיין וָואס מִיר הָאבֶּען זִיךְ נִישְׁט נוֹהֵג גֶעוֶוען מִיט אוּנְזֶערֶע מֶענֶער בִּכְשֵׁרוּת אַ גַאנְץ יָאהְר אוּן אִיבֶּער דֶעם אִיז דִיא שְׁכִינָה אִין גָלוּת, דַארוּם, לִיעֶבֶּער גָאט, דֶערְוֶועק שׁוֹין דַיין דֶערְבַּארְמְקַייט אוּן הֶעלְף אוּנְז צוּא אַ גוּט יָאהְר צוּ לֶעבֶּען אוּן צוּ גֶעזוּנְד אוּן צוּ אַ גְרִינְגֶע פַּרְנָסָה. אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען אַ לֵב טָהוֹר מִיר זָאלֶען דִיךְ דִינֶען מִתּוֹךְ הַרְחָבַת הַלֵּב, אוּן זָאלְסְט אוּנְז דֶערְגְרִינְגֶערֶען דֶעם יָאךְ פוּן אוּנְזֶערֶע צָרוֹת וָוארוּם מִיר הָאבֶּען שׁוֹין קֵיין כֹּחַ נִיט אוֹיסְצוּשְׁטֶעהְן, מִיר הָאבֶּען נִישְׁט פַּאר קֵיינֶעם אוּנְזֶער בִּיטֶער הַארְץ אוֹיסְצוּרֵיידֶען אוּן מִיר נֶעהְמֶען אַלְץ אָן בְּאַהֲבָה, אוּלַי, וֶועסְטוּ דִיךְ שׁוֹין דֶערְבַּארְמֶען אִיבֶּער דֶעם אָרִימֶען פָאלְק אוּן וֶועסְט זֶעהְן אוּנְזֶערֶע פַּיין, אוּן גֶענֶעהְן דִי גְאוּלָה אַז מִיר זָאלֶען דָאס יָאהְר אוֹיסְגֶעלֵייזְט וֶוערֶען אוּן דָאס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ זָאהְל גֶעבּוֹיט וֶוערֶען אִין אוּנְזֶערֶע טֶעג, אָמֵן סֶלָה:

תְּחִנָּה פוּן נָאךְ תְּפִלַּת יַעֲלֶה:

די תְּחִנָּה זָאגְט מֶען יוֹם כִּפּוּר צוּ כָּל נִדְרֵי וֶוען דֶער חַזָן זָאגְט אָפּ יַעֲלֶה:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

עֶס זָאל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָּאטֶער אִין הִימֶעל, וָואס אִיךְ קוּם יֶעצְט פַאר דִיר צוּא וֵויינֶען אוּן קְלָאגֶען מִיט אַ בִּיטֶער הַארְץ אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַן אַלֶ״ף וָואס עֶס בַּאטְרֶעפְט

מִשְׁלֵי מוּסָר

אוּן בַּיי דֶעם לֶעצְטֶען הָאסְטוּ עֶפֶּעס גֶענוּמֶען אוּן אִיהְם גֶע׳פַּטוּר׳ט מִיט אַ קְלֵיינִיגְקַייט? דֶער גְבִיר הָאט בַּארוּיף גֶעעֶנְטְפֶערְט: אִיךְ בִּין מְטַבֵּעַ, אַ נַדְבָן אוּן אַז מֶען קוּמְט מִיר בֶּעטֶען אַ נְדָבָה, גִיעבּ אִיךְ אַ שֶׁעהְנֶע נְדָבָה, דֶער לֶעצְטֶער אָבֶּער הָאט דָאךְ גֶעבֶּעטֶען גֶעלְט פַאר סְחוֹרָה

אֵיינס און זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת וָואס מִיר טְהוּעֶן אֵיינְצִיגֶען דַיין נָאמֶען דְרַיי מָאל אִין טָאג:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

עֶם זָאהְל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, מַיין שְׁמֶערְצוּנְג און מַיינֶע זִינְד וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אַ גַאנְץ יָאהְר וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ בֵּי״ת און זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת וָואס מִיר הָאבֶּען מְקַבֵּל גֶעוֶוען דַיין תּוֹרָה וָוס זִי הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ בֵּי״ת פוּן בְּרֵאשִׁית:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

עֶם זָאל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, מַיינֶע הֵייסֶע טְרֶעהְרֶען וָואס אִיךְ טְהוּ יֶעצְט פַארְגִיעסֶען דַארוּיף וָואס אִיךְ הָאבּ וִויעדֶערְגֶעשְׁפֶּענִיגְט אַנְטְקֶעגֶען דִיר מִיט דִיא חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ גִימֶ״ל וָואס בַּאטְרֶעפְט דְרַיי און זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן דִיא דְרַיי אָבוֹת הַקְדוֹשִׁים, אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

עֶם זָאל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, מַיינֶע גְרוֹיסֶע זִיפְצֶען און קְלָאגֶען וָואס אִיךְ טְהוּ אַצוּנְד קְלָאגֶען מִיט אַ בִּיטֶער הַארְץ אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן בִּיז אַהֶער, וָואס זֵייעֶר נָאר־

משלי מוסר

הָאבּ אִיךְ אִיהְם בַּאצָאהְלְט פִיעל דִי סְחוֹרָה אִיז וֶוערְטְה.

דָאס זֶעלְבֶּע אִיז מִיט אוּנְז אוֹיךְ. וֶוען מִיר זָאלֶען בֶּעטֶען בַּייא גָאט גֶעצָאהְלְט פַאר אוּנְזֶערֶע מַעֲשִׂים, דַארְף עֶר אוּנְז מֶעהְר נִיט גֶעבֶּען אַזוֹי פִיעל וִויפִיעל אוּנְזֶערֶע מַעֲשִׂים זַיינֶען וֶוערְטְה. און דָאס וָואלְט גֶע־

מען הויבט זיך אן מיט א דל"ת, וואס עס באטרעפט פיער, און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות פון דיא פיער אמהות הקדושות, שרה, רבקה, רחל ולאה:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עס זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימעל, מיינע תפלות ובקשות, וואס איך בעט פאר דיר אויף מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס איך האב געטהאן א גאנץ יאר וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א ה"א, און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות, וואס מיר טהוען לערנען די פינף הייליגע ספרים פון דיין תורה הקדושה:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עס זאהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימעל, וואס איך קום אצונד פאר דיר מתודה זיין דארויף וואס איך האב פאר אומריינינגט מיין לייב מיט דיא חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א וא"ו, און זאלסט געדענקען צו דיין ליעב פאלק ישראל דעם זכות וואס זיי טהוען לערנען די זעקס סדרים משניות, וואס דאס ווערט אנגערופען תורה שבעל פה:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עס זאהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימעל, מיין וועהטאג און מיין הארץ וואס עס טהוט מיר וועה אויף

משלי מוסר

וועז א קליינינקייט. דאריבער זאגען מיר: „חננו ועננו, כי אין בנו מעשים". מיר האבען ניט קיין מעשים, מיר האבען ניט קיין סחורה און מיר בעטען ביי דיר צדקה וחסד, און אזוי ווי דו ביזט דאך א גרויסער נדבן, שענק אונז א פיינע נדבה.

אלע מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס איך האב מיט זיי פאר אומווערדיגט מיין נשמה, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א ז"ן, און זאלסט אונז, ליעבער גאט, געדענקען דעם זכות פון דעם ליעבען שבת קודש, וואס ער איז דער זיעבעטער טאג פון דער וואך:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עס זאהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימעל, מיין אונטערטהעניגקייט, וואס איך בין אצונד געקומען פאר דיר, ווען איך טהו מיך באדענקען, וואס איך האב געטהאן אויף מיין לעבען פיעל חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א חי"ת וואס דאס איז דאס אכטע אות פון אלף בית און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות וואס מיר טהוען מל זיין אונזערע זיהן צו דעם אכטען טאג:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עס זאהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימעל, מיין קול פון געוויין וואס איך בין אצונד געקומען צו שרייען און וויינען אויף אלע מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א טי"ת, וואס דאס איז דאס ניינטע אות פון דעם אלף בית און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות פון דער צדקה וואס מיר האבען צוטהיילט היינט אין דעם ניינטען טאג פון דעם חודש:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

משלי מוסר

מיר זיינען זיך מתודה יום כפור: „על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע", אויף די זינד וואס מיר האבען געזינדיגט געגען דיר מיט'ן יצר הרע. איז דאך אין פלוג דיעזער על חטא אין גאנצען איבריג, דען

עֶס זָאהְל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָּאטֶער אִין הִימֶעל, דָאס פַארְבִּיטֶערְקֵייט פוּן מַיין הַארְץ, וָואס עֶס אִיז פַארְבִּי־טֶערְט אוּן פַארְזָארְגְט אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן פוּן מַיין גֶעבָּארֶען טָאג אָן בִּיז אַהֶער, וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ יו״ד, וָואס עֶס אִיז דָאס צֶעהְנְטֶע אוֹת פוּן דֶעם אַלֶף בֵּית, אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶע־דֶענְקֶען דֶעם זְכוּת, וָואס מִיר הֵיילִיגֶען דֶעם טָאג יוֹם כִּפּוּר, וָואס עֶר אִיז צֶעהְן טָאג אִין דֶעם חוֹדֶשׁ:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

עֶס זָאהְל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָּאטֶער אִין הִימֶעל, וָואס אִיךְ טְהוּ פַארְגִיעסֶען פִיעל תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת צוּא בֶּעטֶען סְלִיחָה וּמְחִילָה וְכַפָּרָה אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ כָּ״ף, וָואס דָאס בַּא־טְרֶעפְט צְוַואנְצִיג, אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן דֶעם קָדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים וָואס אִיז גֶעוֶועזֶען בְּרֵייט צְוַואנְצִיג אֵיילֶען:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

עֶס זָאל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָּאטֶער אִין הִימֶעל, מַיינֶע הֵייסֶע טְרֶעהְרֶען, וָואס טְהוּעֶן רִינֶען פוּן מַיינֶע אוֹיגֶען אוֹיף אַלֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אַ גַאנְץ יָאהְר אוּן זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ לַמֶ״ד אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת, וָואס מִיר זַיינֶען הַיינְטִיגֶען

משלי מוּם.

אַלֶע זִינְד וֶוערֶען דָאךְ בֶּעגַאנְגֶען דוּרְכְ'ן יֵצֶר הָרָע. וֶועלֶען מִיר דָאס פַארְשְׁטֶעהְן דוּרְךְ אַ מָשָׁל:

עֶס אִיז אַמָאל גֶעוֶוען אַ בְּלִינְ־דֶער גַנָב. הָאט אִיהְם אֵיינֶער גֶע־פְרֶעגְט: „וִויא אַזוֹי גַנְבֶ'עסְטוּ אַז דוּ בִּיסְט בְּלִינְד?" הָאט עֶר גֶעעֶנְטְ־פֶערְט: „אִיךְ עֶפֶען אַ טְהִיר הֶער

חוֹדֶשׁ מְסַיֵים דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה וָואס לָאזְט זִיךְ אוֹיס מִיט דֶעם
אוֹת לַמֶ״ד פוּן וָוארְט יִשְׂרָאֵל:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

עֶם זָאהְל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, וָואס אִיךְ הָאבּ יֶעצְט חֲרָטָה אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס אִיךְ הָאבּ מִיט זֵיי וִוידֶערְגֶעשְׁפֶּענִיגְט אַנְטְקֶעגֶען דַיין לִיעבֶּען נָאמֶען, וָואס זֵייא הוֹיבֶּען זִיךְ אָן מִיט אַ מֶ״ם, וָוס בַּאטְרֶעפְט פֶערְצִיג אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן משֶׁה רַבֵּינוּ, וָואס עֶר פֶערְצִיג טֶעג גֶעוֶוען אוֹיפְ׳ן הִימֶעל צוּ מְקַבֵּל זַיין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

עֶם זָאהְל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, מַיין גְרוֹיסֶע קְלָאג אוּן יָאמֶער וָואס אִיךְ טְהוּ יֶעצְט אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ נוּ״ן, וָואס דָאס בַּאטְרֶעפְט פוּפְצִיג אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת וָואס מִיר הָאבֶּען דִיא תּוֹרָה מְקַבֵּל גֶעוֶוען נָאךְ פוּפְצִיג טֶעג פוּן אוּנְזֶער אַרוֹיסְגֶעהְן פוּן מִצְרַיִם:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

עֶם זָאהְל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, מַיין גְרוֹיס בּוּשָׁה אוּן חֶרְפָּה, וָואס אִיךְ שֶׁעהְם מִיךְ דַארוּיף, וָואס אִיךְ הָאבּ וִויעדֶערְגֶעשְׁפֶּענִיגְט אַקֶעגֶען דִיר מִיט חֲטָאִים

משלי סומר

אִיךְ אוֹיבּ אִימִיצֶער אִיז פַאראַן אִין הַיִיז אַנְטְלוֹיף אִיךְ צוּרִיק פִיהְל אִיךְ אָבֶּער אַז קֵיינֶער אִיז נִיטָא, פַּאק אִיךְ מִיךְ צוּזַאמֶען וָואס אִיךְ טַאפּ אָן אוּן טְרָאג אַרוֹיס צוּ מַיינֶע מִיטְהֶעלְ־פֶער וָואס וַוארְטֶען בַּיים טְהִיר״. „בִּיז וִויא לַאנְג אָבֶּער וֶועסְטוּ מֶענ־שֶׁען בְּבַלוֹת שְׁטֶעלֶען?״—הָאט אִיהם

וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַסַמֶ״ךְ וָואס עֶס בַּאטְרֶעפְט זֶעכְצִיג אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן דִיא מִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וָואס דַיין לִיעבּ פָאלְק יִשְׂרָאֵל טְהוּעֶן אִין דִי זֶעכְצִיג טֶעג פוּן אֱלוּל אוּן תִּשְׁרֵי:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

עֶס זָאהְל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל. מַיין גֶעשְׁרֵיי, וָואס אִיךְ טְהוּ שְׁרַייעֶן אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן אִין דֶער צַייט פוּן מַיין לֶעבֶּען, וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט דֶעם אוֹת עַיִ״ן, וָואס עֶס בַּאטְרֶעפְט זִיבֶּעצִיג, אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ, וָואס הָאט גֶעלֶעבְּט זִיעבֶּעצִיג יָאהְר:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

עֶס זָאהְל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, וָואס אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען אִין דַיין הֵיילִיגֶער שׁוּל בֶּעטֶען פוּן דִיר דוּ זָאלְסְט מִיר מוֹחֵל זַיין אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ פֵּ״א, וָואס עֶס בַּאטְרֶעפְט אַכְצִיג, אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶעיְנְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן משֶׁה רַבֵּנוּ, וָואס עֶר אִיז אַלְט גֶעוֶועז אַכְצִיג יָאהְר אִין דֶער צַייט וָואס דוּא הָאסְט דוּרְךְ אִיהְם גֶעטְהָאן גְרוֹיסֶע וואוּנְדֶער אִין מִצְרַיִם:

משלי מוסר

אייְנֶער גֶעפְרֶעגְט. „זָאלֶען זֵיי הִיטֶען זֵייעֶרֶע הַייזֶער"—הָאט דֶער גַנָב גֶעעֶנְטְפֶערְט — וֶועל אִיךְ נִיט קֶענֶען גַנְבֶ'עֶנֶען.

דֶער נִמְשָׁל אִיז: דֵער יֵצֶר הָרָע פְּרוּבִּירְט זִיךְ וִוי דֶער בְּלִינְדֶער גַנָב אבַיינְ'גַנְבֶ'עֶנֶען צוּם מֶענְשֶׁען אִין הַארְצֶען. עֶר טַאפְּט אִין דֶער פִינְס־

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

עֶס זָאהל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, מַיין גְרוֹיסֶע קְלָאג אוּן זִיפְצֶען, וָואס אִיךְ טְהוּ קְלָאגֶען אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס זַייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ צַדִי״ק, אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן יוֹסֵף, וָואס עֶר וֶוערְט אָנְגֶערוּפֶען יוֹסֵף הַצַדִיק:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

עֶס זָאל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, מַיינֶע בִּיטֶערֶע גֶעשְׁרֵייעֶן וָואס אִיךְ טְהוּ שְׁרַייעֶן מִיט מַיין מוֹיל אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס זַייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ קוּ״ף, וָואס עֶס בַּאטְרֶעפְט הוּנְדֶערְט, אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן אַבְרָהָם אָבִינוּ וָואס עֶר הָאט גֶעגְלוֹיבְּט אִין דִיר אוּן דוּ הָאסְט אִיהְם גֶעגֶעבֶּען צוּ הוּנְדֶערְט יָאהְר אַ זוּהְן יִצְחָק:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

עֶס זָאהל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, וָואס אִיךְ הָאבּ אַצוּנְד חֲרָטָה אוֹיף אַלֶע מַיינֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס זַייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ רֵי״שׁ אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן דֶעם הֵיילִיגֶען יוֹם כִּפּוּר וָואס זַיין נָאמֶען לָאזְט זִיךְ אוֹיס מִיט אַ רֵי״שׁ:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם:

משלי מוסר

טֶער, אַ מָאל טְרֶעפְט עֶר אוּן אַ מָאל פֶעהְלְט עֶר. עֶר קוּמְט צוּ אַיין פְרוּ־מֶען מַאן אוּן וִויל גַנְבֶ׳עֶנֶען זַיין דֵעָה, עֶר פְרוּבִּירְט אָנְרֵיידֶען אִיהְם צוּ אַן עֲבֵרָה, זֶעהְט עֶר אַז זַיין הַארְץ אִיז רֵיין פוּן זִינְד אוּן וַוארֶעם אִין אִידִישְׁ־קַייט, זִי אִיז פוּל מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם אוּן דֶרֶךְ אֶרֶץ. צִיהְט עֶר אָפּ צוּרִיק

עֶס זָאל אויפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל, וָואס
איך קוּם אַצוּנְד צוּ מִתְוַדָה זַיין פַאר דִיר אויף אַלֶע מַיי-
נֶע חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן
מִיט אַ שִׁי"ן און זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת, וָואס מִיר
טְהוּעֶן אַלֶע טָאג זָאגֶען דֶעם פָּסוּק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וָואס עֶר
הוֹיבְּט זִיךְ אויך אָן מִיט אַ שִׁי"ן:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

עֶס זָאל אויפְגֶעהְן פַאר דִיר, מַיין פָאטֶער אִין הִימֶעל. מַיינֶע
גְרוֹיסֶע צָרוֹת אוּן לֵייד, וָואס אִיךְ הָאבּ אויף אַלֶע מַיינֶע
חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וָואס זֵייעֶר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט
אַ תָּי"ו, און זָאלְסְט אוּנְז מְזַכֶּה זַיין מִיר זָאלֶען תְּשׁוּבָה טְהָאן
אויף אַלֶע אוּנְזֶערֶע זִינְד און מִיר זָאלֶען מְקַיֵים זַיין גָאר דַיין
הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, וָואס אִיהְר נָאמֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט אַ תָּי"ו
און מִיט דֶעם תָּי"ו הוֹיבְּט זִיךְ אויך אָן תְּשׁוּבָה, און מָשִׁיחַ
זָאל קוּמֶען בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, וְנֹאמַר אָמֵן:

משלי מוסר

פוּן אִיהְם. קוּמְט עֶר אָבֶּער צוּ אֵיי-
נֶעם, וָואס זַיין הַארְץ אִיז פַארְדָארְ-
בֶּען, נִיט קֵיין יִרְאַת שָׁמַיִם נִיט קֵיין
דֶרֶךְ אֶרֶץ און דֶער פוּנְק פוּן אִידִישְׁ-
קַייט אִיז אויך נִיטָא, דָא קוּמְט דֶער
יֵצֶר הָרָע צוּ זַיין צִיעל, עֶר רֶעדְט
אִיהְם אָן נָאךְ מֶעהְר צוּ זִינְדִיגֶען און
דֶער מֶענְשׁ פָאלְגְט אִיהְם. דֶער יֵצֶר
הָרָע אַלֵיין אָבֶּער אִיז בַּיי אִיהְם גָאר
נִיט שׁוּלְדִיג, דֶען אַז עֶר וָואלְט גֶע-
וֶוען גַעוֶועם אִין אִידִישְׁקַייט וָואלְט
עֶר אויף אִיהְם אַזַא שְׁלִיטָה נִיט גֶע-
הָאט. דָאס זָאגֶען מִיר עַל חֵטְא אויף
דֶעם פֶערְבְּרֶעכֶען שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ,
וָואס מִיר זַיינֶען גֶעגֶען דִיר בֶּעגַאנְ-
גֶען בְּיֵצֶר הָרָע דַאמִיט וָואס מִיר
הָאבֶּען אִיהְם גֶעעֶפֶענְט אַ טִהִיר אִין
אוּנְזֶער הַארְצֶען אַז עֶר זָאל קֶענֶען
אַרַיינְגֶעהְן.

תְּחִנָּה לְהַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת.

אַ נייע תְּחִנָּה וָואס מען זָאל זָאגען פַאר הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הערר פון דער וועלט, וָואס דוא בִּיסט דער בַּאַשעפער פון מענשען און הָאסט איהם בַּאשַׁאפען אַ גוּף מיט אַ נְשָׁמָה. דער גוּף, איז עָפָר מִן הָאֲדָמָה, שְׁטױב פון דער ערד, און די נְשָׁמָה איז גענומען געוואָרען פון אונטער דיין הייליגען כִּסֵּא הַכָּבוֹד. און ווען דער מענש שְׁטַארבְּט שיידען זיי זיך פַארנַאנדער, יעדערער געהט אַוועק צוא זיין אָרט, דעם גוּף לייגט מען אַריין אין קֶבֶר און ער ווערט פַארפוילט און אומגעקערט צו ערד, און די הייליגע נְשָׁמָה פליהט אַוועק צוריק אין איהר הייליגען וואוינונג פון וואַנען זיא איז גענומען געוואָרען. (אַשְׁרֵי הָאִישׁ), וואויל און גוּט איז צוא יענעם, וועלכער ער האט גוּטס געטהאָן אין דער צייט פון זיין לעבען אויף דער וועלט. האט פַארריכט, וָואס ער האט בַּאדַארפט, האט ערפילט וָואס דו האסט געבאָטען אין דיין הייליגע תּוֹרָה, האט געטהאָן דיינע מִצְוֹת און איז געווען פְרוּם צוא גאָט און גוּט צוא לייטען. יענע נְשָׁמָה קוּמט גלייך נאָך דעם טוידט צו איהר ערשטען אָרט, עס איז איהר די וועג ניט פַארשְׁטעלט און ניט פַארצוימט און זי ווערט ניט אָפּגעהאַלטען און גרייכט לויטער און קלאָהר צו דעם אָרט וָוס איהר געצעלט איז געווען פריהער, דען דו שיקסט דיינע הייליגע מַלְאָכִים זיי זאָלען יענע נְשָׁמָה צו נעהמען און בריינגען גלייך צו דיר און דוא פרעהסט זיך מיט איהר וויא אַ פָאטער, וָואס האט בַּאקומען צו זעהן זיין טהייער קינד וָואס האט איהם אַ לאַנגע צייט ניט געזעהן, וואויל און גוּט איז יענע נְשָׁמָה, צו איהר תַּעֲנוּג און פַארגעניגען איז גאָר קיין גלייכען ניט דאָ. אָבער עס שטעהט דאָך אין פָּסוּק „אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יֶחֱטָא”, עס איז גאָר אוּנמעגליך אַז אַ מענש זאָל טהאָן נאָר גוּטעס און קיינמאָל ניט זינדיגען, און די זינד מאַכען נאָך דעם טוידט אַן אייזערנע וואַנד און אַ צוים פַאר דיא נְשָׁמָה, זיי פַארשְׁטעלען איהר די וועג און זי קען ניט אַרויפגעהן און קומען צוא איהר רוּה. אַנדערע מענשען ווערען אָפּגענומען פון דער

װעלט אין יונגע יאהרען. און אויב זיי װאלטען אויסלעבען זייערע יאהרען װאלטען זיי אפשר פארריכטען װאס זיי האבען קאליע גע־מאכט, אבער װייל זייא געהן אװעק פאר דער צייט און זייא האבען נאך ניט פארריכט װאס זייא האבען באדארפט פארריכטען, קענען זייערע נשמות ניט גרייכען צוריק צו קומען צו זייער ערשטען היי־ליגען ארט און האבען קיין מנוחה ניט, אבער דוא ביסט א גאט פון חסד און פון רחמים, דוא ערװעקסט דיינע רחמנות פיער מאהל אין יאהר: יום כפור, שמיני עצרת, פסח און שבועות צו דערמאהנען די נשמות און מעלה זיין זיי, עס זאל חלילה פון זיי קיינער נישט פאר־שטויסען װערען און פארפאלען װערען אין תהום. אין דיעזע פיער צייטען איז דיינע ערבארמקייט גרויס צו ברייגגען יענע נשמות צוא זייער הייליגע רוה צו דערהויבען זיי און צו דערהויכען זיי און זעצען זיי צווישען דיא הייליגע נשמות פון אלע צדיקים קדושים וטהורים:

יהי רצון מלפניך, עס זאל זיין דער װילען פון דיר גאט ברוך הוא, דוא זאלסט עפענען דיא טהויערען פון רחמים און זאלסט ערװעקען היינטיגען טאג דיינע ערבארמקייט אויף די הייליגע נשמות, דו זאלסט זיי דיעזען טאג דערמאהנען צוא מעלה זיין זיי, צו דערהויבען און צו געבען זיי מנוחה צװוי־שען די הייליגע נשמות פון צדיקים און צדקניות. בזכות דיא תפלות, װאס מיר זיינען מתפלל, בזכות די הייליגע תורה, װס מען האט געלייענט ובזכות די צדקה, װאס מיר זיינען מנדב, זעה און הער די געװיינען און די טרעהרען װאס װערען היינ־טיגען טאג פארגאסען אין אלע שוהלען און בתי מדרשים. זעה מיינע טרעהרען אויך, חאטש איך בין ניט װערטה, נור בזכות תפלת רבים זאלסט דו מיין געװיין אויך הערען. דוא זאלסם געבען רוה צו אלע הייליגע נשמות און צו די הייליגע נשמה פון מיין (מוטער, פאטער) װאס האט געהייסען מיט׳ן נא־מען (פלוני) מיינע זינד און מיינע בייזע מעשים זאלסטו איצט

נִישְׁט דֶערְמָאהְנֶען אִיךְ זָאל נִישְׁט גּוֹרֵם זַיין חָלִילָה מִיט מַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים צוּ עֶרְוֶועקֶען דֶעם מִדַּת הַדִּין אוֹיף דִי נְשָׁמוֹת פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערְן, וָואס הָאבֶּען מִיךְ גֶעבְּרַאכְט אוֹיף דֶער וֶועלְט. מַיינֶע זִינְד זָאלֶען נִיט זַיין אַ מְחִיצָה פִיר זֵייעֶרֶע נְשָׁמוֹת הַקְדוֹשׁוֹת זֵיי זָאלֶען נִיט קֶענֶען קוּמֶען חָלִילָה צוּ זֵייעֶרֶע הֵיילִיגֶע מַדְרֵגוֹת, נוּר אוּנְזֶערֶע גוּטֶע מַעֲשִׂים זָאלְסְט דוּ אוֹיף זֵיי דֶערְוֶועקֶען אוּן דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶערֶע מִצְוֹת אוּן דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער צְדָקָה וָואס מִיר זָאגֶען צוּ צוּ גֶעבֶּען. דֶער זְכוּת פוּן אוּנְזֶערֶע קְלֵיינֶע קִינְדֶער זָאל דֶערְוֶועקְט וֶוערֶען אוֹיף דִיא הֵיילִיגֶע נְשָׁמוֹת אַז זֵיי זָאלֶען דֶערְהוֹיכְט אוּן דֶערְהוֹיבֶּען וֶוערֶען. זָאלְסְט דוּ גָאט בָּרוּךְ הוּא דֶערְהוֹיבֶּען אוּן אוֹיפְבְּרֵיינְגֶען אוֹיף אַ הוֹיכֶע מַדְרֵגָה דִי נְשָׁמָה פוּן מַיין (פלוני) אוּן דוּ זָאלְסְט צוּ נֶעהְמֶען מַיין גֶעבֶּעט בְּרַחֲמִים, אָמֵן:

וְאַתֵּנָה נְשָׁמוֹת הַקְדוֹשׁוֹת, אוּן אִיהְר הֵיילִיגֶע נְשָׁמוֹת, וָואס מִיר בֶּעטֶען אוּן מִיר זַיינֶען מִתְפַּלֵל פוּן אַייעֶרְט וֶועגֶען בֶּעטֶען מִיר אַייךְ אִיהְר זָאלְט זִיךְ אוֹיךְ דֶערְמָאהְנֶען אָן אוּנְז. אִיהְר זָאלְט אָן אוּנְז נִיט פַארְגֶעסֶען ווִי מִיר פַארְגֶעסֶען נִישְׁט אָן אַייךְ. אִיהְר זָאלְט נִישְׁט פַארְגֶעסֶען אַייעֶרֶע קִינְדֶער, וָואס אִיהְר הָאט גֶעלָאזֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּן וָואס אִיהְר הָאט אוֹיפְגֶעהָאדֶעוֶועט מִיט מַאטֶערְנֶעס, מִיט צַעַר, מִיט גֶעוֵויין אוּן מִיט טְרֶעהְרֶען, אוּן אַזוֹי ווִיא אִיהְר הָאט זֵייא גֶעמָאסְטֶען אוּן גֶעוואוִיגֶען אוּן אִיהְר הָאט פוּן זֵיי נִישְׁט אַרָאפְּגֶענוּמֶען אַייעֶרֶע אוֹיגֶען, אַזוֹי זָאלְט אִיהְר הַיינְט אוֹיךְ פוּן אוּנְז נִישְׁט אַרָאפְּנֶעהְמֶען אַייעֶרֶע אוֹיגֶען. אִיהְר זָאלְט זִיךְ דֶערְמָאהְנֶען אָן אוּנְז אוּן אָן אוּנְזֶערֶע מֶענֶער אוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער. אִיהְר זָאלְט זִיךְ עֶרְוֶועקֶען פוּן אַייעֶר הוֹיכֶע אוּן הֵיילִיגֶע רוּהֶע אוּן אִיהְר זָאלְט זַיין פַאר אוּנְז גוּטֶע מְלִיצִים פַאר הַשֵּׁם

יִתְבָּרַךְ. אִיהְר זָאלְט בֶּעטֶען פִיר אוּנְז דֶעם אַלְמֶעכְטִיגֶען גָאט, עֶר זָאל זִיךְ מִיט אוּנְז נִיט בַּאגֶעהְן חָלִילָה מִיט דִין צוּא זוּכֶען פוּן אוּנְז זַיינֶע חוֹבוֹת, נוּר עֶר זָאל זִיךְ מִיט אוּנְז בַּאגֶעהְן מִיט חֶסֶד אוּן רַחֲמִים. עֶר זָאהְל אוּנְז מוֹחֵל זַיין אוּנְזֶערֶע זִינְד אוּן אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת זָאלֶען אָנְגֶענוּמֶען וֶוערֶען. עֶר זָאל אוּנְז הֶעלְפֶען אִין אוּנְזֶערֶע נוֹיטְהֶען (יום כפור זאָל מען זאָגען: עֶר זָאל אוּנְז חַתְמֶ'ענֶען צוּם לֶעבֶּען) עֶר זָאל דֶערְלֶענְגֶערֶען דִי יָאהְרֶען אוּנְז אוּן אוּנְזֶערֶע מֶענֶער אוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער אוּן אוּנְזֶערֶע בְּרִידֶער אוּן שְׁוֶועסְטֶער אוּן אוּנְזֶערֶע קְרוֹבִים אוּן אַלֶע אוּנְזֶערֶע גוּטֶע פְרַיינְד. מִיר זָאלֶען נִיט אָפְּגֶערִיסֶען וֶוערֶען אָהְן אַ צַייט. אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער זָאלֶען חָלִילָה נִיט הָאדֶעוֶוען בַּיי אַ פְרֶעמְדֶע מוּטֶער. אוּן מִיר זָאלֶען אוֹיךְ קַיין אַלְמָנוֹת נִישְׁט בְּלַייבֶּען אוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער זָאלֶען נִיט בְּלַייבֶּען קַיין יְתוֹמִים. אוּנְזֶער זוּנְן זָאל נִישְׁט פִינְצְטֶער וֶוערֶען אִין מִיטֶען טָאג. מִיר זָאלֶען נִישְׁט וִויסֶען פוּן קַיין קְלָאג אוּן פוּן קַיין בְּרָאךְ. אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער זָאלֶען בַּיי אוּנְז אוֹיךְ אִין גַאנְצֶען זַיין עֶס זָאל פוּן אוּנְזֶער שְׁטוּב קַיינֶער נִיט פֶעהְלֶען. אוּן צוּא אַלֶע אַלְמָנוֹת אוּן יְתוֹמִים זָאהְל גָאט בָּרוּךְ הוּא זַיין אַ פָאטֶער אוּן אַ בַּאשִׁיצֶער אוּן זָאל הֵיילֶען אַלֶע צוּבְּרָאכֶענֶע הֶערְצֶער. עֶר זָאל אוּנְז צוּשִׁיקֶען פַּרְנָסָה בְּכָבוֹד אוּן יוֹשֶׁר מִיר זָאלֶען נִיט דַארְפֶען אָנְקוּמֶען אַ פְרֶעמְדֶען אוּן מִיר זָאלֶען נִיט קוּמֶען צוּ שַׁאנְד וָואס דָאס אִיז גְלַייךְ וִוי גֶעשְׁטָארְבֶּען. אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין מְגַדֵּל צוּ זַיין אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער צוּ דֶער הֵיילִיגֶער תּוֹרָה זֵיי זָאלֶען זַיין פְרוּם צוּ גָאט אוּן גוּט צוּ מֶענְשֶׁען. מִיר זָאלֶען נִיט פַארְפִיהְרְט וֶוערֶען פוּן יֵצֶר הָרָע בִּזְכוּת אוּנְזֶערֶע אָבוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב אוּן בִּזְכוּת אוּנְזֶערֶע אִמָּהוֹת, שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה אוּן בִּזְכוּת דִי נְשָׁמוֹת פוּן אַלֶע צַדִּיקִים אוּן צִדְקָנִיוֹת אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה

זיין צוא זעהען בנין בית המקדש און תחית המתים, במהרה בימינו, אמן:

סדר הזכרת נשמות.

מען איז זיך נוהג צוא דערמאהנען דיא נשמות פון די עלטערן אין שלש רגלים און אום יום כפור און מען זאגט צו צו געבען צדקה וועגן די נשמות:

נאך א פאטער זאגט מען דאס:

יזכור אלהים נשמת אבא מורי פב"פ שהלך לעולמו בעבור שאני נודר צדקה בעדו ובשכר זה תהא נפשו צרורה בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק, ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן, ונאמר אמן:

יזכור, דו זאלסט געדענקען, גאט, די נשמה פון מיין פאטער פב"פ וואס איז געגאנגען אויף יענער וועלט, דערפאר ווייל איך בין מנדר צדקה פון זיינעט וועגען, און פאר דעם שכר זאהל זיין נשמה זיין פארבונדען אין בונד פון לעבען מיט די נשמות פון אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה און אנדערע צדיקים וצדקניות, וואס זיינען אין גן עדן, און מיר וועלען זאגען אמן:

נאך א מוטער זאגט מען דאס:

יזכור אלהים נשמת אמי מורתי פב"פ שהלכה לעולמה בעבור שאני נודר צדקה בעדה ובשכר זה תהא נפשה צרורה בצרור החיים עם נשמת אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן:

יִזְכּוֹר, דוּ זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶען, גָאט, דִי נְשָׁמָה פוּן מַיין מוּטֶער פב״פ
וָואס אִיז גֶעגַאנְגֶען אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט דֶערְפַאר וַוייל אִיךְ
בִּין מְנַדֵר צְדָקָה פוּן אִיהְרֶעט וֶועגֶען אוּן פַאר דֶעם שְׂכַר זָאהְל אִיהְר
נְשָׁמָה זַיין פַארְבּוּנְדֶען אִין בּוּנְד פוּן לֶעבֶּען מִיט דִיא נְשָׁמוֹת פוּן
אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה אוּן אַנְדֶערֶע צַדִיקִים
וְצִדְקָנִיוֹת, וָואס זַיינֶען אִין גַן עֵדֶן, אוּן מִיר וֶועלֶען זָאגֶען אָמֵן:

אוֹיף אַנְדֶערֶע קְרוֹבִים זָאגְט מֶען דָאס:

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי וְאִמִּי זְקֵנַי וּזְקֵנוֹתַי דוֹדַי וְדוֹדוֹתַי אַחַי וְאַחְיוֹתַי בֵּין מִצַּד אָבִי בֵּין מִצַּד אִמִּי שֶׁהָלְכוּ לְעוֹלָמָם בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדָם וּבִשְׂכַר זֶה תִּהְיֶינָה נַפְשׁוֹתָם צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן, וְנֹאמַר אָמֵן:

יִזְכּוֹר, דוּא זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶען, גָאט, דִיא נְשָׁמָה פוּן מַיין עֶלְטֶער־
פָאטֶער אוּן מוּטֶער, בְּרִידֶער אוּן שְׁוֶועסְטֶער אוּן פֶעטֶערְס
אוּן מוּהמֶעס וָואס זַיינֶען גֶעגַאנְגֶען אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט דֶערְפַאר וַוייל
אִיךְ בִּין מְנַדֵר צְדָקָה פוּן זַייעֶרְט וֶועגֶען אוּן פַאר דֶעם שְׂכַר זָאלֶען
זַייעֶרֶע נְשָׁמוֹת זַיין פַארְבּוּנְדֶען אִין בּוּנְד פוּן לֶעבֶּען מִיט דִיא נְשָׁמוֹת
פוּן אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה אוּן דִיא אַנְדֶערֶע
צַדִיקִים וָואס זַיינֶען אִין גַן עֵדֶן, אוּן מִיר וֶועלֶען זָאגֶען אָמֵן:

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת פב״פ וְנִשְׁמַת כָּל קְרוֹבַי וּקְרוֹבוֹתַי הֵן מִצַּד אָבִי וְהֵן מִצַּד אִמִּי הֵן שֶׁהוּמְתוּ הֵן שֶׁנֶּהֶרְגוּ הֵן שֶׁנִּשְׁחֲטוּ וְשֶׁנִּשְׂרְפוּ וְשֶׁנִּטְבְּעוּ וְשֶׁנֶּחְנְקוּ

עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם בַּעֲבוּר שֶׁאֶתֵּן צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת נִשְׁמוֹתֵיהֶם וּבִשְׂכַר זֶה תִּהְיֶינָה נַפְשׁוֹתֵיהֶם צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן, וְנֹאמַר אָמֵן:

יִזְכּוֹר, דוּ זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶען, גָאט, דִי נְשָׁמָה פוּן פב״פ אוּן דִי נְשָׁמָה פוּן יֶעדֶען פוּן מַיינֶע פְרַיינְד אוּן פְרַיינְדִינְס, סַיי פוּן מַיין פָאטֶער׳ס צַד אוּן סַיי פוּן מַיין מוּטֶער׳ס צַד, סַיי זֵיי זַיינֶען גֶעטוֹיטֶעט גֶעוָוארֶען, סַיי זֵיי זַיינֶען גֶע׳הַרְגֶ׳עט גֶעוָוארֶען, סַיי זֵיי זַיינֶען גֶעקְוִוילֶעט גֶעוָוארֶען, פַארְבְּרֶענְט גֶעוָוארֶען, דֶערְטְרוּנְקֶען גֶעוָוארֶען אָדֶער דֶערְוָוארְגֶען גֶעוָוארֶען אוֹיף קִידּוּשׁ הַשֵּׁם, דֶערְפַאר וַוייל אִיךְ וֶועל גֶע־בֶּען צְדָקָה פִיר דֶערְמָאהְנֶען זֵייעֶרֶע נְשָׁמוֹת אוּן פַאר דֶעם שְׂכַר זָאלֶען זֵייעֶרֶע נְשָׁמוֹת זַיין פַארְבּוּנְדֶען אִין בּוּנְד פוּן לֶעבֶּען מִיט דִיא נְשָׁמוֹת פוּן אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה אוּן אַנְדֶע־רֶע צַדִּיקִים אוּן צִדְקָנִיּוֹת וָואס זַיינֶען אִין גַּן עֵדֶן, אוּן מִיר וֶועלֶען זָא־גֶען, אָמֵן:

נָאךְ אַ זָכָר זָאגְט מֶען דָאס:

אֵל מָלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בַּמְּרוֹמִים הַמְצֵא מְנוּחָה נְכוֹנָה תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה בְּמַעֲלַת קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים כְּזוֹהַר הָרָקִיעַ מַזְהִירִים אֶת נִשְׁמַת (אָבִי מוֹרִי) פב״פ שֶׁהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת נִשְׁמָתוֹ. בְּגַן עֵדֶן תְּהֵא מְנוּחָתוֹ, לָכֵן בַּעַל הָרַחֲמִים יַסְתִּירֵהוּ בְּסֵתֶר כְּנָפָיו לְעוֹלָמִים וְיִצְרוֹר בִּצְרוֹר הַחַיִּים אֶת נִשְׁמָתוֹ יְיָ הוּא נַחֲלָתוֹ וְיָנוּחַ עַל מִשְׁכָּבוֹ בְּשָׁלוֹם, וְנֹאמַר אָמֵן:

אֵל מָלֵא רַחֲמִים, גָאט בָּרוּךְ הוּא, וָואס אִיז פוּל מִיט דֶערְבַּארְמַקַייט אוּן עֶר רוּהְט אִין הִימֶעל, מַאךְ גְרֵייכֶען אַ רֶעכְטֶע רוּהֶע אִין שׁוּץ פוּן דֶער שְׁכִינָה מִיט הֵיילִיגֶע אוּן רֵיינֶע מַעֲלוֹת אַזוֹי וִויא דָאס לוֹיטֶערְקַייט פוּן הִימֶעל זָאהְל לַייכְטֶען דִיא נְשָׁמָה פוּן מַיין פָּאטֶער פב״פ וָואס עֶר אִיז אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען צוּא זַיין וֶועלְט דֶערְפַאר וָואס אִיךְ בִּין מְנַדֵר צְדָקָה פַאר דֶערְמָאהְנֶען זַיין נְשָׁמָה. זַיין רוּהוּנְג זָאל זַיין אִין גַן עֵדֶן. דַארוּם זָאל דֶער דֶערְבַּארֶעמִיגֶער אִיהְם בַּאהַאלְטֶען אִין זַיין בַּאהֶעלְטֶענֶעשׁ אוֹיף אֵייבִּיג אוּן זָאל אַיינְבִּינְדֶען אִין בּוּנְד פוּן לֶעבֶּען זַיין נְשָׁמָה, גָאט בָּרוּךְ־הוּא אִיז זַיין אַרְבּ אוּן עֶר זָאל רוּהֶען אִין זַיין קֶבֶר מִיט שָׁלוֹם אוּן מִיר אַלֶע וֶועלֶען זָאגֶען, אָמֵן.

נָאךְ אַ נְקֵבָה זָאגְט מֶען דָאס:

אֵל מָלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בַּמְּרוֹמִים הַמְצֵא מְנוּחָה נְכוֹנָה תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה בְּמַעֲלַת קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים כְּזֹהַר הָרָקִיעַ מַזְהִירִים אֶת נִשְׁמַת (אִמִּי מוֹרָתִי) פב״פ שֶׁהָלְכָה לְעוֹלָמָהּ בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת נִשְׁמָתָהּ. בְּגַן עֵדֶן תְּהֵא מְנוּחָתָהּ. לָכֵן בַּעַל הָרַחֲמִים יַסְתִּירֶהָ בְּסֵתֶר כְּנָפָיו לְעוֹלָמִים וְיִצְרוֹר בִּצְרוֹר הַחַיִּים אֶת נִשְׁמָתָהּ יְיָ הוּא נַחֲלָתָהּ וְתָנוּחַ עַל מִשְׁכָּבָהּ בְּשָׁלוֹם, וְנֹאמַר אָמֵן:

אֵל מָלֵא רַחֲמִים, גָאט בָּרוּךְ־הוּא וָואס אִיז פוּל מִיט דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוּן רוּהְט אִין הִימֶעל, מַאךְ גְרֵייכֶען אַ רֶעכְטֶע רוּהֶע אִין שׁוּטְץ פוּן דֶער שְׁכִינָה מִיט דִיא הֵיילִיגֶע אוּן רֵיינֶע מַעֲלוֹת אַזוֹי וִויא [ד]אס לוֹיטֶערְקַייט פוּן הִימֶעל זָאל לַייכְטֶען דִי נְשָׁמָה פוּן מַיין מוּטֶער [פ]ב״פ וָואס זִי אִיז אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען צוּ אִיהְר וֶועלְט. דֶערְפַאר וָואס אִיךְ [ב]ִין מְנַדֵר צְדָקָה פַאר דֶערְמָאהְנֶען אִיהְר נְשָׁמָה אִיהְר רוּהוּנְג זָאל זַיין [א]ִין גַן עֵדֶן. דַארוּם זָאל דֶער דֶערְבַּארֶעמִיגֶער אִיהְר בַּאהַאלְטֶען אִין

זיין באהעלטענעש אויף אייביג און זאל זיין איינגבינדען אין בונד פון לעבען איהר נשמה גאט ברוך־הוא איז איהר ארב. און זי זאל רוהי־ען אין קבר מיט שלום און מיר וועלען זאגען, אמן:

א נייע הזכרת־נשמות־תחנה פאר געהרג'עטע אין א מלחמה:

אלהינו ואלהי אבותינו. אונזער גאט און דער גאט פון אונזערע עלטערען. זכר נא. געדענק דיא נשמות פון דיא וואס זיינען געפאלען טוידט אין דער מלחמה, זאל די בלוט פון יעדען איינציגען פון זייא זיין גע־רעכענט פאר דיר אזוי ווי א קרבן עולה און דוא זאלסט זיי־ערע היילינע נשמות באשיטצען אונטער די פליגעל פון דיין היילינע שכינה און די זאלען לייכטען אזוי וויא שטערען אין דיין כסא הכבוד.

אתה האל אשר בידך נפשות החיים והמתים דו גאט וואס אין דיין רשות זיינען די זעלען פון די לעבעדיגע און פון די טוידטע, דוא האסט באשאפען דעם מענשען און אין איהם אריינגעבלאזען א היילינע נשמה און דוא האסט אויך באשאפען תתק"ג מיני מיתה. נייןהונדערט מיט דריי מינים טוידט. דער וואס איז זוכה, דער וואס פארדיענט בייא דיר לעבט אויס זיינע יאהרען און שטארבט מיט א געוואוינליכען טוידט און מיט וידוי אויף זיין אייגענע בעט אין די אנוועזענ־הייט פון זיין פרוי און קינדער און משפחה, וועלכע באוויינען איהם און זעהען אז ער זאל קומען צוא קבר ישראל כדת וכדין. די אבער וואס זיינען ניט זוכה שטארבען פאר דער צייט אין דער פרעמד מיט ניט קיין געוואוינליכען טוידט.

אָהְן וידוי און װעֶרען נָאך חַס וְשָׁלוֹם בַּאגְרָאבֶּען אָהְן טַהֲרָה און אָהְן תַּכְרִיכִים   אָט דָאס איז דֶער שְׁרֶעקְלִיכֶער שִׁיקְזַאל פון הֲרוּגֵי מִלְחָמָה. זֵיי װערֶען אָבְגֶעריסֶען פון דֶער װעֶלְט פַאר דֶער צַייט. דִיא מֶעהְרְסְטֶע פון זֵייא אִין זֵייעֶרע בֶּעסְטֶע בְּלִיהֶענְדֶע יָאהרֶען. זֵייעֶר טוֹידְט קוֹמְט זֵיי פְּלוּצְלִינְג און זֵיי הָאבֶּען קַיין צַייט צוּא פַארְבֶּערֵייטֶען זיך און וידוי זָאגֶען. זֵיי קוּמֶען אויך נִיט צוּ קְבוּרָה נָאכְ׳ן אִידִישֶׁען דִין און עס װעֶרְט אוֹיף זֵיי מְקוּיָם דִי שׁוֹידֶערְלִיכֶע קְלָלָה: „וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיַּת הָאָרֶץ״, זֵייעֶרע קֶערְפֶּערס װַאלְגֶערֶען זיך אויפְ׳ן פֶעלְד און רָאבֶּען און אַנְדֶערֶע פוֹיגְלֶען פִּיקֶען אויס זֵיי־ עֶרֶע אוֹיגֶען און הוּנְגֶערִיגֶע װעֶלְף זֶעטִיגֶען זיך מִיט זֵייעֶר פְלֵייש. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִין דִיעזֶען טָאג פון הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת בֶּעטֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער פַאר דִיא נְשָׁמוֹת פון זֵייעֶרֶע פֶּערְ־ שְׁטָארְבֶּענֶע עֶלְטֶערֶען, קִינְדֶער און קְרוֹבִים. פַאר דִי נְשָׁמוֹת אָבֶּער פון דִי גֶע׳הַרְג׳עטֶע אִין מִלְחָמָה דַארְפֶען אַלֶע בֶּעטֶען, דֶער כְּלַל יִשְׂרָאֵל דַארְף פַאר זֵיי תְּפִלָּה טְהָאן, װַייל זֵיי זַיינֶען גֶעקוּמֶען צוּ זֵייעֶר שְׁרֶעקְלִיכֶען טוֹידְט נִיט פַאר זֵייעֶר אֵייגֶענֶע זִינְד, נוּר פַאר דִי פִיעלֶע זִינְד פון דוֹר, װַייל יִשְׂרָאֵל עֲרֵבִין זֶה בָּזֶה, אִידֶען זַיינֶען עָרֵב אֵיינֶע פַאר דִי אַנְדֶערֶע און אוּנְשׁוּלְ־ דִיגֶע װעֶרֶען אָפְטְמָאהל בַּאשְׁטְרָאפְט פַאר שׁוּלְדִיגֶע. עֶס קֶען דָאך נִיט זַיין, אַז אַ מֶענְשׁ זָאל זַיין אַזוֹי פִיעל זִינְדִיג אַז עֶר זָאל אַזוֹי שׁוֹידֶערְלִיך בֶּעשְׁטְרָאפְט װערֶען. עֶס אִיז דַאר־ רִיבֶּער קַיין סָפֵק אַז מִיר אַלֶע הָאבֶּען אַ חֵלֶק אִין דֶעם טוֹידְט פון יֶענֶע קְדוֹשִׁים װָאס זַיינֶען דֶערְשָׁאסֶען אָדֶער דֶערְשְׁטָאכֶען גֶעװָארֶען אוֹיפְ׳ן שְׁלַאכְטְפֶעלְד, און מִיר דַארְפֶען מְחִילָה בֶּער־ טֶען בַּייא זֵייעֶרע הֵיילִיגֶע נְשָׁמוֹת און אויך תְּפִלָּה טְהָאן צוּא גָאט פַאר זֵיי.

הבט משמים וראה, קוק גאטעניו, פון הימעל און זעה דעם צער פון די אלמנות און יתומים פון די הרוגי מלחמה. זעה אויך דעם צער פון זייערע טאטעס און מאמעס, פון זייערע שוועסטער און ברידער, וועלכע ווייסען ניט וואו דיא קברים פון זייערע ליעבע און טהייערע זיינען. זיי קענען גערבאך ניט געהן אויסוויינען זייערע ביטערע הערצער אויף די בערגלאך ערד, אונטער וועלכע עס רוהען די ביינער פון די געפאלענע קרבנות, ווייל קיינע מצבות זיינען אויף זייערע קברים ניט דא און זיי זיינען מיט קיין זאך ניט בעצייכענט. אנא ה', איך בעט דיך גאט, טרייסט די אונגליקליכע וועלכע האבען פערלארען זייערע ליעבסטע און טייערסטע אויף אזא שוידערליכען אופ'ן, און די היילינע נשמות פון די הרוגים, וועלכע האבען געווים פאר זייער טוידט אויסגעשריהען „שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד!" זאלסטו, ליעבער גאט, געבען א פלאץ אין גן עדן צווישען דיא אבות הקדושים און צווישען אלע צדיקים וחסידים. דאס וואס זיי זיינען ניט געקומען צוא קבר ישראל דאס וואס זייערע קערפערם זיינען נקבר גערווארען צוזאמען מיט דיא קערפערם פון ניט אידישע הרוגים זאהל ניט זיין קיין שטערונג אויפצוהויבען זייערע נשמות למעלה למעלה, וינוחו בשלום על משכבותם ונאמר אמן.

א נייע הזכרת-נשמות-תחנה פאר גע'הרג'עטע אין פאגראמען:

יזכור אלהים, זאל גאט דערמאהנען דיא נשמות פון גע'הרג'עטע, געקוילעטע און דערשטאכענע אין פאגראמען. זאל זייער אומזיסט פארגאסענע בלוט זיך ציהען

אזוי וויא א שטראם פאר׳ן כסא הכבוד און זאהל אויף דיא שלעכטע מענשען, אויף די פאגראמען מאכער מקוים ווערען דער פסוק: „וחטאתם נגדי תמיד". זאהל דיא היילינע בלוט ברויזען און רוישען אזוי ווי די כוואליעס פון ים און זאל דיא בלוט ניט שטיל ווערען ביז דער שופט צדק וועט די רשעים משפט׳ן לויט וויא זייא האבען פארדיענט, און זאהל מקוים ווערען אזוי וויא אין פסוק שטעהט: „ונקיתי דמם לא נקיתי", איך וועל דיא זינדיגע מוחל זיין אנדערע זאכען, אבער נישט אויף די זינד פון פארגיעסען בלוט:

יזכור אלהים, זאהל גאט דערמאהנען דיא נשמות פון דיא אונשולדיגע פרויען, וועלכע זיינען געטוידטעט געווארען מיט גרויס אכזריות, און זאל דער דורש דמים האל־טען זייער אומזיסט פארגאסענע בלוט אין א לאגעל אזוי ווי ער האלט די טרעהרען פון פאלק ישראל אין א לאגעל. זאל דער דורש דמים באצאהלען די דאזיגע רשעים מדה כנגד מדה, כדי אלע זאלען זעהען, וויסען אז אידישעס בלוט איז נישט הפקר און אז עס איז פאראן א גאט אין הימעל וואס נעהמט זיך אן פאר זיין אויסערוועהלטעס פאלק:

יזכור אלהים, זאהל גאט דערמאהנען דיא ריינע כשר׳ע נשמה׳לאך פון די יונגע קינדער, פון דיא עופה׳לאך, וועלכע זיינען אומגעבראכט געווארען אויף א שוידערליכען אופן. זאהל, רבונו של עולם, שטענדיג זיין פאר דיינע אויגען דיא צושמעטערטע מוח׳לאך און דיא אויסגעריסענע געהירען פון די אונשולדיגע קינדערלאך, וועלכע די אכזרים האבען געשלײדערט פון הויכע פענסטער אדער האבען זיי

גֶעהַאלְטֶען פַאר דִיא פִּיסְלַאךְ אוּן צוּשְׁמֶעטֶערְט. זַייעֶרֶע קֶעפּ־
קְלַאפֶּענְדִיג זַיי אָן שְׁטֵיינֶער. יִזְכּוֹר אֱלֹהִים. זָאהל גָאט דֶערְ־
מָאהְנֶען דִי אַלֶע שׂוידֶערְלִיכֶע טְהַאטֶען וָואס זַיינֶען בַּאגַאנְגֶען
גֶעוָוארֶען גֶעגֶען דַיין פָּאלְק אִין צַייט פוּן פָּאגְרָאמֶען. זָאר־
לֶען דִי שׂוידֶערְלִיכֶע בִּילְדֶער, וִוי זַיי הָאבֶּען גֶעקְלַאפְּט טְשְׁוֶועַ־
קֶעס אִין דִי מוֹחוֹת פוּן אִידִישֶׁע קִינְדֶער, שְׁטֶענְדִיג שְׁטֶעהֶען
פַאר זַיינֶע אוֹיגֶען אוּן זָאהל דֶער שׁוֹפֵט צֶדֶק זִיךְ אָפְּרֶעכֶענֶען
מִיט דִיא אוּנְמֶענְשֶׁען לוֹיט זַייעֶרֶע מַעֲשִׂים, וְתַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת
זָדוֹן מִן הָאָרֶץ:

וְאַתֵּנָה הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, אוּן אִיהְר הֵיילִיגֶע נְשָׁמוֹת, מִיר ווייסֶען אַז אִיהְר הָאט גֶעלִיטֶען אוּן גֶעפַּיינִיגְט גֶעוָוארֶען נִיט פַאר אֵייעֶר אֵייגֶענֶע זִינְד, זָאנְדֶערְן פַאר דִיא זִינְד פוּן אוּנְז אַלֶע. אוֹיף אֵייךְ אִיז גֶעפַאלֶען דֶער גוֹרָל אַז אִיהְר זָאלְט אָפְּקוּמֶען פַאר אוּנְזֶערֶע אַלֶעמֶענְס חֲטָאִים. דַארִיבֶּער בֶּעטֶען מִיר אֵייךְ אַז אִיהְר זָאלְט אוּנְז מוֹחֵל זַיין אוּן אִיהְר זָאלְט שְׁטֶעהְן פַארְ׳ן כִּסֵּא הַכָּבוֹד אוּן בֶּעטֶען גָאט פַאר אֵייעֶרֶע אֵייגֶענֶע אוּן פַארְ׳ן גַאנְצֶען כְּלַל יִשְׂרָאֵל. זַייט דָארְט מְלִיצֵי יוֹשֶׁר פַאר אוּנְז אַלֶע, דֶען אִיהְר זַייט דָאךְ שׁוֹין גֶעוִויס אוֹיסְגֶעלַייטֶערְטֶע, אִיהְר זַיינְט דָאךְ שׁוֹין גֶעוִויס אָפְּגֶעקוּמֶען גֶענוּג אוֹיף דִיעזֶער זִינְדִיגֶער וֶועלְט אוּן אֵייעֶרֶע תְּפִלּוֹת וֶוערלֶען גֶעוִויס אָנְגֶענוּמֶען וֶוערֶען בֶּעסֶער וִוי דִי תְּפִלּוֹת פוּן אוּנְז זִינְדִיגֶע מֶענְשֶׁען. בֶּעט דָארְט, אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע אָבוֹת אוּן אִמָּהוֹת אַז זַייא זָאלֶען זִיךְ מִשְׁתַּדֵּל זַיין פַאר אוּנְז אוּן צוּלִיעב דֶעם זְכוּת, וָואס מִיר זַיינֶען אִיצְט מַזְכִּיר אֵייעֶרֶע נְשָׁמוֹת זָאל אוּנְז גָאט דֶערְמַאהְנֶען צוּ גוּטֶען אוּן מִיר זָאלֶען מֶעהְר נִישְׁט ווִיסֶען פוּן פָּאגְרָאמֶען אוּן אַנְדֶערֶע צָרוֹת אוּן פּוּרְעָנִיּוֹת. זָאל מְקוּיָּם וֶוערֶען אַזוֹיא וִויא מִיר בֶּעטֶען אִין אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע

תְּפִלּוֹת: „וְכָל הָרִשְׁעָה כְּלָּה כְּעָשָׁן תִּכְלֶה”, „וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר וְתַכְנִיעֵם בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ”, אָמֵן וְאָמֵן:

אַ נֵייעֶ הַזְכָּרַת־נְשָׁמוֹת־תְּחִנָּה פַאר אוּמְגֶעקוּמֶענֶע אִין שְׂרֵפוֹת.

אֵל מָלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בַּמְּרוֹמִים, גָאט, וָואס אִיז פוּל מִיט רַחֲמָנוּת אוּן רוּהְט אִין דִי הִימְלֶען, גֶעדֶענְק דִיא נְשָׁמוֹת פוּן דִי פַארְבְּרֶענְטֶע, דֶערְשְׁטִיקְטֶע אוּן גֶע׳הַרְגֶ׳עטֶע אִין שְׂרֵפוֹת. זָאלֶען דִיא דָאזִיגֶע הֵיילִיגֶע נְשָׁמוֹת אַיינְגֶעפַּאסְט זַיין אִין דַיין קְרוֹין אוּן זָאלֶען זֵיי שַׁיינֶען אוּן בְּלַיאסְקֶען כְּזוֹהַר הָרָקִיעַ, אַזוֹי ווִי דִי שַׁיינוּנְגֶען פוּן הִימֶעל. זָאלֶען זֵיי פַארְבְּרֶענֶען, פַארְנִיכְטֶען אוּן פַארְטִילִיגֶען דִיא בֵּייזֶע רוּחוֹת אוּן שֵׁדִים וָואס זַיינֶען בַּאשַׁאפֶען גֶעוָוארֶען פוּן אוּנְזֶערֶע זִינְד. אוּן זָאלֶען זֵייא שְׁטִיל מַאכֶען דִיא מְקַטְרֵגִים וָואס רֶעדֶען אוֹיף אוּנְז שְׁלֶעכְטֶעס אוּן זָאהְל דֶער שַׂר שֶׁל אֵשׁ שׁוֹין מֶעהְר נִישְׁט הָאבֶּען קֵיין שְׁלִיטָה אוֹיף אוּנְז, אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער אוּן כָּל יִשְׂרָאֵל:

אֵל מָלֵא רַחֲמִים, גָאט, וָואס דוּ בִּיסְט פוּל מִיט רַחֲמָנוּת אוּן דוּ ווִילְסְט נִיט זֶעהְן דֶעם טוֹידְט אֲפִילוּ אוֹיף דִי רְשָׁעִים, ווִי דוּ הָאסְט גֶעזָאגְט דוּרְךְ דַיין נָבִיא יְחֶזְקֵאל: „הֶחָפֵץ אֶחְפֹּץ מוֹת רָשָׁע, הֲלֹא בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָיו וְחָיָה”, צוּא דֶען ווִיל אִיךְ: אַז דֶער רָשָׁע זָאהְל שְׁטַארְבֶּען, אִיךְ ווִיל בֶּעסֶער עֶר זָאל תְּשׁוּבָה טְהָאן אוּן בְּלַייבֶּען לֶעבֶּען. מִיר זֶעהֶען אָבֶּער אַז אֲפִילוּ נִישְׁט קֵיין רְשָׁעִים, אֲפִילוּ גָאר אוּנְשׁוּלְדִיגֶע שְׁטַארְבֶּען אָהְן דֶער צַייט אוּן אֲפִילוּ נִישְׁט מִיט קֵיין גֶעוֶועהְנְלִיכֶען טוֹידְט, נָאר דוּרְךְ אַלֶערְלֵיי מִיתוֹת מְשׁוּנוֹת, חַס וְשָׁלוֹם. וָורוּם זְשֶׁע אִיז דָאס? דָאס אִיז צוּלִיעבּ דֶעם, וַוייל יִשְׂרָאֵל עֲרֵבִין זֶה בָּזֶה, וַוייל אִידֶען זַיי־

נען ערב איינער פאר'ן אנדערען, דען דאס גאנצע פאלק ישראל איז אזויא וויא איין גוף און איין נשמה און עס קומט דאריבער אפטמאל אויס אז אונשולדיגע ווערען געשטראפט פאר שולדיגע, אקוראט אזוי ווי א קינד וואס טהוט עפעס אן עולה מיט די הענד אדער מיט'ן מויל און זיין פאטער שלאגט איהם אין די באקען, כאטש די באקען האבען קיינע שלעכטעס געטהאן. רבונו של עולם, די דאזיגע אומגעקומענע אין שרפות אין פאבריקען און אין וואהנונגען זיינען געווען א גליד פון כלל ישראל און זיי זיינען אפשר געשטראפט געווארען פאר דיא זינד וואס אנדערע גליעדער פון פאלק האבען געטהאן. בעט איך דיר, דערבארמדיגער גאט, אז זייער טוידט גופא זאהל אונז ניט גערעכענט ווערען פאר א זינד, אז דוא זאלסט אונז נישט שטראפען דערפאר וואס מיר האבען מיט אונזערע חטאים גורם געווען זייער טוידט. און דיא היילינגע נשמות, בעט איך אויך, אז זייא זאלען אונז מוחל זיין און זיין דארט אין הימעל מליצי יושר, פאר מיר, פאר מיין מאן, פאר

מיינע קינדער און קרובים און פאר אלע אידען:

אל מלא רחמים, גאט, וואס דוא ביסט פול מיט רחמנות, בזמן שבית המקדש היה קים, ווען אונזער בית המקדש איז געשטאנען, ווען מיר זיינען געזעסען אין אונזער איינענע היילינגע לאנד און מיר האבען געהאט אונזערע סנהדרין זיי־נען געווען ארבע מיתות בית דין: סקילה, שרפה, הרג וחנק. דיא גמרא הקדושה זאגט, אז כאטש דיא סנהדרין זיינען בעונותינו הרבים, בטל געווארען, אבער דיא ארבע מיתות בית דין זיינען ניט בטל געווארען. דער וואס איז חלילה חיב סקילה, זאגט די היילינגע גמרא, פאלט אראפ פון א דאך און ווערט גע'הרג'עט, דער וואס טהוט אזא עבירה פאר וועלכע

עס קומט חס ושלום שרפה, ווערט פארברענט. דיא קרבנות פון שרפות, די פיעלע אידישע קינדער וואס זיינען אומגעקומען אין שרפות אין די פאבריקען וואו זיי זיינען פארברענט געווארען אדער געטוידטעט געווארען שפרינגענדיג דורך די פענסטער, זיינען געוויס ניט געוועזען אזוי זינדיג אז עס זאהל זייא קומען געשטראפט צוא ווערען מיט דיא שרעקליכסטע שטראפען סקילה ושרפה. זיי האבען דאך דארט געארבייט מיט בלוטיגען שווייס און פארדיענט א כשר שטיקעל ברויט. מאנכע יונגע קינדער האבען דאך דארט געהארעוועט צו מפרנס זיין אן אלטען טאטען, א שוואכע מאמע אדער קליינע ברידערלאך און שוועסטערלאך, און דיעזער זכות אליין, האט זיי שוין געדארפט בייזשטעהן, אז זייא זאלען ניצול ווערען פון שרעקליכען טוידט. אבער דאס זיינען זייא אפגעקומען פאר דיא זינד פון אונז אלע, און דאריבער דארפען מיר דא מזכיר זיין זייערע הייליגע נשמות און בעטען מיט גרויס הכנעה, אז זיי זאלען אונז פארצייהען און פארגעבען און זיי זאלען פון אונז נישט מאהנען קיין דין וחשבון דערפאר וואס מיר האבען מיט אונזערע זינד גערויבט זייערע לעבענס אויף אזא שוידערליכען אופן. און דו, אל טוב וסלח, זאלסט אונז אויך מכפר זיין אלע אונזערע חטאים און קיינער זאל מעהר נישט געשטראפט ווערען פאר אונזערע זינד. זאלען שוין, רבונו של עולם, מעהר אזעלכע אונגליקען ניט טרעפען און זאל אויף אלע אידען מקוים ווערען דער פסוק: „כי תלך במו אש לא תכוה ולהבה לא תבער בך", אז דו וועסט געהן אין פייער וועסטו ניט פארסמאליעט ווערען און א פלאם פייער וועט אין דיר ניט ברענען. ברוך אתה, שומע תפלה:

אַ נַייעֶ הַזְכָּרַת־נְשָׁמוֹת־תְּחִנָּה פַאר דֶערְטְרוּנְקֶענֶע אִין יַם.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים, זָאל גָאט דֶערְמָאהְנֶען דִי הֵיילִיגֶע נְשָׁמוֹת פוּן דֶערְטְרוּנְקֶענֶע אִין יַם. זָאהְל פוּן דִיעזֶע נְשָׁמוֹת גֶע־פְלָאכְטֶען וֶוערֶען אַ קְרַאנְץ אַרוּם דַיין קְרוֹין אוּן זָאלֶען זֵייא קֵיינְמָאל נִיט אָפְּגֶעשֵׁיידְט וֶוערֶען פוּן דַיין כִּסֵא הַכָּבוֹד:

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים, זָאל גָאט דֶערְמָאהְנֶען יֶענֶע קְדוֹשִׁים וָואס זַיי־נֶען אוּמְגֶעקוּמֶען אוֹיף דֶער שִׁיף טִיטַאנִיק. אוּן כָאטְשׁ אֲפִילוּ זֵייעֶרֶע גוּפִים זַיינֶען צוּזֶעעט אוּן צוּשְׁפְּרֵייט גֶעוָוארֶען אִיבֶּערְן בְּרֵייטֶען יַם אוּן גְרוֹיסֶע פִישׁ אוּן יַם־חַיוֹת הָאבֶּען זִיךְ גֶעזֶעטִיגְט מִיט זֵייעֶר פְלֵיישׁ, זָאלֶען אָבֶער זֵייעֶרֶע הֵיילִיגֶע נְשָׁמוֹת זַיין אַלֶע צוּזַאמֶען אִין אֵיין פְּלַאטְץ בַּאהֶעפְט מִיט דַיין הֵיילִיגֶע שְׁכִינָה. זָאלֶען זֵייא אַלֶע צוּזַאמֶען שְׁטֶענְדִיג זַיין פַאר דַיינֶע אוֹיגֶען אוּן זֵייעֶר זְכוּת זָאהְל מֵגִין זַיין אוֹיף זֵייעֶרֶע וַויי־בֶּער, קִינְדֶער, עֶלְטֶערֶען קְרוֹבִים אוּן כָּל יִשְׂרָאֵל. זָאל זֵייעֶר שְׁרֶעקְלִיכֶער טוֹיט זַיין אַ כַּפָּרָה אוֹיף אוּנְזֶערֶע אַלֶעמֶענְס זִינְד אוּן מִיר זָאלֶען בַּאהִיט אוּן בַּאשִׁירֶעמְט וֶוערֶען פוּן וַואסֶער אוּן פוּן פַייעֶר אוּן פוּן כָּל מִינֵי פּוּרְעָנִיּוֹת, בִּזְכוּת וָוס מִיר זַיי־נֶען אִיצְט מַזְכִּיר זֵייעֶרֶע נְשָׁמוֹת אוּן מִיר פַארְגִיעסֶען טְרֶעהְ־רֶען אוֹיף זֵייעֶר טוֹידְט:

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים, זָאל גָאט דֶערְמָאהְנֶען יֶענֶע קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים, וָואס הָאבֶּען זִיךְ מַקְרִיב גֶעוֶוען פַאר אַנְדֶערֶע. זָאלֶען שְׁטֶענְדִיג שְׁטֶעהְן פַאר דַיינֶע אוֹיגֶען דִיא שׁוֹידֶערְלִיכֶע פַּאסִי־רוּנְגֶען בַּיי יֶענֶעם גְרוֹיסֶען יַם־אוּנְגְלִיק. דוּ, לִיעבֶּער גָאט, וָוס דוּ בִּיזְט אַ צוֹפֶה וּמַבִּיט עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, זָאלְסְטוּ שְׁטֶענְ־דִיג קוּקֶען אוֹיף דִיא שְׁרֶעקְלִיכֶע סְצֶענֶעס וִויא מֶענֶער הָאבֶּען

איבערגעגעבען זייערע רעטונגס-גארטלען און זייערע פלעצער אין דיא שיפלאך צו פרויען און אליין זיינען זיי געזונקען אין דיא טיעפענים פון ים מיט דיין היילינען נאמען אויף זייערע ליפען. רבונו של עולם, די גמרא זאגט: „כל המקים נפש אחת מישראל כאלו קים עולם מלא”, דער וואס האלט אויף איין אידישע נשמה איז אזוי וויא ער האלט אויף א גאנצע וועלט. היינט וויפיעל וועלטען האבען דיא דאזיגע קדושים וטהורים אויפגעהאלטען דערמיט וואס זיי האבען דורך זייער איינענעם שרעקליכען טוידט געראטעט אנדערע פון טוידט, און וויא גרויס דארף זיין דער זכות פון דיא דאזיגע קרבנות, וואס האבען אין דער צייט פון גרויסען אונגליק געזאגט: „בידך אפקיד רוחי”, אין דיין האנד, רבונו של עולם, גיעב איך איבער מיין זעלע, אום אנדערע זאלען געראטעט ווערען. זאל זייער זכות, הארציגער פאטער אין הימעל, טאקע מגין זיין אויף אונז און אויף כל ישראל:

א הזכרה פיר איזידאר און איידא שטראוס

יזכור אלהים, זאל גאט דערמאהנען די הייליגע נשמות פון איזידאר ב״ר אליעזר און איידא בת רבי נתן די טהייערע און באליעבטע פאאר פאלק, וואס האבען געטהאן פיל גוטעס ביי זייער לעבען, ווס זיינען געגאנגען האנד אין האנד צו העלפען ארימע און געדריקטע, צוא שטיצען אלטע, קראנקע און שוואכע. יזכור אלהים, זאל גאט דערמאהנען דעם זכות פון די צוויי נאבעלע נשמות, וואס האבען זיך אויך פאראייניגט אין זייער טויט ביי דעם אונגליק פון דער שיף טיטאניק. באשר תלך אלך, וואוהין דו וועסט געהן וועל איך אויך געהן, האט די נאבעלע פרוי געזאגט צו איהר מאן—און זי האט זיך

ניט געוואָלט רעטען וויסענדיג אז איהר מאַן וועט דערטרונ־קען ווערן. די צוויי פאַראייניגטע נשמות זיינען געפאַלען איי־נע די אַנדערע אויף די העלדזער און זיינען צוזאַמען געזונקען מיט „שמע ישראל" אויף זייערע ליפּען. הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו, דיא געליעבטע אין זייער לעבען האָבען זיך מיט זייער טוידט אויך ניט צושיידעט און זייערע ביידענס הייליגע נשמות זיינען צוזאַמען אַרויף אין הימעל צו זייער באַשעפער:

ליעבער גאָט, דערמאָהן זייערע נשמות און אַלע נשמות פון דערטרונקענע, הן אין ימים, הן אין טייכען און בייזער זיך אָן אויפ'ן שר של ים, אַז ער זאָל איינהאַלטען זיין צאָרן. זאָל אויף אונז מקוים ווערען דער פּסוק: „כי תבא במים אתך אני ונהרות לא ישטפוך", אַז דו וועסט קומען אין וואַסער וועל איך מיט דיר זיין און טייכען וועלען דיך נישט פאַרפלייצען. און זיי, דיא הייליגע נשמות פון דערטרונקענע, זאָלען רוהען בשלום און נהנה זיין מזיו השכינה, אָמן ואָמן:

אַ תחנה ווען דער חזן זאָגט דיא עבודה און דער עולם פאַלט כורעים:

פאַרכטיגער גאָט! אַזוי ווי דער כהן גדול פלעגט איין מאָהל אין יאָהר אַריינגעהען אין קדשי הקדשים מיט גרויס מורא, אַזוי פאַלען היינט די אידען כורעים מיט גרויס שרעק, אום דערמיט מקיים צוא זיין ונפשי כעפר לכל תהיה, איך בעט ביי גאָט ער זאָל טהאָן וויא אין פּסוק שטעהט געשריעבען מקים מעפר דל. אויך ערקענער איך מיך דורך דעם פאַלען כורעים, אַז עס וועט קומען אַ צייט וואָס איך וועל ליעגען אויסגעצויגען אויף דער ערד. און ווען איך שטעל מיר דאָס פאָר איז זיך אין מיר מעורר אַ רצון

דָאס אִיךְ זָאל תְּשׁוּבָה טְהָאן. אוֹיךְ בֶּעט מֶען בַּייא גָאט לִיעגֶענְדִיג אוֹיף דֶער עֶרְד אַז דִיא עֶרְד זָאל אַרוֹיסְגֶעבֶּען גוּטֶע זִיסֶע תְּבוּאָה אוּן פְּרוּכְט. גַם בֶּעטֶען זַייא מְחִילָה דִיא עֶרְד פַאר וָואס צוּלִיעבּ דֶעם מֶענְטְשֶׁען הָאט אִיהְר גָאט גֶעפְלוּכְט. לִיעבֶּער גָאט, אַזוֹי וִויא דוּא פְלֶעגְסְט מְכַפֵּר זַיין דוּרְךְ דֶעם כֹּהֵן גָּדוֹל אַזוֹיא זָאלְסְט דוּא אוּנְז מְכַפֵּר זַיין דוּרְךְ דֶעם זָאגֶען דִיא עֲבוֹדָה, אָמֵן סֶלָה:

תְּחִנָּה לְיוֹם כִּפּוּר צוּ מִנְחָה.

יְהִי רָצוֹן, עֶס זָאל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר, גָאט, אוּנְזֶער גָאט, דֶער גָאט פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְן, אַז דוּ זָאלְסְט דֶערְפִילְט וֶוערֶען מִיט דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוֹיף אוּנְז אוּן זָאלְסְט אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דִיא עֲקֵדָה פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער יִצְחָק, דֶער זוּהְן פוּן אַבְרָהָם אָבִינוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וָואס אִין דִי דָאזִיגֶע טֶעג, אִין דֶער צַייט, אִין דֶעם צֶעהֶנְטֶען טָאג פוּן חוֹדֶשׁ תִּשְׁרֵי, אִיז גֶעוֶוען זַיין עֲקֵדָה אִין דֶער צַייט פוּן מִנְחָה. דַארוּם זָאלְסְטוּ אוּנְז גֶעדֶענְקֶען מִיט דַיין פִיעל דֶערְבַּארֶעמְקַייט גְלַייךְ וִויא זַיין אַשׁ אִיז גֶעהוֹיפֶענְט אוּן לִיעגְט אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ אוּן זָאלְסְט קוּקֶען אִין זַיין אַשׁ צוּ דֶערְבַּארֶעמֶען זִיךְ אוֹיף אוּנְז, אוּן אִין זַיין זְכוּת, אוּן אִין דֶעם זְכוּת פוּן אַבְרָהָם אָבִינוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וָואס עֶר אִיז גֶעפְּרוּאוּוְט גֶעוָוארֶען מִיט צֶעהְן פְּרוּאווּ, אוּן אוֹיךְ אִין דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער יַעֲקֹב, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, הָאסְט דוּא אוּנְז גֶעגֶעבֶּען צֶעהֶן טֶעג אוֹיף תְּשׁוּבָה צוּ פַארְגֶעבֶּען אוּנְזֶערֶע זִינְד. דַארִיבֶּער זָאלְסְט דוּ דֶערְפִילְט וֶוערֶען אוֹיף אוּנְז מִיט דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוּן זָאלְסְט פַארְשְׁטֶערֶען אַלֶע שְׁלֶעכְטֶע אוּן בֵּייזֶע גְּזֵרוֹת פוּן אוּנְז. אוּן אַזוֹי וִוי אוּנְזֶער פָאטֶער אַבְרָהָם הָאט בַּאצְוואוּנְגֶען זַיין רַחֲמָנוּת צוּא טְהָאן דַיין ווִילֶען מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען, אַזוֹי זָאל דַיין רַחֲמָנוּת בַּאצְוִוינְגֶען דַיין צָארְן אוּן זָאלְסְט זִיךְ פִיהְרֶען מִיט אוּנְז, גָאט, אוּנְזֶער גָאט, מִיט מִדַּת הַחֶסֶד אוּן מִדַּת הָרַחֲמִים אוּן זָאלְסְט אַרַיינְגֶעהְן פוּן אוּנְזֶערְטְוֶועגֶען לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין אוּן זָאלְסְט קוּקֶען אִין דֶעם בְּלוּט וָואס אוּנְזֶער פָאטֶער אַבְרָהָם הָאט זִיךְ מַל גֶעוֶוען אוּם יוֹם כִּפּוּר אוּן זָאלְסְט

פַארְגֶעבֶּען אויף אַלֶע אוּנְזֶערֶע זִינְד אַזוֹי וִויא דַיין גֶערֶעכְטִיגְקַייט. מִיט דַיין גְרוֹיס גוּטְקַייט זָאל זִיךְ אַוֶועקְקֶעהְרֶען דַיין גְרִים צָארְן פוּן דַיין פָאלְק, אוּן פוּן דַיין שְׁטָאדְט, אוּן פוּן דַיין לַאנְד, אוּן פוּן דַיין אַרְבּ:

תְּחִנָּה פוּן אוֹיסְנֶעהְמֶען צוּ מִנְחָה יוֹם כִּפּוּר.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּ בִּיסְט אַ הַארְר פוּן רַחֲמָנוּת אוּן צוּ פַארְגֶעבֶּען דִי זִינְד. הֶער צוּ מַיין קוֹל אוּן עֶנְטְפֶער מִיר אִין מַיין קְלַאג־פֶּען אִין דִי טוֹיעֶרֶען פוּן רַחֲמָנוּת. צוּ דִיר, גָאט, אִיז אִיצְט דִי צַייט פוּן רָצוֹן, אַז דוּא זָאלְסְט מִיר מוֹחֵל זַיין אַלֶע מַיינֶע זִינְד, וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט גֶעגֶען דִיר פוּן מַיין יוּגֶענְד אָן בִּיז הַיינְטִיגֶען טָאג. זָאלְסְט מְמַלֵּא זַיין אַלֶע שֵׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וָואס אִיךְ הָאבּ אִין זֵייא פּוֹגֵם גֶעוֶוען אוּן זָאלְסְט מִיךְ אוֹיסְקֶעהְרֶען צוּ דִיר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אוּן זָאלְסְט מִיר פִיהְרֶען אִין רֶעכְטֶען וֶועג צוּ דַיין דִינְסְט. אַחַת שָׁאַלְתִּי מֵאֵת יְיָ אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ, אֵיין זַאךְ בֶּעט אִיךְ פוּן דִיר, לִיעבֶּער גָאט, אַז אִיךְ זָאל זִיצֶען אִין דַיין הוֹיז, דָאס מֵיינְט סֶען אִין הֵיילִיגֶען בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אוּן אִיךְ זָאל זֶעהְן דָאס זִיסְקַייט פוּן גָאט־בָּרוּךְ־הוּא אוּן אִיךְ זָאל שְׁטֶעהְן פַאר אִיהְם אִין זַיין הֵיכָל. לֶערֶען מִיךְ, גָאט, דַיין וֶועג אוּן לָאז מִיךְ גֶעהְן אִין דַיין אֱמֶת. אֵיינְצִיג מַיין הַארְץ אַז אִיךְ זָאל מוֹרָא הָאבֶּען פַאר דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען. לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, אִיךְ בֶּעט דִיךְ, לִיעבֶּער גָאט, בַּאשַׁאף מִיךְ אַ רֵיין הַארְץ אוּן אַ רֶעכְ־טֶען גַייסְט זָאלְסְט דוּא בַּאנַייעֶן אִין מִיר. אַל תַּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קָדְשְׁךָ אַל תִּקַּח מִמֶּנִּי, אִיךְ בֶּעט דִיר, לִיעבֶּער גָאט, אַז דוּא זָאלְסְט מִיר נִיט אַוֶועקְוַוארְפֶען פוּן פַאר דִיר אוּן דַיין הֵיילִיגֶע נְבוּאָה זָאלְסְטוּ פוּן מִיר נִיט אַוֶועקְנֶעהְמֶען. אִיךְ בֶּעט דִיר, לִיעבֶּער גָאט, דֶערְבַּאר־רֶעם זִיךְ אִיבֶּער מִיר אוּן זָאלְסְט נִיט פַארְשֶׁעהְמֶען מַיין פַּיין וָואס אִיךְ הָאבּ פַאר דִיר הַיינְט גֶעפַאסְט, וָואס מַיינֶע קְנִיהֶען זַיינֶען גֶעשְׁטְרוֹי־בֶּעלְט גֶעוָוארֶען מַחֲמַת פַאסְטֶען אוּן מַיין פְלֵייש אִיז מָאגֶער גֶעוָוא־רֶען פוּן מַיין פֶעטְקַייט. הֶער צוּ, לִיעבֶּער גָאט, מַיין תְּפִלָּה אוּן מַיין גֶעשְׁרֵיי זָאלְסְטוּ פַארְנֶעהְמֶען. צוּ מַיינֶע טְרֶעהְרֶען זָאלְסְטוּ נִיט

שְׁוַויינֶען אוּן מַיין תְּפִלָּה זָאל בַּייא דִיר אַזוֹי חָשׁוּב זַיין וִויא קְטוֹרֶת. דָאס אוֹיפְהוֹיבוּנְג פוּן מַיינֶע הֶענְד זָאל בַּייא דִיר אַזוֹי זִיס זַיין וִויא אַ קָרְבַּן מִנְחָה. וֶועה אִיז צוּ מִיר, דֶער טָאג גֶעהְט אַוֶועק, עֶס קֶעהְרְט זִיךְ אָפּ דֶער שָׁאטֶען פוּן דֶער זוּן. עֶס קוּמְט אוֹיף מִיר אַ מוֹרָא אוּן אַ צִיטֶערְנֶעס, וֶוען אִיךְ דֶערְמָאהְן מִיךְ אָן מַיינֶע זִינְד, אוּן אִיךְ וֵוייס נִיט אוֹיבּ אִיךְ וֶועל אַרוֹיסְגֶעהְן גֶערֶעכְט פוּן דֶעם מִשְׁפָּט פוּן דַיין גֶע־רֶעכְטֶען בֵּית־דִין אָדֶער חַיָב, הַס וְשָׁלוֹם. אַצוּנְד, לִיעבֶּער גָאט, אִיז מַיין הָאפְנוּנְג נָאר אוֹיף דִיר אוּן אוֹיף דַיין גְרוֹיס דֶערְבַּארֶעמְקַייט, אַז דַיין רַחֲמָנוּת זָאל אַיינְהַאלְטֶען דַיין כַּעַס אוּן דוּ זָאלְסְט זִיךְ מִיט מִיר נוֹהֵג זַיין בְּמִדַּת הַחֶסֶד וּבְמִדַּת הָרַחֲמִים אוּן ז״ו זָאלְסְט מִיט מִיר טְהָאן לִפְנִים מְשׁוּרַת הַדִין. מִיט דַיין גְרוֹיס גוּטְס זָאלְסְטוּ אוּמְקֶעהְרֶען דַיין גְרִים צָארֶען פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל אוּן פוּן דַיין הֵיילִיגֶער שְׁטָאדְט יְרוּשָׁלַיִם אוּן זַייא מְבַטֵל פוּן אוּנְז כָּל יִשְׂרָאֵל אַלֶעס שְׁלֶעכְטְס, זָאלְסְט בַּאוֶועגֶען דָאס הַארְץ פוּן אוּנְזֶערֶע שָׂרִים אוּן זֵייעֶרֶע יוֹעֲצִים אוֹיף אוּנְז צוּא גוּטֶען אוּן זָאלְסְט אוּנְז אָנְשְׁרַייבֶּען מִיט דִיא צַדִיקִים, וָואס זַיי טְהוּעֶן דַיין וִוילֶען אוּן אֵיינִיגֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען, אִין סֵפֶר הַחַיִים אוּן אִין סֵפֶר בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת. דוּ זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען כֹּחַ אַז מִיר זָאלֶען קָאנֶען בַּאשְׁטֶעהְן אַקֶעגֶען דֶעם יֵצֶר הָרָע עֶר זָאל אוּנְז נִיט מַאכֶען שְׁטְרוֹיכְלֶען מִיט אַ דְבַר עֲבֵרָה. אוּן פוּן וֶועגֶען דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען זָאלְסְט דוּא, לִיעבֶּער גָאט, אוּנְז פִירֶען אִין גוּטֶען וֶועג אוּן זָאלְסְט אוּנְז הֶעלְפֶען אַז מִיר זָאלֶען קָא־נֶען בַּאשְׁטֶעהְן בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה פַאר דִיר כָּל זְמַן אוּנְזֶער לֶעבֶּען, בִּיז דֶעם טָאג וָואס דוּ וֶועסְט אוּנְז צוּנֶעהְמֶען פוּן דֶער וֶועלְט צוּ דִיר. אוּן דוּ זָאלְסְט אוּנְז נִיט אַוֶועקְנֶעהְמֶען פוּן דֶער וֶועלְט פַאר דֶער צַייט בִּיז עֶס וֶועט דֶערְפִילְט וֶוערֶען אוּנְזֶערֶע יָאהְרֶען, דָאס הֵייסְט, זִיבֶּעצִיג יָאהְר, כְּדֵי מִיר זָאלֶען קָאנֶען פַארְרִיכְטֶען וָואס מִיר הָאבֶּען קַאלְיֶע גֶעמַאכְט, אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּא זֶעהְן אִין גִיכֶע צַייטֶען אִין דֶער נֶחָמָה פוּן צִיוֹן וִירוּשָׁלַיִם אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן: וַאֲנִי תְפִלָּתִי כו׳

בְּרִיךְ שְׁמֵיהּ כו׳

אַ תְּחִנָּה צוּ זָאגֶען פַאר נְעִילָה.

עֶרְבַּארֶעמִיגֶער גָאט, אֱלֹהֵי הַצְבָאוֹת. דוּא הַאלְסְט שׁוֹין בַּיין גְזַר דִין צוּ פַאר׳חַתְמֶ׳עְנֶען יֶעדֶענְס גוֹרָל, יֶעדֶענְס מַזָל, וָואס דוּ הָאסְט פִיר אִיהְם אָנְגֶעשְׁרִיעבֶּען. דֶער טָאג אִיז פַארְבַּיי, דִי זוּן גֶעהְט אוּנְטֶער אוּן דֶער שְׁרֶעקְליכֶער חוֹתָם לִיעגְט אַצוּנְד אִין דַיין אֵייגֶענֶע הַאנְד. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיידֶער דוּ וֶועסְט דַיין הֵיילִיגֶען זִיגֶעל לֵייגֶען אוֹיף אוּנְזֶער מִשְׁפָּט, בַּאטְרַאכְט דַיינֶע אָרֶעמֶע קִינְדֶער, דַיינֶע פַארְוָואגֶעלְטֶע שֶׁעפְּסֶעלַאךְ, וֶועלְכֶע שְׁטֶעהֶען פַאר דִיר נָאךְ פוּן נֶעכְטֶען מִיט אַ פַארְקְלֶעמְט גֶעמִיטְה, מִיט אַ צוּבְּרָאכֶענֶעם הַארְצֶען, פַארְשְׁמַאכְט, פַארְיָאמֶערְט אוּן זֵייעֶרֶע אוֹיגֶען אִיז אוֹיסְגֶעשְׁטֶעלְט נָאר צוּ דִיר אַלֵיין. בַּאטְרַאכְט, עֶרְבַּארְמִיגֶער גָאט, דִיא לַאגֶע פוּן דַיין אָרֶעמֶע פָאלְק, וֶועלְכֶע וֶוערְט פַארְפִינְצְטֶערְט אִין חוֹשֶׁךְ׳דִיגֶען גָלוּת, שׁוֹין בַּאלְד צְוֵייא טוֹיזֶענְד יָאהְר. בַּאטְרַאכְט, וָואס אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְן הָאבֶּען גֶעלִיטֶען בִּיז הַיינְט, ווי זֵיי הָאבֶּען מַקְרִיב גֶעוֶוען זֵייעֶר לֶעצְטֶען טְרָאפֶּען בְּלוּט פַאר דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען. בַּאטְרַאכְט, הִימְלִישֶׁער פָאטֶער, דֶעם בִּיטֶערְן לֶעבֶּען פוּן דַיינֶע אָרֶעמֶע קִינְדֶער, וֶועלְכֶע שְׁטֶעהֶען אַצוּנְד פַאר דִיר אוּן עֶרְוַוארְטֶען פוּן דִיר אַ מְחִילָה וּסְלִיחָה אִין דֶעם הֵיילִיגֶען יוֹם הַכִּפּוּרִים. וֶוער נָאךְ וִוי דוּ אַלֵיין, גְרוֹיסֶער גָאט, וֵייסְט אוּנְזֶערֶע צוּבְּרָאכֶענֶע הֶערְצֶער, אוּנְזֶערֶע בְּלוּטִיגֶע וואוּנְדֶען, וֶועלְכֶע מִיר טְרָאגֶען טִיעף אִין אוּנְזֶערֶע פַארְקְלֶעמְטֶע הֶערְצֶער. נָאר דוּא אַלֵיין וֵייסְט, דָאס נִיט חָלִילָה דִיךְ צוּא עֶרְצֶערְנֶען הָאבֶּען מִיר גֶעגֶען דִיר פַארְבְּרָאכֶען, נוּר אוּנְזֶער שְׁוֶוערֶער פִינְסְטֶערֶער לֶעבֶּען הָאט אוּנְז דַאצוּ גֶעבְּרַאכְט. דֶערְמָאהְן זִיךְ עֶרְבַּארְמִיגֶער גָאט, מִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ, וֶוער אִיז נָאךְ וִויא דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל

איינער אויף דיין גאנצער וועלט. וועלכער האט אזוי פיעל געליטען איבער דיא היילינקייט פון דיין גרויסען נאמען. עס איז שוין צייט, אז דוא זאלסט זיך דערמאהנען דיין הבטחה, וואס דו האסט געגעבען אונזערע עלטערען. וויא לאנג נאך וועלען מיר זיין צוא שאנד און צוא שפאט אין אלע עקען פון דער וועלט. ערבארמיגער גאט, וואס דוא ביסט דיא קוועלע פון רחמנות, היינט איז דער טאג, וואס דו האסט באשטימט יעדענס גורל אויף דעם גאנצען יאהר צו באשטימען. באלד פארשליסטו שוין אלע טיהרען. מיט שרעק און ציטערנעס שטעהען מיר יעצט פאר דיר. ערבארעם דיך אויף אונז און אויף אלע אונזערע ארעמע עלענדע אומגליקליכע ברידער, וועלכע זיינען צוזעעט און צושפרייט אין אלע עקען פון דער וועלט. לאז שוין זיין דער יאהר וואס איז אוועק א סוף פון אונזערע צרות. הייל די וואונדען פון אונזערע בלוטיגע הערצער, טרויסט דיינע באטריבטע, פארביטערטע קינדער. שרייב זיי אן צו א גוטען לעבען אויפ'ן נייעם יאהר, דען צוא דיר אליין האפען מיר. און שיק אונז דעם גואל צדק, במהרה בימינו, אמן:

תחנה פון סוכות נאך ליכט בענשען.

דיא ברכות פון ליכט בענטשען און שהחיינו געפינט מען אויבען (צד 168) דיא תחנה זאגט מען די ערשטע טעג סוכות און שבת חול המועד סוכות נאך ליכט בענשען מיט גרויס כונה:

קבל נא ברצון אמרי פי והגיון לבי:

רבונו של עולם, נעהם אן מיט באוויליגונג די זאג פון מיין מויל, וואס איך קום יעצט צו זאגען פאר דיר, און דיא געדאנקען וואס איך טהו יעצט טראכטען צו גוטען:

עוֹרְרָה רַחֲמֶיךָ הַמְרֻבִּים עָלַי אֲמָתֶךָ:

דֶערְוֶועק, לִיעבֶּער הַארְצִיגֶער גָאט, דַיינֶע פִיעל דֶערְבַּארֶעמְקַייט אוֹיף מִיר דַיין דִיעֶנְסְט (פב״ב) אוּן דוּ זָאלְסְט אָפְּטְהָאן דַיין גְרִימְצָארְן פוּן מִיר:

בְּאֶבְרָתֶיךָ תָּסֵךְ עָלַי וְתַחַת כְּנָפֶיךָ אֶחְסֶה:

מִיט דַיינֶע פְלִיגֶעל זָאלְסְטוּ בַּאדֶעקֶען אוֹיף מִיר צוּא הִיטֶען מִיךְ פוּן אַלֶעם בֵּייזֶען אוּן אוּנְטֶער דַיינֶע פְלִיגֶעל וֶועל אִיךְ מִיךְ בַּאשִׁיצֶען אִין דֶעם זְכוּת וָואס מִיר בַּאדֶעקֶען דִי סוּכָּה מִיט דֶעם סְכַךְ:

וּבִזְכוּת מִצְוַת סוּכָּה תַּצִּילֵנוּ מִגָּלוּת:

אוּן אִין דֶעם זְכוּת וָואס דַיינֶע לִיעבֶּע קִינְדֶער זַיינֶען פַארְוָואגֶעלְט פוּן זֵייעֶרֶע הַייזֶער צוּ זִיצֶען אִין סוּכָּה, זָאלְסְטוּ אוּנְז בַּאשִׁירְמֶען מִיר זָאלֶען נִיט פַארְטְרִיבֶּען וֶוערֶען פוּן אוּנְזֶער אָרְט אוּן מִיר זָאלֶען נִיט דַארְפֶען נַע וְנַד זַיין:

וְתִתֵּן עָלֵינוּ לְבַל יִשְׁלְטוּ בָנוּ שׂוֹנְאֵינוּ:

אוּן זָאלְסְט אוֹיף אוּנְז, לִיבֶּער גָאט, בַּאשִׁיצֶען אַז אוּנְזֶערֶע שׂוֹנְאִים זָאלֶען אִין אוּנְז נִישְׁט גֶעוֶועלְטִיגֶען. מִיר זָאלֶען גֶעהִיט זַיין פוּן אַלֶע אוּנְזֶערֶע פִיער זַייטֶען אִין דֶעם זְכוּת פוּן דִיא פִיער וֶוענְט וָואס מִיר מַאכֶען אִין דֶער סוּכָּה:

וּתְקַבֵּץ נְפוּצוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ:

אוּן זָאלְסְט אַיינְזַאמְלֶען דֶערְבַּארְמִיגֶער גָאט, דַיין פָאלְק וָואס זַייעֶן נֶעבַּאךְ צוּשְׁפְּרֵייט אִין אַלֶע פִיער עֶקֶען פוּן דֶער וֶועלְט:

משלי מוסר

מִיר זָאגֶען אִין סוּכּוֹת'דִיגֶען פִּיוּט: „נוֹאֲקִים אֵלֶיךָ בְּכָל לְבָבָם, סְמֵכֵם וְרִיב רִיבָם", זַיי שְׁרַייעֶן צוּא דִיר מִיט'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען, שְׁטִיץ

זַיי אוּן נֶעהְם זִיךְ אָן זַייעֶר קְרִיוְודֶע, לְמָשָׁל: אַ אִיד הָאט גֶעדוּנְגֶען אַן אַרֶענְדֶע פוּן אַ גְרַאף פַאר דְרַיי

וְתַצִּילֵנוּ מִשִּׁבְיָה וּמִמַּאֲסָר עַל יְדֵי עֲלִילָה:

אוּן זָאלְסְט אוּנְז בַּאשִׁירְמֶען מִיר זָאלֶען חָלִילָה נִיט גֶעפַאנְגֶען וֶוער־רֶען אוּן מִיר זָאלֶען אוֹיף זִיךְ קַיין בִּלְבּוּל נִיט הָאבֶּען, וָואס דוּרְךְ דֶעם זָאלֶען מִיר זִיצֶען אִין תְּפִיסָה, אִין דֶעם זְכוּת וָואס מִיר זַיינֶען מְקַיֵּים דַיין הֵיילִיגֶע מִצְוָה צוּ זִיצֶען אִין סוּכָּה:

בְּנֵה בֵּית מִקְדָּשְׁךָ וְהָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לִירוּשָׁלַיִם:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עֶס זָאהְל פַאר דִיר אוֹיפְגֶעהְן דֶער זְכוּת וָואס דַיינֶע לִיעבֶּע קִינְדֶער בּוֹיעֶן דִיא סוּכּוֹת, אַז דוּא זָאלְסְט זֵייא גִיךְ בּוֹיעֶן דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אוּן זָאלְסְט אוּמְקֶעהְרֶען דַיין שְׁכִינָה קַיין יְרוּשָׁלַיִם:

וְתַעֲלֶה לְפָנֶיךָ לְרָצוֹן בִּרְכָתִי עַל הַנֵּרוֹת:

אוּן עֶס זָאל אוֹיפְגֶעהְן פַאר דִיר צוּ גוּטֶען וִוילֶען דִיא בְּרָכָה וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעמַאכְט אוֹיף דִי לִיכְט בְּשַׁעַת אָנְצִינְדֶען לְכָבוֹד דֶעם הֵיי־לִיגֶען יוֹם טוֹב אִין דֶער סוּכָּה:

וְתִשְׁמוֹר אֶת כָּל בָּתֵּי יִשְׂרָאֵל מִשְּׂרֵפָה וְתַבְעֵרָה:

אוּן זָאלְסְט הִיטֶען אַלֶע אִידִישֶׁע הַייזֶער, עֶס זָאהְל, חָלִילָה, נִיט קוּמֶען אוֹיף זֵייא קַיין שְׂרֵפָה אוּן קַיין בְּרֶענוּנְג, אִין דֶעם זְכוּת וָואס מִיר, אַלֶע וַוייבֶּער, דֶערְלַייכְטֶען מִיט דֶעם פַייעֶר פוּן דִיא לִיכְט אִין דִיא סוּכּוֹת:

וְלֹא יִרְבּוּ הַגְּשָׁמִים בְּכָל שִׁבְעַת יְמֵי הֶחָג:

אוּן זָאלְסְט דִי אִידֶען מְזַכֶּה זַיין, לִיעבֶּער גָאט, מְקַיֵּים צוּ זַיין דִי הֵיילִיגֶע מִצְוָה פוּן סוּכָּה, עֶס זָאל נִיט גֶעהְן קַיין רֶעגֶען אַלֶע זִיעבֶּען טֶעג פוּן סוּכּוֹת:

משלי מוסר

הוּנְדֶערְט רוּבֶּעל אַ יָאהְר. וַיְהִי הַיּוֹם אִיז דֶער גְרַאף אַוֶועקְגֶעפָאה־רֶען אוּן הָאט אִיבֶּערְגֶעלָאזְט אַן אוֹיפְזֶעהֶער אוֹיף זַיינֶע מַאיָאנְטְקֶעס.

דֶער אוֹיפְזֶעהֶער אִיז גֶעוֶוען אַ שׂוֹנֵא יִשְׂרָאֵל אוּן עֶר הָאט דֶעם אַרֶענְדַא־טָאר גֶעדְרִיקְט. אַנְשְׁטָאט דְרַייא הוּנְדֶערְט עֶר אִיהְם גֶעהֵייסֶען צָאה־

וְאַל יִכְבּוּ הָרוּחוֹת אֶת הַנֵּרוֹת אֲשֶׁר הִדְלַקְנוּ:

און עס זָאל נִיט פַארְלֶעשֶׁען קַיין שום ווינְט דִיא לִיכְט וָואס מִיר הָאבֶּען אָנְגֶעצוּנְדֶען אִין דֶער סוּכָּה לִכְבוֹד דֶעם הֵיילִיגֶען יוֹם טוֹב:

וְתָאִיר אֶת מַזָּלֵנוּ לְפַרְנָסָה וּלְכַלְכָּלָה:

און זָאלְסְט דֶערלַייכְטֶען, לִיעבֶּער גָאט, אוּנְזֶער מַזָל צוּ אַ גוּטֶע פַּרְנָסָה און צוּא שְׁפַּייז. אוּנְזֶער פַּרְנָסָה זָאהל נִיט גֶעמִינֶערְט וֶוערֶען און מִיר זָאלֶען נִיט דַארְפֶען אָנְקוּמֶען צוּא דֶעם גֶעשַׁאנְק פוּן אַ בָּשָׂר וָדָם:

וְתָאִיר אֶת עֵינֵי בַעְלִי וּבָנַי בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה:

און אַזוי וִויא אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן דֶערלַייכְטֶען דִיא סוּכָּה מִיט דִיא לִיכְט וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעבֶּענְשְׁט אַזוי זָאלְסְט דוּ, לִיעבֶּער גָאט, דֶערְלַייכְטֶען דִי אוֹיגֶען פוּן מַיין מַאן און מַיינֶע קִינְדֶער אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה:

עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִין דֶעם זְכוּת וָואס מִיר צִינְדֶען אָן מִיט פַייעֶר דִי לִיכְט לִכְבוֹד דֶעם הֵיילִיגֶען סוּכּוֹת זָאלְסְט דוּ אוּנְז גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן דִיא צַדִיקִים, וָואס זַיינֶען פַארצַייטֶען פַארְבְּרֶענְט גֶעוָוארֶען אִין פַייעֶר וֶועגֶען צוּ הֵיילִיגֶען דַיין נָאמֶען:

עֲשֵׂה לְמַעַן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב:

טְהוּ מִיט אוּנְז גוּטְס, לִיעבֶּער גָאט, אִין דֶעם זְכוּת וָואס מִיר בֶּענְשֶׁען דִיא לִיכְט און דֶערְלַייכְטֶען דִי הֵיילִיגֶע סוּכָּה מִיט פַייעֶר אַז עס זָאל דֶערְוֶועקְט וֶוערֶען דֶער זְכוּת פוּן אַבְרָהָם אָבִינוּ, וָואס עֶר אִיז

משלי מוסר

לֶען פִינְף הוּנְדֶערְט רוּבֶּעל אַ יָאהר און דִיא אַרֶענְדֶע הָאט גֶעמוּזְט בַּא־צָאהלְט וֶוערֶען פּוּנְקְט צוּ דֶער מִי־נוּט. אֵיין מָאהל הָאט דֶעם אִידֶען אוֹיסְגֶעפֶעהלְט צְוַואנְצִיג רוּבֶּעל און דֶער אוֹיפְזֶעהֶער הָאט גֶעהֵייסֶען אַז מֶען זָאהל אִיהם דֶערְפַאר גֶעבֶּען צְוַואנְצִיג שְׁמִיץ. מִיט אַ צַייט

גֶעוָואָרְפֶען גֶעוָוארֶען אִין דֶעם פְלַאם פַייעֶר פוּן דֶעם קַאלְךְ־אוֹיוֶוען אוּן דֶער זְכוּת פוּן יִצְחָק, וָואס עֶר אִיז גֶעבּוּנְדֶען גֶעוָוארֶען צוּא דֶער עֲקֵידָה אוֹיף הָאלְץ מִיט פַייעֶר אוּן דֶער זְכוּת פוּן יַעֲקֹב אָבִינוּ, וָואס הָאט זִיךְ גֶערַאנְגֶעלְט מִיט אַ מַלְאָךְ פוּן פַייעֶר. זֵייעֶר זְכוּת זָאלְסְטוּ הַיינְט גֶעדֶענְקֶען, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

בְּרָכוֹת פוּן אֶתְרוֹג בֶּענְטְשֶׁען.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת לוּלָב:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

תְּחִנָּה נָאךְ אֶתְרוֹג בֶּענְטְשֶׁען.

דִיא תְּחִנָּה זָאגְט מֶען אוּם סוּכּוֹת אֵיידֶער מֶען בַּאוֶועגְט וֶוען מֶען הַאלְט שׁוֹין נָאךְ אֶתְרוֹג בֶּענְשֶׁען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה׳ הָאֱלֹהִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט אוּן דֶער הַאְרְר אִיבֶּער אַלֶע הַארֶען אַז עֶס זָאהְל אָנְגֶענוּמֶען וֶוערֶען דִיא מִצְוָה וָואס אִיךְ הָאבּ הַיינְט גֶעטְהָאן מִיט דֶעם אֶתְרוֹג בֶּענְשֶׁען גְלַייךְ ווִי אִיךְ

משלי מוסר

שְׁפֶּעטֶער אִיז דֶער גְרַאף גֶעקוּמֶען אוּן דֶער אַרֶענְדַאטָאר הָאט אִיהְם דֶערְצֶעהְלְט ווִי אַזוֹי דֶער אוֹיפְזֶעהֶר הָאט אִיהְם בַּאהַאנְדֶעלְט. דֶער גְרַאף, וָועלְכֶער אִיז גֶעוֶועזֶען אַ גוּטֶער מֶענְשׁ, הָאט זִיךְ אַנְגַעבּ ארוּמְגֶעזֶעהֶן אַז דֶער אוֹיפְזֶעהֶר הָאט אִיהְם בַּא־ גַנְבֶ׳עט אוּן הָאט זִיךְ אוֹיסְגֶעשְׁטֶעלְט

האָב מְכַוֵין גְעוֶועֶן אַלֶע כַּוָנוֹת וָואס מֶען דַארְף צוּ מְכַוֵין זַיין, אוּן דִי מִצְוָה זָאל לַייכְטֶען אִין אַלֶע הוֹיכֶע הִימְלֶען:

יְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט דֶער גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, אַז אִין דֶעם זְכוּת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶענוּמֶען אִין מַיין הַאנְד דֶעם אֶתְרוֹג וָואס עֶר וֶוערְט אָנְגֶערוּפֶען פְּרִי עֵץ הָדָר, אַ שֶׁעהְנֶע פְרוּכְט פוּן אַ בּוֹים, זָאלְסְט דוּ מִיר גֶעדֶענְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער אַבְרָהָם אוּן אוּנְזֶער מוּטֶער שָׂרָה, וָואס דוּ הָאסְט זֵיי בַּאשֵׁיינְט מִיט אַלְטְקַייט, אַזוֹי וִוי אִין פָּסוּק אִיז גֶעשְׁרִיבֶּען: וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בַּיָמִים:

יְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט, דֶער גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, דוּ זָאלְסְט מִיר פַארְגֶעבֶּען אוֹיף אַלֶע מַיינֶע בֵּייזֶע גֶעדַאנְקֶען פוּן מַיין הַארְץ אִין דֶעם זְכוּת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶענוּמֶען אִין מַיין הַאנְד דֶעם אֶתְרוֹג וָואס עֶר אִיז גֶעגְלִיכֶען צוּא דֶער הַארְץ פוּן מֶענְשֶׁען:

יְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן דֶער גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, אַז אִין דֶעם זְכוּת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶענוּמֶען אִין מַיין הַאנְד דֶעם גֶעבּוּנְדֶענֶעם לוּלָב זָאהְל דֶערְוֶועקְט וֶוערֶען אוֹיף מִיר דֶער זְכוּת פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער יִצְחָק וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען אוֹיף דֶער עֲקֵידָה אוּן דֶער זְכוּת פוּן אוּנְזֶער מוּטֶער רִבְקָה,

---

משלי מוסר

אַ מוֹיעֶר פַאר פִיער טוֹיזֶענְד רוּבֶּעל. עֶר הָאט גֶערוּפֶען דֶעם אוֹיפְזֶעהֶר אוּן אִיהם גֶעהֵייסֶען בַּאצָאהְלֶען דֶעם אִידֶען צוּ הוּנְדֶערְט רוּבֶּעל פַאר יֶע־דֶען שְׁמִיטְץ וָואס עֶר הָאט אִיהם גֶעגֶעבֶּען. פַאר צְוַואנְצִיג שְׁמִיטְץ אִיז אוֹיסְגֶעקוּמֶען צְווֵיי טוֹיזֶענְד רוּ־בֶּעל. וֶוען דֶער אוֹיפְזֶעהֶער הָאט

וָואס זִי אִיז גֶעגְלִיכֶען צוּ דֶעם לוּלָב, אַזוֹי וִוי אִין אַ לוּלָב אִיז פַּארַאן פֵּירוֹת אוּן דֶערְנֶער אַזוֹי אִיז פוּן רִבְקָה אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען יַעֲקֹב אוּן עֵשָׂו:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, עֶס זָאהל זַיין דֶער ווילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן דֶער גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען אַז דוּ זָאלְסְט מִיר פַארְגֶעבֶּען אַלֶע מַיינֶע זִינְד וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן מִיטְ׳ן חוּט הַשִּׁדְרָה אִין דֶעם זְכוּת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶענוּמֶען אִין מַיין הַאנְד דֶעם לוּלָב וָואס עֶר אִיז גֶעגְלִיכֶען צוּ׳ם חוּט הַשִּׁדְרָה פוּן דֶעם מֶענְשֶׁען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, עֶס זָאהל זַיין דֶער ווילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן דֶער גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, אַז אִין דֶעם זְכוּת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶענוּמֶען אִין מַיין הַאנְד דִיא דְרַיי צְוַוייגֶען פוּן אַ הֲדַס זָאהל דֶערְוֶועקְט וֶוערֶען אוֹיף מִיר דֶער זְכוּת פוּן יַעֲקֹב אָבִינוּ וָואס עֶר אִיז דֶער דְרִיטֶ־טֶער פוּן דִי הֵיילִיגֶע אָבוֹת וָואס עֶר אִיז גֶעגְלִיכֶען צוּ אַ הֲדַס, אַזוֹי וִויא אַ הֲדַס אִיז פוּל מִיט בְּלֶעטְלַאךְ, אַזוֹי אִיז יַעֲקֹב גֶע־וֶוען פוּל מִיט קִינְדֶער:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, עֶס זָאהל זַיין דֶער ווילֶען פַאר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּן דֶער גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען, אַז דוּ זָאלְסְט מִיר פַארְגֶעבֶּען מַיינֶע אַלֶע זִינְד וָוס אִיךְ הָאבּ גֶעטְהָאן מִיט מַיינֶע אוֹיגֶען אִין דֶעם זְכוּת וָואס אִיךְ

משלי מוסר

עֶרְקְלֶעהְרְט אַז עֶר הָאט קַיין גֶעלְט נִיט, הָאט דֶער גְרַאף גֶעהֵייסֶען אַז אַ הַאלְבּ פוּן אוֹיפְזֶעהֶער׳ס מוֹיעֶר זָאל גֶעהֶערֶען צוּם אִידֶען. דֶער אַרֶענְדַאטָאר אִיז גֶעקוּמֶען אַהֵיים אַ אוּמֶעטִיגֶער, אוּן וֶוען זַיין וַוייבּ הָאט אִיהְם גֶעפְרֶעגְט. וָוארוּם עֶר אִיז אוּ־מֶעטִיג, הָאט עֶר עֶרְקְלֶעהְרְט: וֶוען

האָבּ הײַנט גענומען אין מײַן האַנד דעם הדס װאָס ער איז געגליכען צו די אױגען פון מענשען:

יְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, עס זאָהל זײַן דער װילען פאַר דיר גאָט מײַן גאָט און דער גאָט פון מײַנע עלטערען, אַז אין דעם זכות װאָס איך האָבּ גענומען אין מײַן האַנד די ערבה, װאָס זי װערט פאַרװיאַלעט פריהער אײדער די אַנדערע מינים, זאָל פאַר דיר דערװעקט װערען דר זכות פון יוסף הצדיק װאָס ער איז געגליכען צוא דער ערבה, דען ער איז אויך פריהער געשטאָרבען אײדער זײַנע ברידער, און דער זכות פון אונזער מוטער רחל װאָס זיא איז אויך געגלי־כען צוא דער ערבה, דען זיא איז געשטאָרבען אײדער איהר שװעסטער לאה:

יְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, עס זאָהל זײַן דער װילען פאַר דיר גאָט מײַן גאָט און דער גאָט פון מײַנע עלטערען, אַז דוא זאָלסט מיר פאַרגעבען אויף אַלע מײַנע עבירות װאָס איך האָבּ געטהאָן מיט דיא רייד פון מײַן מויל אין דעם זכות װאָס איך האָבּ הײַנט גענומען אין מײַן האַנד די ערבה, װאָס איהרע בלעטלאַך זײַנען געקאָרבט און זײַנען גלײַך צו דעם מויל פון דעם מענשען:

אַ נײַע תְּחִנָּה נאָך אֶתְרוֹג בֶּענְשֶׁען.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דערבאַרמיגער גאָט, װאָס דו ביסט אַ דערבאַר־מיגער און אַ לײַטזעליגער צוא אַלע מענשען. געדענק צוא

משלי סומר

דער אויפזעהער האָט מיר געגעבען די שמיטץ האָבּ איך געשריהען און געװײנט, הלװאי װאָלט ער מיר גע־געבען נאָך צװאנציג ריטער, װאָלטען מיר איצט געהאַט דעם גאַנצען מויער.

דַיין לִיעבּ פָאלְק יִשְׂרָאֵל, וָואס זֵייא הַאלְטֶען דַיין גֶעבָּאטֵי און לוֹיבֶּען דִיךְ מִיט דִי פִיער מִינִים אֶתְרוֹג און לוּלָב און הָדַס און עֲרָבָה, אַז דוּא זָאלְסְט זַיין אִין אוּנְזֶער הִילְף צוּא הִיטֶען אוּנְז פוּן אַלֶע פִיער זַייטֶען. בִּזְכוּת וָואס מִיר הָאבֶּען קַיין הֲנָאָה נִיט פוּן דֶעם אֶתְרוֹג אַלֶע זִיעבֶּען טֶעג פוּן יוֹם טוֹב אַזוֹי וִויא דוּ הָאסְט צוּ אוּנְז גֶעבָּאטֶען, זָאלְסְטוּ אָפְּמֶעקֶען דִיא זִינְד פוּן אָדָם און חַוָה וָואס זֵייא הָאבֶּען גֶעגֶעסֶען פוּן עֵץ הַדַעַת אֵיידֶער דוּא הָאסְטֵ זֵיי מַתִּיר גֶעוֶועזֶען צוּא עֶסֶען און זֵיי הָאבֶּען גֶעבְּרַאכְט דֶעם טוֹידְט אוֹיף דֶער וֶועלְט. בֶּענְטְשׁ אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, צוּם נַייעֶם יָאהְר מִיט אַ גוּט קְוִויטֶעל, מִיר זָאלֶען גֶע׳חַתְמֶ׳עט וֶוערֶען צוּ לַאנְגֶע יָאהְרֶען און אַ גוּט לֶעבֶּען און מָשִׁיחַ זָאהְל קוּמֶען, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן:

תְּחִנָּה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת לְשָׁלֹשׁ רְגָלִים.

אוּם פֶּסַח וּשְׁבוּעוֹת וְסוּכּוֹת, וֶוען מֶען נֶעהְמְט אַרוֹיס דִי סִפְרֵי תּוֹרָה. זָאל מֶען פְרִיהֶער זָאגֶען דִיא שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת דְרַייא מָאהְל נָאךְ אַנַאנְד און דֶערְנָאךְ זָאל מֶען זָאגֶען דֶעם רבּש״ע:

יי יי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נוֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר דוּ זָאלְסְט עֶרְפִיהְלֶען דֶעם בַּאגֶער פוּן מַיין הַארְצֶען צוּא גוּטֶען אִין בֶּענְשׁוּנְג און זָאלְסְט מְזַכֶּה זַיין מִיךְ (פב״ב) און מַיין הוֹיז־גֶעזִינְד צוּ טְהָאן דַיין ווִילֶען

משלי מוסר

אָט דָאס זָאגֶען מִיר: „נוֹאַקִים אֱלֶיךָ״, וֶוען עֶס אִיז דִיא אִידֶען שְׁלֶעכְטֵ שְׁבַּייעֶן זֵיי, אָבֶּער „סָמְכֵם וְרִיב רִיבָם״, אָבֶּער נַאכְהֶער לעוה״ב זָאלְסְטוּ זֵיי גוּט בַּאצָאהְלֶען פַאר זֵייעֶרֶע יְסוּרִים און זֵיי זָאלֶען דַארְפֶען בֶּעדוֹיעֶרֶען וָואס זֵייא הָאבֶּען אוֹיף דִיזֶער וֶועלְט נִיט גֶעלִיטֶען מֶעהְר.

מִיטְ׳ן גַאנְצֶען הַארְצֶען אוּן זָאלְסְט אוּנְז מַאכֶען אַנְטְרִינֶען פוּן דֶעם יֵצֶר הָרָע אוּן דוּא זָאלְסְט גֶעבֶּען אוּנְזֶער חֵלֶק אִין דַיין לִיעבֶּע הֵיילִיגֶע תּוֹרָה וּמִצְוֹת אוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים, כְּדֵי דֶערְ־מִיט זָאלְסְטוּ מַאכֶען רוּהֶען דַיין שְׁכִינָה אוֹיף אוּנְז אוּן זָאלְסְט מַאכֶען רוּהֶען אוֹיף אוּנְז דֶעם שֵׂכֶל פוּן דַיין הֵיילִיגֶער שְׁכִינָה אוּן דוּא זָאלְסְט אוּנְז מְזַכֶּה זַיין דָאס מִיר זָאלֶען גֶעבֶּענְטְשְׁט וֶוערֶען מִיט חָכְמָה וּבִינָה, מִיט קְלוּגְהַייט אִין פַארְשְׁטֶענְדִיגְ־קַייט, אַז עֶס זָאל אָן אוּנְז מְקוּיָם וֶוערֶען דֶער פָּסוּק וָואס גֶע־שְׁרִיעבֶּען שְׁטֶעהְט: אוּן עֶס וֶועט רוּהֶען אוֹיף דִיר דִיא נְבוּאָה פוּן פַארְשְׁטֶענְדִיגְקַייט אוּן פוּן שְׁטַארְקַייט אִין דֶער תּוֹרָה אוּן דִיא גְבוּרָה פוּן וִויסֶענְשַׁאפְט דִי תּוֹרָה וּמִצְוֹת אוּן פוּן גָאטְס פָארְכְט. אוּן דַארוּם זָאהל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערֶען דָאס דוּא זָאלְסְט מִיךְ מְזַכֶּה זַיין צוּא טְהָאן מַעֲשִׂים טוֹבִים אִין דַיינֶע אוֹיגֶען אוּן צוּ גֶעהְן אִין רֶעכְטְפַארְ־טִיגֶען וֶועג פַאר דִיר. אוּן דוּא זָאלְסְט אוּנְז גֶעבֶּען דָאס מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין לְחַיֵי עוֹלָם הַבָּא צוּ אַ לַאנְג לֶעבֶּען אוּן צוּ אַ גוּט לֶעבֶּען אוּן דוּ זָאלְסְט מִיךְ הִיטֶען פַאר אַלֶע מַעֲשִׂים רָעִים אוּן פוּן דֶעם יֵצֶר הָרָע אוּן פוּן אַלֶע בֵּייזֶע וֶועגֶען. אוּן וֶוער עֶס פַארְזִיכֶערְט זִיךְ אִין דִיר גָאט, דֶער אִיז פַארְזִיכֶערְט, אוּן זָאלְסְט מִיךְ אַרוּמְרִינְגְלֶען מִיט חֶסֶד, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

דַאן זָאגְט מֶען „בְּרִיךְ שְׁמֵיהּ״.

משלי מוסר

וֶוען דֶער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִיז גֶע־שְׁטַאנֶען פְלֶעגְט מֶען סוּכּוֹת פְּרַאוֶוען שִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה. דָאס אִיז גֶעוֶוען דִי שֶׁעהְנְסְטֶע צֶערֶעמָא־נִיֶע אִין דֶער וֶועלְט. הִלֵּל הַזָּקֵן אִיז דַאמָאלְסְט גֶעוֶוען דֶער גָּדוֹל הַדּוֹר בַּיי אִידֶען. דֶערְצֶעהְלְט דִי גְמָרָא, אַז בַּיי שִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה פְלֶעגְט עֶר זָאגֶען: „אִם אֲנִי כַּאן הַכֹּל כַּאן, וּכְשֶׁאֵין אֲנִי כַּאן, מִי כַּאן?״—אַז אִיךְ

תְּחִנָּה לְהוֹשַׁעְנָא רַבָּה פַאר הַלֵּל.

די תְּחִנָּה זָאגְט מֶען אוּם הוֹשַׁעְנָא רַבָּה פַאר הַלֵּל:

אָנָּא יְיָ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט דֶער גְרוֹי־סֶער אוּן שְׁטַארְקֶער אוּן פָארְכְטִיגֶער, אִיךְ קוּם פַאר דִיר מִיט גְרוֹיס פַּחַד אוּן צִיטֶערְנֶעשׁ אוּן אִיךְ טְהוּ צוּא דִיר תְּפִלָּה טְהָאן מִיט גְרוֹיס כַּוָּנָה, הַיינְט אִין דֶעם טָאג וָואס אִיז דֶער לֶעצְטֶער טָאג פוּן דֶעם גְמַר פוּן דֶער חֲתִימָה, הַיינְט אִין דֶעם טָאג טוּהֶען גֶע׳חַתְמֶ׳עט וֶוערֶען דִי קְוִויטְלַאךְ פוּן יֶעדֶער מֶענְטְשׁ וָואס עֶס וֶועט פַּאסִירֶען מִיט אִיהְם אַ גַאנְץ יָאהְר, צוּ עֶר זָאל זַיינֶע יָאהְרֶען אוֹיסְלֶעבֶּען אָזֶ עֶר עֶר זָאל זַיי חַס וְשָׁלוֹם נִישְׁט אוֹיסְלֶעבֶּען, עֶר זָאל שְׁטַארְבֶּען אִין וַואסֶער אָדֶער אִין פַייעֶר, דוּרְךְ אַ שְׁוֶוערְד אָדֶער דוּרְךְ אַ חַיָּה, פַאר הוּנְגֶער אָדֶער פַאר דָארְשְׁט, אִין שְׁטוּרֶעם אָדֶער אִין מָארְד, עֶר זָאהְל דֶערְ־וָוארְגֶען וֶוערֶען אָדֶער עֶר זָאהְל פַארְשְׁטֵיינְט וֶוערֶען. עֶר זָאהְל רוּהֶען אָדֶער עֶר זָאל זַיין נָע וָנָד, עֶר זָאל זַיין רוּהִיג אוּן זִיכֶער אָדֶער פְרֶעמְ־דֶע זָאלֶען אַוֶועקְנֶעהְמֶען זַיין גֶעלְד בִּגְזֵילָה, עֶר זָאל הָאבֶּען שָׁלוֹם אוּן גֶעזוּנְד אוּן שְׁטַארְק זַיין אָדֶער עֶר זָאל גֶעשְׁטְרָאפְט וֶוערֶען מִיט יְסוּרִים. עֶר זָאהְל פַארָארֶעמְט וֶוערֶען אָדֶער עֶר זָאהְל רַייךְ וֶוערֶען, עֶר זָאהְל אַרָאפּ פוּן זַיין גְדוּלָּה אָדֶער עֶר זָאהְל דֶערְהוֹיבֶּען וֶוערֶען. וְהַיּוֹם הַזֶּה, אוּן הַיינְטִיגֶען טָאג הוֹשַׁעְנָא רַבָּה וֶוערְט גֶעגֶעבֶּען דָאס קְוִויטֶעל מִיט דֶעם גְזַר דִין צוּם מֶענְטְשֶׁען, סַיי אוֹיף גוּטְס אוּן סַיי אוֹיף שְׁלֶעכְטְס. דַארוּם בִּין אִיךְ גֶעקוּמֶען, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, צוּא בֶּעטֶען פַאר דִיר, דוּא זָאלְסְט גֶעבֶּען דָאס גוּטֶע קְוִויטֶעל מִיר אוּן מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְ־דֶער, לֶעבֶּען, גֶעזוּנְד אוּן פַּרְנָסָה בְּכָבוֹד, אוֹיךְ גָאר דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל

משלי מוסר

בִּין דָא אִיז אַלֶעס דָא אוּן אַז אִיךְ בִּין נִיטָא, טָא וֶוער אִיז דָא? אִיז דָאךְ דִיא קַשְׁיָא: הִלֵּל, וַוייסֶען מִיר דָאךְ, אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער עָנָיו, הַיינְט וִוי קוּמְט עֶס עֶר זָאל רֵיידֶען מִיט אַזַא גַאֲוָה? וֶועלֶען מִיר דָאס פַארְשְׁטֶעהְן מִיט אַ מָשָׁל: אַ קְלֵיינְשְׁטֶעטֶעלְדִיגֶער אָרֶע־

זָאלְסְטוּ גֶעבֶּען קְוִויטְלַאךְ פוּן אַ גוּט לֶעבֶּען אוּן פַּרְנָסָה מִיט שֶׁפַע אוּן הַצְלָחָה אוּן אַלֶעם גוּטֶען:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גֶעדֶענְק אוּנְז מִיט אַ גוּט גֶעדֶעכֶענִעשׁ פַאר דִיר:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גִיעבּ אוּנְז דָאס קְוִויטֶעל פוּן גוּט לֶעבֶּען:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גִיעבּ אוּנְז דָאס קְוִויטֶעל פוּן גוּטֶע פַּרְנָסָה:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דֶערְבַּארֶעם דִיךְ אוֹיף אוּנְז אוּן אוֹיף אוּנְזֶערֶע קְלֵיינֶע קִינְדֶערְלַאךְ:

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה הוֹשַׁעְנָא רַבָּה פַאר הוֹשַׁעְנוֹת.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּ גָאט פוּן גְנָאד אוּן עֶרְבַּארְמוּנְג, וָואס דַיין הַאנְד אִיז אוֹיסְגֶעשְׁטְרֶעקְט מְקַבֵּל צוּא זַיין אַלֶע־מֶען וֶועלְכֶע קֶעהְרֶען זִיךְ צוּ דִיר מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען. הֶער צוּ, גְרוֹיסֶער גָאט, דִי גֶעבֶּעט פוּן דַיין דִיעְנְסְט, וֶועלְכֶע קוּמְט יֶעצְט פַאר דִיר אִין דַיין הֵיילִיגֶע הוֹיז מִיט אַ צוּרִיסֶענֶע הַארְץ, צוּא בֶּעטֶען בַּייא דִיר מְחִילָה וּסְלִיחָה אִין דֶעם הֵיילִיגֶען טָאג הוֹשַׁעְנָא רַבָּה. מִיט אַן אֵיינְגֶעבּוֹיגֶענֶע קָאפּ וִויא אַ שְׁוֶוערֶע זִינְדֶערְן, מִיט הֵייסֶע טְרֶעהְרֶען אִין דִיא אוֹיגֶען שְׁטֶעה אִיךְ אַצוּנְד פַאר דִיר אוֹיסְצוּבֶּעטֶען בַּיי דִיר גָאט פוּן עֶרְבַּארְמוּנְג אַ גוּטֶען צֶעטֶעל פַאר מִיר, פַאר מַיין מַאן, פַאר מַיינֶע קִינְדֶערְלַאךְ אוּן פַאר כָּל יִשְׂרָאֵל. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּא פָאטֶער פוּן אַלֶע צוּבְּרָאכֶענֶע הֶערְצֶער, הֶער צוּא מַיין גֶעבֶּעט, פַארְנֶעהְם מַיינֶע זִיפְצֶען. זַאמֶעל צוּזַאמֶען מַיינֶע הֵייסֶע טְרֶעהְרֶען, וֶועלְכֶע אִיךְ פַארְגִיעס פַאר דִיר אִין דַיין הֵיילִיגֶע הוֹיז. מַיין

מְשָׁלֵי מוּסר

מַאן אִיז אַוֶועקְגֶעפָאהְרֶען אִין אַ גְרוֹיסֶע שְׁטָאדְט אוּן הָאט דָארְט גֶעקְרָאגֶען אַ מְשָׁרֵת שְׁטֶעלֶע בַּיי נַיי־
גֶעם זֶעהְר אַ רַייכֶען קָרוֹב. אִין אַ צַייט אַרוּם אִיז עֶר גֶעקוּמֶען אַהֵיים אוּן הָאט מִיטְגֶעבְּרַאכְט שֶׁעהְנֶע

גֶעבֶּעט זָאל אַרויפְגֶעהְן צוּ דִיר, צוּ דַיין כִּסֵא הַכָּבוֹד אוּן זייא זָאל דָארְטֶען גֶעפִינֶען אַן אָרְט צְווִישֶׁען אַלֶע תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, וָועלְכֶע עֶס קוּמֶען פַאר דִיר הַיינְט פָאר אִין דִיעזֶען הֵיילִיגֶען טָאג. אוּן דֶער זְכוּת פוּן דִי הוֹשַׁעְנוֹת וָואס מִיר זַיינֶען מְקַיֵּים דֶעם מִנְהָג פוּן דִי הֵיילִיגֶע נְבִיאִים זָאל מִיר הַיינְט בַּיישְׁטֶעהֶען פַאר דַיין הֵיילִיגֶען שְׁטוּהְל, אַז דוּא זָאלְסְט דֶערְמָאהְנֶען דַיין דִיעְנְסְט צוּ גוּטֶען אוֹיפְ׳ן נַייעֶם יָאהְר, דוּ זָאלְסְט זִיךְ דֶערְבַּארְמֶען אוֹיף מִיר, אוֹיף מַיין מַאן אוּן אוּנְז צוּשִׁיקֶען אַ גְרִינְגֶע חִיוּנָה. דוּ זָאלְסְט הִיטֶען אַלֶע מַיינֶע קִינְדֶער צוּזַאמֶען מִיט אַלֶע קִינְדֶער פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל, פוּן אַלֶעם בֵּייז אוּן פוּן שְׁוֶוערֶע קְרַאנְקְהַייטֶען. דוּ זָאלְסְט זֵיי גֶעבֶּען אַ רֵיינֶע הַארְץ אַז זייא זָאלֶען גֶעהֶען אִין דַיינֶע וֶועגֶען, לֶערְנֶען דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן הִיטֶען דַיינֶע מִצְוֹת. קֶעהְר אוּנְז אוּם אִין אוּנְזֶער הֵיילִיגֶע שְׁטָאדְט יְרוּשָׁלַיִם אוּן בּוֹי אוֹיף צוּרִיק דַיין הֵיילִיגֶען בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וואוּ דַיין שְׁכִינָה הָאט שְׁטֶענְדִיג גֶערוּהְט, אוּן דָארְטֶען וֶועלֶען מִיר אוּנְזֶערֶע הֶערְצֶער דִיר בְּרֵיינְגֶען אָפְּפֶער, אוּן דִיךְ דִינֶען בִּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

סֵדֶר הַהֲקָפוֹת פוּן הוֹשַׁעְנָא רַבָּה.

צוּ דֶער עֶרְשְׁטֶער הַקָּפָה זָאגְט מֶען דָאס:

רַחֲמָנָא, דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער גָאט, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת פוּן אַבְרָהָם דַיין גֶעלִיבְּטֶער, וָואס דוּא הָאסְט

משלי מוסר

לָאמְפֶּען אוּן אַנְדֶערֶע טַייעֶרֶע כֵּלִים וָואס זַיין קָרוֹב הָאט אִיהם גֶעגֶעבֶּען אַ מַתָּנָה. וֶוען זַיינֶע פְרַיינְד זַיינֶען אִיהם גֶעקוּמֶען בֶּעזוּכֶען אוּן הָאבֶּען גֶעזֶעהְן דִיא שֶׁעהְנֶע לָאמְפֶּען אוּן כֵּלִים, הָאבֶּען זֵיי אִיהם אָנְגֶענוּמֶען

אִיהְם גֶעפְּרוּבְט מִיט צֶעהֶען פְּרוּבוּנְג אוּן עֶר אִיז בַּאשְׁטַאנֶען אוּן הָאט אִין דִיר גֶעגְלוֹיבְּט. זַיין זְכוּת אִין דֶער בְּרִית, וָואס דוּ הָאסְט מִיט אִיהְם כּוֹרֵת בְּרִית גֶעוֶוען, זָאל אוּנְז בַּיישְׁטֶעהְן הַיינְט אִין הוֹשַׁעְנָא רַבָּה צוּ דֶער גְמַר חֲתִימָה אַז דוּא זָאלְסְט קִינִיגֶען אִיבֶּער אוּנְז, דַיין לִיעבּ הֵיילִיג פָאלְק יִשְׂרָאֵל:

כִּי אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה:

צוּ דֶער אַנְדֶערֶער הַקָּפָה זָאגְט מֶען דָאס:

רַחֲמָנָא, דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער גָאט, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת פוּן יִצְחָק וָוס עֶר הָאט אוֹיסְגֶעשְׁטְרֶעקְט זַיין הַאלְז אוּן הָאט זִיךְ גֶעוָואלְט לָאזֶען מַקְרִיב זַיין פַאר אַ קָרְבָּן עוֹלָה פוּן דַיין לִיעבֶּען הֵיילִיגֶען נָאמֶען וֶועגֶען. זַיין זְכוּת זָאלְסְט דוּ אוּנְז גֶעדֶיינְקֶען, לִיעבֶּער גָאט, הַיינְט אִין הוֹשַׁעְנָא רַבָּה צוּא דֶעם גְמַר חֲתִימָה אַז דוּ זָאלְסְט קִינִיגֶען אִיבֶּער אוּנְז, דַיין לִיבּ הֵיילִיג פָאלְק יִשְׂרָאֵל:

לְךָ זְרוֹעַ עִם גְּבוּרָה תָּעֹז יָדְךָ תָּרוּם יְמִינֶךָ:

צוּ דֶער דְרִיטֶער הַקָּפָה זָאגְט מֶען דָאס:

רַחֲמָנָא, דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער פָאטֶער, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶער פָאטֶער יַעֲקֹב, זַיין זְכוּת זָאהְל אוּנְז בַּיישְׁטֶעהְן הַיינְט אִין הוֹשַׁעְנָא רַבָּה צוּ דֶעם גְמַר חֲתִימָה

משלי מוסר

פַאר אַ גְרוֹיסֶען גְבִיר. הָאט דֶער גַאסְט צוּא זַייא גֶעזָאגְט: „מַיינֶע פְרַיינְד, אִיהְר הָאט אַ טָעוּת. דָאס גֶעהָמְט מֶען מִיךְ אָן פַאר אַ גְבִיר דָא אִין קְלֵיין שְׁטֶעדְטֶעל. דָארְט אָבֶּער אִין דֶער כְּרַךְ בַּיי מַיין קָרוֹב בִּין אִיךְ גָאר נִיט. וֶוען אִיךְ קְלַאפּ אָן אִין זַיין טְהִיר אוּן עֶר פְרֶעגְט ׳וֶוער אִיז דָאס?׳ וֶוער אִיךְ אַ דֶער־שְׁרָאקֶענֶער".

אָט דָאס הָאט הִלֵּל הַזָּקֵן גֶע־מֵיינְט: „אִם אֲנִי כַּאן", אַז אִיךְ בִּין

אַז דוּא זָאלְסְט קִינִיגֶען אִיבֶּער אוּנְז, דַיין לִיעבּ הֵיילִיג פָאלְק יִשְׂרָאֵל:

תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם:

צוּ דֶער פֶערְטֶער הַקָפָה זָאגְט מֶען דָאס:

רַחֲמָנָא, דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער פָאטֶער, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת פוּן משֶׁה רַבֵּינוּ דֶער בַּאגְלוֹיבְּטֶער מַאן, וָואס דוּ הָאסְט מִיט אִיהְם גֶערֶעדְט פָּנִים בְּפָנִים. זַיין זְכוּת זָאל אוּנְז בַּיישְׁטֶעהְן הַיינְט אִין הוֹשַׁעְנָא רַבָּה צוּ דֶעם גְמַר חֲתִימָה, אַז דוּ זָאלְסְט קִינִיגֶען אִיבֶּער אוּנְז דַיין לִיבּ הֵיילִיג פָאלְק יִשְׂרָאֵל:

נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:

צוּ דֶער פִינְפְטֶער הַקָפָה זָאגְט מֶען דָאס:

רַחֲמָנָא, דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער גָאט, גֶעדֶענְק אוּנְז דֶעם זְכוּת פוּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן דֶער הֵיילִיגֶער מַאן, וָואס אִיז גֶעוֶוען גֶעקְלֵיידֶעט אִין אַכְט בִּגְדֵי כְּהוּנָה צוּ מְכַפֵּר זַיין אוֹיף דִי עֲבֵירוֹת פוּן יִשְׂרָאֵל. זַיין זְכוּת זָאל אוּנְז בַּיישְׁטֶעהְן הַיינְט אִין הוֹשַׁעְנָא רַבָּה צוּ דֶעם גְמַר חֲתִימָה אַז דוּ זָאלְסְט גִיךְ קִינִיגֶען אִיבֶּער אוּנְז, דַיין לִיעבּ הֵיילִיג פָאלְק יִשְׂרָאֵל:

יְיָ אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמָיִם:

משלי מוסר

דָא אוֹיף דֶער זִינְדִיגֶער וֶועלְט, אִיז „הַכֹּל כַּאן“, מֵיינְט אִיהר אַז אִיךְ בִּין אַלֶעס, „וּכְשֶׁאֵין אֲנִי כַּאן“, אוּן אַז אִיךְ וֶועל דָא נִיט זַיין, נוּר בעהו"ב בַּיים טִיהר פוּן גַן עֵדֶן, וואוּ עֶס גֶעפִינֶען זִיךְ דִיא אָבוֹת אוּן אַנְדֶערֶע גְרוֹיסֶע צַדִיקִים, אוּן אִיךְ וֶועל אוֹיךְ וֶועלֶען אַבַּיינְגֶעהְן, וֶועט מֶען פְרֶע־

צו דער זעקסטער הקפה זאגט מען דאס:

רַחֲמָנָא, דערבּארעמדיגער גאט, געדענק אונז דעם זְכוּת פון יוֹסֵף הַצַדִיק דער גרעסטער מאן און זאלסט קינֶיגען גיך און באלד אויף אונז דיין ליב היילינ פאלק ישראל:

צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו:

צו דער זיעבעטער הקפה זאגט מען דאס:

רַחֲמָנָא, דערבּארעמדיגער גאט, געדענק אונז דאס זיסע געזאנג פון דָוִד הַמֶלֶךְ עָלָיו הַשָׁלוֹם. מיט טרוּ־מייטען און פידלען האט ער דערוועקט דעם מארגען־שטע־רען, צו לויבען דיך מיט זיינע שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת. זיין זְכוּת זאל אונז בּיישטעהן היינט אין הוֹשַׁעְנָא רַבָּה צו דער גְמַר חֲתִימָה. בִּמְהֵרָה, גיך און באלד זאל קומען דער מְבַשֵׂר צֶדֶק און מָשִׁיחַ בֶּן דָוִד, מיר זאלען קומען מיט גרויס שִׂמְחָה און פרייד קיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אונזער היילינ לאנד, אזוי וויא עס שטעהט אין פָּסוּק: וּבָא לְצִיוֹן גוֹאֵל, אָמֵן:

לְךָ יְיָ הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

משלי מוסר

גען: „מִי כָּאן?“ — ווער איז דאס דארט? ווייל געגען זיי בין איך גאר ניט געאכטעט.

קֹהֶלֶת זאגט: „וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׁוּקִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה דִמְעַת הָעֲשׁוּקִים וְאֵין

תחנה פון ליכט צינדען לשמיני עצרת ולשמחת תורה.

שמיני עצרת און שמחת תורה דארף מען ביי ליכט צינדען מאכען שהחיינו:

שמע תפלתי יי והאזינה לקול תחנוני:

הער צו, ליעבער גאט, מיין תפלה, וואס איך וויל טהאן פאר דיר און פארנעהם דאס קול פון מיין געבעט און בקשות וואס איך וויל פאר דיר יעצט זאגען:

שערי שמים פתח ויתעוררו עלי רחמיך:

מאך אויף די טהויערען פון דעם הימעל ארייַנצולאזען מיינע רייד וואס איך וועל פארגיעסען און עס זאל דערוועקט ווערען אויף מיר דיינע פיעל דערבארעמקייט:

שפתי תפתח ורעיונותי לא יהיו נבוכים:

מיינע לעפצען זאלסט דו עפענען, דערבארעמדיגער גאט, איך זאהל זאגען פאר דיר מיינע רייד, אזוי וויא מען געהער צוא זאגען פאר דיר וואס דוא ביסט א מלך מלכי המלכים, און מיינע געדאנקען זאלען ניט צומישט ווערען:

ואל יבא עצב ויגון בבתינו לעולם:

און עס זאהל ניט קומען קיין שום טרויערקייט און קיין שום קלאג און קיין שום זארג אין אונזערע הייזער ביז אויי־

משלי מוסר

להם מנחם", איך האב מיך ארומ־
געקוקט און געזעהן דיא גוואלד־
טהאטען וואס ווערען געטהאן אונ־
טער דער זון און די טרעהרען פון

דיא געדריקטע און זיי האבען נימ
קיין טרייסטער. מיר וועלען פאר־
שטעהן דעם מאמר דורך א משל:
עטליכע סוחרים זיינען געקו־

בִּיג. מִיר זָאלֶען אוֹיסְלֶעבֶּען אוּנְזֶערֶע יָאהְרֶען אִין נַחַת און אִין פְרֵייד:

וְנִהְיֶה חֲשׁוּבִים בְּעֵינֶיךָ וְאַל תִּפָּרֵד מֵאִתָּנוּ:

און מִיר זָאלֶען זַיין חָשׁוּב אִין דַיינֶע אוֹיגֶען און זָאלְסְט זִיךְ קַיינְמָאהל נִיט אָפְּשֵׁיידֶען פון אוּנְז, אִין דֶעם זְכוּת, וָואס מִיר הִיטֶען דֶעם הֵיילִיגֶען יום טוב שְׁמִינִי עֲצֶרֶת, וָואס עֶר ווֶערְט גֶערוּפֶען מִיט דֶעם דָאזִיגֶען נָאמֶען, וָואס בַּאדַייט אַז עֶס אִיז דִיר זִיךְ שְׁוֶוער אָפְּצוּשֵׁיידֶען פון אוּנְז דַיין גֶעלִיעבְּטֶע פָאלְק יִשְׂרָאֵל:

רְאֵה עַם אֲהוּבֶךָ שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים בְּתוֹרָתֶךָ:

קוּק און זֶעה, לִיעבֶּער גָאט, ווִיא דַיין גֶעלִיעבְּטֶע טְהַייעֶרֶע פָאלְק טוּעֶן זִיךְ הַיינְטִיגֶען טָאג פְרֶעהֶען מִיט דַיין תּוֹרָה אִין אַלֶע בָּתֵּי מִדְרָשִׁים און אִין אַלֶע שׁוּהלֶען:

קַבֵּל בְּרָצוֹן בִּרְכָתִי עַל נֵרוֹתַי שֶׁהִדְלַקְתִּי:

נֶעהְם אָן, לִיעבֶּער גָאט, מִיטְ'ן גוּטֶען ווִילֶען מַיין בְּרָכָה, וָוָאס אִיךְ הָאבּ גֶעמַאכְט אוֹיף דִיא לִיכְט וָואס אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעצוּנְדֶען לְכָבוֹד דֶעם הֵיילִיגֶען יום טוב:

וְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

און בְּעַנַיי אוֹיף אוּנְז דָאס יָאהְר צוּ פִיעל גוּטְס און בֶּענְטְשׁוּנְג, מִיר זָאלֶען גֶעבֶּענְטְשְׁט ווֶערֶען צוּא אַ גוּט לֶעבֶּען

משלי מוסר

מֶען אִין אַן אֵיינְפָאהְר הוֹיז צוּ גֶעבְּטִיגֶען. זֵייא הָאבֶּען זִיךְ גֶעהֵייסֶען גֶעבֶּען אַ גוּטֶען מָאהלְצַייט פון פִישׁ, פְלֵייש און טַייעֶרֶע מַשְׁקָאוֹת. אִין דֶער צַייט ווֶען דִיא סוֹחֲרִים זַיינֶען דָארְט גֶעוֶוען אִיז גֶעקוּמֶען אַן אָרֶעמַאן. עֶר הָאט אָבְגֶעגֶעסֶען אַ שְׁטִיקֶעל פֶערְדַארְט בְּרוֹיט און זִיךְ גֶע־

אוּן גוּטֶע פַּרְנָסָה אוּן מִיר זָאלֶען מְגַדֵל זַיין אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער צוּ דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אָמֵן:

וְעֵינֵי בַּעֲלִי וּבָנַי בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה תָּאִיר:

אוּן אַזוֹי וִויא אִיךְ הָאבּ דֶערְלַייכְט דִי לִיכְט לִכְבוֹד דֶעם יוֹם טוֹב אַזוֹי זָאלְסְטוּ לִיעבֶּער גָאט דֶערְלַייכְטֶען דִיא אוֹיגֶען פוּן מַיין מַאן אוּן מַיינֶע קִינְדֶער אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה:

וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם כָּל תַּרְיַ"ג מִצְוֹת הַכְּתוּבוֹת בְּתוֹרָתֶךָ אָמֵן:

אוּן בִּזְכוּת, וָואס מִיר וַוייבֶּער גֶעהֶען הַיינְטִיגֶען יוֹם טוֹב אִין דִיא שׁוּהְלֶען צוּ קוּשֶׁען דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה זָאלְסְטוּ אוּנְז מְזַכֶּה זַיין מִיר זָאלֶען מְקַיֵּים זַיין אַלֶע תַּרְיַ"ג מִצְוֹות וָואס זַיינֶען גֶעשְׁרִיעבֶּען אִין דֶער תּוֹרָה, אָמֵן סֶלָה:

אַ תְּחִנָּה פַאר מוּסַף צוּ תְּפִלַּת גֶשֶׁם.

אִיךְ פַארְבִּינְד מִיךְ מִיט כָּל יִשְׂרָאֵל צוּזַאמֶען, וָואס שְׁטֶעהֶען יֶעצְט פַאר דִיר גָאט אוּן בֶּעטֶען רֶעגֶען אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי דִיא פֶעלְדֶער זָאלֶען וַואקְסֶען, דִי תְּבוּאָה זָאל זַיין גֶערָאטֶען, דִי פֵּירוֹת זָאלֶען זַיין זִיס, דִי בְּלוּמֶען זָאלֶען אַרוֹיסְגֶעבֶּען אַ גֶעשְׁמַאקֶען רֵיחַ, דִי גְרָאז זָאל זַיין גְרִין אוּן שָׁאף אוּן רִינְדֶער זָאלֶען זִיךְ מִיט דֶעם זֶעטִיגֶען, דִי רֶעגֶענְס זָאלֶען גֶעהֶען אִין דֶער צַייט, אָהְן אַ שְׁטוּרְם ווִינְד, אָהְן הָאגֶעל, נִיט צוּ פִיעל נִיט צוּ וֶוייניג, דִי דָארְטִיגֶע יוּדֶען וֶועלֶען זַאט זַיין מִיט בְּרוֹיט וֶועלֶען זֵיי קָאנֶען לֶערְנֶען אוּן דַאוְונֶען. דִיא הַשְׁפָּעָה פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וֶועט זִיךְ צִיהֶען צוּ אוּנְז אִין חוּץ לָאָרֶץ וֶועלֶען מִיר נִיט

משלי מוסר

לִייגְט שְׁלָאפֶען. אִין מִיטֶען נַאכְט זַיינֶען דִיא סוֹחְרִים אַנְטְלָאפֶען אוּן דֶער אָרֶעמַאן אִיז פַארְבְּלִיעבֶּען. דֶער בַּעַל הַבַּיִת אִיז אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען אִין דֶער פְרִיה אוּן אִיז גֶעגַאנְגֶען צוּ דִיא סוֹחְרִים מָאהְנֶען גֶעלְד פַאר'ן מָאהְלְצַייט, אָבֶער עֶר הָאט בְּלוֹיז גֶעפוּנֶען דֶעם אָרֶעמַאן. עֶר הָאט

דארְפֶען אָנְקוּמֶען אֵייגֶער צום אַנְדֶערֶען בֶּעטֶען חָלִילָה בְּרוֹיט, מִיר ווֶעלֶען זאט זַיין פון דַיין הַאנְד, ווִיא דֶער פָּסוּק זָאגְט: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן, עֶפֶען אויף דַיין הַאנְד און מַאךְ זַאט אַלֶע לֶע־בֶּעדִיגֶע מִיט דַיין גוּטֶען ווִילֶען, גֶעלוֹיבְּט בִּיסְטוּ גָאט, ווָאס דוּ בִּיסְט אַ זָן וּמְפַרְנֵס מִקַּרְנֵי רְאֵמִים עַד בֵּיצֵי כִנִּים. הֶער צוּ אוּנְזֶער תְּפִלָּה און זַיי מְמַלֵּא אוּנְזֶער רָצוֹן, אָמֵן:

אַלִיעד פון אָלֶף בֵּית אויף שִׂמְחַת תּוֹרָה.

לִיעבֶּער גָאט, לָאזֶען מִיר גֶענִיעסֶען דֶעם זְכוּת פון אוּנְזֶער מוּטֶער חַנָּה, ווָאס זִיא אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין בֵּית־הַמִקְדָּשׁ אַריין תְּפִלָּה טְהָאן:

א אָנְפַאנְגֶען ווֶעלֶען מִיר צוּא זִינְגֶען מִיט אַ הוֹיכֶע שְׁטִימֶע, לְכָבוֹד אוּנְזֶער תּוֹרָה ווָאס הָאט קַיין פְּגִימָה, און אוּנְזֶער הֵיילִיגֶען גָאט, ווָאס הָאט אוּנְז גֶעגֶעבֶּען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה מִיט אִיהְרֶע צֶעהְן גֶעבָּאט:

ב בַּאשֵׁיידֶען ווֶעל אִיךְ דִיא זַאךְ קְלָאהְר, אוּנְזֶער תּוֹרָה אִיז גֶעווֶען פַארְבָּארְגֶען פון בְּרִיאַת עוֹלָם אָן, צְוֵויי טוֹיזֶענְד יָאהְר, דֶערְנָאךְ אִיז זִי אוּנְז גֶעגֶעבֶּען גֶעוָוארֶען גַאנְץ און גָאר:

ג גָאט דֶער אַלְמֶעכְטִיגֶער הָאט גֶעטְהָאן זַיינֶע מַלְאָכִים אִין הִימֶעל פְרֶעגֶען: זָאל אִיךְ דִי תּוֹרָה צוּא דִי לַייט ווָאס

משלי מוסר

אִיהם אָנְגֶענוּמֶען אַלְס אֵיינֶער פון דִי סוֹחֲרִים און עֶר הָאט אִיהם גֶע־נוּמֶען שְׁלָאגֶען פַאר נִיט בַּאצָאהְלֶען פַאר'ן עֶסֶען און טְרִינְקֶען פון אִיהם און זַיינֶע חֲבֵרִים. דֶער אָרֶעמַאן הָאט אָנְגֶעהוֹיבֶּען צוּ ווֵיינֶען: „ווָאס הָאט אִיהר צוּ מִיר? יֶענֶע הָאבֶּען זִיךְ גֶעלָאזְט ווָאויל גֶעהְן און אִיךְ

אוֹיף דֶער עֶרְד גֶעבֶּען? אַזוֹי בַּאלְד עֶנְטְפֶערֶן אַלֶע גְלַייךְ:
גָאט, לָאז דָאךְ דַיין שֶׁעהֶנְהַייט אִין הִימֶעל־רַייךְ:

ד דָא זָאגְט גָאט צוּ דִי מַלְאָכִים: אִיהְר עֶנְגֶעל, דִיא הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אַייךְ צוּ גֶעבֶּען, דָאס קָאן נִיט זַיין, אִיךְ וֶועל פוּן דִי וָואס אוֹיף דֶער עֶרְד אוֹיךְ גֶעלוֹיבְּט זַיין, לָאזֶען זֵיי וִויסֶען אַז קֵיינֶער אִיז קֵיין גָאט אוֹיף דֶער וֶועלְט נִיט מֵיין, נָאר אִיךְ אַלֵיין:

ה הוֹיבֶּען אָן דִיא מַלְאָכִים צוּ זָאגֶען צוּ גָאט: דוּ הַאֹרְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, וְוִי זָאלְסְטוּ גֶעבֶּען אַזֶעלְכֶע הֵיילִיגְקַייט צוּ לַייט וָואס זַיינֶען פוּן דֶער עֶרְד גֶעשְׁטֶעלְט? גִיעבּ עֶס אוּנְז עֶנְגֶעל נָאר מִיר וֶועלֶען זִיךְ בַּאמִיהֶען אִין אִיהְר גַאנְץ אוּן גָאר:

ו וְוִיא בַּאלְד דֶער אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט טְהוּט דָאס פוּן זֵייא הֶערֶען, אַזוֹי בַּאלְד עֶנְטְפֶערְט עֶר צוּא דִיא מַלְאָכִים: אִיךְ זָאג אַייךְ דִיא זַאךְ גַאנְץ קְלָאהְר, אִיהְר קֶענְט נִיט הָאבֶּען דִיא תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם, וַוייל אִיהְר זַייט נִישְׁט גֶעוֶוען אִין מִצְרַיִם:

ז זָא בַּאלְד זָאגֶען דִי מַלְאָכִים: נוּ, הָאבֶּען מִיר קַיין בְּרֵירָה, אוּן מִיר קָאנֶען נִיט הָאבֶּען דִיא תּוֹרָה, וַוייל דִי צֶעהְן גֶעבָּאט מִיט „אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מִמִּצְרָיִם" פַאנְגְט זִיךְ אָן, אוּן מִיר הָאבֶּען קַיין עֲבוֹדַת פֶּרֶךְ גֶעטְהָאן:

משלי מוסר

הָאבּ בְּלוֹיז גֶעגֶעסֶען אַ שְׁטִיקֶעל טְרוּ־קֶען בְּרוֹיט, לְסוֹף שְׁטְרָאפְּט אִיהְר מִיר פַאר זֵיי!" כַּךְ, אַזוֹי אִיז אוֹיךְ מִיט דִיא רְשָׁעִים אוּן צַדִיקִים. דִיא רְשָׁעִים לֶעבֶּען אוֹיף דֶער וֶועלְט אַ גוּטֶען טָאג אוּן דִיא צַדִיקִים זַייעֶן נָאר נִיט נֶהֱנֶה פוּן דֶער וֶועלְט, לְסוֹף וֶוערֶען דִי צַדִיקִים גֶעשְׁטְרָאפְט פַאר דִי זִינְד פוּן דִיא רְשָׁעִים. אָט דָאס זָאגְט קֹהֶלֶת: אִיךְ זֶעה דִיא גְוַאלְד־

ח חַי וְקַיָם, הֵייסְט דִיא מַלְאָכִים גֶעהְן פָאְרט, אוּן טְהוּט רוּ־
פֶען צוּ משֶׁה צוּ זַיין הֵיילִיג אָרְט, אוּן זָאגְט צוּ אִיהְם, מִיט
זַיין הֵיילִיגֶע שְׁמוֹת:

ט טְהוּ נִיט זַאמֶען, מַיין גֶעטְרַייעֶר קְנֶעכְט, אוּן גֶעה צוּ מַיין
פָאלְק יִשְׂרָאֵל גִיךְ אוּן גֶעשְׁווִינְד, אוּן גִיעבּ זֵיי דִיא תּוֹרָה
אַצוּנְד:

י יִשְׂרָאֵל מַיין פָאלְק, דִיא קִינְדֶער פוּן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב,
זָאלְסְטוּ פְרֶעגֶען, אוֹיבּ זֵיי זַיינֶען נִיט דַאגֶעגֶען, צוּא נֶעהְ־
מֶען דִי תּוֹרָה, וָואס אִיז דִי בֶּעסְטֶע סְחוֹרָה:

כ כָּל יִשְׂרָאֵל נֶעהְמֶען אוֹיף משֶׁה׳ן גַאנְץ פַיין, זֵיי זָאגֶען צוּא
אַז זֵיי וֶועלֶען בְּלֵב אֶחָד זַיין, זֵיי הָאבֶּען קַיין זַאךְ דַאגֶע־
גֶען, אוּן ווִילֶען גָאר נִיט פְרֶעגֶען:

ל יעבֶּער משֶׁה, וָואהְרְהַאפְטִיגֶער מַאן, וָואס דֶער לֶעבֶּע־
דִיגֶער גָאט וֶועט דִיר בַּאפוֹילֶען וֶועלֶען מִיר אַלְץ טְהָאן,
עֶר אִיז דֶער אֵיינְצִיגֶער גָאט אִיבֶּער אַלֶע בַּאשֶׁעפֶענֶעשׁ,
עֶר הָאט אוּנְז גֶעפִיהְרְט אִיבֶּער דֶעם יַם אִין דֶער טְרִי־
קֶענֶעשׁ:

מ משֶׁה רַבֵּינוּ אִיז גֶעקוּמֶען צוּא גָאט, אוּן גֶעזָאגְט אַז עֶר
הָאט עֶרְפִיהְלְט זַיין גֶעבָּאט, אוּן „נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע״ הָאבֶּען
גֶעזָאגְט דִי אִידֶען, אוּן זַיינֶען צוּפְרִיעדְען:

טַהאטֶען · דִי אוּנְרֶעכְטֶען וָואס וֶוע־
רֶען גֶעטָהאן אוּנְטֶער דֶער זוּן ווִיא
דִיא צַדִיקִים פַארְגִיסֶען טְרֶעהְרֶען
וָואס זֵייא וֶוערֶען גֶעשְׁטְרָאפְט פַאר
פְרֶעמְדֶע זִינְד · דֶערִיבֶּער פִיהְרְט עֶר
אוֹים: „וְשַׁבֵּחַ אֲנִי אֶת הַמֵּתִים״—אִיהְ
שֶׁעטְץ גְלִיקְלִיךְ דִיא מֵתִים, דִי גֶע־
שְׁטָארְבֶּענֶע צַדִיקִים, ווַייל אוֹיף יֶע־
נֶער וֶועלְט קְרִיגֶען זֵיי גוּט אָבְּגֶע־
צָאהְלְט פַאר דִי קְרִיוְודֶעס וָואס זֵיי
הָאבֶּען גֶעהַאט אוֹיף דֶער וֶועלְט.

נ ניט ערגעץ איז קיין פאלק פארהאנדען נור ישראל אליין, וואס איז אזוי אינטערטהעניג פון גרויס ביז קליין, און פאלגען, ליעבער גאט, דיין הייליגע געבאט:

ס סומך זיין וועלען זיי זיך אויף מיינע רייד, און אהן אן אונטערשייד, וועלן זיי מקבל זיין, גאנץ שעהן און גאנץ פיין:

ע ענטפערט גט צו משה: קום אהער מיין הייליגער קנעכט, רוף מיר צו אהרן און די זקנים און כל ישראל גאנץ גערעשלעכט, איידער זיי געהן צום בארג סיני, זאג זיי באצייטען, אז זיי זאלען שטעהן פון ווייטען:

פ פארכט און מורא באפאלט דיא זקנים, מיט אלע אידען אין איינעם, זיי שרעקען זיך וויא פאר׳ן טוידט, ווען מען הייסט זיי זיין צום דריטען טאג גרייט:

צ ציהען טהוען דיא ישראל צום הר סיני, דעם אויסדערוועהלטען בארג, זעהען זייא דיא גרויסע וואונדער גאר שטארק, הייליגען זיך דריי טעג און דריי נעכט, וויא עס האט געהייסען משה גאט׳ס קנעכט:

ק קליין און גרויס און אלע הייליגע נשמות קומען דארט, און מיט גרויס מורא און פארכט, זיי אנטפאנגען פון דעם אלמעכטיגען גאט זיין גאב, און פארנעהמען זיין זאג:

ר ריכטיג צוא דער באשטימטער צייט, האבען זיך פארזא־

משלי מוסר

קהלת זאגט ווייטער: „ויום המות מיום הולדו״, דער טאג פון טוידט איז חשוב׳ער וויא דער טאג ווען מען ווערט געבוירען למשל: אין א האפען שטעהען צוויא שיפען. איינע איז נור וואס געקומען פון איהר רייזע און די צווייטע געהט אפ נאך א ווייטע רייזע. פילע מענשען זיינען פערזאמעלט ביים ברעג ים און מיט פריידען געשריי־

מֶעלְט אַלֶע לַייט, דֶעם זֶעקְסְטֶען אִין סִיוָן אִיז דָאס גֶעוֶוען, דַאמָאלְס זַיינֶען גְרוֹיסֶע וואוּנְדֶער גֶעשֶׁעהְן:

ש שְׁרֶעקְלִיכֶע דוּנֶערֶן אוּן בְּלִיצֶען הָאבֶּען אָנְגֶעפַאנְגֶען, דֶער בַּארְג סִינַי מִיט אַ וָואקֶען פַארְהַאנְגֶען, דִּי אִידֶען הָאבֶּען זִיךְ דֶערְשְׁרָאקֶען פַאר גָאטְ'ס קוֹל, אוּן זַיינֶען אַנְטְלָאפֶען מִיט אַ מָאהְל:

ת תֵּיכֶף הָאבֶּען זֵייא דִיא מַלְאָכִים אוּמְגֶעקֶעהְרְט אוֹיף זֵייעֶר אָרְט, אַרוּם בַּארְג סִינַי דָארְט, אוּן גֶעבֶּעטֶען מֹשֶׁה'ן עֶר זָאל זֵיי זָאגֶען דִּי גֶעבָּאט, וַוייל זֵיי הָאבֶּען מוֹרָא פַאר דֶער שְׁטִימֶע פוּן גָאט:

תְּחִנָּה לְשִׂמְחַת תּוֹרָה.

דִּי תְּחִנָּה זָאגְט מֶען שִׂמְחַת תּוֹרָה וֶוען מֶען קוּמְט אִין שׁוּהְל דִּי תּוֹרָה קוּשֶׁען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, עֶס זָאהְל זַיין דֶער ווִילֶען פַאר דִיר גָאט אוּנְזֶער גָאט, דֶער גָאט פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶען, דָאס עֶס זָאל זַיין דִיא שָׁעָה וָואס מִיר עֶפֶענֶען דֶעם אָרוֹן הַקּוֹדֶשׁ אוּן מִיר קוּמֶען קוּשֶׁען דַיין לִיעבֶּע הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אַ שָׁעָה פוּן דֶער־

משלי מוסר

עֶן בַּאגְלֵייטֶען זֵיי דִּי שִׁיף וָואס גֶעהְט אָפּ. וֶועהְרֶענְד וֶועגֶען דֶער אָנְגֶעקוּמֶענֶער שִׁיף אִיז קֵיינֶער בֶּעגַייסְטֶערְט. אַ קְלוּגֶער וָואס אִיז דֶערְבַּיי גֶעוֶוען הָאט בַּאמֶערְקְט: „שׁוֹטִים וָואס אִיהְר זַיינְט! פַאר דֶער שִׁיף וָואס אִיז גֶעקוּמֶען דַארְף מֶען זַיין מֶעהְר בֶּעגַייסְטֶערְט וִויא פַאר דֶער שִׁיף וָואס גֶעהְט אָפּ. דֶען וָואס קֶען מֶען וִויסֶען וָואס מִיט דִיעזֶער שִׁיף קָאן פַּאסִירֶען אוֹיפְ'ן וֶועג? זִי קֶען זִיךְ אָנְקְלַאפֶּען אָן אַ פֶעלְז אוּן אוּנְטֶערְגֶעהְן. זִי קֶען בֶּעפַאלֶען וֶוערֶען פוּן יַם־רוֹיבֶּערְס אוּן פֶערְשִׁידֶענֶע סִבּוֹת אוּן אוּמְגְלִיקֶען קֶענֶען מִיט אִיהְר טְרֶעפֶען. דִּי שִׁיף אָבֶּער וָואס אִיז גֶעקוּמֶען בְּשָׁלוֹם מִיט דִּי פַּאסַאזְשִׁירֶען אוּן אָנְגֶעלָאדֶען מִיט כָּל טוּב

בארעמקייט, א שעה פון גענאד, א שעה פון באוויליגונג. עס זאל גע־זעהען ווערען פאר דיר דער זכות וואס מיר קומען יעצט דיין ליעבע היילינע תורה קושען און זאלסט אונז עפענען טהויערען פון לעבען, טהויערען פון געזונד, טהויערען פון גוטע פרנסה, טהויערען פון גוד־טען מזל, טהויערען פון גליק, און זאלסט אונז באגליקען אין אלע אונזערע וועגען וואו מיר וועלען זיך קעהרען און ווענדען מיר זאלען קענען דערהאלטען דיין ליעבע היילינע תורה און איהרע מצוות מיט אלע זייערע פרטים און דקדוקים אזוי וויא דיין ווילען איז און מיר זאלען זוכה זיין צו מגדל זיין אונזערע קינדער צו גאט'ס דינסט. און אין דעם זכות וואס מיר פרעהען זיך אין דעם ליעבען היילינען יום טוב מיט דיין תורה זאלסטו אונז דערפרעהען אונזער הארץ מיט אלעם גוטען, עס זאהל ניט געשעהן צו אונז אין אלע אונזערע לעב־טעג קיין טרויערקייט און קיין קלאג און קיין זיפצען און זאלסט אונז באשירמען פון אונזערע לייד:

משלי

דארף מען ווארעם בעגריסען און אויפנעהמען מיט גרויס שמחה".

כך, אזוי איז מיט'ן מענשען. ווען א קינד ווערט געבארען ווייס מען דאך ניט וואס ער וועט זיין. אפשר וועט ער גאר, חס ושלום, אויסוואקסען א רשע. דאריבער איז דער געבורטס טאג גאר ניט אזא חשיבות. ווען אבער א מענטש געהט אוועק פון דער וועלט פול מיט תורה ומעשים טובים דארף מען צופריעדען זיין און דאנקען גאט. אט דאס זאגט שלמה המלך. "ויום המות מיום הולדו".

מוסר

שמחת תורה זיינען זיך אלע משמח. אפילו פראסטע מענשען, וואס קענען ניט לערנען און פארזוכען ניט א גאנץ יאהר עטוואס לערנען די תורה, טרינקען אויך א פאאר שנעפסלאך און געהען א טענצעל. פארקעהרט, פראסטע מענשען וואס לערנען ניט הוליען אפטמאהל מעהר ווי די בני תורה, וויא לומדים וואס לערנען, דורכ'ן יאהר זעהר פיעל. אין פלוג איז דאך דאס זעהר ניט גלייך און דאס זעהט גאר אויס א חילול התורה.

תּוֹרָה תּוֹרָה, קוּק אָן דַיינֶע לִיעבֶּע קִינְדֶער, וָואס קוּמֶען צוּ קוּשֶׁען דִיר מַחֲמַת גְרוֹיס לִיעבְּשַׁאפְט וָואס אִין זֵייעֶר הַארְצֶען אִיז צוּא דִיר אוּן טְהוּעֶן זִיךְ אָן מִיט שֶׁעהְנֶע טְהַייעֶרֶע קְלֵיידֶער פוּן דַיין כָּבוֹד וֶועגֶען. דַארוּם זָאלְסְט דוּ אוֹיף אוּנְז אַ גוּטֶען זְכוּת זָאגֶען פַאר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דָאס עֶר זָאל אוּנְז גֶעבֶּען אַ גוּט יָאהְר מִיט פִיעל בְּרָכוֹת מִיט עוֹשֶׁר אוּן כָּבוֹד אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּא גֶעהֶען קוּשֶׁען דִיא הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ:

בִּשְׁעַת מֶען קוּשְׁט דִי תּוֹרָה זָאגְט מֶען דֶעם פָּסוּק דְרַיי מָאהְל:

יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן:

דִי תְּחִנָּה זָאגְט מֶען וֶוען מֶען גֶעהְט אַרוֹיס פוּן שׁוּהל:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶערְר פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט, זָאלְסְט אָנְנֶעהְמֶען אַלֶע אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת וָואס מִיר הָאבֶּען דִיךְ גֶעטְהָאן בֶּעטֶען אִין דֶער הֵיילִיגֶער שׁוּהְל אוּן מִיר זָאלֶען חַס וְשָׁלוֹם נִיט פַארְשֶׁעהְמְט וֶוערֶען, דֶען מִיר גֶעהֶען שׁוֹין יֶעצְט אַוֶועק פוּן דַיין הֵיילִיגֶער שׁוּהְל אוּן מִיר פְרֶעהֶען זִיךְ דֶערְמִיט וָואס מִיר זַיינֶען דָא אִין שׁוּהְל גֶעוֶועזֶען אוּן מִיר הָאבֶּען גֶעקוּשְׁט דַיין לִיעבֶּע הֵיילִיגֶע תּוֹרָה וָוס

משלי מוסר

וָואס הָאבֶּען דִיזֶע מֶענְטְשֶׁען צוּא הוּלֶיען?

אַ אִיד אַ לַמְדָן, וֶועלְכֶער הָאט אַ גַאנְץ יָאהְר גֶעלֶערֶענְט תּוֹרָה בְּהַתְמָדָה הָאט גֶעזֶעהֶן וִויא אַ וַואסֶער-טְרֶעגֶער, אַ גְרוֹיסֶער פְּרָאסְטַאק, הָאט שִׂמְחַת תּוֹרָה גֶעזוּנְגֶען אוּן גֶעטַאנְצְט. „וָואס אִיז מִיט דִיר דִיא שִׂמְחָה" — הָאט עֶר אִיהם גֶעפְרֶעגְט — „דוּא הָאסְט דֶען דוּרְכְ'ן יָאהְר עֶפֶּעס גֶעלֶערֶענְט וָואס דוּא הוּלֶיעסְט אַזוֹי?" דֶער פְּרָאסְטַאק הָאט אִיהם דֶערוֹיף גֶעעֶנְטְפֶערְט: „דַארְף אִיךְ זִיךְ נִיט פְרֶעהֶען אִין דֶעם טָאג פוּן מַיין בְּרוּדֶער'ס חֲתוּנָּה? דוּא בִּיזְט דָאךְ מַיינֶער אַ בְּרוּדֶער, וַוייל מִיר זַיינֶען בֵּיידֶע קִינְדֶער פוּן אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב. בַּיי דִיר אִיז הַיינְט חֲתוּנָּה. דוּ בִּיזְט דֶער „חֲתַן תּוֹרָה", וַוייל דוּ הָאסְט אַ

זיא וֶוערט אָנגֶערוּפֶען תּוֹרַת משֶׁה. אוּן אִין דֶעם זְכוּת פוּן משֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם זָאלְסְטוּ אוּנְז שְׁטַארְקֶען אוּנְזֶערֶע הֶערְצֶער, אַז מִיר זָאלֶען חַס וְשָׁלוֹם קֵיינְמָאהְל נִיט אַוֶועק נוֹיגֶען פוּן דֶעם וֶועג וָואס דִיא הֵיילִיגֶע תּוֹרָה הָאט אוּנְז גֶעשַׁאפֶען, נָאר מִיר זָאלֶען קָאנֶען מְקַיֵּים זַיין אַלֶע מִצְוֹות וָואס אִין דֶער הֵיילִיגֶער תּוֹרָה שְׁטֶעהְט, אוּן בִּזְכוּת אַלֶע צַדִּיקִים אוּן אַלֶע פְרוּמֶע לַייט זָאלֶען מִיר זוֹכֶה זַיין צוּא הָאבֶּען גוּטֶע קִינְדֶער וָואס זָאלֶען זִיךְ מִיהֶען אִין דֶער תּוֹרָה, טָאג אוּן נַאכְט, אוּן מִיר זָאלֶען זוֹכֶה זַיין אִיבֶּער אַ יָאהְר אִין דֶער הֵיילִיגֶער שׁוּהְל וִויי־דֶער צוּ גֶעהְן, אָמֵן סֶלָה:

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה לַחֲנוּכָּה.

צוּ לֵייעֶנֶען אַלֶע אַבֶּענְד פַאר חֲנוּכָּה לִיכְט בֶּענְשֶׁען:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אוּנְזֶער גָאט אוּן דֶער גָאט פוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערֶן. מִיר פַייעֶרֶען הַיינְט דֶם גְרוֹי־סֶען יוֹם טוֹב חֲנוּכָּה. מִיר בֶּענְטְשֶׁען לִיכְט אַכְט טָאג כְּסֵדֶר אַלְס אַנְדֶענְקוּנְג פוּן דֶעם קְרִיעגֶעלֶע בּוֹימֶעל מִיט וֶועלְכֶען עֶס אִיז גֶעשֶׁעהְן אַנֵס אוּן אָנְשְׁטָאט אֵיין טָאג הָאט עֶר גֶעבְּרֶענְט אַכְט טֶעג. מִיר זָאגֶען „הַלֵּל״ אוּן „עַל הַנִּסִּים״ אוּן מִיר דַאנְקֶען דִיר פַאר דִי נִסִּים, גְּבוּרוֹת, תְּשׁוּעוֹת וּמִלְחָמוֹת וָואס דוּ הָאסְט אַ מָאהְל אִין דִיעזֶע טֶעג גֶעטְהָאן צוּ אוּנְזֶערֶע אוּר־עֶלְטֶערֶן. אָבֶּער מִיר זַיינֶען נִיט אִימְשְׁטַאנְד אָפְּצוּדַאנְקֶען דִיר פַאר דִיא גְרוֹיסֶע חֲסָדִים וָואס דוּא הָאסְט דַאמָאלְס גֶעטְהָאן מִיט דַיין

גַאנְץ יָאהְר גֶעלֶערֶענְט, דֶערִיבֶּער בִּין אִיךְ זִיךְ אוֹיךְ מְשַׂמֵּחַ נָאךְ מֶעהְר פוּן דִיר, ווייל דַיין שִׂמְחָה אִיז אַן אֵייגֶענְלִיכֶע אוּן דוּא צַיינְסְט זִיא נִיט פִיעל אַרוֹיס פוּנְקְט וִויא אַ חָתָן וָואס טַאנְצְט וֵויינִיגֶער פוּן דִיא מְחוּתָּנִים. אִיךְ אָבֶּער בִּין אַ מְחוּתָּן צוּא דֶער חֲתוּנָּה, הוֹלֶיע אִיךְ מֶעהְר״.

פָאלְק יִשְׂרָאֵל. ווייל וויפִיעל מִיר זָאלֶען דִיר דַאנְקֶען און וויפִיעל מִיר זָאלֶען דִיר לוֹיבֶּען זַיינֶען מִיר אַלְץ נִישְׁט יוֹצֵא. אִיךְ בֶּעט דִיךְ דַארִיבֶּער, הַארְצִיגֶער פָאטֶער אִין הִימֶעל, אַז דוּא זָאלְסְט מִיר נִיט רֶעכֶענֶען פַאר אַ זִינְד אוֹיבּ אִיךְ הָאבּ אָדֶער אוֹיבּ אִיךְ וֶועל הַיינְטִיגֶען חֲנוּכָּה עֶפֶּעס פּוֹגֵם זַיין און נִיט אָפְּהִיטֶען דֶעם יוֹם טוֹב ווי גֶעהֶערִיג אִיז. אֶפְשַׁר הָאבּ אִיךְ פַארְגֶעסֶען און גֶעטְהָאן אַ מְלָאכָה וָואס נָשִׁים טְהָארֶען נִיט טְהָאן אוֹם חֲנוּכָּה, אָדֶער אֶפְשַׁר וֶועל אִיךְ פַארְגֶעסֶען און טְהָאן אַזַא מְלָאכָה, זָאלְסְטוּ מִיר מוֹחֵל זַיין און נִיט פַארְשַׁרַייבֶּען עֶס אִין סֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת פַאר אַ חֵטְא, ווייל אִיךְ בִּין דָאךְ נִישְׁט מֶעהְר ווי א זִינְדִיגֶע אִשָּׁה מִיט אַ שְׁוַואכֶען זִכָּרוֹן און אִיךְ קֶען מִיךְ נִיט אַיינְהִיטֶען פוּן צוּ טְהָאן אַזֶעלְכֶעס וָואס מֶען דַארְף נִישְׁט טְהָאן. הֶעלְף מִיר, אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, אַז אִיךְ זָאל זִיךְ נִישְׁט פַארְגֶעסֶען און נִיט טְהָאן קַיין מְלָאכָה בַּיי דֶער שַׁיין פוּן דִיא חֲנוּכָּה לִיכְט, וָואס דָאס אִיז פַאר זֵיי אַ בִּזָיוֹן און אַן עֶרְנִיעדְרִיגוּנְג. הֶעלְף מִיךְ, מַיין מַאן, מַיינֶע קִינְדֶער און כָּל יִשְׂרָאֵל אַז אוּנְזֶערֶע מַזָלוֹת זָאלֶען לַייכְטֶען אַזוֹי ווִיא דִיא פַייעֶרֶען אִין דֶער הֵיילִיגֶער מְנוֹרָה פוּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. גֶעדֶענְק אוּנְז שְׁטֶענְדִיג דֶעם זְכוּת פוּן דֶער צַדֶּקֶת חַנָּה און אִיהְרֶע זִיעבֶּען זִיהְן, ווֶעלְכֶע הָאבֶּען זִיךְ מַקְרִיב גֶעוֶוען עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, און טְהוּ מִיט אוּנְז שְׁטֶענְדִיג נִסִּים, כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה לְפּוּרִים.

צוּ לֵייעֶנֶען אִין דֶער פְרִיה צוּם בַאוָוענֶען און פַאר דֶער סְעוּדָה:

אַתָּה הָאֵל עוֹשֵׂה פֶלֶא, דוּא בִּיסְט דֶער גָאט, וָואס טְהוּט וואוּנְדֶער. מִיר פַייעֶרֶען הַיינְט דֶעם יוֹם טוֹב פּוּרִים אַלְס אַנְדֶענְקוּנְג אָן דֶעם גְרוֹיסֶען נֵס וָואס דוּא הָאסְט אוּנְז אַ

מאהל געטהאן, ווען המן הרשע האט געוואלט אומברייגגען און אויסראטטען אלע אידען, און דער סוף איז געווען, אז דיא אידען האבען געהאט נקמה אן זייערע פיינד און המן און זיינע קינדער זיינען אויפגעהאנגען געווארען. מיר זיינען זיך דאריבער משמח אין דיזען טאג און מיר זאגען על הנסים און מיר דאנקען דיר פאר די גרויסע חסדים, גבורות, תשועות ומלחמות וואס דו האסט א מאהל געטהאן צו אונזערע עלטערען אין דיזע טעג. אבער דו גאט ביסט דאך א חכם לבב ואמיץ כח און דוא העלפסט אונז שטענדיג דורך נסים. ווען ניט דיינע גרויסע וואונדער און נסים וואס דוא טהוסט מיט אונז יעדען טאג, יעדע שעה און יעדע רגע, וואלטען מיר ניט געקאנט עקזיסטירען אויף דער וועלט. אבער אונזערע מחות זיינען צו קליין צו פארשטעהן דיא חסדים וואס דוא טהוסט מיט אונז, און אונזערע אויגען זיינען צו שוואך צו זעהן דיינע טאג טעגליכע נסים, אזוי ווי די גמרא הקדושה זאגט: „אין בעל הנס מכיר בנסו”, דער מיט וועמען עס פאסירט א נס זעהט עס גאר ניט און באגרייפט עס גאר ניט. דאריבער בעט איך דיר, הארציגער פאטער אין הימעל, אפשר האב איך דיר א גאנץ יאהר ניט געדאנקט פאר די פארבארגענע נסים וואס דו האסט מיט מיר געטהאן, זאל דער על הנסים וואס איך זאג היינט אנגענומען ווערען פאר דיר אלס א דאנק פאר אלע נסים, וואס דו האסט געטהאן מיט מיר, מיט מיין מאן, מיט מיינע קינדער און מיט כל ישראל דיזען יאהר און אלע יאהרען. און דוא זאלסט אונז, רבונו של עולם, ניט רעכענען פאר א זינד, אויב איך, מיין מאן, מיינע קינדער, אדער וועלכע אידיש קינד דאס איז, האט היינט פון גרויס שמחה געטרונקען אדער געטהאן אזעלכעס וואס איז דיר ניט

לרצון און העלף אונז אז מיר זאלען זוכה זיין לימות המשיח און מיר זאלען פייערען דעם יום טוב פורים אין ארץ ישראל, דען ווען משיח וועט קומען וועלען אלע ימים טובים בטל ווערען, אבער פורים וועט נישט בטל ווערען. יראו עינינו וישמח לבנו, זאלען אונזערע אויגען זעהן און אונזערע הערצער זאלען זיך פרעהען מיט דעם לעצטען גרויסען נס וואס דו וועסט מיט אונז טהאן, במהרה בימינו, אמן:

תחנה לפסח נאך ליכט צינדען.

דיא תחנה זאגט מען דיא ערשטע און דיא אנדערע טעג פסח נאך ליכט בענשען:

די אנדערע טעג פון פסח ביי ליכט צינדען דארף מען ניט זאגען שהחיינו:

אתה הוא יי האלהים בורא שמים וארץ:

דו ביסט גאט, דער גאט, וואס דו האסט באשאפען די הויכע הימלען און די ערד מיט אלע באשעפענישׁ וואס עס געפינען זיך אויף דער וועלט:

האזינה ממעון קדשך את שפיכת תפלתי:

פארנעהם פון דיין הייליג וואהנונג מיין געבעט וואס איך וויל יעצט פאר דיר בעטען און זאלסט בויגען דיין אויער צו הערען די ווערטער וואס וועלען ארויסגעהן פון דיין מויל:

משלי מוסר

שבת של פסח לייענט מען דיא שירת אז ישיר, וועלכע פאנגט זיך אן מיט'ן פסוק: „אשירה לה' כי גאה גאה", איך וועל זינגען צו גאט ווייל ער איז גרויס געוואר־רען, און אזויא געהט דיא גאנצע שירה, אלץ שבחים וועגען גאט'ס גרויסקייט. איז דאך דיא קשיא:

כִּי אַתָּה עוֹשֶׂה נִפְלָאוֹת בְּכָל עֵת:

דֶען דוּא גָאט, טְהוּסְט דָאךְ מִיט אוּנְז וואוּנְדֶער אוּן נִסִּים יֶעדֶער צַייט, דַארוּם טְהוּ מִיט מִיר אוֹיךְ וואוּנְדֶער צוּא פַאר־נֶעהְמֶען מַיינֶע רֵייד, חָאטְשׁ אִיךְ וֵויים אַז אִיךְ בִּין נִיט וֶוערְטְה דֶער צוּ:

הוֹצֵאתָנוּ מִמִּצְרַיִם לִהְיוֹת לְךָ עַם סְגֻלָּה:

דוּא הָאסְט אוּנְז אוֹיסְגֶעצוֹיגֶען פוּן מִצְרַיִם אוּן הָאסְט גֶע־בְּרַאכְט אוֹיף דִיא מִצְרַיִם גְרוֹיסֶע מַכּוֹת אוּן שְׁלֶעק, אוּן אוּנְז הָאסְטוּ אוֹיסְדֶערְוֶועהְלְט צוּ זַיין צוּ דִיר אַ גֶעלִיעבְּט פָאלְק:

לָכֵן אֲבַקֵּשׁ מִלְּפָנֶיךָ שֶׁתֶּעֱרַב לְפָנֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ:

דַארוּם בֶּעט אִיךְ דִיר דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער גָאט, אַז עֶס זָאל זַיין פַאר דִיר זִיעס אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת וָואס מִיר טְהוּעֶן בֶּעטֶען פוּן דַיין לִיעבֶּען הֵיילִיגֶען גֶעאַכְפֶּערְטֶען נָאמֶען:

וְעַל אֲמָתְךָ הַדּוֹפֶקֶת בְּשַׁעֲרֵי הָרַחֲמִים יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ:

אוּן אוֹיף מִיר דַיין דִינְסְט (פלונית בת פלונית) וָואס אִיךְ קוּם יֶעצְט צוּ קְלַאפֶּען אִין דִי טְהוֹיעֶרֶען פוּן רַחֲמִים זָאלְען זִיךְ עֶר־וֶועקֶען דַיינֶע דֶערְבַּארֶעמְקַייט צוּ דֶערְבַּארֶעמֶען זִיךְ אוֹיף מִיר אוּן אוֹיף מַיין מַאן אוּן אוֹיף מַיינֶע קִינְדֶער:

שֶׁתְּבַעֵר מֵעָלֵינוּ כָּל מִינֵי קָשׁוֹת וְרָעוֹת:

אַז דוּ זָאלְסְט אוֹיסְרַאמֶען פוּן אוּנְז אוּן פוּן גָאר דַיין לִיעבּ

משלי מוסר

וָוארוּם וֶוערְט נִיט דֶערְמָאהְנְט אִין דֶער שִׁירָה דָאס וָואס דִי אִידֶען זַיי־נֶען גֶעוֶועזֶען קְנֶעכְט אִין מִצְרַיִם אוּן זַיינֶען אוֹיסְגֶעלֵייזְט גֶעוָוארֶען, וָואס עַל פִּי הַשֵּׂכֶל הָאבֶּען זֵיי דָאךְ בַּארוּף גֶעדַארְפְט זִינְגֶען? זָאגְט דֶער דוּבְּ־נֶער מַגִּיד ז"ל בַּארוּף אַ מָשָׁל: אוֹיף אַ חֲתוּנָּה הָאבֶּען זִיךְ דִיא

פָאלְק יִשְׂרָאֵל אַלֶעם בֵּייז אַזוֹי וְויא מִיר הָאבֶּען אויסְגֶעַראמְט דֶעם חָמֵץ פוּן אוּנְזֶערֶע הַייזֶער אַזוֹי וְויא דוּא הָאסְט צוּ אוּנְז גֶעבָּאטֶען:

וּבִזְכוּת אֲכִילָתֵנוּ הַמַצוֹת תִּשְׁמְרֵנוּ מִלֶחֶם עוֹנִי:

אוּן אִין דֶעם זְכוּת וָואס מִיר הַאלְטֶען דַיין הֵיילִיג גֶעבָּאט צוּא עֶסֶען מַצוֹת אַ גַאנְץ יוֹם טוֹב וָואס דִי מַצוֹת וֶוערֶען אָנְגֶערוּפֶען אָרֶעם בְּרוֹיט זָאלְסְט דוּ אוּנְז אָפְּהִיטֶען גָאר אוּנְזֶער לֶעבֶּען פוּן אָרֶעמְקַייט אִין אוּנְזֶער בְּרוֹיט.

וּתְבָרְכֵנוּ לְפַרְנָסָה וְכַלְכָּלָה לְשׂוֹבַע וְלֹא לְרָזוֹן:

אוּן זָאלְסְט אוּנְז בֶּענְטְשֶׁען, לִיעבֶּער גָאט, מִיר זָאלֶען הָאבֶּען אוּנְזֶער פַּרְנָסָה אוּן אוּנְזֶער שְׁפַּייז צוּא זַאט, נִיט צוּא קַיין הוּנְגֶער:

וְתִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל מִינֵי מַשְׁחִיתִים וּמַזִיקִים:

אוּן זָאלְסְט אוּנְז הִיטֶען, לִיעבֶּער דֶערְבַּארְמְדִיגֶער גָאט, פוּן אַלֶע בֵּייזֶע מַלְאָכִים וָואס זֵיי פַארְדַארְבֶּען אוּן טְהוּעֶן שַׁאדֶען אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט גֶעהִיט צוּ דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל אִין מִצְרַיִם:

וְאַל תַּשְׁלוֹט אַסְכָּרָה בְּיַלְדֵי עַמֶךָ:

אוּן אַזוֹי וִוי עֶס הָאט נִיט גֶעוָועלְטִיגְט קַיין מַשְׁחִית אִין דִי בְּכוֹרִים פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל וֶוען דוּא הָאסְט גֶעטוֹידְט דִיא בְּכוֹרִים פוּן דִי מִצְרַיִם אַזוֹי זָאל נִיט גֶעוָועלְטִיגֶען אִין אוּנְזֶער־

משלי מוסר

מְחוּתָּנִים מְשַׂמֵחַ גֶעוֶוען אוּן אוֹיךְ דֶער שַׁדְכָן הָאט זִיךְ גֶעפְרֶעהְט. הָאט אֵיינֶער גֶעפְרֶעגְט: וֶועמֶעס שִׂמְחָה אִיז אַ גְרֶעסֶערֶע, דִי שִׂמְחָה פוּן דִי מְחוּתָּנִים אָדֶער פוּן שַׁדְכָן? אַ קְלוּגֶער מֶענְטְשׁ הָאט דַארוֹיף גֶעעֶנְטְפֶערְט. אַז דֶעם שַׁדְכָנִ'ס שִׂמְחָה אִיז אַ גְרֶעסֶערֶע, וַוייל עֶר הָאט שׁוֹין.דִי

רֶע קִינְדֶער דָאס קְרַאנְקְהַייט וָואס הֵייסְט אַסְכָּרָה און אויך קֵיין שׁוּם שְׁלֶעכְטִיגְקַייט:

זְכוֹר זְכוּת דְּגָלֶיךָ הַבָּאִים בַּיַּם סוּף:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, דֶעם זְכוּת פוּן דַיינֶע חַיָלוֹת יִשְׂרָאֵל וָואס זַיינֶען זֶעלְבְּסְט גֶעגַאנְגֶען אִין דֶער טִיעפֶענֶעשׁ פוּן דֶעם יַם און הָאבֶּען בִּטָחוֹן גֶעהַאט אויף דִיר אַז דוּ וֶועסְט זֵיי מַצִיל זַיין זֵיי זָאלֶען נִיט דֶערְטְרוּנְקֶען וֶוערֶען:

וְשָׁמְרֵנוּ שֶׁלֹּא נִטְבַּע בְּמַעֲמַקֵּי מַיִם:

און הִיט אוּנְז און אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער מִיר זָאלֶען חָלִילָה נִיט דֶערְטְרוּנְקֶען וֶוערֶען אִין דִי טִיעפֶענֶעשׁ פוּן וַואסֶער:

וְכָל יְמֵי הַקַּיִץ הַבָּא אַל יֶחֶרְבוּ הַנְהָרוֹת:

און הֶעלְף אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, אַז עֶס זָאל גֶעהְן רֶעגֶען אִין דֶער צַייט, עֶס זָאל פוּן דִיא הִיצֶען פוּן הַיינְטִיגֶען זוּמֶער וָואס קוּמְט נִיט גֶעמִינֶערְט וֶוערֶען דִי וַואסֶערְן פוּן דִי טַייכֶען וָואס דָאס בְּרֵיינְגְט מִיט עֶס זָאל זַיין אַ יַקְרוּת:

אָנָּא קַבֵּל בְּרָצוֹן אֶת בִּרְכָתִי עַל הַנֵּרוֹת:

אִיךְ בֶּעט דִיךְ, לִיעבֶּער דֶערְבַּארְמִיגֶער גָאט, זָאלְסְט אָנְגֶעהְמֶען מִיטְ'ן גוּטֶען ווִילֶען דִיא בְּרָכָה וָואס אִיךְ הָאבּ גֶע־

מִשְׁלֵי מוּסָר

שַׁדְכָנוּת גֶעלְד אָבְּגֶענוּמֶען און עֶר אִיז דֶערְמִיט זִיכֶער, וֶועהְרֶענְד דִיא מְחוּתָּנִים ווֵייסֶען נִיט אוֹיבּ דֶער זִיווּג וֶועט עוֹלֶה לְיָפֶה זַיין און עֶס קֶען דָאךְ פַּאסִירֶען אַז זֵיי וֶועלֶען שְׁפֶּע־טֶער חַס וְשָׁלוֹם הָאבֶּען צַעַר פוּן דִי פָּאאַר פָּאלְק.

דִי אִידֶען וֶוען זֵיי זַיינֶען אוֹיסְ־גֶעלֵייזְט גֶעוָוארֶען פוּן מִצְרַיִם. הָאבֶּען פַארְשְׁטַאנֶען אַז דִיא גְאוּלָה אִיז נִיט אויף תָּמִיד, אַז זֵייא וֶועלֶען נָאךְ שְׁפֶּעטֶער הָאבֶּען אַ גָלוּת בָּבֶל. דַא־רִיבֶּער אִיז דִי שִׂמְחָה פוּן דֶער גְאוּלָה נִיט גֶעוֶוען קֵיין פוּלֶע שִׂמְחָה, אָבֶּער

בענטשט אויף די ליכט וואס איך האב אנגעצונדען לכבוד
דעם הייליגען יום טוב:

ותאיר את מזלי שיראו שונאי ויבושו:

און אזוי ווי איך האב געטהאן דערלייכטען גאר מיין הויז מיט די ליכט זאלסטו, דערבארמיגער פאטער, דערלייכטען מיין מזל צוא אלעם גוטען אז מיינע שונאים זאלען זעהן און זאלען זיך שעהמען אזוי ווי די מצרים האבען זיך געשעהמט אנטקעגען די ישראל:

ואת עיני בעלי וזרעי תאיר בתורתך הקדושה:

און דו זאלסט דערלייכטען די אויגען פון מיין מאן און מיינע קינדער אין דיין הייליגער תורה אין דעם זכות וואס איך האב געטהאן דערלייכטען מיין שטוב מיט די ליכט לכבוד יום טוב:

ותאיר את חשכת ירושלים ובית מקדשך:

און זאלסט דערלייכטען דאס פינצטערנעש פון ירושלים און דעם בית המקדש וואס זיי זיינען פינצטער שוין פון אזוי א לאנגע צייט:

ונקריב קרבן הפסח במזבח על האש:

און מיר זאלען זוכה זיין צוא מקריב זיין דעם קרבן אויף דעם פייער פון דעם מזבח. במהרה בימינו, אמן ואמן, כן יהי רצון:

משלי מוסר

דאס וואס גאט איז מפורסם געווארען דורך די נסים וואס ער האט געטאהן, האבען זיי געוואוסט, וועט פערבלייבען אויף עוויג און באריי־בער האבען זיי זיך דערמיט מעהר געפרעהט און געזונגען וועגען גאט׳ס גרויסקייט.

אַ תְּחִנָּה פַאר טַל.

(דֶעם עֶרְשְׁטֶען טָאג פֶּסַח פַאר מוּסָף)

בּוֹרֵא שָׁמַיִם וָאָרֶץ! דוּא בַּאשֶׁעפֶּער וָואס דוּ הָאסְט בַּאשַׁאפֶען הִימֶעל אוּן עֶרְד אוּן אַלְץ וָואס אוֹיף זֵיי גֶעפִינֶען זִיךְ. אֵיינֶע פוּן דַיינֶע וואוּנְדֶערְלִיכֶע בַּאשֶׁעפֶּענִישׁ אִיז דִי טְהוֹי, דִי וֶועלְט דַארְף דָאס זֶעהְר נוֹיטְהִיג הָאבֶען, וּבִפְרַט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וָואס דָארְטֶען רֶעגֶענְט וֶוינִיג, בֶּעטֶען מִיר דִיךְ גָאט, דוּא זָאלְסְט זֵיי זֶעטִיגֶען מִיט טְהוֹי כְּדֵי דִי תְּבוּאוֹת אוּן פֵּירוֹת זָאלֶען זַיין זִיעס אוּן גֶעשְׁמַאק. דֶער וָואס וֶועט עֶסֶען אֲפִילוּ וֶוינִיג זָאהְל אַריין אִין זַיינֶע גֶעדֶערֶעם, אַלֶע גְלִיעדֶער זָאלֶען דֶערְפוּן וֶוערֶען שְׁטַארְק, גֶעזוּנְד אוּן קְרֶעפְטִיג, וֶועלֶען זֵיי הָאבֶען כֹּחַ דִיר וָואס מֶעהְר צוּ דִינֶען, וֶועלֶען זֵיי מַשְׁפִּיעַ זַיין אוֹיף אוּנְז אַז מִיר זָאלֶען אוֹיךְ זַיין גֶעזוּנְד אוּן פְרִישׁ, מִיר זָאלֶען פוּן קֵיין קְרַאנְקְהַייט חָלִילָה נִיט וִויסֶען, מִיר זָאלֶען עֶסֶען אָהְן דַאֲגָה, אָהְן קָאפּ דְרֶעהֶענִישׁ, אָהְן הַארְץ־וֶועהְטָאג, נָאר מִיט שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן, מִיט אַ פְרֶעהְלִיכֶען גֶעמִיטְה, אָמֵן סֶלָה וָעֶד:

תְּחִנָּה לְשָׁבוּעוֹת.

דִיא תְּחִנָּה זָאגְט מֶען בֵּיידֶע טֶעג שָׁבוּעוֹת נָאךְ לִיכְט בֶּענְשֶׁען מִיט גְרוֹיס כַּוָּונָה!

אַתָּה נִגְלֵיתָ בַּעֲנַן כְּבוֹדֶךָ עַל הַר סִינָי:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּ בִּיסְט אַנְטְפְּלֶעקְט גֶעוָוארֶען מִיט דֶעם וָואלְקֶען פוּן דַיין כָּבוֹד אוֹיף דֶעם בַּארְג סִינַי צוּ דַיין לִיעבּ פָאלְק יִשְׂרָאֵל צוּ גֶעבֶּען זֵיי דִיא הֵיילִיגֶע תּוֹרָה הַיינְטִיגֶען טָאג:

בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים וְקוֹל שׁוֹפָר חָזָק מְאֹד:

מִיט דוּנֶערְן אוּן בְּלִיצֶען בִּיסְטוּ צוּ זֵיי אַנְטְפְּלֶעקְט גֶעוָוא־

רען און אַ שטאַרק קול פון שופר האסטו געלאָזט הערען אין דער צייט וואס דו האסט געטאָן נידערען אויף דעם הר סיני:

הֶרְאֵיתָ אֶת גְּבוּרָתְךָ וְהוֹדְךָ לְעַם סְגֻלָּתֶךָ:

דוא האסט באַוויעזען דיין גרויסע שטאַרקייט און דיין שעהנקייט צו דיין ליעב פאָלק ישראל:

אָנָּא יְיָ זַכֵּנִי שֶׁאֶשְׁמְרָה אֶת תּוֹרָתֶךָ:

איך בעט דיך, דערבאַרעמיגער גאָט, זיי מיך מזכה איך זאל היטען דיין היילינגע תורה און דיא תרי״ג מצוות וואס דו האסט אונז געבאָטען:

הַצִּילֵנִי מִיֵּצֶר הָרָע וְאַל יִשְׁלוֹט בִּי כָּל אָוֶן:

באַשירעם מיך, ליעבער גאָט, פון דעם יצר הרע איך זאל ניט נאָכגעהן נאָך זיין ראַטה און עס זאל אין מיר נישט גע־וועלטיגען קיין שום אומרעכט אין גאָר מיין לעבען:

אֵל רַחוּם עוֹרְרָה רַחֲמֶיךָ עַל עַם שׁוֹמְרֵי תוֹרָתֶךָ:

דערבאַרמיגער גאָט, דערוועק דיין פיעל דערבאַרמקייט אויף דיין ליעב פאָלק ישראל און געדענק זיי דעם זכות וואס זיי האָבען מקבל געווען דיין היילינגע תורה:

יִשְׁמָעֵאל וְעֵשָׂו מֵאֲנוּ לְקַבְּלָה וְהֵם קִבְּלוּהָ:

אַז דוא ביסט געגאַנגען צו דיא קינדער פון ישמעאל און

משלי

שבועות לייענט מען די פרשה פון מתן תורה. זאָגט דער מדרש, אַז ווען מלאכים וואָלטען זיך ניט געוועען פאַרשטעלען פאַר מענשען און קומען צו אַברהם, וואָלט משה ניט געקענט געהמען

מוסר

די תורה, ווייל ווען משה איז אַרויף אויפ'ן הימעל מקבל זיין די תורה, האָבען דיא מלאכים געזאָגט: „וויא קומט אַ מענש צווישען אונז?“ און זיי האָבען איהם געוואָלט מזיק זיין. האָט גאָט געמאַכט דיא צורה פון

עֵשָׂו צוּ גֶעבֶּען. זֵיי דִי תּוֹרָה הָאבֶּען זֵיי זִי נִיט גֶעוָואלְט נֶעהְמֶען, נוּר דַיין לִיעבּ פָּאלְק יִשְׂרָאֵל הָאבֶּען זִי גֶענוּמֶען:

מָסְרוּ אֶת נַפְשָׁם וְחַיָּתָם עַל קְדוּשַּׁת תּוֹרָתֶךָ:

גֶעדֶענְק אוּנְז, לִיעבֶּער גָאט, וָואס פִּיעל פוּן דַיין פָּאלְק יִשְׂרָאֵל הָאבֶּען אִיבֶּערְגֶעגֶעבֶּען זֵייעֶר לַייבּ אוּן זֵייעֶר לֶעבֶּען וֶועגֶען דִי הֵיילִיגְקַייט פוּן דַיין תּוֹרָה אוּן דַיינֶע מִצְוֹת זֵיי זָאלֶען זֵיי חָלִילָה נִיט פַארְשְׁוֶועכֶען:

נִשְׁפַּךְ דָמָם כַּמַּיִם בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת:

עֶס אִיז פַארְגָאסֶען גֶעוָוארֶען זֵייעֶר בְּלוּט אִין יֶענֶע צַייטֶען אַזוֹי וִוי וַואסֶער אִין אַלֶע גַאסֶען דוּרְךְ דִי אוּמוֹת וָואס הָאבֶּען גֶעוָואלְט מַאכֶען אִיבֶּערְפָאהְרֶען זֵיי אוֹיף דִיא גֶעזֶעץ פוּן דֶער הֵיילִיגֶער תּוֹרָה:

לָכֵן קַבֵּל שְׁפִיכַת תְּפִלָּתִי וְזַעֲקָתִי רְצֵה:

דַארוּם בֶּעט אִיךְ דִיךְ, דֶערְבַּארֶעמִיגֶער גָאט, דוּ זָאלְסְט אָנְנֶעהְמֶען מַיין תְּפִלָּה וָואס אִיךְ טְהוּ פַאר דִיר פַארְגִיסֶען אוּן מַיין גֶעשְׁרֵיי פוּן מַיין מוֹיל זָאלְסְטוּ בַּאוִוילִיגֶען:

וְתַעֲלֶה לְפָנֶיךָ לְרָצוֹן בִּרְכָתִי עַל נֵרוֹתַי:

אוּן עֶס זָאהְל פַאר דִיר אוֹיפְגֶעהְן צוּם גוּטֶען ווִילֶען מַיין בְּרָכָה וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעמַאכְט אוֹיף דִי לִיכְט וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעבֶּענְטְשְׁט לְכָבוֹד דֶעם הֵיילִיגֶען יוֹם טוֹב:

משלי מוסר

מֹשֶׁה גְלַייךְ צוּא דֶער צוּרָה פוּן אַבְרָהָם אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט צוּא דִיא מַלְאָכִים: „שֶׁעהְמְט אִיהְר זִיךְ נִיט פַאר דֶעם מֶענְשֶׁען? אִיהְר זַייט דָאךְ בַּיי אִיהְם גֶעוֶועזֶען אוּן בַּיי אִיהְם גֶעגֶעסֶען“. דִיא מַלְאָכִים זַיינֶען אַרָאפְּגֶעפַאלֶען בַּייא זִיךְ אוּן הָאבֶּען מֹשֶׁהן גָאר נִיט גֶעטְהָאן. דֶער דוּבְּנֶער מַגִּיד זָאגְט דַארוֹיף אַ מָשָׁל:

עֶס אִיז גֶעוֶועזֶען אַ שַׂר וָואס אִיז

וְתָאִיר אֶת עֵינֵי בַעֲלִי וְזַרְעִי בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה:

און דו זָאלְסְט דֶערְלַייכְטֶען דִיא אויגֶען פון מַיין מַאן און מַיינֶע קִינְדֶער אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אַזוֹי וְויא אִיךְ הָאבּ גֶע־טְהָאן דֶערְלַייכְטֶען מִיט דִי לִיכְט גָאר מַיין הויז:

וְתַצִּילֵנוּ מִמִּיתָה עַל יְדֵי קוֹלוֹת וּבְרָקִים:

און בִּזְכוּת וָואס זֵיי הָאבֶּען מְקַבֵּל גֶעוֶועֶן דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה וָואס זִיא אִיז גֶעגֶעבֶּען גֶעוָוארֶען מִיט דוּנֶערֶען און בְּלִיצֶען זָאלְסְטוּ אוּנְז בַּאשִׁירְמֶען עֶס זָאל חָלִילָה אוּנְז נִיט שַׁאדֶען קַיין דוּנֶער און בְּלִיץ:

וּתְבָרְכֵנוּ לְפַרְנָסָה וְכַלְכָּלָה מִיָּדְךָ הַמְּלֵאָה:

און זָאלְסְט אוּנְז בֶּענְטְשֶׁען צוּא פַּרְנָסָה און שְׁפַּייז פון דַיין פוּלֶע גֶעבֶּענְשְׁטֶע הַאנְד מִיר זָאלֶען חָלִילָה נִיט דַארְפֶען אָנְ־קוּמֶען צוּ קַיין פְרֶעמְדֶען טִישׁ, צוּ דֶער גָאבּ פון אַ בָּשָׂר וָדָם:

וּתְבָרֵךְ אֶת פֵּירוֹת הָאִילָנוֹת לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

און זָאלְסְט בֶּענְשֶׁען, לִיעבֶּער גָאט, דִי פֵּירוֹת פון דִי בּוֹיְ־מֶער וָואס דוּ טְהוּסְט הַיינְטִיגֶען טָאג מִשְׁפָּטְ'ן צוּ גוּטְס און צוּ בֶּענְשׁוּנְג אַז דִי בּוֹימֶער זָאלֶען אוֹיסְצִיהֶען פִיעל פְּרוּכְט:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים:

און אוּנְזֶערֶע אויגֶען זָאלֶען זוֹכֶה זַיין צוּא זֶעהֶען אִין דַיין אוּמְקֶעהְרֶען זִיךְ קַיין צִיּוֹן מִיט גְרוֹיס דֶערְבַּארְמְקַייט:

משלי מוסר

גֶעוֶועזֶען אַ גְרוֹיסֶער חָשׁוּב בַּיים מֶלֶךְ. דֶער מֶלֶךְ הָאט גֶעהַאט אַ בֶּן יָחִיד און דֶעם שַׂר הָאט אוֹיסְגֶעוִויזֶען אַז עֶר אִיז מֶעהְר בַּאלִיעבְּט בַּיים מֶלֶךְ ווִי זַיין אֵיינְצִיג קִינְד און עֶר הָאט זִיךְ אַזוֹי בֶּערִיהְמְט פַאר לַייטֶען. דֶער בֶּן מֶלֶךְ הָאט זִיךְ דֶערְוואוּסְט, אַז דֶער שַׂר בֶּערִיהְמְט זִיךְ אַזוֹי און עֶר

תּוֹרָה תּוֹרָה עִמְדִי נָא לִפְנֵי אֵל שׁוֹכֵן מְרוֹמִים:

תּוֹרָה תּוֹרָה, שְׁטֶעל זִיךְ אַ נִיעדֶער פַאר גָאט וָואס עֶר רוּהְט אִין דִי הוֹיכֶע הִימְלֶען אוּן זַיי אַ גוּטֶע מְלִיצָה פַאר גָאט אוּנְז אוֹיסְצוּלֵייזֶען:

וְהַעֲלִי אֶת תְּחִנוֹתֵינוּ לִפְנֵי כִּסֵא כְבוֹדוֹ:

אוּן בְּרֵיינְג אוֹיף אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת וּבַקָשׁוֹת פַאר זַיין כִּסֵא הַכָּבוֹד עֶר זָאל זַיי מְקַבֵּל זַיין בְּרָצוֹן אוּן זָאל מְמַלֵא זַיין אוּנְזֶערֶע בַּקָשׁוֹת וָואס מִיר טְהוּעֶן אִיהְם תָּמִיד בֶּעטֶען:

שֶׁיָאִיר אֶת מַזָלֵנוּ לִישׁוּעָה וְלִרְוָחָה:

אַז עֶר זָאהְל דֶערְלַייכְטֶען אוּנְזֶער מַזָל צוּא אַ גוּטֶע הִילְף אוּן צוּא בְּרֵייטְקַייט. אוּנְזֶער פַּרְנָסָה זָאל אוּנְז גְרִינְג אָנְקוּמֶען אוּן אִיךְ אוּן מַיין מַאן זָאלֶען מִיר זוֹכֶה זַיין צוּ מְגַדֵל זַיין אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער צוּא דֶער הֵיילִיגֶער תּוֹרָה בִּזְכוּת אֲבוֹתֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אָמֵן וְאָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

אַ תּוֹרָה לִיעד פוּן שָׁבוּעוֹת.

זָאגְט דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה: צְוֵויי טוֹיזֶענְד יָאהְר אֵיידֶער דִיא וֶועלְט אִיז בַּאשַׁאפֶען גֶעוָוארֶען, הָאט מִיךְ מַיין בַּאשֶׁעפֶער בַּאשַׁאפֶען אוּן מַאכֶען גֶעבָּארֶען, פַאר צְוֵויי אוּן

מִשְׁלֵי מוּסָר

אִיז פוּן עַגְמַת נֶפֶשׁ גֶעוָוארֶען זֶעהְר מָרָה שְׁחוֹרָה. מֶען הָאט גֶעבְּרַאכְט גְרוֹיסֶע רוֹפְאִים אוּן זַיי הָאבֶען גֶעזָאגְט, אַז דִיא אֵיינְצִיגֶע רְפוּאָה צוּא זַיין קְרַאנְקְהַייט אִיז, מֶען זָאל אִיהְם מַאכֶען צוּם לַאכֶען. דֶער מֶלֶךְ הָאט זִיךְ אַן עֵצָה גֶעהַאלְטֶען מִיט זַיינֶע מְקוֹרָבִים אוּן זַיי הָאבֶען אִיהְם גֶעבְּאטֶען, אַז עֶר זָאל הֵייסֶען יֶענֶעם שַׂר דֶעם בֶּערִיהְמֶער עֶר זָאל זִיךְ פַארְשְׁטֶעלֶען פַאר אַ בֶּער אוּן מַאכֶען קוּנְצֶען פַאר'ן בֶּן הַמֶלֶךְ אוּן וֶוען

צְוַואנְצִיג דורות, אוּן פַאר דִי שְׁנֵי מְאוֹרוֹת. אִיךְ הָאבּ אִין מִיר צֶעהְן גֶעבָּאט, וֶוער עֶס וֶועט דָאס הַאלְטֶען וֶועט נִיט קוּמֶען צוּא שַׁאנְד אוּן שְׁפָּאט. אוֹיךְ וֶוער דָאס וֶועט ווִיסֶען וָואס אִין מִיר אִיז גֶעשְׁלָאסֶען, זַיין אוֹיבִּיג לֶעבֶּען וֶועט עֶר דוּרְךְ מִיר גֶענִיסֶען. אִיךְ לָאז אַייךְ מַיינֶע צֶעהְן גֶעבָּאט פַארְשְׁטֶעהְן גֶעגֶעבֶּען, וֶועט אִיהְר ווִיסֶען דֶעם וֶועג וָואס פִיהְרְט צוּא לַאנְגֶעס לֶעבֶּען:

דָאס עֶרְשְׁטֶע אִיז:

אָנֹכִי, אִיךְ בִּין גָאט אַלֵיין, אוּן אוֹיס מִצְרַיִם הָאבּ אִיךְ אַייךְ אוֹיסְגֶעצוֹיגֶען דוּרְךְ גֶעשְׁרֵייא אוּן דוּרְךְ גֶעוֵויין. דַארוּם גֶעהֶערְסְטוּ דֶעם אֵיינֶעם גָאט צוּא הַאלְטֶען, דֶען פוּן דַיינֶעט וֶועגֶען יִשְׂרָאֵל הָאבּ אִיךְ דֶעם יַם גֶעשְׁפָּאלְטֶען:

דָאס צְווייטֶע אִיז:

לֹא יִהְיֶה, זָאלְסְט נִיט מַאכֶען קֵיין פִיגוּר אוּן קֵיין בִּילְד, נָאר אִיךְ אַלֵיין זָאל זַיין דַיין צִיערוּנְג אוּן דַיין שִׁילְד, דוּ זָאלְסְט זִיךְ פַאר זֵיי נִישְׁט בּוּקֶען ווִיא אַ קְנֶעכְט, דֶען בָּרוּךְ הוּא וֶועט דַיין פִיערְטֶען גֶעבּוֹירְט מְהָאן רֶעכְט:

דָאס דְרִיטֶע אִיז:

לֹא תִשָּׂא, דוּ זָאלְסְט בַּיי גָאטְ'ס נָאמֶען נִיט פַאלְשׁ שְׁווֶערֶען, זָאלְסְט גָאטְ'ס גֶעבָּאט הַאלְטֶען אוּן צוּהֶערֶען, דֶען וֶוען

משלי מוסר

עֶר וֶועט דֶעם שַׂר דֶערְקֶענֶען וֶועט עֶר גֶעווּיס לַאכֶען. דִיעֶזֶער מִיטֶעל אִיז גֶעטְהָאן גֶעוָוארֶען. דֶער בֶּן יָחִיד הָאט אוֹיס נְקָמָה שְׁטַארְק גֶעלַאכְט אוּן עֶר אִיז גֶעהֵיילְט גֶעוָוארֶען. וֶוען דֶער שַׂר אִיז אַרוֹיסְגֶעגַאנְגֶען הָאט עֶר גֶעזָאגְט צוּא אַנְדֶערֶע שָׂרִים: אַצִינְד בִּין אִיךְ מוֹדֶה אַז דֶער מֶלֶךְ לִיעבְּט זַיין זוּהְן בֶּעסֶער ווִיא מִיר, ווייל צוּלִיעבּ זַיין גֶעזוּנְדְהַייט, הָאבּ

נִיט וֶועסְטוּ הָאבֶּען אַ שְׁלֶעכְטֶען סוֹף, אוּן בַּאקוּמֶען אַ שְׁוֶוער־
רֶע שְׁטְרָאף:

דָאס פִיעֶרְטֶע אִיז:

זָכוֹר, דֶעם שַׁבָּת זָאלְסְטוּ גֶעדֶענְקֶען אוּן הִיטֶען, דֶען דָאס
אִיז אֵיינֶע פוּן דִיא גוּטֶע זִיטֶען, זֶעקְס טֶעג זָאלְסְט דוּ
טְהָאן דַיין מְלָאכָה, וֶועסְטוּ הָאבֶּען מַזָל אוּן בְּרָכָה:

דָאס פִינְפְטֶע אִיז:

כַּבֵּד, זָאלְסְט עֶהְרְלִיך הַאלְטֶען דַיין פָאטֶער אוּן מוּטֶער, וֶועט
דִיר גָאט דֶער גוּטֶער, שֶׁענְקֶען לַאנְג לֶעבֶּען, אוּן אַלְ־
דָאס גוּטְס גֶעבֶּען:

דָאס זֶעקְסְטֶע אִיז:

לֹא תִּרְצַח, דוּ זָאלְסְט נִיט מָארְדֶען קַיין מֶענְשֶׁען, וֶועט דִיךְ
דֶער גְרוֹיסֶער גָאט בֶּענְשֶׁען, וֶוען אָבֶּער דוּ וֶועסְט פַארְ־
גִיסֶען בְּלוּט, וֶועט דִיר זַיין אוֹיף בֵּיידֶע וֶועלְטֶען נִיט גוּט:

דָאס זִיעבֶּעטֶע אִיז:

לֹא תִּנְאָף, דוּ זָאלְסְט נִיט מְזַנֶה זַיין, דַיין גוּף אוּן נְשָׁמָה זָא־
לֶען זַיין רֵיין, לָאז זִיךְ נִישְׁט פוּן שָׂטָן פַארְפִיהְרֶען, וֶועט
מִיט דִיר קֵיינֶע שְׁלֶעכְטֶעס פַּאסִירֶען:

משלי מוסר

אִיךְ זִיךְ גֶעמוּזְט נַארִישׁ מַאבֶען אוּן
זִיךְ פַארְשְׁטֶעלֶען פַאר אַ בֶּער:

כַּךְ, אַזוֹיא אִיז גֶעוֶוען מִיט דִיא
מַלְאָכִים, זֵיי הָאבֶען גֶעדֶענְקְט אַז זֵיי
זַיינֶען בַּיים רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם גְרֶע־
סֶערֶע יַחְסָנִים ווִי דִי מֶענְשֶׁען, אֲפִילוּ
דִיא צַדִיקִים, הָאט גָאט זֵיי גֶעצַייגְט
אַבְרָהָם'ס צוּרָה אוּן גֶעזָאגְט: „זֶעהְט
אִיהְר צוּלִיבּ דֶעם וָואס דִיעזֶער הָאט
זִיךְ מְצַעֵר גֶעוֶוען וָואס קַיין אוֹרְחִים
קוּמֶען נִיט, הָאט אִיהְר זִיךְ גֶעמוּזְט
פַארְשְׁטֶעלֶען פַאר מֶענְשֶׁען אוּן עֶסֶען
בַּיי אִיהְם". דִי מַלְאָכִים הָאבֶען דַאן
אַיינְגֶעזֶעהְן, אַז אַ צַדִיק אִיז מֶעהְר
יַחְסָן ווִי זֵיי אוּן זֵיי הָאבֶען דֶרֶךְ אֶרֶץ
בַּאקוּמֶען פַאר מֹשֶׁה'ן:

דָאס אַכְטֶע אִיז:

לֹא תִגְנֹב, דוּ זָאלְסְט נִיט גַנָבְ'עֶנֶען אוּן נַארֶען יֶענֶעם, וֶועסְט דוּ נִצוֹל וֶוערֶען פוּן גֵהִינוֹם, פָאלְג וָואס אִיךְ זָאג אוּן גִיבּ קֵיין פַאלְשֶׁע מָאס אוּן וָואג:

דָאס נַיינְטֶע אִיז:

לֹא תַעֲנֶה, דוּא זָאלְסְט קֵיין פַאלְשׁ עֵדוּת נִיט זָאגֶען, וֶועסְטוּ זִיךְ נַאכְהֶער נִישְׁט הָאבֶּען צוּא בַּאקְלָאגֶען, דוּא זָאלְסְט שְׁטֶענְדִיג זַיין עֶהְרְלִיךְ אוּן בַּאשֵׁיידֶען, אוּן אוֹיף קֵיינֶעם קֵיין שְׁלֶעכְטְס נִיט רֵיידֶען:

דָאס צֶעהֶנְטֶע אִיז:

לֹא תַחְמֹד, צוּ גְלוּסְטֶען דַיין חָבֵר'ס הוֹיז אוּן וַוייבּ הָאסְט דוּ קֵיין רֶעכְט, אוֹיךְ נִיט זַיין דִיעֶנְסְט אוּן זַיין קְנֶעכְט, אַלֶעס וָואס בַּאלַאנְגְט צוּ דַיין גֶעזֶעלֶען, טְהָארְסְטוּ נִיט וֶועלֶען:

זֶעהְר אַשֶׁעהֶנֶע נַייֶע תְּחִנָּה פַאר דִיא וָואס הָאבֶּען קִינְדֶער אָדֶער קְרוֹבִים אִין מִלְחָמָה.

מֶלֶךְ מְלָכִים, רָם עַל רָמִים, קֶענִיג אִיבֶּער אַלֶע קֶענִיגֶע אוּן הֶעכְסְטֶער אִיבֶּער אַלֶע הֶעכְסְטֶע. דוּא גְרוֹיסֶער גָאט, אַלְמֶעכְטִיגֶער גָאט, וָואס דוּא בִּיסְט בֶּעטִיטוּלְט מִיט פִיעלֶע טִיטוּלֶען אוּן מִיט שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, בִּיזְט אוֹיךְ בֶּעטִיטוּלְט מִיטְ'ן נָאמֶען „אִישׁ מִלְחָמָה”, דֶער הָארְר, דֶער פִיהְרֶער פוּן מִלְחָמָה. קֵיין מִלְחָמָה וֶוערְט נִיט אָהְן דַיין הֵיילִיגֶען רָצוֹן אוּן קֵיין מִלְחָמָה וֶוערְט נִישְׁט גֶעוואוּנֶען אָדֶער פַארְלָארֶען סַיידֶען עֶס וֶוערְט אַזוֹי נִגְזַר פוּן דַיין הֵיילִיגֶען נָאמֶען. אַתָּה הוּא ה׳

אֲשֶׁר בְּיָדְךָ נֶפֶשׁ כָּל חָי, דוּא בִּיסְט דֶער גָאט, וָואס אִין דַיין הַאנְד אִיז דָאס לֶעבֶּען, דִיא נְשָׁמָה פוּן יֶעדֶע לֶעבֶּעדִיגֶע בַּאַשֶׁעפֶּענִישׁ. קַיין מֶענְשׁ שְׁטַארְבְּט נִיט, וֶוערְט נִיט בַּאשֶׁעדִיגְט אִין גוּף אוּן צוּקְלַאפְּט אֲפִילוּ נִיט אַ פִינְגֶער סַייְדֶען עֶס וֶוערְט אוֹיף אִיהְם אַזוֹי נִגְזַר פוּן הִימֶעל. וֶוען אַ סָאלְדַאט וֶוערְט גֶע־הַרְגֶ'עט אָדֶער פַארְווָאוּנְדֶעט אִין אַ מִלְחָמָה אִיז עֶס אַזוֹי אָנְגֶעשְׁרִיעבֶּען אוּן גֶע'חַתְמֶ'עט גֶעוָוארֶען רֹאשׁ הַשָּׁנָה אוּן יוֹם כִּפּוּר, אַזוֹי וִוי מִיר זָאגֶען אִין וּנְתַנֶּה תוֹקֶף: „מִי בַּחֶרֶב“, וֶוער עֶס זָאל גֶעשְׁטְרָאפְט וֶוערֶען מִיטְ'ן שְׁוֶוערְד אוּן וֶוער דוּרְךָ אַן אַנְדֶער זַאךְ, וַוייל הַרְבֵּה שְׁלוּחִים לַמָּקוֹם, גָאט בָּרוּךְ הוּא הָאט אַ סַךְ שְׁלוּחִים, אַ סַךְ וֶועגֶען ווִיא אַזוֹי צוּ שְׁטְרָאפֶען דֶעם זִינְ־דִיגֶען מֶענְשֶׁען:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ דַיין דִיעֶנֶסְט, וָואס שְׁטֶעה אִיצְט אוּן בֶּעט פַאר דִיר, הָאבּ קִינְדֶער (קְרוֹבִים) אִין דֶער אִיצְ־טִיגֶער מִלְחָמָה. מִיט זַייעֶר גֶעהְן אִין מִלְחָמָה הָאבֶּען זֵיי מְקַיֵּם גֶעוֶוען אַ מִצְוָה, וַוייל דִי גְמָרָא הַקְּדוֹשָׁה זָאגְט: „דִינָא דְמַלְכוּתָא דִינָא“, דֶער דִין פוּן דֶער מְלוּכָה, דִיא גְזֵירַת הַמֶּלֶךְ אִיז אַ דִין וָואס מֶען אִיז מְחוּיָב אוֹיסְצוּפָאלְגֶען אַקוּרַאט אַזוֹי וִויא אַ דִין פוּן דֶער תּוֹרָה, פוּן דֶעסְטְוֶועגֶען וֵוייס אִיךְ, אַז דָאס הָאבֶּען זַייעֶרֶע זִינְד גוֹרֵם גֶעוֶועזֶען, אַז זֵייא זָאלֶען גֶעשִׁיקְט וֶוערֶען אִין מִלְחָמָה אִין זֵיי זָאלֶען דַארְפֶען ווִילֶענְדִיג אָדֶער נִיט ווִילֶענְדִיג שִׁיעסֶען אוּן טוֹידְטֶען אָדֶער פַארְווָאוּנְדֶען מֶענְשֶׁען, אַזוֹי וִויא דִי גְמָרָא הַקְּדוֹשָׁה זָאגְט: „מְגַלְגְּלִין זְכוּת עַל יְדֵי זַכַּאי, וְחוֹבָה עַל יְדֵי חַיָּב“, דִיא הֵיילִיגֶע הַשְׁגָּחָה פוּן הִימֶעל בְּרֵיינְגְט גוּטֶעס דוּרְךָ אַ גֶערֶעכְטֶען אוּן שְׁלֶעכְטֶעס דוּרְךָ אַ שׁוּלְדִיגֶען. דֶערִי־בֶּער בֶּעט אִיךְ דִיךְ, לִיעבֶּער גָאט, מְחַל וּסְלַח, זַיי מוֹחֵל אוּן פַארְגִיעבּ דִי זִינְד פוּן מַיינֶע קִינְדֶער (מַיינֶע קְרוֹבִים) וָואס זַיי־

נֶען אִיצְט אִין מִלְחָמָה און זָאל קֵיינֶער נִיט גֶעטוֹידְטֶעט אָדֶער פַּארְוואוּנְדֶעט וֶוערֶען דוּרְךְ זֵייעֶרֶע הֶענְד. שִׁיק אוֹיךְ דַיינֶע גוּטֶע מַלְאָכִים אַז זֵיי זָאלֶען זֵיי בַּאשִׁיצֶען פוּן דִיא קוּילֶען אוּן פוּן שְׁוֶוערְד פוּן שׂוֹנֵא. הֶעלְף זֵיי, טַאטֶע זִיסֶער, אַז זֵיי זָאלֶען קוּמֶען פוּן דֶער מִלְחָמָה בְּשָׁלוֹם אָהְן אַ מוּם און אָהְן אַ פְלֶעק פוּן זִינְד אוֹיף זֵייעֶרֶע נְשָׁמוֹת.

וְאִם נִגְזַר עֲלֵיהֶם, און אוֹיבּ עֶס אִיז חַס וְחָלִילָה אוֹיף זֵיי נִגְזַר גֶעוָוארֶען פוּן בֵּית דִין שֶׁל מַעֲלָה אַז זֵיי זָאלֶען גֶעטוֹידְטֶעט אָדֶער פַּארְוואוּנְדֶעט וֶוערֶען, אִיז דָאךְ תְּשׁוּבָה, תְּפִלָּה וּצְדָקָה מַעֲבִירִין אֶת רֹעַ הַגְּזֵירָה, און הֱיוֹת אַזוֹי וִוי מַיינֶע קִינְדֶער (מַיינֶע קְרוֹבִים) און אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער הָאבֶּען דָאךְ בַּייא אַזַא קְרִיטִישֶׁע צַייט גֶעוִויס אַ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה, און אִיךְ, דַיין דִיענְסְט, טְהוּ אִיצְט תְּפִלָּה פַאר זֵייא, און בִּין זִיךְ מִתְחַיֵּב צוּ גֶעבֶּען צְדָקָה פוּן זֵייעֶרְטְוֶוגֶן, דֶערִיבֶּער זָאלְסְטוּ, גָאטֶענִיוּ, מְבַטֵּל זַיין דִיא גְזֵירָה רָעָה און דוּ זָאלְסְט מַיינֶע אֵייגֶענֶע און אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער וָואס זַיינֶען אִין דֶער מִלְחָמָה פַארְשְׁרַייבֶּען לְחַיִּים וְלֹא לַמָּוֶת, לִבְרָכָה וְלֹא לִקְלָלָה, אוּם זֵייעֶרֶע וַוייבֶּער זָאלֶען נִיט פַארְבְּלַייבֶּען אַלְמָנוֹת און דִי קִינְדֶער יְתוֹמִים. מַאךְ וָואס שְׁנֶעלֶער שָׁלוֹם צְוִוישֶׁען דִי שְׁטְרַייטֶענְדֶע פֶעלְקֶער און קֵיין מֶענְשֶׁען-בְּלוּט זָאהְל מֶעהְר נִישְׁט פַארְגָאסֶען וֶוערֶען, ווייל דוּ אֵיינֶער און מֶעהְר קֵיינֶער קָאן דָאס בַּאוַוייזֶען, וָוארוּם אַזוֹי וִויא דוּ בִּיסְט אַן „אִישׁ מִלְחָמָה", אַזוֹי בִּיסְטוּ אַן „עוֹשֶׂה שָׁלוֹם". זָאהְל דֶערִיבֶּער, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אָנְגֶענוּמֶען וֶוערֶען מַיין תְּפִלָּה און דִיא תְּפִלָּה פוּן אַלֶע אִידֶען, וָואס מִיר בֶּעטֶען עֶטְלִיכֶע מָאהְל אִין טָאג: „עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן".

תְּחִנָּה חֲדָשָׁה פַאר אַ פְרוֹי וָואס הַאלְט זִיךְ אוֹיף בַּיי קִינְדֶער.

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, הַאר פוּן אַלֶע וֶועלְטֶען. מִיר אַלֶע מֶענְשֶׁען פוּן דֶער וֶועלְט, זַיינֶען דַיינֶע קִינְדֶער, אַזוֹי וִוי מִיר רוּפֶען דִיךְ אִין אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע תְּפִלּוֹת „אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ״, אוּנְזֶער פָאטֶער אוּן אוּנְזֶער קֶענִיג. מִיר זַיינֶען דֶערִיבֶּער אַלֶע פֶערְפְלִיכְטֶעט צוּ פָאלְגֶען דִיךְ, מוֹרָא הָאבֶּען פַאר דִיר, אָפְּגֶעבֶּען דִיר כָּבוֹד אוּן טְהָאן דַיינֶע גֶעבָּאטֶען, אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט אוּנְז אָנְגֶעזָאגְט אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה. דַיין הֵיילִיגֶער רָצוֹן אִיז אוֹיךְ, אַז מִיר זָאלֶען עֶהְרְלִיךְ הַאלְטֶען אוּנְזֶערֶע מֶענְשְׁלִיכֶע עֶלְטֶערֶען, וֶועלְכֶע הָאבֶּען אוּנְז גֶעבְּרַאכְט אוֹיף דֶער וֶועלְט דוּרְךְ דַיינֶע גְרוֹיסֶע גְנַאדֶען, אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט אָנְגֶעזָאגְט אִין דַיינֶע הֵיילִיגֶע צֶעהְן גֶעבָּאט „כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ״, דוּ זָאלְסְט עֶהְרְלִיךְ הַאלְטֶען דַיין פָאטֶער אוּן מוּטֶער. אִיךְ וֵוייס נִיט, אוֹיבּ אִיךְ בִּין שְׁטֶענְדִיג יוֹצֵא גֶעוֶוען פַאר דִיר, הִימֶעלְשֶׁער פָאטֶער, אוּן פַאר מַיין פָאטֶער אוּן מוּטֶער, וָואס הָאבֶּען מִיךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט גֶעבְּרַאכְט, עֶרְצוֹיגֶען, גֶעזָארְגְט פַאר מִיר אוּן גֶעמַאכְט מִיךְ פַאר אַ מֶענְשֶׁען. אִיךְ בִּין דָאךְ נִיט מֶעהְר וִוי אַ זִינְדִיגֶער מֶענְשׁ מִיט אַ יֵצֶר־הָרָע, וָואס פִיהְרְט אַרוֹיף אוֹיף אַלֶעם בֵּייזֶען. אֶפְשַׁר בִּין אִיךְ גֶעשְׁטְרוֹיכֶעלְט גֶעוָוארֶען אוּן נִיט מְקַיֵּם גֶעוֶוען דִי מִצְוָה פוּן כִּבּוּד אָב וָאֵם וִוי גֶעהֶערִיג אִיז. אֶפְשַׁר הָאבּ אִיךְ גֶעטְהָאן זַאכֶען וָואס אִיז זֵיי נִיט גֶעוֶוען לְרָצוֹן, אֶפְשַׁר הָאבּ אִיךְ מַיינֶע עֶלְטֶערְן פֶערְשַׁאפְט עַגְמַת־נֶפֶשׁ, אֶפְשַׁר הָאבּ אִיךְ זֵיי אוּם־כָּבוֹד פֶערְשַׁאפְט, בֶּעט אִיךְ דִיךְ, אַב הָרַחֲמִים, דֶערְבַּארֶעמְדִיגֶער פָאטֶער, שְׁטְרָאף מִיךְ נִיט אִיצְט מִיט מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה.

איך, דיין דינסט, וואס שטעה דא איצט פאר דיר, דארף איצט אנקומען צו די חסדים פון מיינע קינדער. איך דארף זיך ביי זיי אויפהאלטען און אן זיי איז אפהענגיג מיין לעבען און עקזיסטענץ. בעט איך דיר, גוטער פאטער אין הימעל, חזקם ואמצם, שטארק זיי און פעסטיג זיי, שטארק זיי אין כח, אז זיי זאלען זיין געזונד און זיי זאלען קענען פערדינען גענוג אויף זייערע אייגענע הצטרכות און אויף מיינע הצטרכות, און שטארק אויך זייערע הערצער, אז זיי זאלען מיך האלטען עהרליך, אז זיי זאלען מיר געבען ברויט, א שוך און א קלייד בסבר פנים יפות, מיט א פרעהליך פנים און מיט'ן גאנצען הארצען און איך זאל חלילה ניט זיין אויף זיי א לאסט. מיר לעבען אין אזא צייט וואס מאנכע קינדער האלטען ניט עהרליך זייערע עלטערען. אפשר איז עס דער ערט גורם, בעט איך דיך גאט, גיב מיינע קינדער און אייניקלאך א זינען, אז זיי זאלען מיך ליעב האבען, אז איך זאל ביי זיי האבען אזא חן, אזוי ווי זיי האבען ביי מיר, אז זיי זאלען זיך חלילה ניט שעהמען מיט מיר און איך זאל זיך ניט דארפען שעהמען מיט זיי. תן בלבם להבין ולהשכיל גיב אריין אין זייערע הערצער שכל צו פערשטעהן און צו קלוג זיין, אז זיי זאלען מיך האלטען בכבוד, אז זיי זאלען ניט טהאן אזעלכעס וואס איז געגען מיין רצון און דיין הייליגען רצון. איך זאל, רבונו של עולם, ניט זיין אנגעווארפען אויף זיי און זיי זאלען מיך ניט האלטען פאר איבעריג ביי זייער טיש, אזוי ווי זיי זיינען קיינמאל ניט געווען איבעריג ביי מיין טיש. העלף דערבארימדיגער פאטער, אז זיי זאלען אלע געהן אין דיינע דרכים און איך זאל ביי זיי האבען מיין שפייז בנחת ולא

בְּצַעַר. אִיךְ זָאל חָלִילָה נִיט הָאבֶּען קַיין עַגְמַת־נֶפֶשׁ פוּן זֵיי אוּן זֵיי פוּן מִיר אוּן נוּר שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה זָאל הֶערְשֶׁען אִין זֵייעֶרֶע הַייזֶער אוּן קַיין בֵּייז זָאל זֵיי קֵיינְמָאל גֶעשֶׁעהְן.

אוּן טָאמֶער וֶועלֶען זֵיי חַס־וְשָׁלוֹם גֶעשְׁטְרוֹיכֶעלְט וֶוערֶען אוּן מִיךְ נִיט הַאלְטֶען וִוי גֶעהֶערִיג אִיז, אָדֶער נִיט נוֹהֵג־כָּבוֹד זַיין מִיךְ וִוי מֶען דַארְף, בֶּעט אִיךְ דִיר, אַב הָרַחֲמִים וְהַסְלִיחוֹת אַז דוּ זָאלְסְט זֵיי פֶערְגֶעבֶּען זֵייעֶר זִינְד אוּן חַס־וְשָׁלוֹם נִיט שְׁטְרָאפֶען זֵיי צוּלִיעבּ מִיר. אוֹיבּ חָלִילָה, דִי שָׁעָה זָאל קַיין שָׁעָה נִיט זַיין, עֶס וֶועט נִגְזַר וֶוערֶען בַּיי דַיין בֵּית־דִין שֶׁל מַעְלָה, אַז מַיינֶע קִינְדֶער אָדֶער אֵיינִיקְלַאךְ זָאלֶען גֶעשְׁטְרָאפְט וֶוערֶען צוּלִיעבּ מִיר, בֶּעט אִיךְ דִיךְ, הַארְצִיגֶער פָּאטֶער אִין הִימֶעל, אַז דוּ זָאלְסְט בֶּעסֶער מִיךְ שְׁטְרָאפֶען פַאר זֵייעֶר זִינְד אוּן זֵיי זָאל קַיין בֵּייזֶעס גֶעשֶׁעהְן, אָמֵן וְאָמֵן.

אַ נַייעֶ תְּחִנָּה פַאר אַן עֲגוּנָה וֶועמֶען דֶער מַאן הָאט פֶערְלָאזֶען.

אַב הָרַחֲמִים שׁוֹכֵן בַּמְרוֹמִים, דֶערְבַּארִימְדִיגֶער פָּאטֶער וָואס רוּהְט אִין דִי הִימְלֶען. דַיינֶע אוֹיגֶען זַיינֶען דָאךְ שְׁטֶענְדִיג אָפֶען אוּן דוּ קוּקְסְט אוּן דוּ גִיבְּסְט אַכְטוּנְג אוֹיף אַלֶע דַיינֶע בֶּעשֶׁעפֶענִיסֶען אוּן מִכָּל־שֶׁכֵּן אוֹיפְ'ן מֶענְשֶׁען וָואס אִיז בֶּעשַׁאפֶען גֶעוָוארֶען אִין דַיין גֶעשְׁטַאלְט, גִיבּ אוֹיךְ אַכְטוּנְג אוֹיף מִיר דַיין דִיעֶנְסְט אוּן זֶעה מַיין פַּיין. הֶעלְף מִיךְ, גָאטֶענְיוּ, אִין מַיין נוֹיט אוּן טְהוּ נִיט אָפּ דַיין חֶסֶד פוּן מִיר, אַזוֹי וִוי דוּ טוּסְט נִיט אָפּ דַיין חֶסֶד פוּן אַלֶע דַיינֶע בְּרוּאִים. וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, דַיין רַחֲמָנוּת אִיז אוֹיף אַלֶעם וָואס דוּ הָאסְט בֶּעשַׁאפֶען, הָאבּ־זְשֶׁע אוֹיף מִיר אוֹיךְ רַחֲמָנוּת אוּן פֶערְנֶעהְם מַיין תְּפִלָּה אוּן עֶנְטְפֶער מִיר וֶוען אִיךְ רוּף דִיךְ.

דוּ הָאסְט, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אָנְגֶעזָאגְט אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה

אַז מֶענְשֶׁען זָאלֶען חֲתוּנָה הָאבֶּען אוּן בְּרֵיינְגֶען דורות אויף דֶר וֶועלְט. אִיךְ הָאבּ עֶרְפִילְט דַיין הֵיילִיגֶען ווִילֶען אוּן אִיךְ הָאבּ חֲתוּנָה גֶעהַאט כְּדַת משה וְיִשְׂרָאֵל אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט גֶעבָּאטֶען. מַיין זִיווּג אִיז אָבֶּער נִיט עוֹלֶה לְיָפֶה גֶעוֶוען אוּן מַיין מַאן אִיז פוּן מִיר אַוֶועק אוּן מִיךְ אִי־בֶּערְגֶעלָאזְט אַ לֶעבֶּעדִיגֶע אַלְמָנָה אָדֶער אַן עֲגוּנָה. אִיךְ וֵויים, גוּטֶער גָאט, אַז דוּ אַלֵיין בִּיזְט דֶער אֱמֶת'ער מְזַוֵוג זִיווּגִים, אַז אָהן דַיין הֵיי־לִיגֶען ווִילֶען וֶוערְט קַיין שִׁידוּךְ גֶעשְׁלָאסֶען, אָבֶּער מִסְתָּמָא בִּין אִיךְ בַּיי דִיר נִיט וֶוערְטְה גֶעוֶוען, מִסְתָּמָא הָאבֶּען מַיינֶע זִינְד גוֹרֵם גֶעוֶוען אַז אִיךְ זָאל פֶערְלִירֶען דֶעם חֵן אִין מַיין מַאן'ס אויגֶען אוּן עֶר זָאל מִיךְ אִיבֶּערְלָאזֶען אַן עֶלֶענְדֶע אוּן אַן אוּמְגְלִיקְלִיכֶע. אִיךְ בִּין אִיצְט אַזוֹי וִוי אַ צוּבְּרָאכֶענֶע שִׁיף אִין מִיטֶען יַם. אִיךְ הָאבּ נִיט צוּ וֶועמֶען צוּ קֶעהְרֶען זִיךְ אוּן וֶוענְדֶען זִיךְ. אִיךְ הָאבּ נִיט פַאר וֶועמֶען מַיין בִּיטֶער הַארְץ אויסְצוּרֶעדֶען, נוּר פַאר דִיר אֵל טוֹב וְסַלָּח, גוּטֶער גָאט אוּן פֶערְגֶעבֶּער.

אַב הָרַחֲמִים וְהַסְלִיחוֹת, פָאטֶער פוּן עֶרְבַּארְמוּנְג אוּן פֶערְצֵיי־הוּנְג. אֶפְשַׁר הָאבּ אִיךְ פַאר דִיר עֶפֶּעס גֶעזִינְדִיגְט פַאר מַיין חֲתוּנָה, אֶפְשַׁר הָאבּ אִיךְ זִיךְ נָאךְ מַיין חֲתוּנָה נִיט אויפְגֶעפִיהְרְט פִּינְקְטְלִיךְ וִוי אַ אִידִישֶׁע טָאכְטֶער דַארְף זִיךְ אויפְפִיהְרֶען, אֶפְשַׁר הָאבּ אִיךְ נִיט רִיכְטִיג אָפְּגֶעהִיט דִי אַלֶע מִצְווֹת אוּן דִינִים וָואס דוּ הָאסְט אוּנְז פְרויעֶן גֶעגֶעבֶּען, אֶפְשַׁר הָאבּ אִיךְ גֶעזִינְדִיגְט גֶעגֶען דִיר אוּן גֶעגֶען מַיין מַאן מִיט אַ בֵּייזֶע מַחֲשָׁבָה, חַס־וְשָׁלוֹם, אוּן דֶערְפַאר הָאסְטוּ מִיךְ גֶעשְׁטְרָאפְט, בֶּעט אִיךְ דִיךְ אֵל רַחוּם וְחַנוּן, הָאבּ רַחֲמָנוּת אוּן פֶערְגִיבּ מַיינֶע זִינְד אוּן קֶעהְר אוּם דָאס הַארְץ פוּן מַיין מַאן צוּרִיק צוּ מִיר. טָאמֶער הָאבּ אִיךְ גֶעגֶען אִיהם עֶפֶּעס פֶערְזִינְדִיגְט, טָאמֶער הָאבּ אִיךְ אִיהם נִיט גֶעהַאלְטֶען בְּכָבוֹד אַזוֹי וִוי אַ אִידִישֶׁע טָאכְטֶער דַארְף הַאלְטֶען אִיהר מַאן, מַאךְ אִיהם, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, פֶערְגֶעסֶען דִי עַוְלוֹת וָואס אִיךְ בִּין גֶעגֶען אִיהם בֶּעגַאנְגֶען אוּן זֶעה אַז אִיךְ זָאל צוּרִיק גֶע־פִינֶען לַייטְזֶעלִיגְקַייט אִין זַיינֶע אויגֶען אַזוֹי וִוי אִיךְ הָאבּ גֶעהַאט

לייטזעליגקייט אין זיינע אויגען אין דעם טאג פון אונזער חופּה. קעהר צוריק אום זיין ליעבשאפט צו מיר און זאל אויף אונז מקוים ווערען ווי עס שטעהט געשריבען אין דיין היילינע תּורה: „והיו לבשר אחד“, מאן און ווייב זאלען זיין אזוי ווי איין גוף, און נור שלום ושלוה זאל ביי אונז הערשען כּל־זמן מיר וועלען לעבען.

אויב אימיצער איז שולדיג אין מיין אונגליק, אויב שלעכטע מענשען האבען מיין מאן אראפּגעפיהרט פון דרך הישר, אויב בייזע צינגער האבען איהם אפּגערעדט פון מיר, פערלאנג איך ניט חלילה אז דו, פאטער אין הימעל, זאלסט זיי דערפאר שטראפען. אבער איך בעט דיר, אז דו זאלסט אומקעהרען זייערע הערצער צו גוטען און זיי זאלען מיר מעהר ניט שטעהן אין וועג און ניט שטערען מיין מאן צו קומען צוריק צו מיר. שטארק, רבּונו של עולם, זיין הארץ און די הערצער פון מיינע שונאים, אז זיי זאלען וועגען מיר קיינע שלעכטעס ניט דענקען און איך זאל אויסלעבען מיינע יאהרען מיט מיין מאן אין גליק און אין פריעדען, אמן סלה.

א נייע תּחנה פיר אמעריקא ווען מען הערט שלעכטע בשורות פון דער אלטער היים.

רבּונו של עולם, דו ביסט דאך א דיין אמת און דו טהוסט משפּטן די וועלט מיט גערעכטיגקייט. דו שטראפסט די זינדיגע פאר זייערע זינד און דו באצאהלסט מיט גוטעס צו דיא וואס טהוען דיין ווילען. קיין זאך געשעהט נישט אהן דיין היילינען רצון און אי גוטעס אי שלעכטעס קומט פון דיין האנד, דעריבער האט אונז די גמרא הקדושה אנגעזאגט, אז מען דארף דאנקען און לויבען גאט פאר שלעכטעס אזוי ווי פאר גוטעס. אונזערע חכמים האבען אויך באשטימט דיא ברכה „ברוך דיין אמת“ וואס מען דארף מאכען ווען מען הערט חלילה א שלעכטע בשורה. מיר הערען איצט דא אין

אַמֶעריקַא נִיט קֵיין גוּטֶע בְּשׂוֹרוֹת פוּן דֶער אַלְטֶער הֵיים אוּן אִיךְ גִיעבּ דִיר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַ שֶׁבַח וְהוֹדָיָה, וַוייל דוּ בִּיזְט דָאךְ אַ שׁוֹפֵט צֶדֶק אוּן דוּא וֵוייסְט וָואס דוּא טְהוּסְט אוּן מֶען טְהָאר נִיט נָאכְקְלֶעהְרֶען נָאךְ דַיינֶע מִדּוֹת:

אָבֶּער אַב הָרַחֲמִים וְהַסְלִיחוֹת, אוֹיבּ זֵייעֶרֶע זִינְד דָארְט הָאבֶּען גוֹרֵם גֶעוֶוען אַז דוּא זָאלְסְט זֵיי שְׁטְרָאפֶּען, זָאלְסְטוּ זֵיי מוֹחֵל זַיין אוּן זֵיי מִשְׁפָּטְ'ן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים צוּלִיעבּ דֶעם זְכוּת פוּן אוּנְזֶערֶע אָבוֹת הַקְדוֹשִׁים, וֶועמֶעס נְשָׁמוֹת עֶס זַיינֶען שׁוֹין לַאנְג אוֹיסְגֶעלַייטֶערְט אוּן צוּלִיעבּ דֶעם זְכוּת פוּן דִיא צַדִיקִים אוּן חֲסִידִים פוּן אִיצְטִיגֶען דוֹר. אוֹיבּ וִויעדֶער זֵיי וֶוערֶען דָארְט גֶעשְׁטְרָאפְט פַאר אוּנְזֶערֶע זִינְד דָא אִין אַמֶע־רִיקַא, בֶּעט אִיךְ דִיר גָאט, סְלַח לָנוּ, מְחַל לָנוּ, כַּפֵּר לָנוּ, פַאר־גִיעבּ אוּנְז אוּן זַיי אוּנְז מוֹחֵל אוּן זָאלֶען אוּנְשׁוּלְדִיגֶע נִיט לַיי־דֶען פַאר אוּנְזֶערֶע חֲטָאִים. בַּאהִיט אוּן בַּאשִׁירְם, הַארְצִיגֶער פָאטֶער אִין הִימֶעל, מַיינֶע אֵיינֶענֶע קְרוֹבִים, בֶּעקַאנְטֶע אוּן כָּל יִשְׂרָאֵל, פוּן אַל דָאס בֵּייז. בַּאשִׁיץ דָארְט אַלֶעמֶען אוּנ־טֶער דַיינֶע פְלִיגֶעל אוּן זָאלֶען זֵיי נִיט וִויסֶען פוּן קֵיינֶע רְדִיפוֹת, פוּן גֵירוּשִׁים, פוּן הוּנְגֶער נוֹיטְה, פוּן קְרַאנְקְהַייט אוּן פוּן קֵיינֶע צָרוֹת. בַּאהִיט אוּן בַּאשִׁירְם אַלֶע אוּנְזֶערֶע שְׁוֶועסְטֶער אוּן בְּרִידֶער אוֹיף יֶענֶער זַייט יָם פוּן פָאגְרָאמֶען, גֵירוּשִׁים, פֶערְ־פָאלְגוּנְגֶען, שְׂרֵפוֹת אוּן מַגֵפוֹת. גִיעבּ אַריין אִין דִיא הֶערְצֶער פוּן דִי מְלָכִים אוּן שָׂרִים אַ גֶעדַאנְק אַז זֵיי זָאלֶען זִיךְ בַּאגֶעהְן מִיט אִידִישֶׁע קִינְדֶער מִיט גוּטֶען אוּן טְהוּ אָפּ דִי שִׂנְאַת חִנָּם פוּן פֶעלְקֶער צוּ אוּנְז. שְׁטֶעמְפֶּעל דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל מִיט דַיין הֵיילִיגֶער חֲתִימָה אוּן זָאהל אוֹיף אוּנְז אַלֶעמֶען מְקוּיָם וֶוערֶען דֶער פָּסוּק: „וְרָאוּ כִּי שֵׁם ה׳ נִקְרָא עָלֶיךָ וְיִרְאוּ מִמֶּךָּ״ אוּן מִיר זָאלֶען נָאר הֶערֶען בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

תְּחִנָּה פִֿיר אַ פְֿרוֹי וָואס זַאמֶעלְט צְדָקָה.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה צִוִּיתָנוּ, דוּ הָאסְט אוּנְז פַֿארְזָאגְט אִין דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה: „פָּתֹחַ תִּפְתַּח" אוּן „נָתֹן תִּתֵּן", דוּ זָאלְסְט עֶפֶֿענֶען דַיין הַאנְד אוּן דוּ זָאלְסְט גֶעבֶּען דֶעם אָרֶעמַאן וָואס אִיהְם פֶֿעהְלְט. צְדָקָה גֶעבֶּען, רַחֲמָנוּת הָאבֶּען אוֹיף אָרִימֶע אוּנְגְלִיקְלִיכֶע אִיז אֵיינֶע פֿוּן דַיינֶע הֵיילִיגֶע מִדוֹת, וַוייל דוּ בִּיזְט דָאךְ אַ רַחוּם וְחַנוּן אוּן דוּ הָאסְט רַחֲמָנוּת אוֹיף אַלֶע דַיינֶע בַּאשֶׁעפֶֿענִישׁ. דָאס וָואס דוּא שְׁטְרָאפְֿסְט אֵיינֶעם מִיט אָרֶעמְקַייט טְהוּסְט דוּ עֶס נִיט חַס וְשָׁלוֹם אוֹיס שְׁלֶעכְטְס, אוֹיס אַכְזָרִיוּת, נָאר אוֹיס לִיעבְּשַׁאפְֿט, אַזוֹי וִוי אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט: „אֵת אֲשֶׁר יֶאֱהַב ה׳ יוֹכִיחַ", וֶועמֶען גָאט הָאט לִיעבּ יֶענֶעם שְׁטְרָאפְֿט עֶר. אוּן דֶערִיבֶּער, וַוייל דוּא הָאסְט דֶעם אָרֶעמַאן לִיעבּ דַארְפֶֿען מִיר אִיהְם אוֹיךְ לִיעבּ הָאבֶּען אוּן אִיהְם הֶעלְפֶֿען אוּן שְׁטִיצֶען מִיט אַלֶע מֶעגְלִיכְקַייטֶען. צְדָקָה אִיז אֵיינֶע פֿוּן דִיא דְרַייא זַאכֶען, וָואס מַעֲבִירִין אֶת רוֹעַ הַגְּזֵרָה, וֶוען עֶס וֶוערְט חַס וְחָלִילָה נִגְזַר אוֹיף אַ מֶענְשֶׁען שְׁלֶעכְטֶעס, קָאן עֶר זִיךְ אוֹיסְקוֹיפֶֿען מִיט צְדָקָה. דֶערִיבֶּער אֶפְשַׁר זַיינֶען שְׁטֶענְדִיג פַֿארַאן אָרִימֶע לַייט, אַזוֹי וִוי אִין פָּסוּק שְׁטֶעהְט: כִּי לֹא יֶחְדַל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ", כְּדֵי מְזַכֶּה זַיין אַנְדֶערֶע מִיט דֶער מִצְוָה פֿוּן צְדָקָה. אָבֶּער אַזוֹי וִוי נִיט אַלֶע זַיינֶען פַֿארְמֶעגְלִיךְ צוּ גֶעבֶּען גֶענוּג צְדָקָה, אִיז זַאמְלֶען צְדָקָה, מַאכֶען אַנְדֶערֶע צוּ גֶעבֶּען צְדָקָה אַזוֹי גוּט אוּן נָאךְ בֶּעסֶער וִויא אַלֵיין גֶעבֶּען, אַזוֹי וִוי דִי גְמָרָא הַקְּדוֹשָׁה זָאגְט: „גָּדוֹל הַמְעַשֶּׂה יוֹתֵר מִן הָעוֹשֶׂה", דֶער וָואס מַאכְט אִימִיצֶען צוּ טְהָאן אַמִצְוָה אִיז נָאךְ גְרֶעסֶער וִויא דֶער וָואס טְהוּט אַלֵיין דִי מִצְוָה. אִיךְ, דַיין דִיענְסְט, וָואס

שְׁטֶעהְט יֶעצְט פַאר דִיר, הָאב אוֹיף זִיךְ גֶענוּמֶען אַזוֹי וִויא אַ נֶדֶר צוּ זַאמְלֶען צְדָקָה אוּן הֶעלְפֶען אָרִימֶע אוּן נוֹיטְלַייְדֶענְדֶע אִיןְ דוּ גָאט בִּיזְט מַיין עֵדוּת, אַז אִיךְ טְהוּ דָאס מִיטְ'ן גַאנְצֶען הַארְצֶען לְשֵׁם מִצְוָה אוּן נִיט לְשֵׁם כָּבוֹד חַס וְשָׁלוֹם. בֶּעט אִיךְ דִיךְ, הָאֵל הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, אַז דוּ זָאלְסְט מִיט מִיר טְהָאן חֶסֶד אוּן שְׁטַארְקֶען מַיין הַארְץ, אַז אִיךְ זָאהְל אוֹיךְ אַזוֹי וִויא דוּא, שְׁטֶענְדִיג זַיין אַלַיין גוּט אוּן טָאן גוּטֶעס מִיט אַנְדֶערֶע. חַזְקֵנִי וְאַמְּצֵנִי, שְׁטַארְק מִיךְ אוּן פֶעסְטִיג מִיךְ, אַז אִיךְ זָאל זִיךְ קָאנֶען עוֹסֵק זַיין אִין דִיעזֶער מִצְוָה כָּל זְמַן אִיךְ וֶועל לֶעבֶּען:

הִנְנִי מַפֶּלֶת תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ, אִיךְ מַאךְ פַאלֶען מַיין גֶעבֶּעט פַאר דִיר, הַארְצִיגֶער פָאטֶער אִין הִימֶעל, אַז דַיינֶער אַ גוּטֶער מַלְאָךְ זָאל מִיךְ בַּאגְלֵייטֶען, וֶוען אִיךְ גֶעה זַאמְלֶען צְדָקָה אוּן אִיךְ זָאהְל נִישְׁט קוּמֶען צוּ אַזֶעלְכֶע מֶענְשֶׁען, וָואס הָאבֶּען נִיט צוּא גֶעבֶּען אוּן זֵיי זָאלֶען דוּרְךְ מִיר פַארְשֶׁעהְמְט וֶוערֶען. אוֹיךְ בֶּעט אִיךְ דִיךְ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַז עֶס זָאהְל אוֹיף מִיר נִיט פַאלֶען קַיין חְשַׁד, אַז אִיךְ פֶעלְשׁ מַיין הֵיילִיגֶע שְׁלִיחוּת אוּן וואוּ אִיךְ וֶועל קוּמֶען זָאל מֶען מִיךְ אוֹיפְנֶעהְמֶען בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, אָהְן שׁוּם פַארְדַאכְט אוּן אָהְן שׁוּם סָפֵק. אַז אִיךְ טְהוּ מַיין אַרְבַּייט בֶּאֱמוּנָה. שָׁמְרֵנִי וְהַצִּלֵנִי, הִיט מִיךְ אוּן בַּאשִׁירְם מִיךְ, אַז אִיךְ זָאל חַס וְחָלִילָה דוּרְךְ אַ טָעוּת מִיסְבְּרוֹיכֶען דִיא צְדָקָה־גֶעלְד אוּן הֶעלְף מִיר אוֹיךְ, אַז דִי מְקַבְּלֵי צְדָקָה זָאלֶען דוּרְךְ מִיר נִיט פַארְשֶׁעהְמְט וֶוערֶען. זָאל, גוּטֶער גָאט, אוֹיף מִיר מְקוּיָם וֶוערֶען דֶער פָּסוּק: „וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שָׁלוֹם" אוּן אַלֶעס וָואס אִיךְ וֶועל טְהָאן אִין דֶעם עִנְיָן פוּן צְדָקָה, זָאל אִיךְ טְהָאן בְּלֵב שָׁלֵם, מִיט אַ גַאנְצֶע הַארְץ אוּן רֵיינֶעם גֶעוִויסֶען. בָּרוּךְ אַתָּה, אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

f